

ΟΔΗΓΟΣ

**ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ
ΕΡΓΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΑΠΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

ISBN 978 - 960 - 87566 - 8 - 7

© Copyright ΜΟΔ α.ε. All rights reserved.

Εκδοτική Παραγωγή POINT
Σιβιτανίδου 6, 176 76 Πλ. Δαβάκη, Καλλιθέα
Τηλ.: 210 95.95.683 - 210 210 95.89.775,
Fax.: 210 95.89.536 - e-mail: point@otenet.gr

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ 2000-2006»
ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Ποια είναι η Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων ΜΟΔ Α.Ε.

Η ΜΟΔ είναι μία ανώνυμη μη κερδοσκοπική εταιρία του ευρύτερου δημόσιου τομέα που εποπτεύεται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών. Ιδρύθηκε το 1996 με απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με στόχο την ενίσχυση της διαχειριστικής ικανότητας της ελληνικής δημόσιας διοίκησης στη διαχείριση και παρακολούθηση των συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση Προγραμμάτων.

Αποστολή της ΜΟΔ είναι η στήριξη και η ενίσχυση της Δημόσιας Διοίκησης καλύπτοντας ανάγκες σε:

- εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό,
- υλικοτεχνικές υποδομές,
- πληροφοριακά συστήματα,
- συστήματα, μεθόδους και διαδικασίες διαχείρισης και υλοποίησης έργων,
- εκπαίδευση και μεταφορά τεχνογνωσίας.

Διοικείται από εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο τριετούς θητείας με μέλη πρόσωπα ευρύτερης αποδοχής και εκπροσώπους κοινωνικών φορέων. Στελεχώνεται με εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό που εκπαιδεύεται διαρκώς μετά την πρόσληψη.

Πιο συγκεκριμένα, οι τομείς δράσης της ΜΟΔ στο ΕΣΠΑ 2007- 2013 περιλαμβάνουν:

1. Αξιολόγηση των αναγκών στελέχωσης των Ειδικών Υπηρεσιών και υποστήριξη με στελεχιακό δυναμικό και διοικητική τεχνογνωσία.
2. Εκπαίδευση και κατάρτιση των στελεχών των Ειδικών Υπηρεσιών και των Δικαιούχων χρησιμοποιώντας και συστήματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
3. Δημιουργία συστημάτων οργάνωσης και ειδικών εργαλείων για την υποστήριξη του σχεδιασμού, της διαχείρισης, του ελέγχου και της υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
4. Υποστήριξη των Δικαιούχων των Προγραμμάτων στην ωρίμανση και υλοποίηση έργων που έχουν αναλάβει.
5. Μεταφορά τεχνογνωσίας σε φορείς που διαχειρίζονται συγχρηματοδοτούμενα έργα και Προγράμματα στην Ελλάδα όσο και σε φορείς που δραστηριοποιούνται σε άλλα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
6. Κάλυψη των αναγκών στέγασης και υλικοτεχνικής υποδομής των Ειδικών Υπηρεσιών.
7. Παροχή του ηλεκτρονικού εξοπλισμού και των πληροφοριακών συστημάτων των Ειδικών Υπηρεσιών και μέριμνα για την ηλεκτρονική δικτύωσή τους με στόχο την καλύτερη και ταχύτερη ενημέρωση.

Η χρηματοδότηση της ΜΟΔ προέρχεται από εθνικούς πόρους και από συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση Προγράμματα. Την περίοδο 2007-2013 είναι Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης συγχρηματοδοτούμενων έργων στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής 2007-2013» και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία».

Ποιο είναι το ΚΑΠΕ

Το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΚΑΠΕ) είναι το εθνικό συντονιστικό κέντρο για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), την Ορθολογική Χρήση Ενέργειας (ΟΧΕ) και την Εξοικονόμηση Ενέργειας (ΕΞΕ). Το ΚΑΠΕ ιδρύθηκε με το ΠΔ 375/1987, είναι ΝΠΙΔ, τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Ανάπτυξης και έχει οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια.

Ο κύριος σκοπός του ΚΑΠΕ είναι η προώθηση των εφαρμογών ΑΠΕ, ΟΧΕ και ΕΞΕ, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, καθώς και η κάθε είδους υποστήριξη των δραστηριοτήτων (τεχνολογικών, ερευνητικών, συμβουλευτικών, επενδυτικών) στους παραπάνω τομείς, με γνώμονα τη μείωση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης στην αλυσίδα παραγωγή/ μεταφορά/ χρήση της ενέργειας. Το ΚΑΠΕ στελεχώνεται από μία ομάδα 120 και πλέον έμπειρων και εξειδικευμένων επιστημόνων. Διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο έχει τριετή θητεία.

Στα είκοσι ένα χρόνια λειτουργίας του το ΚΑΠΕ έχει καταξιωθεί σε δύο κύρια επίπεδα δράσεων:

- ως **Εθνικό Κέντρο Ενέργειας**, όπου αφενός μελετά τα θέματα ενεργειακού σχεδιασμού και πολιτικής για τις ΑΠΕ, την ΟΧΕ και την ΕΞΕ, πάντα σε συμφωνία με τις εθνικές πολιτικές, αφετέρου αναπτύσσει την απαραίτητη υποδομή για την υλοποίηση της πολιτικής του εποπτεύοντος Υπουργείου και των επενδυτικών προγραμμάτων ΑΠΕ και ΟΧΕ/ΕΞΕ,
- ως **Ερευνητικό και Τεχνολογικό Κέντρο για τις ΑΠΕ και ΟΧΕ/ΕΞΕ**, όπου αναπτύσσει την εφαρμοσμένη έρευνα για τις νέες ενεργειακές τεχνολογίες και παράλληλα υποστηρίζει τεχνικά την αγορά για τη διείσδυση και εφαρμογή των νέων ενεργειακών τεχνολογιών.

Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του, το ΚΑΠΕ έχει ήδη συμμετάσχει σε περισσότερα από 700 ευρωπαϊκά, διεθνή και εθνικά έργα (βλ. www.cres.gr). Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται έργα εφαρμοσμένης έρευνας και ανάπτυξης, επιδεικτικά έργα, μελέτες ανάλυσης ενεργειακής πολιτικής, ανάπτυξη ενεργειακών πληροφορικών συστημάτων και ενεργειακών μοντέλων, μελέτες βιωσιμότητας επενδύσεων, τεχνικές μελέτες, μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων, έρευνες αγοράς, καθώς και δραστηριότητες εκπαίδευσης και προώθησης της χρήσης των ΑΠΕ/ΟΧΕ/ΕΞΕ. Στο πλαίσιο υλοποίησης των έργων αυτών, το ΚΑΠΕ έχει αναπτύξει συνεργασία με μεγάλο αριθμό δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και με τρίτες χώρες.

Τα γραφεία και τα εργαστήρια του ΚΑΠΕ είναι στο Πικέρμι, ενώ στην Κερατέα Αττικής έχει εγκαταστήσει επιδεικτικό Αιολικό Πάρκο, καθώς και Πάρκο Ενεργειακής Αγωγής - ΠΕΝΑ που αποτελεί την πρώτη συνδυασμένη μονάδα ενημέρωσης, επίδειξης & εκπαίδευσης σε θέματα ΑΠΕ στην Ελλάδα. Στον ίδιο χώρο λειτουργεί μονάδα παραγωγής υδρογόνου από αιολική ενέργεια.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κατά την εφαρμογή του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ), και ειδικότερα του σκέλους του που αφορά την υλοποίηση δημοσίων έργων, διαπιστώθηκε ότι πολλά από τα προβλήματα που παρουσιάζονται κατά την εκτέλεση των τεχνικών έργων οφείλονται στην ελλιπή προετοιμασία τους.

Βασική επιδίωξη αποτελεί η βελτίωση της πληρότητας και ποιότητας των Μελετών Δημοσίων Έργων, που είναι απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να αποδώσουν οι προσπάθειες εκσυγχρονισμού και εξυγίανσης του συστήματος παραγωγής των Δημοσίων Έργων, με παράλληλη προσαρμογή του στα Κοινοτικά δεδομένα.

Με την πεποίθηση ότι η σωστή και έγκαιρη προπαρασκευή των έργων συμβάλλει στην επιτάχυνση της υλοποίησης και τη βελτίωση της ποιότητας παραγωγής τους, η ΜΟΔ Α.Ε. εξέδωσε την παρακάτω σειρά Οδηγών Διαδικασιών Ωρίμανσης Τεχνικών Έργων, η οποία περιλαμβάνει:

- Εγχειρίδιο 1 : Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Οδοποιίας
- Εγχειρίδιο 2 : Οδηγός Διαδικασιών Συντέλεσης Απαλλοτριώσεων
- Εγχειρίδιο 3 : Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Λιμενικών Έργων
- Εγχειρίδιο 4 : Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Τουριστικών Λιμένων
- Εγχειρίδιο 5 : Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων
- Εγχειρίδιο 6 : Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Διαχείρισης Απορριμμάτων
- Εγχειρίδιο 7 : Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Κτιριακών Έργων
- Εγχειρίδιο 7α : Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Σχολικών Κτιρίων
- Εγχειρίδιο 8 : Οδηγός Αρχαιολογικών Αδειοδοτήσεων και Διαδικασιών στα Δημόσια Έργα.

Οι Οδηγοί αυτοί αποτέλεσαν σημαντικό βοήθημα για όσους ασχολούνται είτε με το σχεδιασμό, είτε με την υλοποίηση, είτε με την παρακολούθηση τεχνικών έργων υπαγομένων σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και συνέβαλαν στην αποφυγή σημαντικών χρονικών καθυστερήσεων κατά τη φάση δημοπράτησης ή/και υλοποίησης των έργων, συνήθως λόγω ελλείψεων στην προετοιμασία των έργων.

Η παραπάνω σειρά Οδηγών Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων εμπλουτίζεται με την έκδοση του παρόντος – με αριθμό 9 – Οδηγού και διευρύνεται σε τομείς των νέων, φιλικών προς το περιβάλλον επενδύσεων.

Για την επίτευξη των δεσμευτικών στόχων της χώρας σχετικά με τη διείσδυση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) στο ενεργειακό μείγμα το 2020 (αύξηση του μεριδίου της ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. από 12% που είναι σήμερα, σε σχεδόν 30% των ηλεκτρικών αναγκών το 2020), απαιτείται μια ταχύρρυθμη ανάπτυξη των Α.Π.Ε. τα επόμενα χρόνια.

Από τους βασικότερους παράγοντες για την επίτευξη των παραπάνω στόχων είναι η διευκόλυνση των διαδικασιών αδειοδότησης αλλά και η ορθολογική χωροθέτηση των έργων ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές κατά προτεραιότητα σε περιοχές με υψηλό ανανεώσιμο δυναμικό.

Για το λόγο αυτό η ΜΟΔ Α.Ε. εξέδωσε τον παρόντα «Οδηγό Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας», ο οποίος αποσκοπεί στο να αποτελέσει βοήθημα σε όσους ασχολούνται με τις εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Ο Οδηγός επικεντρώνεται στην ανάλυση των περιπτώσεων που αφορούν την ανάπτυξη Αιολικών Πάρκων, Μικρών Υδροηλεκτρικών Έργων και εγκαταστάσεις Φωτοβολταϊκών Στοιχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και κυρίως σύμφωνα με την εμπειρία που έχει προκύψει κατά τη διάρκεια ανάπτυξης σημαντικού αριθμού έργων στο πρόσφατο παρελθόν, με διαφοροποιήσεις στο καθεστώς αδειοδότησης.

Για την πληρότητα, ακρίβεια και αξιοπιστία του αναφερόμενου θεσμικού πλαισίου και των περιγραφόμενων διαδικασιών, υπήρξε συνεργασία και επαλήθευση των στοιχείων με έμπειρους και καταξιωμένους συμβούλους στον χώρο των Α.Π.Ε. και εκπροσώπους των καθ' ύλην αρμοδίων υπηρεσιών, γεγονός που επαυξάνει την αξιοπιστία του Οδηγού.

Επιγραμματικά ο Οδηγός περιλαμβάνει και εξετάζει τις κάτωθι θεματικές ενότητες:

- την περιγραφή των γενικών αρχών που διέπουν τις τεχνολογίες έργων Α.Π.Ε., την υφιστάμενη κατάσταση στη χώρα και το βασικό νομικό πλαίσιο που τις διέπει,
- την κατηγοριοποίηση των έργων και τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων υπηρεσιών σε θέματα αδειοδότησης έργων Α.Π.Ε.,
- τη συνοπτική και αναλυτική παρουσίαση, με παράλληλη διαγραμματική αποτύπωση, του συνόλου των απαιτούμενων διαδικασιών και ενεργειών που είναι απαραίτητες για την κατ' αρχήν λήψη της απόφασης εμπλοκής ενός δυνητικού επενδυτή, την προετοιμασία, την ωρίμανση, την αδειοδότηση, την ολοκλήρωση της κατασκευής και τη λειτουργία των

έργων ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές, σε συσχέτιση με τους εκάστοτε εμπλεκόμενους φορείς και τη σχετική νομοθεσία,

- την εκτίμηση των απαιτούμενων χρόνων ολοκλήρωσης των παραπάνω διαδικασιών και την αποτύπωσή τους σε αναλυτικά χρονοδιαγράμματα σε συνδυασμό με τη χρονική αλληλουχία των δραστηριοτήτων.

Ο παρών Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε., αποτελεί προϊόν δημιουργικής συνεργασίας μεταξύ του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας (Κ.Α.Π.Ε.) και της ΜΟΔ Α.Ε.

Κοινός στόχος όλων είναι ο Οδηγός αυτός να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο σε όσους ασχολούνται με τις εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, συντελώντας έμμεσα στην όσο το δυνατόν ταχύτερη και μεγαλύτερη διείσδυση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας.

Δ. Αγουρίδης

Ι. Αγαπητίδης

Γενικός Διευθυντής
ΜΟΔ Α.Ε.

Πρόεδρος και Γενικός Διευθυντής
Κ.Α.Π.Ε.

Σύνταξη και επιμέλεια:

Κων. Βασιλικός, Μηχανολόγος Μηχανικός
Σύμβουλος σε θέματα ΑΠΕ

**Παρατηρήσεις επί των κειμένων-
σύμβουλοι:**

Παν. Παπασταματίου, Δρ. Ηλεκτρολόγος Μηχανικός
Research Director EN.TE.KA SA, Αντιπρόεδρος ΕΛΕΤΑΕΝ

Ν. Μπαμίχας, Αεροναυπηγός
Σύμβουλος σε θέματα ΑΠΕ

Γ. Γκάγκας, Μηχανολόγος Μηχανικός
Σύμβουλος σε θέματα ΑΠΕ

Παρατηρήσεις των συντακτών:

Το Δεκέμβριο του 2008 εγκρίθηκε τελικά και δημοσιεύθηκε το **«Ειδικό Πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού»** (ΚΥΑ 49828, ΦΕΚ Β' 2464/03.12.2008). Επίσης τον Ιανουάριο του 2009 δημοσιεύθηκε ο Ν.3734 **«Προώθηση της συμπαγωγής δύο ή περισσότερων χρήσιμων μορφών ενέργειας, ρύθμιση ζητημάτων σχετικών με το Υδροηλεκτρικό Έργο Μεσοχώρας και άλλες διατάξεις»** (ΦΕΚ Α' 8/28.01.2009). Επίσης σε εφαρμογή των διατάξεων του Ν.3734/2009, στις αρχές Ιουνίου 2009, εκδόθηκε η ΚΥΑ 12323/04.06.2009 **«Ειδικό πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις και ιδίως σε δώματα και στέγες κτιρίων»**.

Αν και ο παρών οδηγός είχε σχεδόν ολοκληρωθεί από τα τέλη του 2008, κρίθηκε σκόπιμο να τροποποιηθεί σχετικά έτσι ώστε να συμπεριλάβει αφ' ενός τις τελικές διατάξεις του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου και εφ' ετέρου τις διατάξεις του Ν.3734/2009 και της ΚΥΑ 12323, οι οποίες επιφέρουν σημαντικές αλλαγές στη διαδικασία αδειοδότησης των έργων ανανεώσιμων πηγών γενικότερα και ειδικότερα στους φωτοβολταϊκούς σταθμούς μέσω της αναθεώρησης του προγράμματος των φωτοβολταϊκών και των σχετικών ορίων που είχαν τεθεί αλλά και της δυνατότητας ένταξης των φωτοβολταϊκών συστημάτων σε δώματα και στέγες κτιρίων.

Επιστημονική επιμέλεια:

Γ. Αγερίδης, Δρ. Μηχανολόγος Μηχανικός
Προϊστάμενος Διεύθυνσης Ενεργειακής Αποδοτικότητας
ΚΑΠΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

0. ΠΕΡΙΛΗΨΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	1
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
1.1 Γενικά	11
1.2 Υφιστάμενη κατάσταση των Α.Π.Ε. στη χώρα. Βασικό Νομικό Πλαίσιο	14
1.2.1 Υφιστάμενη κατάσταση των Α.Π.Ε. στη χώρα	14
1.2.2 Φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις	16
1.2.3 Βασικό Νομικό Πλαίσιο	28
1.3 Αντικείμενο του οδηγού	37
2. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ	
2.1 Γενικές Αρχές έργων Α.Π.Ε.	39
2.1.1 Αιολικά Πάρκα	39
2.1.2 Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα	41
2.1.3 Φωτοβολταϊκά Συστήματα	44
2.2 Κατηγοριοποίηση Έργων - Αρχές Σχεδιασμού	46
2.3 Αρμοδιότητες φορέων σε θέματα αδειοδότησης έργων ΑΠΕ	50
3. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΡΟΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	53
4. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	
Στάδιο Ι: Επιλογή συμβούλου - Εξέταση ύπαρξης δυναμικού - Κανόνες και κριτήρια χωροθέτησης έργων ΑΠΕ - Σχεδιασμός και Αξιολόγηση Έργου - Λήψη απόφασης εμπλοκής επενδυτή - Έργου	73
Αναγκαιότητα ύπαρξης συμβούλου – μελετητή	73
Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΠΧΣ και ΑΑ Α.Π.Ε.)	74
Φάση 1η: Επιλογή Μελετητή. Ανάθεση διερεύνησης δυνατότητας υλοποίησης και βιωσιμότητας έργου	79
Φάση 2η: Εξέταση ύπαρξης δυναμικού. Εφαρμογή κανόνων και κριτηρίων χωροθέτησης έργων Α.Π.Ε. – Σχεδιασμός και Αξιολόγηση έργου	81
Γενικά. Αναγκαιότητα ύπαρξης ανανεώσιμου δυναμικού	81
Φ.2.1. Αιολικά Πάρκα	81
Φ.2.1.1. Μεθοδολογική προσέγγιση	81

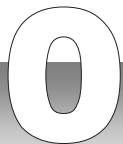
Φ.2.1.2.	Υπαρξη κατάλληλου αιολικού δυναμικού	82
Φ.2.1.3.	Διάκριση του εθνικού χώρου σε κατηγορίες	83
Φ.2.1.4.	Περιοχές αποκλεισμού και ζώνες ασυμβατότητας	85
Φ.2.1.5.	Ειδικά κριτήρια χωροθέτησης αιολικών μονάδων	90
Φ.2.2.	Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα	98
Φ.2.2.1.	Μεθοδολογική προσέγγιση	98
Φ.2.2.2.	Εντοπισμός κατάλληλων περιοχών για την εγκατάσταση ΜΥΗΕ (ύπαρξη δυναμικού)	98
Φ.2.2.3.	Εντοπισμός ζωνών αποκλεισμού	99
Φ.2.2.4.	Προσδιορισμός της φέρουσας ικανότητας των υποδοχέων ΜΥΗΕ	101
Φ.2.2.5.	Ειδικά κριτήρια χωροθέτησης ΜΥΗΕ	102
Φ.2.3.	Φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις	103
Φ.2.3.1.	Κριτήρια χωροθέτησης εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας	103
Φ.2.3.2.	Εντοπισμός ζωνών αποκλεισμού	104
Φάση 3η:	Λήψη απόφασης εμπλοκής επενδυτή	106
Στάδιο II:	Άδεια Παραγωγής (Α.Π.) και Εξαίρεση από την λήψη της - Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση (Π.Π.Ε.Α.).	
	Άδεια Παραγωγής. Γενικά.	107
	Εξαιρέσεις από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής	110
Φάση 4η:	Ανάθεση υποβολής αίτησης για έκδοση άδειας παραγωγής και εκπόνησης προκαταρκτικής περιβαλλοντικής μελέτης σε μελετητή-γραφείο μελετών ή εξαίρεσης από την λήψη της	112
Φάση 5η:	Σύνταξη φακέλου αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής ή για χορήγηση εξαίρεσης. Εκπόνηση μελετών	112
	Φ.5.1. Περιεχόμενα φακέλου αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής	112
	Φ.5.2. Περιεχόμενο Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	118
	Φ.5.3. Περιεχόμενο αίτησης εξαίρεσης από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής	130
Φάση 6η:	Υποβολή αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής ή εξαίρεσης από την υποχρέωση λήψης της	132
	Φ.6.1. Προϋποθέσεις-περιορισμοί. Θέματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη	132
	Φ.6.2. Ηλεκτρονική καταχώρηση αίτησης	132
	Φ.6.3. Διαδικασία υποβολής αιτήσεων ή εξαιρέσεων σε περιοχές με κορεσμένο δίκτυο	133
	Φ.6.4. Δημοσίευση Αιτήσεων	134
Φάση 7η:	Αξιολόγηση αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής	135
	Γενικά	135
	Φ.7.1. Πληρότητα αιτήσεων	135

	Φ.7.2. Αντιρρήσεις	135
	Φ.7.3. Επεξεργασία αιτήσεων. Κριτήρια αξιολόγησης	136
	Φ.7.4. Διαβίβαση Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.)	138
Φάση 8^η:	Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.)	139
	Περίπτωση 1η: Έργα 1ης υποκατηγορίας της Α' κατηγορίας	139
	Περίπτωση 2η: Έργα 2ης υποκατηγορίας της Α' κατηγορίας	142
	Περίπτωση 3η: Έργα 3ης υποκατηγορίας της Β' κατηγορίας	145
	Μεταβολή τεχνικών στοιχείων αίτησης	146
Φάση 9^η:	Γνωμοδότηση Ρ.Α.Ε. και έκδοση άδειας παραγωγής	147
	Φ.9.1. Γνώμη Ρ.Α.Ε. – Όροι και περιορισμοί στην άσκηση δικαιωμάτων που παρέχονται με την Άδεια	147
	Φ.9.2. Απόφαση χορήγησης Άδειας Παραγωγής – Δημοσιότητα	148
	Γενικές διαδικασίες που αφορούν στην Άδεια Παραγωγής	149
Στάδιο III:	Προσφορά Σύνδεσης με το δίκτυο ή το Σύστημα	
Γενικά		157
Φάση 10^η:	Ανάθεση σύνταξης φακέλου για Προσφορά Σύνδεσης σε μελετητή - γραφείο μελετών	157
Φάση 11^η:	Σύνταξη και υποβολή φακέλου αίτησης για έκδοση Προσφοράς Σύνδεσης	157
	Περιεχόμενα φακέλου αίτησης για έκδοση Προσφοράς Σύνδεσης	157
	Υποβολή φακέλου αίτησης για έκδοση Προσφοράς Σύνδεσης	159
Φάση 12^η:	Διαδικασία διατύπωσης Προσφοράς Σύνδεσης στο Σύστημα ή το Δίκτυο	159
	Θέωση διαγράμματος σύνδεσης σταθμού στο Σύστημα ή το Δίκτυο	161
	Περίπτωση σύνδεσης έργου μέσω νέου υποσταθμού μέσης προς υψηλή τάση	161
Στάδιο IV:	Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων και Έγκριση Επέμβασης	
Γενικά		162
Περίπτωση 1η:	<u>Έργα που ανήκουν στην 1η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002</u>	163
Φάση 13.Α1:	Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ και σύνταξης φακέλου για έγκριση επέμβασης σε μελετητή-γραφείο μελετών	164
Φάση 14.Α1:	Εκπόνηση ΜΠΕ έργου υποκατηγορίας 1 της Α' κατηγορίας και σύνταξη φακέλου για έγκριση επέμβασης	164
	Φ.14.Α1.1. Περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	164
	Φ.14.Α1.2. Περιεχόμενο φακέλου Έγκρισης Επέμβασης	175
Φάση 15.Α1:	Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων έργου υποκατηγορίας 1 της Α' κατηγορίας	176
	Φ.15.Α1.1 Υποβολή φακέλου Μ.Π.Ε. και φακέλου για Έγκριση Επέμβασης	177
	Φ.15.Α1.2 Διαβίβαση φακέλου ΜΠΕ και φακέλου για Έγκριση Επέμβασης στις συναρμόδιες υπηρεσίες	177

Φ.15.A1.3	Διαδικασία δημοσιοποίησης φακέλου Μ.Π.Ε.	178
Φ.15.A1.4	Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Επέμβασης	179
Φ.15.A1.5	Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων	179
Φ.15.A1.6	Δημοσιοποίηση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων	179
<u>Περίπτωση 2η: Έργα που ανήκουν στη 2η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002</u>		180
Φάση 13.A2:	Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ και σύνταξης φακέλου για έγκριση επέμβασης σε μελετητή-γραφείο μελετών	181
Φάση 14.A2:	Εκπόνηση ΜΠΕ έργου υποκατηγορίας 2 της Α' κατηγορίας και σύνταξη φακέλου για έγκριση επέμβασης	181
Φ.14.A2.1.	Περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	181
Φ.14.A2.2.	Περιεχόμενο φακέλου Έγκρισης Επέμβασης	181
Φάση 15.A2:	Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων έργου υποκατηγορίας 2 της Α' κατηγορίας	182
Φ.15.A2.1	Υποβολή φακέλου Μ.Π.Ε. και φακέλου για Έγκριση Επέμβασης	182
Φ.15.A2.2	Διαβίβαση φακέλου Μ.Π.Ε. και φακέλου για Έγκριση Επέμβασης στις συναρμόδιες υπηρεσίες	182
Φ.15.A2.3	Διαδικασία δημοσιοποίησης φακέλου Μ.Π.Ε.	183
Φ.15.A2.4	Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Επέμβασης	183
Φ.15.A2.5	Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων	184
Φ.15.A2.6	Δημοσιοποίηση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων	184
<u>Περίπτωση 3η: Έργα που ανήκουν στην 3η υποκατηγορία της Β' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002</u>		185
Φάση 13.B4:	Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ και σύνταξης φακέλου για έγκριση επέμβασης σε μελετητή-γραφείο μελετών	186
Φάση 14.B4:	Εκπόνηση ΜΠΕ έργου υποκατηγορίας 4 της Β' κατηγορίας και σύνταξη φακέλου για έγκριση επέμβασης	186
Φ.14.B4.1.	Περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	186
Φ.14.B4.2.	Περιεχόμενο φακέλου Έγκρισης Επέμβασης	187
Φάση 15.B4:	Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων έργου υποκατηγορίας 4 της Β' κατηγορίας	188
Φ.15.B4.1	Υποβολή φακέλου Π.Π.Ε. (ή Περιβαλλοντικής Έκθεσης) και φακέλου για Έγκριση Επέμβασης	189
Φ.15.B4.2	Διαβίβαση φακέλου Π.Π.Ε. (ή Περιβαλλοντικής Έκθεσης) και φακέλου για Έγκριση Επέμβασης στις συναρμόδιες υπηρεσίες	189
Φ.15.B4.3	Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Επέμβασης	190
Φ.15.B4.4	Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων	190
Φ.15.B4.5	Δημοσιοποίηση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων	191

Φάση 16^η:	Άδεια Χρήσης Νερού και Εκτέλεσης Έργου Αξιοποίησης Υδάτινων Πόρων (μόνον για ΜΥΗΕ)	191
	Φ.16.1 Υπηρεσίες και προϋποθέσεις έκδοσης αδειών	192
	Φ.16.2 Διαδικασία αδειοδότησης	193
	Φ.16.3 Στοιχεία της αίτησης	194
	Φ.16.4 Δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση	194
	Φ.16.5 Κατηγορίες και στοιχεία της άδειας	195
	Φ.16.6 Παρακολούθηση και έλεγχος εφαρμογής των κανόνων	196
Στάδιο V:	Άδεια εγκατάστασης (Α.Ε.)	
Γενικά		197
Φάση 17^η :	Έκδοση άδειας εγκατάστασης	197
	Γενικές διαδικασίες που αφορούν την Άδεια Εγκατάστασης	199
Στάδιο VI:	Σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών έργου - Επιλογή κατασκευαστή και αναδόχου - Μελέτες εφαρμογής - Υπογραφή συμβάσεων σύνδεσης και αγοραπωλησίας	
Γενικά		202
Φάση 18^η:	Σύναψη συμβάσεων Σύνδεσης και Πώλησης	203
Φάση 19^η:	Οριστική Μελέτη Έργου, λήψη προσφορών, επιλογή αναδόχου	204
	Φ.19.1 Αιολικά Πάρκα	204
	Φ.19.2 Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα	205
	Φ.19.3 Φωτοβολταϊκοί Σταθμοί	205
Φάση 20^η:	Υπαγωγή σε πρόγραμμα επιδότησης (Αναπτυξιακός Νόμος ή Επιχειρησιακό Πρόγραμμα)	206
Στάδιο VII:	Κατασκευή έργου	
Φάση 21^η:	Κατασκευή έργου. Προδιαγραφές και Περιορισμοί	207
Στάδιο VIII:	Δοκιμαστική Λειτουργία. Άδεια λειτουργίας (Α.Λ.). Εμπορική λειτουργία έργου	
Γενικά		210
Φάση 22^η:	Δοκιμαστική Λειτουργία	211
	Προσωρινή σύνδεση και δοκιμαστική λειτουργία σταθμών	211
Φάση 23^η:	Υποβολή αιτήματος για έκδοση άδειας λειτουργίας- Αυτοψίες	212
	Φ.23.1 Υποβολή αίτησης και δικαιολογητικών	212
	Φ.23.2 Έκδοση βεβαίωσης διασφάλισης λειτουργικών και τεχνικών χαρακτηριστικών εξοπλισμού του σταθμού από το Κ.Α.Π.Ε.	213
Φάση 24^η:	Έκδοση Άδειας Λειτουργίας	215
	Φ24.1 Όροι άδειας λειτουργίας	215
	Φ24.2 Ισχύς άδειας λειτουργίας	216

5. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ	218
6. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ / ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ	225
7. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	235
8. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	245
ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ - ΚΕΝΤΡΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	245
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ - ΝΟΜΑΡΧΙΕΣ	245
ΑΛΛΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	249
9. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ	251

ΠΕΡΙΛΗΨΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) περιλαμβάνει τη λεπτομερή καταγραφή όλων των διαδικασιών και ενεργειών που απαιτούνται για την υλοποίηση ολοκληρωμένων έργων ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε., από την σύλληψη του έργου μέχρι και την έναρξη λειτουργίας του, σε συσχέτιση με τους αντίστοιχους για κάθε ενέργεια φορείς και τη σχετική Νομοθεσία που ρυθμίζει τις διαδικασίες αυτές.

Παράλληλα επιχειρείται μια προσεγγιστική εκτίμηση των απαιτούμενων χρόνων για κάθε ένα από τα επιμέρους διακριτά βήματα προόδου, μέσα από την αναλυτική παρουσίαση της αλληλουχίας μεταξύ των διαδικασιών, καθ' όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας του έργου. Επισημαίνεται ότι, οι αναφερόμενοι χρόνοι διάρκειας κάθε φάσης-σταδίου, βασίζονται στους κατ' αρχήν προβλεπόμενους από τη νομοθεσία ελάχιστους χρόνους (όπου υπάρχουν) αλλά διαμορφώνονται με βάση τις εκτιμήσεις που έχουν προκύψει από την υλοποίηση ανάλογων έργων. Η μέχρι σήμερα εμπειρία έχει δείξει ότι τα χρονικά διαστήματα ολοκλήρωσης κάθε επιμέρους φάσης, ανάλογα με την ιδιομορφία και τις ειδικές απαιτήσεις της κάθε περίπτωσης, μπορούν να κυμανθούν σημαντικά προς τα πάνω (ιδιαίτερα οι χρόνοι εκείνοι που αφορούν την εξασφάλιση κάποιων κρίσιμων εγκρίσεων ή υπουργικών αποφάσεων), ενώ σπάνιες είναι οι περιπτώσεις που η ολοκλήρωση κάποιας επιμέρους διαδικασίας επιτυγχάνεται σε λιγότερο χρόνο από το αναφερόμενο κάτω χρονικό όριο ή στον προβλεπόμενο από τη νομοθεσία χρόνο.

Ο παρών Οδηγός, αφορά το σύνολο των διαδικασιών αδειοδότησης έργων ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, όπως αυτά ορίζονται στο Ν.3468/2006 και επικεντρώνεται στην ανάλυση των περιπτώσεων που αφορούν την ανάπτυξη **Αιολικών Πάρκων, Μικρών Υδροηλεκτρικών Έργων ισχύος μικρότερης των 15MW και Φωτοβολταϊκών Σταθμών.**

Στην προσπάθεια να βοηθηθεί ο αναγνώστης-επενδυτής με τη διαδικασία ανάπτυξης ενός έργου ΑΠΕ, η όλη διαδικασία, χωρίσθηκε, στον παρόντα Οδηγό, σε οκτώ (8) ΣΤΑΔΙΑ. Κάθε ΣΤΑΔΙΟ έχει χωρισθεί σε μία ή περισσότερες ΦΑΣΕΙΣ και κάθε ΦΑΣΗ περιλαμβάνει τις επί μέρους ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβεί ο Φορέας του έργου στα πλαίσια αυτής της διαδικασίας. Συνοπτικά τα ΣΤΑΔΙΑ, οι ΦΑΣΕΙΣ και οι επί μέρους ενέργειες, αναφέρονται παρακάτω. Παράλληλα στην ΕΙΣΑΓΩΓΗ του Οδηγού παρουσιάζεται η υφιστάμενη κατάσταση των έργων ΑΠΕ, το νομοθετικό πλαίσιο υπό το οποίο αναπτύσσονται και λειτουργούν τα έργα αυτά και εξηγείται αναλυτικότερα το αντικείμενο του παρόντος οδηγού.

Στάδιο Ι: Επιλογή συμβούλου – Εξέταση ύπαρξης δυναμικού – Κανόνες και κριτήρια χωροθέτησης έργων ΑΠΕ – Σχεδιασμός και Αξιολόγηση έργου – Λήψη απόφασης εμπλοκής επενδυτή

Φάση 1^η: Επιλογή Μελετητή. Ανάθεση διερεύνησης δυνατότητας υλοποίησης και βιωσιμότητας έργου

**Εκτιμώμενη διάρκεια 1^{ης} Φάσης: 0,5 μήνες για ιδιώτες επενδυτές και 4 έως 6 μήνες για δημόσιο φορέα*

Φάση 2^η: Εξέταση ύπαρξης δυναμικού. Εφαρμογή κανόνων και κριτηρίων χωροθέτησης έργων Α.Π.Ε. – Σχεδιασμός και Αξιολόγηση έργου

Περιλαμβάνει τα ακόλουθα θέματα:

- Γενικά στοιχεία και αναγκαιότητα ύπαρξης ανανεώσιμου δυναμικού
- Ειδικές ενέργειες για Αιολικά Πάρκα (Α/Π)
 - Μεθοδολογική προσέγγιση
 - Ύπαρξη κατάλληλου αιολικού δυναμικού
 - Διάκριση του εθνικού χώρου σε κατηγορίες
 - Περιοχές αποκλεισμού και ζώνες ασυμβατότητας
 - Ειδικά κριτήρια χωροθέτησης αιολικών μονάδων
- Ειδικές ενέργειες για Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα (ΜΥΗΕ)
 - Μεθοδολογική προσέγγιση
 - Εντοπισμός κατάλληλων περιοχών για την εγκατάσταση ΜΥΗΕ (ύπαρξη δυναμικού)
 - Εντοπισμός ζωνών αποκλεισμού
 - Προσδιορισμός της φέρουσας ικανότητας των υποδοχέων ΜΥΗΕ
 - Ειδικά κριτήρια χωροθέτησης ΜΥΗΕ
- Ειδικές ενέργειες για Φωτοβολταϊκές Εγκαταστάσεις (ΦΕ)
 - Κριτήρια χωροθέτησης εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας
 - Εντοπισμός ζωνών αποκλεισμού
 - Συμβατότητα με ζώνες παραγωγικών δραστηριοτήτων

**Εκτιμώμενη διάρκεια 2^{ης} Φάσης:*

Α/Π	ΜΥΗΕ	Φ/Β
8 έως 14 μήνες (συμπεριλαμβάνονται μετρήσεις 6 ή 12 μηνών)	2 έως 3 μήνες	1 μήνας

Φάση 3^η: Λήψη απόφασης εμπλοκής επενδυτή

**Εκτιμώμενη διάρκεια 3^{ης} Φάσης: 0,5 μήνες*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου Ι :		
Α/Π	ΜΥΗΕ	Φ/Β
9 έως 15 μήνες (συμπεριλαμβάνονται μετρήσεις 6 ή 12 μηνών)	3-4 μήνες	2 μήνες
Στην περίπτωση εμπλοκής δημοσίου φορέα η παραπάνω εκτιμώμενη διάρκεια του σταδίου Ι παρατείνεται για διάστημα 3-5 μηνών.		

Στάδιο ΙΙ: Άδεια Παραγωγής (Α.Π.) και Εξαίρεση από την λήψη της – Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση (Π.Π.Ε.Α.)

Φάση 4^η: Ανάθεση υποβολής αίτησης για έκδοση άδειας παραγωγής και εκπόνησης προκαταρκτικής περιβαλλοντικής μελέτης σε μελετητή - γραφείο μελετών ή εξαίρεσης από την λήψη της

Η ανάθεση σύνταξης των μελετών που απαιτούνται είναι προτιμότερο να ανατίθενται στον ίδιο μελετητή που έχει αναλάβει από την αρχή της διαδικασίας. Σε αυτή την περίπτωση δεν παρεμβάλλεται αυτή η Φάση. Αν όμως δεν συμβεί αυτό και χρειαστεί να γίνει εκ νέου ανάθεση, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στη Φάση 1.

**Εκτιμώμενη διάρκεια 4^{ης} Φάσης: Περιλαμβάνεται στη Φάση 1*

Φάση 5^η: Σύνταξη φακέλου αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής ή για χορήγηση εξαιρέσης. Εκπόνηση μελετών.

Περιλαμβάνει:

- Περιεχόμενα φακέλου αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής
- Περιεχόμενο Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
- Περιεχόμενο αίτησης εξαιρέσης από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής

**Εκτιμώμενη διάρκεια 5^{ης} Φάσης: 1 έως 4 μήνες*

Φάση 6^η: Υποβολή αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής ή εξαιρέσης από την υποχρέωση λήψης της

Περιλαμβάνει:

- Αναφορά σε προϋποθέσεις-περιορισμούς και θέματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη
- Διαδικασία ηλεκτρονικής καταχώρησης αίτησης
- Διαδικασία υποβολής αιτήσεων ή εξαιρέσεων σε περιοχές με κορεσμένο δίκτυο
- Δημοσίευση αιτήσεων

**Εκτιμώμενη διάρκεια 6^{ης} Φάσης: 0,5 έως 2,5 μήνες*

Φάση 7^η: Αξιολόγηση αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής

Περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενέργειες:

- Εξέταση πληρότητας αιτήσεων
- Εξέταση αντιρρήσεων
- Επεξεργασία αιτήσεων. Κριτήρια αξιολόγησης. Διαδικασία αξιολόγησης συγκρουόμενων έργων.
- Διαβίβαση Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.)

**Εκτιμώμενη διάρκεια 7^{ης} Φάσης: 4 έως 12 μήνες*

**Φάση 8^η: Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.)
Διακρίνονται οι ακόλουθες περιπτώσεις:**

Περίπτωση 1^η. Για έργα που ανήκουν στην 1^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002 περιλαμβάνει τις κάτωθι ενέργειες:

- Υποβολή στην ΕΥΠΕ των λοιπών αντιγράφων της Π.Π.Ε.
- Γνωμοδότηση συναρμοδίων υπηρεσιών
- Έκδοση γνωμοδότησης επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από το Γενικό Διευθυντή Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ.
- Δημοσιοποίηση της Π.Π.Ε.Α. από το Νομαρχιακό Συμβούλιο

**Εκτιμώμενη διάρκεια 8^{ης} Φάσης, 1^η Περίπτωση: 4 έως 18 μήνες*

Περίπτωση 2^η: Για έργα που ανήκουν στη 2^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002 περιλαμβάνει τις κάτωθι ενέργειες:

- Υποβολή στη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ της οικείας Περιφέρειας των λοιπών αντιγράφων της Π.Π.Ε.
- Γνωμοδότηση συναρμοδίων υπηρεσιών
- Έκδοση γνωμοδότησης επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας
- Δημοσιοποίηση της Π.Π.Ε.Α. από το Νομαρχιακό Συμβούλιο

**Εκτιμώμενη διάρκεια 8^{ης} Φάσης, 2^η Περίπτωση: 4 έως 12 μήνες*

Περίπτωση 3^η: Για έργα της 3^{ης} υποκατηγορίας της Β' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, εξαιρούμενων όσων εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 8, παρ. 1 της ΚΥΑ 104247/2006, περιλαμβάνει τις κάτωθι ενέργειες:

- Υποβολή στη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ της οικείας Περιφέρειας των λοιπών αντιγράφων της Π.Π.Ε.
- Απόφαση επί της διαδικασίας (κατάταξη έργου σε κατηγορία)
- Έκδοση απόφασης Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας σχετικά με το αν θα ακολουθηθεί η διαδικασία των άρθρων 6 και 7 ή του άρθρου 10 της ΚΥΑ 104247/2006

Στη συνέχεια διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις:

- Στην περίπτωση κατάταξης του έργου στη 2^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας ακολουθείται διαδικασία Π.Π.Ε.Α. από τη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ της οικείας Περιφέρειας, όπως περιγράφηκε παραπάνω στην περίπτωση 2.
- Διαβίβαση της παραπάνω απόφασης στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για την έναρξη της διαδικασίας Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων έργου κατηγορίας Β4 (σύμφωνα με την ΚΥΑ 104247/2006) και στο Νομαρχιακό Συμβούλιο για διαδικασία δημοσιοποίησης.

**Εκτιμώμενη διάρκεια 8^{ης} Φάσης, 3^η Περίπτωση: 2 έως 12 μήνες*

Φάση 9^η: Γνωμοδότηση ΡΑΕ και έκδοση άδειας παραγωγής

- Υποβολή γνωμοδότησης ΡΑΕ στον Υπουργό Ανάπτυξης
- Απόφαση για τη χορήγηση ή όχι Άδειας Παραγωγής. Έκδοση Άδειας Παραγωγής – Δημοσιότητα

**Εκτιμώμενη διάρκεια 9^{ης} Φάσης: 2,5 έως 6,5 μήνες*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου II :

Για περίπτωση 1: 12 έως 43 μήνες

Για περίπτωση 2: 12 έως 37 μήνες

Για περίπτωση 3: 10 έως 37 μήνες

Στάδιο III: Προσφορά Σύνδεσης με το δίκτυο ή το Σύστημα (Π.Σ.)

Η διαδικασία διατύπωσης Προσφοράς Σύνδεσης έπεται της έκδοσης Άδειας Παραγωγής και προηγείται της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων και της κατάθεσης αίτησης για έκδοση άδειας εγκατάστασης. Σε περίπτωση που ο σταθμός συνδέεται μέσω νέου υποσταθμού μέσης προς υψηλή τάση, ο ενδιαφερόμενος οφείλει να προσκομίσει στον αρμόδιο Διαχειριστή, βεβαίωση καταλληλότητας του γηπέδου εγκατάστασης του υποσταθμού, η οποία εκδίδεται από την αρμόδια υπηρεσία του Κυρίου του Συστήματος και Δικτύου.

Φάση 10^η: Ανάθεση σύνταξης φακέλου για προσφορά σύνδεσης σε μελετητή-γραφείο μελετών

Η ανάθεση σύνταξης των μελετών που απαιτούνται είναι προτιμότερο να ανατίθεται στον ίδιο μελετητή που έχει αναλάβει από την αρχή της διαδικασίας. Σε αυτή την περίπτωση δεν παρεμβάλλεται αυτή η Φάση. Αν όμως δεν συμβεί αυτό και χρειαστεί να γίνει εκ νέου ανάθεση, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στη Φάση 1.

**Εκτιμώμενη διάρκεια 10^{ης} Φάσης: Περιλαμβάνεται στη Φάση 1*

Φάση 11^η: Σύνταξη και υποβολή φακέλου αίτησης για έκδοση Προσφοράς Σύνδεσης

Στα περιεχόμενα του φακέλου περιλαμβάνονται:

- Τοπογραφικά Διαγράμματα, Διάγραμμα Κάλυψης, Ηλεκτρικό Μονογραμμικό Διάγραμμα

- Περιγραφή των διατάξεων κεντρικής αντιστάθμισης αέργου ισχύος, των διατάξεων προστασίας, της διάταξης εκκίνησης/συγχρονισμού, της διάταξης αντιστάθμισης για κάθε είδος χρησιμοποιούμενης γεννήτριας,
- Προκειμένου για αιολικούς σταθμούς, Πιστοποιητικό μετρήσεων των χαρακτηριστικών ποιότητας ισχύος και Πιστοποιητικό έγκρισης του συγκεκριμένου τύπου της ανεμογεννήτριας εκδιδόμενο από το ΚΑΠΕ
- Διάφορα πιστοποιητικά και τεχνικά εγχειρίδια ανάλογα με το είδος της χρησιμοποιούμενης τεχνολογίας

**Εκτιμώμενη διάρκεια 11ης Φάσης: 1 έως 2 μήνες*

Φάση 12^η: Διαδικασία διατύπωσης Προσφοράς Σύνδεσης στο Σύστημα ή το Δίκτυο

- Αξιολόγηση στοιχείων και διατύπωση Όρων Σύνδεσης
- Θεώρηση Διαγράμματος Τρόπου Σύνδεσης
- Βεβαίωση καταλληλότητας Υ/Σ

**Εκτιμώμενη διάρκεια 12ης Φάσης: 2 έως 6 μήνες*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου III :
3 έως 8 μήνες

Στάδιο IV: Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) και Έγκριση Επέμβασης (Ε.Ε.)

Η διαδικασία για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων του έργου έπεται της Προσφοράς Σύνδεσης και αποτελεί το τελευταίο βήμα πριν από την έκδοση της Άδειας Εγκατάστασης. Αρμόδιος για την έκδοση Άδειας Εγκατάστασης έργων που κατατάσσονται στη 2η υποκατηγορία της Α΄ Κατηγορίας και στην 3η ή 4η υποκατηγορία της Β΄ Κατηγορίας, της ΚΥΑ 15393/2002, είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, εντός των ορίων της οποίας εγκαθίσταται ο σταθμός. Η αρχή που χειρίζεται το φάκελο είναι η Διεύθυνση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης (ΔΙ.Σ.Α.) της οικείας Περιφέρειας.

Αρμόδιος για την έκδοση Άδειας Εγκατάστασης έργων που κατατάσσονται στην 1η υποκατηγορία της Α΄ Κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, καθώς και όλων των έργων Α.Π.Ε. που κατασκευάζονται σε προστατευόμενες περιοχές Ramsar, Natura 2000, εθνικούς δρυμούς και αισθητικά δάση, ανεξάρτητα από την κατηγορία των έργων αυτών, είναι ο Υπουργός Ανάπτυξης, ο οποίος εκδίδει τη σχετική απόφαση η οποία συνυπογράφεται και από τον κατά περίπτωση συναρμόδιο Υπουργό.

Στη περίπτωση εκτέλεσης έργων μέσα σε δάση ή δημόσιες δασικές εκτάσεις **απαιτείται Έγκριση Επέμβασης**, η οποία ενσωματώνεται στην απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων και δεν αποτελεί αυτοτελή διοικητική πράξη. Η Έγκριση Επέμβασης χορηγείται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εφόσον πρόκειται για έργα για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των οποίων αρμόδιες είναι οι κεντρικές υπηρεσίες Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., ή από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, εφόσον πρόκειται για έργα για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των οποίων αρμόδιες είναι οι περιφερειακές ή οι νομαρχιακές υπηρεσίες Περιβάλλοντος.

Διακρίνονται οι παρακάτω περιπτώσεις:

Περίπτωση 1^η: Για έργα που ανήκουν στην 1^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002 περιλαμβάνει τις κάτωθι ενέργειες:

Φάση 13.A1: Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ και σύνταξης φακέλου για έγκριση επέμβασης σε μελετητή-γραφείο μελετών

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 13.A1: Περιλαμβάνεται στη Φάση 1*

Φάση 14.A1: Εκπόνηση ΜΠΕ έργου υποκατηγορίας 1 της Α' κατηγορίας και σύνταξη φακέλου για έγκριση επέμβασης

Περιλαμβάνει:

- Περιεχόμενα Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
- Περιεχόμενα φακέλου έγκρισης επέμβασης

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 14.A1: 2 έως 6 μήνες*

Φάση 15.A1: Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων έργου υποκατηγορίας 1 της Α' κατηγορίας

Περιλαμβάνει:

- Υποβολή δικαιολογητικών στη Δ/ση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας του Υπουργείου Ανάπτυξης
- Διαβίβαση δικαιολογητικών στην Ε.Υ.ΠΕ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
- Διαβίβαση φακέλου Μ.Π.Ε. και φακέλου Έγκρισης Επέμβασης στις συναρμόδιες υπηρεσίες
- Διαβίβαση φακέλου Μ.Π.Ε. στο Νομαρχιακό Συμβούλιο
- Δημοσιοποίηση φακέλου Μ.Π.Ε. από Νομαρχιακό Συμβούλιο
- Εισήγηση περί Έγκρισης Επέμβασης και διαβίβασης στην Ε.Υ.ΠΕ.
- Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων
- Διαβίβαση απόφασης έγκρισης Π.Ο. στο Νομαρχιακό Συμβούλιο για δημοσιοποίηση.

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 15.A1: 8 έως 18 μήνες*

Περίπτωση 2^η: Για έργα που ανήκουν στη 2^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002 περιλαμβάνει τις κάτωθι ενέργειες:

Φάση 13.A2: Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ και σύνταξης φακέλου για έγκριση επέμβασης σε μελετητή-γραφείο μελετών

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 13.A2: Περιλαμβάνεται στη Φάση 1*

Φάση 14.A2: Εκπόνηση ΜΠΕ έργου υποκατηγορίας 2 της Α' κατηγορίας και σύνταξη φακέλου για Έγκριση Επέμβασης

Περιλαμβάνει:

- Περιεχόμενα Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
- Περιεχόμενα φακέλου Έγκρισης Επέμβασης

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 14.A2: 2 έως 4 μήνες*

Φάση 15.A2: Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων έργου υποκατηγορίας 2 της Α' κατηγορίας

Περιλαμβάνει:

- Υποβολή δικαιολογητικών στη Δ/νση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της οικείας Περιφέρειας
- Διαβίβαση δικαιολογητικών στη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. που διενήργησε τις Π.Π.Ε.Α.
- Διαβίβαση φακέλου Μ.Π.Ε. και φακέλου έγκρισης επέμβασης στις συναρμόδιες υπηρεσίες
- Διαβίβαση φακέλου Μ.Π.Ε. στο Νομαρχιακό Συμβούλιο
- Δημοσιοποίηση φακέλου Μ.Π.Ε. από Νομαρχιακό Συμβούλιο
- Εισήγηση περί Έγκρισης Επέμβασης και διαβίβασης στην Ε.Υ.ΠΕ.
- Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων
- Διαβίβαση απόφασης έγκρισης Π.Ε. στο Νομαρχιακό Συμβούλιο για δημοσιοποίηση

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 15.A2: 6 έως 16 μήνες*

Περίπτωση 3^η: Για έργα της 3^{ης} υποκατηγορίας της Β' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, εξαιρούμενων όσων εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 8, παρ. 1 της ΚΥΑ 104247/2006, διακρίνονται οι υποπερίπτώσεις:

Υποπερίπτωση 3.1: Αν η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.) της οικείας Περιφέρειας έχει λάβει απόφαση να ακολουθηθεί η διαδικασία των άρθρων 6 και 7 της ΚΥΑ 104247/2006, ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφηκε στην περίπτωση 2.

Υποπερίπτωση 3.2: Αν η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.) της οικείας Περιφέρειας έχει λάβει απόφαση να ακολουθηθεί η διαδικασία του άρθρου 10 της ΚΥΑ 104247/2006, γίνονται τα ακόλουθα:

Φάση 13.B4: Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ και σύνταξης φακέλου για έγκριση επέμβασης σε μελετητή-γραφείο μελετών

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 13.B4: Περιλαμβάνεται στη Φάση 1*

Φάση 14.B4: Εκπόνηση ΜΠΕ έργου υποκατηγορίας 4 της Β' κατηγορίας και σύνταξη φακέλου για Έγκριση Επέμβασης

Περιλαμβάνει:

- Περιεχόμενα Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
- Περιεχόμενα φακέλου Έγκρισης Επέμβασης

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 14.B4: 1 έως 2 μήνες*

Φάση 15.B4: Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων έργου υποκατηγορίας 4 της Β' κατηγορίας

Περιλαμβάνει:

- Υποβολή δικαιολογητικών στη Δ/νση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης (ΔΙ.Σ.Α.) της οικείας Περιφέρειας
- Διαβίβαση δικαιολογητικών στη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. ή στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης
- Διαβίβαση φακέλου Μ.Π.Ε. και φακέλου Έγκρισης Επέμβασης στις συναρμόδιες υπηρεσίες
- Εισήγηση περί Έγκρισης Επέμβασης και διαβίβασης στην Ε.Υ.ΠΕ.
- Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων
- Διαβίβαση Απόφασης Έγκρισης Π.Ε. στο Νομαρχιακό Συμβούλιο για δημοσιοποίηση

**Εκτιμώμενη διάρκεια Φάσης 15.B4: 4 έως 12 μήνες*

Φάση 16^η: Άδεια Χρήσης Νερού και Εκτέλεσης Έργου Αξιοποίησης Υδάτινων Πόρων (μόνο για ΜΥΗΕ)

Στην περίπτωση των Μικρών Υδροηλεκτρικών Έργων (ΜΥΗΕ) με τα οποία γίνεται ενεργειακή χρήση νερού, απαιτείται η έκδοση ενιαίας άδειας χρήσης νερού και εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδάτινων πόρων, διαδικασία η οποία προωθείται παράλληλα με τη διαδικασία έκδοσης των Περιβαλλοντικών Όρων του έργου. Για την έκδοση της παραπάνω άδειας υποβάλλεται αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία της οικείας Περιφέρειας σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ 43504/2005.

Περιλαμβάνει:

- Υπηρεσίες και προϋποθέσεις έκδοσης αδειών
- Διαδικασία αδειοδότησης
- Στοιχεία της αίτησης και δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση
- Κατηγορίες και στοιχεία της άδειας
- Παρακολούθηση και έλεγχος εφαρμογής των κανόνων

**Εκτιμώμενη διάρκεια 16^{ης} Φάσης: 2 έως 4 μήνες*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου IV :

Για περίπτωση 1: 10 έως 24 μήνες

Για περίπτωση 2: 8 έως 20 μήνες

Για περίπτωση 3: 5 έως 14 μήνες

Επιπλέον εκτιμώμενη χρονική διάρκεια για ΜΥΗΕ: 2 έως 4 μήνες

Στάδιο V: Άδεια Εγκατάστασης (Α.Ε.)

Η διαδικασία για την έκδοση Αδειών Εγκατάστασης ή επέκτασης και λειτουργίας σταθμών με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας καθορίζεται με βάση την ΥΑ 13310/2007, σύμφωνα με την οποία οι παραπάνω άδειες εκδίδονται είτε από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας είτε με **κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού**, ανάλογα με την περιβαλλοντική κατηγορία και τη φύση του έργου.

Φάση 17^η: Έκδοση Άδειας Εγκατάστασης

Για την έκδοση Άδειας Εγκατάστασης υποβάλλονται:

- Έγκριση Μελέτης Περιβαλλοντικών Όρων
- Νόμιμο αποδεικτικό στοιχείο αποκλειστικής χρήσης του χώρου εγκατάστασης
- Υπεύθυνες δηλώσεις ιδιοκτήτη και μελετητή
- Παραστατικά πληρωμής τελών, κρατήσεων και φόρων
- Άδεια χρήσης νερού (μόνο για υδροηλεκτρικά έργα)

**Εκτιμώμενη διάρκεια 17^{ης} Φάσης: 1 έως 4 μήνες*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου V :

1 έως 4 μήνες

Στάδιο VI: Σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών έργου – Επιλογή κατασκευαστή και αναδόχου – Μελέτες εφαρμογής – Υπογραφή συμβάσεων σύνδεσης και αγοραπωλησίας

Φάση 18^η: Σύναψη συμβάσεων Σύνδεσης και Πώλησης

- Σύναψη με το Διαχειριστή του Συστήματος Σύμβασης Σύνδεσης στο Σύστημα ή με το Δίκτυο.
- Σύναψη με το Διαχειριστή του Συστήματος Σύμβασης Πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας που θα παράγει το έργο κατά τη λειτουργία του.

**Εκτιμώμενη διάρκεια 18^{ης} Φάσης: 2 έως 8 μήνες*

Φάση 19^η: Οριστική Μελέτη Έργου, λήψη προσφορών, επιλογή αναδόχου

Η οριστική μελέτη του έργου είναι απαραίτητη για τη λήψη ομοειδών προσφορών από κατασκευαστές και εργολάβους, ούτως ώστε οι προσφορές να είναι εύκολα συγκρίσιμες και η επιλογή της βέλτιστης λύσης ευκολότερη και πλέον επιτυχημένη. Η οριστική μελέτη του έργου θα πρέπει να ανατεθεί σε έμπειρους σε αντίστοιχα έργα μελετητές.

**Εκτιμώμενη διάρκεια 19^{ης} Φάσης: 2 έως 4 μήνες*

Φάση 20^η: Υπαγωγή σε πρόγραμμα επιδότησης (Αναπτυξιακός Νόμος ή Επιχειρησιακό Πρόγραμμα)

**Εκτιμώμενη διάρκεια 20^{ης} Φάσης: 3-10 μήνες*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου VI:
7 έως 22 μήνες

Στάδιο VII: Κατασκευή έργου

Φάση 21^η: Κατασκευή έργου. Προδιαγραφές και Περιορισμοί

Έκδοση πρωτοκόλλου εγκατάστασης. Τήρηση των αναγραφέντων στις εκδοθείσες άδειες.

**Εκτιμώμενη διάρκεια 21^{ης} Φάσης: 6 έως 30 μήνες
(ανάλογα με τη φύση του έργου)*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου VII:
6 έως 30 μήνες

Στάδιο VIII: Δοκιμαστική Λειτουργία. Άδεια λειτουργίας (Α.Λ.). – Εμπορική λειτουργία έργου

Φάση 22^η: Δοκιμαστική Λειτουργία

Αίτηση προσωρινής σύνδεσης. Προϋποθέσεις πραγματοποίησης προσωρινής σύνδεσης. Ηλέκτριση εγκαταστάσεων. Δήλωση ετοιμότητας. Διενέργεια αυτοψίας. Χορήγηση βεβαίωσης

**Εκτιμώμενη διάρκεια 22^{ης} Φάσης: 2 έως 3 μήνες*

Φάση 23^η: Υποβολή αιτήματος για έκδοση Άδειας Λειτουργίας- Αυτοψίες

- Υποβολή αίτησης και δικαιολογητικών

- Αυτοψία και έκδοση βεβαίωσης διασφάλισης λειτουργικών και τεχνικών χαρακτηριστικών εξοπλισμού του σταθμού από το Κ.Α.Π.Ε.

**Εκτιμώμενη διάρκεια 23ης Φάσης: 1 έως 3 μήνες*

Φάση 24η: Έκδοση Άδειας Λειτουργίας

- Αυτοψία και έκδοση Άδειας Λειτουργίας
- Όροι και ισχύς Άδειας Λειτουργίας
- Τροποποίηση Άδειας Λειτουργίας

**Εκτιμώμενη διάρκεια 24ης Φάσης: 1 έως 2 μήνες*

Συνολική Εκτιμώμενη Διάρκεια Σταδίου VIII:
4 έως 8 μήνες

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως προκύπτει από τα προηγούμενα, ο συνολικός απαιτούμενος χρόνος για την ωρίμανση και αδειοδότηση ενός έργου Α.Π.Ε. κυμαίνεται από 21 μήνες (κατ' ελάχιστον, περίπτωση φωτοβολταϊκού πάρκου κατηγορίας B4) έως και 94 μήνες (το μέγιστο, περίπτωση αιολικού πάρκου κατηγορίας A1). Απαιτούνται δηλαδή κατά μέσο όρο από 2 έως 8 χρόνια.

Το απαιτούμενο χρονικό διάστημα εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, οι κυριότεροι των οποίων είναι η τεχνολογία και η περιβαλλοντική κατηγορία στην οποία ανήκει.

Στη συνέχεια, για την κατασκευή και την έκδοση της Άδειας Λειτουργίας, ανάλογα με την τεχνολογία και την ιδιαίτερη φύση του κάθε έργου (π.χ. χρόνος παράδοσης εξοπλισμού) απαιτείται χρονικό διάστημα από 12 έως και 60 μήνες.

Ο συνολικός χρόνος που απαιτείται από τη σύλληψη ενός έργου έως την υλοποίησή του και την έναρξη εμπορικής λειτουργίας του κυμαίνεται κατά μέσο όρο από 3,5 έως 12 χρόνια περίπου.

Τα παραπάνω αντικατοπτρίζουν με τον καλύτερο τρόπο την υφιστάμενη κατάσταση στο χώρο των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας σήμερα, αποδεικνύοντας ότι ένας εκ των βασικότερων ανασταλτικών παραγόντων για την επίτευξη των στόχων παραμένει η διαδικασία αδειοδότησης των έργων.

1.1 Γενικά

Σύμφωνα με τις πρόσφατες αποφάσεις των ηγετών της ΕΕ, οι νέοι δεσμευτικοί στόχοι για το 2020 είναι ο τριπλός στόχος του 20%, δηλαδή 20% μείωση εκπομπών αερίων ρύπων σε σχέση με το 1990, 20% συμμετοχή των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) στην τελική κατανάλωση ενέργειας και 20% εξοικονόμηση ενέργειας και 10% διείσδυση των βιοκαυσίμων στις μεταφορές. Ο παραπάνω στόχος υπονοεί ότι το μερίδιο της ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. θα αυξηθεί από 15% που είναι σήμερα, σε **περισσότερο από το ένα τρίτο** των ηλεκτρικών αναγκών της Ευρώπης το 2020. Η αιολική ενέργεια κυρίως, αλλά και η ενέργεια από υδροηλεκτρικά έργα και φωτοβολταϊκά συστήματα αναμένεται να έχουν το μεγαλύτερο μερίδιο σε αυτή τη μαζική αύξηση στην παραγωγή καθαρής ηλεκτρικής ενέργειας.

Υπογραμμίζεται ότι η Ευρώπη έχει δεσμευτεί για επιπλέον μείωση των εκπομπών Αερίων Φαινομένου Θερμοκηπίου (Α.Φ.Θ.) ώστε αυτή να φθάσει το 30% το 2020 σε σχέση με το 1990, εφόσον και άλλες αναπτυσσόμενες ή αναπτυσσόμενες οικονομίες συμμετάσχουν στη κοινή προσπάθεια. Με βάση τη συμφωνία στη σύνοδο του Μπαλί το Δεκέμβριο του 2007, το ενδεχόμενο μιας τέτοιας πλανητικής συμφωνίας – με τη συμμετοχή των Η.Π.Α., της Κίνας και της Ινδίας – μέχρι το τέλος του 2009 δεν φαντάζει απίθανο. Επομένως, είναι ισχυρό το ενδεχόμενο τελικά η απαιτούμενη μείωση των εκπομπών από την Ε.Ε. να είναι 30%.

Οι Ευρωπαϊκοί στόχοι για το 2020 είναι μεσοπρόθεσμοι στόχοι (εξισορρόπησης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου) στα πλαίσια μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής που για το 2050 αποβλέπει σε μειώσεις εκπομπών της τάξης του 50-60%. Ο τρόπος, επομένως, που τα Ευρωπαϊκά κράτη-μέλη καλούνται να τους ικανοποιήσουν θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από προνοητικότητα, δυναμικότητα και καινοτομία. Η μεταστροφή του ενεργειακού μοντέλου της Ευρώπης δεν σταματά στο 2020. Γι' αυτό και αρκετοί ήδη συζητούν για το ξεκίνημα της 3ης βιομηχανικής επανάστασης στην οποία και η χώρα μας θα πρέπει να είναι παρούσα.

Σε κάθε περίπτωση, η ποσοτική μετάφραση αυτών των στόχων είναι σημαντική για το ελληνικό ενεργειακό σύστημα. Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που ανακοινώθηκε στις 23 Ιανουαρίου 2008 προβλέπει για την Ελλάδα:

1. 18% συμμετοχή των Α.Π.Ε. στην τελική ενεργειακή κατανάλωση της χώρας το 2020 από 6,9% που ήταν το 2005.
2. Συμμετοχή των κλάδων της οικονομίας που περιλαμβάνονται στην Οδηγία για την Εμπορία Δικαιωμάτων (EU-ETS sectors) στην επίτευξη του ευρωπαϊκού δεσμευτικού στόχου για μείωση 21% των εκπομπών το 2020 σε σχέση με το 2005.
3. Μείωση των εκπομπών από τομείς που δεν εμπίπτουν στην παραπάνω κατηγορία κατά 4% το 2020 σε σχέση με το 2005.

Ειδικά για την ηλεκτροπαραγωγή, ο στόχος για συνολική συμμετοχή 18% Α.Π.Ε. στο ενεργειακό ισοζύγιο, σημαίνει παραγωγή πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας ίσης περίπου με 35% της εγχώριας εθνικής κατανάλωσης ηλεκτρισμού. Έτσι σήμερα, ο στόχος του 29% που για πρώτη φορά νομοθετήθηκε επίσημα από την Ελληνική Βουλή με το Ν.3468/2006, φαντάζει ήδη συντηρητικός.

Μέχρι σήμερα έχουν εμφανιστεί ή ανακοινωθεί διάφορες προσεγγίσεις για τον ενεργειακό σχεδιασμό και ειδικότερα το μελλοντικό μέγεθος σταθμών Α.Π.Ε. που πρέπει να λειτουργούν το 2020, προκειμένου η Ελλάδα να επιτύχει το δεσμευτικό της ευρωπαϊκό στόχο.

Ενδεικτικά:

- 1) Στην 4^η Ημερίδα της ΕΛΕΤΑΕΝ που πραγματοποιήθηκε την 15^η Φεβρουαρίου 2008, ανακοινώθηκε ένα ενδεικτικό σενάριο που, με πάρα πολύ αυστηρές για την αιολική ενέργεια υποθέσεις, προκειμένου για την επίτευξη του στόχου Α.Π.Ε., του επιμέρους στόχου 10% για τα βιοκαύσιμα και του στόχου για 20% εξοικονόμησης ενέργειας, απαιτεί ένταξη στην ηλεκτροπαραγωγή το 2020:
 - Αιολικά Πάρκα: 9.400 MW
 - Υδροηλεκτρικά: 4.100 MW
 - Φωτοβολταϊκά: 1.000 MW
 - Γεωθερμία: 100 MW
 - Βιομάζα: 100 MW
- 2) Ο Σύνδεσμος Εταιρειών Φωτοβολταϊκών παρουσίασε τον Φεβρουάριο 2008 ένα σημαντικό κείμενο για το Μακροχρόνιο Ενεργειακό Σχεδιασμό της χώρας, όπου τα σενάρια επίτευξης των στόχων περιλαμβάνουν το 2020:
 - Αιολικά Πάρκα: 8.300 – 10.600 MW
 - Υδροηλεκτρικά: 3.900 – 4.100 MW
 - Φωτοβολταϊκά: 1.100 – 2.400 MW
 - Γεωθερμία: 100 – 200 MW
 - Βιομάζα: 100 – 300 MW
 - Ηλιοθερμικά: 50 – 200 MW
- 3) Στο πλαίσιο της επεξεργασίας μιας πρότασης για το Μακροχρόνιο Ενεργειακό Σχεδιασμό, σε αντικατάσταση του αποσυρθέντος σχεδίου του Αυγούστου 2007, τα επίσημα όργανα της Πολιτείας έχουν επεξεργαστεί διάφορα σενάρια, εκ των οποίων το σενάριο μερικής επίτευξης του στόχου Α.Π.Ε. (17,5%) προβλέπει:
 - Αιολικά Πάρκα: 8.000 MW
 - Υδροηλεκτρικά: 3.900 MW
 - Βιομάζα: 400 MW
 - Λοιπές Α.Π.Ε.: 900 MW

Στα υπόλοιπα σενάρια, που δεν επιτυγχάνουν το στόχο, η εκτιμώμενη ισχύς αιολικών πάρκων το 2020 είναι 6.200 MW, με τις υπόλοιπες Α.Π.Ε. να παραμένουν ως ανωτέρω.

Αυξημένες απαιτήσεις εγκατάστασης Α.Π.Ε. για ηλεκτροπαραγωγή μπορεί να προκύψουν, από:

- τη μη υλοποίηση των απαιτήσεων για τα βιοκαύσιμα ή για τις λοιπές Α.Π.Ε. στις άλλες χρήσεις,
- την αποτυχία της επίτευξης του στόχου της εξοικονόμησης ενέργειας,

- την ανάγκη επίτευξης του ευρωπαϊκού στόχου 20% για μείωση των εκπομπών Α.Φ.Θ., αν το υπόλοιπο ενεργειακό μίγμα της χώρας παραμένει εξαιρετικά ρυπογόνο,
- την πιθανή ανάγκη επίτευξης αυξημένης μείωσης εκπομπών Α.Φ.Θ. 30% σε ευρωπαϊκό επίπεδο για το 2020.

Σε κάθε περίπτωση είναι σαφές ότι πρέπει να σχεδιαστεί κατάλληλα και να υλοποιηθεί άμεσα η απαιτούμενη ανάπτυξη του ηλεκτρικού ενεργειακού συστήματος. Παράλληλα πρέπει να αλλάξει ο τρόπος που αναπτύσσονται και αδειοδοτούνται οι επενδύσεις Α.Π.Ε..

Το νέο περιβάλλον για τις Α.Π.Ε., όπως αυτό διαμορφώνεται, αναμένεται να οδηγήσει σε ρυθμίσεις (θεσμικές - διαρθρωτικές - λειτουργικές - ποσοτικές) που αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη ολόκληρου του ενεργειακού τομέα στη χώρα μας.

Αν και τα τελευταία χρόνια καταβάλλεται προσπάθεια για ταχύρρυθμη ανάπτυξη των Α.Π.Ε. (θέσπιση νομικού πλαισίου για την απελευθέρωση της ηλεκτροπαραγωγής και την προώθηση των Α.Π.Ε., παροχή οικονομικών κινήτρων για την ανάπτυξη εφαρμογών Α.Π.Ε., κ.α.), εντούτοις η Ελλάδα μέχρι σήμερα δεν έχει κάνει τα βήματα που χρειάζονται για να προχωρήσει με σχέδιο και σιγουριά στην επίτευξη τέτοιων φιλόδοξων στόχων. Το θολό και συνεχώς μεταβαλλόμενο θεσμικό τοπίο, όπου οι διαδικασίες αδειοδότησης αποτελούν μια ατέρμονη υπόθεση, η παροχή οικονομικών κινήτρων χωρίς πάντοτε ξεκάθαρη στόχευση, η καθυστέρηση ολοκλήρωσης του χωροταξικού σχεδιασμού για τις Α.Π.Ε. το οποίο έχει εκφυλιστεί σχεδόν σε ένα κείμενο μόνο με περιορισμούς για τις Α.Π.Ε., δεν παρέχουν εχέγγυο για την επίτευξη φιλόδοξων στόχων. Περαιτέρω, χαρακτηριστικά τις διαδικασίας παραμένουν σε κάποιο βαθμό: η πολυδιάσπαση, η πολυπλοκότητα της διαδικασίας αυτής και ο έντονα υποκειμενικός χαρακτήρας αξιολόγησης των αιτήσεων αδειοδότησης. Οι νομοθετικές ρυθμίσεις συχνά εμπεριέχουν ασαφείς έννοιες με αποτέλεσμα η εκάστοτε ερμηνεία των αρμοδίων φορέων να επιδέχεται αμφισβητήσεις που οδηγούν σε χρονοβόρες διαμάχες.

Στα παραπάνω προβλήματα πρέπει να προστεθούν τα προβλήματα αποδοχής των έργων που σχετίζονται με την περιβαλλοντική ωφελιμότητα των επενδύσεων αυτών (ιδιαίτερα αιολικών και μικρών υδροηλεκτρικών έργων). Πρόσθετα προβλήματα είναι η έλλειψη υποδομών (κυρίως δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας ιδιαίτερα σε περιοχές με υψηλό δυναμικό Α.Π.Ε.) και το ανελαστικό έως απαγορευτικό πλαίσιο για ανάπτυξη τέτοιων υποδομών από την ιδιωτική πρωτοβουλία καθώς και η έλλειψη τυποποίησης/προδιαγραφών των υποβαλλόμενων στοιχείων/μελετών των έργων Α.Π.Ε. στους εμπλεκόμενους φορείς αδειοδότησης. Το τελευταίο γεγονός οδηγεί σε διαρκώς αυξανόμενες απαιτήσεις από τις αδειοδοτούσες αρχές χωρίς πάντοτε να υπάρχει ουσιαστικό νόημα ή να προσφέρεται κάτι στην ουσιαστική αξιολόγηση των επιπτώσεων μιας επένδυσης.

Συνοπτικά αναφέρεται ότι ένας από τους βασικότερους παράγοντες για την επίτευξη των στόχων που αναφέρθηκαν παραπάνω είναι η διευκόλυνση των διαδικασιών αδειοδότησης αλλά και η ορθολογική χωροθέτηση των έργων ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές κατά προτεραιότητα σε περιοχές με υψηλό ανανεώσιμο δυναμικό.

1.2 Υφιστάμενη κατάσταση των Α.Π.Ε. στη χώρα. Βασικό Νομικό Πλαίσιο

1.2.1 Υφιστάμενη κατάσταση των Α.Π.Ε. στη χώρα

Στον Πίνακα 1.1. παρουσιάζονται τα έργα Α.Π.Ε. τα οποία βρίσκονται **σε λειτουργία** στο διασυνδεδεμένο σύστημα και στα μη διασυνδεδεμένα νησιά, σύμφωνα με στοιχεία του Διαχειριστή του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας στην Ελλάδα (ΔΕΣΜΗΕ, Συνοπτικό Πληροφοριακό Δελτίο για Α.Π.Ε. και ΣΥΘΗΑ, Ιούνιος 2008) και της ΕΛΕΤΑΕΝ (Ελληνική Επιστημονική Ένωση Αιολικής Ενέργειας), ενώ στο Διάγραμμα 1.1 παρουσιάζεται ταυτόχρονα η συνολική ισχύς των έργων Α.Π.Ε. τα οποία διαθέτουν άδεια παραγωγής, άδεια εγκατάστασης, σύμβαση σύνδεσης και εμπορική σύμβαση καθώς και τα έργα Α.Π.Ε. που βρίσκονται σε δοκιμαστική λειτουργία και σε εμπορική λειτουργία.

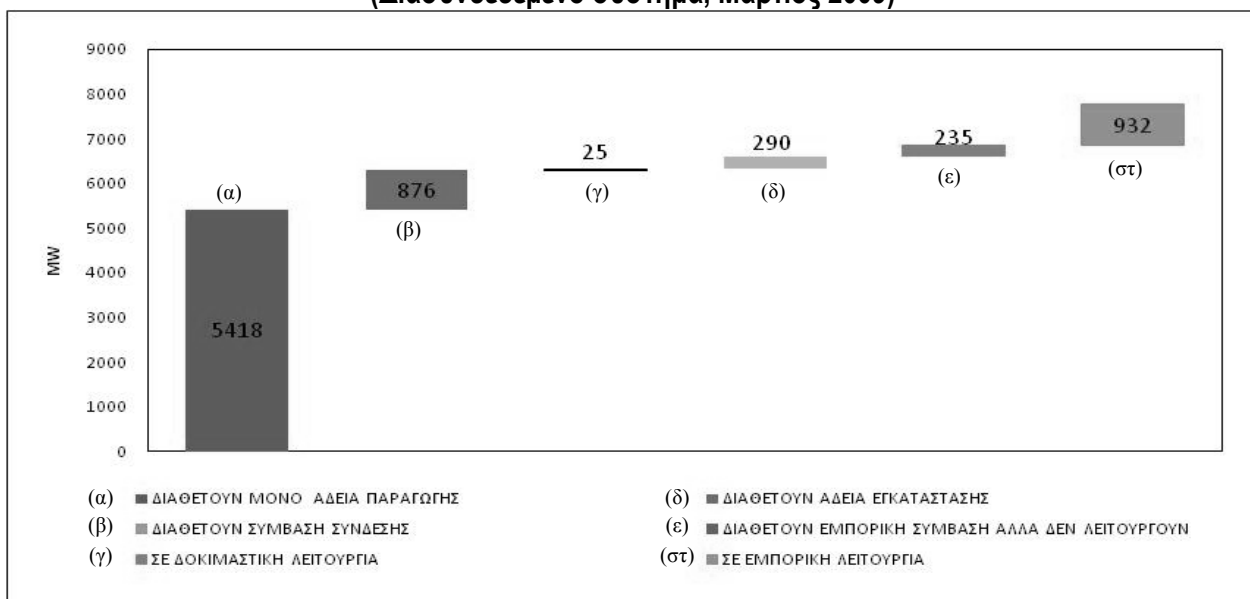
Πίνακας 1.1.Συνολική ισχύς έργων Α.Π.Ε. σε λειτουργία (Μάρτιος 2009)

Τεχνολογία	Ισχύς έργων σε λειτουργία [MW]		
	Διασυνδεδεμένο σύστημα	Μη διασυνδεδεμένα νησιά	Σύνολο Χώρας
Αιολικά	845,21	222,51	1.067,72
ΜΥΗΕ	170,08		170,10
Βιομάζα	40,80		40,80
Φωτοβολταϊκά*	19,21		19,21
ΣΥΝΟΛΟ	1.075,32	222,51	1.297,82

ΠΗΓΗ: ΔΕΣΜΗΕ, ΕΛΕΤΑΕΝ

(*) Η συνολικά συμβασιολογημένη ισχύς των φωτοβολταϊκών συστημάτων ανέρχεται σε 48,816 MW. Στον Πίνακα 1.1 συμπεριλαμβάνονται και τα έργα Α.Π.Ε. της ενιαίας άδειας παραγωγής της Δ.Ε.Η.

Διάγραμμα 1.1.
Συνολική ισχύς έργων Α.Π.Ε. σε όλα τα στάδια αδειοδότησης
(Διασυνδεδεμένο σύστημα, Μάρτιος 2009)

ΠΗΓΗ: ΔΕΣΜΗΕ

Στον Πίνακα 1.2 που ακολουθεί παρατίθενται ποσοτικά στοιχεία της ΡΑΕ σχετικά με την πορεία εγκατάστασης Α.Π.Ε. στη χώρας μας.

Πίνακας 1.2.
Στάδιο αδειοδοτικής διαδικασίας έργων Α.Π.Ε. (πλήρη Μεγάλων Υδροηλεκτρικών) ανά τεχνολογία (Μάρτιος 2009)

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	Με Άδεια ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ⁽¹⁾		Με Άδεια ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ		Με Άδεια ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ⁽²⁾		ΑΝΑΚΛΗΘΕΙΣΣ		Με ΑΙΤΗΣΗ για Άδεια Παραγωγής ⁽³⁾	
	Σύνολο Ισχύος (MW)	% στο σύνολο των αδειών λειτουργίας	Σύνολο Ισχύος (MW)	% στο σύνολο των αδειών εγκατάστασης	Σύνολο Ισχύος (MW)	% στο σύνολο των αδειών παραγωγής	Σύνολο Ισχύος (MW)	% στο σύνολο των ανακλήσεων	Σύνολο Ισχύος (MW)	% στο σύνολο των αιτήσεων
Αιολικά	891.9	83.6%	992.4	83.9%	6760.8	89.0%	544.6	81.5%	42310,7	87,2%
Βιομάζα	33.9	3.2%	21.2	1.8%	94.8	1.2%	24.5	3.7%	517,3	1,1%
Γεωθερμία	0.0	0.0%	0.0	0.0%	8.0	0.1%	0.0	0.0%	335,5	0,7%
Μικρά Υδροηλεκτρικά	139.0	13.0%	90.5	7.7%	596.2	7.9%	98.0	14.7%	2264,3	4,7%
Φωτοβολταϊκά	1.8	0.2%	78.1	6.6%	132.8	1.7%	0.7	0.1%	3070,5	6,3%
Συνολική Ισχύς (MW)	1066.6	100.0%	1182.2	100.0%	7592,5*	100.0%	667.9	100.0%	48498,3	100,0%
% Ισχύος επί της Συνολικής Ισχύος Άδειας Παραγωγής	14.0%		15.6%		-		8.8%		-	
% Ισχύς Αδειών Παραγωγής επί της συνολικής Αιτηθείσας Ισχύος =			15.7%							

ΠΗΓΗ: ΡΑΕ

(1) Στις ανωτέρω Άδειες Λειτουργίας συμπεριλαμβάνονται και τα έργα ΑΠΕ της ενιαίας Άδειας Παραγωγής της ΔΕΗ ΑΕ (ΦΕΚ 92/31.1.2002)

(2) Συμπεριλαμβάνουν τα έργα με Άδεια Λειτουργίας, Άδεια Εγκατάστασης και δεν συμπεριλαμβάνονται οι Ανακληθείσες Άδειες

(3) Συμπεριλαμβάνουν τα έργα με Άδεια Παραγωγής και τις Ανακληθείσες Άδειες

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΡΑΕ προκύπτει ότι στις αρχές του 2009 είναι σε λειτουργία Αιολικά Πάρκα συνολικής ισχύος **892 MW**, κατέχουν άδεια εγκατάστασης έργα ισχύος **992 MW**, κατέχουν έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (ΕΠΟ) έργα ισχύος **800 MW** περίπου, ενώ άδεια παραγωγής κατέχουν συνολικά αιολικά έργα ισχύος περίπου **6.760 MW**. Ανάλογα είναι και τα μεγέθη για τα Μικρά Υδροηλεκτρικά ενώ μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζεται και στα Φωτοβολταϊκά όπου έχουν υποβληθεί αιτήσεις ύψους 3,1 GW. Γενικότερα, το ενδιαφέρον των επενδυτών παραμένει αμείωτο και αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι συνολικά έχουν κατατεθεί αιτήσεις για αιολικούς σταθμούς συνολικής ισχύος 42 GW και συνολικά για Α.Π.Ε. περί τα 48,5 GW.

1.2.2 Φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις

Α. Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών

Λόγω του μεγάλου ενδιαφέροντος για τις **φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις**, από πλήθος μικρών και μεγαλύτερων υποψηφίων επενδυτών, κρίνεται σκόπιμη μια πιο αναλυτική παρουσίαση της κατάστασης που έχει διαμορφωθεί σε αυτόν τον τομέα, με ιδιαίτερη έμφαση στις πρόσφατες θεσμικές εξελίξεις. Σύμφωνα με την ΥΑ 8684/2007 (ΦΕΚ Β' 694/3.5.2007) και σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 14 του Ν.3468/2006 για την «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και ΣΗΘΥΑ», εγκρίθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης η **Α' Φάση του Προγράμματος Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Σταθμών**, η οποία τροποποιήθηκε με βάση την ΥΑ 15450/2007 (ΦΕΚ Β' 1276/24.07.2007). Σύμφωνα με την τροποποιημένη απόφαση, η κάλυψη της Α' φάσης του Προγράμματος Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Σταθμών που προβλέπεται στο άρθρο 14 του Ν. 3468/2006 θα γίνει με:

α) Την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών που συνδέονται με το Σύστημα απ' ευθείας ή μέσω Δικτύου, συνολικής ισχύος **590 MW_p**, σύμφωνα με τη χρονική κατανομή και τη γεωγραφική κατανομή του Πίνακα 1.3, καθώς και την κατανομή ανά ισχύ σταθμού και τη γεωγραφική κατανομή του Πίνακα 1.4.

β) Την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών που συνδέονται στο Δίκτυο των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, συνολικής ισχύος **100,95 MW_p**, όπως προσδιορίστηκε αναλυτικά στην υπ' αριθμ. 96/2007 απόφαση της ΡΑΕ και σύμφωνα με τα περιθώρια ανάπτυξης φωτοβολταϊκών σταθμών που καθορίστηκαν στην εν λόγω απόφαση. Με την ίδια απόφαση η ΡΑΕ προέβη σε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υποβολή αιτήσεων για χορήγηση απόφασης εξαίρεσης στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά, για την αδειοδότηση φωτοβολταϊκών σταθμών (η πρόσκληση συμπεριέλαβε και μικρές ανεμογεννήτριες), μέχρι της συνολικής ισχύος του αντίστοιχου περιθωρίου κάθε νησιού. Η περίοδος υποβολής αιτήσεων έληξε στις 31.8.2007 για αιτήσεις που αφορούν την Κρήτη και στις 28.9.2007 για τα υπόλοιπα νησιά.

γ) την εγκατάσταση φωτοβολταϊκής ισχύος αποκλειστικά από αυτοπαραγωγούς, μέχρι 50 MW_p, για την οποία θεωρείται ως εντασσόμενη στο Πρόγραμμα ισοδύναμη ισχύς 10 MW_p. Για την ισχύ αυτή δεν γίνεται επιμερισμός στις κατηγορίες σταθμών που προβλέπονται από το Πρόγραμμα, ούτε χρονική κατανομή.

δ) Την αύξηση της διατιθέμενης φωτοβολταϊκής ισχύος για τη Διοικητική Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας από 10 MW_p σε 40 MW_p, σύμφωνα με τη χρονική κατανομή που φαίνεται στους Πίνακες 1.3 και 1.4, καθώς και τη διάθεση πρόσθετης ισχύος 50 MW_p για το νομό Αρκαδίας, εντός του έτους 2007, πέραν της ισχύος που αντιστοιχεί στη Διοικητική Περιφέρεια Πελοποννήσου. Η πρόσθετη ως άνω ισχύς επιμερίζεται στις τέσσερις κατηγορίες φωτοβολταϊκών σταθμών, σύμφωνα με τους Πίνακες 1.3 και 1.4.

Πίνακας 1.3.
Χρονική και γεωγραφική κατανομή φωτοβολταϊκών σταθμών που συνδέονται με το Σύστημα

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ						ΝΗΣΙΩΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ				ΜΗ ΝΗΣΙΩΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ			
	ΕΩΣ MWp						ΕΩΣ MWp				ΕΩΣ MWp			
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	24.00	33.29	42.58	46.45	1.50	2.10	2.70	3.00	22.50	31.19	39.88	43.45		
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	30.08	42.10	54.12	60.10	0.08	0.11	0.14	0.15	30.00	41.99	53.98	59.95		
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	20.00	28.00	36.00	40.00					20.00	28.00	36.00	40.00		
ΗΠΕΙΡΟΥ	9.00	12.60	16.20	18.00					9.00	12.60	16.20	18.00		
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	29.10	40.42	51.74	56.60	1.60	2.24	2.88	3.20	27.50	38.18	48.86	53.40		
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	7.50	10.50	13.50	15.00	7.50	10.50	13.50	15.00	0.00	0.00	0.00	0.00		
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	30.00	42.00	54.00	60.00					30.00	42.00	54.00	60.00		
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	33.15	45.78	58.41	63.15	3.15	4.41	5.67	6.30	30.00	41.37	52.74	56.85		
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	61.08	85.50	109.92	122.10	0.08	0.11	0.14	0.15	61.00	85.39	109.78	121.95		
ΑΤΤΙΚΗΣ	23.60	32.32	41.04	43.60	3.60	5.04	6.48	7.20	20.00	27.28	34.56	36.40		
Ν. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	7.50	10.50	13.50	15.00					7.50	10.50	13.50	15.00		
ΣΥΝΟΛΟ:	275.00	383.00	491.00	540.00	17.50	24.50	31.50	35.00	257.50	358.50	459.50	505.00		
ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΙΣΧΥΣ ΣΕ ΝΟΜΟΥΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ														
ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	50.00	50.00	50.00	50.00					50.00	50.00	50.00	50.00		
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ:	50.00	50.00	50.00	50.00	0.00	0.00	0.00	0.00	50.00	50.00	50.00	50.00		

ΠΗΓΗ: ΥΑ 15450/2007 (ΦΕΚ Β' 1276/24.07.2007).

Πίνακας 1.4.
Κατανομή ανά ισχύ και γεωγραφική κατανομή φωτοβολταϊκών σταθμών

ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΜΗ ΝΗΣΙΩΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΔΙΑΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ																
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	≤ 20 kWp				>20 ΚΑΙ ≤ 150 kWp				>150 kWp και <2 MWp				≥ 2 MWp			
	ΕΩΣ MWp				ΕΩΣ MWp				ΕΩΣ MWp				ΕΩΣ MWp			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
	2.25	3.14	4.03	4.45	7.50	10.40	13.30	14.50	6.50	9.00	11.50	12.50	6.25	8.65	11.05	12.00
ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	3.00	4.09	5.18	5.45	12.00	16.90	21.80	24.50	7.50	10.50	13.50	15.00	7.50	10.50	13.50	15.00
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	2.00	2.80	3.60	4.00	6.00	8.40	10.80	12.00	6.00	8.40	10.80	12.00	6.00	8.40	10.80	12.00
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	0.90	1.26	1.62	1.80	2.70	3.78	4.86	5.40	2.70	3.78	4.86	5.40	2.70	3.78	4.86	5.40
ΗΠΕΙΡΟΥ	2.75	3.82	4.89	5.34	8.25	11.45	14.66	16.02	8.25	11.45	14.66	16.02	8.25	11.45	14.66	16.02
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ																
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ																
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	3.00	4.20	5.40	6.00	9.00	12.60	16.20	18.00	9.00	12.60	16.20	18.00	9.00	12.60	16.20	18.00
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	3.00	4.14	5.27	5.69	9.00	12.41	15.82	17.06	9.00	12.41	15.82	17.06	9.00	12.41	15.82	17.06
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	6.10	8.54	10.98	12.20	18.30	25.62	32.93	36.59	18.30	25.62	32.93	36.59	18.30	25.62	32.93	36.59
ΑΤΤΙΚΗΣ	2.00	2.73	3.46	3.64	6.00	8.18	10.37	10.92	6.00	8.18	10.37	10.92	6.00	8.18	10.37	10.92
Ν. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	0.75	1.05	1.35	1.50	2.25	3.15	4.05	4.50	2.25	3.15	4.05	4.50	2.25	3.15	4.05	4.50
ΣΥΝΟΛΟ:	25.75	35.76	45.77	50.06	81.00	112.90	144.79	159.48	75.50	105.10	134.69	147.98	75.25	104.75	134.24	147.48
ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΓΙΑ ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ ΔΙΑΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ																
ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ													50.00	50.00	50.00	50.00
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ:	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00	50.00

ΠΗΓΗ: ΥΑ 15450/2007 (ΦΕΚ Β΄ 1276/24.07.2007).

ΠΗΓΗ: ΥΑ 15450/2007 (ΦΕΚ Β' 1276/24.07.2007).

Βασικός στόχος του Προγράμματος είναι η ανάπτυξη πολλών μικρών σταθμών έως 150 kW_p, όσο το δυνατό πλησιέστερα στις καταναλώσεις ηλεκτρικής ενέργειας, όπως αυτές προκύπτουν από καταγραφές αιχμών ζήτησης κάθε περιοχής, σε όλη την επικράτεια και κυρίως στη νησιωτική χώρα, όπου ουσιαστικά μόνο τέτοιοι μικροί σταθμοί προβλέπεται να αναπτυχθούν. Για την τελική γεωγραφική κατανομή στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα λήφθηκαν υπόψη στοιχεία ηλιοφάνειας και θερμοκρασίας αλλά και οι ανάγκες του νότιου συστήματος όπου βρίσκεται το κέντρο βάρους της ζήτησης φορτίου της χώρας, ενώ στα μη διασυνδεδεμένα νησιά η πρόσκληση της ΡΑΕ προς τους υποψήφιους αδειούχους έχει γίνει λαμβανομένων υπόψη των περιθωρίων ισχύος του κάθε ηλεκτρικού συστήματος, ώστε να αποκλειστούν προβλήματα ευστάθειας. Η συνολική ισχύς που διατίθεται για σταθμούς έως 150 kW_p υπερβαίνει το 40% του στόχου στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα και περιλαμβάνει το άθροισμα της ισχύος των μη διασυνδεδεμένων νησιών, ήτοι 410 MW_p. Τα οφέλη που θα προκύψουν από την υλοποίηση του εν λόγω στόχου είναι πολλαπλά, δεδομένου ότι οι μικρότεροι σταθμοί έχουν σημαντικά μικρότερη περιβαλλοντική επιβάρυνση, τα δίκτυα αποσυμφορούνται ως συνέπεια της αποκεντρωμένης παραγωγής στα άκρα των γραμμών του δικτύου, ενώ ενισχύεται η περιφερειακή ανάπτυξη με τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και τον προσπορισμό εισοδήματος από τους μικρούς και κυρίως τοπικούς παραγωγούς.

Περαιτέρω σημειώνεται ότι, η αποτίμηση του οφέλους των φωτοβολταϊκών σταθμών δεν περιορίζεται στην υποκατάσταση ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από συμβατικούς σταθμούς. Οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί, ως διεσπαρμένη παραγωγή, παράγουν ηλεκτρική ενέργεια τις ώρες μέσης και υψηλής ζήτησης και υποκαθιστούν αναγκαία εγκατεστημένη συμβατική ισχύ για την κάλυψη των αιχμών ζήτησης. Το όφελος αυτό, αν και δεν αντανakλάται στους λογαριασμούς κατανάλωσης ηλεκτρισμού και το ειδικό τέλος Α.Π.Ε., είναι υπαρκτό και αναγνωρίσιμο και τελικά αποβαίνει σε όφελος της εθνικής οικονομίας.

Σύμφωνα με το «Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών» η αδειοδότηση των έργων στα διασυνδεδεμένα νησιά που εντάσσονται στις λοιπές διοικητικές περιφέρειες θα γίνει βάσει σχετικής πρόσκλησης στην οποία θα ανακοινωθούν οι λεπτομέρειες και τα σχετικά περιθώρια. Αντίστοιχα, η αδειοδότηση των έργων στα μη διασυνδεδεμένα νησιά που ανήκουν στις διοικητικές περιφέρειες Βορείου και Νοτίου Αιγαίου καθώς και της Κρήτης, η αδειοδότηση έγινε σύμφωνα με την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που αναφέρεται στην απόφαση της ΡΑΕ με αρ. πρωτ 96/2007.

Β. Αποτελέσματα εφαρμογής του «Προγράμματος». Συγκεντρωτικά στοιχεία

Σε εφαρμογή του «Προγράμματος» και της παραπάνω πρόσκλησης της ΡΑΕ, μέχρι το Φεβρουάριο του 2008 είχαν υποβληθεί συνολικά περί τις **6.830** περίπου αιτήσεις για χορήγηση **εξαιρέσης** από την υποχρέωση λήψης Άδειας Παραγωγής από φωτοβολταϊκούς σταθμούς (έργα με ισχύ >20kW_p και <150 kW_p) συνολικής ισχύος της τάξεως των **735 MW** περίπου καθώς και περί τις **1.400** περίπου αιτήσεις για λήψη Άδειας Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Φωτοβολταϊκούς Σταθμούς (έργα με ισχύ >150 kW_p) συνολικής ισχύος της τάξεως των **3.600 MW περίπου**.

Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία της ΡΑΕ προκύπτει ότι, το επενδυτικό ενδιαφέρον για την ανάπτυξη φωτοβολταϊκών σταθμών είναι εξαιρετικά μεγάλο. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι σε όλες τις Διοικητικές Περιφέρειες της χώρας, όπως αυτές καθορίζονται στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Σταθμών, έχουν υποβληθεί αιτήματα για χορήγηση εξαιρέσης από την υποχρέωση λήψης Άδειας Παραγωγής, καθώς και αιτήματα για λήψη Άδειας Παραγωγής από φωτοβολταϊκούς σταθμούς η συνολική ισχύς των οποίων υπερβαίνει πολλαπλώς τους στόχους του Προγράμματος, δημιουργώντας συνακόλουθα την ανάγκη αναθεώρησής του για την αποτελεσματικότερη προώθηση των σχετικών επενδύσεων, η ΡΑΕ

καταρχήν με τις από 28.09.2007 και από 04.02.2008 ανακοινώσεις της και στη συνέχεια ο Υπουργός Ανάπτυξης με την ΥΑ 7037/24-3-2008 αποφάσισαν την αναστολή της υποβολής αιτήσεων για χορήγηση εξαιρέσης και την αναστολή της υποβολής αιτήσεων για λήψη Άδειας Παραγωγής από φωτοβολταϊκούς σταθμούς, αντίστοιχα, σε όλες τις Διοικητικές Περιφέρειες της χώρας, μέχρι την έκδοση νεώτερης απόφασης με την οποία θα καθορισθούν οι όροι και προϋποθέσεις και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την αναθεώρηση του Προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης της σχετικής αδειοδοτικής διαδικασίας.

Από το Μάρτιο του 2008 και μέχρι την επικείμενη αναθεώρηση του Προγράμματος, δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήσεων για χορήγηση εξαιρέσης ή για χορήγηση Άδειας Παραγωγής από φωτοβολταϊκούς σταθμούς ανεξαρτήτως μεγέθους και γεωγραφικής περιοχής.

Στους Πίνακες 1.5 και 1.6 παρουσιάζεται αναλυτικά ανά γεωγραφική κατανομή το πλήθος και η συνολική ισχύς των αιτήσεων εξαιρέσης, καθώς και των αιτήσεων για λήψη άδειας παραγωγής, επικαιροποιημένα με βάση τα αρχεία αδειών παραγωγής, εξαιρέσεων, ανακλήσεων, θετικών και αρνητικών γνωμοδοτήσεων της ιστοσελίδας της ΡΑΕ **μέχρι και το Μάιο του 2009**. Στους εν λόγω πίνακες παρουσιάζονται οι αιτήσεις εξαιρέσης καθώς και οι αιτήσεις για άδεια παραγωγής μη συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν λάβει αρνητική γνώμη από τη ΡΑΕ, όσων έχουν λάβει απορριπτική απόφαση από το ΥΠ.ΑΝ. και όσων έχουν αποσυρθεί ή ανακληθεί.

Πίνακας 1.5.

Αιτήσεις για απόφαση Εξαίρεσης από φωτοβολταϊκούς σταθμούς (Μάιος 2009)

Γεωγραφική περιοχή	Πλήθος αιτήσεων	Συνολική Ισχύς Αιτήσεων [MW] ⁽¹⁾	Συνολική ισχύς προς αδειοδότηση έως το 2010 [MW]	Συνολική ισχύς θετικών απαντήσεων ΡΑΕ [MW]
Διασυνδεδεμένο δίκτυο				
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	295	33.501	14.500	13.413
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ⁽²⁾	608	63.694	24.500	19.405
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	263	27.376	12.000	8.100
ΗΠΕΙΡΟΥ	180	19.727	5.400	4.919
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	418	44.649	16.020	10.959
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	449	46.601	18.000	12.631
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ⁽³⁾	342	35.695	17.0560	12.072
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	893	94.614	36.590	25.513
ΑΤΤΙΚΗΣ	137	15.310	10.920	7.647
Ν. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	61	6.207	4.500	2.885
ΣΥΝΟΛΟ (1)	3.646	387.374	159.48	117.544
Μη διασυνδεδεμένα νησιά				
ΚΡΗΤΗΣ	1.204 ⁽⁴⁾	133.084 ⁽⁴⁾	100.671 ⁽⁵⁾	88.921 ⁽⁵⁾
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	632	70.222	25.439 ⁽⁵⁾	0.150
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	727	73.716	62.378 ⁽⁵⁾	0.160
ΣΥΝΟΛΟ (2)	2.563	277.022	188.488	89.231
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ (Α)	6.209	664.396	347.968	206.775

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται οι θετικές και δεν περιλαμβάνονται οι αρνητικές και οι ανακλήσεις.⁽²⁾ Η Κεν. Μακεδονία δεν περιλαμβάνει τον Ν. Θεσ/νίκης⁽³⁾ Στη Στερεά Ελλάδα δεν συμπεριλαμβάνονται 8 αιτήσεις ισχύος 1,076 MW που έχουν υποβληθεί σε διασυνδεδεμένα νησιά (Σκύρος)⁽⁴⁾ Από αποτελέσματα αξιολόγησης σύμφωνα με την από 12/05/2009 ανακοίνωση της ΡΑΕ.⁽⁵⁾ Νέα όρια σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 703/2008 απόφαση της ΡΑΕ σχετικά με τον προσδιορισμό των περιθωρίων απορρόφησης ισχύος στα μη διασυνδεδεμένα νησιά και προσδιορισμός «εκτιμώμενου» μέτρου επιμερισμού. Εφαρμογή του νέου μέτρου επιμερισμού στη Κρήτη.

Πίνακας 1.6.
Αιτήσεις για λήψη άδειας παραγωγής από φωτοβολταϊκούς σταθμούς (Μάιος 2009)

Γεωγραφική περιοχή	Πλήθος αιτήσεων	Συνολική Ισχύς Αιτήσεων [MW] ⁽¹⁾	Συνολική ισχύς προς αδειοδότηση έως το 2010 [MW]	Συνολική ισχύς με τουλάχιστον θετική γνωμοδότηση [MW]
>150KW και <2MW				
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	65	88.490	12.500	0.300
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ⁽²⁾	105	99.462	15.000	9.071
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	29	38.452	12.000	0
ΗΠΕΙΡΟΥ	47	52.135	5.400	0.601
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	153	207.315	16.020	3.947
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	109	142.006	18.000	6.728
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	107	124.683	17.060	7.401
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	196	235.716	36.590	23.220
ΑΤΤΙΚΗΣ	30	42.094	10.920	0.657
Ν. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	19	19.699	4.500	0.503
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1	1.609	*	0
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΙΩΝ	3	4.046	4.500	0
ΚΡΗΤΗΣ	26	14.756	*	0.639
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1	0.200	*	0
Σύνολο (>150KW και <2MW)	891	1,070.663	147.980	53.067
≥ 2MW				
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	25	96.109	12.000	0
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	26	132.300	15.000	0
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	16	92.017	12.000	4.316
ΗΠΕΙΡΟΥ	4	20.075	5.400	0
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	45	246.307	16.020	9.990
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	34	841.197	18.000	8.050
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	54	225.745	17.060	10.402
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	59	375.941	86.590 ⁽³⁾	56.000
ΑΤΤΙΚΗΣ	10	43.952	10.920	5.987
Ν. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	7	38.783	4.500	0
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	3	4.046	*	0
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ ⁽⁴⁾	4	6.180	*	0
ΑΤΤΙΚΗ (ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ) ⁽⁵⁾	2	3.980	*	0
ΚΡΗΤΗΣ	5	37.996	*	0
Σύνολο (≥ 2MW)	294	2,164.628	147.480	94.745
Γενικό Σύνολο	1,185	3,235.291	295.460	147.812

⁽¹⁾ Στη στήλη «Συνολική ισχύς αιτήσεων» περιλαμβάνονται οι θετικές και δεν περιλαμβάνονται οι αρνητικές και οι ανακλήσεις.

⁽²⁾ Η Κεν. Μακεδονία δεν περιλαμβάνει τον Ν. Θεσ/νίκης

⁽³⁾ συμπεριλαμβάνονται 50 MW που αφορούν αποκλειστικά το Νομό Αρκαδίας (ΦΕΚ Β' 1296/24-07-07)

⁽⁴⁾ Αφορά αιτήσεις οι οποίες ανήκουν στο νησιωτικό κομμάτι του Νομού Ευβοίας.

⁽⁵⁾ Αφορά αιτήσεις οι οποίες ανήκουν στο νησιωτικό κομμάτι της Αττικής.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 1.5 οι αιτήσεις για χορήγηση εξαίρεσης που είναι προς αξιολόγηση ανέρχονται σε **5.000** περίπου εκ των οποίων οι **3.646** αφορούν το διασυνδεδεμένο δίκτυο και οι υπόλοιπες 1.350 τα μη διασυνδεδεμένα νησιά (πλήν της Κρήτης, η οποία έχει αξιολογηθεί), ενώ εκ της συνολικής ισχύος των **712 MW** έχει δοθεί θετική γνωμοδότηση μόνο σε εξαιρέσεις συνολικής ισχύος **207 MW** περίπου (εκ των οποίων τα 89 MW αφορούν έργα στην Κρήτη).

Αντίστοιχα, σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 1.6, οι αιτήσεις για χορήγηση άδειας παραγωγής που παραμένουν ενεργές ανέρχονται σε **1.185** περίπου. Εκ της συνολικής ισχύος των παραπάνω αιτήσεων (**3.235 MW** περίπου) έχει δοθεί θετική γνωμοδότηση μόνο σε αιτήσεις συνολικής ισχύος **148 MW** περίπου.

Για την **Κρήτη**, η αξιολόγηση των αιτήσεων εξαίρεσης έχει ολοκληρωθεί και τα αποτελέσματα συμπεριελήφθησαν στην από **12/05/2009** ανακοίνωση της ΡΑΕ Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση, στο πλαίσιο της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για υποβολή αιτήσεων για χορήγηση απόφασης εξαίρεσης για φωτοβολταϊκούς σταθμούς και μικρές ανεμογεννήτριες στα μη διασυνδεδεμένα νησιά, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 96/2007 απόφαση της ΡΑΕ, κατατέθηκαν 1.638 αιτήσεις για τη νήσο Κρήτη εκ των οποίων οι 15 αφορούν μικρές ανεμογεννήτριες και οι υπόλοιπες Φ/Β σταθμούς. Οι ως άνω αιτήσεις αξιολογήθηκαν λαμβάνοντας υπόψη τις αποφάσεις με αριθμό 702/2008 και 703/2008 της ΡΑΕ, με τις οποίες τροποποιήθηκαν οι υπ' αριθμ. 85/2007 και 96/2007 αποφάσεις της Αρχής ως προς τον προσδιορισμό των περιθωρίων ανάπτυξης φωτοβολταϊκών σταθμών στα νησιά, τη μεθοδολογία επιμερισμού της διατιθέμενης ισχύος και προσδιορίστηκε το νέο μέτρο επιμερισμού για τη νήσο Κρήτη.

Στον επόμενο Πίνακα 1.7 παρατίθενται συγκεντρωτικά στοιχεία των αιτήσεων εξαίρεσης για Φ/Β που υποβλήθηκαν στην Κρήτη από τον οποίο φαίνεται ότι, από τις υποβληθείσες αιτήσεις αποσύρθηκαν 22 αιτήσεις για Φ/Β, 8 αιτήσεις για Φ/Β εγκρίθηκαν με βάση την από 18.10.2007 ανακοίνωση της ΡΑΕ, 1.204 αιτήσεις για Φ/Β κρίθηκαν θετικές και 389 αιτήσεις για Φ/Β απορρίφθηκαν

Πίνακας 1.7

Συγκεντρωτικά στοιχεία αιτήσεων εξαίρεσης στην Κρήτη (αποτελέσματα αξιολόγησης 12/05/2009)

Περιγραφή	Πλήθος αιτήσεων	Αιτούμενη Ισχύς [MW]	Ισχύς που αδειοδοτείται [MW]
Αιτήσεις που αποσύρθηκαν	22	2.755	
Αιτήσεις της 18/10/07 απόφασης της ΡΑΕ	8	0.097	0.097
Θετικές	1204	133.084	88.824
Αρνητικές	389	44.837	
ΣΥΝΟΛΟ	1623	180.774	88.921

Γ. Αναθεώρηση του Προγράμματος των Φωτοβολταϊκών (N.3734/2009)

Το πρόβλημα που προέκυψε από την υπερκάλυψη των στόχων του Προγράμματος Ανάπτυξης των Φωτοβολταϊκών και των γενικότερων δυσλειτουργιών και προβλημάτων εφαρμογής του, δημιούργησε την ανάγκη αναθεώρησής του για την αποτελεσματικότερη προώθηση των σχετικών επενδύσεων.

Μια σημαντική προσπάθεια για την επίλυση των προβλημάτων και την προώθηση των Φ/Β γίνεται μέσα από τις διατάξεις του νέου **N.3734/2009 «Προώθηση της συμπαραγωγής δύο ή περισσότερων χρήσιμων μορφών ενέργειας, ρύθμιση ζητημάτων σχετικών με το Υδροηλεκτρικό Έργο Μεσοχώρας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 8/28.01.2009)**. Στα άρθρα 27,27Α και 28 του Κεφαλαίου Γ' του νέου νόμου επιχειρείται κυρίως κατά τροποποίηση κρίσιμων διατάξεων του Ν. 3468/2006 (ΦΕΚ Α' 129) η προώθηση εν γένει της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μέσω της απλοποίησης των διαδικασιών αδειοδότησης, της αναθεώρησης του συστήματος τιμολόγησης φωτοβολταϊκής ενέργειας, αλλά και των διαδικασιών αξιολόγησης των σχετικών αιτημάτων καθώς και του εξορθολογισμού της διάρκειας ισχύος των προσφορών σύνδεσης ανανεώσιμων πηγών γενικότερα των σταθμών με τα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας.

Με το νέο νόμο στην ουσία καταργείται το πλαφόν των 840 MWp που είχε τεθεί με βάση το Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών και μαζί του ο αντίστοιχος επιμερισμός ισχύος, χωρίς όμως να γίνεται κάποια αναφορά σε ενδεχόμενη δυνατότητα για υποβολή νέων αιτήσεων για χορήγηση εξαίρεσης ή για χορήγηση Άδειας Παραγωγής, εκτός της περίπτωσης έργων > 10 MW για τα οποία αναφέρεται ότι προβλέπεται διενέργεια διαγωνιστικής διαδικασίας.

Στη συνέχεια γίνεται ανάλυση των διατάξεων που αφορούν τους Φωτοβολταϊκούς Σταθμούς έτσι ώστε να γίνει κατανοητή η ορθή εφαρμογή τους.

Δ. Ανάλυση βασικών διατάξεων Ν. 3734/2009 σχετικές με Φωτοβολταϊκούς Σταθμούς

Δ.1. Νέες τιμές πώλησης της παραγόμενης κιλοβατώρας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς

Στόχος του ενεργειακού σχεδιασμού είναι η κατά το δυνατόν ευρύτερη διείσδυση της φωτοβολταϊκής ενέργειας που αποτελεί τον κατ' εξοχήν διεσπαρμένο τρόπο ηλεκτροπαραγωγής που εκμηδενίζει τις απώλειες μεταφοράς και δεν εξαρτάται από την ούτως ή άλλως δυσχερή επέκταση και ενίσχυση των δικτύων ενώ η υλοποίηση των σχετικών έργων μπορεί να είναι κλίμακας και μικρών επενδυτών. Ωστόσο η σοβαρή διαφορά της τιμής αγοράς φωτοβολταϊκής μονάδας ενέργειας (kWh) από τη μέση οριακή τιμή του Συστήματος την οποία θα συνεπάγονταν η συνέχιση του καθεστώτος του άρθρου 13 του Ν.3468/2006, επέβαλε τον ανασχεδιασμό της τιμολογιακής πολιτικής ώστε η επιβάρυνση στον τελικό καταναλωτή (ειδικό τέλος ΑΠΕ) να βρίσκεται πάντοτε σε ανεκτά όρια. Έτσι με το αρ. 27Α, παρ.1-3 του νέου νόμου το τμήμα του πίνακα του άρθρου 13 του Ν.3468/2006 που αφορά φωτοβολταϊκούς σταθμούς αντικαθίσταται με νέο που προβλέπει μειούμενες τιμές ώστε να αντικατοπτρίζονται οι αναμενόμενες τεχνολογικές προόδους που αυξάνουν την απόδοση των συστημάτων.

Σύμφωνα επομένως με τις διατάξεις του Ν.3734/2009, η τιμολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από φωτοβολταϊκούς σταθμούς θα γίνεται με βάση τα στοιχεία του ακόλουθου πίνακα 1.8:

Πίνακας 1.8
Τιμολόγηση ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς

Έτος	Μήνας	Διασυνδεδεμένο		Μη διασυνδεδεμένο	
		A	B	Γ	Δ
		> 100kW	<= 100kW	> 100kW	<= 100kW
2009	Φεβρουάριος	400,00	450,00	450,00	500,00
2009	Αύγουστος	400,00	450,00	450,00	500,00
2010	Φεβρουάριος	400,00	450,00	450,00	500,00
2010	Αύγουστος	392,04	441,05	441,05	490,05
2011	Φεβρουάριος	372,83	419,43	419,43	466,03
2011	Αύγουστος	351,01	394,88	394,88	438,76
2012	Φεβρουάριος	333,81	375,53	375,53	417,26
2012	Αύγουστος	314,27	353,56	353,56	392,84
2013	Φεβρουάριος	298,87	336,23	336,23	373,59
2013	Αύγουστος	281,38	316,55	316,55	351,72
2014	Φεβρουάριος	268,94	302,56	302,56	336,18
2014	Αύγουστος	260,97	293,59	293,59	326,22
Για κάθε έτος ν από το 2015 και μετά		$1,3 \times \mu\text{OTS}_{\nu-1}$	$1,4 \times \mu\text{OTS}_{\nu-1}$	$1,4 \times \mu\text{OTS}_{\nu-1}$	$1,5 \times \mu\text{OTS}_{\nu-1}$
<i>μOTS_{ν-1}: Μέση Οριακή Τιμή Συστήματος κατά το προηγούμενο έτος ν-1</i>					

Στις διατάξεις του νόμου γίνεται πρόβλεψη για σύναψη πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας με τιμή που αντιστοιχεί στο μήνα σύναψης της σύμβασης (σύμφωνα με τον Πίνακα 1.8), με 20ετή διάρκεια αλλά και υπό την προϋπόθεση θέσης του σταθμού σε «αποδοτική» λειτουργία εντός 18 ή 36 μηνών για σταθμούς μέχρι και 10 MW και άνω των 10 MW αντίστοιχα. Η ετήσια αναπροσαρμογή της συμβατικής τιμής αντιστοιχεί στο 25% του δείκτη τιμών καταναλωτή της περασμένης χρονιάς. Ωστόσο η τιμή αυτή δεν μπορεί να υπολείπεται της μέσης οριακής τιμής του συστήματος κατά το προηγούμενο έτος προσαυξημένης κατά 30-50% ανάλογα με το μέγεθος του σταθμού αλλά και τη σύνδεση του στο διασυνδεδεμένο σύστημα ή το δίκτυο των μη διασυνδεδεμένων νησιών.

Καθορίζεται η λύση συμβάσεων που συνήφθησαν πριν από την έναρξη ισχύος του νέου νόμου για σταθμούς που δεν έχουν τεθεί σε δοκιμαστική λειτουργία με ρητή πρόβλεψη για την τροποποίηση αυτών των συμβάσεων έτσι ώστε να είναι σύμφωνες με τις νέες τιμολογιακές ρυθμίσεις. Λαμβάνεται μέριμνα για σταθμούς σε λειτουργία κατά τη έναρξη ισχύος του νόμου και δίνεται η εναλλακτική δυνατότητα στους παραγωγούς είτε να τροποποιήσουν τις συμβάσεις τους με επανακαθορισμό της τιμής που αντιστοιχεί στο Φεβρουάριο του 2009 και διάρκεια ίση με το χρονικό διάστημα που υπολείπεται μέχρι τη συμπλήρωση 20ετίας, είτε να συνεχίσουν την εκτέλεση της παρούσας σύμβασης. Ωστόσο, στη δεύτερη αυτή περίπτωση, η ανανέωση της σύμβασης μετά την παρέλευση 10ετίας από την έναρξη λειτουργίας θα γίνει με τα δεδομένα του νέου νόμου.

Δ.2. Χρονοδιάγραμμα χορήγησης Αδειών Παραγωγής ή αποφάσεων εξαίρεσης

Ορίζεται χρονοδιάγραμμα χορήγησης Αδειών Παραγωγής ή αποφάσεων εξαίρεσης για αιτήσεις για φωτοβολταϊκούς σταθμούς που εγκαθίσταται στην ελληνική επικράτεια, για τις οποίες κατά την έναρξη ισχύος του νόμου, δεν έχει εκδοθεί η σχετική γνώμη ή απόφαση της ΠΑΕ. Συγκεκριμένα, οι αιτήσεις για

χορήγηση άδειας παραγωγής από φωτοβολταϊκούς σταθμούς και για έκδοση απόφασης εξαίρεσης, θα πρέπει να αξιολογηθούν και να εξεταστούν αντίστοιχα, μέχρι την 28-2-2009 όσες έχουν υποβληθεί έως και την 31-5-2007, μέχρι την 30-4-2009 όσες έχουν υποβληθεί έως και 30-6-2007 και μέχρι την 31-12-2009 όσες έχουν υποβληθεί έως 29-02-2008.

Όπως προκύπτει και από τους πίνακες της προηγούμενης παραγράφου, μέχρι και το τέλος Μαΐου 2009, η αξιολόγηση που προβλέπεται παραπάνω δεν είχε ολοκληρωθεί εντός των προβλεπόμενων ημερομηνιών.

Δ.3. Άλλες διατάξεις του Ν. 3734/2009 σχετικές με Φωτοβολταϊκούς Σταθμούς

Για υποβολή νέων αιτημάτων για σταθμούς ισχύος μεγαλύτερης των 10 MWp, ο νέος νόμος προβλέπει τη διενέργεια διαγωνισμών μετά από πρόσκληση της ΡΑΕ, βάσει τιμολόγησης της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ δεν αναφέρεται τίποτε για υποβολή νέων αιτημάτων για σταθμούς ισχύος μικρότερης των 10 MWp. Οι όροι και οι προϋποθέσεις καθώς και λοιπά κριτήρια της διαγωνιστικής διαδικασίας για την υποβολή αιτημάτων θα ανακοινωθούν εντός του 2009 με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης.

Με την παράγραφο 7 του νόμου ορίζεται ότι οι άδειες παραγωγής ή αποφάσεις εξαίρεσης για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς δεν επιτρέπεται να μεταβιβασθούν πριν την έναρξη της λειτουργίας τους, δηλαδή επεκτείνεται και στις άδειες παραγωγής η σχετική ρύθμιση του Ν.3587/2007 που είχε προβλέψει για πρώτη φορά το αμεταβίβαστο των αποφάσεων εξαίρεσης μέχρι την υλοποίηση των έργων.

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί για πρώτη φορά σε ολοκληρωμένη βάση η δυνατότητα ένταξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις και ιδίως σε στέγες και προσόψεις κτιρίων, προβλέπεται η κατάρτιση, μετά από γνώμη της ΡΑΕ, Ειδικού Προγράμματος Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων, που θα εξειδικεύεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, στην οποία πέραν των πολεοδομικών παραμέτρων θα μπορεί να ρυθμίζονται θέματα τιμολόγησης, οικονομικής δραστηριότητας, αδειοδοτικής διαδικασίας, περιεχόμενο συμβάσεων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του Προγράμματος.»

Τέλος, αντικαθίσταται η σχετική παράγραφος του Ν. 2941/2001 «Απλοποίηση διαδικασιών ίδρυσης εταιρειών, αδειοδότησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ρύθμιση θεμάτων της Α.Ε. 'ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ' και άλλες διατάξεις» που προέβλεπε ότι για την εγκατάσταση σταθμών εκμετάλλευσης της ηλιακής και αιολικής ενέργειας δεν απαιτείτο έκδοση οικοδομικής άδειας, αλλά θεώρηση χορηγούμενη από την αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία. Με την εισαχθείσα ρύθμιση η έννοια της θεώρησης αντικαθίσταται από την έγκριση εργασιών, που χορηγείται, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου συνοδευόμενης από τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά, από την αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία της περιοχής της εγκατάστασης. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω ρύθμιση αφορά όλες τις εγκαταστάσεις και όχι μόνο αυτές που εγκαθίστανται σε εκτός σχεδίου περιοχές.

Ε. Ειδικό πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις και ιδίως σε δώματα και στέγες κτιρίων

Σε εφαρμογή των διατάξεων του Ν.3734/2009 εκδόθηκε η **ΚΥΑ 12323/04.06.09 «Ειδικό πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις και ιδίως σε δώματα και στέγες**

κτιρίων». Το πρόγραμμα αφορά όλη την επικράτεια με εξαίρεση τα μη διασυνδεδεμένα με το ηπειρωτικό Σύστημα της χώρας νησιά και έχει ισχύ μέχρι 31.12.2019.

Με την νέα ΚΥΑ παρέχονται κίνητρα για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στις στέγες των σπιτιών, με απλές διαδικασίες και αυξημένη τιμή πώλησης προς τη ΔΕΗ της ηλεκτρικής ενέργειας που θα παράγεται από τον ήλιο. Δυνατότητα εγκατάστασης φωτοβολταϊκών, με τις συγκεκριμένες προϋποθέσεις και κίνητρα, θα έχουν και μικρές ή πολύ μικρές επιχειρήσεις, που απασχολούν έως δέκα εργαζόμενους και κάνουν τζίρο μέχρι 2 εκατ. ευρώ.

Η εγκατάσταση των φωτοβολταϊκών θα γίνεται χωρίς γραφειοκρατικές διαδικασίες στις πολεοδομίες, χωρίς υποχρέωση ανοίγματος βιβλίων στην Εφορία, χωρίς φορολόγηση ή αδειοδότηση από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας και το υπουργείο Ανάπτυξης. Στις πολυκατοικίες η εγκατάσταση θα γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης των συνιδιοκτητών και με την πλειοψηφία που προβλέπει ο κανονισμός.

Προϋποθέσεις ένταξης στο Πρόγραμμα είναι η ύπαρξη ενεργής σύνδεσης κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος στο όνομα του κυρίου του φωτοβολταϊκού στο κτίριο που γίνεται η εγκατάσταση, μέρος των θερμικών αναγκών σε ζεστό νερό χρήσης της ιδιοκτησίας, εφόσον αυτή χρησιμοποιείται ως κατοικία, να καλύπτεται με χρήση Α.Π.Ε. (π.χ. ηλιακοί θερμοσίφωνες) και η μη ύπαρξη δημόσιας ενίσχυσης στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού-Επενδυτικού νόμου ή άλλου προγράμματος χρηματοδότησης.

Η ΔΕΗ θα αγοράζει την ενέργεια που θα παράγουν τα φωτοβολταϊκά προς 55 λεπτά την κιλοβατώρα, τιμή που ισχύει για όσες συμβάσεις υπογραφούν το 2009, 2010 και 2011 (με την προϋπόθεση ενεργοποίησης της σύνδεσης του συστήματος εντός έξι μηνών από τη σύμβαση) και θα είναι εγγυημένη για 25 χρόνια με τιμαριθμική αναπροσαρμογή. Η τιμή αυτή μειώνεται κατά 5% ετησίως για τις συμβάσεις που θα γίνουν από 1.1.2012 έως 31.12.2019. Η ΔΕΗ θα συμψηφίζει την αξία της παραγόμενης ενέργειας με την αξία του ρεύματος που απορροφάται από το δίκτυο για ίδια κατανάλωση. Αν η αξία της παραγωγής είναι μεγαλύτερη από τις χρεώσεις της ΔΕΗ, ο λογαριασμός θα είναι πιστωτικός. Με τα δεδομένα αυτά η απόσβεση της επένδυσης θα γίνεται σε διάστημα περίπου πέντε ετών.

Η διαδικασία για εγκατάσταση και λειτουργία του συστήματος θα περιλαμβάνει τα εξής βήματα:

- Υποβολή αίτησης για Προσφορά Σύνδεσης στη ΔΕΗ (με τα απαραίτητα στοιχεία και δικαιολογητικά)
- Έγκριση αιτήματος από τη ΔΕΗ και γνωστοποίηση του τρόπου και του κόστους σύνδεσης
- Έγκριση εκτέλεσης εργασιών μικρής κλίμακας από την Πολεοδομία
- Υπογραφή Σύμβασης Σύνδεσης με τη ΔΕΗ, καταβολή της δαπάνης διασύνδεσης και κατασκευή έργων σύνδεσης
- Υποβολή αίτησης και υπογραφή Σύμβασης Συμψηφισμού με τη ΔΕΗ
- Εγκατάσταση του φωτοβολταϊκού συστήματος
- Υποβολή αιτήματος στη ΔΕΗ ΑΕ για ενεργοποίηση της σύνδεσης (συνυποβάλλεται αντίγραφο της Σύμβασης Συμψηφισμού, υπεύθυνη δήλωση μηχανικού για την εγκατάσταση και υπεύθυνη δήλωση ιδιοκτήτη).

Σημείωση: Για την ενεργοποίηση του προγράμματος εκκρεμεί η έκδοση σχετικής Απόφασης του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., με την οποία θα καθορίζονται οι όροι εγκατάστασης για την έκδοση της έγκρισης εκτέλεσης εργασιών μικρής κλίμακας που απαιτείται.

Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση του ΥΠΕΧΩΔΕ η αναμενόμενη απόφαση που θα ρυθμίζει τα παραπάνω θέματα θα προσδιορίζει τους όρους εγκατάστασης σε σχέση με την αισθητική, το ποσοστό κάλυψης και τη μόνωση και δεν θα επιτρέπει την τοποθέτηση φωτοβολταϊκών σε απολήξεις κλιμακοστασίων, παραδοσιακούς οικισμούς και διατηρητέα κτίρια, εκτός και αν επιτρέπονται από τους ειδικούς όρους δόμησης που διέπουν τους οικισμούς και τα συγκεκριμένα κτίρια.

ΣΤ. Άλλα θέματα σχετικά με φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις

Σύμφωνα με πρόσφατες ανακοινώσεις του Υπουργείου Ανάπτυξης αναμένεται η λήψη μέτρων για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών στο έδαφος. Σύμφωνα με αυτά, τα φωτοβολταϊκά πλαίσια θα μπορούν να εγκαθίστανται και σε μη άρτια και οικοδομήσιμα οικόπεδα, ενώ καταργείται η υποχρέωση έκδοσης οικοδομικής άδειας με αποτέλεσμα να ξεκαθαρίζει νομικά το τοπίο για τις αρμόδιες Πολεοδομίες όσον αφορά τις εν λόγω εγκαταστάσεις.

1.2.3 Βασικό Νομικό Πλαίσιο

Α. Κύριες νομοθετικές ρυθμίσεις για τις Α.Π.Ε.

Οι κύριες νομοθετικές ρυθμίσεις της τελευταίας εικοσαετίας που διέπουν το θεσμικό πλαίσιο που αφορά τις επενδύσεις Α.Π.Ε. και ιδιαίτερα την ηλεκτροπαραγωγή από Α.Π.Ε., παρουσιάζονται στον Πίνακα 1.9.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.9. Κύριες Νομοθετικές Ρυθμίσεις για τις Α.Π.Ε. εντός της τελευταίας εικοσαετίας

Νομοθετική Ρύθμιση	Θέμα	Παρατηρήσεις
N.1559/1985	Ρύθμιση θεμάτων εναλλακτικών μορφών ενέργειας	Πρώτη προσέγγιση, ανέδειξε δυνατότητες και αδυναμίες του τομέα καθώς και αρχικές αστοχίες.
N.2244/1994	Ρύθμιση θεμάτων ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε.	Καθορισμός σταθερών τιμών πώλησης ανανεώσιμης ενέργειας.
N. 2773/1999	Απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας	Διατήρηση ευνοϊκού τιμολογιακού καθεστώτος των Α.Π.Ε., έμφαση και στο θέμα της προτεραιότητας πρόσβασης στο δίκτυο.
N. 2941/2001	Απλοποίηση διαδικασιών και αδειοδότηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	Αντιμετώπιση στοιχείων παθογένειας του αδειοδοτικού καθεστώτος, ιδιαίτερα του θέματος εγκατάστασης Α.Π.Ε. σε δάση και δασικές εκτάσεις.
N.3175/2003	Επίσπευση των Ολυμπιακών Έργων	Εισαγωγή συντομευμένων διαδικασιών για απαλλοτριώσεις αναγκαίες για την ενίσχυση και επέκταση των γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
N.3010/2002 ΚΥΑ 15393/2332 ΚΥΑ 145799/2005 ΚΥΑ 13588/725/2006	Εναρμόνιση του Ν.1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11/Ε.Ε. και 96/61/Ε.Ε.	Αναθεώρηση περιβαλλοντικής αδειοδότησης με προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στο κοινοτικό κεκτημένο. Κατηγοριοποίηση έργων.
ΚΥΑ 13727/2003 ΚΥΑ 19500/2004	Αντιστοίχιση των βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων με τους βαθμούς όχλησης	Μετάταξη εγκαταστάσεων Α.Π.Ε. μικρού μεγέθους στην κατηγορία μηδενικής όχλησης : ένταξη στον οικιστικό ιστό.

N.3468/2006 5 ΚΥΑ	Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Α.Π.Ε. και ΣΗΘ	Επιβολή αποκλειστικών προθεσμιών για χορήγηση εγκρίσεων. Νέα προκαθορισμένη τιμολόγηση. Εισαγωγή αυστηρής παρακολούθησης των κατόχων αδειών παραγωγής. Δυνατότητα εγκατάστασης θαλάσσιων αιολικών πάρκων. Αδειοδότηση υβριδικών σταθμών χωρίς διαγωνιστική διαδικασία. Θέσπιση Πιστοποιητικών Εγγύησης Προέλευσης (Α.Π.Ε.-ηλεκτρική)
ΚΥΑ 49828/2008	Ειδικό Πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού.	Διαμόρφωση πολιτικών χωροθέτησης έργων ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε., καθιέρωση κανόνων και κριτηρίων χωροθέτησης που θα επιτρέπουν αφενός την δημιουργία βιώσιμων εγκαταστάσεων Α.Π.Ε. και αφετέρου την αρμονική ένταξή τους στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον και δημιουργία ενός αποτελεσματικού μηχανισμού χωροθέτησης των εγκαταστάσεων Α.Π.Ε., ώστε να επιτευχθεί ανταπόκριση στους στόχους των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.

Ο κλάδος των Α.Π.Ε. στη χώρα ξεκίνησε δειλά με το **N. 1559/1985** “*Ρύθμιση θεμάτων εναλλακτικών μορφών ενέργειας και ειδικών θεμάτων ηλεκτροπαραγωγής από συμβατικά καύσιμα και άλλες διατάξεις*” (ΦΕΚ Α’ 135) στα πλαίσια του οποίου η Δ.Ε.Η. εγκατέστησε 24 MW ενώ οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης περιορίστηκαν στο ελάχιστο επίπεδο των 3 MW μέχρι το 1995 και ο ιδιωτικός τομέας παρέμεινε εκτός σκηνής. Παρά το μικρό αποτέλεσμα, η προσπάθεια έδειξε τις δυνατότητες και αδυναμίες του τομέα και ειδικότερα οι αρχικές αστοχίες προετοίμασαν το δρόμο για μεταγενέστερες ωριμότερες βελτιώσεις.

Ο **N. 2244/1994** “*Ρύθμιση θεμάτων ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και από συμβατικά καύσιμα και άλλες διατάξεις*” (ΦΕΚ Α’168) στα ίχνη του τότε ισχύοντος γερμανικού Νόμου (Stromeinspeisungsgesetz) αποτέλεσε την απαρχή για την ουσιαστική ανάπτυξη των Α.Π.Ε. Ο νόμος καθόριζε για το διασυνδεδεμένο σύστημα της χώρας σταθερές τιμές πώλησης ανανεώσιμης ενέργειας σε επίπεδο ίσο με το 90% του γενικού τιμολογίου στη μέση τάση και υποχρέωση της Δ.Ε.Η. για αγορά του. Για τη χρέωση του σκέλους ισχύος είχε προβλεφθεί κλιμακωτή αποζημίωση ανάλογα με το είδος του σταθμού ανανεώσιμης ηλεκτροπαραγωγής με την έννοια της χρονικής διαθεσιμότητάς του στο ονομαστικό μέγεθος. Σε απολογιστική βάση το σκέλος ισχύος προσαύξανε την τιμή ενέργειας κατά μικρό ποσοστό τάξης 6,5%, με συνέπεια κατά το 2006 η τιμή αυτή να αντιστοιχεί σε 0,07287 Ευρώ/κιλοβατώρα. Στα νησιά που δεν ανήκουν στο διασυνδεδεμένο σύστημα η τιμολόγηση βασιζόταν στο 90% του τιμολογίου γενικής χρήσης (χαμηλή τάση) και κατά το ίδιο έτος αντιστοιχούσε σε 0,08458 Ευρώ/κιλοβατώρα, ενώ δεν προβλεπόταν αποζημίωση του σκέλους ισχύος. Το σημερινό αναμορφωμένο καθεστώς τιμολόγησης περιγράφεται στη συνέχεια.

Ο **N. 2773/1999** για την απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας διατήρησε το ευνοϊκό τιμολογιακό καθεστώς των Α.Π.Ε. δίνοντας έμφαση και στο θέμα της προτεραιότητας πρόσβασης στο δίκτυο.

Με το άρθρο 4 του Ν. 2773/1999 ιδρύθηκε η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή επιφορτισμένη με την παρακολούθηση και έλεγχο της λειτουργίας της αγοράς ενέργειας και τη διατύπωση εισηγήσεων για την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού και την προστασία των καταναλωτών. Περαιτέρω, η ΡΑΕ διατυπώνει γνωμοδοτήσεις προς τον Υπουργό Ανάπτυξης για την αδειοδότηση εγκαταστάσεων ανανεώσιμης ηλεκτροπαραγωγής και μετά την έκδοση αδειών παρακολουθεί την εξέλιξη της πορείας υλοποίησης έργων Α.Π.Ε. μέσω τριμηνιαίων δελτίων και εισηγείται την εκκαθάριση του χώρου

από επενδυτές που επιδεικνύουν αδικαιολόγητη βραδύτητα. Επίσης, εισηγείται νομοθετικές παρεμβάσεις για περαιτέρω απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στα πλαίσια της οποίας μπορούν να βρουν θέση ουσιαστικές ρυθμίσεις για τις Α.Π.Ε. (όπως στην περίπτωση των υβριδικών σταθμών). Η αξιολόγηση του συνόλου των αιτήσεων γίνεται από τη ΡΑΕ με την τεχνική υποστήριξη του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, με βάση τα κριτήρια του Κανονισμού Αδειών Παραγωγής.

Ο **N. 2941/2001** “Απλοποίηση διαδικασιών ίδρυσης εταιρειών, αδειοδότηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ρύθμιση θεμάτων της Α.Ε. ‘ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ’ και άλλες διατάξεις” (ΦΕΚ Α’ 201) αντιμετώπισε αποτελεσματικά το θέμα εγκατάστασης Α.Π.Ε. σε δάση και δασικές εκτάσεις με διατάξεις που έγιναν αποδεκτές και κρίθηκαν συνταγματικές από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Επίσης κάλυψε σημαντικά κενά του νομοθετικού ιστού και αντιμετώπισε πολλά στοιχεία παθογένειας του αδειοδοτικού καθεστώτος.

Ο **N. 3175/2003** καθιέρωσε για πρώτη φορά συνεκτικό σύνολο κανόνων για την ορθολογική χρήση της γεωθερμικής ενέργειας. Το νέο πλαίσιο είναι συμβατό με το κοινοτικό δίκαιο που θεωρεί ότι η γεωθερμία αποτελεί μορφή ανανεώσιμης ενέργειας που συνεισφέρει στη βιώσιμη ανάπτυξη. Ο Ν. 3175/2003 μετέβαλλε τον από μακρού εδραιωμένο χαρακτήρα της γεωθερμίας ως ορυκτού υπαγόμενου στις μάλλον αυστηρές ρυθμίσεις του Ν.Δ. 210/1973 “Περί Μεταλλευτικού Κώδικος” (ΦΕΚ Α’277). Συνοπτικά, κάθε γεωθερμικό πεδίο θα αντιμετωπίζεται ως ενιαίο κοίτασμα-πηγή ώστε να αποφεύγεται ο κατακερματισμός που προέκυπτε από τις επί μέρους μισθωτικές εκχωρήσεις. Δημιουργήθηκε συγκεκριμένη διαγωνιστική διαδικασία για όλο το φάσμα των προϊόντων, υποπροϊόντων και παραπροϊόντων. Το απολήψιμο δυναμικό των δύο πλήρως ερευνημένων γεωθερμικών πεδίων υψηλής ενθαλπίας για ηλεκτροπαραγωγικούς σκοπούς ανέρχεται σε 170 MWe, ενώ το πιθανό δυναμικό ολόκληρης της χώρας υπερβαίνει τα 500 MWe.

Πάντως, ο κύριος σκοπός του νόμου αυτού ήταν η αναθεώρηση του Ν. 2773/1999 προκειμένου να αντιμετωπιστεί η βραδύτητα στη διαδικασία απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρισμού, κυρίως εξαιτίας της δεσποζουσας θέσης της Δ.Ε.Η. Α.Ε. Η αναθεώρηση αυτή ήταν επίσης αναγκαία για να αντικατοπτρισθούν τροποποιήσεις που προμηνύονταν τότε από την Οδηγία 2003/54/ΕΚ. Σχετικά με τις υβριδικές εγκαταστάσεις ο Ν. 3175/2003 επανέλαβε τον ορισμό του άρθρου 2 της Οδηγίας 2001/77/ΕΚ προκειμένου να αρθεί η υπάρχουσα ασάφεια σχετικά με την πραγματική κατάσταση της ενέργειας που παράγεται από τα συστήματα αυτά.

Στο πρότυπο καινοτόμων επεμβάσεων που υλοποιήθηκαν για την επίσπευση των Ολυμπιακών έργων του 2004, ο **N. 3175/2003** περιέλαβε περαιτέρω δράσεις μεταξύ των οποίων και η εισαγωγή συντομευμένων και απλουστευμένων διαδικασιών σχετικά με τις απαλλοτριώσεις που είναι αναγκαίες για την ενίσχυση και επέκταση των γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας ώστε να εξυπηρετηθεί και η ανάπτυξη των Α.Π.Ε.

Η περιβαλλοντική διαδικασία ακολουθεί ήδη αναθεωρημένη πορεία μετά την ψήφιση του **N. 3010/2002** “Εναρμόνιση του Ν. 1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11/Ε.Ε. και 96/61/Ε.Ε., διαδικασία οριοθέτησης και ρυθμίσεις θεμάτων για τα υδατορέματα και άλλες διατάξεις” (ΦΕΚ Α’ 91) για την προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας που διέπει την προστασία του περιβάλλοντος στο κοινοτικό κεκτημένο. Στο κανονιστικό επίπεδο, εκδόθηκαν ειδικά για τις Α.Π.Ε. οι κοινές υπουργικές αποφάσεις **οικ.104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/25.5.2006** “Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.), σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002” (ΦΕΚ Β’ 663) και **οικ.104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/25.5.2006** “Περιεχόμενο, δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία των Προμελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.), των Μελετών Περιβαλλοντικών

Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.), καθώς και συναφών μελετών περιβάλλοντος, έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε)” (ΦΕΚ Β' 663), ώστε να προσαρμοσθεί η συνολική αδειοδότηση εγκαταστάσεων Α.Π.Ε. στο καθεστώς περιβαλλοντικής αποδοχής. Μεταξύ των εισαχθεισών ρυθμίσεων περιλαμβάνεται ο περιορισμός των γνωμοδοτούντων φορέων στον απόλυτα αναγκαίο αριθμό, η καθιέρωση συντομευμένων προθεσμιών, άπρακτη παρέλευση των οποίων θα νομιμοποιεί την επισπεύδουσα Υπηρεσία να θεωρεί ως θετικές τις ενδιάμεσες εγκρίσεις και γνωμοδοτήσεις άλλων φορέων και γενικότερα η βελτιστοποίηση της αλληλουχίας των ενδιάμεσων συναινέσεων κατά το πνεύμα του άρθρου 6 της Οδηγίας 77/2001/ΕΚ.

Επίσης, αξιοσημείωτη είναι η κοινή υπουργική απόφαση **Δ6/Φ1/οικ.19500/4.11.2004** (ΦΕΚ Β' 1671), με την οποία εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ηλεκτροπαραγωγής μικρού μεγέθους μετατάχθηκαν στην κατηγορία μηδενικής όχλησης με συνέπεια να είναι δυνατή η ένταξή τους στον οικιστικό ιστό.

Το ισχύον σήμερα θεσμικό πλαίσιο για τις Α.Π.Ε. διέπεται από τις διατάξεις του **Ν.3468/2006** “Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις” (ΦΕΚ Α' 129). μέσω του οποίου γίνεται ενσωμάτωση της κοινοτικής οδηγίας 2001/77/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Σεπτεμβρίου 2001 για την «προαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας» (ΕΕΕΚ L 283). Παράλληλα, με τις ρυθμίσεις του νόμου επιχειρήθηκαν να προωθηθεί κατά προτεραιότητα στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, με κανόνες και αρχές, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) και μονάδες Συμπαράγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.).

Οι κύριοι άξονες της αυτής νομοθετικής παρέμβασης σκιαγραφούνται κατωτέρω:

- ⇒ Θεσμοθέτηση του εθνικού στόχου για τη συμμετοχή της ηλεκτροπαραγωγής με χρήση Α.Π.Ε. το έτος 2010 σε ποσοστό 20,1% και το 2020 σε 29% της ακαθάριστης εγχώριας κατανάλωσης.
- ⇒ Νομοθετική επιβολή αποκλειστικών προθεσμιών μέσα στις οποίες θα πρέπει να έχουν χορηγηθεί εγκρίσεις ή διατυπωθεί συναινέσεις υπηρεσιών και φορέων που εμπλέκονται σε ενδιάμεσα στάδια της σχετικής διαδικασίας. Ειδικότερα, γίνεται πρόβλεψη ότι εάν οι άδειες εγκατάστασης δεν εκδοθούν μέσα σε 15 ημέρες από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, η αρμοδιότητα αυτή περιέρχεται στον Υπουργό Ανάπτυξης.
- ⇒ Δημιουργία δύο διϋπουργικών οργάνων, από τα οποία το ένα σε επίπεδο Γενικών Γραμματέων και το άλλο αποτελούμενο από υψηλόβαθμους δημοσίους υπαλλήλους, με σκοπό τον έλεγχο των διαδικασιών και την παροχή υποστήριξης και κατευθύνσεων στις αδειοδοτούσες υπηρεσίες.
- ⇒ Εξουσιοδοτικές διατάξεις για την εισαγωγή καθεστώτος αυστηρής παρακολούθησης της προόδου των έργων ώστε να μπορεί να ελεγχθούν τόσο οι αδειοδοτούσες αρχές όσο και η τήρηση των υποχρεώσεων ανάπτυξης των έργων από πλευράς των αδειοδοτημένων φορέων.
- ⇒ Διαφορισμός του προηγούμενου ενιαίου τιμολογιακού καθεστώτος, κυρίως επ' ωφελεία των φωτοβολταϊκών συστημάτων, ώστε να ενισχυθούν οι επενδύσεις στον εν λόγω τομέα που εμφάνιζε σημαντική καθυστέρηση. Οι τιμές του νόμου αναπροσαρμόζονται ετησίως με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης στη βάση του σταθμικού μέσου όρου των αυξήσεων των τιμολογίων της Δ.Ε.Η. Α.Ε., ενώ μετά την πλήρη απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας η αναπροσαρμογή θα γίνεται στο 80% του δείκτη τιμών καταναλωτή. Σύμφωνα με την υπουργική

απόφαση Δ6/Φ1/οικ.26042/30.10.2008 «Αναπροσαρμογή τιμολογίων απορρόφησης ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από παραγωγό ή αυτοπαραγωγό σε σταθμό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή μέσω συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας υψηλής απόδοσης ή σε υβριδικό σταθμό» από 01.01.2008 ισχύουν οι τιμές του πίνακα 1.10.

Πίνακας 1.10.
Εγγυημένες τιμές πώλησης ανανεώσιμης ενέργειας για το έτος 2008

Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από:	Τιμή Ενέργειας (Ευρώ/MWh)	
	Διασυνδε- μένο Σύστημα	Μη Διασυνδε- δεμένα Νησιά
(α) Αιολική ενέργεια, υδραυλική ενέργεια που αξιοποιείται με μικρούς υδρο-ηλεκτρικούς σταθμούς με εγκατεστημένη ισχύ έως δέκα πέντε (15) MWe, γεωθερμική ενέργεια, βιομάζα, αέρια εκλυόμενα από χώρους υγειονομικής ταφής και από εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού και βιοαέρια, λοιπές Α.Π.Ε., συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας υψηλής απόδοσης	80,14	91,74
(β) Αιολική ενέργεια από αιολικά πάρκα στη θάλασσα	97,14	
(γ) Ηλιακή ενέργεια που αξιοποιείται από φωτοβολταϊκές μονάδες με εγκατεστημένη ισχύ μικρότερη ή ίση των εκατό (100) kWpeak, οι οποίες εγκαθίστανται σε ακίνητο ιδιοκτησίας ή νόμιμης κατοχής ή όμορα ακίνητα του ίδιου ιδιοκτήτη ή νομίμου κατόχου	457,14*	507,14*
(δ) Ηλιακή ενέργεια που αξιοποιείται από φωτοβολταϊκές μονάδες με εγκατεστημένη ισχύ μεγαλύτερη των εκατό (100) kWpeak	407,14*	457,14*
(ε) Ηλιακή ενέργεια που αξιοποιείται από μονάδες άλλης τεχνολογίας πλην αυτής των φωτοβολταϊκών με εγκατεστημένη ισχύ έως πέντε (5) MWe	257,14	277,14
(στ) Ηλιακή ενέργεια που αξιοποιείται από μονάδες άλλης τεχνολογίας πλην αυτής των φωτοβολταϊκών με εγκατεστημένη ισχύ μεγαλύτερη των πέντε (5) MWe	237,14	257,14

* Οι τιμές των περιπτώσεων (γ) και (δ) του παραπάνω πίνακα έχουν τροποποιηθεί με βάση τις παρ. 2 & 3 του άρ. 27Α του Ν.3734/2009 (βλέπε παράγραφο 1.2.2.Δ)

- ⇒ Εισαγωγή ρυθμίσεων κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ισχύοντος αναπτυξιακού Ν. 3299/2004, προκειμένου να θεωρείται νόμιμη η μεταβίβαση στον κύριο του Συστήματος και του Δικτύου των πάγιων περιουσιακών στοιχείων επιχειρήσεων που λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση για επενδυτικά σχέδια και αντιστοιχούν στις δαπάνες έργων επέκτασης για τη σύνδεση των μονάδων ηλεκτροπαραγωγής με το Σύστημα/Δίκτυο, ακόμη και πριν την παρέλευση πενταετίας που ισχύει γενικά.
- ⇒ Θεσμοθέτηση της δυνατότητας εγκατάστασης θαλάσσιων αιολικών πάρκων κατά το επιτυχές προηγούμενο κατασκευής αντίστοιχων έργων στη Βόρεια Θάλασσα.
- ⇒ Αδειοδότηση υβριδικών σταθμών χωρίς διαγωνιστική διαδικασία και άμεση σύνδεση της τιμολόγησης της ενέργειας που παράγεται από αυτούς που προβλέπεται να εγκατασταθούν σε αυτόνομα νησιωτικά συστήματα, κυρίως με το αποφευγόμενο κόστος από τη λειτουργία συμβατικών μονάδων τις οποίες υποκαθιστούν οι υβριδικοί σταθμοί ώστε να διασφαλίζεται η οικονομική βιωσιμότητα των εν λόγω σταθμών.

- ⇒ Ολοκλήρωση του πλέγματος των προσπαθειών εναρμόνισης του εθνικού δικαίου με τις απαιτήσεις του άρθρου 5 παρ. 5 της Οδηγίας 2001/77/ΕΚ μέσω της θεσμοθέτησης δημιουργίας συστήματος εκδόσεως εγγυήσεων προέλευσης της ανανεώσιμης ηλεκτρικής ενέργειας.
- ⇒ Βελτίωση των όρων αγοραπωλησίας της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας με σκοπό τη διευκόλυνση της τραπεζικής χρηματοδότησης των έργων. Ειδικότερα, η αρχική δεκαετής διάρκεια των συμβάσεων μπορεί να παραταθεί κατά ίσο χρόνο απλώς με μονομερή δήλωση του παραγωγού προς τον οικείο Διαχειριστή.
- ⇒ Ανασχεδιασμός και νομοθετική κατοχύρωση του υπέρ ΟΤΑ τέλους επί των ακαθάριστων εσόδων από πώληση ανανεώσιμης ενέργειας (με εξαίρεση τη φωτοβολταϊκή ενέργεια) που αυξάνει από 2% σε 3%.
- ⇒ Διεύρυνση του ορίου εγκατεστημένης ισχύος μέχρι το οποίο δεν απαιτείται η έκδοση αδειών παραγωγής, εγκατάστασης και λειτουργίας.
- ⇒ Αύξηση του ορίου μέχρι του οποίου ένα υδροηλεκτρικό έργο χαρακτηρίζεται ως μικρό από 10 σε 15 MW, με συνέπεια εφεξής περισσότερα έργα να υπάγονται σε καθεστώς εγγυημένης τιμής πώλησης ενέργειας και προτεραιότητας κατά την κατανομή φορτίου.
- ⇒ Άρση του προηγούμενου περιορισμού εγκατεστημένης ισχύος σε επίπεδο 50 MW, μέχρι του οποίου υπήρχε υποχρέωση του αρμόδιου Διαχειριστή να δίνει προτεραιότητα κατά την κατανομή φορτίου.
- ⇒ Επιβολή υποχρέωσης στους υποψήφιους επενδυτές αιολικής ενέργειας να διαθέτουν μετρήσεις του προς εκμετάλλευση αιολικού δυναμικού ενεργειακού πόρου που θα έχουν διεξαχθεί από διαπιστευμένο φορέα.

B. Το νέο κανονιστικό πλαίσιο

Για την εφαρμογή του Ν. 3468/2006 διαμορφώθηκε μέχρι σήμερα το ακόλουθο κανονιστικό πλαίσιο.

1. Υπουργική απόφαση **Δ6/Φ1/οικ.18359/14.9.2006** "Τύπος και περιεχόμενο συμβάσεων αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας στο Σύστημα και το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 παρ. 3 του Ν. 3468/2006" (ΦΕΚ Β' 1442).
2. Υπουργική απόφαση **Δ6/Φ1/οικ.1725/25.1.2007** "Καθορισμός τύπου και περιεχομένου συμβάσεων πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται με χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και μέσω Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης στο Δίκτυο των Μη Διασυνδεδεμένων Νήσων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 παρ. 3 του Ν. 3468/2006" (ΦΕΚ Β' 148).
3. Υπουργική απόφαση **Δ6/Φ1/οικ.5707/13.3.2007** "Κανονισμός Αδειών Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και μέσω Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης" (ΦΕΚ Β' 448).

4. Υπουργική απόφαση **Δ6/Φ1/οικ.13310/18.6.2007** "Διαδικασία έκδοσης αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας" (ΦΕΚ Β' 1153).

Γ. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και χωροταξικός σχεδιασμός

Κατά το χρόνο δημιουργίας του θεσμικού πλαισίου για τις Α.Π.Ε. η έμφαση είχε δοθεί στην παροχή οικονομικών κινήτρων με τη μορφή εγγυημένων feed-in τιμολογίων, σε συνδυασμό με διευκόλυνση της αδειοδότησης με την παράλειψη της άδειας ίδρυσης, που γενικά ίσχυε για τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις.

Ωστόσο, το θέμα των τόπων εγκατάστασης από άποψη συμβατότητας με το χωροταξικό σχεδιασμό που τότε καλυπτόταν κατά ανεπαρκή τρόπο με το **N.360/1976** «Περί Χωροταξίας και Περιβάλλοντος» (ΦΕΚ Α' 151) δεν είχε αποτελέσει αντικείμενο μέριμνας. Το ίδιο είχε συμβεί και με το ειδικότερο αλλά οπωσδήποτε σημαντικό θέμα της εγκατάστασης σε δάση και δασικές εκτάσεις.

Με το **N.2941/2001** έγινε η πρώτη σοβαρή προσπάθεια αντιμετώπισης του προβλήματος και ρυθμίστηκε η εγκατάσταση Α.Π.Ε. σε δάση και δασικές εκτάσεις με ειδικές προβλέψεις που θέσπισαν νέο πάγιο και γενικό καθεστώς που κρίθηκε συνταγματικά ανεκτό από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Περαιτέρω, στα μέσα του 2003, θεσμοθετήθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του **N.2742/1999** «Χωροταξικός σχεδιασμός και αιεφόρος ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 207) τα Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων. Όλα αυτά τα Πλαίσια αναδεικνύουν τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και επισημαίνουν την ανάγκη αξιοποίησής τους. Με την έκδοση αυτών των πλαισίων έχει καλυφθεί το κενό που εντόπισε η εν τω μεταξύ εκδοθείσα Απόφαση του ΣτΕ 2569/2004 (ακύρωση αδειάς αιολικού πάρκου λόγω έλλειψης χωροταξικού σχεδιασμού).

Για την αποτελεσματικότερη και συνολικότερη αντιμετώπιση του ζητήματος του χωροταξικού σχεδιασμού των Α.Π.Ε., το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων αξιοποιώντας τη δυνατότητα που δίνουν οι διατάξεις του Ν.2742/1999 και μετά από δημόσια διαβούλευση, προχώρησε στην κατάρτιση και έγκριση της **ΚΥΑ 49828/2008** «Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Στρατηγική Μελέτη αυτού» (ΦΕΚ Β' 2464/03.12.08).

Το **Ειδικό Πλαίσιο για τις Α.Π.Ε.** είναι σύμφωνο με τις αρχές και τα κριτήρια του Χωροταξικού Σχεδιασμού που ορίζει το άρθρο 2 του Ν. 2742/1999 και εξειδικεύει τις κατευθύνσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη και οργάνωση του εθνικού χώρου, όσον αφορά τη χωρική διάρθρωση της ηλεκτροπαραγωγής με χρήση Α.Π.Ε., ως κλάδου παραγωγικής δραστηριότητας και ως υποδομής κοινής ωφέλειας με εθνική εμβέλεια, με βαρύνουσα σημασία για την προστασία του περιβάλλοντος, ενώ ταυτόχρονα δίνει και κατευθύνσεις στα κατώτερα επίπεδα σχεδιασμού (Περιφερειακά Πλαίσια, Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια, Σχέδια Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτών Πόλεων, Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου κ.λπ.).

Σκοπός του Ειδικού Πλαισίου είναι η διαμόρφωση πολιτικών χωροθέτησης έργων ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε., ανά κατηγορία δραστηριότητας και κατηγορία χώρου, η καθιέρωση κανόνων και κριτηρίων χωροθέτησης που θα επιτρέπουν αφενός τη δημιουργία βιώσιμων εγκαταστάσεων Α.Π.Ε. και αφετέρου την αρμονική ένταξή τους στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον και η δημιουργία ενός αποτελεσματικού μηχανισμού χωροθέτησης των εγκαταστάσεων Α.Π.Ε., ώστε να επιτευχθεί ανταπόκριση

στους στόχους των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών (Πράσινη Βίβλος, Οδηγία 2001/77/ΕΚ, αποφάσεις Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 8/9 Μαρτίου 2007 για τριπλό στόχο, 20-20-20%, Πρωτόκολλο Κυότο - Ν. 3017/2002, Εθνικό Πρόγραμμα Μείωσης των Εκπομπών).

Ελάχιστος στόχος ορίζεται η επίτευξη των εκάστοτε συμβατικών στόχων της Ελλάδας για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών και την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως θα απορρέουν από τις ευρωπαϊκές και διεθνείς της υποχρεώσεις. Ο στόχος αυτός θα συνδυασθεί με τη συμβολή όλων των Α.Π.Ε. στην ανάπτυξη της χώρας μέσω της ορθολογικής εκμετάλλευσης όλων των ενεργειακών πόρων σε όλη την επικράτεια ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν και με τις δυνατότητες κάθε περιοχής. Η ανάπτυξη αυτή θα άρει την ενεργειακή απομόνωση αποκλεισμένων σήμερα περιοχών, θα συμβάλλει στη μείωση της ρυπογόνου ενέργειας, θα δημιουργήσει απασχόληση σε νέες τεχνολογίες αιχμής και θα συμβάλλει στην ενεργειακή απεξάρτηση της χώρας και ιδιαίτερα ευαίσθητων περιοχών.

Με το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο, με το οποίο καλύπτεται επιτέλους ένα μεγάλο κενό που υπήρχε στη διαδικασία αδειοδότησης των ΑΠΕ, επιδιώκεται να παρασχεθεί, εκτός των άλλων, ένα σαφές πλαίσιο στις αδειοδοτούσες αρχές και τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, ώστε να προσανατολιστούν σε καταρχήν κατάλληλες από χωροταξικής απόψεως περιοχές εγκατάστασης και να περιορίσουν έτσι τις αβεβαιότητες και τις συγκρούσεις χρήσεων γης που συχνά αναφύονται επί του πεδίου. Παράλληλα στοχεύει σε επιχειρησιακό επίπεδο στην απλοποίηση και συντόμευση των διαδικασιών χωρικού σχεδιασμού και χωρικής-περιβαλλοντικής εξειδίκευσης για τη δημιουργία έργων Α.Π.Ε., καθώς και την αποκατάσταση συνθηκών ασφάλειας δικαίου για τους επενδυτές, χωρίς να τίθεται σε δευτερεύουσα μοίρα η προστασία του περιβάλλοντος.

Δ. Η κατάσταση σήμερα

Αν και το νέο νομικό πλαίσιο έχει αρκετά θετικά στοιχεία (κυρίως σε αδειοδοτικά και τιμολογιακά θέματα) και αν και με το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο έγινε ένα μεγάλο βήμα να καθαρίσει το θολό τοπίο, εντούτοις τα αρνητικά στοιχεία του θεσμικού πλαισίου και ειδικά του τρόπου πρακτικής εφαρμογής του (μη τήρηση δεσμευτικών και αποκλειστικών προθεσμιών, μη ορθή εφαρμογή αλλά και άρνηση των κανόνων και των κριτηρίων του ειδικού πλαισίου χωροταξικό σχεδιασμό των έργων Α.Π.Ε.) δημιουργούν τροχοπέδη στον απαιτούμενο με βάση τις δεσμεύσεις της χώρας ρυθμό ανάπτυξης των Α.Π.Ε..

Από τη μέχρι σήμερα εμπειρία, σχετικά με την αδειοδοτική διαδικασία των έργων Α.Π.Ε., προκύπτει αβίαστα το συμπέρασμα ότι πρόκειται για μια πολύπλοκη, χρονοβόρα, δαπανηρή και μη αντικειμενικοποιημένη διαδικασία, στην οποία υπάρχει εμπλοκή και συνέργια πολλών ενδιάμεσων φορέων γνωμοδότησης, χωρίς όμως να υπάρχει κανένας συντονισμός και κοινή κατεύθυνση μεταξύ τους.

Επιπρόσθετα, οι συχνές και αποσπασματικές αλλαγές του νομοθετικού πλαισίου (στα στάδια της ΠΠΕΑ του έργου, της ΕΕ και της ΕΠΟ) έχουν δημιουργήσει τεράστιες χρονικές καθυστερήσεις, καθώς και διάφορες ασύμβατες καταστάσεις, όπως εμπλοκή αιτήσεων που βρίσκονταν ήδη υπό αξιολόγηση (με το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο), δημιουργώντας την ανάγκη επανέναρξης της διαδικασίας με νέες αξιολογήσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες και πολλαπλής εξέτασης του ίδιου έργου από την ίδια υπηρεσία σε διαφορετικές φάσεις της συνολικής διαδικασίας.

Το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, το οποίο διέπει την όλη αδειοδοτική διαδικασία έργων Α.Π.Ε., είναι : α) μη συνεκτικό, κατακερματισμένο σε δεκάδες διαφορετικούς νόμους, προεδρικά διατάγματα, υπουργικές

αποφάσεις, εγκυκλίους, κ.α., που σε αρκετά σημεία αντιφάσκουν ή συγκρούονται μεταξύ τους και β) ελλιπές, ιδιαίτερα όσον αφορά τις αναγκαίες περιβαλλοντικές (και χωροταξικές) προδιαγραφές, κριτήρια, όρους και προϋποθέσεις εγκατάστασης έργων Α.Π.Ε.. Πάντως, το μεγαλύτερο πρόβλημα που δημιουργεί το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο είναι η εν γένει αρνητική αντιμετώπισή του έναντι των Α.Π.Ε., ως έργων που είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον, όπως π.χ. τα διύλιστήρια, οι βαριές βιομηχανίες, κ.α., και όχι ως των κατ' εξοχήν φιλικών προς το περιβάλλον μορφών ενέργειας.

Πέραν των ως άνω βασικών εμποδίων και προβλημάτων της αδειοδοτικής διαδικασίας έργων Α.Π.Ε., υπάρχουν και ζητήματα που εντάσσονται στη σφαίρα ευθύνης του φορέα επένδυσης, η μη αποτελεσματική αντιμετώπιση των οποίων επιτείνει την ήδη δυσμενή, για τις επενδύσεις Α.Π.Ε., κατάσταση. Τέτοια ζητήματα είναι:

- Άγνοια της υφιστάμενης διαδικασίας που πρέπει να ακολουθηθεί από τον επενδυτή και γενικότερα του νομικού πλαισίου που διέπει τη διαδικασία αδειοδότησης ενός έργου Α.Π.Ε. με αποτέλεσμα στην καλύτερη περίπτωση να υπάρχει απώλεια χρόνου και χρήματος και στη χειρότερη να καθίσταται αδύνατη η κατασκευή του έργου, λόγω ασυμβατότητας με κάποιες από τις κείμενες διατάξεις, περιορισμούς ή κριτήρια που διέπουν τη διαδικασία.
- Έλλειψη τυποποίησης/πληρότητας των υποβαλλόμενων στοιχείων/μελετών/φακέλων από τους υποψήφιους επενδυτές στις αρμόδιες υπηρεσίες αδειοδότησης, κυρίως λόγω άγνοιας των τηρούμενων προδιαγραφών, τόσο σε επίπεδο Π.Π.Ε.Α. και Μ.Π.Ε. όσο και σε μελέτες συνοδών έργων Α.Π.Ε. (τοπογραφικές μελέτες, μελέτες οδοποιίας). Υπάρχουν περιπτώσεις όπου η ποιότητα μελετών περιβαλλοντικής επίπτωσης πιθανόν συμβάλει στο να καθίσταται η επένδυση ευάλωτη και αμφισβητήσιμη από τους φορείς αξιολόγησης.

Οι δύο παραπάνω αναφορές δεν πρέπει να εκληφθούν ως ο βασικός πυρήνας ή η αιτία των προβλημάτων περί τις Α.Π.Ε. στην Ελλάδα. Ούτε βεβαίως η αντιμετώπισή τους θα οδηγήσει σε επίλυση των προβλημάτων γενικά. Ο παρών οδηγός σκοπό έχει να συνεισφέρει στην προσπάθεια το μικρό αυτό μέρος να εκμηδενιστεί τελείως και έτσι να βοηθήσει στην επίλυση προβλημάτων αποτελώντας ένα βοήθημα για όσους ασχολούνται ή προτίθενται να ασχοληθούν με την ανάπτυξη εγκαταστάσεων ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε., από την αρχική απόφαση εμπλοκής του ενδιαφερόμενου επενδυτή, μέχρι την απρόσκοπτη και τεχνικοοικονομικά επιτυχή λειτουργία της εγκατάστασης.

1.3 Αντικείμενο του οδηγού

Ο Οδηγός Διαδικασιών Ωρίμανσης Έργων Ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, δίνει μια συνοπτική παρουσίαση και περαιτέρω παρέχει λεπτομερή καταγραφή όλων των διαδικασιών και ενεργειών, που είναι απαραίτητες για την κατ' αρχήν λήψη της απόφασης εμπλοκής ενός δυνητικού επενδυτή, την προετοιμασία, την ωρίμανση, την αδειοδότηση, την ολοκλήρωση της κατασκευής και τη λειτουργία των έργων ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές.

Ο Οδηγός παρέχει επίσης πληροφορίες για το συσχετισμό και την εξάρτηση των εν λόγω διαδικασιών από τους κατά περίπτωση αρμόδιους φορείς - που έχουν τη δικαιοδοσία για την έκδοση των απαραίτητων αποφάσεων / αδειών / εγκρίσεων - με ταυτόχρονη αναφορά στη νομοθεσία που διέπει κάθε ένα από τα διακριτά βήματα υλοποίησης αυτών των έργων.

Επιπρόσθετα ο Οδηγός επιχειρεί μια προσεγγιστική εκτίμηση των απαιτούμενων χρονικών περιθωρίων και της αλληλουχίας μεταξύ των διαδικασιών, από την έναρξη μέχρι την ολοκλήρωση των ως άνω βημάτων υλοποίησης.

Επισημαίνεται ότι οι αναφερόμενοι στον οδηγό χρόνοι για την υλοποίηση/ολοκλήρωση των επιμέρους βημάτων/διαδικασιών εκτιμώνται με βάση την εμπειρία που έχει προκύψει από την μέχρι σήμερα υλοποίηση (σημαντικού αριθμού) ανάλογων έργων και πιθανόν να διαφέρουν από χρόνους που καθορίζονται στην κείμενη νομοθεσία. Υπογραμμίζεται όμως ότι, η μέχρι σήμερα εμπειρία έχει αποδείξει ότι οι χρόνοι αυτοί, ανάλογα με την ιδιομορφία, το μέγεθος, το είδος και τις ειδικές απαιτήσεις κάθε έργου Α.Π.Ε., αλλά κυρίως ανάλογα με το είδος και τον αριθμό των εμπλεκόμενων φορέων, μπορούν επιμηνυθούν σημαντικά - κυρίως προς τα άνω και σπάνια προς τα κάτω -, ιδιαίτερα δε οι χρόνοι που αφορούν την εξασφάλιση κάποιων κρίσιμων εγκρίσεων ή αποφάσεων.

Σημειώνεται ότι με τον όρο Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, σύμφωνα με το Ν.3468/2006, εννοούνται οι μη ορυκτές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, δηλαδή η αιολική ενέργεια, η ηλιακή ενέργεια, η υδραυλική ενέργεια που αξιοποιείται από υδροηλεκτρικούς σταθμούς, η βιομάζα, τα αέρια που εκλύονται από χώρους υγειονομικής ταφής και από εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού, το βιοαέριο, η γεωθερμική ενέργεια.

Τα έργα Α.Π.Ε., σύμφωνα με το αρ.1 του Ν.3010/2002 και την ΚΥΑ 15393/2332/02, κατατάσσονται σε διαφορετικές περιβαλλοντικές κατηγορίες ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Η παραπάνω κατηγοριοποίηση είναι πολύ σημαντική κατά τη διάρκεια της αδειοδότησης, διότι έργα διαφορετικής περιβαλλοντικής κατηγορίας (ακόμη και της ίδιας τεχνολογίας) διέπονται από εντελώς διαφορετικές διαδικασίες ωρίμανσης και αδειοδότησης έχοντας διαφορετικούς αρμόδιους φορείς γνωμοδότησης και αδειοδότησης, ενώ αντίθετα έχει πολύ μικρή επίδραση στο στάδιο της κατασκευής και της λειτουργίας των έργων.

Ο παρών Οδηγός αποσκοπεί στο να αποτελέσει βοήθημα σε όσους ασχολούνται με τις εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας **και επικεντρώνεται στην ανάλυση των περιπτώσεων που αφορούν την ανάπτυξη Αιολικών Πάρκων, Μικρών υδροηλεκτρικών Έργων και τις εγκαταστάσεις φωτοβολταϊκών στοιχείων**, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και κυρίως σύμφωνα με την εμπειρία που έχει προκύψει κατά τη διάρκεια ανάπτυξης σημαντικού αριθμού έργων κάτω από διαφορετικά νομικά πλαίσια ή διαφορετικά καθεστώτα αδειοδότησης.

Για κάθε μία από τις παραπάνω τεχνολογίες αποτυπώνονται και περιγράφονται όλα τα επιμέρους στάδια/βήματα που χαρακτηρίζουν την όλη διαδικασία ωρίμανσης, υλοποίησης και λειτουργίας των έργων, από την αρχική απόφαση εμπλοκής του ενδιαφερόμενου επενδυτή μέχρι την απρόσκοπτη και τεχνικοοικονομικά επιτυχή λειτουργία της εγκατάστασης ηλεκτροπαραγωγής.

Κάθε στάδιο αναλύεται στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο ανάλυσης για το οποίο και εξετάζονται όλες οι εναλλακτικές περιπτώσεις (ανάλογα με τις υποκατηγορίες έργων που δύναται να προκύψουν καθώς και ο τρόπος αντιμετώπισής τους, με αναφορά στην προβλεπόμενη κάθε φορά νομοθετική διάταξη που τα διέπει).

Για κάθε περίπτωση (τεχνολογία/κατηγορία έργου) δίνονται προδιαγραφές των απαιτούμενων συνοδευτικών εγγράφων/μελετών/δικαιολογητικών που απαιτούνται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία αλλά και τις (επιπλέον) απαιτήσεις των γνωμοδοτουσών υπηρεσιών. Επίσης δίνονται κατευθύνσεις για τον τρόπο παρακολούθησης και επίστευσης κάθε επιμέρους διαδικασίας.

Και για τις τρεις τεχνολογίες (αιολικά, υδροηλεκτρικά, φωτοβολταϊκά) και για κάθε κατηγορία έργου ξεχωριστά, γίνεται αποτύπωση των σταδίων εξέλιξης και των επιμέρους φάσεων σε διαγράμματα ροής με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι εύκολη η ιχνηλασιμότητα του εκάστοτε σταδίου στο οποίο βρίσκεται κάθε έργο. Τα διαγράμματα ροής συνδυάζονται/αντιστοιχούν με κατάλληλα χρονοδιάγραμμα τα οποία αποτυπώνουν την (εκτιμώμενη) διάρκεια κάθε σταδίου, το αναμενόμενο χρονικό σημείο έναρξης και το εκτιμώμενο χρονικό σημείο περαίωσής του.

Οι επιμέρους διαδικασίες είναι ομαδοποιημένες, με χρονική και διαδικαστική ιεράρχησή τους αυτών με τα επιμέρους στάδια να αναλύονται περαιτέρω στις κύριες φάσεις που τα συνθέτουν, ενώ ταυτόχρονα γίνεται επιγραμματική αναφορά στις επιμέρους ενέργειες, που απαρτίζουν κάθε διακριτή φάση.

Στο τέλος του οδηγού παρατίθεται πλήρες παράρτημα με όλο το νομικό πλαίσιο που διέπει τις διαδικασίες αδειοδότησης των έργων Α.Π.Ε., το οποίο συνοδεύεται από το αντίστοιχο σχετικό νομικό πλαίσιο της ΕΕ. Στο παράρτημα παρατίθεται επίσης και όλο το σχετικό νομικό πλαίσιο κατ' εφαρμογή του οποίου έχουν προκύψει τα επιμέρους νομοθετήματα που διέπουν τις διαδικασίες αδειοδότησης των έργων Α.Π.Ε. (νομική τεκμηρίωση και αξιολόγηση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου για την αδειοδότηση έργων από Α.Π.Ε.).

2

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

2.1 Γενικές Αρχές έργων Α.Π.Ε.

2.1.1 Αιολικά Πάρκα

Περιγραφή Τεχνολογίας

Οι ανεμογεννήτριες (Α/Γ) είναι μια αποδεδειγμένη και ώριμη τεχνολογία για παροχή μηχανικής και ηλεκτρικής ενέργειας. Υπάρχουν πολλών ειδών Α/Γ, οι οποίες κατατάσσονται σε δύο βασικές κατηγορίες, τις Α/Γ με οριζόντιο άξονα, των οποίων ο δρομέας είναι τύπου έλικας και στις οποίες ο άξονας μπορεί να περιστρέφεται ώστε να βρίσκεται παράλληλα προς τον άνεμο και τις Α/Γ με κατακόρυφο άξονα, ο οποίος και παραμένει σταθερός.

Σήμερα στην παγκόσμια αγορά έχουν επικρατήσει οι Α/Γ οριζόντιου άξονα και οι βασικές συνιστώσες μιας τυπικής Α/Γ οριζόντιου άξονα είναι ο δρομέας, η γεννήτρια και ο πύργος. Αναλυτικότερα, μια ανεμογεννήτρια έχει τα εξής κύρια μέρη:

1. Τον πύργο: Είναι κυλινδρικής μορφής κατασκευασμένος από χάλυβα και συνήθως αποτελείται από δύο ή τρία συνδεδεμένα τμήματα.
2. Την άτρακτο που περιέχει τα μηχανικά υποσυστήματα (κύριος άξονας, σύστημα πέδησης, κιβώτιο ταχυτήτων και ηλεκτρογεννήτρια):
 - Ο κύριος άξονας με το σύστημα πέδησης (φρένα) είναι παρόμοιος με τον άξονα των τροχών ενός αυτοκινήτου με υδραυλικά δισκόφρενα.
 - Το κιβώτιο ταχυτήτων (αν υπάρχει) είναι παρόμοιας κατασκευής με εκείνο ενός αυτοκινήτου, με τη διαφορά ότι έχει μόνον μια σχέση.
 - Η ηλεκτρογεννήτρια είναι παρόμοια με αυτές που χρησιμοποιούνται από τη ΔΕΗ στους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ηλεκτροπαραγωγά ζεύγη ή με τις γεννήτριες που χρησιμοποιούνται σε εξοχικές κατοικίες.
3. Ηλεκτρονικά συστήματα ελέγχου ασφαλούς λειτουργίας. Αποτελούνται από ένα ή περισσότερα υποσυστήματα μικροελεγκτών και «φροντίζουν» για την εύρυθμη και ασφαλή λειτουργία της ανεμογεννήτριας σε όλες τις συνθήκες
4. Σύστημα προσανατολισμού της άτρακτου, το οποίο περιστρέφει την άτρακτο της Α/Γ στην κατεύθυνση του ανέμου. Αποτελείται από ένα ή περισσότερους ηλεκτροκινητήρες που δίνουν κίνηση σε οδοντωτούς τροχούς σε συνεργασία με έναν μεγαλύτερο, που βρίσκεται στην κορυφή του πύργου.

5. Τα περύγια είναι κατασκευασμένα από σύνθετα υλικά (υαλονήματα και ειδικές ρητίνες), παρόμοια με αυτά που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή ιστιοπλοϊκών σκαφών. Είναι δε σχεδιασμένα για να αντέχουν σε μεγάλες καταπονήσεις.

Το αιολικό πάρκο είναι ένας σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, αποτελούμενο από συστοιχία ανεμογεννητριών. Ένα αιολικό πάρκο αποτελείται από τα παρακάτω:

Κύριος Η/Μ εξοπλισμός

Ο κύριος ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός ενός αιολικού πάρκου αποτελείται από τις ανεμογεννήτριες με τους αντίστοιχους υποσταθμούς ανύψωσης χαμηλής τάσης (Χ.Τ.) - μέσης τάσης (Μ.Τ.), τον κεντρικό υποσταθμό μέσης τάσης (Μ.Τ.) και τον υποσταθμό Υ.Τ.

Όλες οι σύγχρονες εμπορικές ανεμογεννήτριες είναι οριζοντίου άξονα. Παράγουν ηλεκτρικό ρεύμα χαμηλής τάσεως, 400 έως 1000 Volt, το οποίο με την κατάλληλη ανύψωση, διοχετεύεται στο δίκτυο μέσης ή υψηλής τάσης (Υ.Τ.) της ΔΕΗ. Η ανύψωση στη Μ.Τ. γίνεται μέσω μετασχηματιστών για κάθε ανεμογεννήτρια ξεχωριστά. Οι μετασχηματιστές αυτοί βρίσκονται πλησίον των ανεμογεννητριών ή εντός του πυλώνα αυτών. Στις μεγάλες ανεμογεννήτριες συχνά τοποθετούνται στην κορυφή του πυλώνα, μαζί με τα υπόλοιπα εξαρτήματα της ανεμογεννήτριας.

Η ισχύς των σημερινών εμπορικών ανεμογεννητριών κυμαίνεται από 800 kW έως 3,0 MW, ενώ έχουν αρχίσει να κάνουν την εμφάνισή τους και Α/Γ μεγαλύτερης ισχύος (4,5-6,0 MW). Τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά μερικών εξ αυτών καθώς και των αντίστοιχων Υ/Σ ανύψωσης παρουσιάζονται παρακάτω:

Πίνακας 2.1
Βασικά χαρακτηριστικά Α/Γ (ενδεικτικά μεγέθη)

Χώρα προέλευσης	Δανία	Γερμανία	Δανία	Γερμανία
Ονομαστική ισχύς (kW)	750 ⁽¹⁾	800	3,000	4,500 έως 6,000
Διάμετρος/ύψος πύργου (m)	48.0 /46.0	48.0 /46.0	90.0 /90.0	114.0 /124.0
Ταχύτητα περιστροφής (rpm)	22 και 14	16 έως 32	10 έως 14	8 έως 13
Ύψος πτερυγίου από έδαφος (m)	72.0 /24.0	72.0 /24.0	135.0 /45.0	180.0 /68.0
Έλεγχος ισχύος	(stall controlled)	Μεταβλητό βήμα - μεταβλητές στροφές (pitch controlled-variable speed)		
Ενέργεια σε μέση ταχύτητα 7 m/s (MWh/έτος)	1,850	2,180	7,000	
Υ/Σ				
Ονομαστική ισχύς	1,000 kVA			
Ονομαστική Τάση	0.69/20 kV			
Τάση βραχυκυκλώσεως	5.84 %			

(1) Η παραπάνω ανεμογεννήτρια είναι πλέον εκτός γραμμής παραγωγής

Κεντρικός Υποσταθμός Μέσης Τάσης (Μ.Τ.)

Ο κεντρικός υποσταθμός Μ.Τ. είναι το σημείο διασύνδεσης όλων των ανεμογεννητριών και περιλαμβάνει τον Αυτόματο Διακόπτη Διασύνδεσης (ΑΔΔ) του αιολικού πάρκου (ο οποίος είναι ένας αυτόματος διακόπτης ισχύος) με έναν αποξεύκτη και τους μετασχηματιστές τάσεως και εντάσεως, τους διακόπτες

φορτίου των αναχωρήσεων προς τις ανεμογεννήτριες. Ο ΑΔΔ ελέγχεται από έναν ελεγκτή βιομηχανικού τύπου μέσω των μετασχηματιστών τάσεως και εντάσεως. Ο ελεγκτής αυτός, εκτός από την προστασία, παρέχει τη δυνατότητα τηλεχειρισμού του ΑΔΔ και ρυθμίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΔΕΗ.

Υποσταθμός Υψηλής Τάσης (Υ.Τ.)

Ο υποσταθμός Υ.Τ. συνδέει το αιολικό πάρκο με το δίκτυο μεταφοράς του Συστήματος. Πρόκειται για συμβατικό υποσταθμό, ο οποίος κατασκευάζεται πλησίον ή μακράν του αιολικού πάρκου. Σε έναν τέτοιο Υ/Σ μπορούν να συνδεθούν και άλλα αιολικά πάρκα. Στην Ελλάδα, κατασκευάζονται σε υψόμετρα κάτω των 1000 μέτρων, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της ΔΕΗ.

Τα βασικά μέρη ενός υποσταθμού Υ.Τ. είναι ο Μ/Σ, ο διακόπτης ισχύος, οι Μ/Σ τάσεως και εντάσεως, διάφοροι αποξεύκτες και γειωτές, η μονάδα αντιστάθμισης αέργου ισχύος και οι πίνακες ελέγχου.

Βοηθητικός και λοιπός Η/Μ εξοπλισμός

Ο βοηθητικός ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός είναι απαραίτητος για την λειτουργία και συντήρηση του αιολικού πάρκου. Αποτελείται από ηλεκτρικό δίκτυο Μ.Τ. και δίκτυο επικοινωνίας, δίκτυο Υ.Τ., εξοπλισμό οικίσκου ελέγχου, βοηθητικό Μ/Σ 50-75 kVA, τηλεφωνικές γραμμές, κα.

Έργα υποδομής

Τα έργα υποδομής αφορούν κυρίως χωματουργικές εργασίες και έργα πολιτικού μηχανικού. Οι εργασίες αυτές περιορίζονται στο ελάχιστο καθώς υπάρχει το κατάλληλο οδικό και ηλεκτρικό δίκτυο. Τα έργα αυτά είναι τα ακόλουθα:

- Εσωτερική οδοποιία
- Πλατείες γύρω από την κάθε ανεμογεννήτρια (0.8 έως 3.0 στρέμματα)
- Κεντρικός οικίσκος ελέγχου (50-120 τ.μ.)
- Κανάλι υπογείων καλωδίων

Οδοποιία

Το πιο βασικό έργο υποδομής είναι η οδοποιία. Ανάλογα με το μέγεθος του προς μεταφορά εξοπλισμού καθορίζονται και τα τεχνικά χαρακτηριστικά της οδοποιίας που θα κατασκευαστεί, δηλαδή ελάχιστο πλάτος οδού, ελάχιστη ακτίνα καμπυλότητας, μέγιστη κλίση οδού και πρανών, διαμόρφωση οδοστρώματος, κλπ. Στην άκρη του δρόμου και από την πλευρά του πρανούς, υπάρχει συνήθως το κανάλι των υπογείων καλωδίων, μπαζωμένο με υλικά λατομείου.

2.1.2 Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα

Περιγραφή Τεχνολογίας

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, ως Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα (ΜΥΗΕ) στην Ελλάδα θεωρούνται τα έργα των οποίων η συνολική εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύς είναι μικρότερη ή ίση με 15 ΜWe.

Τα υδροηλεκτρικά έργα χωρίζονται ανάλογα με την εγκατεστημένη ισχύ σε:

- Micro < 100 kW
- 100 kW < Mini < 1 MW
- 1 MW < Small < 15 MW

Επίσης τα ΜΥΗΕ μπορεί να είναι είτε μεγάλου είτε μεσαίου είτε μικρού ύψους πτώσης, ανάλογα με τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά της διαθέσιμης θέσης.

- μικρού ύψους: $H < 20\text{m}$
- μεσαίου ύψους: $20\text{m} < H < 150\text{m}$
- μεγάλου ύψους: $H > 150\text{m}$

Τα υδροηλεκτρικά έργα χαρακτηρίζονται είτε από κατασκευή φράγματος με αντίστοιχη λεκάνη κατάκλυσης και υδροηλεκτρικό σταθμό στον πόδα του φράγματος ή σε απόσταση κατάντη του φράγματος με αντίστοιχη εκτροπή του ρέματος, είτε από (στην πλειοψηφία των περιπτώσεων) μικρό αναβαθμό που κατασκευάζεται στο ρέμα, με αντίστοιχο αγωγό προσαγωγής ύδατος, με τον οποίο γίνεται εκτροπή της φυσικής κοίτης του ρέματος και κτίριο υδροηλεκτρικού σταθμού.

Οι περιοχές αξιοποίησης υδάτινου δυναμικού εντοπίζονται κυρίως σε ημιορεινές-ορεινές περιοχές (δασικές ή χέρσες εκτάσεις) όπου ή ύπαρξη του φυσικού πόρου (νερό) σε συνδυασμό με την υψομετρική διαφορά που επιτυγχάνεται από το σημείο υδροληψίας μέχρι τον σταθμό παραγωγής ενέργειας, εξασφαλίζουν την σκοπιμότητα και βιωσιμότητα του έργου. Κατά κανόνα τα ΜΥΗΕ λειτουργούν με την συνεχή παροχή του υδατορέματος και συνήθως δεν απαιτείται η κατασκευή ταμιευτήρων με τη κατασκευή μεγάλων φραγμάτων, όπως συνήθως γίνεται στα Μεγάλα υδροηλεκτρικά έργα.

Τελευταία στον ελληνικό χώρο παρατηρούνται περιπτώσεις σχεδιασμού έργων που σχηματίζουν ταυτόχρονα και ταμιευτήρα μικρού μεγέθους. Ο ταμιευτήρας δημιουργείται από την παρεμβολή φραγμάτων ύψους 10-20 m επί της ροής σχετικά μεγάλων ποταμών με μικρές κλίσεις. Σκοπός του φράγματος δεν είναι η δημιουργία ταμιευτήρα αποθήκευσης νερού αλλά η δημιουργία τεχνητής υδραυλικής πτώσης για την εκμετάλλευση των μεγάλων ποσοτήτων νερού που συνήθως ρέουν στα συγκεκριμένα υδατορέματα.

Η ενσωμάτωση μικρών υδροηλεκτρικών έργων, που θα εκμεταλλεύονται είτε την παροχή που πηγαινει για άρδευση, είτε την παροχή που υπερχειλίζει από το φράγμα είτε το συνδυασμό τους, αποτελεί συνδυασμό πολλαπλής χρήσης νερού.

Η ονομαστική ισχύς ενός ΜΥΗΕ και η ηλεκτρική ενέργεια που παράγει είναι ανάλογη της παροχής του νερού που περνά μέσα από τον υδροστρόβιλο και της υψομετρικής διαφοράς που διανύει το νερό από την υδροληψία του μέχρι την εκμετάλλευση του. Τα βασικά τμήματα από τα οποία αποτελείται ένα ΜΥΗΕ είναι τα ακόλουθα:

Υδροληψία του έργου

Πρόκειται για μικρό αναβαθμό που κατασκευάζεται εγκάρσια στην κοίτη του ρέματος, με σκοπό την εκτροπή και τη δέσμευση μέρους της ποσότητας νερού του ρέματος. Μέσω του αναβαθμού το νερό μεταφέρεται σε κατάλληλη δεξαμενή (εκτός της κοίτης) από όπου ξεκινά ο αγωγός που θα το μεταφέρει στο κτίριο του σταθμού παραγωγής.

Αγωγός μεταφοράς του νερού

Ο αγωγός μεταφοράς μεταφέρει το νερό από την υδροληψία του έργου στο κτίριο του σταθμού όπου βρίσκεται ο υδροστρόβιλος. Μπορεί να είναι από χάλυβα ή από σύνθετα υλικά και στην πλειοψηφία των περιπτώσεων τοποθετείται υπόγεια εντός του εδάφους.

Σταθμός παραγωγής

Εντός του κτιρίου του σταθμού παραγωγής τοποθετούνται οι στρόβιλοι, οι γεννήτριες και ο υπόλοιπος απαραίτητος εξοπλισμός για την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας. Το νερό, μετά από την διέλευση του από τον υδροστρόβιλο, οδηγείται στην κοίτη του ποταμού μέσω της διώρυγας φυγής.

Ο υδροστρόβιλος είναι μια περιστρεφόμενη μηχανή που μετατρέπει την υδραυλική ενέργεια του νερού σε μηχανική ενέργεια, η οποία με την βοήθεια της γεννήτριας μετατρέπεται σε ηλεκτρική.

Υπάρχουν δύο βασικοί τύποι στροβίλων, οι στρόβιλοι «δράσεως» και οι στρόβιλοι «αντιδράσεως». Στους στροβίλους δράσεως η ροή δια μέσου της περωτής γίνεται υπό σταθερή στατική πίεση του ρευστού. Για το λόγο αυτόν είναι δυνατή σ' αυτούς η μερική προσβολή της περωτής. Ο μόνος τύπος υδροστροβίλου δράσεως που έχει επικρατήσει είναι ο υδροστρόβιλος Pelton, ενώ άλλοι τύποι υδροστροβίλων δράσεως είναι οι Turgo και Cross-flow (ή Banki ή Mitchell). Στους στροβίλους αντιδράσεως κατά τη διέλευση του ρευστού δια μέσου της περωτής, η στατική τους πίεση μεταβάλλεται, και για το λόγο αυτόν δεν είναι δυνατή παρά ολική προσβολή της περωτής. Οι τύποι υδροστροβίλων αντιδράσεως που έχουν επικρατήσει είναι ο Francis, και ο Kaplan (με τις διάφορες παραλλαγές του).

Οι στρόβιλοι Kaplan και γενικά οι τύπου έλικας είναι αξονικής ροής στρόβιλοι αντίδρασης που γενικά χρησιμοποιούνται για μικρά ύψη πτώσης και μπορεί να είναι απλής ή διπλής ρύθμισης. Για μεγάλη ύψη πτώσης χρησιμοποιούνται συνήθως στρόβιλοι Pelton ενώ για ενδιάμεσες καταστάσεις χρησιμοποιούνται κυρίως στρόβιλοι Francis. Στον Πίνακα 2.2 δίνεται το συνηθισμένο εύρος ύψους πτώσης κάθε τύπου στροβίλου.

Πίνακας 2.2
Εύρος υψών πτώσης στροβίλων

Τύπος Στροβίλου	Εύρος ύψους πτώσης (σε m)
Kaplan και έλικας	$2 < H < 15$
Francis	$4 < H < 100$
Pelton	$30 < H < 1000$
Εγκάρσιας ροής	$1 < H < 150$
Turgo	$50 < H < 250$

Γραμμή μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας

Η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από το ΜΥΗΕ, διοχετεύεται στο δίκτυο της ΔΕΗ, μέσω απλής γραμμής μεταφοράς μέσης τάσης (ξύλινες κολώνες).

Οδοποιία ΜΥΗΕ

Τα ΜΥΗΕ απαιτούν δύο ειδών οδοποιία. Μόνιμη, για πρόσβαση στην υδροληψία και στο σταθμό παραγωγής και παροδική, για την εγκατάσταση της σωλήνωσης (ή οποία μπορεί και να παραμείνει).

Οδοποιία πρόσβασης

Δεν απαιτείται ειδικών προδιαγραφών οδοποιία. Η συνήθης δασική και αγροτική οδοποιία της ελληνικής υπαίθρου είναι επαρκής για τις ανάγκες πρόσβασης ενός ΜΥΗΕ. Στις περισσότερες περιπτώσεις και για λόγους επισκεψιμότητας καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου απαιτείται εκτεταμένη βελτίωση και επιστροφή υλικού που να διευκολύνει την διέλευση κατά τη χειμερινή περίοδο.

Οδοποιία για εγκατάσταση της σωλήνωσης

Στην περίπτωση που δεν υφίσταται, απαιτείται η διάνοιξη νέας οδοποιίας για την τοποθέτηση της σωλήνωσης. Στις περισσότερες περιπτώσεις η οδοποιία που διανοίγεται είναι απλή εργοταξιακή οδοποιία (στα πλαίσια της δασικής ή της αγροτικής οδοποιίας) ικανού μεγέθους για την διέλευση των μηχανημάτων που θα ασχοληθούν με την τοποθέτηση της σωλήνωσης (εκσκαφή σκάμματος, τοποθέτηση σωλήνωσης, επίψωση, αγκυρώσεις, κλπ).

Στην περίπτωση που απαιτείται από τους περιβαλλοντικούς όρους, μετά την τοποθέτηση της σωλήνωσης, καταργείται η οδοποιία, και ο χώρος επανέρχεται στην πρότερη κατάσταση (επιχώσεις, δενδροφυτεύσεις, κλπ).

Σε άλλες περιπτώσεις η οδοποιία παραμένει και βελτιώνεται για λόγους επισκεψιμότητας της σωλήνωσης, αλλά και την εξυπηρέτηση άλλων χρήσεων (πρόσβαση σε απομονωμένα οικόπεδα, σύνδεση με άλλη οδοποιία, κλπ).

Τέλος, είναι δυνατό, η οδοποιία τοποθέτησης της σωλήνωσης να καλύπτει και τις ανάγκες πρόσβασης από το σταθμό στην υδροληψία ή αντίθετα, χωρίς να απαιτείται πρόσθετη διάνοιξη άλλης οδοποιίας πρόσβασης.

Διασύνδεση με το δίκτυο

Στην πλειοψηφία τους τα ΜΥΗΕ συνδέονται στο τοπικό δίκτυο στη μέση τάση (20 kV), το οποίο είτε επεκτείνεται για να προσεγγίσει το έργο είτε αναβαθμίζεται τοπικά για να μπορεί να μεταφέρει την επιπλέον ισχύ.

Το μήκος του δικτύου μέσης τάσης που απαιτείται συνήθως να κατασκευαστεί ή να αναβαθμιστεί κυμαίνεται από 1 έως και 15-20 χιλιόμετρα.

Σε σπάνιες περιπτώσεις, η διασύνδεση ενός ΜΥΗΕ, πρέπει να γίνει απευθείας σε Υ/Σ. Στην περίπτωση όπου ο Υ/Σ υφίσταται τότε η διασύνδεση γίνεται απλά με μια κατάλληλη πύλη εισόδου στον Υ/Σ μέσω γραμμής ΜΤ. Στην περίπτωση όπου ο Υ/Σ δεν υφίσταται και πρέπει να κατασκευαστεί, το κόστος είναι μεγάλο για να καλυφθεί από ένα μόνο έργο και πρέπει να συνδυαστεί με τη διασύνδεση και άλλων έργων στην περιοχή.

2.1.3 Φωτοβολταϊκά Συστήματα

Περιγραφή Τεχνολογίας

Τα φωτοβολταϊκά (Φ/Β) συστήματα μετατρέπουν άμεσα την ενέργεια της ηλιακής ακτινοβολίας σε ηλεκτρική. Ένα τυπικό Φ/Β σύστημα αποτελείται σε γενικές γραμμές από Φ/Β γεννήτριες, ηλεκτρονικά συστήματα που διαχειρίζονται την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται καθώς και μονάδες αποθήκευσης όταν πρόκειται για αυτόνομα συστήματα. Τα φωτοβολταϊκά συστήματα διακρίνονται σε δύο κύριες κατηγορίες τα αυτόνομα και τα διασυνδεδεμένα.

Διασυνδεδεμένα (Φ/Β)

Τα διασυνδεδεμένα αποτελούνται από Φ/Β γεννήτριες, μετατροπείς ισχύος (inverters), ηλεκτρονικά συστήματα παρακολούθησης, προστασίας και ελέγχου, καλωδιώσεις, στηρίγματα των Φ/Β γεννητριών.

Αυτόνομα (Φ/Β)

Τα αυτόνομα αποτελούνται από Φ/Β γεννήτριες, μετατροπείς ισχύος (inverters), συσσωρευτές, ρυθμιστές φόρτισης, ηλεκτρονικά συστήματα παρακολούθησης, προστασίας και ελέγχου, καλωδιώσεις, στηρίγματα των Φ/Β γεννητριών.

Φ/Β γεννήτριες

Οι Φ/Β γεννήτριες αποτελούν την καρδιά του Φ/Β συστήματος. Είναι αυτές που μετατρέπουν την ενέργεια της ηλιακής ακτινοβολίας σε ηλεκτρική ενέργεια. Το υλικό που επικράτησε και χρησιμοποιείται σε Φ/Β συστήματα είναι το κατάλληλα εμπλουτισμένο πυρίτιο (μονοκρυσταλλικό, πολυκρυσταλλικό ή άμορφο). Τα συνήθη εμπορικά μεγέθη έχουν επιφάνεια 0,5 – 2 m² και ισχύ 50 – 200 W. Το πάχος τους, μαζί με το μεταλλικό πλαίσιο στήριξης, δεν ξεπερνά τα 4 – 5 cm.

Μετατροπείς ισχύος

Οι μετατροπείς ισχύος (αντιστροφεείς, ρυθμιστές φόρτισης) είναι ειδικές διατάξεις ηλεκτρονικών ισχύος που χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση της ενέργειας και τη βέλτιστη λειτουργία του Φ/Β συστήματος. Οι αντιστροφεείς μετατρέπουν το συνεχές ρεύμα που παράγεται από τις Φ/β γεννήτριες σε εναλλασσόμενο και, όταν αυτό απαιτείται, συνδέουν το Φ/Β σύστημα με το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας. Οι ρυθμιστές φόρτισης, που είναι επίσης διατάξεις ηλεκτρονικών ισχύος, ρυθμίζουν τη φόρτιση των συσσωρευτών στα αυτόνομα Φ/Β συστήματα. Το μέγεθος των μετατροπέων ισχύος είναι ανάλογο της ισχύος του συστήματος.

Συσσωρευτές

Για την αποθήκευση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τα αυτόνομα Φ/Β συστήματα χρησιμοποιούνται συστοιχίες ηλεκτρικών συσσωρευτών (μπαταρίες). Κύρια χρησιμοποιούνται συσσωρευτές μολύβδου οι οποίοι αντέχουν μεγάλο αριθμό κύκλων φορτίσεων – εκφορτίσεων και μεγάλο βάθος εκφόρτισης.

Στήριξη – Προστασία - Έλεγχος

Η στήριξη των Φ/Β γεννητριών γίνεται με μεταλλικές ανοξείδωτες κατασκευές και εξαρτάται από τη θέση (κτίρια, έδαφος). Η προστασία από υπερτάσεις εξασφαλίζεται με κατάλληλες γειώσεις. Για τον έλεγχο της λειτουργίας και επικοινωνίας χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικές διατάξεις και υπολογιστές.

2.2 Κατηγοριοποίηση Έργων - Αρχές Σχεδιασμού

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία (άρθρο 1 του Ν. 3010/2002 που αντικαθιστά το άρθρο 3 του Ν. 1650/1986) τα δημόσια ή ιδιωτικά έργα και δραστηριότητες κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες οι οποίες απαιτούν περιβαλλοντική αδειοδότηση, και κάθε κατηγορία μπορεί να κατατάσσεται σε υποκατηγορίες, καθώς και σε ομάδες κοινές για όλες τις κατηγορίες, ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον.

Η **πρώτη (Α) κατηγορία** περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες που λόγω της φύσης, του μεγέθους ή της έκτασής τους είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Στα έργα και στις δραστηριότητες της κατηγορίας αυτής επιβάλλονται κατά περίπτωση, εκτός από τους γενικούς όρους και τις προδιαγραφές, ειδικοί όροι και περιορισμοί για την προστασία του περιβάλλοντος.

Η **δεύτερη (Β) κατηγορία** περιλαμβάνει έργα και δραστηριότητες τα οποία, χωρίς να προκαλούν σοβαρές επιπτώσεις, πρέπει να υποβάλλονται για την προστασία του περιβάλλοντος σε γενικές προδιαγραφές, όρους και περιορισμούς που προβλέπονται από κανονιστικές διατάξεις.

Η **τρίτη (Γ) κατηγορία** περιλαμβάνει έργα και δραστηριότητες που προκαλούν μικρές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Προκειμένου να προστατευθεί ιδιαίτερα το περιβάλλον, η κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων μπορεί να διαφοροποιείται κατά περιοχή ή ανάλογα με το φυσικό αποδέκτη των ρύπων και οχλήσεων, αφού ληφθούν υπόψη τα εγκεκριμένα χωροταξικά ή ρυθμιστικά σχέδια, τα προγράμματα και τα γενικά πολεοδομικά σχέδια ή άλλες κανονιστικές διατάξεις που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος. Η κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων μέσα στα όρια του ρυθμιστικού σχεδίου της Αθήνας γίνεται ύστερα από εισήγηση του Οργανισμού Αθήνας (Ν. 1515/85, ΦΕΚ 18), ενώ μέσα στα όρια του ρυθμιστικού σχεδίου της Θεσσαλονίκης, ύστερα από εισήγηση του Οργανισμού Θεσσαλονίκης (Ν. 1561/85, ΦΕΚ 148).

Για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων ή τη μετεγκατάσταση υφισταμένων, που έχουν καταταγεί στις παραπάνω κατηγορίες, απαιτείται η έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) για την προστασία του περιβάλλοντος. Έγκριση όρων για την προστασία του περιβάλλοντος απαιτείται επίσης για την επέκταση, την τροποποίηση ή και τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων έργων ή δραστηριοτήτων, των παραπάνω κατηγοριών, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον.

Με την απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων επιβάλλονται προϋποθέσεις, όροι, περιορισμοί και διαφοροποιήσεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία και τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά. Η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση των διοικητικών πράξεων που απαιτούνται κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας.

Η διαδικασία έκδοσης της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων περιλαμβάνει δύο στάδια:

- Την **Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση** (Π.Π.Ε.Α.) του προτεινόμενου έργου ή δραστηριότητας και τη δημοσιοποίηση της θετικής γνωμοδότησης ή της αρνητικής απόφασης επί της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης της αρμόδιας αρχής.

- τη διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή Περιβαλλοντικής Έκθεσης, κατά περίπτωση, τη διαδικασία δημοσιοποίησης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και τη δημοσιοποίηση της **απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων** ή της αρνητικής απόφασης επί της έγκρισης όρων της αρμόδιας για την έκδοση αρχής.

Σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο όπως ισχύει (ΚΥΑ 15393/2332, όπως συμπληρώθηκε με την ΚΥΑ 145799 (ΦΕΚ Β 1002/18.7.2005), την ΚΥΑ 13588/725 (ΦΕΚ Β'383/28.03.2006) και την ΚΥΑ 126880/ΦΕΚ Β 435/29.03.2007)) τα έργα και οι δραστηριότητες χωρίστηκαν σε δύο κατηγορίες (Α και Β). Ειδικότερα, τα έργα και οι δραστηριότητες της πρώτης (Α) και δεύτερης (Β) κατηγορίας του άρθρου 3 του Ν. 1650/86 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 3010/2002, υποδιαιρούνται στις υποκατηγορίες ένα (1) και δύο (2) για την πρώτη (Α) κατηγορία και στις υποκατηγορίες τρία (3) και τέσσερα (4) για τη δεύτερη (Β) κατηγορία σύμφωνα με τα κριτήρια που περιγράφονται στο εδάφιο 1 της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Ν. 3010/2002.

Τα έργα και οι δραστηριότητες που σχετίζονται με τις Α.Π.Ε. και τα συνοδά τους έργα και ιδιαίτερα με τα αιολικά, τα μικρά υδροηλεκτρικά έργα και τα φωτοβολταϊκά συστήματα αναφέρονται στον Πίνακα 2.1 στη συνέχεια ανάλογα με την ομάδα που υπάγεται καθένα από αυτά (βλέπε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι του άρθρου 5 της ΚΥΑ αριθ. Η.Π.15393/2332). Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση που τα συνοδά έργα ανήκουν σε ανώτερη περιβαλλοντική υποκατηγορία τότε συμπαρασύρουν και τα κυρίως έργα στην ίδια κατηγορία.

Με την κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων στις ομάδες και τις κατηγορίες του Πίνακα 1 διευκολύνεται ο καθορισμός προδιαγραφών για τις μελέτες και προμελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ο έλεγχος και η αξιολόγηση των μελετών αυτών από τις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002.

Περαιτέρω, με την ΚΥΑ 13727/2003 (ΦΕΚ Β 1087/05.08.03) όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 19500/2004 (ΦΕΚ 1671/11.11.2004) αποσκοπείται η αντιστοίχιση των βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων της Πρώτης (Α) και Δεύτερης (Β) Κατηγορίας του Άρθρου 3 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 3010/2002 τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, εκτός από εκείνες που εξυπηρετούν σκοπούς εθνικής άμυνας, με τους βαθμούς όχλησης (**Υψηλή, Μέση, Χαμηλή**) που αναφέρονται στα πολεοδομικά διατάγματα και άλλες διατάξεις. Με την ίδια ΚΥΑ ορίζεται ότι όπου στις πολεοδομικές ή άλλες διατάξεις αναφέρεται ο όρος «μη οχλούσες εγκαταστάσεις» νοείται ότι αυτές υπάγονται στην κατηγορία της χαμηλής όχλησης.

Στον Πίνακα 2.2 παρουσιάζεται η αντιστοίχιση των έργων Α.Π.Ε. με βάση τους βαθμούς όχλησης που αναφέρονται στα πολεοδομικά διατάγματα.

Πίνακας 2.1
Κατηγοριοποίηση Έργων Α.Π.Ε.

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΩΤΗ		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
		ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1η	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2η	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 3η	ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4η	
ΟΜΑΔΑ 2η: ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ ΕΡΓΑ						
15.	Υδροηλεκτρικά έργα	Με ταμειωτήρα T≥1.000.000 m³ είτε με αγωγό εκτροπής ≥1.000 m είτε με ισχύς ≥ 8 MW	Τα λοιπά εκτός των υποκατηγοριών 1η και 3η	Χωρίς ταμειωτήρα (μόνο έργο υδροληψίας μέγιστου ύψους 2m) και με αγωγό εκτροπής < 1.000 m και ισχύς < 1 MW	-	α) οι μονάδες ισχύος αναφέρονται σε εγκατεστημένη ισχύ β) Τα συνοδά έργα των υδροηλεκτρικών έργων (οδοποιία, γραμμές μεταφοράς ρεύματος κλπ.) αν είναι ανώτερης υποκατηγορίας, συμπαράσφύρουν και τα υδροηλεκτρικά έργα
ΟΜΑΔΑ 10η: ΕΙΔΙΚΑ ΕΡΓΑ						
11.	Ηλεκτροπαραγωγή από αιολική και ηλιακή ενέργεια	> 40 MW	40-5 MW	< 5 MW	-	Οι μονάδες αναφέρονται σε εγκατεστημένη ισχύ. Η υποκατηγορία των συνοδών έργων (π.χ. οδοποιία) αν είναι ανώτερης υποκατηγορίας, συμπαράσφύρει την υποκατηγορία του έργου.
12.	Ηλεκτροπαραγωγή από φωτοβολταϊκά τόξα	-	≥ 2 MW	α) 2 MW - 20 kW εφόσον βρίσκεται εκτός περιοχών NATURA 2000, εθνικών δρυμών, παραδοσιακών οικισμών και περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. β) < 2 MW εφόσον βρίσκεται εντός περιοχών NATURA 2000, εθνικών δρυμών, παραδοσιακών οικισμών και περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.	-	Οι μονάδες αναφέρονται σε εγκατεστημένη ισχύ. Η υποκατηγορία των συνοδών έργων (π.χ. οδοποιία) αν είναι ανώτερης υποκατηγορίας, συμπαράσφύρει την υποκατηγορία του έργου.
13.	α) Εναέριες γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας β) Υποσταθμοί, επί της επιφάνειας του εδάφους, Γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας: β1) Υποσταθμοί ανοιχτού τύπου β2) Υποσταθμοί κλειστού τύπου	≥ 150 KV ≥ 400 kV -	- - -	<150 kV και ≥ 50 kV	- - 	

Πίνακας 2.2
Αντιστοίχιση κατηγοριών με βαθμούς όχλησης

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ						
Α/Α	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΣΥΕ	ΒΑΘΜΟΣ ΟΧΛΗΣΗΣ			
			ΥΨΗΛΗ	ΜΕΣΗ	ΧΑΜΗΛΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
276	Σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε.					
	α. Σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής από γεωθερμική ενέργεια	401.0γ	-	> 5 MW	> 0,5 MW ≤ 5 MW	Αποδιδόμενη ηλεκτρική ισχύς
	β. Σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής με χρήση βιομάζας ή αγροτικών παραπροϊόντων	401.0γ	-	> 5 MW	> 500 kW ≤ 5 MW	Αποδιδόμενη ηλεκτρική ισχύς
	γ. Σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής με χρήση βιοαερίου	401.0γ	-	>0,5 MW	≤0,5 MW	Αποδιδόμενη ηλεκτρική ισχύς
	δ. Σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής από φωτοβολταϊκά συστήματα	401.0γ	-	-	> 0,5 MW	Αποδιδόμενη ηλεκτρική ισχύς
	ε. Σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής από ανεμογεννήτριες	401.0γ	-	>700 kW	> 20 kW ≤700 kW	Αποδιδόμενη ηλεκτρική ισχύς
	στ. Μικροί υδροηλεκτρικοί σταθμοί (≤10 <MW)*	401.0γ	-	-	-	Αποδιδόμενη ηλεκτρική ισχύς

Με εξαίρεση τους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής από συμπαραγωγή θερμικής ενέργειας από αέρια καύσιμα με εγκατεστημένη θερμική ισχύ μικρότερη ή ίση των 2 MW, οι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής δεν επιτρέπεται να χωροθετούνται σε παραδοσιακούς οικισμούς, περιοχές ιστορικών τμημάτων πόλεων και περιοχές RAMSAR.

Ως μη οχλούσες δραστηριότητες χαρακτηρίζονται οι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής:

- με συμπαραγωγή θερμικής ενέργειας από αέρια καύσιμα με εγκατεστημένη θερμική ισχύ μικρότερη ή ίση των 2 MW
- από γεωθερμική ενέργεια με αποδιδόμενη ηλεκτρική ισχύ μικρότερη ή ίση του 0,5 MW
- με χρήση βιομάζας ή αγροτικών παραπροϊόντων με αποδιδόμενη ηλεκτρική ισχύ μικρότερη ή ίση του 0,5 MW.
- από φωτοβολταϊκά συστήματα με αποδιδόμενη ηλεκτρική ισχύ μικρότερη ή ίση του 0,5 MW. Οι εν λόγω σταθμοί επιτρέπεται να εγκαθίσταται και σε παραδοσιακούς οικισμούς, ιστορικά τμήματα πόλεων και διατηρητέα κτίρια ύστερα από έγκριση της αρμόδιας ΕΠΑΕ ως προς την ένταξή τους στο χώρο.
- από ανεμογεννήτριες με αποδιδόμενη ισχύ μικρότερη ή ίση των 20 kW
- από μικρούς υδροηλεκτρικούς σταθμούς (<=10 MW). Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το Ν.3468/2006 ως μικρά υδροηλεκτρικά έργα θεωρούνται τα έργα με ισχύ έως 15 MW.

Η εγκατάσταση των παραπάνω σταθμών επιτρέπεται σε περιοχές εντός εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων, εντός ορίων οικισμών με πληθυσμό μικρότερο των 2.000 κατοίκων ή οικισμών προϋφισταμένων του 1923 καθώς και σε εκτός σχεδίου περιοχές.

2.3 Αρμοδιότητες φορέων σε θέματα αδειοδότησης έργων ΑΠΕ

Οι εμπλεκόμενοι φορείς ανά στάδιο αδειοδοτικής διαδικασίας ορίζονται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και περιγράφονται αναλυτικά στο κεφάλαιο 4. Στη συνέχεια αναφέρονται επιγραμματικά οι εμπλεκόμενοι φορείς ανά στάδιο ανάπτυξης ενός έργου ΑΠΕ:

Έκδοση Άδειας παραγωγής - Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση.

Η άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας χορηγείται από τον **Υπουργό Ανάπτυξης**, μετά από γνώμη της **Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας** (ΡΑΕ). Για την έκδοσή της απαιτείται η υποβολή σχετικής αίτησης προς τη ΡΑΕ συνοδευόμενη από Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου (Π.Π.Ε.).

Σύμφωνα με την Κ.Υ.Α.104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06, αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση θετικής γνωμοδότησης ή αρνητικής απόφασης επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και συναρμόδιοι φορείς που γνωμοδοτούν είναι:

1. Η **Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος** του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Ε.Υ.ΠΕ) για έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) της υποκατηγορίας 1 της πρώτης (Α') κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002 καθώς και για έργα α) που πρόκειται να πραγματοποιηθούν εν μέρει ή στο σύνολό τους σε περιοχές RAMSAR ή σε περιοχές του εθνικού καταλόγου του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου NATURA 2000, σε εθνικούς δρυμούς και αισθητικά δάση σύμφωνα με το άρθρο 6 της υπ' αριθμ.33318/3028/1998 Κ.Υ.Α., β) που πραγματοποιούνται εν μέρει ή στο σύνολό τους από κεντρικές υπηρεσίες Υπουργείων σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 30120/2002 και γ) έργα που πραγματοποιούνται εντός διοικητικών ορίων δύο ή περισσότερων περιφερειών της χώρας. Η απόφαση υπογράφεται από τον **Γενικό Δ/ντή Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.** Συναρμόδιοι φορείς που καλούνται να διατυπώσουν σχετική γνώμη για θέματα αρμοδιότητάς τους είναι οι αναφερόμενοι στο άρθρο 3 της Κ.Υ.Α.104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06.
2. Η **Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Οικείας Περιφέρειας** (ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ) για έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) της υποκατηγορίας 2 της πρώτης (Α') κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002. Η απόφαση υπογράφεται από τον **Γενικό Διευθυντή της οικείας Περιφέρειας**. Συναρμόδιοι φορείς που καλούνται να διατυπώσουν σχετική γνώμη για θέματα αρμοδιότητάς τους είναι οι αναφερόμενοι στο άρθρο 6 της Κ.Υ.Α.104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06.

Δεν απαιτείται ή έκδοση απόφασης επί της Π.Π.Ε. για έργα της υποκατηγορίας 4 της δεύτερης (Β') κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002. Για όλες τις κατηγορίες έργων, η απόφαση επί της Π.Π.Ε. δημοσιοποιείται από το οικείο **Νομαρχιακό Συμβούλιο**.

Προσφορά σύνδεσης με το Δίκτυο ή το Σύστημα.

Αρμόδιος Διαχειριστής για την έκδοση Προσφοράς Σύνδεσης είναι ο **Διαχειριστής του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας** (Δ.Ε.Σ.Μ.Η.Ε.) για το διασυνδεδεμένο σύστημα και τα διασυνδεδεμένα νησιά και η **Δ.Ε.Η.** για τα μη διασυνδεδεμένα νησιά.

Στη διαδικασία για την έκδοση Προσφοράς Σύνδεσης εμπλέκεται επίσης το Κ.Α.Π.Ε. για την έκδοση των απαιτούμενων πιστοποιητικών των Α/Γ.

Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων και Έγκριση Επέμβασης.

Στην περίπτωση εκτέλεσης έργων μέσα σε δάση ή δασικές εκτάσεις **απαιτείται έγκριση επέμβασης**, η οποία σύμφωνα με το Ν.3468/2006 ενσωματώνεται στην απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων. Η έγκριση επέμβασης, ύστερα από εισήγηση των αρμόδιων υπηρεσιών χορηγείται:

α) Από τον **Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων**, κατά την έκδοση της ανωτέρω απόφασης, εφόσον πρόκειται για έργα ή δραστηριότητες Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α., για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των οποίων αρμόδιες είναι οι κεντρικές υπηρεσίες Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

β) Από το **Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας**, κατά την υπογραφή της ανωτέρω απόφασης, μετά από γνώμη της αρμόδιας περιφερειακής δασικής υπηρεσίας, εφόσον πρόκειται για έργα ή δραστηριότητες Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α., για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των οποίων αρμόδιες είναι οι περιφερειακές ή οι νομαρχιακές υπηρεσίες Περιβάλλοντος.»

Σύμφωνα με την Κ.Υ.Α.104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06, αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) και συναρμόδιοι φορείς που γνωμοδοτούν είναι:

1. Η **Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος** του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (Ε.Υ.ΠΕ) για έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) της υποκατηγορίας 1 της πρώτης (Α') κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002 καθώς και για έργα α) που πρόκειται να πραγματοποιηθούν εν μέρει ή στο σύνολό τους σε περιοχές RAMSAR ή σε περιοχές του εθνικού καταλόγου του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου NATURA 2000, σε εθνικούς δρυμούς και αισθητικά δάση σύμφωνα με το άρθρο 6 της υπ' αριθμ.33318/3028/1998 Κ.Υ.Α., β) που πραγματοποιούνται εν μέρει ή στο σύνολό τους από κεντρικές υπηρεσίες Υπουργείων σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 30120/2002 και γ) έργα που πραγματοποιούνται εντός διοικητικών ορίων δύο ή περισσότερων περιφερειών της χώρας. Η απόφαση Έγκρισης ή μη Περιβαλλοντικών Όρων εκδίδεται από τους **Υπουργούς Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Ανάπτυξης**, και κατά περίπτωση, τον **Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων** (ειδικά σε έργα που εκδίδεται έγκριση επέμβασης), ή τον **Υπουργό Πολιτισμού** και σε κάποιες περιπτώσεις και από τους δύο. Συναρμόδιοι φορείς που καλούνται να διατυπώσουν σχετική γνώμη για θέματα αρμοδιότητάς τους είναι οι αναφερόμενοι στο άρθρο 4 της Κ.Υ.Α.104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06.
2. Η **Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Οικείας Περιφέρειας** (ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ) για έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) της υποκατηγορίας 2 της πρώτης (Α') κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002 καθώς και για έργα της υποκατηγορίας 4 της δεύτερης (Β') κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002 που χωροθετούνται σε δάσος ή σε δημόσια δασική έκταση. Η απόφαση υπογράφεται από το **Γενικό Διευθυντή της Περιφέρειας**. Συναρμόδιοι φορείς που καλούνται να διατυπώσουν σχετική γνώμη για θέματα αρμοδιότητάς του είναι οι αναφερόμενοι στο άρθρο 7 (περίπτωση έργων κατηγορίας Α2) ή στο άρθρο 10 της Κ.Υ.Α.104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06.
3. Η **Υπηρεσία Περιβάλλοντος της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης** για έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) της υποκατηγορίας 4 της πρώτης (Β') κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002 που δεν χωροθετούνται σε δάσος ή σε δημόσια δασική έκταση. Η απόφαση υπογράφεται από τον οικείο **Νομάρχη**. Συναρμόδιοι φορείς που καλούνται να διατυπώσουν σχετική γνώμη για θέματα αρμοδιότητάς του είναι οι αναφερόμενοι στο άρθρο 10 της Κ.Υ.Α.104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06.

Για όλες τις κατηγορίες έργων, η απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων δημοσιοποιείται από το οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Άδεια Χρήσης Νερού και Εκτέλεσης Έργου Αξιοποίησης Υδάτινων Πόρων (μόνο για ΜΥΗΕ)

Οι άδειες χρήσης νερού και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης υδατικών πόρων εκδίδονται από το **Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας**, (στην περίπτωση λεκάνης απορροής ποταμού εκτεινόμενη στα διοικητικά όρια περισσότερων Περιφερειών, με κοινή απόφαση των **συναρμοδίων Γ.Γ. των Περιφερειών**) όπου πρόκειται να ασκηθεί η χρήση ή να εκτελεστεί το έργο. Η αρχή που χειρίζεται το φάκελο είναι η **Διεύθυνση Υδάτων της οικείας Περιφέρειας**.

Έκδοση άδειας εγκατάστασης

Αρμόδιος για την έκδοση άδειας εγκατάστασης έργων που κατατάσσονται στη 2η υποκατηγορία της Α΄ Κατηγορίας και στην 3η ή 4η υποκατηγορία της Β΄ Κατηγορίας, της ΚΥΑ 15393/2002, είναι ο **Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας**, στα όρια της οποίας εγκαθίσταται ο σταθμός. Η αρχή που χειρίζεται το φάκελο είναι η **Διεύθυνση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της οικείας Περιφέρειας**.

Αρμόδιος για την έκδοση άδειας εγκατάστασης έργων που κατατάσσονται στην 1η υποκατηγορία της Α΄ Κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, καθώς και όλων των έργων Α.Π.Ε. που κατασκευάζονται σε προστατευόμενες περιοχές Ramsar, Natura 2000, εθνικούς δρυμούς και αισθητικά δάση, ανεξάρτητα από την κατηγορία των έργων αυτών, είναι ο **Υπουργός Ανάπτυξης**, ο οποίος εκδίδει τη σχετική απόφαση η οποία συνυπογράφεται από τον κατά περίπτωση **συναρμόδιο Υπουργό**. Η αρχή που χειρίζεται το φάκελο είναι η **Διεύθυνση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας του Υπουργείου Ανάπτυξης**.

Υπογραφή συμβάσεων σύνδεσης και αγοραπωλησίας

Η σύναψη των συμβάσεων Σύνδεσης με το Σύστημα ή με το δίκτυο και Πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας που θα παράγει το έργο κατά τη λειτουργία του, γίνεται με το Διαχειριστή του Δικτύου (Δ.Ε.Σ.Μ.Η.Ε. ή Δ.Ε.Η.). Για την υπαγωγή της επένδυσης σε πρόγραμμα επιδότησης απαιτείται η υποβολή αίτησης στο αντίστοιχο Υπουργείο (Ανάπτυξης για Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ή Οικονομικών για Αναπτυξιακό Νόμο).

Δοκιμαστική Λειτουργία. Έκδοση άδειας λειτουργίας.

Αρμόδια αρχή για την έκδοση της άδειας λειτουργίας είναι η αρχή που εξέδωσε την άδεια εγκατάστασης. Για την έκδοση της άδειας λειτουργίας απαιτείται:

- η χορήγηση βεβαίωσης από το Διαχειριστή σχετικά με την ολοκλήρωση της δοκιμαστικής λειτουργίας, την ολοκλήρωση της κατασκευής του σχετικού δικτύου σύνδεσης του σταθμού και την τήρηση των ελάχιστων προδιαγραφών που προβλέπονται στους Κώδικες Διαχείρισης του Συστήματος ή του Δικτύου ή των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών,
- η χορήγηση βεβαίωσης διασφάλισης λειτουργικών και τεχνικών χαρακτηριστικών εξοπλισμού του σταθμού από το Κ.Α.Π.Ε. μετά από σχετική αυτοψία και έλεγχο,
- αυτοψία του σταθμού από την αρμόδια για την έκδοση της άδειας λειτουργίας του σταθμού αρχή, προκειμένου να διαπιστωθεί η τήρηση των όρων και περιορισμών της άδειας εγκατάστασης.

Οι διαδικασίες για την ωρίμανση, αδειοδότηση, κατασκευή και θέση σε λειτουργία των έργων Α.Π.Ε. υλοποιούνται σε πέντε στάδια:

- Στάδιο I:** Επιλογή συμβούλου – Εξέταση υπάρξης δυναμικού – Κανόνες και κριτήρια χωροθέτησης έργων ΑΠΕ – Σχεδιασμός και Αξιολόγηση Έργου – Λήψη απόφασης εμπλοκής επενδυτή – Έργου
- Στάδιο II:** Άδεια παραγωγής (Α.Π.) – Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση (Π.Π.Ε.Α.)
- Στάδιο III:** Προσφορά σύνδεσης με το δίκτυο ή το Σύστημα (Π.Σ.)
- Στάδιο IV:** Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) και Έγκριση Επέμβασης (Ε.Ε.)
- Στάδιο V:** Άδεια εγκατάστασης (Α.Ε.)
- Στάδιο VI:** Σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών έργου – Επιλογή κατασκευαστή και αναδόχου – Μελέτες εφαρμογής – Υπογραφή συμβάσεων σύνδεσης και αγοραπωλησίας
- Στάδιο VII:** Κατασκευή έργου
- Στάδιο VIII:** Δοκιμαστική Λειτουργία. – Άδεια λειτουργίας (Α.Λ.). – Εμπορική λειτουργία έργου

Στο **Διάγραμμα 3.1** απεικονίζεται το συνολικό διάγραμμα ροής δραστηριοτήτων για όλα τα στάδια. Για τις κυριότερες ενέργειες γίνεται αναφορά στους εμπλεκόμενους φορείς, ενώ για τις διαδικασίες που απαιτούνται εγκρίσεις από Φορείς πέραν των προβλεπόμενων γίνεται αναφορά στους συγκεκριμένους Φορείς.

Στα επόμενα διαγράμματα παρέχεται μια πιο λεπτομερής απεικόνιση των δραστηριοτήτων για κάθε ένα από τα παραπάνω διακριτά στάδια στα οποία αντιστοιχίζεται ο φορέας που την πραγματοποιεί. Πιο συγκεκριμένα:

Στο **Διάγραμμα 3.2** απεικονίζεται η διαδικασία επιλογής μελετητή, ο έλεγχος ικανοποίησης των ειδικών κριτηρίων και κανόνων χωροθέτησης και περιορισμών που θέτει το ΕΠΧΣ & ΑΑ Α.Π.Ε., ο τελικός σχεδιασμός του έργου και η αξιολόγησή του, στην οποία βασίζεται και η τελική λήψη απόφασης εμπλοκής.

Στο **Διάγραμμα 3.3** απεικονίζεται η διαδικασία έκδοσης άδειας παραγωγής και η διαδικασία που απαιτείται για την γνωμοδότηση επί της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης του έργου.

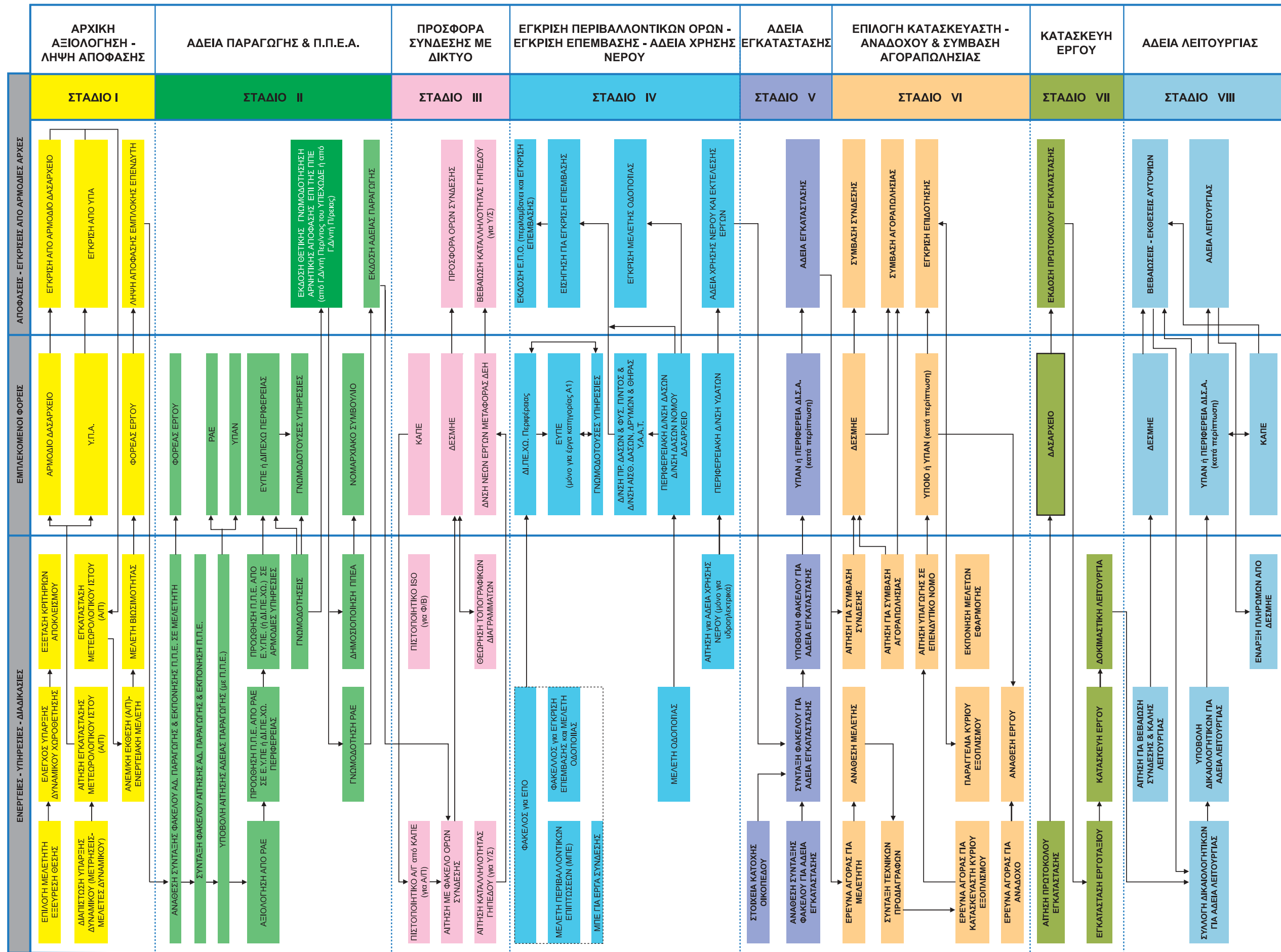
Στο **Διάγραμμα 3.4** απεικονίζεται η διαδικασία έκδοσης προσφορά σύνδεσης του έργου με το σύστημα ή το δίκτυο.

Στα **Διαγράμματα 3.5.1, 3.5.2 & 3.5.3** περιγράφεται η διαδικασία έκδοσης απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του έργου για έργα των κατηγοριών A1, A2 και B4 αντίστοιχα καθώς και η διαδικασία έκδοσης της άδειας εγκατάστασης.

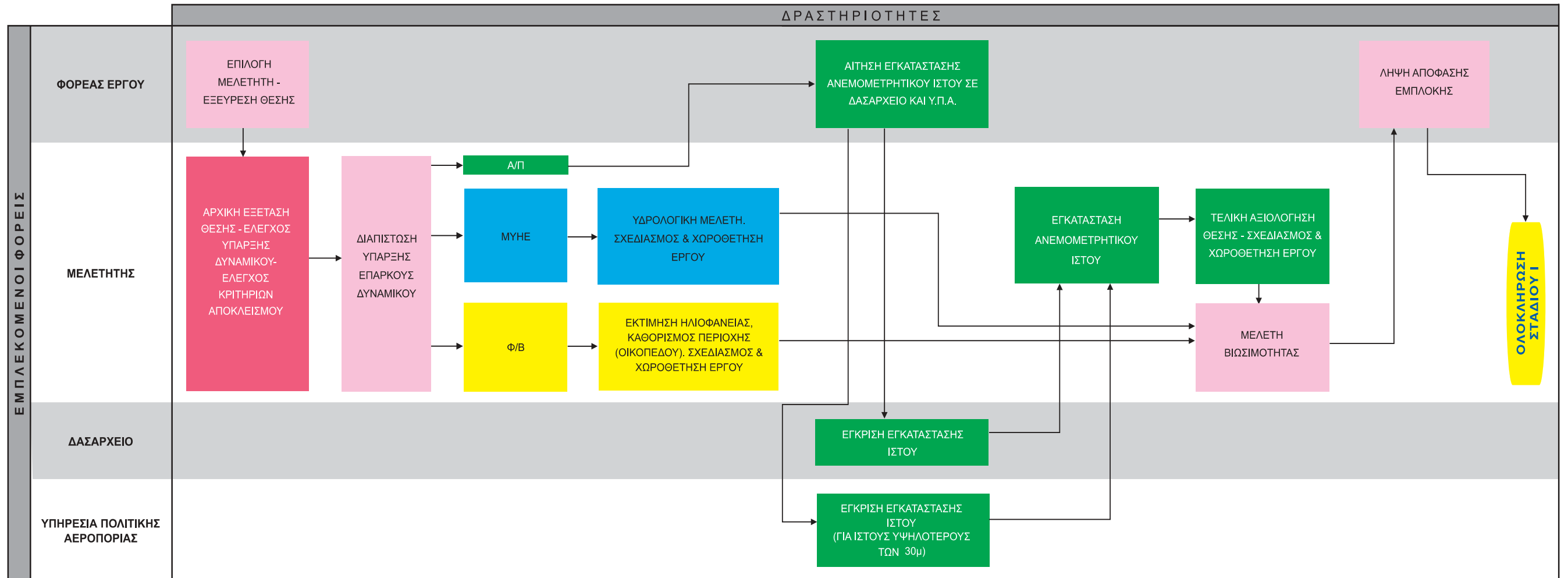
Στο **Διάγραμμα 3.6** απεικονίζεται η διαδικασία υπογραφής συμβάσεων σύνδεσης του έργου και αγοραπωλησίας της παραγόμενης ενέργειας, καθώς και η διαδικασία επιλογής κατασκευαστή - αναδόχου και κατασκευής έργου.

Τέλος, στο **Διάγραμμα 3.7** απεικονίζεται η διαδικασία έκδοσης άδειας λειτουργίας του έργου.

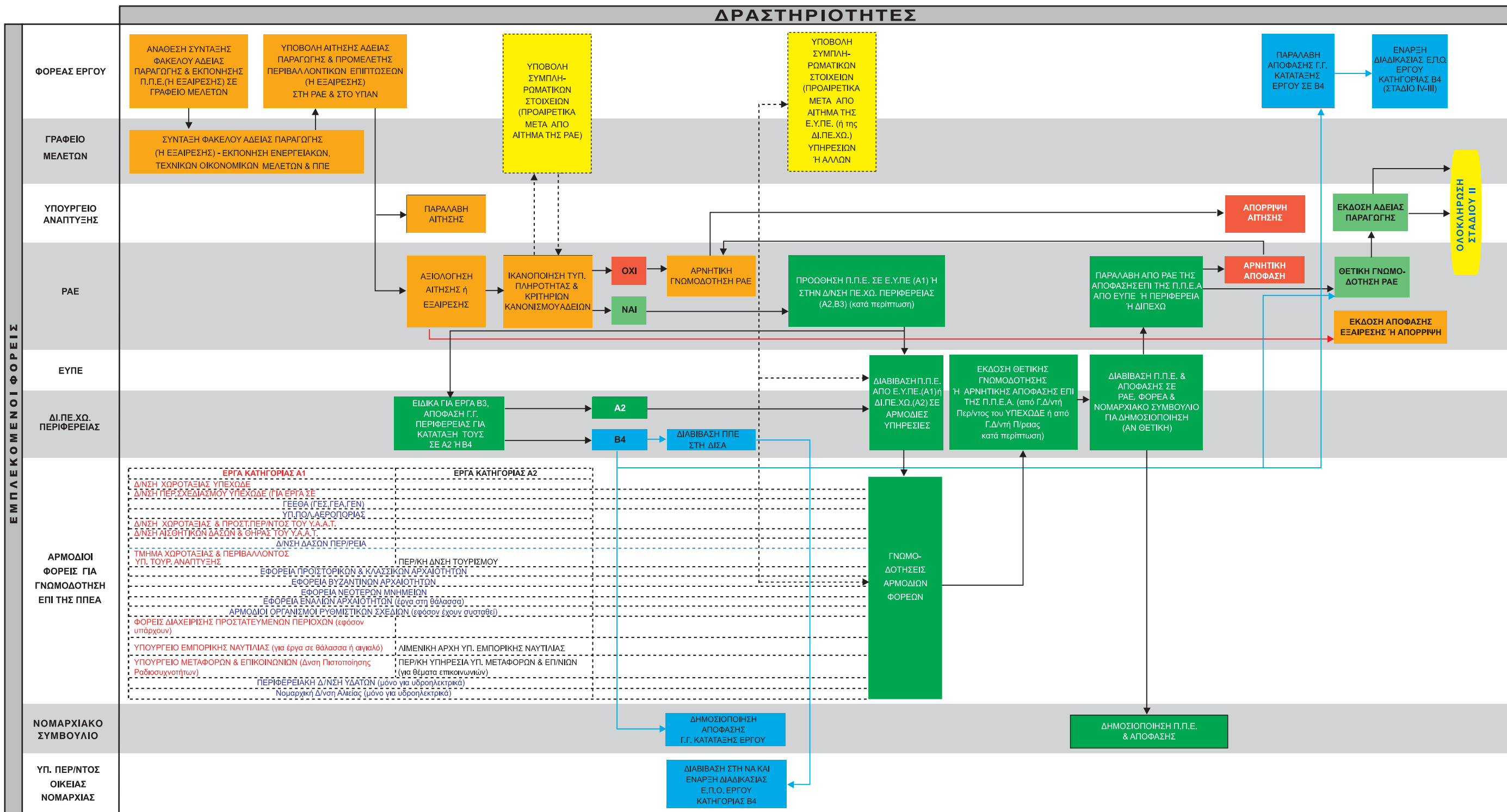
Διάγραμμα 3.1

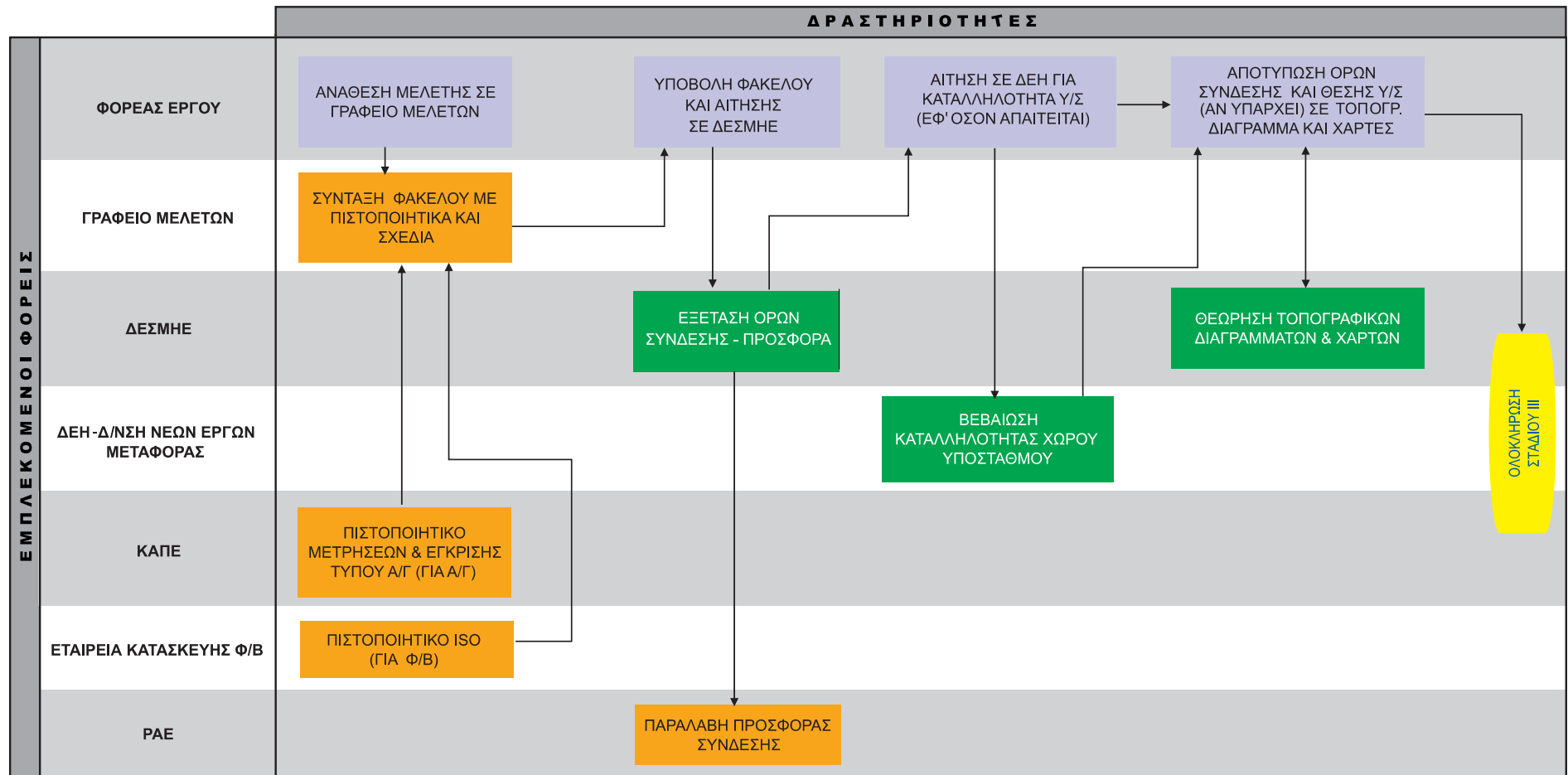
Διάγραμμα 3.2
ΣΤΑΔΙΟ Ι: ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ - ΕΞΕΤΑΣΗ ΥΠΑΡΞΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ - ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΓΟΥ - ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

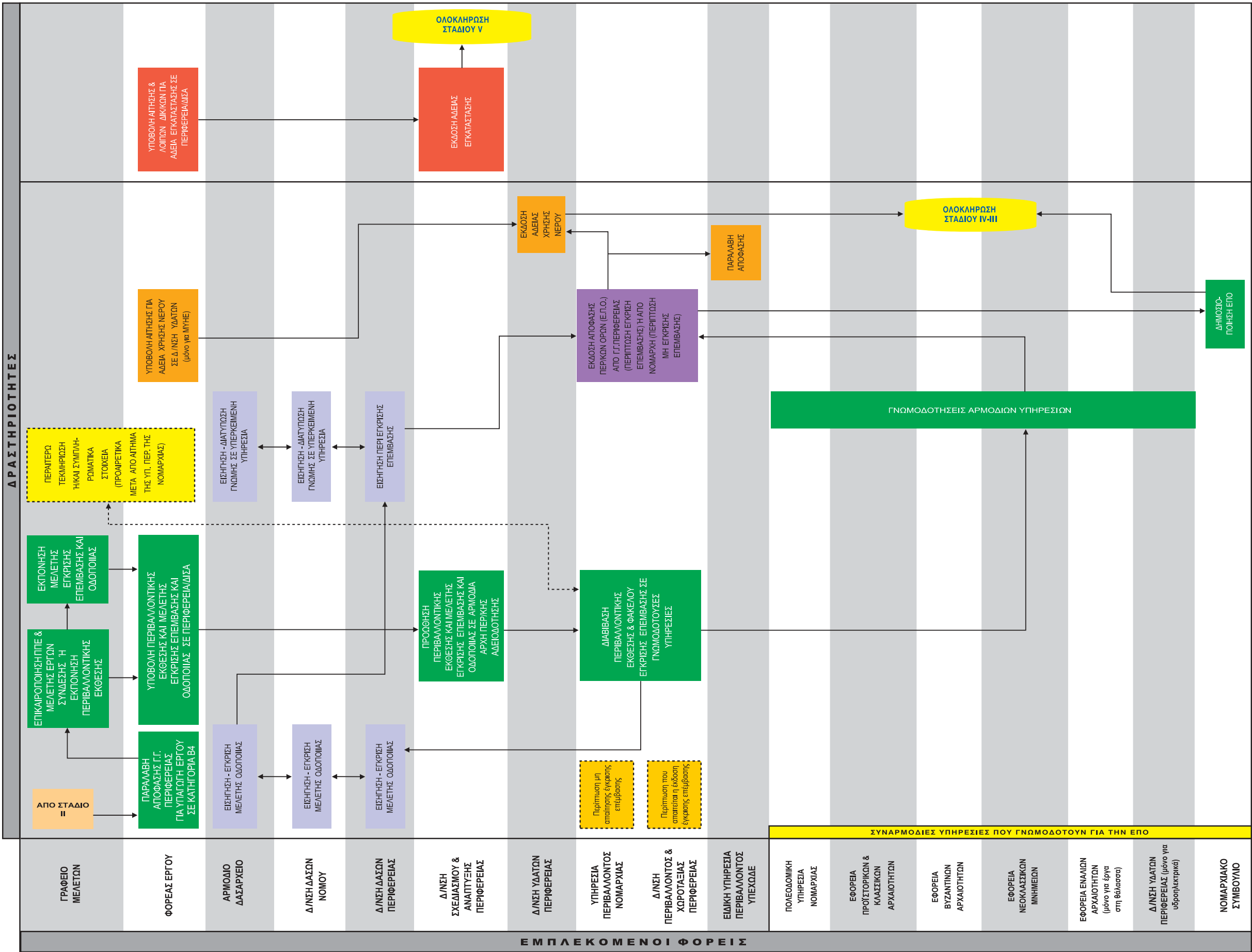
Διάγραμμα 3.3
ΣΤΑΔΙΟ ΙΙ: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΕΚΔΟΣΗΣ Π.Π.Ε.Α.

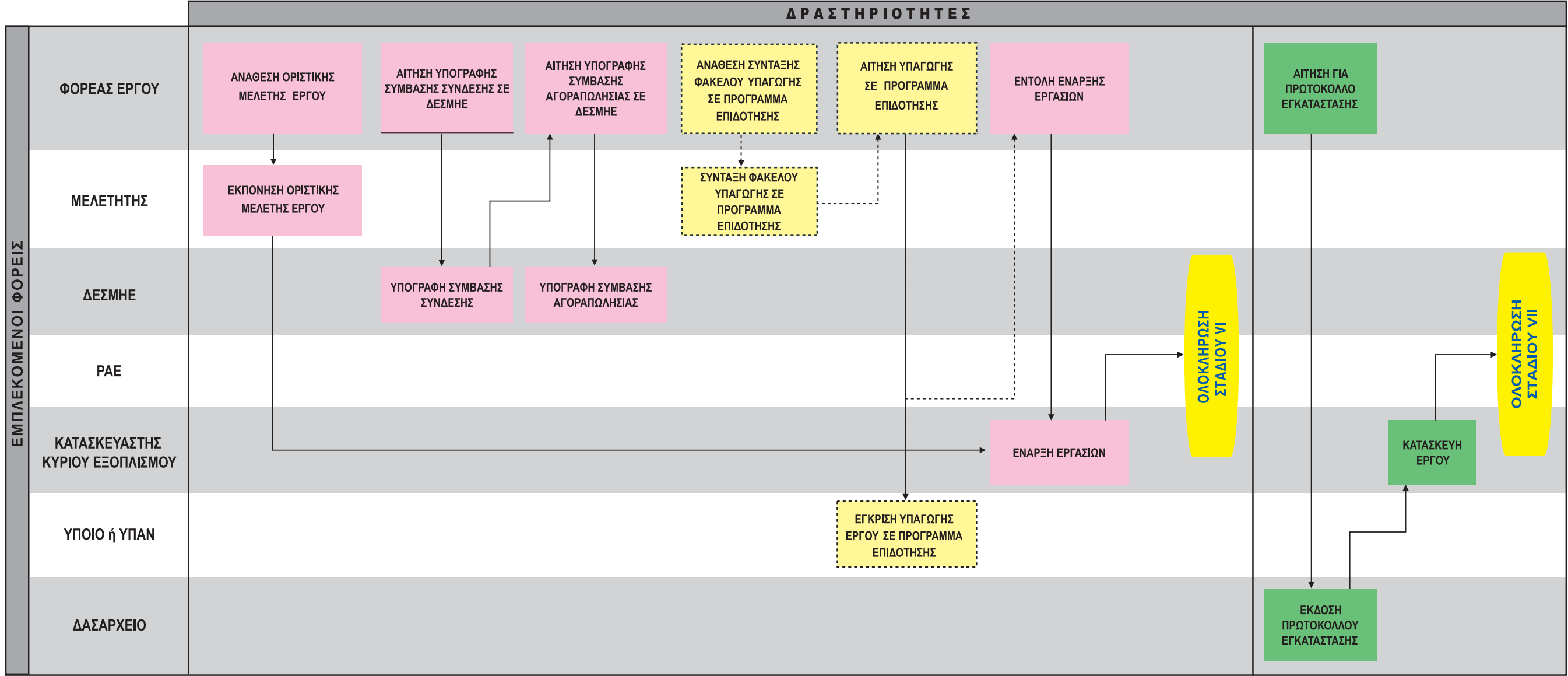
Διάγραμμα 3.4
ΣΤΑΔΙΟ ΙΙΙ: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ

Διάγραμμα 3.5.3
ΣΤΑΔΙΟ IV-II: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ - ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΡΓΟΥ Β4
ΣΤΑΔΙΟ V: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ - ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΡΓΟΥ Β4

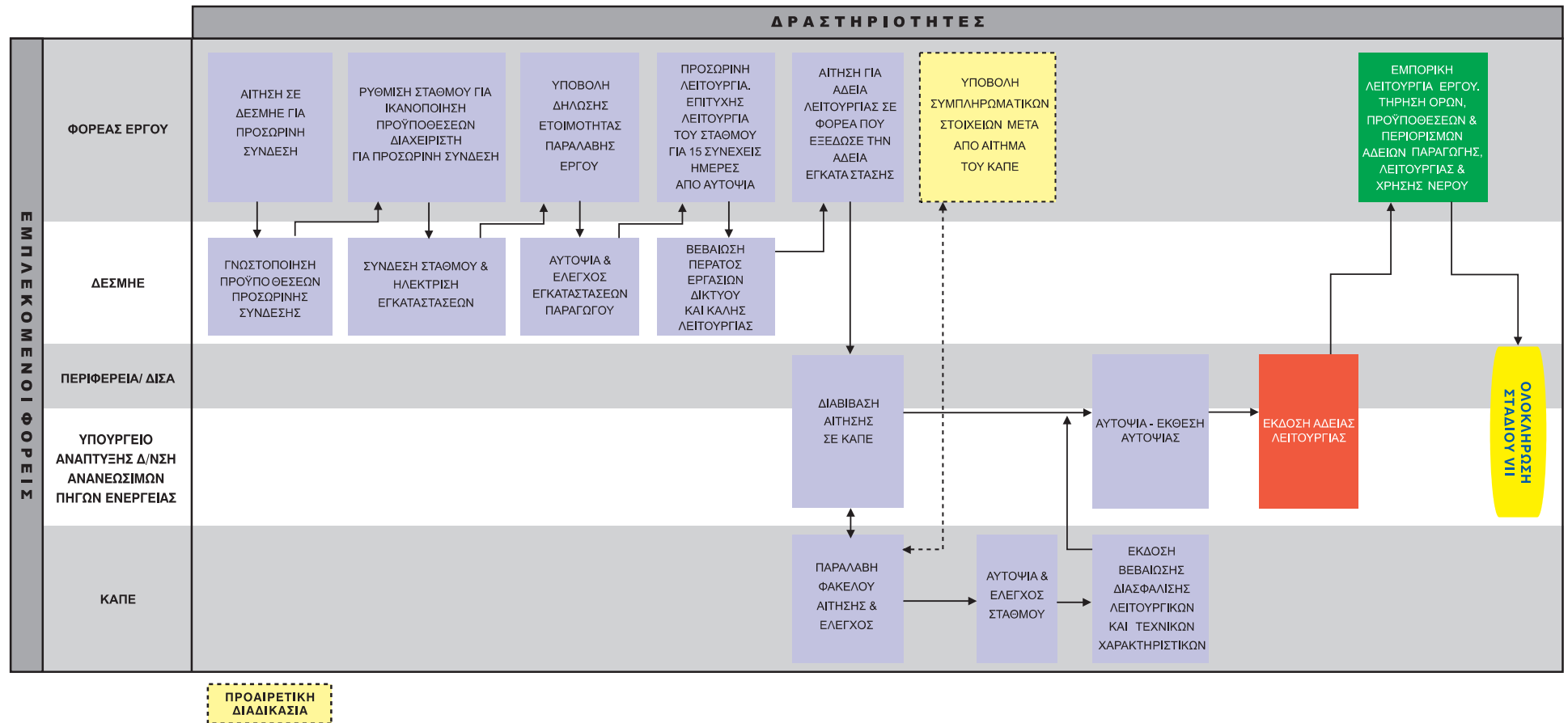

Διάγραμμα 3.6
ΣΤΑΔΙΟ IV-II: ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗ - ΑΝΑΔΟΧΟΥ & ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑΣ
ΣΤΑΔΙΟ VII: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Διάγραμμα 3.7
ΣΤΑΔΙΟ VIII: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Στάδιο Ι: Επιλογή συμβούλου – Εξέταση ύπαρξης δυναμικού – Κανόνες και κριτήρια χωροθέτησης έργων ΑΠΕ – Σχεδιασμός και Αξιολόγηση Έργου – Λήψη απόφασης εμπλοκής επενδυτή – Έργου

Αναγκαιότητα ύπαρξης συμβούλου – μελετητή

Η διαδικασία ωρίμανσης ενός έργου Α.Π.Ε., από την σύλληψή του, το σχεδιασμό του, τον προκαταρκτικό καθορισμό των βασικών συνιστωσών του αλλά κυρίως στη φάση της αδειοδότησης και της κατασκευής του, αποτελεί μια επίπονη, χρονοβόρα και απολύτως εξειδικευμένη διαδικασία η οποία απαιτεί την επιστημονική υποστήριξη πλήθους εμπειρων σε θέματα Α.Π.Ε. μελετητών διαφόρων ειδικοτήτων.

Παράλληλα και λόγω της πολυπλοκότητας, της πολυδιάσπασης και της συνεχούς εναλλαγής των νομοθετημάτων και των κανονιστικών διατάξεων που διέπουν τη διαδικασία αδειοδότησης των έργων Α.Π.Ε., απαιτείται η ύπαρξη συγκεκριμένου μηχανισμού μέσω του οποίου θα γίνεται συνεχής παρακολούθηση της συμβατότητας των ενεργειών με τις κείμενες διατάξεις.

Η λήψη ή μη της απόφασης εμπλοκής στην ανάπτυξη ενός έργου Α.Π.Ε. προϋποθέτει και απαιτεί την καταρχήν γνώση ορισμένων βασικών παραγόντων και μεγεθών του έργου, όπως είναι η αξιολόγηση (ύπαρξης και μεγέθους) του ανανεώσιμου δυναμικού, ο προκαταρκτικός καθορισμός του μεγέθους του έργου (καθορισμός κόστους), ο έλεγχος της δυνατότητας υλοποίησης (έλεγχος της ικανοποίησης τεχνικών, περιβαλλοντικών και χωροταξικών κριτηρίων), η οικονομική βιωσιμότητα του έργου (με συνεξέταση των εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης και των διατιθέμενων επιδοτήσεων), κ.α. Τα παραπάνω μπορεί να είναι από αυτονόητα έως και πολύ δύσκολα να απαντηθούν και σχεδόν πάντα αποτελούν αποτελέσματα προμελετών σκοπιμότητας τα αποτελέσματα της οποίας καθορίζουν στην ουσία και την τελική απόφαση εμπλοκής ή όχι.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη τη συσσωρευμένη εμπειρία του κλάδου των Α.Π.Ε., προκύπτει ότι σε όλα τα στάδια υλοποίησης ενός έργου Α.Π.Ε., απαιτείται η ύπαρξη κατάλληλου συμβούλου – μελετητή, ο οποίος θα καθοδηγεί τον επενδυτή και θα τον υποστηρίζει συμβουλευτικά και μελετητικά σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

Η αναφορά στον όρο «σύμβουλος - μελετητής είναι γενική. Με δεδομένο ότι η ανάπτυξη ενός έργου Α.Π.Ε. αποτελεί αποτέλεσμα ενεργειών και μελετών πλήθους διαφορετικών ειδικοτήτων (ενεργειακών μηχανολόγων μηχανικών, ηλεκτρολόγων μηχανικών, πολιτικών μηχανικών, υδρολόγων, φυσικών, γεωλόγων, τοπογράφων μηχανικών, μηχανικών περιβάλλοντος, οικονομολόγων, κ.α.), στην ουσία αναφερόμαστε γενικότερα σε ομάδα μελέτης.

Η επιλογή του μελετητή (ομάδας μελέτης) αποτελεί στην ουσία μία από τις κρισιμότερες φάσεις της διαδικασίας ωρίμανσης ενός έργου Α.Π.Ε., η οποία μπορεί να διαμορφώσει θετικά ή αρνητικά το όλο εγχείρημα του επενδυτή και για το λόγο αυτό η επιλογή θα πρέπει να γίνει με πολύ προσοχή και με κύριο

κριτήριο το μέγεθος της εμπειρίας που διαθέτει ο μελετητής σε παρόμοια θέματα. Επίσης, η επιλογή του μελετητή προτείνεται να γίνεται από την αρχή της διαδικασίας, δηλαδή πριν την απόφαση εμπλοκής του επενδυτή και όχι σε κάποιο ενδιάμεσο στάδιο της διαδικασίας. Ο λόγος είναι προφανής και έγκειται στο γεγονός ότι η παρουσία ενός έμπειρου μελετητή από την αρχή, εκτός του ότι απαιτείται για τη διερεύνηση όλων εκείνων των παραγόντων που θα καθορίσουν την τελική απόφαση του επενδυτή (δυνατότητα υλοποίησης, αξιολόγηση δυναμικού και έργου), θα συντελέσει στην αποφυγή λαθών εν τη γενέσει τους και στην αποφυγή γενικότερα επιλογών και χειρισμών που μπορούν να δημιουργήσουν μικρού ή μεγάλου μεγέθους κωλύματα (ή κατ' ελάχιστο σημαντικές καθυστερήσεις) στη συνέχεια της διαδικασίας.

Επιπρόσθετα, από τη στιγμή που ληφθεί η (θετική) απόφαση εμπλοκής του επενδυτή, η απαίτηση διενέργειας ενεργειακών μελετών ή/και μετρήσεων καθώς και η απαίτηση εκπόνησης πλήθους λοιπών μελετών για τη συμπλήρωση και υποβολή των απαραίτητων δικαιολογητικών αδειοδότησης, καθιστά απαραίτητη την παρουσία έμπειρης ομάδας μελέτης.

Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΠΧΣ & ΑΑ Α.Π.Ε.)

Οι αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, υιοθετούνται όλο και περισσότερο από τον χωροταξικό και αναπτυξιακό προγραμματισμό, τις κατευθύνσεις και τις ακολουθούμενες πρακτικές. Σε αυτό το πλαίσιο, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας συμβάλλουν θετικά, αφού η εκμετάλλευσή τους βασίζεται ακριβώς στις πιο πάνω αρχές, εξυπηρετώντας ταυτόχρονα σημαντικούς πλανητικούς, εθνικούς, περιφερειακούς και τοπικούς στόχους.

Οι εγκαταστάσεις έργων εκμετάλλευσης Α.Π.Ε., ενώ επιτυγχάνουν τόσο σοβαρούς περιβαλλοντικούς στόχους σε όλα τα επίπεδα, δημιουργούν συχνά συγκρουσιακές καταστάσεις στο τοπικό επίπεδο, για λόγους άλλοτε δικαιολογημένους (π.χ. ασφάλειας, ανάγκης προστασίας αναγνωρισμένων τοπικών αξιών) και άλλοτε αδικαιολόγητους.

Απαιτείται, επομένως, η ύπαρξη ενός ειδικού χωροταξικού πλαισίου που να καθορίζει τις βασικές κατευθύνσεις και τους γενικούς κανόνες για τη χωροθέτηση έργων Α.Π.Ε. στο σύνολο του εθνικού χώρου, ώστε αφενός να καταστούν εκ των προτέρων γνωστές οι κατηγορίες περιοχών στις οποίες αποκλείεται εν όλω ή εν μέρει η χωροθέτηση έργων Α.Π.Ε. και αντιστοίχως οι εν δυνάμει κατάλληλες για την υποδοχή τους περιοχές και αφετέρου οι ειδικότερες, ανά κατηγορία Α.Π.Ε., χωροταξικές προϋποθέσεις εγκατάστασης ιδίως σε συνάρτηση με τη φυσιογνωμία, τη φέρουσα ικανότητα και εν γένει το περιβάλλον των περιοχών εγκατάστασης.

Σκοπός του **Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΠΧΣ & ΑΑ Α.Π.Ε.)** το οποίο εγκρίθηκε με την **ΚΥΑ 49828/2008** είναι:

- α. η διαμόρφωση πολιτικών χωροθέτησης έργων ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε., ανά κατηγορία δραστηριότητας και κατηγορία χώρου,
- β. η καθιέρωση κανόνων και κριτηρίων χωροθέτησης που θα επιτρέπουν αφενός τη δημιουργία βιώσιμων εγκαταστάσεων Α.Π.Ε. και αφετέρου την αρμονική ένταξή τους στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον,
- γ. η δημιουργία ενός αποτελεσματικού μηχανισμού χωροθέτησης των εγκαταστάσεων Α.Π.Ε., ώστε να επιτευχθεί ανταπόκριση στους στόχους των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.

Ο έλεγχος ικανοποίησης των ειδικών κριτηρίων και κανόνων χωροθέτησης και περιορισμών που θέτει το ΕΠΧΣ & ΑΑ Α.Π.Ε. αποτελεί απαραίτητο και πρωταρχικό βήμα πριν από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης εμπλοκής ενός επενδυτή στην υλοποίηση ενός έργου Α.Π.Ε.

Σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2 του Ν. 2773/1999 και του Ν. 3468/2006, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε είναι η ηλεκτρική ενέργεια που προέρχεται από την εκμετάλλευση μη ορυκτών ανανεώσιμων πηγών και συγκεκριμένα από:

- ✓ την εκμετάλλευση αιολικής ενέργειας
- ✓ την εκμετάλλευση υδάτινου δυναμικού με μικρούς υδροηλεκτρικούς σταθμούς ισχύος μέχρι 15 MWe (Ν. 3468/2006/Α' 129)
- ✓ Την εκμετάλλευση της ηλιακής ενέργειας
- ✓ την εκμετάλλευση της βιομάζας ή του βιοαερίου
- ✓ την εκμετάλλευση γεωθερμικής ενέργειας
- ✓ την εκμετάλλευση ενέργειας από τη θάλασσα
- ✓ το συνδυασμό των ανωτέρω (Ν. 3468/2006/Α' 129)

Στο πλαίσιο της πιο πάνω νομοθεσίας, τα μεγάλα υδροηλεκτρικά έργα (≥ 15 MWe), αν και συνυπολογίζονται στο στόχο της Οδηγίας 2001/77/ΕΚ, δεν θεωρούνται Α.Π.Ε.

Παράλληλα, με βάση την 4η Εθνική Έκθεση για τις Α.Π.Ε., που εκπονήθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης τον Οκτώβριο 2007 και υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στην αισιόδοξη περίπτωση κατά την οποία θα επιτευχθεί ο στόχος της Οδηγίας 2001/77/ΕΕ, οι εκτιμήσεις για τη δυνατότητα διείσδυσης των Α.Π.Ε. (εκτός μεγάλων υδροηλεκτρικών), επικεντρώνεται - σύμφωνα και με τη διαφαινόμενη ζήτηση και τις απαιτήσεις εγκατάστασής τους - κυρίως στη συμμετοχή των αιολικών κατά 77% των ΜΥΗΕ κατά 11% και της βιομάζας κατά 8%.

Η εκτιμώμενη συμμετοχή των υπόλοιπων Α.Π.Ε. (γεωθερμία, φωτοβολταϊκά συστήματα, ενέργεια από τη θάλασσα), αναμένεται ελάχιστη.

Γενικοί στόχοι για τη χωροθέτηση έργων Α.Π.Ε.

Γενικούς στόχους αποτελούν:

- ⇒ Ο καθορισμός κριτηρίων χωροθέτησης των δραστηριοτήτων κατά είδος Α.Π.Ε., για το σύνολο της επικράτειας και ειδικότερα:
- ♦ ο εντοπισμός και ο καθορισμός περιοχών εκμεταλλευσιμότητας του υπάρχοντος δυναμικού Α.Π.Ε.,
 - ♦ η αξιολόγηση και ο εντοπισμός κατηγοριών περιοχών «**αποκλεισμού**», εντός των οποίων δεν θα επιτρέπεται η εγκατάσταση έργων Α.Π.Ε., για λόγους θεσμικής ή/και λειτουργικής ασυμβατότητας,
 - ♦ η εφαρμογή κανόνων ένταξης των έργων Α.Π.Ε. στον περιβάλλοντα χώρο με την τήρηση ελάχιστων αποστάσεων των έργων Α.Π.Ε., από τις γειτνιάζουσες χρήσεις γης και δραστηριότητες.

⇒ Ο εντοπισμός, με βάση ειδικότερα κριτήρια και ο καθορισμός περιοχών «**προτεραιότητας**» ή «**ενδιαφέροντος**» σε εθνικό επίπεδο (όπου αυτό είναι εφικτό ανάλογα με το είδος της ανανεώσιμης πηγής), οι οποίες εμφανίζουν ιδιαίτερα συγκριτικά πλεονεκτήματα για την εγκατάσταση έργων Α.Π.Ε., καθώς και η εφαρμογή διαφοροποιημένων κριτηρίων χωροθέτησής τους εντός αυτών.

Ειδικότερα οι στόχοι ανά τεχνολογία Α.Π.Ε., σύμφωνα με το ΕΠΧΣ & ΑΑ Α.Π.Ε. είναι:

A. Για τις αιολικές εγκαταστάσεις

1. Ο εντοπισμός, με βάση τα στοιχεία αιολικού δυναμικού, κατάλληλων περιοχών που θα επιτρέπουν, ανάλογα με τις χωροταξικές και περιβαλλοντικές ιδιαιτερότητές τους, τη λειτουργία αιολικών εγκαταστάσεων και την επίτευξη οικονομιών κλίμακας στα απαιτούμενα δίκτυα.
2. Η καθιέρωση κανόνων και κριτηρίων χωροθέτησης που θα επιτρέπουν αφενός τη δημιουργία βιώσιμων εγκαταστάσεων αιολικής ενέργειας και αφετέρου την αρμονική ένταξή τους στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον και στο τοπίο.
3. Η δημιουργία ενός αποτελεσματικού μηχανισμού χωροθέτησης των αιολικών εγκαταστάσεων, ώστε να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή ανταπόκριση στους στόχους των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.

B. Για τα Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα (Μ.ΥΗ.Ε.)

1. Ο εντοπισμός υδατικών διαμερισμάτων με εκμεταλλεύσιμο υδραυλικό δυναμικό.
2. Ο προσδιορισμός περιοχών ασυμβατότητας ή αποκλεισμού, μέσα στις οποίες πρέπει να αποκλεισθεί η χωροθέτηση των Μ.ΥΗ.Ε. και των συνοδευτικών τους έργων.
3. Ο καθορισμός κριτηρίων για την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας των υποδοχέων Μ.Υ.Η.Ε.
4. Ο καθορισμός κριτηρίων και κανόνων ένταξης των Μ.ΥΗ.Ε. στο φυσικό, πολιτιστικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της περιοχής εγκατάστασης.
5. Η εφαρμογή των αρχών διαχείρισης των υδάτων σύμφωνα με την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία και ειδικότερα την Οδηγία – πλαίσιο για τα νερά, 2000/60 καθώς και την Οδηγία για τις πλημμύρες 2007/60.

Είναι αυτονόητο ότι, ενώ οι πιο πάνω στόχοι αποτελούν τις κοινές βασικές παραμέτρους θεώρησης των προϋποθέσεων χωροθέτησης έργων Α.Π.Ε., δεν μπορούν να επιτευχθούν στο σύνολό τους για όλες τις τεχνολογίες έργων Α.Π.Ε., γεγονός που επισημαίνεται στην επί μέρους ανάλυση κατά είδος ανανεώσιμης πηγής. Και αυτό γιατί οι εγκαταστάσεις των τεχνολογιών Α.Π.Ε., που παράγουν ηλεκτρισμό και η χωροθέτησή τους εξαρτάται πρωτίστως από τη θέση ύπαρξης αντίστοιχου ενεργειακού δυναμικού, αφορούν κυρίως αιολικά (που αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία έργων Α.Π.Ε.), στα ΜΥΗΕ και στη γεωθερμία. Οι εγκαταστάσεις των υπόλοιπων τεχνολογιών Α.Π.Ε. (βιομάζα-βιοαέριο, τα φωτοβολταϊκά και η ενέργεια της θάλασσας), δεν υπόκεινται σε σημαντικούς περιορισμούς στη χωροθέτηση, λόγω της φύσεως του ενεργειακού δυναμικού, που χρησιμοποιούν.

Με βάση τα πιο πάνω, αναλύονται στη συνέχεια οι κανόνες και τα κριτήρια χωροθέτησης των έργων Α.Π.Ε., κατά είδος ανανεώσιμης πηγής.

Επισημαίνεται παράλληλα ότι, με βάση το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, **εξαιρούνται** των κανόνων και των κριτηρίων χωροθέτησης τα έργα Α.Π.Ε. (κατά είδος ανανεώσιμης πηγής), που εξαιρούνται από την υποχρέωση εξασφάλισης αδειών παραγωγής, εγκατάστασης, λειτουργίας και από την υποβολή ΠΠΕΑ, και συγκεκριμένα (βλ. Πίνακα 4.1):

α. Οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. που εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής και άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας, σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 8 παρ. 8 του Ν. 3468/2006 (ΦΕΚ 129 Α').

β. Τα Μεγάλα Υδροηλεκτρικά Έργα, λόγω των ιδιομορφιών που παρουσιάζουν.

γ. Οι εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. που χαρακτηρίζονται ως μη οχλούσες εγκαταστάσεις, σύμφωνα με το άρθρο 2 της ΚΥΑ 19500/2004 (ΦΕΚ 1671 Β' / 11.11.2004), με εξαίρεση τα ΜΥΗΕ.

Επιτρέπεται η εγκατάσταση σταθερών φωτοβολταϊκών συστημάτων στις στέγες όλων των κτιρίων και στους ακάλυπτους χώρους των οικοπέδων. Για τον περιορισμό της οπτικής ρύπανσης προωθείται κατάλληλη προσαρμογή του κτιριοδομικού κανονισμού.

Για την εγκατάσταση Υβριδικών Σταθμών Α.Π.Ε. εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παρούσας απόφασης που αφορούν τις αντίστοιχες λειτουργικές μορφές Α.Π.Ε.

Για τις πιο πάνω εγκαταστάσεις απαιτείται, σε κάθε περίπτωση, η περιβαλλοντική αδειοδότηση σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Πίνακας 4.1.

Έργα Α.Π.Ε που εξαιρούνται των κανόνων και κριτηρίων χωροθέτησης καθώς και από την υποχρέωση λήψης αδειών παραγωγής, εγκατάστασης & λειτουργίας

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΑΠΟ ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (Ν. 3468/06/Α'129)	ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΑΠΟ Π.Π.Ε. & Α ΚΥΑ 15393/2332/2002, ΚΥΑ 11014/703/Φ104/2003, ΚΥΑ 145799/2005, ΚΥΑ 104247/2006, ΚΥΑ104248/2006, Εγκύκλιος 107100/29.08.06/ΥΠΕΧΩΔΕ	ΑΔΕΙΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Υ.Α. 13310/2007, Ν. 3468/2006
	Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3468 εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής <u>πρόσωπα που παράγουν</u> <u>ηλεκτρική ενέργεια από σταθμούς οι οποίοι</u> <u>εγκαθίστανται σε ακίνητο ή όμορα ακίνητα τα</u> <u>οποία ανήκουν, κατά κυριότητα ή βρίσκονται</u> <u>στη νόμιμη κατοχή των προσώπων αυτών, για</u> <u>όσο χρόνο τα πρόσωπα αυτά είναι κύριοι ή</u> <u>νόμιμοι κάτοχοι</u> , εφόσον η ηλεκτρική ενέργεια παράγεται:	Η εξαιρέση από την διαδικασία Π.Π.Ε.Α για όλες τις περιπτώσεις (εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά) υφίσταται μόνο στην περίπτωση που η αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας κρίνει ότι το έργο υπάγεται στην 4 ^η Υποκατηγορία της Δεύτερης Κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2332/2002	
ΑΙΟΛΙΚΑ	⇒ ≤ 50 kWe ⇒ ≤ 20 kWe σε απομονωμένα μικροδίκτυα ⇒ ≤ 40 kWe στα λοιπά Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά ⇒ ≤ 5 MWe για εκπαιδευτικούς και πειραματικούς σκοπούς ⇒ Σταθμοί που εγκαθίστανται από το Κ.Α.Π.Ε για λόγους πιστοποίησης ή μετρήσεων	< 5 MW	
ΒΙΟΜΑΖΑ ή ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΑ	⇒ ≤ 100 kWe ⇒ ≤ 5 MWe για εκπαιδευτικούς και πειραματικούς σκοπούς ⇒ Σταθμοί που εγκαθίστανται από το Κ.Α.Π.Ε για λόγους πιστοποίησης ή μετρήσεων	< 1 MW	
ΓΕΩΘΕΡΜΙΑ	⇒ ≤ 0,5 MWe ⇒ ≤ 5 Mwe για εκπαιδευτικούς και πειραματικούς σκοπούς ⇒ Σταθμοί ανεξάρτητου ισχύος που εγκαθίστανται από το ΚΑ.Π.Ε για λόγους πιστοποίησης ή μετρήσεων	< 1 MW	
ΦΩΤΟΒΟ/ ΛΤΑΪΚΑ	⇒ ≤ 150 kWe ⇒ ≤ 5 Mwe για εκπαιδευτικούς και πειραματικούς σκοπούς ⇒ Σταθμοί που εγκαθίστανται από το Κ.Α.Π.Ε για λόγους πιστοποίησης ή μετρήσεων	< 20 kWe, δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση εφόσον αυτοί βρίσκονται εκτός περιοχών NATURA, εθνικών δρυμών, παραδοσιακών οικισμών και περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. (Εγκύκλιος 107100/29.08.06/ΥΠΕΧΩΔΕ) 20kW - 2 MW, σε περίπτωση που η αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας κρίνει ότι το έργο υπάγεται στην 4 ^η Υποκατηγορία της Δεύτερης Κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2332/2002	(Ν. 3468/2006) Για σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε που εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής δεν απαιτείται η λήψη άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας. Για τους σταθμούς αυτούς απαιτείται, σε κάθε περίπτωση, η περιβαλλοντική αδειοδότηση σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
ΜΥΗΕ	⇒ ≤ 50 kWe ⇒ ≤ 5 Mwe για εκπαιδευτικούς και πειραματικούς σκοπούς ⇒ Σταθμοί που εγκαθίστανται από το Κ.Α.Π.Ε για λόγους πιστοποίησης ή μετρήσεων	Έργα χωρίς ταμιευτήρα (μόνο έργο υδροληψίας μέγιστου ύψους 2 m), με αγωγό εκτροπής <1000m, και ισχύος < 1 MW	
Σταθμοί που χρησιμοποιούν Α.Π.Ε. με διαφορετική μορφή από τα οριζόμενα παραπάνω	⇒ ≤ 50 kWe ⇒ ≤ 5 Mwe για εκπαιδευτικούς και πειραματικούς σκοπούς ⇒ Σταθμοί που εγκαθίστανται από το Κ.Α.Π.Ε για λόγους πιστοποίησης ή μετρήσεων		

Φάση 1^η: Επιλογή Μελετητή. Ανάθεση διερεύνησης δυνατότητας υλοποίησης και βιωσιμότητας έργου

Αποτελεί ίσως την πιο κρίσιμη διαδικασία, η οποία μπορεί να επηρεάσει σημαντικά την πορεία ωρίμανσης ενός έργου Α.Π.Ε. Ένας «κατάλληλος» και έμπειρος μελετητής μπορεί να υποστηρίξει απρόσκοπτα την ωρίμανση της επένδυσης και να οδηγήσει σε επιτυχή κατάλληξη, σε αντίθετη περίπτωση ένας «ακατάλληλος» μελετητής μπορεί να προκαλέσει από σημαντικές χρονικές καθυστερήσεις μέχρι και απόρριψη του συγκεκριμένου εγχειρήματος.

Με δεδομένο ότι οι περισσότεροι φορείς που δραστηριοποιούνται στο χώρο των Α.Π.Ε. ανήκουν στον ιδιωτικό τομέα, η επιλογή μελετητή γίνεται συνήθως με τους κανόνες της ελεύθερης αγοράς και κατά βούληση του επενδυτή.

Στις λιγοστές περιπτώσεις που ο φορέας που αναπτύσσει ένα έργο Α.Π.Ε. είναι φορέας του δημοσίου ή φορέας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για την επιλογή του μελετητή απαιτείται η διαδικασία που διέπει τους συγκεκριμένους φορείς. Επισημαίνεται ότι η περίπτωση υλοποίησης ενός έργου Α.Π.Ε. από φορείς του Δημοσίου ή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί πολύ σπάνιο γεγονός (με πολύ λίγα παραδείγματα μέχρι σήμερα) λόγω του ιδιαίτερου καθεστώτος που διέπει του συγκεκριμένους φορείς (καθυστερήσεις στη λήψη αποφάσεων, απαίτηση διένεργειας διαγωνισμών, πολύ μικρές δυνατότητες κάλυψης της ίδιας συμμετοχής, κλπ).

Στην περίπτωση που ο φορέας ανάπτυξης ενός έργου Α.Π.Ε. είναι φορέας του Δημοσίου, για την επιλογή συμβούλου-μελετητή ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται από τις διατάξεις του Ν.3316/2005 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις, όπως ισχύει, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στο νομικό πλαίσιο που διέπει τον συγκεκριμένο φορέα.

Η διαδικασία διακρίνεται στις εξής φάσεις:

- Δημιουργία φακέλου έργου – τευχών προκήρυξης
- Έγκριση από την Αναθέτουσα Αρχή των συμβατικών τευχών
- Σύνταξη Προκήρυξης σύμφωνα με το άρθρο 7, παρ. 2 του Ν.3316/05
- Δημοσίευση περίληψης της Προκήρυξης (ημερήσιο τύπο, ΤΕΕ)
- Υποβολή προσφορών υποψηφίων
- Αξιολόγηση υποψηφίων μελετητών και ενημέρωση υποψηφίων για τα αποτελέσματα
- Υποβολή και εκδίκαση ενστάσεων
- Απόφαση Προϊσταμένης Αρχής για ανάθεση ή μη της μελέτης
- Κοινοποίηση στους υποψηφίους της απόφασης ανάθεσης και ανάθεση της μελέτης
- Δημοσίευση της απόφασης ανάθεσης της σύμβασης.

Οι μεγάλες εταιρείες που δραστηριοποιούνται εδώ και χρόνια στο χώρο των Α.Π.Ε., λόγω του πλήθους των έργων που εμπλέκονται, της συνεχούς ενασχόλησης με το αντικείμενο και της μόνιμης απαίτησης μελετητικής και συμβουλευτικής υποστήριξης, έχουν αναπτύξει μόνιμη εσωτερική ομάδα μελέτης την οποία έχουν στελεχωσει με όλες τις απαραίτητες ειδικότητες. Με αυτό τον τρόπο, από την μία επιβαρύνουν μεν

τον προϋπολογισμό τους με επιπλέον μόνιμο προσωπικό (το οποίο είναι έμπειρο και εξειδικευμένο και επομένως αμοίβεται και ανάλογα) από την άλλη όμως εξασφαλίζουν αυτονομία στη διεκπεραίωση των διαδικασιών και κυρίως αποφυγή διαρροής επιστημονικών πληροφοριών στον πλέον ανταγωνιστικό χώρο των Α.Π.Ε.

Με την επιλογή του κατάλληλου μελετητή γίνεται ταυτόχρονα και ανάθεση διερεύνησης δυνατότητας υλοποίησης της συγκεκριμένης επένδυσης. Ο μελετητής δηλαδή αναλαμβάνει την αξιολόγηση (ύπαρξης και μεγέθους) του ανανεώσιμου δυναμικού (μετά από διενέργεια μετρήσεων αν απαιτείται), τον προκαταρκτικό καθορισμό του μεγέθους του έργου (καθορισμός κόστους), τον έλεγχο της δυνατότητας υλοποίησης (έλεγχος της ικανοποίησης τεχνικών, περιβαλλοντικών και χωροταξικών κριτηρίων) και την οικονομική βιωσιμότητα του έργου (με συνεξέταση των εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης και των διατιθέμενων επιδοτήσεων).

Στην ουσία, ο μελετητής ή η ομάδα μελέτης που θα επιλεγεί αναλαμβάνει την υποστήριξη του επενδυτή (εκπόνηση μελετών, συμπλήρωση φακέλων, καθοδήγηση, συμπλήρωση στοιχείων) σε όλα τα στάδια της αδειοδότησης του έργου, μέχρι την πλήρη αδειοδότηση του έργου και την κατασκευή του.

Σύνοψη: Φάση 1^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 1^{ης} φάσης

Δημόσιος Φορέας

4 έως 6 μήνες

- ⇒ Αναθέτουσα Αρχή
- ⇒ Προϊσταμένη Αρχή
- ⇒ Διευθύνουσα Υπηρεσία
- ⇒ Γραφεία Μελετών
- ⇒ Ανάδοχος
- ⇒ Επιβλέπων μελέτης

Ιδιώτης

0,5 μήνες

- ⇒ Εργοδότης
- ⇒ Μελετητής

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ Ν.3060/02 όπως ισχύει
- ⇒ Ν.3316/05 όπως ισχύει

Φάση 2^η: Εξέταση ύπαρξης δυναμικού. Εφαρμογή κανόνων και κριτηρίων χωροθέτησης έργων Α.Π.Ε. – Σχεδιασμός και Αξιολόγηση έργου

Γενικά. Αναγκαιότητα υπάρξης ανανεώσιμου δυναμικού

Τα προβλήματα χωροθέτησης των αιολικών και των μικρών υδροηλεκτρικών έργων, εντοπίζονται κυρίως στο γεγονός ότι, κυρίαρχο κριτήριο και απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλογή του τόπου εγκατάστασης των συγκεκριμένων σταθμών παραγωγής ενέργειας, είναι η **βεβαιωμένη ύπαρξη εκμεταλλεύσιμου αιολικού ή μικροϋδροηλεκτρικού δυναμικού**.

Ο παραπάνω περιορισμός δεν ισχύει για τις φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις διότι, σε αντίθεση με τα αιολικά και τα μικρά υδροηλεκτρικά έργα και γενικότερα με όλες τις άλλες εναλλακτικές πηγές ανανεώσιμων μορφών ενέργειας που μπορούν να καταστούν εκμεταλλεύσιμες μόνο σε συγκεκριμένες περιοχές, η ηλιακή ενέργεια ευρίσκεται παντού.

Συνεπώς, για τα αιολικά και τα μικρά υδροηλεκτρικά έργα, η αναφορά στη δυνατότητα διερεύνησης εναλλακτικών τόπων ή εναλλακτικών σημείων εγκατάστασης (εάν και εφόσον εκφράζονται αντιδράσεις), περιορίζεται στην πράξη, λόγω της ειδικής φύσης και του ειδικού χαρακτήρα του τομέα. Χωρίς την ύπαρξη επαρκούς αιολικού ή μικροϋδροηλεκτρικού δυναμικού, δεν νοείται η εγκατάσταση αιολικών ή μικρών υδροηλεκτρικών έργων, όσο και αν όλες οι άλλες παράμετροι (χωροταξικές, κοινωνικές, προστασίας κ.λπ.) είναι θετικές και το επιτρέπουν.

Επομένως, κατά τη συνεκτίμηση των υπολοίπων κριτηρίων χωροθέτησης (χωροταξικά, λειτουργικά, κοινωνικά κ.λπ.), το κριτήριο της ύπαρξης κατάλληλου ανανεώσιμου δυναμικού, είναι κυρίαρχο και πρωτεύον για την επιλογή του τόπου εγκατάστασης των έργων. Και αυτό γιατί σε συγκρουσιακές καταστάσεις μεταξύ επιπέδων δημόσιου συμφέροντος, το εθνικό και το πλανητικό επίπεδο, αποτελούν ευρύτερο πεδίο επίτευξης των στόχων αειφορίας, προστασίας του περιβάλλοντος και παροχής κοινωνικών αγαθών.

Η διαπίστωση αυτή δεν σημαίνει **ούτε υποτίμηση, ούτε υποβάθμιση, ούτε μη στάθμιση των παραμέτρων**, που εμπλέκονται στο τοπικό επίπεδο, αλλά είναι αναγκαία για την ιεράρχηση και τον καθορισμό της βαρύτητας μεταξύ των κριτηρίων, που αξιολογούνται, για την επιλογή του τόπου εγκατάστασης έργων Α.Π.Ε..

Φ.2.1. Αιολικά Πάρκα

Φ.2.1.1. Μεθολογική προσέγγιση

Τα κριτήρια χωροθέτησης έργων αιολικών σταθμών, πρέπει να επιτρέπουν την επιλογή των καταλληλότερων θέσεων και να καθορίζουν τους ειδικότερους όρους εγκατάστασής τους, σε σχέση με τις γεινιάζουσες δραστηριότητες και χρήσεις γης. Η επιλογή των θέσεων χωροθέτησης Α/Π, σχετίζεται με :

A) Τη «φέρουσα ικανότητα» της ευρύτερης περιοχής του τόπου εγκατάστασης και ειδικότερα:

- Το συνολικό αιολικό δυναμικό
- Την εξαίρεση ζωνών αποκλεισμού-συμβατότητας και άλλων περιοριστικών παραγόντων, όπως πχ. το τοπίο με βάση το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο
- Τη «φέρουσα ικανότητα» του τόπου εγκατάστασης με την εκτίμηση του «μέγιστου εκμεταλλεύσιμου αιολικού δυναμικού» με βάση το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο αλλά και τους περιορισμούς που τυχόν προκύπτουν από περιθώριο απορρόφησης ισχύος με βάση το υφιστάμενο ή προγραμματιζόμενο δίκτυο της περιοχής.

B) Τους ειδικότερους όρους εγκατάστασής τους και ειδικότερα:

- Την βιωσιμότητα και λειτουργικότητά τους
- Τις γειτνιάζουσες δραστηριότητες και χρήσεις γης
- Τους κανόνες ασφάλειας
- Τους κανόνες ένταξής τους στο τοπίο και την αισθητική τους με βάση το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο

Φ.2.1.2. Ύπαρξη κατάλληλου αιολικού δυναμικού

Η διαπίστωση του εκμεταλλεύσιμου αιολικού δυναμικού σε μία συγκεκριμένη θέση προκύπτει μόνο από επιτόπιες μακροχρόνιες μετρήσεις, οι οποίες είναι απαραίτητες για τη λήψη της οριστικής επιχειρηματικής απόφασης.

Σύμφωνα με τον νέο νόμο για τις Α.Π.Ε. (Ν.3468/2006) και τον Κανονισμό Αδειών Παραγωγής (ΥΑ Δ6/Φ1/οικ.5707/13.3.2007), **για την υποβολή αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής από Αιολικό Σταθμό, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ύπαρξη μετρήσεων αιολικού δυναμικού** που έχουν εκτελεσθεί από **πιστοποιημένους φορείς** σύμφωνα με το πρότυπο **DIN-EN ISO/IEC 17025 του 2000**, σε αντιπροσωπευτική θέση ως προς τον προτεινόμενο σταθμό, ετήσιας ή εξαμήνιας (κάτω από προϋποθέσεις) διάρκειας.

Περαιτέρω, προκειμένου να υπάρξουν προκαταρκτικές ενδείξεις που μπορεί πιθανά να οδηγήσουν σε απόφαση για τη διενέργεια μετρήσεων και πραγματοποίηση επιτόπιας μελέτης, το εκμεταλλεύσιμο αιολικό δυναμικό έχει εκτιμηθεί στο σύνολο του ελλαδικού χώρου με χρήση μαθηματικών μοντέλων και δεδομένα, από επιτόπιες μετρήσεις εξειδικευμένων φορέων (όπως το ΚΑΠΕ). Πιο συγκεκριμένα, έχουν εφαρμοσθεί συγκεκριμένα μοντέλα προσδιορισμού των διαβαθμίσεων του αιολικού δυναμικού, ανάλογα με την καταγραφείσα μέση ετήσια ταχύτητα του ανέμου, ανά δευτερόλεπτο (m/sec). Ως προς τον χώρο, προσδιορίζεται και καταγράφεται στα τμήματα αυτά μιας περιοχής, όπου βεβαιώνεται η ύπαρξη του αιολικού δυναμικού και των διαβαθμίσεων του.

Λαμβανομένου υπόψη και του αναγλύφου του ελλαδικού χώρου και των κλιματολογικών συνθηκών, διαπιστώνεται ότι η ύπαρξη εκμεταλλεύσιμου αιολικού δυναμικού εντοπίζεται κυρίως στις υψηλότερες εξάρσεις του αναγλύφου της ηπειρωτικής χώρας, στα νησιά του Αιγαίου και εν μέρει του Ιονίου, σε περιοχές που τοπογραφικά είναι εκτεθειμένες κυρίως στους βόρειους και βορειο-ανατολικούς ανέμους.

Εντός των ορίων της προτεινόμενης χωροθέτησης, απαιτείται επομένως ο έλεγχος – εξακρίβωση επικαιροποίηση του αιολικού δυναμικού (π.χ. ελάχιστη αξιοποιήσιμη ταχύτητα ανέμου > 5,5 m/sec ή αναλόγως με τις απαιτήσεις του επενδυτή) καθώς και ο έλεγχος - εξακρίβωση - επικαιροποίηση του τεχνικοοικονομικά εκμεταλλεύσιμου δυναμικού, εκφραζόμενου σε ισχύ (MWe) προς εγκατάσταση ενέργειας.

Η ασυμβατότητα με το κριτήριο αυτό, δηλαδή η μη ύπαρξη εκμεταλλεύσιμου αιολικού δυναμικού, πρέπει να **οδηγεί στον άμεσο αποκλεισμό της θέσης** και της ενδεχόμενης επένδυσης. Το συγκεκριμένο κριτήριο άλλωστε και ο ενδεχόμενος αποκλεισμός εξετάζονται από τη ΡΑΕ κατά το στάδιο της αίτησης για άδεια παραγωγής.

Φ.2.1.3. Διάκριση του εθνικού χώρου σε κατηγορίες

1. Για τη χωροθέτηση των αιολικών εγκαταστάσεων ο εθνικός χώρος, με βάση το εν δυνάμει εκμεταλλεύσιμο αιολικό δυναμικό του και τα ιδιαίτερα χωροταξικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά του, διακρίνεται στις ακόλουθες μείζονες κατηγορίες:
 - α. Στην ηπειρωτική χώρα, συμπεριλαμβανομένης της Εύβοιας.
 - β. Στην Αττική, που αποτελεί ειδικότερη κατηγορία της ηπειρωτικής χώρας λόγω του μητροπολιτικού χαρακτήρα της.
 - γ. Στα κατοικημένα νησιά του Ιονίου και του Αιγαίου Πελάγους, συμπεριλαμβανομένης της Κρήτης.
 - δ. Στον υπεράκτιο θαλάσσιο χώρο και τις ακατοίκητες νησίδες.
2. Η ηπειρωτική χώρα διακρίνεται περαιτέρω σε Περιοχές Αιολικής Προτεραιότητας (ΠΑΠ) και σε Περιοχές Αιολικής Καταλληλότητας (ΠΑΚ) ως εξής:
 - α. **Περιοχές Αιολικής Προτεραιότητας (ΠΑΠ):** Είναι οι περιοχές της ηπειρωτικής χώρας, που προσδιορίζονται υπό μορφή πίνακα στο Παράρτημα Ι και απεικονίζονται στο Διάγραμμα 1 της ΚΥΑ 49828/2008, οι οποίες διαθέτουν συγκριτικά πλεονεκτήματα για την εγκατάσταση αιολικών σταθμών, ενώ ταυτόχρονα προσφέρουν από άποψη επίτευξης των χωροταξικών στόχων. Στις περιοχές αυτές, εκτιμάται η μέγιστη δυνατότητα χωροθέτησης αιολικών εγκαταστάσεων (φέρουσα ικανότητα), όπως ειδικότερα αυτή προσδιορίζεται στο Παράρτημα ΙΙΙ.
 - β. **Περιοχές Αιολικής Καταλληλότητας (ΠΑΚ).** Χαρακτηρίζονται όλοι οι πρωτοβάθμιοι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) της ηπειρωτικής χώρας που δεν περιλαμβάνονται στις Περιοχές Αιολικής Προτεραιότητας των οποίων περιοχές ή και μεμονωμένες θέσεις κρίνονται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας κατά το άρθρο 3 παρ. 1.δ του Ν. 3468/06, ως ενεργειακά αποδοτικές.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της ΚΥΑ 49828/2008
Περιοχές Αιολικής Προτεραιότητας (ΠΑΠ)

ΠΕΡΙΟΧΗ 1	
ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ	ΝΟΜΟΣ ΡΟΔΟΠΗΣ
Δ. Φερών	Δ. Αρριανών
Δ. Τραϊανούπολης	Κ. Κέχρου
Δ. Αλεξανδρούπολης	
Δ. Σουφλίου	
Δ. Τυχερού	
Αιολικό δυναμικό της Περιοχής 1: 538 τυπικές Α/Γ (ενδεικτικά 1.076 MWe).	
ΠΕΡΙΟΧΗ 2	
ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
Δ. Αυλώνος	Δ. Αποδοτίας
Δ. Δυστίων	Δ. Πλατάνου
Δ. Καρύστου	Δ. Θέρμου
Δ. Μαρμαρίου	ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ
Δ. Μεσσαπίων	Δ. Αγ. Γεωργίου Τυμφρηστού
Δ. Στυραίων	Δ. Σπερχειάδος
Κ. Καφηρέως	Δ. Υπάτης
Δ. Διρφύων	Δ. Αταλάντης
Δ. Κύμης	Δ. Μακρακώμης
	Δ. Οπουντίων
ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΑΣ
Δ. Αγράφων	Δ. Βαρδουσίων
Δ. Βίνιανης	Δ. Λιδωρικίου
Δ. Δομνίστας	Δ. Δεσφίνης
Δ. Καρπενησίου	Δ. Αμφίσσης
Δ. Κτημενίων	Δ. Καλλιέων
Δ. Ποταμιάς	ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
Δ. Προυσσού	Δ. Καλλιφώνου
Δ. Φουρνά	Δ. Μενελαΐδας
Δ. Φραγκίστας	Δ. Ρεντίνης
ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	Δ. Ιτάμου
Δ. Δαύλειας	
Δ. Διστόμου	
Δ. Λεβαδέων	
Δ. Ορχομενού	
Δ. Χαϊρώνειας	
Δ. Αραχώβης	
Κ. Κυριακίου	
Αιολικό δυναμικό της Περιοχής 2: 2.174 τυπικές Α/Γ (ενδεικτικά 4.348 MWe)	
ΠΕΡΙΟΧΗ 3	
ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ
Δ. Βοϊών	Δ. Λεωνιδίου
Δ. Γερονθρών	Κ. Κοσμά
Δ. Ζάρακα	
Δ. Μολάων	
Δ. Μονεμβασίας	
Δ. Νιάτων	
Αιολικό δυναμικό της Περιοχής 3: 478 τυπικές Α/Γ (ενδεικτικά 955 MWe)	
Συνολικό αιολικό δυναμικό των Π.Α.Π.: 3.190 τυπικές Α/Γ (ενδεικτικά 6.379 MWe)	

Φ.2.1.4. Περιοχές αποκλεισμού και ζώνες ασυμβατότητας

1. Σε όλες τις προηγούμενες κατηγορίες περιοχών, πρέπει να αποκλείεται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων εντός:
 - α. Των κηρυγμένων διατηρητέων μνημείων της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και των άλλων μνημείων μείζονος σημασίας της παρ. 5 ββ) του άρθρου 50 του Ν. 3028/2002, καθώς και των οριοθετημένων αρχαιολογικών ζωνών προστασίας Α που έχουν καθορισθεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 91 του Ν. 1892/1991 ή καθορίζονται κατά τις διατάξεις του Ν. 3028/2002.
 - β. Των περιοχών απολύτου προστασίας της φύσης και προστασίας της φύσης που καθορίζονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 19 παρ. 1 και 2 και 21 του Ν. 1650/1986.
 - γ. Των ορίων των Υγροτόπων Διεθνούς Σημασίας (Υγρότοποι RAMSAR).
 - δ. Των πυρήνων των εθνικών δρυμών και των κηρυγμένων μνημείων της φύσης και των αισθητικών δασών που δεν περιλαμβάνονται στις περιοχές της περίπτωσης β' του παρόντος άρθρου.
 - ε. Των οικοτόπων προτεραιότητας περιοχών της Επικράτειας που έχουν ενταχθεί ως τόποι κοινοτικής σημασίας στο δίκτυο NATURA 2000 σύμφωνα με την απόφαση 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 259 της 21.9.2006, σ. 1).
 - στ. Των εντός σχεδίων πόλεων και ορίων οικισμών προ του 1923 ή κάτω των 2.000 κατοίκων περιοχών.
 - ζ. Των Π.Ο.Τ.Α. του άρθρου 29 του Ν. 2545/1997, των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα του άρθρου 10 του Ν. 2742/1999, των θεματικών πάρκων και των τουριστικών λιμένων.
 - η. Των ατύπως διαμορφωμένων, στο πλαίσιο της εκτός σχεδίου δόμησης, τουριστικών και οικιστικών περιοχών. Ως ατύπως διαμορφωμένες τουριστικές και οικιστικές περιοχές για την εφαρμογή του παρόντος νοούνται οι περιοχές που περιλαμβάνουν 5 τουλάχιστον δομημένες ιδιοκτησίες με χρήση τουριστική ή κατοικία, οι οποίες ανά δύο βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη των 100 μέτρων και συνολική δυναμικότητα 150 κλίνες τουλάχιστον. Για τον υπολογισμό της δυναμικότητας κάθε δομημένη ιδιοκτησία με χρήση κατοικίας θεωρείται ισοδύναμη με 4 κλίνες ανεξαρτήτως εμβαδού. Οι ανωτέρω περιοχές θα αναγνωρίζονται στο πλαίσιο της οικείας Π.Π.Ε.Α.
 - θ. Των ακτών κολύμβησης που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιότητας των νερών κολύμβησης που συντονίζεται από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
 - ι. Των τμημάτων των λατομικών περιοχών και μεταλλευτικών και εξορυκτικών ζωνών που λειτουργούν επιφανειακά.
 - ια. Άλλων περιοχών ή ζωνών που υπάγονται σήμερα σε ειδικό καθεστώς χρήσεων γης, βάσει του οποίου δεν επιτρέπεται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων και για όσο χρόνο ισχύουν.
2. Οι κατευθύνσεις των εδαφίων α, β, γ, δ, ε, θ και ι της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για τη χωροθέτηση των συνοδευτικών έργων Α.Π.Ε. (δίκτυα πρόσβασης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας). Η πιθανή παρέκκλιση πρέπει να τεκμηριώνεται περιβαλλοντικά.

Επιπρόσθετα δίδονται οι παρακάτω κατευθύνσεις:

 - Ενδείκνυται η αξιοποίηση / χρήση υφιστάμενων οδών για την εξυπηρέτηση των αιολικών πάρκων με τις απαραίτητες βελτιώσεις και επεκτάσεις.

- Ο σχεδιασμός των έργων αυτών πρέπει να γίνεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγονται, κατά το δυνατόν, μεγάλοι βάθους και εκτεταμένες εκσκαφές, το δε πλάτος των οδών πρόσβασης πρέπει να περιορίζεται στο αναγκαίο μέτρο.
 - Παράλληλα πρέπει να εκτελούνται όλα τα απαραίτητα αντιπλημμυρικά έργα και έργα ανάσχεσης της διάβρωσης, ώστε να μην υπάρξει φόβος αλλοίωσης του τοπίου λόγω του έργου.
 - Η φθορά της βλάστησης πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατόν (η εκχέρσωση θάμνων και δέντρων θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις υποδείξεις της τοπικής Δασικής Υπηρεσίας) και να αποκαθίσταται η αισθητική του τοπίου.
 - Η εσωτερική οδοποιία να είναι χωμάτινη με επίστρωση χαλικιού (3Α).
 - Ενδείκνυται η γραμμή μεταφοράς της ηλεκτρικής ενέργειας μέχρι το δίκτυο της ΔΕΗ να ακολουθεί, κατά το δυνατόν, τις υφιστάμενες οδούς προσπέλασης, ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο η εκχέρσωση εκτάσεων ή η γενικότερη υποβάθμιση του περιβάλλοντος.
3. Επιτρέπεται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων εντός των Ζωνών Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.) της ορνιθοπανίδας της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ ύστερα από τη σύνταξη ειδικής ορνιθολογικής μελέτης και σύμφωνα με τις ειδικότερες προϋποθέσεις και περιορισμούς που θα καθορίζονται στην οικεία πράξη έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.
4. Με την επιφύλαξη των περιπτώσεων β', γ' και δ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, επιτρέπεται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων εντός δασών, δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 45 και 58 του Ν. 998/1979 και άρθρου 13 του Ν. 1734/1987, όπως ισχύουν.
- Στις παραπάνω περιοχές πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για τον περιορισμό της βλάβης της δασικής βλάστησης.
5. α. Σε όλες τις περιοχές του άρθρου 5, η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων πρέπει να πληροί τις ελάχιστες αποστάσεις από τις γεινιάζουσες χρήσεις γης, δραστηριότητες και δίκτυα τεχνικής υποδομής που καθορίζονται στους πίνακες του Παραρτήματος ΙΙ της ΚΥΑ 49828/2008.
- β. Οι αποστάσεις της περιπτώσεως α' αφορούν τη χωροθέτηση των κυρίως αιολικών εγκαταστάσεων. Για τις απαιτούμενες κατά περίπτωση αποστάσεις των συνοδευτικών εγκαταστάσεων εφαρμόζονται οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και οι τυχόν ισχύοντες ειδικοί κανονισμοί και πρότυπα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II του ΕΠΧΣ και ΑΑ Α.Π.Ε.

Αποστάσεις αιολικών εγκαταστάσεων από γειτνιάζουσες χρήσεις γης, δραστηριότητες και δίκτυα τεχνικής υποδομής

Α. Αποστάσεις για τη διασφάλιση της λειτουργικότητας και απόδοσης των αιολικών εγκαταστάσεων	
A. Μέγιστη απόσταση από υφιστάμενη οδό χερσαίας προσπέλασης οποιασδήποτε κατηγορίας	<ul style="list-style-type: none"> Για εγκατεστημένη ισχύ / μονάδα κάτω των 10 MWe: Σε Π.Α.Π. και Αττική: 20 χλμ. μήκους όδευσης Σε άλλες περιοχές (Π.Α.Κ.): 15 χλμ. ανεξάρτητα από την εγκατεστημένη ισχύ / μονάδα Σε νησιά: 10 χλμ. ανεξάρτητα από την εγκατεστημένη ισχύ / μονάδα
B. Μέγιστη απόσταση από το σύστημα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας Υψηλής Τάσης (Υ.Τ.)	Όπως ορίζει ο Δ.Ε.Σ.Μ.Η.Ε. στους όρους σύνδεσης της εγκατάστασης (υψηλή τάση) και η ΔΕΗ (μέση και χαμηλή τάση)
Γ. Ελάχιστη απόσταση (Α) μεταξύ των ανεμογεννητριών	3 φορές τη διάμετρο (d) της φτερωτής της ανεμογεννητριάς (A=3d)

Β. Αποστάσεις από περιοχές περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος	
Ασύμβατη χρήση	Ελάχιστη απόσταση εγκατάστασης από την ασύμβατη χρήση
Περιοχές απολύτου προστασίας της Φύσης και προστασίας της φύσης του άρθρου 19 παρ.1, 2 Ν.1650/86 (Α'160)	Σύμφωνα με την εγκεκριμένη Ε.Π.Μ. ή το σχετικό π.δ. (του άρθρου 21 του Ν. 1650/86) ή την σχετική Κ.Υ.Α. (Ν. 3044/02)
<ul style="list-style-type: none"> Πυρήνες των Εθνικών Δρυμών, κηρυγμένα μνημεία της φύσης, αισθητικά δάση που δεν περιλαμβάνονται στις περιοχές απολύτου προστασίας της φύσης και προστασίας της φύσης των παρ. 1 και 2 του άρθρου 19 του Ν. 1650/1986. Οι υγρότοποι RAMSAR Οι οικότοποι προτεραιότητας περιοχών της Επικράτειας που έχουν ενταχθεί στον κατάλογο των τόπων κοινοτικής σημασίας του δικτύου NATURA 2000 σύμφωνα με την απόφαση 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 259 της 21.9.2006, σ. 1). 	Κρίνεται κατά περίπτωση στο πλαίσιο της ΕΠΟ
Ακτές κολύμβησης, που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιότητας των νερών κολύμβησης που συντονίζεται από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.	1.500μ ²
Περιοχές ΖΕΠ ορνιθοπανίδας (SPA)	Κρίνεται κατά περίπτωση στο πλαίσιο της ΕΠΟ, μετά από ειδική ορνιθολογική μελέτη

Γ. Αποστάσεις από περιοχές και στοιχεία πολιτιστικής κληρονομιάς	
Ασύμβατη χρήση	Ελάχιστη απόσταση² εγκατάστασης από την ασύμβατη χρήση
Εγγεγραμμένα στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς και τα άλλα μείζονος σημασίας μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι και ιστορικοί τόποι της παρ. 5. εδάφιο ββ του άρθρου 50 του Ν. 3028/02	3.000 μ.
Ζώνη απολύτου προστασίας (Ζώνη Α) λοιπών αρχαιολογικών χώρων	A=7d, όπου (d) η διάμετρος της φτερωτής της ανεμογεννήτριας, τουλάχιστον 500 μ.
Κηρυγμένα πολιτιστικά μνημεία και ιστορικοί τόποι	A=7d, όπου (d) η διάμετρος της φτερωτής της ανεμογεννήτριας, τουλάχιστον 500 μ.

Δ. Αποστάσεις από οικιστικές δραστηριότητες	
Ασύμβατη χρήση	Ελάχιστη απόσταση ² εγκατάστασης από την ασύμβατη χρήση
Πόλεις και οικισμοί με πληθυσμό >2000 κατοίκων ή οικισμοί με πληθυσμό < 2000 κατοίκων που χαρακτηρίζονται ως δυναμικοί, τουριστικοί ή αξιόλογοι κατά την έννοια του άρθρου 2 του Π.Δ. 24.4/3.5.1985	1.000 μ από το όριο ³ του οικισμού ή του σχεδίου πόλης κατά περίπτωση
Παραδοσιακοί οικισμοί	1.500 μ. από το όριο ³ του οικισμού ⁴ Κατά παρέκκλιση από τα παραπάνω είναι δυνατή με απόφαση του Γ.Γ. Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας Δ/σης του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. η μείωση της ως άνω απόστασης μέχρι τα 1.000 μ εφόσον ο αριθμός των κατοικιών που συνθέτουν τον οικισμό είναι μικρότερος των είκοσι
Λοιποί οικισμοί	500 μ. από το όριο ³ του οικισμού
Οργανωμένη δόμηση Α' ή Β' κατοικίας (Π.Ε.Ρ.ΠΟ., Συνεταιρισμοί κ.λπ.) ή και διαμορφωμένες περιοχές Β' κατοικίας, όπως αναγνωρίζονται στο πλαίσιο της Μ.Π.Ε. κάθε μεμονωμένης εγκατάστασης αιολικού πάρκου	1.000 μ. από τα όρια του σχεδίου ή της διαμορφωμένης περιοχής αντίστοιχα
Ιερές Μονές	500 μ. από τα όρια της Μονής
Μεμονωμένη κατοικία (νομίμως υφιστάμενη)	Εξασφάλιση ελάχιστου επιπέδου θορύβου < 45 db.

² Η αναφερόμενη απόσταση δεν λαμβάνεται υπόψη στη περίπτωση που η άτρακτος μιας Α/Γ δεν είναι ορατή από την ασύμβατη χρήση.

³ Στις περιπτώσεις που δεν έχει οριοθετηθεί ο οικισμός η απόσταση υπολογίζεται από το κέντρο του οικισμού προσαυξημένη κατά 500 μέτρα και, σε κάθε περίπτωση, σε απόσταση μεγαλύτερη των 500 μ. από την τελευταία κατοικία του οικισμού.

⁴ Σε περίπτωση που υφίσταται ήδη εγκατάσταση αιολικού σταθμού, ή πάρκο κεραιών ή ραντάρ, σε απόσταση μικρότερη των 1.500 μ. από τα όριά του, η ελάχιστη απόσταση κάθε νέας εγκατάστασης αιολικού πάρκου από αυτά, ορίζεται ως αντιστάθμισμα στα 2.500 μ.

Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να εξασφαλίζεται ελάχιστο επίπεδο θορύβου στα όρια των ανωτέρω οικιστικών δραστηριοτήτων μικρότερο των 45 db.

Ε. Αποστάσεις από δίκτυα τεχνικής υποδομής και ειδικές χρήσεις	
Ασύμβατη χρήση	Ελάχιστη απόσταση εγκατάστασης από την ασύμβατη χρήση
Κύριοι οδικοί άξονες, οδικό δίκτυο αρμοδιότητας των Ο.Τ.Α. και σιδηροδρομικές γραμμές	Απόσταση ασφαλείας 1,5d από τα όρια της ζώνης απαλλοτρίωσης της οδού ή του σιδηροδρομικού δικτύου αντίστοιχα
Γραμμές υψηλής τάσεως	Απόσταση ασφαλείας 1,5d από τα όρια από τα όρια διέλευσης των γραμμών Υ.Τ.
Υποδομές τηλεπικοινωνιών (κεραίες), RADAR	Κατά περίπτωση μετά από γνωμοδότηση του αρμόδιου φορέα
Εγκαταστάσεις ή δραστηριότητες της αεροπλοΐας	Κατά περίπτωση μετά από γνωμοδότηση του αρμόδιου φορέα

ΣΤ. Αποστάσεις από ζώνες ή εγκαταστάσεις παραγωγικών δραστηριοτήτων	
Ασύμβατη χρήση	Ελάχιστη απόσταση εγκατάστασης από την ασύμβατη χρήση
Αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας, ζώνες αναδασμού, αρδευόμενες εκτάσεις	Απόσταση ασφαλείας 1,5d
Ιχθυοκαλλιέργειες	Απόσταση ασφαλείας 1,5d
Μονάδες εσταυλισμένης κτηνοτροφίας	Απόσταση ασφαλείας 1,5d
Λατομικές ζώνες και δραστηριότητες	Όπως ορίζεται στην κείμενη νομοθεσία
Λειτουργούσες επιφανειακά μεταλλευτικές - εξορυκτικές ζώνες και δραστηριότητες	500 μ.
ΠΟΤΑ και άλλες Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα, θεματικά πάρκα, τουριστικοί λιμένες και άλλες θεσμοθετημένες ή διαμορφωμένες τουριστικές περιοχές (όπως αναγνωρίζονται στο πλαίσιο της ΜΠΕ του αιολικού πάρκου για κάθε μεμονωμένη εγκατάσταση). Τουριστικά καταλύματα και ειδικές τουριστικές υποδομές,	1.000 μ από τα όρια της ζώνης / περιοχής ^{5 6}

⁵ Η αναφερόμενη απόσταση δεν λαμβάνεται υπόψη στη περίπτωση που η άτρακτος μιας Α/Γ δεν είναι ορατή από την ασύμβατη χρήση.

⁶ Οι αποστάσεις αυτές μπορεί να μειώνονται με τη σύμφωνη γνώμη του φορέα της ασύμβατης χρήσης, η οποία παρέχεται για όλη τη διάρκεια κύκλου ζωής των σχετικών εγκαταστάσεων και πάντως για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ίσο με τον χρόνο ισχύος των σχετικών αδειών παραγωγής (25 έτη). Σε κάθε περίπτωση η απόσταση αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 500 μέτρων από τα όρια των εγκαταστάσεων διανυκτέρευσης και 1,5 d από τα όρια των λοιπών εγκαταστάσεων.

Φ.2.1.5. Ειδικά κριτήρια χωροθέτησης αιολικών μονάδων

Ειδικά κριτήρια χωροθέτησης αιολικών μονάδων στην ηπειρωτική χώρα

Για τη χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων στις ΠΑΠ και ΠΑΚ της ηπειρωτικής χώρας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εξής ειδικά κριτήρια:

1. Μέγιστες επιτρεπόμενες πυκνότητες αιολικών εγκαταστάσεων σε επίπεδο πρωτοβάθμιου ΟΤΑ:
 - α. Το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης εδαφών από αιολικές εγκαταστάσεις στους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. που εμπίπτουν σε Π.Α.Π. της ηπειρωτικής χώρας δεν μπορεί να υπερβαίνει το 8% της έκτασης ανά Ο.Τ.Α. (άλλως 1,05 τυπικές ανεμογεννήτριες/1.000 στρέμματα). Το πιο πάνω ποσοστό κάλυψης μπορεί να αυξάνεται έως και 30% ανά πρωτοβάθμιο ΟΤΑ ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, η οποία παρέχεται για όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των σχετικών εγκαταστάσεων και πάντως για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ίσο με τον χρόνο ισχύος των σχετικών αδειών παραγωγής (25 έτη). Ειδικά για τα επενδυτικά σχέδια Α.Π.Ε. Μεγάλης Κλίμακας, όπως αυτά προσδιορίζονται στο άρθρο 19 του Ν.3468 / 2006 (Α' 129), που εκτείνονται σε περισσότερους από έναν Ο.Τ.Α. που εμπίπτουν σε Π.Α.Π., ο αριθμός των τυπικών Α/Γ που μπορεί να εγκατασταθεί κατά τα παραπάνω σε ένα Ο.Τ.Α. μπορεί να προσαυξηθεί με τη μεταφορά αριθμού Α/Γ από το σύνολο των Ο.Τ.Α. που εκτείνεται το έργο. Ο αριθμός αυτός δεν μπορεί να υπερβεί το 30% των τυπικών Α/Γ που αντιστοιχούν στον Ο.Τ.Α., με το μεγαλύτερο πλεόνασμα αδιάθετων Α/Γ.
 - β. Το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης εδαφών από αιολικές εγκαταστάσεις στους Δήμους Μονεμβασίας, Αραχώβης, Καρπενησίου και Καρύστου που χαρακτηρίζονται από υψηλό δείκτη τουριστικής ανάπτυξης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 4% ανά Δήμο (άλλως 0,53 τυπικές ανεμογεννήτριες /1.000 στρέμματα).
 - γ. Το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης εδαφών από αιολικές εγκαταστάσεις στους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. που εμπίπτουν σε Π.Α.Κ. της ηπειρωτικής χώρας δεν μπορεί να υπερβαίνει το 5% ανά Ο.Τ.Α. (άλλως 0,66 τυπικές ανεμογεννήτριες/1.000 στρέμματα). Το πιο πάνω ποσοστό κάλυψης μπορεί να αυξάνεται έως και 50% ανά πρωτοβάθμιο Ο.Τ.Α. ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου, η οποία παρέχεται για όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των σχετικών εγκαταστάσεων και πάντως για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ίσο με το χρόνο ισχύος των σχετικών αδειών παραγωγής (25 έτη).
 - δ. Για τις αιολικές εγκαταστάσεις που εμπίπτουν σε περισσότερους του ενός Ο.Τ.Α. των πιο πάνω περιπτώσεων α' έως και γ', οι επιτρεπόμενες κατά περίπτωση πυκνότητες εφαρμόζονται για το τμήμα της αιολικής εγκατάστασης που εμπίπτει σε κάθε ένα Ο.Τ.Α. ξεχωριστά.
2. Κριτήρια ένταξης των αιολικών εγκαταστάσεων στο τοπίο:

Εφαρμόζονται οι κανόνες τοπίου που ορίζονται στο Παράρτημα IV της ΚΥΑ 49828/2008

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV του ΕΠΧΣ & ΑΑ Α.Π.Ε.
Κριτήρια ένταξης των αιολικών εγκαταστάσεων στο τοπίο

Για την εκτίμηση της επίπτωσης μιας υπό αδειοδότηση αιολικής μονάδας στο τοπίο, λαμβάνεται υπόψη η οπτική παρεμβολή της από τα σημεία 'ιδιαίτερου ενδιαφέροντος', που ευρίσκονται εντός κύκλου, που ορίζεται με κέντρο την μονάδα και ακτίνα που διαφοροποιείται ανάλογα με τη σημασία και την ποιότητα του σημείου 'ιδιαίτερου ενδιαφέροντος' και την κατηγορία χώρου που ανήκει σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

Σημείο Ιδιαίτερου Ενδιαφέροντος	Μέγιστη απόσταση από Α/Π (χλμ)	
	Εντός Π.Α.Π. - Απτικής - Θαλάσσιου χώρου	Εντός Π.Α.Κ. – Κατοικημένα Νησιά
Το πλησιέστερο όριο των εγγεγραμμένων στον κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς και άλλων μείζονος σημασίας μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών τόπων της παρ. 5. εδάφιο ββ) του άρθρου 50 του Ν. 3028/02	6	6
Το πλησιέστερο όριο ζώνης απολύτου προστασίας (ζώνη Α') λοιπών αρχαιολογικών χώρων	6	6
Το πλησιέστερο όριο θεσμοθετημένου πυρήνα Εθνικού Δρυμού, μνημείου της φύσης, αισθητικού δάσους των παρ. 3 και 4 του άρθρου 19 του Ν. 1650/86	0,8	1
Το πλησιέστερο όριο θεσμοθετημένου παραδοσιακού οικισμού	6	6
Τα πλησιέστερα όρια πόλεων ή οικισμών	2	3
Το πλησιέστερο όριο θεσμοθετημένης ή διαμορφωμένης τουριστικής περιοχής τουριστικά καταλύματα μεσαίου και μεγάλου μεγέθους, ειδικές τουριστικές υποδομές, τουριστικοί λιμένες	2	3

Οι ανεμογεννήτριες, που χωροθετούνται εκτός του κύκλου ή που η άτρακτός τους δεν έχει οπτική επαφή με το σημείο, δεν λαμβάνονται υπόψη.

Γενικότερα, και παρόλο που η συγκέντρωση αιολικών πάρκων σε περιοχές υψηλού αιολικού δυναμικού είναι επιθυμητή (περιοχές Προτεραιότητας), τόσο από οικονομικής, όσο και από περιβαλλοντικής απόψεως, η πυκνότητα των ανεμογεννητριών γύρω από τυχόν υφιστάμενα σημεία ιδιαίτερου ενδιαφέροντος των περιοχών αυτών, θα πρέπει να περιορίζεται εντός προδιαγεγραμμένων ορίων. Σε περίπτωση που υπάρχει υπέρβαση αυτού του ορίου πυκνότητας, θα πρέπει να τίθεται περιορισμός στην κάλυψη του οπτικού ορίζοντα των σημείων ιδιαίτερου ενδιαφέροντος. Περαιτέρω, ο βαθμός επίδρασης της κάθε ανεμογεννήτριας στο τοπίο από το σημείο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, εξαρτάται από την πραγματική απόστασή της από το σημείο.

Προκειμένου να αντικειμενικοποιηθούν τα πιο πάνω, τίθενται οι παρακάτω απαιτήσεις - κριτήρια, ως προς τα οποία ελέγχεται το αιολικό πάρκο και με τα οποία οφείλει να συμμορφωθεί:

- Το πρώτο κριτήριο αφορά τη συνολική πυκνότητα των ανεμογεννητριών, που χωροθετούνται εντός κύκλου με κέντρο το εκάστοτε σημείο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος και ακτίνα τη μέγιστη απόσταση κατά τα ανωτέρω και η άτρακτος των οποίων έχει οπτική επαφή με το σημείο. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η πραγματική απόσταση των ανεμογεννητριών από το σημείο, η κυκλική επιφάνεια χωρίζεται σε τρία συνολικά ομόκεντρα τμήματα (ζώνες) Α', Β' και Γ', σε κάθε μία από τις οποίες, η μέγιστη επιτρεπόμενη πυκνότητα εγκατάστασης, είναι διαφορετική.
- Το δεύτερο κριτήριο, το οποίο εφαρμόζεται μόνο στην περίπτωση κατά την οποία υφίσταται υπέρβαση του πρώτου κριτηρίου, αφορά το ποσοστό κάλυψης από τις ανεμογεννήτριες του οπτικού ορίζοντα ενός παρατηρητή, που βρίσκεται στο σημείο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος και περιστρέφεται 360° περί τον εαυτό του. Για την εκτίμηση

του κριτηρίου αυτού, οι ανεμογεννήτριες, μεταξύ των οποίων η πραγματική απόσταση δεν υπερβαίνει τα 500 μέτρα, ενώνονται με νοητά ευθύγραμμα τμήματα και υπολογίζονται οι γωνίες (σε μοίρες), που δημιουργούνται με κέντρο το σημείο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος και με πλευρές που διέρχονται από τα άκρα των προαναφερθέντων νοητών τμημάτων.

Κατά την εξέταση του κριτηρίου, λαμβάνονται και πάλι υπ' όψη μόνον οι ανεμογεννήτριες, που χωροθετούνται εντός κύκλου με κέντρο το εκάστοτε σημείο 'ιδιαίτερου ενδιαφέροντος' και ακτίνα τη μέγιστη απόσταση κατά τα ανωτέρω και η άτρακτος των οποίων έχει οπτική επαφή με το σημείο. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η πραγματική απόσταση των Α/Γ από το σημείο, ο κύκλος χωρίζεται και πάλι σε τρεις συνολικά ομόκεντρες ζώνες Α', Β' και Γ', σε κάθε μία από τις οποίες, το άθροισμα των γωνιών, που περικλείουν τα νοητά τμήματα που βρίσκονται εντός της αντίστοιχης ζώνης, έχει διαφορετικό συντελεστή βαρύτητας. Δεν λαμβάνονται υπόψη τμήματα αιολικών πάρκων, των οποίων η γωνία θέασης από το σημείο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, καλύπτεται από άλλα αιολικά πάρκα, που βρίσκονται πλησιέστερα στο σημείο ενδιαφέροντος και συνεπώς η γωνία θέασής τους έχει ήδη ληφθεί υπόψη στο συνολικό υπολογισμό (γωνιακή επικάλυψη).

Αν ένα αιολικό πάρκο πληροί το πρώτο κριτήριο, σημαίνει ότι οι ανεμογεννήτριες γύρω και πλησίον του σημείου 'ιδιαίτερου ενδιαφέροντος', χωροθετούνται επαρκώς αραιά, ακόμα και αν πιθανόν απλώνονται σε αρκετές περιοχές του ορίζοντα γύρω από το σημείο 'ιδιαίτερου ενδιαφέροντος'. Αν ένα αιολικό πάρκο πληροί το δεύτερο κριτήριο, ακόμη και αν δεν πληροί το πρώτο κριτήριο, σημαίνει ότι, οι ανεμογεννήτριες γύρω και πλησίον του σημείου 'ιδιαίτερου ενδιαφέροντος', χωροθετούνται προς μία ή ελάχιστες κατευθύνσεις, ακόμα και αν προς τις ελάχιστες ή τη μία αυτή κατεύθυνση έχουν αυξημένη πυκνότητα.

Οι ομόκεντρες ζώνες είναι κοινές για την εφαρμογή και των δύο κριτηρίων και ορίζονται ανάλογα με τη σημασία του σημείου 'ιδιαίτερου ενδιαφέροντος' και ανάλογα με την κατηγορία χώρου που χωροθετείται το υπό εξέταση αιολικό πάρκο, ως εξής:

Σημείο 'Ιδιαίτερου Ενδιαφέροντος'	Ακτίνες ζωνών (σε χλμ.)					
	Εντός Π.Α.Π. Απτικής-Θαλάσσιου χώρου			Εντός Π.Α.Κ. - Κατοικημένα Νησιά		
	Α'	Β'	Γ'	Α'	Β'	Γ'
Όρια των εγγεγραμμένων στον κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς και άλλων μείζονος σημασίας μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών τόπων της παρ. 5. εδάφιο ββ) του άρθρου 50 του Ν. 3028/02	3	4,5	6	3	4,5	6
Όρια ζώνης απολύτου προστασίας (ζώνη Α') λοιπών αρχαιολογικών χώρων	0,5	3	6	0,5	3	6
Όρια θεσμοθετημένου πυρήνα Εθνικού Δρυμού, μνημείου της φύσης, αισθητικού δάσους των παρ. 3 και 4 του άρθρου 19 του Ν. 1650/86	0,2	0,8	-	0,3	1	-
Όρια θεσμοθετημένου παραδοσιακού οικισμού	1,5	3	6	1,5	3	6
Όρια πόλεων ή οικισμών >2.000 κατοίκων και όρια οικισμών <2.000 κατοίκων που χαρακτηρίζονται ως τουριστικοί ή αξιόλογοι	1	2	-	1	3	-
Όρια οικισμών <2.000 κατοίκων που δεν χαρακτηρίζονται ως τουριστικοί ή αξιόλογοι	0,5	1	2	0,5	1	2
Όρια θεσμοθετημένης ή διαμορφωμένης τουριστικής περιοχής, τουριστικά καταλύματα, ειδικές τουριστικές υποδομές, τουριστικοί λιμένες	1 ⁷	1,5	2	1 ⁷	2	3

⁷ Με τις εξαιρέσεις που αναφέρονται στην ενότητα ΣΤ του πίνακα του παραρτήματος II.

Για την εφαρμογή του πρώτου κριτηρίου, η μέγιστη πυκνότητα ανεμογεννητριών ανά ζώνη, ανάλογα με την κατηγορία του χώρου, είναι:

Ζώνες	Κριτήριο 1: Μέγιστη πυκνότητα ανεμογεννητριών (πλήθος Α/Γ ανά τ.χλμ.)		
	Εντός Π.Α.Π. Αττικής - Θαλάσσιου χώρου	Εντός Π.Α.Κ.	Κατοικημένα Νησιά
Α'	0	0	0
Β'	4	3	2
Γ'	7	6	4

Το παραπάνω πλήθος, αφορά ανεμογεννήτριες με διάμετρο πτερυγίων 85 μέτρων (τυπική Α/Γ). Αν η διάμετρος είναι διαφορετική, το πλήθος προσαρμόζεται ανάλογα με στρογγυλοποίηση προς τα άνω, στον πλησιέστερο μεγαλύτερο ακέραιο αριθμό.

Σε περίπτωση, που υφίσταται υπέρβαση του πρώτου κριτηρίου «πυκνότητας», θα πρέπει να πληρούται τουλάχιστον το δεύτερο κριτήριο «οπτικής κάλυψης». Για τον υπολογισμό του δεύτερου αυτού κριτηρίου, οι συντελεστές βαρύτητας ανά ζώνη που εφαρμόζονται επί του αθροίσματος των γωνιών, που περικλείουν τα νοητά τμήματα που βρίσκονται εντός της αντίστοιχης ζώνης (συμπεριλαμβανομένων των προϋφιστάμενων εγκαταστάσεων), ανάλογα με την κατηγορία του χώρου, είναι:

Ζώνες	Συντελεστές βαρύτητας γωνιών οπτικής κάλυψης για την εφαρμογή του κριτηρίου 2		
	Εντός Π.Α.Π.- Αττικής-Θαλάσσιου χώρου	Π.Α.Κ.	Κατοικημένα Νησιά
Α⁸	1	1	1
Β'	0,5	0,7	0,8
Γ'	0,3	0,5	0,7

Τέλος, για την εφαρμογή του δεύτερου κριτηρίου, τίθεται ανώτατο όριο στο λόγο του σταθμισμένου (με τους ανωτέρω συντελεστές) αθροίσματος των γωνιών που ορίζονται, προς το σύνολο του κύκλου (360°). Το όριο αυτό, ανάλογα με το αν πρόκειται για περιοχή προτεραιότητας ή όχι, είναι:

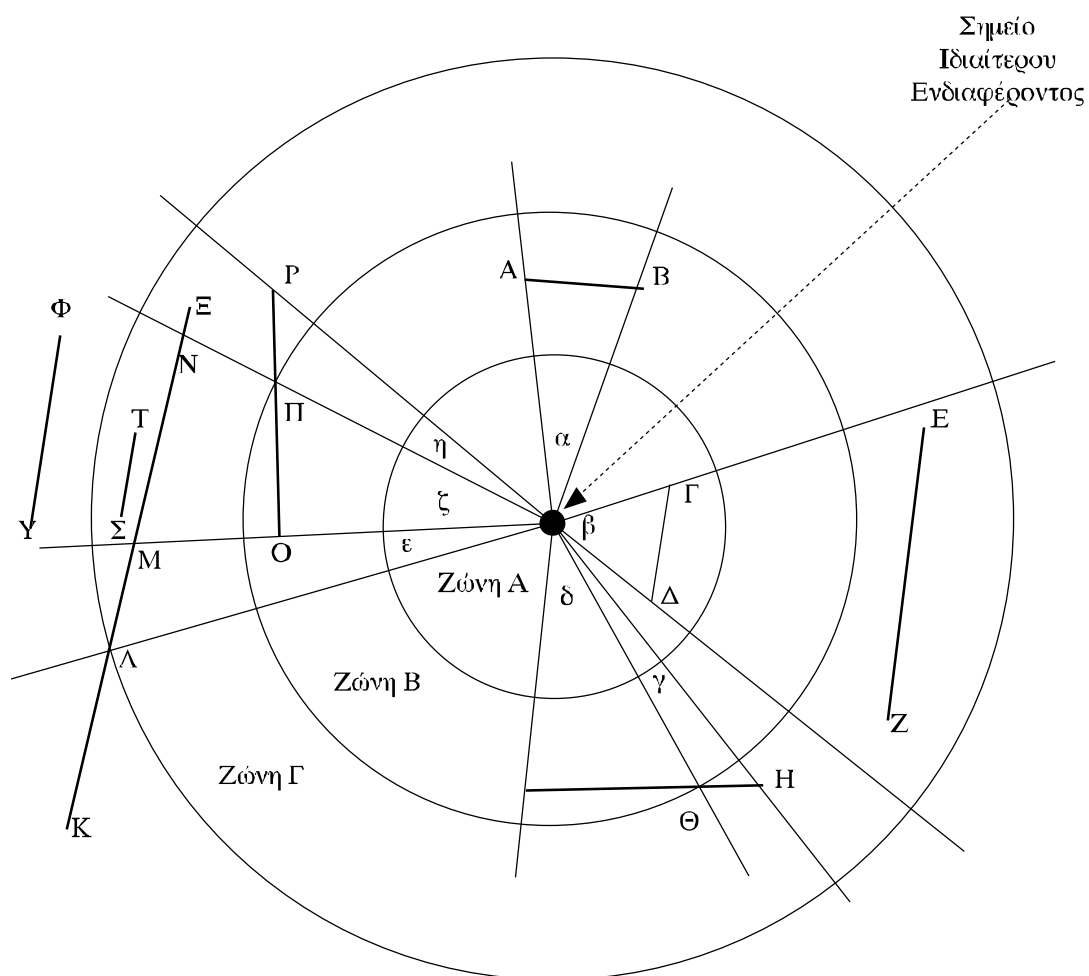
Κριτήριο 2: Ποσοστό οπτικής κάλυψης του ορίζοντα		
Εντός Π.Α.Π. - Αττικής-Θαλάσσιου χώρου	Π.Α.Κ.	Κατοικημένα Νησιά
30%	20%	15%

Η διαφοροποίηση των πιο πάνω τιμών (μέγιστη πυκνότητα εγκατάστασης Α/Γ, συντελεστές βαρύτητας γωνιών οπτικής κάλυψης και ποσοστά οπτικής κάλυψης), ανταποκρίνεται στους χωροταξικούς στόχους ευνοϊκότερης αντιμετώπισης των εγκαταστάσεων εντός των περιοχών υψηλής εκμεταλλευσιμότητας του αιολικού δυναμικού (Π.Α.Π., Αττική, θαλάσσιος χώρος), αλλά παράλληλα λαμβάνει υπόψη και τις ιδιαιτερότητες του νησιωτικού χώρου.

⁸ Επειδή η ζώνη Α' αποτελεί πρακτικά ζώνη αποκλεισμού, οι παρατιθέμενοι στη ζώνη αυτή συντελεστές βαρύτητας, αφορούν τις τυχόν ήδη υφιστάμενες εγκαταστάσεις, καθώς και τις περιπτώσεις που χωροθετούνται κατά παρέκκλιση των οριζόμενων αποστάσεων βάσει των προβλέψεων του παραρτήματος ΙΙ του παρόντος Ειδικού Πλαισίου.

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να τηρείται ο περιορισμός να μην χωροθετούνται ανεμογεννήτριες εντός της ζώνης Α'.

Ενδεικτική εφαρμογή των κανόνων ένταξης Α/Π στο τοπίο

Γωνίες	α	β	γ	δ	ε	ζ	η	Σύνολο	Βάρη (Π.Α.Π.)	Σταθμισμέν ο σύνολο
Τμήματα	ΑΒ	ΓΔ	ΗΘ	ΘΙ	ΜΛ	ΟΠ	ΠΡ			
Τμήματα που επικαλύπτονται		ΕΖ				ΜΝ, ΣΤ, ΥΦ	ΝΞ			
Ζώνη Α		25						25	1,0	25
Ζώνη Β	25			30		25		80	0,5	40
Ζώνη Γ			10		15		20	45	0,3	13,5
										78,5
										21,81%

Ειδικά κριτήρια χωροθέτησης αιολικών μονάδων στο νησιωτικό χώρο

Για τη χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων στα κατοικημένα νησιά του Αιγαίου και Ιονίου Πελάγους και στην Κρήτη πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εξής ειδικά κριτήρια:

1. Το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης εδαφών σε επίπεδο πρωτοβάθμιου Ο.Τ.Α. δεν μπορεί να υπερβαίνει το 4% ανά ΟΤΑ δηλαδή 0,53 τυπικές ανεμογεννήτριες / 1.000 στρέμματα.

Ειδικά στα μη διασυνδεδεμένα με το σύστημα και το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της ηπειρωτικής χώρας νησιά και μέχρι τη διασύνδεσή τους η συνολική ισχύς των αιολικών σταθμών ανά νησί δεν πρέπει να ξεπερνά το διπλάσιο του επιπέδου αιχμής της ζήτησης που αυτό εμφανίζει σε μεσο-μακροπρόθεσμο ορίζοντα (δεκαετία). Εξαιρέση από το όριο αυτό, δηλαδή από το διπλάσιο του επιπέδου αιχμής της ζήτησης κάθε νησιού, αποτελούν οι προτάσεις εγκατάστασης αιολικών πάρκων που περιλαμβάνουν την κατασκευή επαρκούς διασύνδεσης με το σύστημα και το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της ηπειρωτικής χώρας καθώς και τα αιολικά πάρκα που αποτελούν μέρος πρότασης υβριδικών σταθμών.

2. Κριτήρια ένταξης των αιολικών εγκαταστάσεων στο τοπίο:

Εφαρμόζονται οι κανόνες τοπίου που ορίζονται στο Παράρτημα IV της ΚΥΑ 49828.

Ειδικά κριτήρια χωροθέτησης αιολικών μονάδων στην Αττική

Για τη χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων στην Αττική πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

1. Η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων στην Αττική είναι δυνατή σε περιοχές του ορεινού όγκου της Πάστρας, του Πάνειου, του Λαυρεωτικού Ολύμπου και στο εκτός επιρροής του Αεροδρομίου “Ελ. Βενιζέλος” τμήμα της Μερέντας, όπως απεικονίζονται στα διαγράμματα 3 και 4 της ΚΥΑ 49828/2008.
2. Το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης εδαφών από αιολικές εγκαταστάσεις στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ δεν μπορεί να υπερβαίνει το 8% της έκτασης ανά ΟΤΑ (άλλως 1,05 τυπικές ανεμογεννήτριες /1.000 στρέμματα).
3. Οι κανόνες ένταξης των αιολικών εγκαταστάσεων στο τοπίο που ορίζονται στο Παράρτημα IV της ΚΥΑ 49828/2008.

Ειδικά κριτήρια χωροθέτησης αιολικών μονάδων στο θαλάσσιο χώρο και τις ακατοίκητες νησίδες

Για τη χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων στο θαλάσσιο χώρο και τις ακατοίκητες νησίδες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εξής ειδικά κριτήρια:

- A. Κριτήρια χωροθέτησης αιολικών μονάδων στο θαλάσσιο χώρο:

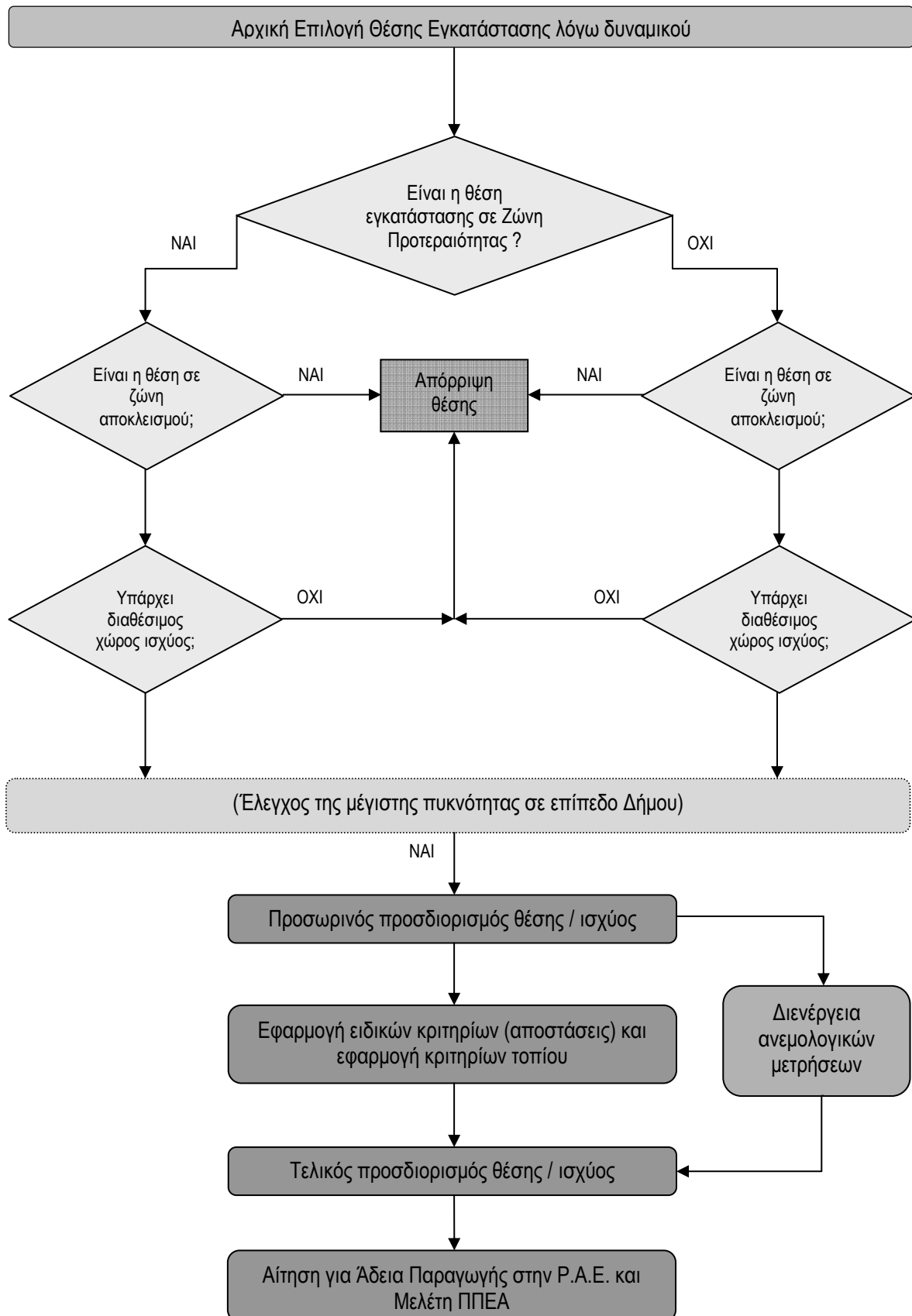
1. Επιτρέπεται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων σε όλες τις θαλάσσιες περιοχές της χώρας που διαθέτουν προϋποθέσεις αιολικής εκμεταλλευσιμότητας, εφόσον αυτές δεν εντάσσονται σε ιδιαίτερο θεσμικό καθεστώς ρητής απαγόρευσης της εγκατάστασης ή δεν αποτελούν ζώνη αποκλεισμού, όπως θεσμοθετημένα θαλάσσια ή υποθαλάσσια πάρκα ή βεβαιωμένες γραμμές επιβατικής ναυσιπλοΐας.
2. Ελάχιστες αποστάσεις για τη διασφάλιση της λειτουργικότητας και απόδοσης των αιολικών εγκαταστάσεων: όπως ορίζεται στους Πίνακες του Παραρτήματος II της ΚΥΑ 49828/2008.

3. Απαγορεύεται η εγκατάσταση ανεμογεννητριών σε απόσταση μικρότερη των 1.500 μ. από τις ακτές που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιότητας των νερών κολύμβησης που συντονίζεται από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
 4. Απαγορεύεται η εγκατάσταση ανεμογεννητριών σε κλειστούς κόλπους με εύρος ανοίγματος <1.500 μ.
 5. Ελάχιστη απόσταση εγκατάστασης από περιοχές και στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς: όπως ορίζεται στους Πίνακες του Παραρτήματος II της ΚΥΑ 49828/2008.
 6. Ελάχιστη απόσταση εγκατάστασης από οικισμούς: όπως ορίζεται στους Πίνακες του Παραρτήματος II της ΚΥΑ 49828/2008.
 7. Ελάχιστη απόσταση εγκατάστασης από παραγωγικές ζώνες ή δραστηριότητες του τριτογενή τομέα: όπως ορίζεται στους Πίνακες του Παραρτήματος II της ΚΥΑ 49828/2008.
 8. Το βάθος θεμελίωσης ή αγκύρωσης της βάσης της ανεμογεννήτριας, προσδιορίζεται από τις δυνατότητες της τρέχουσας τεχνολογίας και τις αντίστοιχες μελέτες στατικής και δυναμικής συμπεριφοράς.
 9. Πρέπει να εξασφαλίζεται με την κατασκευή του αιολικού πάρκου η επαρκής διασύνδεση και η μεταφορά της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας είτε με το σύστημα της ηπειρωτικής χώρας είτε με το δίκτυο των μη διασυνδεδεμένων νησιών.
 10. Μέγιστη απόσταση χερσαίας όδευσης από υποσταθμό διασύνδεσης: 20 χλμ.
 11. Εφαρμόζονται οι κανόνες του τοπίου που ισχύουν για τις Π.Α.Π., όπως αυτοί προσδιορίζονται ειδικότερα στο Παράρτημα IV της ΚΥΑ 49828/2008.
- B. Κριτήρια χωροθέτησης αιολικών εγκαταστάσεων σε ακατοίκητες νησίδες:
1. Επιτρέπεται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων σε όλες τις ακατοίκητες νησίδες της χώρας, εφόσον αυτές δεν εμπίπτουν σε περιοχή αποκλεισμού σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 6 της ΚΥΑ 49828/2008.
 2. Στις ανωτέρω περιοχές δεν έχουν εφαρμογή τα όρια που τίθενται στην παράγραφο 1 του άρθρου 8 της ΚΥΑ 49828/2008 .
 3. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται τα κριτήρια χωροθέτησης που ορίζονται στην περίπτωση Α' του παρόντος άρθρου για τις θαλάσσιες περιοχές.

Ο έλεγχος και η εφαρμογή των κανόνων και κριτηρίων χωροθέτησης αιολικών εγκαταστάσεων που ορίζονται στις παραπάνω παραγράφους, διενεργείται κατά το στάδιο χορήγησης της άδειας παραγωγής (άρθρο 3 ν. 3468/2006) σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο Παράρτημα V της ΚΥΑ 49828/2008.

Στο επόμενο διάγραμμα 4.2 φαίνεται μια απλοποιημένη ροή διαδικασιών χωροθέτησης Α/Π.

Διάγραμμα 4.2: Ροή διαδικασιών χωροθέτησης Α/Π

Φ.2.2. Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα

Φ.2.2.1. Μεθοδολογική προσέγγιση

Στο πλαίσιο των βασικών χωροταξικών στόχων, η μεθοδολογική προσέγγιση που υιοθετείται εν συνεχεία για τη χωροθέτηση των ΜΥΗΕ ακολουθεί τα εξής βήματα:

Α. Εντοπίζονται, ανά υδατικό διαμέρισμα της χώρας, περιοχές που παρίστανται ως κατ' αρχήν κατάλληλες για την εγκατάσταση ΜΥΗΕ, με βασικό κριτήριο την ύπαρξη εν δυνάμει εκμεταλλεύσιμου υδραυλικού δυναμικού.

Β. Εντοπίζονται ζώνες ασυμβατότητας/αποκλεισμού, εντός των οποίων απαγορεύεται η χωροθέτηση ΜΥΗΕ, είτε διότι υφίσταται θεσμική ασυμβατότητα (απαγόρευση εγκατάστασης ΜΥΗΕ από νομοθετικά ή κανονιστικά κείμενα) είτε διότι υφίσταται λειτουργική ασυμβατότητα (λειτουργική αδυναμία ΜΥΗΕ με άλλες δραστηριότητες).

Γ. Προσδιορίζεται (ή Εκτιμάται) η φέρουσα ικανότητα (ΦΙ) των υποδοχέων (υδατορεμάτων) ΜΥΗΕ.

Δ. Καθορίζονται κριτήρια και κανόνες ένταξης των ΜΥΗΕ στον χώρο, ώστε να εξασφαλίζουν την εναρμόνιση της προτεινόμενης παραγωγικής μονάδας με το φυσικό, πολιτιστικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της περιοχής εγκατάστασης.

Ε. Ελέγχεται η εφαρμογή των αρχών διαχείρισης των υδάτων σύμφωνα με την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία και ειδικότερα την Οδηγία – πλαίσιο για τα νερά, 2000/60 καθώς και την Οδηγία για τις πλημμύρες 2007/60.

Φ.2.2.2. Εντοπισμός κατάλληλων περιοχών για την εγκατάσταση ΜΥΗΕ (ύπαρξη δυναμικού)

Η ακριβής εκτίμηση-διαπίστωση του εκμεταλλεύσιμου μικροϋδροηλεκτρικού δυναμικού σε μία συγκεκριμένη θέση προκύπτει μόνο κατόπιν διενέργειας επιτόπιων μακροχρόνιων υδρομετρήσεων στη συγκεκριμένη θέση. Με δεδομένο ότι μακροχρόνια και αξιόπιστα δεδομένα μετρήσεων υφίστανται μόνο σε συγκεκριμένες θέσεις κυρίως μεγάλων ποταμών ή υδατορεμάτων, για την εκτίμηση του υδροδυναμικού μιας συγκεκριμένης θέσης χρησιμοποιούνται διάφορες υδρολογικές μέθοδοι προσομοίωσης υδρολογικών δεδομένων μεταξύ θέσεων με γνωστή υδρολογική συμπεριφορά και των προς εκτίμηση θέσεων.

Η ακρίβεια της προσέγγισης της υδρολογικής συμπεριφοράς ενός υδατορέματος σε μια συγκεκριμένη θέση και εξ' αυτού η βεβαίωση ύπαρξης ή όχι εκμεταλλεύσιμου μικροϋδροηλεκτρικού δυναμικού, είναι ανάλογη της ποιότητας και του πλήθους των χρησιμοποιούμενων υδρο-μετεωρολογικών δεδομένων, ανάλογη του βαθμού συσχέτισης των γεωλογικών και μορφολογικών χαρακτηριστικών των συσχετιζόμενων περιοχών και αντιστρόφως ανάλογη της απόστασης και του εμβαδού των λεκανών απορροής μεταξύ των συσχετιζόμενων θέσεων. Η πραγματοποίηση έστω και μικρού πλήθους και διάρκειας υδρομετρήσεων στην προς εξέταση θέση για την επιβεβαίωση ή διόρθωση των παραδοχών της μεθόδου προσομοίωσης αυξάνει ανάλογα την αξιοπιστία της συνολικής μελέτης προσομοίωσης.

Η ακρίβεια της εκτίμησης - διαπίστωσης ύπαρξης του μικροϋδροηλεκτρικού δυναμικού μιας συγκεκριμένης θέσης είναι απαραίτητη για τη λήψη της οριστικής επιχειρηματικής απόφασης εμπλοκής και ανάλογη του επιχειρηματικού ρίσκου που λαμβάνεται από τον επενδυτή.

Οι περιοχές αξιοποίησης υδάτινου δυναμικού εντοπίζονται κυρίως σε ημιορεινές-ορεινές περιοχές (δασικές ή χέρσες εκτάσεις), όπου η ύπαρξη του φυσικού πόρου (νερό), σε συνδυασμό με την υψομετρική διαφορά, που επιτυγχάνεται από το σημείο υδροληψίας μέχρι το σταθμό παραγωγής ενέργειας, εξασφαλίζουν τη σκοπιμότητα και βιωσιμότητα του έργου. Κατά κανόνα τα ΜΥΗΕ, με ισχύ <15 MW, λειτουργούν με τη συνεχή παροχή του υδατορέματος και έτσι δεν απαιτείται η κατασκευή ταμιευτήρων με την κατασκευή μεγάλων φραγμάτων, όπως συνήθως γίνεται στα μεγάλα υδροηλεκτρικά έργα.

Δεδομένου ότι αναγκαίες απαιτήσεις για την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας είναι οι επαρκείς τιμές ύψους πτώσης και παροχής, **η επιλογή της κατάλληλης θέσης** καθορίζεται από την ύπαρξη και των δύο αυτών χαρακτηριστικών, κατά περίπτωση.

Δεδομένου ότι, η υδραυλική ισχύς είναι γινόμενο της παροχής του νερού επί την υδραυλική πτώση, γίνεται φανερό ότι, το κόστος κατασκευής ενός ΜΥΗΕ, είναι τόσο μικρότερο - και άρα η επένδυση τόσο πιο αποδοτική -, όσο μεγαλύτερη είναι η υδραυλική πτώση. Όμως κατά κανόνα, οι μεγάλες υδραυλικές πτώσεις αναπτύσσονται σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές, οπότε ενδέχεται το κόστος των γραμμών μεταφοράς της ηλεκτρικής ενέργειας να είναι τόσο υψηλό, ώστε να αντισταθμίζεται το πλεονέκτημα του σχετικά χαμηλού κόστους του έργου. Το αντίθετο συμβαίνει με τα μικρά ΥΗΕ μικρής υδραυλικής πτώσης: το ύψος της επένδυσης είναι αυξημένο, όμως κατά κανόνα βρίσκονται κοντά σε πεδινές και κατοικήσιμες περιοχές, οπότε το κόστος των έργων σύνδεσης με το ηλεκτρικό δίκτυο διανομής είναι μικρό.

Με βάση τις καταγραφές υδραυλικού δυναμικού διαπιστώνεται ότι, υπάρχει μικρό ενδιαφέρον για την κατασκευή μικρών υδροηλεκτρικών έργων στις πεδινές περιοχές της Θεσσαλίας, της νοτιοδυτικής Πελοποννήσου, της Κεντρικής και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, καθώς και στη πλειοψηφία της νησιωτικής χώρας, λόγω έλλειψης υδατικών πόρων αλλά και σχετικών πληροφοριών καταγραφής, εκτός από κάποιες εξαιρέσεις και ειδικές περιπτώσεις (κατασκευή έργων σε δίκτυα, κ.α.). Περιοχές με μειωμένο υδροηλεκτρικό δυναμικό, εμφανίζονται να είναι επίσης τα υδατικά διαμερίσματα της Ανατολικής Πελοποννήσου και της Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας. **Αντίθετα μεγάλη πυκνότητα εκμεταλλεύσιμου δυναμικού παρουσιάζουν αυτά της Ηπείρου, Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, Δυτικής, Κεντρικής και Ανατολικής Μακεδονίας, Θράκης, και Δυτικής και Βόρειας Πελοποννήσου.**

Φ.2.2.3. Εντοπισμός ζωνών αποκλεισμού

Τα ΜΥΗΕ, αφενός χωροθετούνται σε περιοχές αξιοποίησης υδάτινου δυναμικού και αφετέρου θεωρούνται έργα σχετικά φιλικά προς το περιβάλλον, με αντιμετωπίσιμες επιπτώσεις. Παρόλα αυτά, υπάρχουν περιορισμοί, τόσο κατά την κατασκευή, όσο και κατά τη λειτουργία των υδροηλεκτρικών έργων, που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη χωροθέτησή τους, περιορισμοί, που αφορούν κυρίως το μικροπεριβάλλον εγκατάστασης και πολύ λιγότερο σε σχέση με άλλες χρήσεις γης. Και αυτό γιατί:

- Στα ΜΥΗΕ, τα οποία λειτουργούν με την συνεχή παροχή του υδατορέματος, δεν κατασκευάζονται μεγάλα φράγματα και ως εκ τούτου δεν γίνεται κατάκλυση εκτάσεων ή μεταβολές στις υφιστάμενες χρήσεις γης.

- Οι παρεμβάσεις στα ΜΥΗΕ είναι μικρές και δεν υπάρχουν σημαντικά πλεονάζοντα υλικά απόθεσης.
- Οι νέες οδοί που θα απαιτηθεί να διανοιγούν για την τοποθέτηση του αγωγού προσαγωγής, συνήθως χρησιμοποιούνται μόνο κατά την διάρκεια κατασκευής του έργου. Είναι στενοί δασικοί δρόμοι μικρού πλάτους και μετά την κατασκευή ελάχιστα χρησιμοποιούνται. Για τους λόγους αυτούς, οι παρεμβάσεις για την διάνοιξή τους συνήθως είναι μικρές.
- Η έκταση επί της οποίας πιθανόν να απαιτηθεί η αποψίλωση της βλάστησης, εφόσον αυτή υπάρχει, είναι μία ζώνη κατά μήκος του αγωγού προσαγωγής πλάτους 5-10 μέτρων. Η βλάστηση όμως στις περιπτώσεις αυτές αποκαθίσταται φυσιολογικά πολύ γρήγορα, μέσα σε 2-3 έτη.

Αντίθετα, τόσο οι οδοί προσπέλασης στα σημεία υδροληψίας και στις κυρίως εγκαταστάσεις παραγωγής, όσο και το δίκτυο διασύνδεσης με το δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας (εφόσον δεν είναι υπόγειο), απαιτούν επεμβάσεις αποψίλωσης πιθανώς υφιστάμενης βλάστησης, για λόγους λειτουργικούς και ασφάλειας (π.χ. κίνδυνος πυρκαγιάς από σπινθήρες), αντίστοιχα, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη συνέχεια από τις δασικές υπηρεσίες ως ζώνες πυρόσβεσης καθώς και για την εξυπηρέτηση τοπικών αναγκών.

Παρότι τα ΜΥΗΕ κατατάσσονται στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις, με την ΚΥΑ 19500 (ΦΕΚ 1671/11.11.2004, χαρακτηρίζονται **μη οχλούσες δραστηριότητες**, ως προς την αντιστοίχιση των δραστηριοτήτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με τους βαθμούς όχλησης, που αναφέρονται στην πολεοδομική νομοθεσία. Αξιοσημείωτο όμως είναι το γεγονός ότι με την κατάργηση της ΚΥΑ 1726/2003 από τις ΚΥΑ 104247/2006 και 104248/2006, τα ΜΥΗΕ μέχρι 10 MW είναι μεν μη οχλούσες δραστηριότητες αλλά αν έχουν μήκος εκτροπής >1.000 μ. κατατάσσονται στις πλέον δυσμενείς περιβαλλοντικά δραστηριότητες της κατηγορίας Α1 της ΚΥΑ 15393/2332/2002.

1. Με βάση τα πιο πάνω, καθορίζονται οι εξής **ζώνες αποκλεισμού**, εντός των οποίων απαγορεύεται η εγκατάσταση ΜΥΗΕ, για θεσμικούς ή λειτουργικούς λόγους:
 - α. Των κηρυγμένων διατηρητέων μνημείων της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και των άλλων μνημείων μείζονος σημασίας της παρ. 5 ββ) του άρθρου 50 του Ν. 3028/2002, καθώς και των οριοθετημένων αρχαιολογικών ζωνών προστασίας Α που έχουν καθορισθεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 91 του Ν. 1892/1991 ή καθορίζονται κατά τις διατάξεις του Ν. 3028/2002.
 - β. Των περιοχών απολύτου προστασίας της φύσης και προστασίας της φύσης που καθορίζονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 19 παρ. 1 και 2 και 21 του Ν. 1650/1986.
 - γ. Των Υγροτόπων διεθνούς σημασίας (Υγρότοποι RAMSAR)
 - δ. Των πυρήνων των Εθνικών Δρυμών, των κηρυγμένων μνημείων της φύσης και των αισθητικών δασών που δεν περιλαμβάνονται στις περιοχές της προηγούμενης περιπτώσεως 1.β'.
 - ε. Των οικοτόπων προτεραιότητας περιοχών της Επικράτειας που έχουν ενταχθεί ως τόποι κοινοτικής σημασίας στο δίκτυο NATURA 2000 σύμφωνα με την απόφαση 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 259 της 21.9.2006, σ.1).
 - στ. Των παραδοσιακών οικισμών και των ιστορικών κέντρων ή τμημάτων πόλεων.
 - ζ. Των τμημάτων των λατομικών περιοχών και μεταλλευτικών και εξορυκτικών ζωνών που λειτουργούν επιφανειακά.
 - η. Άλλων περιοχών ή ζωνών που υπάγονται σήμερα σε ειδικό καθεστώς χρήσεων γης, βάσει του οποίου δεν επιτρέπεται η χωροθέτηση Μ.Υ.Η.Ε. και για όσο χρόνο ισχύουν.

2. Για τα συνοδά έργα των ΜΥΗΕ, εφαρμόζονται οι κατευθύνσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 6 της ΚΥΑ 49828/2008, ήτοι:

- Ενδείκνυται η αξιοποίηση / χρήση υφισταμένων οδών για την εξυπηρέτηση των αιολικών πάρκων με τις απαραίτητες βελτιώσεις και επεκτάσεις.
- Ο σχεδιασμός των έργων αυτών πρέπει να γίνεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγονται, κατά το δυνατόν, μεγάλοι βάθους και εκτεταμένες εκσκαφές το δε πλάτος των δρόμων πρόσβασης πρέπει να περιορίζεται στο αναγκαίο μέτρο.
- Παράλληλα πρέπει να εκτελούνται όλα τα απαραίτητα αντιπλημμυρικά έργα και έργα ανάσχεσης της διάβρωσης, ώστε να μην υπάρξει φόβος αλλοίωσης του τοπίου λόγω του έργου.
- Η φθορά της βλάστησης πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατόν (η εκχέρωση θάμνων και δέντρων θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις υποδείξεις τις τοπικής Δασικής Υπηρεσίας) και να αποκαθίσταται η αισθητική του τοπίου.
- Η εσωτερική οδοποιία να είναι χωμάτινη με επίστρωση χαλικιού (3Α).
- Ενδείκνυται η γραμμή μεταφοράς της ηλεκτρικής ενέργειας μέχρι το δίκτυο της ΔΕΗ να ακολουθεί, κατά το δυνατόν, τις υφιστάμενες οδούς προσπέλασης, ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο η εκχέρωση εκτάσεων ή η γενικότερη υποβάθμιση του περιβάλλοντος

Φ.2.2.4. Προσδιορισμός της φέρουσας ικανότητας των υποδοχέων ΜΥΗΕ

Ως «φέρουσα ικανότητα» του υποδοχέα, σε σχέση με τις εγκαταστάσεις ΜΥΗΕ, νοείται η μέγιστη δυνατότητα εγκατάστασης (δηλ. η πυκνότητα εγκατάστασης) Μ.ΥΗ.Ε. στην ίδια «γραμμή» ύπαρξης υδροδυναμικού, δηλαδή στο ίδιο υδατόρευμα.

Η φέρουσα ικανότητα των υποδοχέων Μ.ΥΗ.Ε. αποσκοπεί στη διασφάλιση της συνύπαρξης των Μ.ΥΗ.Ε. με άλλες χρήσεις που εξυπηρετούνται από τον ίδιο υποδοχέα, όπως ιδίως η ύδρευση οικισμών και η άρδευση των γεωργικών εκτάσεων και στη διατήρηση των υδροβιολογικών και οικολογικών χαρακτηριστικών τους.

Με βάση τα πιο πάνω, καθορίζονται οι εξής κανόνες χωροθέτησης των ΜΥΗΕ, που σχετίζονται με την 'φέρουσα ικανότητα' του υποδοχέα - υδατορέματος:

- α) Στις περιπτώσεις που υπάρχει στην ζώνη κατάληψης του έργου και άλλη χρήση του νερού, πρέπει να εξασφαλίζεται κατά προτεραιότητα η ικανοποίηση των υφιστάμενων υδρευτικών, αρδευτικών και οικολογικών αναγκών.
- β) Καθ' όλο το μήκος του τμήματος της φυσικής κοίτης του υδατορέματος από το οποίο εκτρέπεται το νερό (από το σημείο υδροληψίας έως το σημείο επαναφοράς του νερού στη φυσική κοίτη), πρέπει να εξασφαλίζεται η ελάχιστη οικολογική παροχή όπως προβλέπεται παρακάτω.
- γ) Σε περίπτωση που προβλέπεται εκτροπή του νερού από τη φυσική κοίτη του και για μήκος μεγαλύτερο των 250 μ., το μήκος του τμήματος φυσικής κοίτης, που θα αφήνεται μεταξύ δύο επάλληλων ΜΥΗΕ (δηλαδή μεταξύ του σημείου επαναφοράς του νερού στη φυσική κοίτη για το ανάντη ΜΥΗΕ και του σημείου υδροληψίας, του πλησιέστερου κατόντη ΜΥΗΕ) δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 1.000 μ.
- δ) Οι ανωτέρω περιορισμοί δεν ισχύουν:

- δ1) στην περίπτωση που το νέο ΜΥΗΕ εκμεταλλεύεται υδατόπτωση υπάρχοντος φράγματος μεγάλου υδροηλεκτρικού έργου,
- δ2) στην περίπτωση έργων πολλαπλής χρήσης νερού ή στην περίπτωση ενσωμάτωσης ΜΥΗΕ σε υφιστάμενο αρδευτικό ή υδρευτικό δίκτυο, ακόμη και αν απαιτηθεί αντικατάσταση μέρους ή του συνόλου του δικτύου.
- ε) Μέχρι να καθορισθούν τα κριτήρια της ελάχιστης απαιτούμενης οικολογικής παροχής ανά λεκάνη απορροής, σύμφωνα και με τις προβλέψεις του Ν. 3199/2003, ως ελάχιστη απαιτούμενη οικολογική παροχή νερού που παραμένει στη φυσική κοίτη υδατορέματος, αμέσως κατάντη του έργου υδροληψίας του υπό χωροθέτηση Μ.Υ.Η.Ε., πρέπει να εκλαμβάνεται το μεγαλύτερο από τα πιο κάτω μεγέθη, εκτός αν απαιτείται τεκμηριωμένα η αύξησή της, λόγω των απαιτήσεων του κατάντη οικοσυστήματος (ύπαρξη σημαντικού οικοσυστήματος):
- 30% της μέσης παροχής των θερινών μηνών Ιουνίου - Ιουλίου - Αυγούστου ή
 - 50% της μέσης παροχής του μηνός Σεπτεμβρίου ή
 - 30 lt/sec σε κάθε περίπτωση.
- στ. Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να αποδίδεται κατά την έγκριση των σχετικών περιβαλλοντικών όρων στην εκτίμηση και αντιμετώπιση των συνολικών και συσσωρευτικών επιπτώσεων των Μ.Υ.Η.Ε., που βρίσκονται εντός απόστασης 10 χλμ. φυσικής κοίτης ανάντη και κατάντη των άκρων του προτεινόμενου έργου.

Φ.2.2.5. Ειδικά κριτήρια χωροθέτησης ΜΥΗΕ

Οι επιπτώσεις στην αισθητική του τοπίου από τις εγκαταστάσεις ΜΥΗΕ, τα οποία, όπως προαναφέρθηκε, δεν χρησιμοποιούν ταμιευτήρα, είναι πολύ μικρού μεγέθους. Η υδροληψία και ο σταθμός μεταφοράς είναι μικρές εγκαταστάσεις, καλύπτουν συνολική επιφάνεια της τάξης των 100-300 τ.μ., είναι μέσα στις κοίτες των ρεμάτων, συχνά μέσα σε δασοσκεπείς εκτάσεις και δεν είναι εμφανείς από μεγάλη απόσταση. Ο αγωγός προσαγωγής κατά κανόνα είναι υπόγειος. Οι παρεμβάσεις στη μορφολογία του εδάφους για την κατασκευή είναι πολύ μικρού μεγέθους.

Εφόσον, η **επιλογή της κατάλληλης θέσης** ενός ΜΥΗΕ, καθορίζεται από τη διαπίστωση επαρκών τιμών ύψους πτώσης και παροχής του νερού κατά μήκος ενός συγκεκριμένου υδατορέματος, η εφαρμογή και η αξιολόγηση των **κριτηρίων χωροθέτησης**, γίνεται κατά περίπτωση, στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, με στόχο τη ρύθμιση των παραμέτρων εκείνων, που εξασφαλίζουν την εναρμόνιση της προτεινόμενης παραγωγικής μονάδας με το περιβάλλον.

Με βάση τις τεχνολογικές προδιαγραφές του κλάδου και την πλούσια διεθνή αλλά και τοπική εμπειρία, διατυπώνονται τα εξής κριτήρια χωροθέτησης και ένταξης των έργων:

1. Τα έργα μικρού ύψους υδραυλικής πτώσης ($H < 20$ μ.), πρέπει να σχεδιάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε το συνολικό οπτικό αποτέλεσμα από το έργο (κύριο έργο και συνοδά) να έχει τη μικρότερη δυνατή επίπτωση και να καταλαμβάνει τον ελάχιστο δυνατό όγκο. Στην περίπτωση που είναι τεχνικά δυνατό, το έργο υδροληψίας και ο σταθμός παραγωγής πρέπει να αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο και να αποφεύγεται η διάσπασή τους σε διακριτές θέσεις. Σε αντίθετη περίπτωση, πρέπει το μεγαλύτερο μέρος των έργων προσαγωγής του νερού και του σταθμού να κατασκευάζεται υπόγεια.

2. Στα έργα μέσου και μεγάλου ύψους υδραυλικής πτώσης ($H > 20$ m), τα οποία χωροθετούνται εντός των περιοχών του Δικτύου NATURA 2000, κρίνεται σκόπιμη η κατασκευή σιράγγων ή εγκιβωτισμένων αγωγών εντός του εδάφους στο υδραυλικό σύστημα προσαγωγής και απαγωγής της παροχής, ώστε να μην υπάρχει πρόσθετη περιβαλλοντική επιβάρυνση. Επιβάλλεται η αξιοποίηση / χρήση των υφιστάμενων υποδομών (δρόμοι, δίκτυα κλπ.).
3. Το μήκος των συνοδών έργων πρόσβασης (οδοποιία) για τις κατηγορίες έργων με ονομαστική ισχύ μικρότερη του 1 MW, δεν μπορεί να είναι δυσανάλογο των υπολοίπων έργων που απαιτούνται για την κατασκευή του υδροηλεκτρικού έργου (μήκος σωλήνωσης προσαγωγής) και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να υπερβαίνει συνολικά τα 3,0 χλμ. Δεν πρέπει να επιτρέπονται έργα οδοποιίας ή κατασκευή των οποίων απαιτεί ουσιώδη μεταβολή στην παραποτάμια βλάστηση και σε γεωλογικούς σχηματισμούς ή συνεπάγεται επίχωση της κοίτης του υδατορέματος ή ενδέχεται να προκαλέσει κατολισθήσεις, διαβρώσεις και ασταθείς εδαφικές συνθήκες. Επίσης θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα, εφόσον τεχνικώς είναι εφικτό, τα δίκτυα διασύνδεσης να είναι υπόγεια».
4. Η νέα γραμμή MT που κατασκευάζεται αποκλειστικά για τη διασύνδεση ενός Μ.ΥΗ.Ε. με ονομαστική ισχύ < 1 MWe, δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από 5 χλμ. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις σύνδεσης Μ.ΥΗ.Ε. στο δίκτυο μέσης τάσης που κατασκευάζονται εξ ολοκλήρου επί υφιστάμενων υποδομών ή που δεν απαιτούν συνοδά έργα μήκους μεγαλύτερου των 5 χλμ. Εξαιρούνται επίσης οι περιπτώσεις υπογείου δικτύου που οδεύει κατά μήκος των συνοδών έργων οδοποιίας ή του αγωγού προσαγωγής.

Φ.2.3. Φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις

Φ.2.3.1. Κριτήρια χωροθέτησης εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας

Αντίθετα με όλες τις άλλες εναλλακτικές πηγές ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, που μπορούν να καταστούν εκμεταλλεύσιμες μόνο σε συγκεκριμένες περιοχές, η ηλιακή ενέργεια ευρίσκεται παντού.

Τόσο τα **παθητικά συστήματα** εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας, μέσω της μεγιστοποίησης της ακατέργαστης ηλιακής ενέργειας σε θερμότητα και άμεση διανομή της στο χρήστη, όσο και τα **ενεργά συστήματα**, μέσω της επεξεργασίας της και της μετατροπής της σε ηλεκτρική με συστήματα φωτοβολταϊκών κυψελών, μπορούν να εγκατασταθούν παντού. Με βάση τα πιο πάνω, δεν μπορούν να διατυπωθούν κριτήρια χωροθέτησης των εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας, παρά μόνον προδιαγραφές και κανόνες εγκατάστασης, που προκύπτουν από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο σε σχέση με τους οικισμούς και την κατοικία και κυρίως τον ΓΟΚ.

Ως περιοχές προτεραιότητας για τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας (Φωτοβολταϊκά πεδία) μπορεί ενδεικτικά να θεωρηθούν οι περιοχές που είναι άγονες ή δεν είναι υψηλής παραγωγικότητας και κατά προτίμηση αθέατες από πολυσύχναστους χώρους, και με δυνατότητες διασύνδεσης με το Δίκτυο ή το Σύστημα.

Ειδικότερα για τα νησιά πλην Κρήτης και Εύβοιας είναι επιθυμητή η κατά προτεραιότητα χωροθέτηση μικρών εγκαταστάσεων όπως αυτές προβλέπονται στα άρθρα 2 παρ. 4, 4, 8 παρ.8, του Ν. 3468/2006 και στο άρθρο 2 της ΚΥΑ 19500/2004.

Φ.2.3.2. Εντοπισμός ζωνών αποκλεισμού

Ως ζώνες αποκλεισμού για τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας, δηλαδή ζώνες στις οποίες πρέπει να αποκλείεται η εγκατάστασή τους, ορίζονται οι εξής κατηγορίες περιοχών:

- α. Τα κηρυγμένα διατηρητέα μνημεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και τα άλλα μνημεία μείζονος σημασίας της παρ. 5 ββ) του άρθρου 50 του Ν. 3028/2002, καθώς και οι οριοθετημένες αρχαιολογικές ζώνες προστασίας Α που έχουν καθορισθεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 91 του Ν. 1892/1991 ή καθορίζονται κατά τις διατάξεις του Ν. 3028/2002.
- β. Οι περιοχές απολύτου προστασίας της φύσης και του τοπίου που καθορίζονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 19 παρ. 1 και 2 και 21 του Ν. 1650/1986.
- γ. Οι πυρήνες των Εθνικών Δρυμών, τα κηρυγμένα μνημεία της φύσης και τα αισθητικά δάση που δεν περιλαμβάνονται στις περιοχές της προηγούμενης περιπτώσεως β'.
- δ. Οι οικοτόποι προτεραιότητας περιοχών της Επικράτειας που έχουν ενταχθεί στον κατάλογο των τόπων κοινοτικής σημασίας του δικτύου NATURA 2000 σύμφωνα με την απόφαση 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 259 της 21.9.2006, σ. 1).
- ε. Τα δάση και οι γεωργικές γαίες υψηλής παραγωγικότητας όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 56 του Ν. 2637 / 1998 όπως ισχύουν.
- στ. Άλλες περιοχές ή ζώνες που υπάγονται σήμερα σε ειδικό καθεστώς χρήσεων γης, βάσει του οποίου δεν επιτρέπεται η χωροθέτηση εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας και για όσο χρόνο ισχύουν.

Ειδικά για την εγκατάσταση Φωτοβολταϊκών Σταθμών σε πολυσύχναστους χώρους πρέπει, στο πλαίσιο της σχετικής περιβαλλοντικής αδειοδότησης, να καθορίζονται τα κατά περίπτωση κατάλληλα μέτρα για να μην υπάρξει οπτική όχληση.

Οι αποστάσεις των εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας από τις ζώνες αποκλεισμού της προηγούμενης παραγράφου και οι ειδικότεροι όροι χωροθέτησης των συνοδευτικών τους έργων καθορίζονται, κατά περίπτωση, στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Για τα συνοδά έργα των εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας εφαρμόζονται οι κατευθύνσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 6 της ΚΥΑ, τα γενικά κριτήρια της νομοθεσίας και οι τυχόν ειδικοί κανονισμοί και πρότυπα που έχουν θεσμοθετηθεί για ορισμένες κατηγορίες συνοδευτικών έργων (π.χ. γραμμές μεταφοράς υψηλής τάσης).

Συμβατότητα με ζώνες παραγωγικών δραστηριοτήτων

Αναπτυξιακές ζώνες του πρωτογενή τομέα. Αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας (Ν. 2945/01)

Στην παρ. 6.α) του άρθρου 37 του Ν. 2945/01 (που τροποποιεί το άρθρο 56 του Ν. 2637/98), επισημαίνεται ότι «... σε αγροτεμάχια, που χαρακτηρίζονται ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας, απαγορεύεται η άσκηση οποιασδήποτε δραστηριότητας ... και κάθε επέμβαση στις εκτάσεις αυτές ... για την εκτέλεση έργων ή την δημιουργία εγκαταστάσεων ... αποτελεί εξαιρετικό μέτρο ... και ενεργείται μετά από άδεια της οικείας Δ/νσης, που χορηγείται μόνο για λόγους που εξυπηρετούν το γεωργικό χαρακτήρα της αγροτικής

εκμετάλλευσης. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει εφόσον πρόκειται ... για την εκτέλεση μεγάλων αναπτυξιακών έργων του Δημοσίου και των ΟΤΑ ...»).

Με βάση τον ισχύοντα Νόμο **διαπιστώνεται θεσμική ασυμβατότητα** μεταξύ των περιοχών, που χαρακτηρίζονται ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας και των αιολικών έργων. Επομένως οι περιοχές αυτές **εντάσσονται - προς το παρόν - στις περιοχές αποκλεισμού, παρότι δεν υφίσταται κανενός άλλου είδους λειτουργική ασυμβατότητα**. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να προωθηθεί νομοθετική ρύθμιση για την άρση αυτής της αντίφασης, ώστε να επιτρέπεται η εγκατάσταση Α.Π.Ε. υπό όρους στις περιοχές αυτές.

Σύνοψη: Φάση 2^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ Διαπιστευμένος φορέας ανεμολογικών μετρήσεων

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΚΥΑ 49828/2008
- ⇒ Ν.3468/2006
- ⇒ ΚΥΑ 15393/2003
- ⇒ Κ.Υ.Α. οικ. 104247 και ΚΥΑ 104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 2^{ης} φάσης

Α/Π	ΜΥΗΕ	Φ/Β
8 έως 14 μήνες (συμπ/νται μετρήσεις 6 ή 12 μηνών)	2 έως 3 μήνες	1 μήνας

Φάση 3^η: Λήψη απόφασης εμπλοκής επενδυτή

Πριν από την λήψη της τελικής απόφασης εμπλοκής στην ανάπτυξη ενός έργου Α.Π.Ε., θα πρέπει απαραίτητα να έχουν πραγματοποιηθεί τα εξής:

- ⇒ Βεβαίωση ύπαρξης εκμεταλλεύσιμου ανανεώσιμου δυναμικού
- ⇒ Σχεδιασμός έργου (προσδιορισμός θέσης, τεχνολογίας, μεγέθους) λαμβάνοντας υπόψη το διαθέσιμο δυναμικό με ταυτόχρονο έλεγχο της δυνατότητας υλοποίησης του έργου (ικανοποίηση των τεχνικών, περιβαλλοντικών, χωροταξικών και άλλων κριτηρίων)
- ⇒ Έλεγχος οικονομικής βιωσιμότητας του έργου (με συνεξέταση των εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης και των διατιθέμενων επιδοτήσεων)

Τα παραπάνω μπορεί να είναι από αυτονόητα έως και πολύ δύσκολα να απαντηθούν και σχεδόν πάντα αποτελούν αποτελέσματα προμελετών σκοπιμότητας τα αποτελέσματα των οποίων καθορίζουν στην ουσία και την τελική απόφαση εμπλοκής ή όχι.

Με βάση τα παραπάνω, λαμβάνεται η τελική απόφαση εμπλοκής του επενδυτή σχετικά με τη συνέχιση ή όχι της διαδικασίας. Στην περίπτωση θετικής απόφασης ακολουθεί ανάθεση υποβολής αίτησης για έκδοση άδειας παραγωγής και εκπόνησης προκαταρκτικής περιβαλλοντικής μελέτης για το συγκεκριμένο έργο.

Σύνοψη: Φάση 3^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΚΥΑ 49828/2008
- ⇒ Ν.3468/2006
- ⇒ ΚΥΑ 15393/2003

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 3^{ης} φάσης

0,5 μήνες

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου Ι:

Α/Π	ΜΥΗΕ	Φ/Β
9 έως 15 μήνες (συμπίπτει μετρήσεις 6 ή 12 μηνών)	3-4 μήνες	2 μήνες

Στην περίπτωση εμπλοκής δημοσίου φορέα η παραπάνω εκτιμώμενη διάρκεια του σταδίου Ι παρατείνεται για διάστημα 3-5 μηνών.

Στάδιο II: Άδεια Παραγωγής (Α.Π.) και Εξαίρεση από την λήψη της - Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση (Π.Π.Ε.Α.)

Άδεια Παραγωγής. Γενικά

Σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο (**N.3468/2006, ΦΕΚ Α 129/27.06.06**), για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α απαιτείται σχετική άδεια (άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας). Η άδεια αυτή χορηγείται από τον Υπουργό Ανάπτυξης, μετά από γνώμη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΕ), για την έκδοση της οποίας απαιτείται **η υποβολή σχετικής αίτησης προς τη ΡΑΕ συνοδευόμενη από Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου (Π.Π.Ε.)**, με βάση τα εξής κριτήρια (αρ.3, παρ.1, Ν. 3468/2006):

- α) της εθνικής ασφάλειας
- β) της προστασίας της δημόσιας υγείας και ασφάλειας
- γ) της εν γένει ασφάλειας των εγκαταστάσεων και του σχετικού εξοπλισμού του Συστήματος και του Δικτύου
- δ) της ενεργειακής αποδοτικότητας του έργου για το οποίο υποβάλλεται η σχετική αίτηση, όπως η αποδοτικότητα αυτή προκύπτει, για τα έργα Α.Π.Ε., από μετρήσεις του δυναμικού Α.Π.Ε. και για τις μονάδες Σ.Η.Θ.Υ.Α. από τα ενεργειακά ισοζύγιά τους. Ειδικά, για το αιολικό δυναμικό, οι υποβαλλόμενες μετρήσεις πρέπει να έχουν εκτελεστεί από πιστοποιημένους φορείς, σύμφωνα με το πρότυπο DIN-EN ISO/IEC 17025 του 2000, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά
- ε) της ωριμότητας της διαδικασίας υλοποίησης του έργου, όπως αυτή προκύπτει από μελέτες που έχουν εκπονηθεί, γνωμοδοτήσεις αρμόδιων υπηρεσιών, καθώς και από άλλα συναφή στοιχεία
- στ) της εξασφάλισης ή της δυνατότητας εξασφάλισης του δικαιώματος χρήσης της θέσης εγκατάστασης του έργου
- ζ) της δυνατότητας του αιτούντος να υλοποιήσει το έργο με βάση την οικονομική, επιστημονική και τεχνική επάρκειά του. Αν ο αιτών είναι νεοσύστατο νομικό πρόσωπο, η δυνατότητα αυτή αξιολογείται στα πρόσωπα που συμμετέχουν σε αυτό ως εταίροι ή μέτοχοι
- η) της διασφάλισης παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας και προστασίας των πελατών
- θ) της προστασίας του περιβάλλοντος, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για χορήγηση Άδειας, έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή κοινοπραξίες ή ενώσεις προσώπων που εδρεύουν σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν η αίτηση υποβάλλεται από υπό σύσταση εταιρεία ή κοινοπραξία ή ένωση προσώπων, οι αιτούντες πρέπει να αποκτήσουν νομική προσωπικότητα πριν την έκδοση της γνώμης της ΡΑΕ για τη χορήγηση της Άδειας. Στο συνιστώμενο νομικό πρόσωπο η εταιρική ή η μετοχική συμμετοχή των μελών του συμπίπτει με τη συμμετοχή των ιδίων προσώπων στην υπό ίδρυση εταιρεία, κοινοπραξία ή ένωση προσώπων, η οποία υπέβαλε την αίτηση.

Τα περιεχόμενα και οι προδιαγραφές της αίτησης καθορίζονται από τον ισχύοντα Κανονισμό Αδειών Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση Α.Π.Ε. και μέσω Σ.Η.Θ.Υ.Α (YA 5707/2007 (ΦΕΚ B448/03.04.07), ο οποίος αντικατέστησε τον αρχικό Κανονισμό Αδειών Παραγωγής (YA 17951/2000, ΦΕΚ B 1498/8.12.2000 και Β' Έκδοση YA 17771/2001, ΦΕΚ B 1423/22.10.2001), από τον Οδηγό Αξιολόγησης Αιτήσεων Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από Α.Π.Ε. και Μικρή ΣΗΘ και από δημοσιευμένες συμπληρώσεις / διευκρινήσεις στην ιστοσελίδα της ΡΑΕ.

Το νόημα της άδειας παραγωγής αφορά την σκοπιμότητα του ενεργειακού έργου ώστε να εξυπηρετούνται κατά τον καλύτερο τρόπο οι στόχοι που τίθενται από το Ν.3468/2006 και από τον Κανονισμό Αδειών Παραγωγής και Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας (YA 5707/2007), ένας από τους οποίους είναι και η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος από τις επιπτώσεις των δραστηριοτήτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Η προϋπόθεση της προστασίας του περιβάλλοντος θεωρείται πρωταρχική και εξετάζεται πριν την έκδοση της άδειας παραγωγής. Για το λόγο αυτό, η ΡΑΕ, αφού διαπιστώσει ότι ικανοποιούνται τα κριτήρια που καθορίζονται στις παραπάνω περιπτώσεις α' έως η' (τεχνική αξιολόγηση έργου και οικονομική αξιολόγηση φορέα), πριν διατυπώσει τη γνώμη της προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, εντός δύο (2) μηνών από τη γνωστοποίηση, σε αυτήν, της δημοσίευσης της αίτησης, εφόσον ο φάκελος της αίτησης είναι πλήρης ή από τη συμπλήρωση του φακέλου, όταν αυτή ολοκληρώνεται μετά τη γνωστοποίηση, διαβιβάζει την Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) - στις περιπτώσεις που αυτή απαιτείται - σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, στην αρχή που είναι αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση. Η αρχή αυτή γνωμοδοτεί επί της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και διαβιβάζει τη γνωμοδότησή της στη ΡΑΕ εντός εξήντα (60) ημερών από τη συμπλήρωση του φακέλου της Π.Π.Ε..

Σημείωση: Σύμφωνα με την παρ. 1 του αρ. 27 του Ν. 3734/2009, η παραπάνω παράγραφος τροποποιήθηκε ως εξής: «Η αρχή αυτή γνωμοδοτεί είτε περί της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (ΠΠΕΑ) είτε περί της μη αναγκαιότητας τήρησης της ανωτέρω διαδικασίας και διαβιβάζει τη γνωμοδότησή της στη ΡΑΕ εντός εξήντα (60) εργάσιμων ημερών από τη συμπλήρωση του φακέλου της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΠΠΕ) ή αμέσως μετά από τη διαπίστωση της μη αναγκαιότητας τήρησης της σχετικής διαδικασίας.»

Στην ουσία αναφέρεται ότι η οικεία αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης διαβιβάζει στη ΡΑΕ χωρίς καθυστέρηση το έγγραφο με το οποίο εκφράζεται η διαπίστωση για τη μη αναγκαιότητα τήρησης της εν λόγω διαδικασίας.

Η ΡΑΕ, μετά την έκδοση της γνωμοδότησης επί της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.), υποβάλλει τη γνώμη της στον Υπουργό Ανάπτυξης (θετική για έκδοση, αρνητική για απόρριψη της αίτησης) εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη γνωστοποίηση, σε αυτήν, της δημοσίευσης της αίτησης, εφόσον ο φάκελος της αίτησης είναι πλήρης ή από τη συμπλήρωση του φακέλου, όταν αυτή ολοκληρώνεται μετά τη γνωστοποίηση.

Ο Υπουργός Ανάπτυξης εκδίδει τη σχετική απόφαση εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή, σε αυτόν, της γνωμοδότησης της ΠΑΕ

Σημείωση: Σύμφωνα με την παρ. 2 του αρ. 27 του Ν. 3734/2009, «Για αιτήματα, για τα οποία η ΠΑΕ με γνωμοδότησή της εισηγείται την απόρριψή τους, ο Υπουργός Ανάπτυξης εκδίδει σχετική απόφαση εντός σαράντα (40) ημερών από την υποβολή σε αυτόν της γνώμης της ΠΑΕ ή της απόφασης της ΠΑΕ επί της αίτησης αναθεώρησης που εκδίδεται βάσει της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του Ν. 2773/1999. Εάν η ανωτέρω απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης δεν εκδοθεί εντός της ανωτέρω προθεσμίας το σχετικό αίτημα θεωρείται ότι έχει απορριφθεί. Ο Υπουργός Ανάπτυξης με απόφασή του μπορεί κατά περίπτωση να παρατείνει το ανωτέρω διάστημα για τριάντα (30) επιπλέον μέρες.»

Με τον τρόπο αυτό αίρεται η ασάφεια που είχε προκληθεί σχετικά με το ποιος είναι ο εύλογος χρόνος μετά την παρέλευση του οποίου θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι έλαβε χώρα σιωπηρή απόρριψη του αιτήματος. Με την παρούσα ρύθμιση επιτυγχάνεται άμεση αποδέσμευση θέσεων εγκατάστασης σταθμών Α.Π.Ε. εκτός βεβαίως εάν ο ενδιαφερόμενος προσφύγει στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο με αίτηση ακυρώσεως της απόρριψης του αιτήματος.

Η προθεσμία των 40 ημερών που προβλέπεται παραπάνω ισχύει και επί αιτημάτων εκκρεμών, για τα οποία μέχρι την έναρξη ισχύος του Ν.3734/2009 (28.01.2009) έχει διατυπωθεί απορριπτική γνωμοδότηση της ΠΑΕ. Σε αυτή την περίπτωση η προθεσμία αρχίζει από την έναρξη ισχύος του νόμου.

Η άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

- α) τον κάτοχό της, παραγωγό ή αυτοπαραγωγό, φυσικό ή νομικό πρόσωπο,
- β) τον τόπο εγκατάστασης του σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας,
- γ) την Εγκατεστημένη Ισχύ και τη Μέγιστη Ισχύ Παραγωγής,
- δ) τη χρησιμοποιούμενη τεχνολογία ή τη μορφή Α.Π.Ε., αν χορηγείται για σταθμό Α.Π.Ε.,
- ε) τη διάρκεια ισχύος της,
- στ) το ή τα πρόσωπα τα οποία έχουν την οικονομική δυνατότητα για τη χρηματοδότηση και υλοποίηση του έργου.

Η άδεια παραγωγής χορηγείται για χρονικό διάστημα μέχρι είκοσι πέντε (25) ετών και μπορεί να ανανεώνεται, μέχρι ίσο χρόνο. Εάν εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών και, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις¹, εντός τριάντα έξι (36) μηνών, από τη χορήγηση της άδειας παραγωγής δεν έχει χορηγηθεί άδεια εγκατάστασης, η άδεια παραγωγής ανακαλείται.

Στο χρονικό διάστημα των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών δεν υπολογίζονται:

- α) Ο χρόνος δικαστικής αναστολής της εκτέλεσης οποιασδήποτε άδειας ή έγκρισης που απαιτείται για τη χορήγηση της άδειας εγκατάστασης.

¹ Νομικά πρόσωπα αιτούντες ή κάτοχοι αδειών, στο μετοχικό ή εταιρικό κεφάλαιο των οποίων μετέχουν τουλάχιστον είκοσι (20) πρόσωπα, το καθένα από τα οποία έχει μετοχική ή εταιρική συμμετοχή, κατ' ανώτατο όριο, μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ. Η οικονομική δυνατότητα υλοποίησης του έργου από τα παραπάνω νομικά πρόσωπα σε ποσοστό τουλάχιστον ίσο με το 15% επί του προϋπολογιζόμενου κόστους κατασκευής του έργου. Συνεκτιμάται η συμμετοχή, στο νομικό πρόσωπο, φυσικών προσώπων που είναι δημότες του Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου ή δεύτερου βαθμού ή επιχειρήσεων των οργανισμών αυτών, ή τοπικών συλλόγων ή αστικών μη κερδοσκοπικών εταιρειών, που έχουν την έδρα τους εντός των διοικητικών ορίων του οικείου Ο.Τ.Α., όπου πρόκειται να εγκατασταθεί το έργο.

- β) Ο χρόνος καθυστέρησης για τη λήψη της άδειας εγκατάστασης, εφόσον η καθυστέρηση δεν οφείλεται, αποδεδειγμένα, σε παράλειψη ή σε οποιασδήποτε μορφής υπαιτιότητα του κατόχου της άδειας παραγωγής.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις, το χρονικό διάστημα των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών μπορεί να παρατείνεται μετά από αίτηση του Αδειούχου, που υποβάλλεται στη ΡΑΕ πριν από την παρέλευσή του, για όσο χρόνο εξακολουθούν να υφίστανται οι λόγοι των ανωτέρω περιπτώσεων. Δεν συνιστούν λόγο παράτασης του ανωτέρω χρονικού διαστήματος η τροποποίηση της άδειας παραγωγής λόγω μεταβολής της μετοχικής σύνθεσης του κατόχου αυτής ή του τόπου εγκατάστασης ή της Εγκατεστημένης ή της Μέγιστης Ισχύος, καθώς και η μεταβίβαση της άδειας σε άλλο πρόσωπο.

Εξαιρέσεις από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής

Στον Πίνακα 4.1 έχουν παρουσιαστεί τα έργα Α.Π.Ε. που εξαιρούνται των κανόνων και κριτηρίων χωροθέτησης καθώς και από την υποχρέωση λήψης αδειών παραγωγής, εγκατάστασης και λειτουργίας. Σύμφωνα με τον Κανονισμό Αδειών, για τα έργα αυτά, υποβάλλεται στη ΡΑΕ αίτηση εξαίρεσης από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής, οποτεδήποτε, εκτός από την περίπτωση κορεσμένων δικτύων όπου η προθεσμία υποβολής γίνεται μετά από σχετική ανακοίνωση της ΡΑΕ. Δικαίωμα υποβολής αίτησης έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εδρεύουν σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 1, μέχρι την αναθεώρηση του Προγράμματος των Φωτοβολταϊκών που έγινε με τον Ν.3734/2009, δεν επιτρεπόταν η υποβολή αιτήσεων για χορήγηση εξαίρεσης από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής από φωτοβολταϊκούς σταθμούς ανεξαρτήτως μεγέθους και γεωγραφικής περιοχής.

Με δεδομένο ότι μέχρι και τον Μάιο του 2009 δεν έχει εκδοθεί άλλη σχετική διάταξη που να καθορίζει διαφορετικά, η σχετική απαγόρευση συνεχίζει να ισχύει ακόμη και μετά την ψήφιση του Ν.3734/2009 διότι στις διατάξεις του Νόμου δεν γίνεται κάποια αναφορά σε ενδεχόμενη δυνατότητα για υποβολή νέων αιτήσεων για χορήγηση εξαίρεσης ή για χορήγηση άδειας παραγωγής, εκτός της περίπτωσης έργων > 10 MW για τα οποία αναφέρεται ότι προβλέπεται διενέργεια διαγωνιστικής διαδικασίας. Η απόφαση εξαίρεσης εκδίδεται εντός δέκα (10) εργασίμων ημερών από την ημερομηνία υποβολής της, εφόσον ο φάκελος της αίτησης συνοδεύεται από όλα τα αναγκαία στοιχεία ή από τη συμπλήρωση αυτών. Σε περίπτωση παράλειψης υποβολής οποιουδήποτε στοιχείου από τα αναφερόμενα στο Παράρτημα 2 της **ΥΑ 5707/2007**, η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Η ΡΑΕ δημοσιοποιεί, μέσω της ιστοσελίδας της, το όνομα ή επωνυμία του δικαιούχου, τη θέση, την τεχνολογία και την ισχύ του έργου.

Σημείωση: Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με το Ν.3734/2009 είχε οριστεί χρονοδιάγραμμα χορήγησης αδειών παραγωγής ή αποφάσεων εξαίρεσης για αιτήσεις για φωτοβολταϊκούς σταθμούς που εγκαθίσταται στην ελληνική επικράτεια, για τις οποίες κατά την έναρξη ισχύος του νόμου, δεν έχει εκδοθεί η σχετική γνώμη ή απόφαση της ΡΑΕ. Συγκεκριμένα, οι αιτήσεις για χορήγηση άδειας παραγωγής από φωτοβολταϊκούς σταθμούς και για έκδοση απόφασης εξαίρεσης, θα πρέπει να αξιολογηθούν και να εξεταστούν αντίστοιχα, μέχρι την 28-2-2009 όσες έχουν υποβληθεί έως και την 31-5-2007, μέχρι την 30-4-2009 όσες έχουν υποβληθεί έως και 30-6-2007 και μέχρι την 31-12-2009 όσες έχουν υποβληθεί έως 29-02-2008.

Σύμφωνα και με τα στοιχεία των Πινάκων 1.5 και 1.6 του κεφαλαίου 1, μέχρι και το τέλος Μαΐου 2009, δεν κατέστη δυνατή η τήρηση του παραπάνω χρονοδιαγράμματος.

Η απόφαση εξαίρεσης τροποποιείται αν μεταβληθούν τα στοιχεία της. Ο δικαιούχος οφείλει να υποβάλει στη ΡΑΕ εντός ενός (1) μηνός από τη μεταβολή που πραγματοποιήθηκε, δήλωση με τα στοιχεία που αποδεικνύουν την τροποποίηση των στοιχείων της απόφασης εξαίρεσης. Η ΡΑΕ εκδίδει νέα απόφαση εξαίρεσης σύμφωνα με τα υποβαλλόμενα στοιχεία, εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις για τη χορήγηση της.

Πέραν της υποχρέωσης υποβολής δήλωσης τυχόν μεταβολής της απόφασης εξαίρεσης, ο δικαιούχος της εξαίρεσης υποχρεούται να προβεί άμεσα σε έγγραφη ενημέρωση της ΡΑΕ, στο τέλος κάθε έτους σχετικά με την πρόοδο και το στάδιο υλοποίησης του έργου, όταν τεθεί σε λειτουργία ο σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, σε κάθε περίπτωση πρόσκαιρης ή οριστικής παύσης της λειτουργίας του σταθμού και σε κάθε περίπτωση που ζητηθεί από τη ΡΑΕ

Μετά την έναρξη λειτουργίας του σταθμού, ο κάτοχος της Άδειας οφείλει να προσκομίζει, στο τέλος κάθε έτους, τα στοιχεία που αποδεικνύουν την ετήσια παραγωγή ενέργειας και το ποσοστό διαθεσιμότητας του σταθμού.

Η ΡΑΕ μπορεί να ανακαλέσει την εξαίρεση, είτε μετά από έγγραφη αίτηση του δικαιούχου, είτε αν μεταβληθούν στοιχεία της εξαίρεσης, χωρίς ενημέρωση της ΡΑΕ, είτε αν παραβιασθεί το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη δραστηριότητα αυτή, είτε αν δεν εγκατασταθεί και τεθεί σε λειτουργία ο σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εντός δύο (2) ετών από την έκδοση της σχετικής απόφασης της ΡΑΕ, είτε αν δεν εγκριθεί η Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) ή δεν εκδοθεί Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) καθώς και σε κάθε περίπτωση οριστικής παύσης της λειτουργίας του σταθμού.

Φάση 4^η: Ανάθεση υποβολής αίτησης για έκδοση άδειας παραγωγής και εκπόνησης προκαταρκτικής περιβαλλοντικής μελέτης σε μελετητή-γραφείο μελετών ή εξαίρεσης από την λήψη της

Όπως προαναφέρθηκε, στη Φάση 1 έχει γίνει η επιλογή του μελετητή και η ανάθεση εκπόνησης των απαιτούμενων μελετών και μετρήσεων που απαιτούνται για τη λήψη της απόφασης εμπλοκής. Η ανάθεση υποβολής αίτησης για έκδοση άδειας παραγωγής και εκπόνησης προκαταρκτικής περιβαλλοντικής μελέτης αποτελεί το επόμενο βήμα μιας θετικής απόφασης εμπλοκής (Φάση 3) και στην ουσία δεν παρεμβάλλεται χρονικά στο εν λόγω σημείο.

Στην περίπτωση όπου απαιτηθεί να γίνει εκ νέου επιλογή μελετητή, ισχύουν τα αναφερόμενα στη Φάση 1, έχοντας όμως δεδομένα τα αποτελέσματα της Φάσης 2 του Σταδίου Ι.

Φάση 5^η: Σύνταξη φακέλου αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής ή για χορήγηση εξαίρεσης. Εκπόνηση μελετών

Φ.5.1. Περιεχόμενα φακέλου αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής

Οι αιτήσεις υποβάλλονται, σύμφωνα με τον τύπο που καθορίζεται στο Παράρτημα 1 της **ΥΑ 5707/2007** και συνοδεύονται από τα έγγραφα και τα στοιχεία που ορίζονται στο Παράρτημα αυτό, καθώς και από την απόδειξη καταβολής του προβλεπόμενου ανταποδοτικού τέλους.

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 1, μέχρι την επικείμενη αναθεώρηση του Προγράμματος των Φωτοβολταϊκών, δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήσεων για χορήγηση άδειας παραγωγής από φωτοβολταϊκούς σταθμούς ανεξαρτήτως μεγέθους και γεωγραφικής περιοχής.

Η αίτηση για χορήγηση άδειας παραγωγής περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

Μέρος 1 - Στοιχεία αιτούντος

1. Όνομα / επωνυμία
2. Κατοικία / έδρα
3. Νόμιμος εκπρόσωπος ή διαχειριστής νομικού προσώπου, ένωσης εταιρειών ή κοινοπραξίας
4. Όνομα και στοιχεία επικοινωνίας (τηλέφωνο, φαξ, ταχυδρομική και ηλεκτρονική διεύθυνση) του προσώπου το οποίο ορίζεται ως αντίκλητος του αιτούντος για την επικοινωνία με τη ΡΑΕ
5. Αν ο αιτών είναι νομικό πρόσωπο, κοινοπραξία ή ένωση εταιρειών, η σύνθεσή του ως προς τα ποσοστά των συμμετεχόντων σε αυτό
6. Εταιρική εικόνα του αιτούντος και συνοπτική παρουσίαση των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων

Μέρος 2 – Περιγραφή έργου

7. Προτεινόμενη θέση του σταθμού παραγωγής (τοποθεσία, δήμος, νομός)
8. Σχέδιο χωρίς γεωγραφικό υπόβαθρο (μορφής σκαριφήματος) του χώρου εγκατάστασης του σταθμού σε κατάλληλη κλίμακα ώστε να περιλαμβάνεται σε σελίδα μεγέθους A4, συνοδευόμενο από πίνακα

συντεταγμένων των κορυφών του πολυγώνου του γηπέδου σύμφωνα με το Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς (ΕΓΣΑ) '87.

9. Χρησιμοποιούμενη μορφή ενέργειας
10. Εγκατεστημένη ισχύς του σταθμού, αριθμός και τύπος των μονάδων που απαρτίζουν τον σταθμό (MW)

Μέρος 3 – Ενεργειακή μελέτη και τεκμηρίωση δυναμικού ΑΠΕ

11. Ενεργειακή μελέτη

Παρουσίαση ενεργειακής μελέτης για τον υπολογισμό και τεκμηρίωση της παραγόμενης ενέργειας στη θέση εγκατάστασης του σταθμού βάσει του δυναμικού ΑΠΕ ή στην περίπτωση χρήσης ανανεώσιμου καυσίμου ή ΣΗΘΥΑ για τον υπολογισμό του ενεργειακού ισοζυγίου του έργου.

Σημείωση: Τα αποτελέσματα της ενεργειακής μελέτης πρέπει να ελέγχονται έτσι ώστε να αποδεικνύεται η επάρκεια της ενεργειακής αποδοτικότητας του έργου (συντελεστής φορτίου) και η ικανοποίηση του βαθμού ενεργειακής αξιοποίησης του υδροδυναμικού (για ΜΥΗΕ), με βάση τα ελάχιστα μεγέθη που αναφέρονται στον Οδηγό Αξιολόγησης Αιτήσεων Αδειών Παραγωγής από Α.Π.Ε. και μικρή ΣΗΘ.

12. Τεκμηρίωση δυναμικού ΑΠΕ

Τεκμηρίωση του δυναμικού ΑΠΕ στην προτεινόμενη θέση εγκατάστασης με παρουσίαση των μετρήσεων και δεδομένων στα οποία βασίζεται η ενεργειακή μελέτη. Σε περίπτωση που απαιτείται τροφοδοσία της εγκατάστασης, τεκμηρίωση της εξασφάλισης της προμήθειας / τροφοδοσίας της πρώτης ύλης.

Σημείωση: Για την υποβολή αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής από Αιολικό Σταθμό, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ύπαρξη μετρήσεων αιολικού δυναμικού που έχουν εκτελεσθεί από πιστοποιημένους φορείς σύμφωνα με το πρότυπο DIN-EN ISO/IEC 17025 του 2000, σε αντιπροσωπευτική θέση ως προς τον προτεινόμενο σταθμό, ετήσιας ή εξαμηνιαίας (κάτω από προϋποθέσεις) διάρκειας.

Μέρος 4 – Εξασφάλιση θέσης

13. Τεκμηρίωση εξασφάλισης ή δυνατότητας εξασφάλισης θέσης

Υποβάλλονται έγγραφα με τα οποία τεκμηριώνεται η εξασφάλιση της θέσης εγκατάστασης του προτεινόμενου έργου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 3468/2006.

Σημείωση: Στην περίπτωση εγκατάστασης έργου σε δημόσια έκταση, η τεκμηρίωση εξασφάλισης της θέσης πραγματοποιείται με την έγκριση επέμβασης, η οποία όμως χορηγείται στο στάδιο της Έγκρισης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Μέρος 5 – Προκαταρκτική τεχνική μελέτη

14. Προκαταρκτική τεχνική μελέτη του προτεινόμενου έργου. Η μελέτη αυτή περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

- Περιγραφή της χρησιμοποιούμενης τεχνολογίας και των εγκαταστάσεων που θα απαιτηθούν.

- Προκαταρκτική εκτίμηση του τρόπου σύνδεσης με το Δίκτυο ή το Σύστημα.
- Σε περίπτωση που απαιτείται τροφοδοσία της εγκατάστασης, τεκμηρίωση της εξασφάλισης της προμήθειας / τροφοδοσίας της πρώτης ύλης.
- Χάρτες αποτύπωσης του σταθμού σε κλίμακα 1:5.000 και 1:50.000 της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού:
 - Σε περίπτωση αιολικού σταθμού, αποτυπώνεται το πολύγωνο του γηπέδου του σταθμού και η θέση των ανεμογεννητριών.
 - Σε περίπτωση ΜΥΗΕ, αποτυπώνεται η θέση υδροληψίας και η θέση του σταθμού.
 - Σε περίπτωση Φ/Β σταθμού και σε κάθε άλλη περίπτωση, αποτυπώνεται το πολύγωνο του γηπέδου του σταθμού.
- Συντεταγμένες των ανωτέρω σημείων σε πίνακα (excel) και σε ηλεκτρονική μορφή σύμφωνα με το «Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς (ΕΓΣΑ) '87». Η μορφή των αρχείων αποτύπωσης είναι κατά σειρά προτίμησης SHAPEFILE (*.SHP), ή GEOMEDIA ACCESS (*.MDB), ή MAPINFO (*.MIF), ή AUTOCAD (*.DWG).

Μέρος 6 – Επιχειρηματικό σχέδιο έργου

15. Επιχειρηματικό σχέδιο του έργου

Συνοπτική παρουσίαση του επιχειρηματικού σχεδίου του έργου, στο οποίο περιλαμβάνονται τα εξής:

- Προϋπολογισμός του έργου ο οποίος περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:
 - Κόστος μελετών και αδειοδότησης.
 - Κόστος Η/Μ εξοπλισμού.
 - Κόστος έργων υποδομής (κατασκευή οδών πρόσβασης, εσωτερικής οδοποιίας, βελτίωση υφιστάμενων οδών, λοιπά έργα πολιτικού μηχανικού).
 - Κόστος διασύνδεσης με το δίκτυο και σχετική ανάλυση.
- Χρηματοδοτική διάρθρωση της επένδυσης (ίδια κεφάλαια, δανειακά κεφάλαια / χρηματοδοτική μίσθωση, επιδότηση).
- Τρόπος κάλυψης των απαιτούμενων ιδίων κεφαλαίων.
- Αναλύεται ο τρόπος κάλυψης της ίδιας συμμετοχής, με αναφορά σε συγκεκριμένα ποσοτικά στοιχεία, για τα οποία υποβάλλονται έγγραφα τεκμηρίωσης στο Μέρος 8 στη συνέχεια του παρόντος Παραρτήματος.
- Υποθέσεις εργασίας, όπως π.χ. επιτόκιο δανεισμού, περίοδος αποπληρωμής δανείου, κτλ.
- Χρονοδιάγραμμα κατασκευής και ημερομηνία έναρξης λειτουργίας.
- Προβλέψεις επενδυτικών, χρηματοδοτικών και λειτουργικών χρηματορροών για 25 έτη για υδροηλεκτρικούς σταθμούς και για 20 έτη για τους λοιπούς σταθμούς (περιλαμβανομένης της κατασκευαστικής περιόδου) διαρθρωμένες ως εξής:
 - Επενδυτικές δαπάνες.
 - Χρηματοδοτικές χρηματορροές.
 - Λειτουργικές χρηματικές εισροές.
 - Λειτουργικές χρηματικές εκροές (λειτουργία, συντήρηση, φόροι, κτλ.)

Μέρος 7 – Συνολικό επιχειρηματικό σχέδιο

16. Πλήρης κατάλογος αιτήσεων

Παρουσιάζονται τα στοιχεία όλων των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί στη ΡΑΕ για χορήγηση Άδειας από ΑΠΕ από τον αιτούντα ή αν αυτός είναι νομικό πρόσωπο από μετόχους/εταίρους αυτού στην περίπτωση που αυτοί οι μέτοχοι πρόκειται να καλύψουν την απαιτούμενη ίδια συμμετοχή για την υλοποίηση του έργου, σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβάλλονται κατά τα προβλεπόμενα στο Μέρος 6 του παρόντος Παραρτήματος. Τα στοιχεία αυτά είναι τα εξής:

- αριθμός πρωτ. ΡΑΕ για την υποβληθείσα αίτηση και ημερομηνία υποβολής
- τεχνολογία
- ισχύς έργου
- θέση (τοποθεσία, δήμος, νομός)
- στάδιο αδειοδοτικής διαδικασίας (π.χ. σε αναμονή για αξιολόγηση, για χορήγηση Άδειας, για έκδοση ΕΠΟ, για έκδοση άδειας εγκατάστασης, για έκδοση άδειας λειτουργίας, ή σε λειτουργία).

17. Συνολικό επιχειρηματικό σχέδιο

Σε περίπτωση που ο αιτών ή οι μέτοχοι αυτού, ή νομικά πρόσωπα που στο Μέρος 6 του παρόντος Παραρτήματος δηλώνονται ως πρόσωπα που θα μετέχουν στην κάλυψη των απαιτούμενων ιδίων κεφαλαίων, έχουν υποβάλει και άλλες αιτήσεις για χορήγηση Άδειας, ή κατέχουν ήδη Άδεια για έργο το οποίο δεν έχει ακόμα κατασκευαστεί, με το παρόν παρουσιάζεται συνοπτικά ένα επιχειρηματικό σχέδιο για το σύνολο των έργων αυτών, στο οποίο περιλαμβάνονται τα εξής:

- προϋπολογισμός κάθε έργου (συμπεριλαμβανομένου του κόστους διασύνδεσης)
- χρηματοδοτική διάρθρωση κάθε επένδυσης (ίδια κεφάλαια, δανειακά κεφάλαια / χρηματοδοτική μίσθωση, επιδότηση)
- τρόπος κάλυψης των απαιτούμενων ιδίων κεφαλαίων
αναλύεται ο τρόπος και οι πηγές κάλυψης της απαιτούμενης ίδιας συμμετοχής για το σύνολο των έργων, με αναφορά σε συγκεκριμένα ποσοτικά στοιχεία, για τα οποία υποβάλλονται έγγραφα τεκμηρίωσης στο Μέρος 8 του παρόντος Παραρτήματος
- χρονοδιάγραμμα κατασκευής για όλα τα έργα και ημερομηνία έναρξης λειτουργίας εκάστου
- επενδυτικές χρηματοροές που συνεπάγεται η εκτέλεση τους χρονοδιαγράμματος κατασκευής.

Μέρος 8 – Στοιχεία τεκμηρίωσης της οικονομικής δυνατότητας του φορέα

Στο Μέρος αυτό παρατίθενται τα απαραίτητα στοιχεία που τεκμηριώνουν τη δυνατότητα του φορέα να καλύψει την απαιτούμενη ίδια συμμετοχή ανάλογα με τον τρόπο κάλυψης που δηλώνεται στα Μέρη 6 και 7 ανωτέρω, σύμφωνα με το κριτήριο αξιολόγησης του άρθρου 9 του Κανονισμού Αδειών όπως εξειδικεύεται στον Οδηγό Αξιολόγησης, καθώς και την πιστοληπτική του ικανότητα και τη φερεγγυότητά του. Ειδικότερα, υποβάλλονται τα ακόλουθα στοιχεία σε κάθε μια από τις παρακάτω περιπτώσεις:

18. Στοιχεία τεκμηρίωσης της ικανότητας κάλυψης της απαιτούμενης ίδιας συμμετοχής

1. Αν ο φορέας είναι εταιρεία υποβάλλονται:

- 1.1. Για εταιρεία με τουλάχιστον 3 πλήρεις εταιρικές χρήσεις, αντίγραφα οικονομικών καταστάσεων (ισολογισμοί και αποτελέσματα χρήσης) των τριών τελευταίων ετών συνοδευόμενα από τις αντίστοιχες εκθέσεις ελεγκτών κατά τα προβλεπόμενα στην κείμενη νομοθεσία.
- 1.2. Για εταιρεία που δεν έχει συμπληρώσει 3 πλήρεις εταιρικές χρήσεις, όσα από τα στοιχεία της παραγράφου 1.1. είναι διαθέσιμα, καθώς και τα ακόλουθα στοιχεία για τους μετόχους – εταίρους της εταιρείας:
 - 1.2.1. Στην περίπτωση που οι μέτοχοι είναι φυσικά πρόσωπα υποβάλλονται τα οικονομικά στοιχεία όπως στην παράγραφο 3 κατωτέρω.
 - 1.2.2. Στην περίπτωση που οι μέτοχοι / εταίροι είναι εταιρείες υποβάλλονται τα στοιχεία της παραγράφου 1.1 ανωτέρω.
- 1.3. Στην περίπτωση που σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο που υποβάλλεται, το κριτήριο της δυνατότητας του αιτούντος να υλοποιήσει το έργο με βάση την οικονομική, επιστημονική και τεχνική επάρκειά του, ικανοποιείται από μετόχους / εταίρους του φορέα, υποβάλλονται τα στοιχεία των παραγράφων 1.1. ή / και 1.2. αναφορικά με του μετόχους / εταίρους καθώς και επίσημα στοιχεία που τεκμηριώνουν τη συμμετοχή των μετόχων / εταίρων στο φορέα.
- 1.4. Στην περίπτωση που ο φορέας επικαλείται κάλυψη της απαιτούμενης ιδίας συμμετοχής με χρήση έκτακτων φορολογηθέντων αποθεματικών, υποβάλλεται επιπρόσθετα με τα στοιχεία των παραγράφων 1.1. ή / και 1.2. και απόφαση του αρμόδιου οργάνου του νομικού προσώπου, για τη χρήση του ποσού προς κάλυψη της ιδίας συμμετοχής από τα υπάρχοντα φορολογηθέντα αποθεματικά της εταιρείας.
2. Αν ο φορέας είναι κοινοπραξία ή ένωση εταιρειών υποβάλλονται τα ανωτέρω για κάθε μία εταιρεία που είναι μέλος της κοινοπραξίας ή της ένωσης προσώπων.
3. Αν ο φορέας είναι φυσικό πρόσωπο για την τεκμηρίωση της δυνατότητας κάλυψης της ιδίας συμμετοχής υποβάλλονται:
 - 3.1. Βεβαιώσεις που έχουν εκδοθεί το αργότερο εντός τριών (3) εργασίμων ημερών πριν την υποβολή της αίτησης, και αφορούν στο μέσο μηναίο υπόλοιπο τραπεζικών λογαριασμών τουλάχιστον για τους προηγούμενους έξι (6) μήνες.
 - 3.2. Βεβαιώσεις που έχουν εκδοθεί το αργότερο εντός τριών (3) εργασίμων ημερών πριν την υποβολή της αίτησης, και αφορούν στην κατοχή χρεογράφων (ομολόγων, μετοχών, κ.λπ.).
 - 3.3. Αντίγραφα εντύπων δήλωσης ακινήτων (Ε9), συνοδευόμενων από εκτίμηση της αξίας των ακινήτων που περιλαμβάνονται σ' αυτά.
 - 3.4. Άλλα στοιχεία, που κατά την κρίση του επενδυτή τεκμηριώνουν, πέραν των ανωτέρω, την οικονομική του ικανότητα.
19. Στοιχεία πιστοληπτικής ικανότητας του φορέα
 - α) Σε περίπτωση τραπεζικού δανεισμού, βεβαίωση της τράπεζας που να δηλώνει κατ' αρχάς ενδιαφέρον για δανειοδότηση της επενδυτικής πρότασης του υποψηφίου (letter of intent).
 - β) Στην περίπτωση χρηματοδοτικής μίσθωσης απαιτείται επιστολή εκδήλωσης ενδιαφέροντος (letter of intent) από εταιρεία Leasing για τη χορήγηση χρηματοδοτικής μίσθωσης.
 - γ) Στην περίπτωση εφαρμογής χρηματοδότησης από τρίτους (Χ.Α.Τ.), απαιτείται η υποβολή υπογεγραμμένου συμφωνητικού βέβαιης χρονολογίας.

20. Στοιχεία φερεγγυότητας του φορέα

Υποβάλλονται, εφόσον υπάρχουν, στοιχεία από προηγούμενες εγκρίσεις επιχορήγησης από τα προγράμματα του ΥΠΑΝ ή του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (τήρηση ή μη των όρων και των προϋποθέσεων της απόφασης υπαγωγής, ολοκλήρωση ή μη της επένδυσης κλπ.).

Σημείωση: Ένα από τα σημαντικότερα σημεία της αίτησης είναι η απόδειξη από τον αιτούντα της δυνατότητας κάλυψης της ίδιας συμμετοχής για το σύνολο των έργων αθροιστικά για τα οποία είτε έχει λάβει ήδη άδεια παραγωγής, είτε έχει υποβάλλει αίτηση για χορήγηση άδειας και βρίσκονται στη φάση της αξιολόγησης, είτε υποβάλλονται ταυτόχρονα με την παρούσα αίτηση.

Η ίδια συμμετοχή του αιτούντος και των μετόχων αυτού, ανέρχεται σε ποσοστό ίσο με 18% επί του συνολικού προϋπολογισμού όλων των έργων για τα οποία κατέχει άδεια ή έχει αιτηθεί και δεν έχουν κατασκευαστεί, όπως αυτός διαμορφώνεται με βάση το μοναδιαίο κόστος ανά MW και ανά τεχνολογία που αναφέρεται στον Οδηγό Αξιολόγησης Αιτήσεων Αδειών Παραγωγής από Α.Π.Ε. και μικρή ΣΗΘ. Το συνολικό ποσό που απαιτείται για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής, κατανέμεται αναλογικά μεταξύ των μετόχων του αιτούντος. Η κάλυψη του ποσού της ίδιας συμμετοχής ενός μετόχου από άλλο μέτοχο δεν επιτρέπεται.

Για αιτήσεις που υποβάλλονται από φορέα κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 παρ. 9 του Ν. 3468, το ύψος των ιδίων κεφαλαίων πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 15% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου ή των έργων.

Μέρος 9 – Δηλώσεις και άλλα συνοδευτικά έγγραφα

21. Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) σε δύο αντίγραφα, σύμφωνα με τον Ν. 3468/2006, την ΚΥΑ 104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/25.5.2006 (ΦΕΚ Β' 663) και την εγκύκλιο 107100/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/ 29-8-2006.

Το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές εκπόνησης της Π.Π.Ε. καθορίζονται σύμφωνα με τις Κ.Υ.Α. οικ. 104247 και 104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06 ανάλογα με την κατηγορία που κατατάσσεται το έργο σύμφωνα με την ΚΥΑ 15393/2002 (όπως ισχύει) και παρουσιάζονται αναλυτικά στην παράγραφο 2.2 στη συνέχεια. Η Π.Π.Ε. υποβάλλεται στη ΡΑΕ σε δύο αντίγραφα μαζί με την αίτηση για χορήγηση άδειας παραγωγής.

Σημείωση: Σύμφωνα με το αρ. 2, παρ. 6.στ. του Ν.3010/2002, προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση δεν απαιτείται στις θεσμοθετημένες βιομηχανικές περιοχές και ζώνες, στις βιοτεχνικές περιοχές και πάρκα, στις ναυπηγοεπισκευαστικές περιοχές, σύμφωνα με την ισχύουσα σχετική νομοθεσία, στις Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (Π.Ο.Α.Π.Δ.) του άρθρου 10 του Ν.2742/1999 (ΦΕΚ 207 Α) και στις περιπτώσεις που η χωροθέτηση προβλέπεται από νόμο ή εγκεκριμένο χωροταξικό ή πολεοδομικό ή ρυθμιστικό σχέδιο, στις περιοχές που εντοπίζονται κοιτάσματα μεταλλευτικών ορυκτών, βιομηχανικών ορυκτών και μαρμάρων, σύμφωνα με την περ. Α' της παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 2837/2000 (ΦΕΚ 178 Α'), καθώς και στις μεταλλευτικές και λατομικές περιοχές που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

22. Καταστατικό με τυχόν τροποποιήσεις αν ο αιτών είναι νομικό πρόσωπο, συμφωνητικό σύστασης κοινοπραξίας αν ο αιτών είναι κοινοπραξία, ή φωτοτυπία αστυνομικής ταυτότητας αν ο αιτών είναι φυσικό πρόσωπο.
23. Πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και την οργάνωση του αιτούντος και τυχόν σύνδεσή του ή συμμετοχή του σε άλλες εταιρείες ή ομίλους εταιρειών, αν ο αιτών είναι νομικό πρόσωπο ή κοινοπραξία.

24. Σε περίπτωση ανωνύμου ή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, το τεύχος δημοσίευσης στο ΦΕΚ ΑΕ και ΕΠΕ του διορισμού νομίμου εκπροσώπου ή διαχειριστή.
25. Έγγραφο νομιμοποίησης του αντικλήτου αν ο αιτών είναι νομικό πρόσωπο.
26. Υπεύθυνη δήλωση, στην οποία ο αιτών δηλώνει ότι σε περίπτωση που θα του χορηγηθεί η Άδεια θα ικανοποιεί τις απαιτήσεις του άρθρου 30 του Ν. 2773/1999 σχετικά με την τήρηση λογαριασμών από κατόχους αδειών του Νόμου και αναλυτικά στοιχεία του σχεδιασμού που θα εφαρμόσει ώστε να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις αυτές.
27. Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 παρ. 3 του Ν. 1599/1986, στην οποία ο αιτών δηλώνει ότι όλα τα στοιχεία που υποβάλει με την αίτησή του είναι αληθή.
28. Αποδεικτικό κατάθεσης στο λογαριασμό της ΡΑΕ του προβλεπόμενου τέλους, βάσει του άρθρου 6 του Ν. 2773/1999.
29. Άλλα στοιχεία (π.χ. έγγραφα απόδειξης κατοχής χώρου, γνωμοδοτήσεις που έχουν συλλεχθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου, κ.α.).

Σημείωση: Όλα τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο φάκελο της αίτησης, εκτός από το Μέρος 4, Μέρος 8, και Μέρος 9, υποβάλλονται και σε ηλεκτρονική μορφή. Όλα τα στοιχεία τα οποία περιλαμβάνονται στο φάκελο της αίτησης για χορήγηση Άδειας, φέρουν ενιαία αρίθμηση και υποβάλλονται σύμφωνα με τη δομή και την κατάταξη που παρουσιάζεται παραπάνω ανά Μέρος και Παράγραφο.

Φ.5.2. Περιεχόμενο Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Σύμφωνα με την Κ.Υ.Α. 104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06, για τη διενέργεια Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) ενός έργου ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει την Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) του έργου σε δύο αντίγραφα στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ), η οποία τη διαβιβάζει στην αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου υπηρεσία.

Το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές εκπόνησης της Π.Π.Ε. καθορίζονται σύμφωνα με την Κ.Υ.Α. 104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06 ανάλογα με την κατηγορία που κατατάσσεται το έργο σύμφωνα με την ΚΥΑ 15393/2002 (όπως ισχύει). Έτσι ανάλογα με την περιβαλλοντική κατηγορία στην οποία υπάγεται το έργο, ισχύουν τα εξής:

- Για έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) της υποκατηγορίας 1 της πρώτης (Α') κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, υποβάλλεται φάκελος ο οποίος περιέχει Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) **τύπου Ι** της Κ.Υ.Α.104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06
- Για έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) της υποκατηγορίας 2 της πρώτης (Α') κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, υποβάλλεται φάκελος ο οποίος περιέχει Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) **τύπου ΙΙ** της Κ.Υ.Α.104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06
- Για έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) της υποκατηγορίας 3 της δεύτερης (Β') κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, υποβάλλεται φάκελος ο οποίος περιέχει Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) **τύπου ΙΙ** της Κ.Υ.Α.104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06

Ο Φάκελος Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) **τύπου I και II** έργου Ανανέωσης Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) περιλαμβάνει τα εξής:

1. Εισαγωγή

Είδος και μέγεθος του έργου. Γίνεται σαφής αναφορά στο είδος και στο μέγεθος του έργου. Το είδος του έργου προκύπτει από τον προσδιορισμό της ομάδας στην οποία κατατάσσεται σύμφωνα με την ΚΥΑ αριθ. Η.Π.15393/2332 (ΦΕΚ 1022/Β/2002). Επισημαίνεται ότι η κατάταξη του έργου γίνεται συνολικά μαζί με τα συνοδά του έργα, τα οποία συμπαρασύρουν την κατηγορία του έργου και θα πρέπει να περιέχονται στην αντίστοιχη μελέτη.

Φορέας ή κύριος του έργου. Αναφέρεται η ονομασία ή ο τίτλος της επιχείρησης και τα στοιχεία (ονοματεπώνυμο, θέση, διεύθυνση, τηλέφωνο, fax, e-mail) του υπεύθυνου για τα περιβαλλοντικά θέματα του συγκεκριμένου έργου.

Στοιχεία του αναδόχου της μελέτης. Αναφέρονται τα στοιχεία του αναδόχου μελετητή. Η μελέτη θα πρέπει να εκπονείται και να υπογράφεται από κάτοχο μελετητικού πτυχίου κατηγορίας 27 του ΠΔ. 256/1998, γεγονός το οποίο θα πιστοποιείται βάσει Υπεύθυνης Δήλωσης του Ν. 1599/1986 με την οποία ο ανωτέρω μελετητής θα βεβαιώνει ότι είναι κάτοχος του νέου, με συγκεκριμένη αναφορά στον αριθμό του πτυχίου του, στο χρόνο κτήσης αυτού και στη διάρκεια της ισχύος του.

2. Περιγραφή Έργου

2.1 Γεωγραφική Θέση έργου

Περιγράφεται η γεωγραφική θέση του υπό εξέταση έργου, με πληροφορίες για το τοπωνυμίου της θέσης, για τα χαρακτηριστικά σημεία διέλευσης (προκειμένου για γραμμικό έργο) και την διοικητική του υπαγωγή, καθώς και για τον προσδιορισμό του χώρου κατάληψης με κεντροβαρικές γεωγραφικές συντεταγμένες στο Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα αναφοράς (ΕΓΣΑ 87).

Δίνεται η απόσταση του έργου από τα Θεσμοθετημένα Όρια Οικισμών και Σχεδίων Πόλεων, Ζωνών Χωροταξικών και Πολεοδομικών Σχεδίων, περιοχών σε καθεστώς προστασίας του περιβάλλοντος (πχ. περιοχές του εθνικού καταλόγου NATURA 2000, κ.α.), κύριες εγκαταστάσεις κοινωνικής υποδομής και κοινής ωφέλειας και άλλα χαρακτηριστικά σημεία. Αναφέρονται οι τυχόν υφιστάμενες ρυθμίσεις για την περιοχή που προβλέπουν χωροταξικά και πολεοδομικά σχέδια. Το σύνολο των παραπάνω εμφανίζεται σε χάρτη κατάλληλης κλίμακας.

2.2 Περιγραφή έργου (κύριο έργο και συνοδά έργα όπως οδοποιία, έργα διασύνδεσης δικτύου κλπ.)

Γίνεται αναλυτική περιγραφή της προτεινόμενης για υλοποίηση λύσης του έργου και των εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν, συμπεριλαμβανομένων των συνοδών έργων (όπως δρόμοι πρόσβασης, δανειοθάλαμοι, χώροι απόρριψης υλικών). Επιπρόσθετα, θα αναφέρονται τα έργα που σχετίζονται με το δίκτυο διασύνδεσης, σε επίπεδο προμελέτης βασικού σχεδιασμού. Τονίζεται ότι τα έργα ΑΠΕ αποτελούν συνδυασμό έργων ηλεκτροπαραγωγής, οδοποιίας και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και θα πρέπει να εξετάζονται στο σύνολό τους και όχι αποσπασματικά. Η δε περιγραφή θα γίνεται για την φάση κατασκευής, λειτουργίας και παύσης λειτουργίας του έργου ΑΠΕ.

Περιγράφονται, οι ανώμαλες ή/και επικίνδυνες καταστάσεις που μπορούν να δημιουργηθούν κατά τη φάση κατασκευής, λειτουργίας και παύσης λειτουργίας του έργου και οι οποίες ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικές ζημιές/καταστροφές στο περιβάλλον.

3. Στόχος, σημασία, αναγκαιότητα και οικονομικά στοιχεία του έργου – Συσχέτισή του με άλλα έργα

3.1 Στόχος, σημασία και αναγκαιότητα του έργου

Στοιχειοθετείται η σκοπιμότητα και αναγκαιότητα πραγματοποίησης του έργου. Η τεκμηρίωση των παραπάνω προβλέπεται με την παράθεση οικονομικών, χωροταξικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικών, επιχειρηματικών δεδομένων. Παρατίθενται τα οφέλη που θα προκύψουν σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, καθώς και τα οφέλη για την εθνική οικονομία, την εθνική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία και την εξυπηρέτηση άλλων λόγων δημοσίου συμφέροντος.

3.2 Ιστορική εξέλιξη του έργου

Παρατίθεται το ιστορικό της εξέλιξης του υπό εξέταση έργου όπως οι ενέργειες που προηγήθηκαν του σχεδιασμού (πχ. προγενέστερες κατασκευές, προβλέψεις ή ρυθμίσεις ή σχετικές αποφάσεις για την υλοποίηση του έργου).

3.3 Οικονομικά στοιχεία του έργου

Αναφέρεται ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου, καθώς και προσεγγιστικά το κόστος των μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος.

3.4 Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα ή δραστηριότητες

Το υπό εξέταση έργο εξετάζεται αν συσχετίζεται με άλλα έργα ή δραστηριότητες που υπάρχουν ή κατασκευάζονται στην περιοχή ως προς την συμπληρωματικότητα, τη συμβατότητα ή μη, τη σωρευτικότητα του οφέλους και των επιπτώσεων κλπ. Αναφέρεται η ύπαρξη ή πρόβλεψη δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην περιοχή.

Παρατίθεται τοπογραφικό διάγραμμα (ή χάρτης) της ευρύτερης περιοχής, κατάλληλης κλίμακας στο οποίο θα απεικονίζονται όλα τα υφιστάμενα έργα που σχετίζονται με το προτεινόμενο καθώς και οποιοδήποτε έργο υποδομής που τυχόν θα επηρεάσει/επηρεαστεί από την υλοποίηση του αιτούμενου έργου.

4. Περιγραφή Εναλλακτικών Λύσεων

Για την επιλογή της βέλτιστης περιβαλλοντικής λύσης μεταξύ των δυνατών εναλλακτικών λύσεων απαιτείται η αναλυτική περιγραφή τους. Επισημαίνεται ότι δεν είναι αποδεκτές λύσεις που δεν εξασφαλίζουν το επιθυμητό βαθμό προστασίας του περιβάλλοντος και το επιθυμητό παραγωγικό αποτέλεσμα.

Η παρουσίαση των εναλλακτικών λύσεων θα πρέπει να επιτρέπει τη συγκριτική τους αξιολόγηση. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνονται ποσοτικά στοιχεία για τις διάφορες προτεινόμενες λύσεις, όπως το είδος, το μέγεθος, η διαδικασία κατασκευής και λειτουργίας, η συνολική έκταση κατάληψης, τα παραγόμενα απόβλητα και τις εκπομπές, αλλά και τα οφέλη όπως οικονομικά μεγέθη, απασχόληση.

Επίσης, η εξέταση των εναλλακτικών λύσεων θα πρέπει να πραγματοποιείται και υπό το πρίσμα της συσχέτισης με άλλα έργα στην περιοχή και ειδικότερα έργα ανάλογης φύσης και έργα που επηρεάζουν ή επηρεάζονται από το συγκεκριμένο. Επίσης η ύπαρξη ή η δυνατότητα άμεσης σύνδεσης με το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί σημαντικό παράγοντα.

Για κάθε εναλλακτική λύση, θα γίνεται εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την επιλογή της και αιτιολόγηση των κύριων λόγων απόρριψής της. Το σύνολο των εναλλακτικών λύσεων θα απεικονίζεται σε χάρτες ή/και σχέδια κατάλληλης κλίμακας.

5. Κατάσταση Περιβάλλοντος

Καταγράφονται, αναλύονται, αξιολογούνται και σχολιάζονται, οι παράμετροι του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης, χωρίς την δημιουργία του έργου (μηδενική λύση).

Το βάθος και το εύρος της ανάλυσης θα πρέπει να ανταποκρίνεται και να συνδέεται με το μέγεθος των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων που αναμένονται από την κατασκευή και λειτουργία του έργου, καθώς και με τις συνεργιστικές επιπτώσεις από άλλα υφιστάμενα ή κατασκευαζόμενα έργα ή δραστηριότητες.

5.A Περιοχή μελέτης

Ως περιοχή μελέτης ορίζεται είτε μια ευρύτερη περιοχή εντός της οποίας περικλείεται το σύνολο της έκτασης των προτεινόμενων εναλλακτικών λύσεων, είτε επιμέρους περιοχές γύρω από κάθε λύση (όταν αυτές απέχουν σημαντικά μεταξύ τους). Η περιοχή μελέτης καθορίζεται ανάλογα με το είδος και το μέγεθος του έργου σε συσχέτιση με τη ζώνη επιρροής του και με το περιβαλλοντικό μέσο που εξετάζεται. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά στο φυσικό περιβάλλον:

- Αν το έργο αναπτύσσεται σε έκταση που εμπίπτει σε καθεστώς προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος (π.χ. περιοχή του δικτύου NATURA 2000), τότε ως περιοχή μελέτης ορίζεται ολόκληρη η προστατευόμενη περιοχή.
- Για εκτάσεις που εμπίπτουν σε καθεστώς προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και βρίσκονται εκτός της περιοχής μελέτης του έργου, γίνεται αναφορά και αιτιολογείται αν αναμένονται επιπτώσεις. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, οι εν λόγω περιοχές περιλαμβάνονται στην περιοχή μελέτης. Ειδικότερα:
 - ♦ Για περιοχές Ειδικής Διατήρησης της Ορνιθοπανίδας (SPA), εκτός της περιοχής μελέτης του έργου, γίνεται αναφορά και αιτιολογείται αν αναμένονται επιπτώσεις. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, οι εν λόγω περιοχές περιλαμβάνονται στην περιοχή μελέτης.
 - ♦ Για υδροτοπικές προστατευόμενες περιοχές που βρίσκονται στα κατάντη του έργου και εκτός της περιοχής μελέτης, γίνεται αναφορά και αιτιολογείται αν αναμένονται επιπτώσεις. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, οι εν λόγω περιοχές περιλαμβάνονται στην περιοχή μελέτης.

Η περιοχή μελέτης πρέπει να σημειωθεί σε χάρτη κατάλληλης κλίμακας.

5.B Μη Βιολογικά χαρακτηριστικά

5.B.1 Κλιματολογικά και βιοκλιματικά χαρακτηριστικά

Περιγράφεται το κλίμα της περιοχής και ταξινομείται κατά THORNTWAITE. Αναζητούνται και παρατίθενται μετεωρολογικά δεδομένα. Συντάσσεται το Ομβροθερμικό Διάγραμμα κατά BAGNOULS-GAUSSEN και εκτιμάται η διάρκεια της ξηροθερμικής περιόδου. Τα βιοκλιματικά στοιχεία που πρέπει να αναφέρονται είναι τουλάχιστον:

- οι βιοκλιματικοί όροφοι του μεσογειακού βιοκλίματος κατά EMBERGER (στην Ελλάδα οι βιοκλιματικοί όροφοι είναι ο ημίξηρος, ο ύφυγρος και ο υγρός, οι οποίοι με την σειρά τους διακρίνονται σε υπο-ορόφους).
- Οι χαρακτήρες του μεσογειακού βιοκλίματος στην Ελλάδα όπως προσδιορίστηκαν από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και απεικονίζονται στον Βιοκλιματικό Χάρτη Υπουργείου (Μαυρομμάτης 1980, κλίμακα 1:1.000.000).

5.B.2 Μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά

Περιγράφεται η μορφολογία της περιοχής μελέτης, δηλαδή δίνονται τα γεωμορφολογικά της στοιχεία. Αναλύεται και αξιολογείται το τοπίο στην περιοχή που ενδέχεται να επηρεαστεί από το προτεινόμενο έργο και εντοπίζονται τα στοιχεία και η δομή του τοπίου και ιδιαίτερα τα τμήματά του με ιδιαίτερη αισθητική αξία και τα ιστορικά μνημεία.

5.B.3 Εδαφολογικά, γεωλογικά και τεκτονικά χαρακτηριστικά

Για την περιγραφή των γεωλογικών χαρακτηριστικών μιας περιοχής απαιτείται η περιγραφή των ορυκτών και των πετρωμάτων, καθώς και των δομών που τα συνθέτουν. Οι γεωλογικοί σχηματισμοί αποτυπώνονται στους γεωλογικούς χάρτες, οι οποίοι εμφανίζουν τα όριά τους, τα ορυκτολογικά και πετρογραφικά τους

χαρακτηριστικά, τη δομή και διάταξή τους. Οι γεωλογικοί χάρτες αποτυπώνουν και την τεκτονική κατάσταση των γεωλογικών σχηματισμών.

Στα τεκτονικά χαρακτηριστικά περιλαμβάνονται η σταθερότητα των γεωλογικών σχηματισμών, η σεισμική συμπεριφορά, οι κινήσεις των μαζών και τα κατολισθητικά φαινόμενα της περιοχής μελέτης. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται η γεωλογική τεκμηρίωση καταλληλότητας της περιοχής για την ασφαλή και απρόσκοπτη υλοποίηση των επιμέρους συνιστωσών και του συνολικού έργου.

5.B.4 Στερεοπαροχή (αφορά σε υδροηλεκτρικά έργα)

Γίνεται κατ' αρχήν εκτίμηση της υφιστάμενης δίαυτης της στερεοπαροχής με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία μετρήσεων στερεοπαροχής, γεωλογικής σύστασης των πετρωμάτων και δασοκάλυψης, τις διαθέσιμες πληροφορίες για τις δραστηριότητες που μπορεί να επηρεάζουν τη δίαυτη της στερεοπαροχής και μακροσκοπικές παρατηρήσεις. Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται σε περιπτώσεις έργων (όπως ταμιευτήρες, εκσκαφές κοίτης ποταμών κλπ.) τα οποία προκαλούν σημαντική μεταβολή της στερεοπαροχής των ποταμών (πχ. λόγω συγκράτησης των φερτών, αύξηση της στερεοπαροχής, αύξηση της διάβρωσης).

5.Γ Φυσικό Περιβάλλον

5.Γ.1 Γενικά στοιχεία

Δίδονται γενικά στοιχεία για την περιοχή μελέτης με βάση υπάρχοντα σχετικά με τη μορφή και την κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος.

5.Γ.2 Ειδικές φυσικές περιοχές

5.Γ.3 Άλλες φυσικές περιοχές

5.Γ.4 Περιγραφή του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης

Εντός της περιοχής μελέτης καταγράφονται περιοχές (παρατίθενται συνοπτικά τα όρια και η έκτασή τους, το καθεστώς προστασίας και διαχείρισής τους και η θεσμική δυνατότητα υλοποίησης του προτεινόμενου έργου) που εμπίπτουν σε κάποια από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- Εθνικοί Δρυμοί
- Υγροβιότοποι Διεθνούς Σημασίας σύμφωνα με τη Σύμβαση RAMSAR
- Εθνικός Κατάλογος περιοχών NATURA 2000 (Οδηγία 92/43/EOK - Ειδικές Ζώνες Διατήρησης)
- Ζώνες Ειδικής Προστασίας για την ορνιθοπανίδα (SPA – Οδηγία 79/409/EOK)

Καταγράφονται (παρατίθενται συνοπτικά, γενικά στοιχεία που αφορούν στα οικολογικά ή άλλα χαρακτηριστικά που στοιχειοθετούν την περιβαλλοντική σημασία της κάθε περιοχής και στη θεσμική δυνατότητα υλοποίησης του συγκεκριμένου έργου) άλλες φυσικές περιοχές όπως Αισθητικά Δάση, Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης, οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (IBA), Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, περιοχές του προγράμματος CORINE της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Καταφύγια Άγριας Ζωής κλπ.

Σε ότι αφορά στο Φυσικό περιβάλλον θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- Ύπαρξη στην ευρύτερη περιοχή του έργου τόπου που να έχει χαρακτηριστεί ή προταθεί ως σημαντικός βιότοπος (προστατευόμενη περιοχή, NATURA 2000, CORINE κλπ.) και ο καθορισμός των ορίων του.
- Ιδιαίτερα φυσικά χαρακτηριστικά (πχ. κλιματολογικά, γεωλογικά, εδαφολογικά, υδρολογικά) και χημικά χαρακτηριστικά (πχ. συγκεντρώσεις ρύπων, θρεπτικών υλικών) του βιοτόπου, χαρακτηριστικά βλάστησης (πχ. ζώνες, χερσαία, υδρόβια, κατάσταση, τάσεις), χαρακτηριστικά χλωρίδας και πανίδας (πχ. παρουσία κινδυνευόντων, τρωτών, σπάνιων ή άλλων κατηγοριών απειλούμενων ειδών, κατάσταση πληθυσμών,

τάσεις πληθυσμών), χαρακτηριστικά οικοσυστημάτων (οικολογικά ενδιαιτήματα, αλληλεπιδράσεις, σπανιότητα, κατάσταση, κίνδυνοι, τάσεις, μετακίνηση πουλιών).

- Γεωμορφολογικά, γεωλογικά χαρακτηριστικά.
- Ανθρωπογενείς πιέσεις στον βιότοπο (παραγωγικές δραστηριότητες, κοινωνική κατάσταση και τάσεις, χρήση του τόπου, κοινωνικές προσδοκίες, μελλοντικές σκέψεις αξιοποίησης).
- Τρωτότητα του βιοτόπου, του οικοσυστήματος και των χαρακτηριστικών του.
- Σημαντικότητα του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής ή του βιοτόπου (αξιολόγηση σύμφωνα με οικολογικά κριτήρια, εντοπισμός άλλων αξιών όπως πολιτισμική, κοινωνική, εκπαιδευτική, οικονομική, αναπτυξιακή αξία).

5.Δ Ανθρωπογενές περιβάλλον

5.Δ.1 Χωροταξικός σχεδιασμός – Χρήσεις γης

Εξετάζεται η συμβατότητα του έργου με βάση τα κριτήρια και τους περιορισμούς που προκύπτουν από το ΕΠΧΣ & ΑΑ Α.Π.Ε. Παρατίθενται στοιχεία για τις θεσμοθετημένες χρήσεις γης (πχ. όρια οικισμών, αρχαιολογικοί χώροι, δάση και δασικές εκτάσεις, περιοχές σε καθεστώς προστασίας του περιβάλλοντος, καταφύγια άγριας ζωής κλπ.) όπως προκύπτουν από κανονιστικές πράξεις. Σε περίπτωση που κάποια από τα παραπάνω στοιχεία δεν προκύπτουν από κανονιστικές πράξεις η ύπαρξή του πρέπει να προκύπτει από βεβαιώσεις των αρμοδίων αρχών (Δασαρχεία, Εφορείες Αρχαιοτήτων κλπ.).

5.Δ.2 Δομημένο περιβάλλον

Τα στοιχεία για το δομημένο περιβάλλον προκύπτουν από σχετικούς χάρτες και από κανονιστικές πράξεις, στις οποίες περιγράφονται τα όρια των χρήσεων (πχ. σχέδια πόλεων, εγκρίσεις πολεοδομικών κλπ. μελετών).

5.Δ.3 Ιστορικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Καταγράφονται και απεικονίζονται τα όρια των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών μνημείων, σύμφωνα με τα στοιχεία των αρμόδιων Υπηρεσιών του Υπ. Πολιτισμού και του θεσμικού πλαισίου που διέπει την προστασίας τους. Αναφέρονται οι θέσεις ιστορικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος που βρίσκονται εντός της περιοχής μελέτης

5.Δ.4 Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον – Τεχνικές υποδομές

Παρατίθενται πληροφορίες για:

- την διοικητική υπαγωγή της περιοχής μελέτης: Περιφέρεια (ες), Νομός (οι), Δήμος (οι), Δημοτικά διαμερίσματα.
- τα δημογραφικά δεδομένα της περιοχής μελέτης: πληθυσμός της περιοχής σύμφωνα με τις (3) τελευταίες απογραφές της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος, μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής του πληθυσμού με ιδιαίτερη αναφορά στην μετανάστευση ή παλιννόστηση, την κατανομή ηλικιών σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, την εκτίμηση του πληθυσμού σε περιόδους αιχμής (π.χ. θερινή περίοδος για τουριστικές περιοχές). Σχολιασμός και Αξιολόγηση των διαχρονικών και περιοδικών τάσεων που παρατηρούνται στα παραπάνω δημογραφικά χαρακτηριστικά.
- τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού: επίπεδο μόρφωσης του πληθυσμού, κοινωνική φυσιognωμία της περιοχής (πχ. απομόνωση, το φυλετικό υπόβαθρο, θρησκεία κλπ.). Σχολιασμός και Αξιολόγηση των παρατηρούμενων τάσεων.
- την παραγωγή ανά παραγωγικό τομέα της οικονομίας: γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, βιομηχανία, εξόρυξη, ενέργεια, τουρισμός, υπηρεσίες. Σχολιασμός και Αξιολόγηση των παρατηρούμενων τάσεων. Στην περίπτωση που τα έργα επηρεάζουν τις γεωργοκτηνοτροφικές δραστηριότητες της περιοχής θα

δίνονται αναλυτικά στοιχεία που αφορούν στον όγκο και την αξία της γεωργικής ή/και της κτηνοτροφικής παραγωγής.

- την απασχόληση του πληθυσμού: απασχόληση στον πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα, οικονομικά ενεργός πληθυσμός της περιοχής και σχέση με τον συνολικό πληθυσμό, ανεργία με ιδιαίτερη αναφορά στην μετανάστευση (εσωτερική ή του εξωτερικού) και στις κοινωνικές ομάδες που παρουσιάζουν τα μεγαλύτερα και μικρότερα ποσοστά ανεργίας, τάσεις δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας λόγω της εφαρμογής ειδικών σχεδίων ή προγραμμάτων απασχόλησης ή οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής από την πολιτεία ή άλλους φορείς. Σχολιασμός και Αξιολόγηση των παρατηρούμενων τάσεων.
- το επίπεδο διαβίωσης του πληθυσμού, όπως, το κατά κεφαλήν εισόδημα και από ποιους τομείς της οικονομίας αυτό προέρχεται, το επίπεδο των κατοικιών (μέγεθος, εξοπλισμός, κατάσταση, εξυπηρετήσεις νοικοκυριών, αξία κατοικιών) κλπ. Αξιολόγηση και σχολιασμός των παρατηρούμενων τάσεων.
- τις σημαντικές, διοικητικές και κοινωνικές υποδομές στην περιοχή μελέτης. Ιδιαίτερη αναφορά θα γίνεται σε υποδομές που μπορεί να επηρεάζονται άμεσα από τυχόν επιπτώσεις από το έργο (πχ. νοσοκομεία, σχολεία, ιδρύματα πρόνοιας, θέατρα, μουσεία, πολιτιστικά κέντρα που χρήζουν ειδική προστασία από τον θόρυβο).
- τις τεχνικές υποδομές στην περιοχή μελέτης (υφιστάμενες ή προγραμματιζόμενες) οι οποίες περιλαμβάνουν: αρδευτικά και αποστραγγιστικά δίκτυα, το οδικό – σιδηροδρομικό δίκτυο, λιμάνια, αεροδρόμια, δίκτυα ύδρευσης - αποχέτευσης, εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, εγκαταστάσεις επεξεργασίας και διάθεσης απορριμμάτων, δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας και τηλεπικοινωνιών, δίκτυα δημοσίων συγκοινωνιών, χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων.

5.Δ.5 Πιέσεις στο περιβάλλον από άλλες ανθρωπογενείς δραστηριότητες

Απεικονίζεται συνοπτικά η υπάρχουσα κατάσταση αναφορικά με τις πηγές ρύπανσης και πως αυτές επηρεάζουν τα περιβαλλοντικά μέσα, τις πιέσεις που υφίστανται τα περιβαλλοντικά μέσα από την ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων, την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων (ορυκτός πλούτος, δασικός πλούτος, υδάτινοι πόροι, γεωργική γη κλπ).

5.Δ.6 Ατμοσφαιρικό περιβάλλον

Αναφέρονται τα θεσμοθετημένα όρια ποιότητας του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος της περιοχής. Εκτιμάται και αξιολογείται η ποιότητα του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης με βάση τα υφιστάμενα στοιχεία μετρήσεων του Εθνικού Δικτύου Ποιότητας της Ατμόσφαιρας ή άλλων αξιόπιστων σταθμών που υπάρχουν στην περιοχή, ή ελλείψει των στοιχείων αυτών, με βάση τις αποτιμήσεις που περιέχονται στις επίσημες εκθέσεις του ΥΠΕΧΩΔΕ ή του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος.

Εκτιμάται η μεταβολή των ποιοτικών χαρακτηριστικών του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος, χωρίς την ύπαρξη του έργου, στους χρονικούς ορίζοντες που συμπίπτουν με τους καθορισμένους χρόνους στόχους του έργου (μηδενική λύση). Η εκτίμηση αυτή θα γίνεται είτε με προεκβολή των χρονοσειρών υφισταμένων μετρήσεων, είτε με βάση τις υφιστάμενες πηγές ρύπανσης στην περιοχή καθώς και την μελλοντική εξέλιξή τους.

5.Δ.7 Ακουστικό περιβάλλον, δονήσεις, ακτινοβολίες

Θόρυβος. Αναφέρονται τα θεσμοθετημένα όρια και κριτήρια θορύβου στην περιοχή μελέτης. Γίνεται εκτίμηση της υφιστάμενης στάθμης θορύβου χωρίς το έργο, με χρήση στοιχείων από υπάρχουσες καταγραφές. Όπου απαιτείται πληρέστερη καταγραφή της υφιστάμενης στάθμης θορύβου βάθους, κυρίως σε περιοχές όπου αναμένεται αύξηση της κυκλοφορίας οχημάτων κατά την φάση κατασκευής του έργου και σε περιοχές όπου αναμένονται επεμβάσεις από αυτό (όπως οι χώροι απόληψης και απόρριψης υλικών) αυτή γίνεται μέσω υπολογισμών με βάση κυκλοφοριακούς φόρτους της περιοχής ή/και άλλες πηγές επιβάρυνσης

Δονήσεις. Γίνεται αναφορά στα ισχύοντα, σε Ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο, όρια και κριτήρια δονήσεων. Εφόσον από το Κεφάλαιο 2:«Περιγραφή του Έργου» προκύπτει επιβάρυνση δονήσεων από το έργο, εντοπίζονται τυχόν δονήσεις από υφιστάμενες πηγές σε ζώνη εκατέρωθεν του έργου και εκτιμώνται τα υφιστάμενα επίπεδα δονήσεων.

Ακτινοβολίες. Σε περίπτωση κατασκευής έργου με γραμμές μεταφοράς ενέργειας υψηλής τάσης πλησίον υφιστάμενων οικοδομών ή εντός ορίων οικισμών, απαιτείται η καταγραφή της πυκνότητας ισχύος ηλεκτρομαγνητικού υποβάθρου P (mW/m^2) στους πλησιέστερους αποδέκτες.

5.Δ.8 Επιφανειακά και υπόγεια νερά

Ο βαθμός ανάλυσης εξαρτάται από την φύση του έργου και από το μέγεθος της αναμενόμενης επιβάρυνσης. Σε κάθε περίπτωση θα εξετάζονται εκείνες μόνο οι παράμετροι των επιφανειακών και υπόγειων νερών που επηρεάζονται από το συγκεκριμένο έργο.

Επιφανειακά νερά. Περιγράφεται το επιφανειακό υδρογραφικό δίκτυο (φυσικού ή τεχνητού), οι λεκάνες απορροής, ο συντελεστής κατεΐσδυσης, οι πηγές, κ.λπ. Γίνεται περιγραφή των υφισταμένων χρήσεων (θεσμοθετημένες και πραγματικές) των επιφανειακών υδατικών πόρων (άρδευση, ύδρευση, ενέργεια, βιομηχανία, διατήρηση οικολογικής ισορροπίας, κλπ), καθώς και των πιθανών μελλοντικών χρήσεων αυτών. Εκτιμάται η υφιστάμενη ποσότητα νερών στο επηρεαζόμενο μέσο, στην περιοχή επιρροής του έργου, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία μετρήσεων παροχής και τις διαθέσιμες πληροφορίες για τις δραστηριότητες που μπορεί να επηρεάζουν την δίαιτα του εξεταζόμενου μέσου, καθώς και με μακροσκοπικές παρατηρήσεις. Γίνεται αναφορά στα όρια ποιότητας νερών (όπου έχουν θεσμοθετηθεί τέτοια). Εκτιμάται και αξιολογείται η ποιότητα των νερών στην περιοχή μελέτης βάσει διαθέσιμων στοιχείων μετρήσεων ποιότητας νερών ή διαθέσιμες πληροφορίες για τις δραστηριότητες που πιθανόν επηρεάζουν την ποιότητα των νερών τους αλλά και με βάση διάφορες μακροσκοπικές παρατηρήσεις. Γίνεται εκτίμηση της μεταβολής των ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών των επιφανειακών υδάτων χωρίς το υπό μελέτη έργο (μηδενική λύση). Η εκτίμηση αυτή θα γίνεται με βάση αφ' ενός τις σημερινές και μελλοντικές χρήσεις των υδάτινων πόρων της περιοχής και αφ' ετέρου τις υφιστάμενες πηγές ρύπανσης στην περιοχή.

Υπόγεια νερά. Περιγράφονται τα υδρογεωλογικά χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης. Περιγράφονται οι υφιστάμενες χρήσεις (θεσμοθετημένες και πραγματικές) των υπογείων υδατικών πόρων (άρδευση, ύδρευση, διατήρηση οικολογικής ισορροπίας, κλπ), καθώς και των διαθέσιμων πόρων των υπογείων υδάτων όπως αυτοί θεωρούνται βάσει της Οδηγίας 200/60/ΕΚ. Εκτιμάται η μεταβολή των ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών των υπογείων υδάτων χωρίς το υπό μελέτη έργο (μηδενική λύση) στους χρόνους στόχους του έργου. Η εκτίμηση αυτή θα γίνεται με βάση αφ' ενός τις σημερινές και μελλοντικές χρήσεις των υδάτινων πόρων της περιοχής και αφ' ετέρου τις υφιστάμενες πηγές ρύπανσης στην περιοχή καθώς και την μελλοντική εξέλιξή τους.

5.Ε Τάσεις εξέλιξης του περιβάλλοντος – Μηδενική Λύση

Εκτιμάται συνοπτικά η εξέλιξη της κατάστασης του περιβάλλοντος στο μέλλον χωρίς την ύπαρξη του έργου (μηδενική λύση). Παρουσιάζονται οι υφιστάμενες και μελλοντικές συνθήκες του περιβάλλοντος χωρίς την ύπαρξη του έργου, καθώς το περιβάλλον εξελίσσεται δυναμικά και δεν μπορεί να θεωρηθεί η υφιστάμενη κατάσταση ως σημείο αναφοράς. Ο προσδιορισμός της κατάστασης που τείνει να δημιουργηθεί στο ορατό προσεχές μέλλον δίνει την δυνατότητα συγκρίσεων των μεταβολών που θα προκαλέσει το έργο στους επιμέρους παράγοντες του περιβάλλοντος (περιβαλλοντικά μέσα).

6. Κατ' Αρχήν Εκτίμηση και Αξιολόγηση των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (κυρίως έργου και συνοδών αυτού με εκτίμηση των αθροιστικών και συνεργιστικών επιπτώσεων)

Εντοπίζονται και περιγράφονται με την απαραίτητη τεκμηρίωση, οι σημαντικότερες περιβαλλοντικές, χωροταξικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον από την

κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου, για κάθε μια από τις εναλλακτικές προτάσεις και σε μεγαλύτερο βάθος για την προτεινόμενη λύση. Οι επιπτώσεις αυτές σχολιάζονται και αξιολογούνται σε σχέση με τη μηδενική λύση. Μεταξύ άλλων εξετάζονται και η πιθανότητα πρόκλησης, η έκταση, το μέγεθος και η πολυπλοκότητα των επιπτώσεων, η διάρκεια (βραχυχρόνιες – μακροχρόνιες), η δυνατότητα ανάταξης (αναστρέψιμες – μερικώς αναστρέψιμες – μη αναστρέψιμες) και η δυνατότητα αντιμετώπισης (αντιμετωπίσιμες – μερικώς αντιμετωπίσιμες – μη αντιμετωπίσιμες). Εξετάζεται ο χαρακτήρας (θετικές – αρνητικές – ουδέτερες), η ένταση (ισχυρές – μέτριες – ασθενείς) και η πολυπλοκότητα των επιπτώσεων, η συνεργιστική (σωρευτική) δράση των επιπτώσεων από το ίδιο το έργο και από άλλα έργα ή δραστηριότητες που έχουν αναπτυχθεί στην περιοχή καθώς και ο διασυννοριακός χαρακτήρας των επιπτώσεων.

6.1 Μη Βιοτικά χαρακτηριστικά

6.1.1 Κλιματολογικά και βιοκλιματικά χαρακτηριστικά

6.1.2 Μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά

Εκτιμώνται και αξιολογούνται, οι επιπτώσεις στα μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής. Στα πλαίσια αυτά διερευνάται η πιθανότητα διάσπασης των φυσικών σχημάτων και χρωμάτων του τοπίου, η εικόνα του έργου από επιλεγμένες θέσεις σκόπευσης-παρατήρησης εντός των ορίων της περιοχής μελέτης και η κατ' αρχήν επίπτωση στην αισθητική του τοπίου, καταγράφονται τα νέα διαφαινόμενα μορφολογικά χαρακτηριστικά του τοπίου που θα προκύψουν από την υλοποίηση του έργου και εντοπίζονται οι νέες πιθανές συνθήκες συνέχειας ή ασυνέχειας στην οργάνωσή του και διερευνάται η πιθανότητα αλλοίωσης των φυσικών χαρακτηριστικών του τοπίου από την υλοποίηση του έργου.

6.1.3 Εδαφολογικά, γεωλογικά και τεκτονικά χαρακτηριστικά

Εκτιμώνται και αξιολογούνται, σε κατ' αρχήν επίπεδο, οι επιπτώσεις στα γεωλογικά, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά, όπως αυτά περιγράφηκαν στην αντίστοιχη παράγραφο του κεφαλαίου 5. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται η γεωλογική τεκμηρίωση καταλληλότητας της περιοχής για την ασφαλή και απρόσκοπτη υλοποίηση των επιμέρους συνιστωσών και του συνολικού έργου.

6.1.4 Στερεοπαροχή (αφορά σε υδροηλεκτρικά έργα)

Εκτιμείται και αξιολογείται, σε περιπτώσεις έργων όπως ταμιευτήρες, εκσκαφές κοίτης ποταμών κλπ. τα οποία προκαλούν σημαντική μεταβολή της στερεοπαροχής των ποταμών λόγω συγκράτησης των φερτών, αύξηση της στερεοπαροχής, αύξηση της διάβρωσης.

6.2 Φυσικό Περιβάλλον

Με βάση την εμπειρία από τις σημαντικές επιπτώσεις που συνήθως προκαλούν παρόμοια σε είδος και μέγεθος έργα σε ανάλογες συνθήκες περιβάλλοντος και για το σύνολο της έκτασης που οι επιπτώσεις αυτές συνήθως επηρεάζουν, εκτιμώνται κατ' αρχήν και σχολιάζονται οι αναμενόμενες άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις του υπό εξέταση έργου στο φυσικό περιβάλλον. Η εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων πρέπει να αναφέρεται τουλάχιστον στην έκταση ή στα τοπογραφικά χαρακτηριστικά των δασών και των δασικών εκτάσεων, των τύπων φυσικών ενδιαιτημάτων και των περιοχών σε καθεστώς προστασίας του περιβάλλοντος, στους μη βιοτικούς συντελεστές του περιβάλλοντος, οι οποίοι είναι καθοριστικοί για τη λειτουργία των τύπων φυσικών ενδιαιτημάτων που εντοπίστηκαν, στα είδη και στους πληθυσμούς φυτών και ζώων, των οποίων η τυχόν σοβαρή μείωση των πληθυσμών ή η εξαφάνιση θα προκαλούσε σημαντική επίδραση στην οικολογική συνοχή της υπό εξέταση περιοχής, καθώς και σε αυτά που χαρακτηρίζονται από τη νομοθεσία της Ελλάδας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από διεθνείς συμφωνίες ή συμβάσεις που έχει επικυρώσει η χώρα μας ως σπάνια ή απειλούμενα με εξαφάνιση και στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας στο ευρύτερο γεωγραφικό πλαίσιο.

6.3 Ανθρωπογενές περιβάλλον

6.3.1 Χρήσεις γης

Γίνεται κατ' αρχήν εκτίμηση και αξιολόγηση των μεταβολών που είναι δυνατόν να επέλθουν στις υφιστάμενες ή/και προβλεπόμενες χρήσεις γης ως αποτέλεσμα της κατασκευής και λειτουργίας του έργου. Ελέγχεται η συμβατότητα του έργου με τις κατευθύνσεις των πλαισίων του Χωροταξικού Σχεδιασμού (Γενικό, Περιφερειακό, Ειδικό) και αειφόρου ανάπτυξης.

6.3.2 Δομημένο περιβάλλον

Ελέγχεται η συμβατότητα του έργου με τις κατευθύνσεις και ρυθμίσεις των θεσμοθετημένων Πολεοδομικών Σχεδίων. Διερευνώνται οι πιθανότητες διάσπασης της ενότητας του πολεοδομικού χώρου, μεταβολής των υφισταμένων χρήσεων, αλλαγής των μορφολογικών του χαρακτηριστικών, καθώς και οι νέες διαφαινόμενες τάσεις ανάπτυξης του πολεοδομικού χώρου.

6.3.3 Ιστορικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Διερευνώνται, οι πιθανότητες επηρεασμού των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής από την υλοποίηση του έργου. Στα πλαίσια αυτά περιλαμβάνεται η συσχέτιση της ζώνης επιρροής του έργου με τα όρια και τις ζώνες προστασίας των αρχαιολογικών, πολιτιστικών και ιστορικών χώρων, η διερεύνηση της εικόνας του έργου από επιλεγμένες θέσεις σκόπευσης-παρατήρησης εντός των ορίων των αρχαιολογικών και ιστορικών μνημείων (π.χ. παρεμπόδιση της θέας του ορίζοντα ή δημιουργία ενός μη αποδεκτού αισθητικά τοπίου) και η διερεύνηση της πιθανότητας επιβάρυνσης αρχαιολογικών, πολιτιστικών και ιστορικών μνημείων από εκπομπές αερίων ρύπων, δονήσεις κλπ.

6.3.4 Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον – Τεχνικές Υποδομές

Γίνεται αναφορά στις δυνατότητες συνεισφοράς του έργου στην τοπική και εθνική οικονομία και προβολή της χώρας στο εξωτερικό, στο ποσοστό του πληθυσμού που επηρεάζεται κατά κύριο λόγο άμεσα ή έμμεσα από την υλοποίηση του έργου σε σχέση με το συνολικό πληθυσμό της περιοχής μελέτης, στις ευκαιρίες βελτίωσης του επιπέδου και των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων της περιοχής, στην απασχόληση και στο εισόδημα για την τοπική κοινωνία, στην ενδεχόμενη μεταβολή της αξίας γης και των κτισμάτων της περιοχής, στην ενδεχόμενη μεταβολή του μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής, καθώς και στις τυχόν συγκρούσεις / αντιφάσεις με ήδη εφαρμοζόμενα ή προβλεπόμενα σχέδια και προγράμματα οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής από την πολιτεία ή άλλους φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Διερευνάται η επάρκεια των τεχνικών υποδομών ώστε να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις που θα προκύψουν για/από την υλοποίηση του έργου (π.χ. οδικό δίκτυο για την κίνηση βαρέων οχημάτων, για τις κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας). Διερευνώνται επίσης οι τυχόν ανάγκες που θα προκύψουν για νέες ιεραρχήσεις των δικτύων μεταφοράς.

6.3.5 Ατμοσφαιρικό περιβάλλον

Γίνεται εκτίμηση των επιπτώσεων στο ατμοσφαιρικό περιβάλλον λόγω της επιπρόσθετης ρύπανσης από την κατασκευή του έργου με ποιοτικά κριτήρια και ειδικότερα με σύγκριση του επιπέδου εκπομπών από το έργο.

6.3.6 Ακουστικό περιβάλλον, δονήσεις, ακτινοβολίες

Θόρυβος. Γίνεται κατ' αρχήν εκτίμηση της ζώνης περιμετρικά του έργου εντός της οποίας αναμένεται υπέρβαση των τυχόν θεσμοθετημένων ορίων κατά την φάση κατασκευής και λειτουργίας του έργου. Γίνεται κατ' αρχήν εκτίμηση της ζώνης εκατέρωθεν των οδικών αξόνων, επί των οποίων προβλέπεται κίνηση οχημάτων κατά την κατασκευή και λειτουργία του έργου, εντός της οποίας αναμένεται υπέρβαση των θεσμοθετημένων ορίων.

Δονήσεις. Εντοπίζονται οι περιπτώσεις που ενδέχεται να υπάρξουν σημαντικά επίπεδα δονήσεων (π.χ. λόγω βαριάς κυκλοφορίας οχημάτων, χρήση εκρηκτικών) και στην περίπτωση αυτή εντοπίζονται σε πρώτη

προσέγγιση, τα τυχόν προβλήματα που μπορεί να δημιουργηθούν. Γίνεται κατ' αρχήν εκτίμηση της ζώνης περιμετρικά του έργου εντός της οποίας ενδέχεται να σημειωθούν οχλήσεις λόγω δονήσεων από το έργο. Αναφέρεται η ύπαρξη εντός της ζώνης αυτής οικιστικών ή άλλων ευαίσθητων περιοχών.

Ακτινοβολίες. Εκτιμάται η προβλεπόμενη πυκνότητα έντασης ηλεκτρικού και μαγνητικού πεδίου στη θέση του πλησιέστερου αποδέκτη, στην περίπτωση έργων που σχετίζονται με ακτινοβολίες.

6.3.7 Επιφανειακά και υπόγεια νερά

Ο βαθμός ανάλυσης θα εξαρτάται από την φύση του έργου και από το μέγεθος της αναμενόμενης επιβάρυνσης. Σε κάθε περίπτωση θα εξετάζονται εκείνες μόνο οι παράμετροι των επιφανειακών και υπόγειων νερών που επηρεάζονται από το συγκεκριμένο έργο

Επιφανειακά νερά. Γίνεται κατ' αρχήν εκτίμηση των επιπτώσεων του έργου στα χαρακτηριστικά του υδρογραφικού δικτύου της περιοχής (μεταβολές στην ροή των υδάτων, διευθετήσεις και επιχωματώσεις ρεμάτων, αντλήσεις και απολήψεις κλπ). Εκτιμάται σε προκαταρκτικό επίπεδο η επιπρόσθετη ρύπανση από την κατασκευή του έργου με βάση τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των διατιθεμένων υγρών αποβλήτων. Εκτιμώνται και αξιολογούνται σε προκαταρκτικό επίπεδο οι επιπτώσεις στα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά του αποδέκτη από την κατασκευή και λειτουργία του έργου. Προς τούτο λαμβάνονται υπόψη η παραπάνω εκτιμηθείσα επιπρόσθετη ρύπανση που προκαλείται από το έργο και η κατάσταση ποιότητας του αποδέκτη. Εκτιμώνται και αξιολογούνται σε προκαταρκτικό επίπεδο οι επιπτώσεις στις χρήσεις του αποδέκτη από την λειτουργία του έργου.

Υπόγεια νερά. Γίνεται κατ' αρχήν εκτίμηση της μεταβολής των ποσοτικών χαρακτηριστικών του υπόγειου υδατικού δυναμικού μετά την υλοποίηση του έργου με βάση τις απαιτούμενες για άντληση ποσότητες νερού, ή με βάση την μεταβολή του συντελεστή κατείσδυσης (ανάλογα την φύση του έργου). Στην περίπτωση που προβλέπεται άντληση μεγάλων ποσοτήτων νερού ή συστηματική άντληση νερού από τον υπόγειο υδροφόρα, γίνεται μια αρχική εκτίμηση του κόστους και των επιπτώσεων στις χρήσεις υπόγειου νερού στην περιοχή (π.χ. αύξηση του κόστους άντλησης, μείωση νερού για άλλες χρήσεις). Γίνεται κατ' αρχήν εκτίμηση των επιπτώσεων στην ποιότητα και στις χρήσεις των υπόγειων νερών λόγω διάθεσης αποβλήτων-ρυπαντικών φορτίων με ή χωρίς επεξεργασία στον υπόγειο υδροφόρα (π.χ μέσω απορροφητικών βόθρων) ή σε υδατορέματα, με ποιοτικά κυρίως κριτήρια.

7. Κατευθύνσεις για την Αντιμετώπιση των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Περιγράφονται με σαφήνεια και πληρότητα τα μέτρα, οι όροι και οι περιορισμοί για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου, με ιδιαίτερη αναφορά στα ειδικά στοιχεία που αναφέρθηκαν στο κεφάλαιο εκτίμησης και αξιολόγησής του και λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τις συνεργιστικές επιπτώσεις από άλλα υφιστάμενα ή κατασκευαζόμενα ή εγκεκριμένα έργα και δραστηριότητες στην περιοχή μελέτης. Τα μέτρα αυτά αφορούν όλες τις εναλλακτικές λύσεις του έργου.

Για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος είναι δυνατόν ως επανορθωτικό μέτρο ή μέτρο αντιμετώπισης των επιπτώσεων να προταθεί η τροποποίηση του έργου ως προς τον σχεδιασμό του, στην ίδια θέση ή την θέση του στο χώρο. Επίσης, περιγράφονται συνοπτικά, σε επίπεδο κατευθύνσεων, μέτρα αντιμετώπισης μη κανονικών συνθηκών λειτουργίας (έναρξη λειτουργίας, τυχόν διαρροές, δυσλειτουργίες, προσωρινές διακοπές, βλάβες, οριστική παύση λειτουργίας).

Παράλληλα αναφέρονται τα τυχόν αντισταθμιστικά οφέλη που θα πρέπει να παρασχεθούν στους κατοίκους, στις κοινωνικές ομάδες ή στις αυτοδιοικήσεις της περιοχής μελέτης από τον κύριο του έργου, καθώς και οι κατευθύνσεις μέτρων, όρων και περιορισμών που θα πρέπει να αναλάβει η πολιτεία ή η αυτοδιοίκηση, κυρίως σε επίπεδο θεσμικό. Εφ' όσον προτείνονται μέτρα θα πρέπει να αξιολογούνται οι επιπτώσεις μετά την λήψη αυτών, προκειμένου να τεκμηριωθεί η επάρκεια και αποτελεσματικότητά τους. Στη συνέχεια οι

εναλλακτικές λύσεις αξιολογούνται και κατατάσσονται κατά αύξουσα σειρά περιβαλλοντικής επιβάρυνσης, λαμβανομένων όμως υπόψη των προαναφερομένων προτάσεων επανορθωτικών μέτρων.

8. Εκτίμηση των Δυσκολιών που αναμένεται να προκύψουν κατά την εκπόνηση της Μ.Π.Ε.
9. Απαιτούμενες Βασικές Μελέτες
10. Χάρτες – Σχέδια
 - 10.1 Χάρτες (με σημειωμένο το έργο)
 - 10.1.1 Χάρτης προσανατολισμού (προτεινόμενη θέση του έργου)
 - 10.1.2 Χάρτης ευρύτερης περιοχής 1:50.000 ή άλλης κατάλληλης κλίμακας
 - 10.1.3 Γεωλογικός χάρτης 1:50.000 έως 1:25.000 ή άλλης κατάλληλης κλίμακας εφ' όσον προβλέπονται έργα οδοποιίας
 - 10.1.4 Υδρογραφικός χάρτης κατάλληλης κλίμακας εφ' όσον προβλέπονται επεμβάσεις στο υδρογραφικό δίκτυο της περιοχής
 - 10.1.5 Χάρτης αποτύπωσης φυσικών ενδιαιτημάτων 1:50.000 ή άλλης κατάλληλης κλίμακας
 - 10.1.6 Χάρτης χρήσεων γης 1:5.000 έως 1:25.000 ή άλλης κατάλληλης κλίμακας
 - 10.1.7 Χάρτης θέσεων λήψης φωτογραφιών του κεφαλαίου 13
 - 10.1.8 Χάρτες με πλέον εξειδικευμένες πληροφορίες που απαιτούνται για την πλήρη περιγραφή της κατάστασης περιβάλλοντος
 - 10.2 Σχέδια
 - 10.2.1 Οριζοντιογραφία σε κλίμακα 1:10.000 ή άλλη κατάλληλη κλίμακα για τις εγκαταστάσεις που συνοδεύουν το έργο
11. Δικαιολογητικά – Εγκρίσεις
12. Βιβλιογραφία – Πηγές
13. Φωτογραφική Τεκμηρίωση
14. Παραρτήματα

Σημείωση: Όλα τα στοιχεία, τα κείμενα και οι χάρτες της Π.Π.Ε. υποβάλλονται και σε ηλεκτρονική μορφή.

Φ.5.3. Περιεχόμενο αίτησης εξαίρεσης από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής

Οι αιτήσεις εξαίρεσης υποβάλλονται, σύμφωνα με τον τύπο που καθορίζεται στο Παράρτημα 2 της **ΥΑ 5707/2007** και συνοδεύονται από τα έγγραφα και τα στοιχεία που ορίζονται στο Παράρτημα αυτό, καθώς και από την απόδειξη καταβολής του προβλεπόμενου ανταποδοτικού τέλους (**μέχρι σήμερα δεν έχει οριστεί ανταποδοτικό τέλος για αιτήσεις εξαίρεσης**). Συγκεκριμένα, η αίτηση εξαίρεσης περιλαμβάνει τα εξής:

Μέρος 1 – Στοιχεία αιτούντος

1. Όνομα /επωνυμία φυσικού / νομικού προσώπου
2. Κατοικία / έδρα
3. Αν ο αιτών είναι φυσικό πρόσωπο, φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας του αιτούντος.
4. Αν ο αιτών είναι νομικό πρόσωπο ο νόμιμος εκπρόσωπος ή διαχειριστής νομικού προσώπου.
5. Όνομα και στοιχεία επικοινωνίας (τηλέφωνο, φαξ, ταχυδρομική και ηλεκτρονική διεύθυνση) του προσώπου το οποίο ορίζεται ως αντίκλητος του αιτούντος για την επικοινωνία με τη ΡΑΕ.
6. Αριθμός Φορολογικού Μητρώου και καταστατικό της αιτούμενης εταιρείας (μόνο αν ο αιτών είναι εταιρεία) με τυχόν τροποποιήσεις.
7. Στοιχεία αποφάσεων εξαίρεσης ή Άδειών Παραγωγής που κατέχει ο αιτών

Μέρος 2 – Περιγραφή έργου

8. Προτεινομένη θέση της εγκατάστασης παραγωγής (θέση – τοπωνύμιο, δήμος, νομός)
9. Ισχύς και τύπος κάθε μονάδας της εγκατάστασης παραγωγής (kW)
10. Περιγραφή καυσίμου ή πρωτογενούς μορφής ενέργειας που θα χρησιμοποιεί η εγκατάσταση παραγωγής, τρόπου τροφοδοσίας της με καύσιμο, καθώς και τεχνολογίας που θα χρησιμοποιεί για την παραγωγή ενέργειας
11. Τεχνική περιγραφή του έργου
12. Προκαταρκτική εκτίμηση του τρόπου σύνδεσης με το Σύστημα ή Δίκτυο Ηλεκτρικής ενέργειας. Το στοιχείο αυτό δεν απαιτείται προκειμένου για εφεδρικούς σταθμούς.
13. Χάρτες προσδιορισμού της ακριβούς θέσης εγκατάστασης του σταθμού παραγωγής. Οι χάρτες αυτοί πρέπει να είναι σε κλίμακα 1:50.000 και 1:5.000 της ΓΥΣ και υποβάλλονται και σε ηλεκτρονική μορφή. Το στοιχείο αυτό δεν απαιτείται προκειμένου για εφεδρικούς σταθμούς.
14. Οι συντεταγμένες του πολυγώνου του γηπέδου του σταθμού υποβάλλονται σε πίνακα (excel) και σε ηλεκτρονική μορφή σύμφωνα με το «Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς (ΕΓΣΑ) '87».
15. Χρονοδιάγραμμα κατασκευής και προτεινόμενη ημερομηνία έναρξης εμπορικής λειτουργίας της εγκατάστασης παραγωγής.

Μέρος 3 – Εξασφάλιση θέσης

16. Τίτλος κυριότητας ή νόμιμης κατοχής του ακινήτου επί του οποίου πρόκειται να εγκατασταθεί ο σταθμός. Το στοιχείο αυτό δεν απαιτείται προκειμένου για εφεδρικούς σταθμούς.

17. Προκειμένου για αιτήσεις σε δημόσιες δασικές εκτάσεις απαιτείται έγκριση της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής.
18. Υπεύθυνη Δήλωση άρθρου 8 παρ. 3 του Ν. 1599/1986, στην οποία ο αιτών δηλώνει ότι όλα τα στοιχεία που υποβάλει με την αίτησή του είναι αληθή.

Σημείωση: Όλα τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο φάκελο της αίτησης, υποβάλλονται και σε ηλεκτρονική μορφή. Όλα τα στοιχεία τα οποία περιλαμβάνονται στο φάκελο της αίτησης εξαίρεσης φέρουν ενιαία αρίθμηση και υποβάλλονται σύμφωνα με τη δομή και την κατάταξη που παρουσιάζεται παραπάνω ανά Μέρος και Παράγραφο.

Οι αιτήσεις εξαίρεσης **δεν απαιτείται** να συνοδεύονται από Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων με δεδομένο ότι για τα έργα είτε δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση (<20 kW) είτε απαιτείται μόνο έκδοση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (20-150 kW), διαδικασία η οποία έπεται την χορήγησης εξαίρεσης.

Σύνοψη: Φάση 5^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ ΡΑΕ

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ Ν.3468/2006, ΦΕΚ Α 129/27.06.06
- ⇒ Ν.3734/2009, ΦΕΚ Α 8/29.02.09
- ⇒ ΥΑ 5707/2007 (ΦΕΚ Β448/03.04.07
- ⇒ Κ.Υ.Α. 104247 και 104248/ ΕΥΠΕ/ ΥΠΕΧΩΔΕ/25.5.2006 (ΦΕΚ Β' 663)
- ⇒ ΚΥΑ 15393/2003
- ⇒ Εγκύκλιος 107100/ΕΥΠΕ/ ΥΠΕΧΩΔΕ/29-8-2006.
- ⇒ ΚΥΑ 49828/2008
- ⇒ Ν.3010.2002

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 5^{ης} φάσης

1 έως 4 μήνες

(Λαμβάνεται υπόψη ότι σημαντικό μέρος των απαιτούμενων μελετών (σχεδιασμός, χωροθέτηση έργου, μελέτη δυναμικού και ενεργειακή μελέτη) έχει ολοκληρωθεί κατά τη διάρκεια του σταδίου Ι. Όμοια, στην περίπτωση αιολικών πάρκων θεωρείται ότι η διενέργεια των απαιτούμενων ανεμολογικών μετρήσεων έχει ολοκληρωθεί στο προηγούμενο στάδιο. Στην περίπτωση όπου τα παραπάνω δεν έχουν γίνει ή δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί, η παρούσα φάση παρατίνεται ανάλογα)

Φάση 6^η: Υποβολή αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής ή εξαιρέσης από την υποχρέωση λήψης της

Φ.6.1. Προϋποθέσεις-περιορισμοί. Θέματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη

Οι αιτήσεις για χορήγηση άδειας παραγωγής υποβάλλονται στη ΡΑΕ κάθε δύο μήνες από την πρώτη έως και τη δέκατη ημέρα του πρώτου μήνα κάθε διμήνου (κύκλος υποβολής αιτήσεων). Ο πρώτος κύκλος υποβολής αιτήσεων αρχίζει από το δεύτερο μήνα κάθε ημερολογιακού έτους. Μετά την παρέλευση της παραπάνω προθεσμίας (**δηλαδή έως τη δέκατη μέρα του συγκεκριμένου κύκλου υποβολής**), νέα στοιχεία που αφορούν τις αιτήσεις που έχουν ήδη υποβληθεί, δεν γίνονται δεκτά.

Αντίθετα, αιτήσεις εξαιρέσης (πλύν φωτοβολταϊκών) από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής, υποβάλλονται οποτεδήποτε, εκτός από την περίπτωση κορεσμένων δικτύων όπου η προθεσμία υποβολής γίνεται μετά από σχετική ανακοίνωση της ΡΑΕ.

Οι αιτήσεις συνοδεύονται από έγγραφο με δήλωση ανάληψης ευθύνης για την πιστότητα των υποβαλλόμενων εγγράφων και στοιχείων και από την απόδειξη καταβολής του προβλεπόμενου ανταποδοτικού τέλους, το οποίο έχει καθοριστεί σε 88,04 ευρώ/MW (Ανακοίνωση ΡΑΕ, 09/08.2007), στην ALPHA BANK στο λογαριασμό της ΡΑΕ με αριθμό IBAN GR6801403580358002002002392 .

Με την αίτηση υποβάλλεται στη ΡΑΕ φάκελος Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε) σε δύο αντίγραφα. Αν ο αιτών προσκομίζει γνωμοδοτήσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 παρ. 8 του **N.3468/2006**, οι γνωμοδοτήσεις αυτές περιλαμβάνονται στο φάκελο της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) και υποβάλλονται σε ένα επιπλέον αντίγραφο στη ΡΑΕ Επίσης, σύμφωνα με τον Οδηγό Αξιολόγησης οι παραπάνω γνωμοδοτήσεις επιδρούν στην αύξηση της βαθμολογίας του κριτηρίου ωριμότητας της αξιολόγησης.

Αντίγραφο της αίτησης και των συνοδευτικών της εγγράφων υποβάλλεται από τον αιτούντα στον Υπουργό Ανάπτυξης.

Φ.6.2. Ηλεκτρονική καταχώρηση αίτησης

Για λόγους ταχύτερης διεκπεραίωσης της παραλαβής / πρωτοκόλλησης των αιτήσεων για χορήγηση άδειας παραγωγής ή απόφασης εξαιρέσης από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής και κατ' ακολουθίαν της εξέτασής και αξιολόγησής τους, απαιτείται η υποβολή μαζί με την αίτηση «Συνοδευτικού Εγγράφου Υποβολής Αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής ή απόφασης εξαιρέσης».

Η συμπλήρωση του εγγράφου γίνεται είτε σε έντυπη μορφή και περιλαμβάνεται στην αίτηση συμπληρωμένο και, επίσης καταχωρείται και ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας της ΡΑΕ. Η συμπλήρωση ή/και ηλεκτρονική υποβολή του Συνοδευτικού Εγγράφου Υποβολής Αίτησης δεν ισοδυναμεί με χορήγηση αριθμού πρωτοκόλλου για την αίτηση ούτε υποκαθιστά την ανάγκη υποβολής του φακέλου της αίτησης στη ΡΑΕ ενώ σε καμία περίπτωση η μη υποβολή του δεν επηρεάζει την εν συνεχεία εξέταση της αίτησης.

Φ.6.3. Διαδικασία υποβολής αιτήσεων ή εξαιρέσεων σε περιοχές με κορεσμένο δίκτυο

Με απόφαση της ΡΑΕ που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της, καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα που αφορούν τη μεθοδολογία για τον προσδιορισμό του περιθωρίου απορρόφησης ισχύος, τη μεθοδολογία επιμερισμού της ισχύος σε περιοχές με κορεσμένα δίκτυα, όπου διαπιστώνεται περιθώριο απορρόφησης ισχύος, καθώς και τον καθορισμό των περιοχών με κορεσμένο δίκτυο.

Υποβολή αιτήσεων σε περιοχές με κορεσμένο δίκτυο

Με απόφαση της ΡΑΕ που εκδίδεται το αργότερο κάθε τρία (3) έτη, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 παρ. 5 περ. α' εδάφ. τέταρτο του Ν.3468/2006, μετά από εισήγηση του οικείου Διαχειριστή, διαπιστώνεται η δυνατότητα απορρόφησης ισχύος από το Σύστημα ή το Δίκτυο και καθορίζεται το περιθώριο απορρόφησης ισχύος των Α.Π.Ε. ανά περιοχή. Η ανωτέρω εισήγηση μπορεί να υποβάλλεται μετά από πρόσκληση της ΡΑΕ. Η απόφαση δημοσιοποιείται στην ιστοσελίδα της ΡΑΕ και δημοσιεύεται, με επιμέλειά της, σε δύο (2) ημερήσιες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας που εκδίδονται στην Αθήνα.

Μετά την παραπάνω απόφαση της ΡΑΕ, ο Υπουργός Ανάπτυξης δημοσιοποιεί πρόσκληση ενδιαφέροντος για τη χορήγηση Αδειών. Στην πρόσκληση καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων στις περιοχές με κορεσμένο δίκτυο, καθώς και η προθεσμία για την υποβολή τους. Περίληψη της απόφασης αυτής δημοσιεύεται σε δύο (2) ημερήσιες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας που εκδίδονται στην Αθήνα και δημοσιοποιείται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Ανάπτυξης και της ΡΑΕ.

Αν οι αιτήσεις που υποβάλλονται για την υλοποίηση έργων σε περιοχή με κορεσμένο δίκτυο, υπερβαίνουν ως προς την ισχύ το περιθώριο ισχύος που καθορίζεται με την παραπάνω απόφαση της ΡΑΕ, διενεργείται συγκριτική αξιολόγηση, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 παρ. 1 της **ΥΑ 5707/2007** και **τον Οδηγό Αξιολόγησης** που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 4 του **Ν.3468/2006** (προς το παρόν ισχύει ο υφιστάμενος οδηγός αξιολόγησης που εκδόθηκε το 2001).

Οι ρυθμίσεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται αν οι αιτήσεις για χορήγηση Άδειας αφορούν έργα που βρίσκονται σε περιοχή με κορεσμένο δίκτυο, αλλά η σύνδεση των σταθμών προτείνεται να πραγματοποιηθεί σε περιοχή με μη κορεσμένο δίκτυο εφόσον τούτο δεν αντίκειται στο οικείο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και είναι συμβατό με τις προγραμματισμένες ενισχύσεις του δικτύου με την προϋπόθεση παράλληλης εξέτασης των ΠΠΕΑ των έργων σύνδεσης.

Υποβολή εξαιρέσεων σε περιοχές με κορεσμένο δίκτυο

Για την κάλυψη περιθωρίου απορρόφησης ισχύος σε περιοχές με κορεσμένα δίκτυα, η ΡΑΕ καθορίζει με την ίδια απόφαση με την οποία διαπιστώνεται το παραπάνω περιθώριο, το χρόνο από τον οποίο αρχίζει η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων εξαίρεσης, που δεν μπορεί να είναι συντομότερη των τριάντα (30) ημερών από την έκδοση της ανωτέρω απόφασης, καθώς και την προθεσμία υποβολής τους.

Αν η συνολική ισχύς που αναφέρεται στις υποβαλλόμενες αιτήσεις που ικανοποιούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 4 του Ν.3468/2006, υπερβαίνει το περιθώριο ισχύος που έχει τεθεί με την ανωτέρω απόφαση, γίνεται επιμερισμός της ισχύος μεταξύ των ανωτέρω αιτήσεων που ικανοποιούν τις προϋποθέσεις για χορήγηση απόφασης εξαίρεσης, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που προσδιορίζεται με απόφαση της ΡΑΕ.

Αν, μετά την έκδοση των ανωτέρω αποφάσεων εξαίρεσης δεν καλύπτεται το περιθώριο ισχύος, η ΡΑΕ, προβαίνει σε ανακοίνωση του νέου περιθωρίου και εισηγείται προς τον Υπουργό Ανάπτυξης την κάλυψη

του με πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για υποβολή αιτήσεων για χορήγηση Άδειας, κατά τα προβλεπόμενα στην προηγούμενη παράγραφο.

Φ.6.4. Δημοσίευση Αιτήσεων

Εντός **πέντε (5) εργασίμων ημερών** από την κατάθεση της αίτησης για χορήγηση Άδειας, ο αιτών πρέπει να δημοσιεύει σε δύο (2) ημερήσιες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας που εκδίδονται στην Αθήνα, σύντομη περίληψη του περιεχομένου της αίτησής του με αναφορά στη δυνατότητα υποβολής αιτιολογημένων αντιρρήσεων, ενώπιον της ΡΑΕ, εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση.

Υπόδειγμα Ανακοίνωσης:

«Σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 6 του Κανονισμού Αδειών για χορήγηση άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (ΥΑ Δ6/Φ1/οικ.5707, ΦΕΚ Β 448 /03.04.07), η εταιρεία..... υπέβαλε στις ../... στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας την με ΑΠ: Ι/...../ΡΑΕ αίτηση για χορήγηση άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για (π.χ. Αιολικό Σταθμό/Μικρό Υδροηλεκτρικό Έργο,...) ισχύος MW στη θέση «.....» του Δ....., Ν.....

Κάθε ενδιαφερόμενος έχει τη δυνατότητα υποβολής αιτιολογημένων αντιρρήσεων ενώπιον της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας εντός 10 ημερών από την δημοσίευση της παρούσας.»

Ο αιτών επίσης πρέπει, **εντός τριών (3) εργασίμων ημερών** από την παραπάνω δημοσίευση να γνωστοποιήσει στη ΡΑΕ τη δημοσίευση αυτή. Για το λόγο αυτό αποστέλλει στη ΡΑΕ τα φύλλα των εφημερίδων που έχουν γίνει οι δημοσιεύσεις ή τουλάχιστον αποκόμματα αυτών στα οποία να είναι εμφανής η ημερομηνία και ο τίτλος της εφημερίδας εντός της παραπάνω προθεσμίας. Σε περίπτωση παράλειψης δημοσίευσης, μη εμπρόθεσμης δημοσίευσης ή μη εμπρόθεσμης γνωστοποίησης της δημοσίευσης, η ΡΑΕ γνωμοδοτεί αρνητικά στον Υπουργό Ανάπτυξης και το ανταποδοτικό τέλος που καταβλήθηκε με την αίτηση, επιστρέφεται.

Η ΡΑΕ μετά τη γνωστοποίηση των δημοσιεύσεων από τον αιτούντα, δημοσιοποιεί στην ιστοσελίδα της το όνομα ή την επωνυμία του αιτούντος, τη θέση, την τεχνολογία και την ισχύ του προτεινόμενου έργου.

Σύνοψη: Φάση 6^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ ΡΑΕ

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ Ν.3468/2006, ΦΕΚ Α 129/27.06.06
- ⇒ ΥΑ 5707/2007 (ΦΕΚ Β448/03.04.07)
- ⇒ Εγκύκλιος 107100/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/29-8-2006

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 6^{ης} φάσης

0,5 έως 2,5 μήνες
(ανάλογα με το αν είναι εφικτή η υποβολή της αίτησης για χορήγηση αδείας την χρονική στιγμή ολοκλήρωσης του φακέλου)

Φάση 7^η: Αξιολόγηση αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής

Γενικά

Η διαδικασία αξιολόγησης Αιτήσεων για χορήγηση αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας απαρτίζεται από δύο κύριες φάσεις, την 1^η Φάση και τη 2^η Φάση. Κατά την 1^η Φάση η αίτηση κρίνεται ατομικά, ανεξάρτητα από τις λοιπές.

Η αίτηση εξετάζεται στη 2^η Φάση μόνον όταν «συγκρούεται» με άλλες αιτήσεις ή υφιστάμενα έργα είτε λόγω συνολικής ή μερικής επικάλυψης των θέσεων των προτεινόμενων έργων, είτε διότι δεν είναι δυνατή η ταυτόχρονη αξιοποίηση του ίδιου ενεργειακού πόρου λόγω περιορισμού ηλεκτρικού δικτύου ή ζητημάτων κορεσμού. Σε αυτή την περίπτωση τα αλληλοσυγκρουόμενα έργα εξετάζονται συγκριτικά το ένα προς το άλλο.

Θετική Γνώμη για ένα έργο διατυπώνεται από τη ΡΑΕ όταν αυτό ικανοποιεί τα κριτήρια της 1^{ης} Φάσης και διαπιστωθεί ότι δεν συγκρούεται με άλλα έργα. Εάν συγκρούεται, ακολουθεί συγκριτική αξιολόγηση των ανταγωνιζόμενων έργων με τα κριτήρια της 2^{ης} Φάσης, και διατύπωση Θετικής Γνώμης για τα προκρινόμενα έργα.

Φ.7.1. Πληρότητα αιτήσεων

Καταρχήν εξετάζεται η τυπική πληρότητα κάθε αίτησης, δηλαδή η ορθή και έγκαιρη υποβολή όλων των δικαιολογητικών που προβλέπονται στο Παράρτημα 1 του Κανονισμού Αδειών Παραγωγής (ΥΑ 5707/2007). Η ΡΑΕ γνωμοδοτεί αρνητικά στον Υπουργό Ανάπτυξης για αιτήσεις που δεν συνοδεύονται από όλα τα έγγραφα και στοιχεία που προβλέπονται στο Παράρτημα 1 της ΥΑ 5707/2007 και η έλλειψη των οποίων καθιστά αδύνατη την έναρξη της αξιολόγησης της αίτησης με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται στο άρθρο 3 παρ. 1 του Ν.3468/2006 και εξειδικεύονται στο άρθρο 9 της ΥΑ 5707/2007 και τον Οδηγό Αξιολόγησης που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 4 του νόμου (ισχύει ο υφιστάμενος Οδηγός Αξιολόγησης που εκδόθηκε το 2001).

Επίσης, η αίτηση για χορήγηση άδειας παραγωγής δεν εξετάζεται αν δεν συνοδεύεται από την απόδειξη καταβολής του προβλεπόμενου ανταποδοτικού τέλους (**=88,04 €/MW**).

Η ΡΑΕ μπορεί να ζητήσει από τον αιτούντα την υποβολή εντός τακτής προθεσμίας διευκρινίσεων ή στοιχείων συμπληρωματικών των ήδη υποβληθέντων που κατά την κρίση της απαιτούνται για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της αίτησης. Αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, η αίτηση θεωρείται μη πλήρης και η ΡΑΕ γνωμοδοτεί αρνητικά προς τον Υπουργό Ανάπτυξης.

Φ.7.2. Αντιρρήσεις

Όποιος έχει έννομο συμφέρον μπορεί, εντός πέντε ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης μιας αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής, να υποβάλει αιτιολογημένη αντίρρηση ενώπιον της ΡΑΕ σε σχέση με την αίτηση που υποβλήθηκε. Αντίγραφο των αντιρρήσεων κοινοποιείται στον Υπουργό Ανάπτυξης.

Οι υποβαλλόμενες αντιρρήσεις συνοδεύονται από έγγραφα και στοιχεία που είναι αναγκαία για την τεκμηρίωσή τους. Αντιρρήσεις που υποβάλλονται εκπρόθεσμα ή από πρόσωπα που δεν έχουν έννομο συμφέρον ή δεν συνοδεύονται από τα αναγκαία για την τεκμηρίωσή τους στοιχεία, απορρίπτονται ως απαράδεκτες.

Η ΡΑΕ κατά την αξιολόγηση της αίτησης, λαμβάνει υπόψη τις αντιρρήσεις που υποβάλλονται και ενημερώνει εγγράφως τον αιτούντα.

Φ.7.3. Επεξεργασία αιτήσεων. Κριτήρια αξιολόγησης

Μετά την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων και μετά την έγκαιρη γνωστοποίηση των δημοσιεύσεων από τον αιτούντα, η ΡΑΕ επεξεργάζεται την αίτηση για χορήγηση Άδειας.

Για τη διαμόρφωση της γνώμης της προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, η ΡΑΕ λαμβάνει υπόψη:

- α) την αίτηση, τα συνημμένα έγγραφα και όλα τα στοιχεία που υποβάλλει ο αιτών,
- β) τη γνωμοδότηση της αρμόδιας αρχής περιβαλλοντικής αδειοδότησης επί της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.),
- γ) τις αντιρρήσεις που υποβλήθηκαν, και
- δ) κάθε άλλο σχετικό στοιχείο ή πληροφορία που κατά την κρίση της θεωρεί απαραίτητο για την αξιολόγηση της αίτησης.

Κριτήρια αξιολόγησης

Για τη διαμόρφωση της γνώμης της σχετικά με την απόρριψη ή αποδοχή της αίτησης για χορήγηση Άδειας, η ΡΑΕ λαμβάνει υπόψη τα κριτήρια αξιολόγησης του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν.3468/2006, όπως, κατά περίπτωση, εξειδικεύονται κατωτέρω:

- α) την εθνική ασφάλεια, αν από την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων επηρεάζονται θέματα εθνικής ασφάλειας που επισημαίνονται από τις αρμόδιες αρχές,
- β) την προστασία της δημόσιας υγείας και ασφάλειας,
- γ) την εν γένει ασφάλεια των εγκαταστάσεων και του σχετικού εξοπλισμού του Συστήματος και του Δικτύου, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων του Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου και του Κώδικα Διαχείρισης του Συστήματος και Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας,
- δ) την ενεργειακή αποδοτικότητα του έργου, όπως αυτή προκύπτει από τις ενεργειακές μελέτες που υποβάλλονται, καθώς και την οικονομική βιωσιμότητα του έργου. Οι ενεργειακές μελέτες πρέπει να τεκμηριώνονται, για τα έργα Α.Π.Ε από μετρήσεις του δυναμικού Α.Π.Ε. και για τα έργα Σ.Η.Θ.Υ.Α. από τα ενεργειακά ισοζύγιά τους,
- ε) την ωριμότητα του έργου σε σχέση με τη δυνατότητα υλοποίησής του, εντός των χρονικών ορίων που τίθενται στο νόμο, όπως αυτή προκύπτει ιδίως:
 - αα) από υφιστάμενες γνωμοδοτήσεις αρμόδιων υπηρεσιών,
 - ββ) από μελέτες ή άλλα συναφή στοιχεία από τα οποία συνάγεται η δυνατότητα υλοποίησης και σύνδεσης του έργου με το Σύστημα ή το Δίκτυο,

στ) την εξασφάλιση ή τη δυνατότητα εξασφάλισης του δικαιώματος χρήσης της θέσης εγκατάστασης του έργου, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7 του Ν.3468/2006, σύμφωνα με το οποίο οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α., καθώς και τα συνοδά έργα επιτρέπεται να εγκαθίστανται και να λειτουργούν είτε σε χώρο που ο αιτών έχει το δικαίωμα νόμιμης χρήσης, είτε σε δάση ή δασικές εκτάσεις,

ζ) τη δυνατότητα του αιτούντος να υλοποιήσει το έργο με βάση την οικονομική, επιστημονική και τεχνική επάρκειά του. Για την αξιολόγηση της οικονομικής επάρκειας του αιτούντος, λαμβάνεται υπόψη η επάρκεια των προβλεπόμενων ιδίων κεφαλαίων του, το ύψος οποίων πρέπει να ανέρχεται σε **ποσοστό τουλάχιστον 18% επί του προϋπολογισμού του έργου**. Αν ο αιτών έχει υποβάλει αιτήσεις για άλλα έργα, ή είναι ήδη κάτοχος Άδειας για έργα τα οποία δεν έχουν υλοποιηθεί, το ύψος των ιδίων κεφαλαίων του φορέα πρέπει να ανέρχεται **σε ποσοστό τουλάχιστον 18%** επί του προϋπολογισμού του συνόλου των έργων για τα οποία έχει υποβάλει αίτηση ή διαθέτει Άδεια.

Για αιτήσεις που υποβάλλονται από φορέα κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 παρ. 9 του Ν.3468/2006, δηλαδή από νομικά πρόσωπα, στο μετοχικό ή εταιρικό κεφάλαιο των οποίων μετέχουν τουλάχιστον είκοσι (20) πρόσωπα, το καθένα από τα οποία έχει μετοχική ή εταιρική συμμετοχή, κατ' ανώτατο όριο, μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, το ύψος των ιδίων κεφαλαίων πρέπει να ανέρχεται **σε ποσοστό τουλάχιστον 15%** επί του προϋπολογισμού του έργου. Η συμμετοχή των νομικών προσώπων πρέπει να διέπεται, ως προς τη μετοχική τους σύνθεση, από τους κανόνες της διαφάνειας,

η) τη διασφάλιση παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας και προστασίας των Πελατών,

θ) την προστασία του περιβάλλοντος, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε..

Αν ένα από τα ανωτέρω κριτήρια δεν ικανοποιείται, η ΡΑΕ γνωμοδοτεί αρνητικά για τη χορήγηση της Άδειας.

Στον Οδηγό Αξιολόγησης που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 4 του **Ν.3468/2006** ορίζεται κάθε λεπτομέρεια και ειδικότερο τεχνικό θέμα που αφορά τα ανωτέρω κριτήρια αξιολόγησης και ειδικότερα τις προδιαγραφές των ενεργειακών μελετών, τη μεθοδολογία αξιολόγησης του κριτηρίου της ενεργειακής αποδοτικότητας του έργου, του κριτηρίου της οικονομικής, επιστημονικής και τεχνικής επάρκειας του φορέα, τα ελάχιστα επίπεδα απόδοσης σε κάθε κριτήριο αξιολόγησης, όπου αυτά απαιτούνται, τη μεθοδολογία συγκριτικής αξιολόγησης των αιτήσεων, καθώς και κάθε ειδικότερο στοιχείο που απαιτείται για την αξιολόγηση των αιτήσεων. Προς το παρόν ισχύει ο υφιστάμενος οδηγός αξιολόγησης που εκδόθηκε το 2001.

Διαδικασία Αξιολόγησης συγκρουόμενων έργων

Η ΡΑΕ διενεργεί συγκριτική αξιολόγηση μεταξύ των έργων που προτείνονται με αιτήσεις που υποβάλλονται **μόνο στον ίδιο κύκλο υποβολής αιτήσεων ή κατόπιν προσκλήσεως εκδήλωσης ενδιαφέροντος**, εφόσον για τα έργα αυτά ικανοποιούνται τα κριτήρια της 1^{ης} Φάσης αξιολόγησης α' έως η' της προηγούμενης παραγράφου, όπως εξειδικεύονται στον Οδηγό Αξιολόγησης και καταρτίζει πίνακα αξιολογικής κατάταξης. Η συγκριτική αξιολόγηση πραγματοποιείται, αν:

α) υφίσταται εδαφική επικάλυψη, ήτοι συνολική ή μερική επικάλυψη των θέσεων των προτεινόμενων έργων,

β) δεν είναι δυνατή η ταυτόχρονη αξιοποίηση του ίδιου ενεργειακού πόρου.

Αν, μετά τη διενέργεια συγκριτικής αξιολόγησης, προκύπτει ότι τα συγκρουόμενα έργα είναι ισοδύναμα, κατά τα προβλεπόμενα στον Οδηγό Αξιολόγησης, η ΡΑΕ μπορεί πριν από τη διατύπωση της γνώμης της και για να καταστεί δυνατή η υλοποίηση των έργων, να προτείνει στους ενδιαφερόμενους με έγγραφό της κοινοποιούμενο στη Γενική Διεύθυνση Ενέργειας του Υπουργείου Ανάπτυξης τη μεταβολή:

- α) της θέσης των έργων, αν απαιτούνται μικρές μεταβολές στο χώρο εγκατάστασης, ιδίως αν απαιτείται περιορισμός της εγκατάστασης των έργων σε τμήμα του χώρου της αρχικά προτεινόμενης θέσης,
- β) της ισχύος των έργων, αν απαιτείται μείωση ως προς την αιτούμενη ισχύ,
- γ) του φορέα των έργων, αν απαιτείται, η από κοινού υλοποίηση ενός έργου.

Σε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' έως γ', οι αιτούντες προβαίνουν στις αναγκαίες μεταβολές των στοιχείων της αίτησής τους τηρώντας τις διατυπώσεις δημοσιότητας που περιγράφεται στην παράγραφο Φ.6.4.

Αν συντρέχει περίπτωση μερικής εδαφικής επικάλυψης και, κατά την κρίση της ΡΑΕ, είναι δυνατή και η υλοποίηση του έργου που έπεται στην αξιολογική κατάταξη ως προς το μέρος που δεν επικαλύπτεται, η ΡΑΕ, καλεί τον ενδιαφερόμενο να υποβάλει αναθεωρημένα τα τεχνικά στοιχεία της αίτησης, καθώς και νέο φάκελο Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε) που διαβιβάζεται στην αρμόδια αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Φ.7.4. Διαβίβαση Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.)

Η ΡΑΕ, πριν διατυπώσει τη γνώμη της προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, αφού διαπιστώσει ότι ικανοποιούνται τα κριτήρια που καθορίζονται στις περιπτώσεις α' έως η' της παραγράφου Φ.7.3. όπως αυτά εξειδικεύονται στον Οδηγό Αξιολόγησης που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 4 του Ν.3468/2006 (προς το παρόν ισχύει ο υφιστάμενος Οδηγός Αξιολόγησης που εκδόθηκε το 2001), διαβιβάζει, εντός δύο (2) μηνών από τη συμπλήρωση του φακέλου της αίτησης, ένα (1) αντίγραφο της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) στην αρμόδια αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης, προκειμένου να γνωμοδοτήσει κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 παρ. 2 του Ν.3468/2006. Η διαβίβαση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο, ο οποίος στη συνέχεια υποβάλει στην αρμόδια αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης τα λοιπά αντίγραφα του φακέλου της Π.Π.Ε., σύμφωνα με την διαδικασία που περιγράφεται στην κείμενη νομοθεσία, σχετικά με την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων ηλεκτροπαραγωγής με χρήση Α.Π.Ε ή μέσω Σ.Η.Θ.Υ.Α.

Σημείωση: Σύμφωνα με την παρ.1 του αρ.27 του Ν. 3734/2009, η παραπάνω παράγραφος τροποποιήθηκε ως εξής: «Η αρχή αυτή γνωμοδοτεί είτε περί της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (ΠΠΕΑ) είτε περί της μη αναγκαιότητας τήρησης της ανωτέρω διαδικασίας και διαβιβάζει τη γνωμοδότησή της στη ΡΑΕ εντός εξήντα (60) εργάσιμων ημερών από τη συμπλήρωση του φακέλου της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΠΠΕ) ή αμέσως από τη διαπίστωση της μη αναγκαιότητας τήρησης της σχετικής διαδικασίας.»

Στην ουσία αναφέρεται ότι η οικεία αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης διαβιβάζει στη ΡΑΕ χωρίς καθυστέρηση το έγγραφο με το οποίο εκφράζεται η διαπίστωση για τη μη αναγκαιότητα τήρησης της εν λόγω διαδικασίας.

Μετά τη διενέργεια της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.), η αρμόδια αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης διαβιβάζει στη ΡΑΕ ένα (1) θεωρημένο αντίγραφο του φακέλου της Π.Π.Ε.Α.

Σε περίπτωση συγκριτικής αξιολόγησης και μετά το πέρας αυτής η ΡΑΕ διαβιβάζει στην αρμόδια αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης το φάκελο της Π.Π.Ε. για το έργο που προκρίθηκε. Το έγγραφο διαβίβασης συνοδευόμενο οπωσδήποτε από τα αποτελέσματα της συγκριτικής αξιολόγησης κοινοποιείται στον Υπουργό Ανάπτυξης, καθώς και τους ενδιαφερόμενους, οι οποίοι μπορεί να καταθέσουν αίτημα αναθεώρησης εντός δέκα πέντε (15) ημερών. Αν η αρμόδια αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης γνωμοδοτήσει αρνητικά για το έργο που προκρίθηκε, η ΡΑΕ διαβιβάζει το φάκελο της αίτησης που έπεται στον πίνακα αξιολογικής κατάταξης.

Σύνοψη: Φάση 7^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ ΡΑΕ

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ Ν.3468/2006
- ⇒ Ν.3734/2009
- ⇒ ΥΑ 5707/2007
- ⇒ Εγκύκλιος 107100/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/29-8-2006

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 7^{ης} φάσης

4 έως 12 μήνες

Φάση 8^η: Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.)

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο Φ.5.2. για έργα των υποκατηγοριών 1 και 2 της πρώτης (Α') κατηγορίας καθώς και για έργα της υποκατηγορίας 3 της δεύτερης (Β') κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, υποβάλλεται Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) η οποία είναι σύμφωνη με τον **τύπο Ι** της Κ.Υ.Α. οικ. 104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06.

Η περιβαλλοντική αδειοδότηση ενός έργου Α.Π.Ε. καθορίζεται με βάση την Κ.Υ.Α.104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/25.5.2006 (ΦΕΚ Β' 663) στην οποία καθορίζεται διαφορετική διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης ανάλογα με την περιβαλλοντική κατηγορία που ανήκει το κάθε έργο. Ανάλογα με την υποκατηγορία που ανήκει το έργο, διακρίνονται οι παρακάτω περιπτώσεις:

Περίπτωση 1^η: Έργα που ανήκουν στην 1^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002

Στην περίπτωση αυτή υπάγονται:

- Υδροηλεκτρικά έργα με ταμιευτήρα χωρητικότητας $T \geq 1.000.000 \text{ m}^3$ είτε με αγωγό εκτροπής $\geq 1.000 \text{ m}$ είτε με εγκατεστημένη ισχύ $\geq 8 \text{ MW}$
- Ηλεκτροπαραγωγή από αιολική και ηλιακή ενέργεια έργων με ισχύ $> 40 \text{ MW}$

- Εναέριες γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας δυναμικότητας ≥ 150 KV
- Υποσταθμοί ανοιχτού τύπου δυναμικότητας ≥ 400 kV

Η διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης για τα έργα της 1^{ης} υποκατηγορίας της πρώτης κατηγορίας Α' περιλαμβάνει τα εξής:

1.1 Υποβολή της Π.Π.Ε.

Ένα εκ των δύο αντιγράφων της Π.Π.Ε. που συνοδεύουν την αίτηση για χορήγηση άδειας παραγωγής διαβιβάζεται από τη ΡΑΕ στην Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (Ε.Υ.ΠΕ.) του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ, με ταυτόχρονη κοινοποίηση της διαβίβασης στον ενδιαφερόμενο φορέα, ο οποίος στη συνέχεια υποβάλλει στην αρμόδια αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης τα λοιπά αντίγραφα του φακέλου της Π.Π.Ε. ανάλογα με τη φύση και το είδος του έργου (τουλάχιστον 10 επιπλέον αντίγραφα). Η υποβαλλόμενη μελέτη είναι τύπου Ι και υποβάλλεται και σε ηλεκτρονική μορφή.

Σε περίπτωση που ο φάκελος δεν είναι πλήρης, ή αν κρίνεται αναγκαία περαιτέρω τεκμηρίωση για την καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος, η Ε.Υ.ΠΕ. εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την υποβολή του, ενημερώνει εγγράφως τον αιτούντα για τα απαιτούμενα για την τεκμηρίωση ή συμπλήρωση του φακέλου δικαιολογητικά και στοιχεία.

1.2 Γνωμοδότηση συναρμοδίων υπηρεσιών

Η Ε.Υ.ΠΕ. αφού εξετάσει το φάκελο και διαπιστώσει ότι είναι πλήρης και πριν γνωμοδοτήσει επί του περιεχομένου του, διαβιβάζει αυτόν στους ακόλουθους κατά περίπτωση, φορείς, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την συμπλήρωσή του, για τη διατύπωση σχετικής γνώμης για θέματα της αρμοδιότητάς τους:

- α) τη Διεύθυνση Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
- β) τη Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε, αποκλειστικά για τα έργα Α.Π.Ε. που εγκαθίστανται εν μέρει ή στο σύνολό τους σε περιοχές του εθνικού καταλόγου που έχουν προταθεί για ένταξη στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο NATURA 2000 και σε περιοχές RAMSAR,
- γ) το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας,
- δ) την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας,
- ε) την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,
- στ) την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης,
- ζ) τις αρμόδιες Εφορείες Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και τις Εφορείες Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, τις Εφορείες Νεοτέρων Μνημείων και αποκλειστικά για έργα Α.Π.Ε. που εγκαθίστανται στη θάλασσα, τις Εφορείες Εναλίων Αρχαιοτήτων,
- η) τους Οργανισμούς Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, αποκλειστικά για τα έργα Α.Π.Ε. που προτείνεται να εγκατασταθούν στις περιοχές δικαιοδοσίας των εν λόγω Οργανισμών και τους αρμόδιους Οργανισμούς της οικείας Περιφέρειας, που ορίζονται στο άρθρο 3 του Ν. 2508/1997, εφόσον αυτοί έχουν συσταθεί,
- θ) τους Φορείς Διαχείρισης Προστατευομένων Περιοχών, αποκλειστικά για τα έργα Α.Π.Ε. που προτείνεται να εγκατασταθούν στις περιοχές δικαιοδοσίας των εν λόγω Φορέων που ορίζονται στο άρθρο 15 του Ν. 2742/1999, εφόσον αυτοί έχουν ιδρυθεί,

- ι) την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, αποκλειστικά για έργα Α.Π.Ε. που εγκαθίστανται στη θάλασσα ή/και στον αιγιαλό,
- ια) την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών αποκλειστικά για θέματα επικοινωνιών,
- ιβ) την αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση Υδάτων, αποκλειστικά για υδροηλεκτρικά έργα.

Αν κατά την υποβολή του φακέλου ο ενδιαφερόμενος προσκομίζει μία ή περισσότερες από τις απαιτούμενες γνωμοδοτήσεις των ανωτέρω φορέων, συνοδευόμενη από χάρτη πρωτοτύπως θεωρημένο από τον αρμόδιο φορέα και πανομοιότυπο με αυτόν της Π.Π.Ε., που απεικονίζει το έργο και τις εναλλακτικές λύσεις, η Ε.Υ.ΠΕ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. δεν προβαίνει στη διαβίβαση του φακέλου στους φορείς από τους οποίους αυτές έχουν εκδοθεί.

Οι παραπάνω υπηρεσίες και φορείς υποχρεούνται να διαβιβάσουν τη γνώμη τους στην Ε.Υ.ΠΕ. εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή του φακέλου.

1.3 Έκδοση γνωμοδότησης επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Η Ε.Υ.ΠΕ. εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την παραλαβή των ως άνω γνωμοδοτήσεων ή άλλως από την παρέλευση της ταχθείσας ανωτέρω προθεσμίας και ανεξάρτητα από το αν έχουν διαβιβασθεί ή όχι γνωμοδοτήσεις, σύμφωνα με το εδάφιο γ' της παραγράφου 9 του άρθρου 4 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002, προβαίνει σε Π.Π.Ε.Α. που συνίσταται σε θετική γνωμοδότηση ή σε αρνητική απόφαση επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και εισηγείται σχετικά στο Γενικό Δ/ντή Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.. Το περιεχόμενο της γνωμοδότησης και τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη περιγράφονται στο άρθρο 2 του Ν.3010/2002.

Η θετική γνωμοδότηση ή αρνητική απόφαση επί της Π.Π.Ε.Α. εκδίδεται από το Γενικό Διευθυντή Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την εισήγηση της Ε.Υ.ΠΕ. Η θετική γνωμοδότηση ισχύει για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών.

Η απόφαση επί της Π.Π.Ε.Α. κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο και στη ΡΑΕ Σε περίπτωση θετικής γνωμοδότησης, καλείται ο ενδιαφερόμενος να συνεχίσει περαιτέρω τη διαδικασία Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων σύμφωνα με το άρθρο 4 της Κ.Υ.Α.104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/25.5.2006, και τις υποδείξεις της Ε.Υ.ΠΕ. Η Ε.Υ.ΠΕ. μπορεί να ζητήσει από τον ενδιαφερόμενο να υποβάλλει πρόσθετα στοιχεία και επιπλέον τεκμηρίωση για επιμέρους περιβαλλοντικούς τομείς/μέσα και παραμέτρους.

1.4 Δημοσιοποίηση της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης

Η θετική γνωμοδότηση ή αρνητική απόφαση συνοδευόμενη από το φάκελο της Π.Π.Ε., διαβιβάζεται από την Ε.Υ.ΠΕ. στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο, προκειμένου να λάβει γνώση και να ενημερώσει τους πολίτες και τους φορείς εκπροσώπησής τους.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την παραλαβή των παραπάνω στοιχείων, προβαίνει σε δημοσίευση στον τοπικό τύπο, ή σε περίπτωση έλλειψής του, σε μία εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια σχετικής ανακοίνωσης προς το κοινό, για να λάβει γνώση του περιεχομένου των στοιχείων αυτών. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Α' του άρθρου 7 της ΚΥΑ Η.Π. 37111/2003. Παράλληλα το Νομαρχιακό Συμβούλιο προβαίνει και σε ανάρτηση της εν λόγω ανακοίνωσης στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Τα έξοδα δημοσίευσης στον τύπο βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο φορέα.

Σύνοψη: Φάση 8^η , Περίπτωση 1^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ Γενικός Γραμματέας Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ
- ⇒ Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (Ε.Υ.ΠΕ.) του ΥΠΕΧΩΔΕ
- ⇒ Νομαρχιακό Συμβούλιο
- ⇒ Γνωμοδοτούσες υπηρεσίες και φορείς (παράγραφος 1.2 παραπάνω)

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΚΥΑ 104247 και 104248/2006
- ⇒ ΚΥΑ 15393/2002
- ⇒ ΚΥΑ 11014/2003
- ⇒ Ν. 3010/02 όπως ισχύει
- ⇒ ΚΥΑ 37111/2003
- ⇒ ΥΑ 5707/2007

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 8^{ης} φάσης για
την 1^η περίπτωση έργων
4 έως 18 μήνες

Περίπτωση 2^η: Έργα που ανήκουν στη 2^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002

Στην περίπτωση αυτή υπάγονται:

- όλα τα υδροηλεκτρικά έργα εκτός της 1^{ης} υποκατηγορίας της Α' κατηγορίας και εκτός της 3^{ης} υποκατηγορίας της Β' κατηγορίας, δηλαδή έργα με αγωγό εκτροπής < 1000 m και ισχύ μέχρι 8 MW,
- ηλεκτροπαραγωγή από αιολική και ηλιακή ενέργεια έργων με ισχύ από 5 έως 40 MW,
- ηλεκτροπαραγωγή από φωτοβολταϊκά τόξα με ισχύ ≥ 2 MW.

Από τα παραπάνω έργα εξαιρούνται όσα:

α) πρόκειται να πραγματοποιηθούν εν μέρει ή στο σύνολό τους σε περιοχές RAMSAR ή σε περιοχές του εθνικού καταλόγου του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου NATURA 2000, σε εθνικούς δρυμούς και αισθητικά δάση σύμφωνα με το άρθρο 6 της υπ' αριθμ.33318/3028/1998 Κ.Υ.Α.

β) πραγματοποιούνται εν μέρει ή στο σύνολό τους από κεντρικές υπηρεσίες Υπουργείων σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002.

γ) πραγματοποιούνται εντός διοικητικών ορίων δύο ή περισσότερων περιφερειών της χώρας.

Στις περιπτώσεις (α), (β) και (γ) που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφηκε στην περίπτωση 1 για τα έργα της υποκατηγορίας 1 της Α' κατηγορίας.

Η διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης για τα έργα της 2^{ης} υποκατηγορίας της πρώτης κατηγορίας Α' περιλαμβάνει τα εξής:

2.1 Υποβολή της Π.Π.Ε.

Ένα εκ των δύο αντιγράφων της Π.Π.Ε. που συνοδεύουν την αίτηση για χορήγηση άδειας παραγωγής διαβιβάζεται από τη ΡΑΕ στην Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.) της Οικείας Περιφέρειας, με ταυτόχρονη κοινοποίηση της διαβίβασης στον ενδιαφερόμενο φορέα, ο οποίος στη συνέχεια υποβάλλει στην αρμόδια αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης τα λοιπά αντίγραφα του φακέλου

της Π.Π.Ε. ανάλογα με τη φύση και το είδος του έργου (τουλάχιστον 8 επιπλέον αντίγραφα). Η υποβαλλόμενη μελέτη είναι **τύπου II** και υποβάλλεται και σε ηλεκτρονική μορφή.

Σε περίπτωση που ο φάκελος δεν είναι πλήρης, ή αν κρίνεται αναγκαία περαιτέρω τεκμηρίωση για την καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος, η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την υποβολή του, ενημερώνει εγγράφως τον αιτούντα για τα απαιτούμενα για την τεκμηρίωση ή συμπλήρωση του φακέλου δικαιολογητικά και στοιχεία.

2.2 Γνωμοδότηση συναρμοδίων υπηρεσιών

Η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. αφού εξετάσει το φάκελο και διαπιστώσει ότι είναι πλήρης και πριν γνωμοδοτήσει επί του περιεχομένου του, διαβιβάζει αυτόν στις ακόλουθες Περιφερειακές Υπηρεσίες και Φορείς και σε περίπτωση έλλειψης τούτων στις αντίστοιχες Κεντρικές ή Νομαρχιακές Υπηρεσίες, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την συμπλήρωσή του, για τη διατύπωση σχετικής γνώμης για θέματα της αρμοδιότητάς τους:

- α) το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας,
- β) την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας,
- γ) την αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία Δασών,
- δ) την αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού,
- ε) τις αρμόδιες Εφορείες Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και τις Εφορείες Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, τις Εφορείς Νεοτέρων Μνημείων και αποκλειστικά για έργα Α.Π.Ε. που εγκαθίστανται στη θάλασσα, τις Εφορείς Εναλίων Αρχαιοτήτων,
- στ) τους Οργανισμούς Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, αποκλειστικά για τα έργα Α.Π.Ε. που προτείνεται να εγκατασταθούν στις περιοχές δικαιοδοσίας των εν λόγω Οργανισμών και τους αρμόδιους Οργανισμούς της οικείας Περιφέρειας, που ορίζονται στο άρθρο 3 του Ν.2508/1997, εφόσον αυτοί έχουν συσταθεί,
- ζ) την αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών, αποκλειστικά για θέματα επικοινωνιών,
- η) την αρμόδια Λιμενική Αρχή του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, αποκλειστικά για έργα Α.Π.Ε. που εγκαθίστανται στη θάλασσα ή στον αιγιαλό,
- θ) την αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση Υδάτων αποκλειστικά για υδροηλεκτρικά έργα.

Αν κατά την υποβολή του φακέλου ο ενδιαφερόμενος προσκομίζει μία ή περισσότερες από τις απαιτούμενες γνωμοδοτήσεις των ανωτέρω φορέων, συνοδευόμενη από χάρτη πρωτοτύπως θεωρημένο από τον αρμόδιο φορέα και πανομοιότυπο με αυτόν της Π.Π.Ε., που απεικονίζει το έργο και τις εναλλακτικές λύσεις, η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. της οικείας Περιφέρειας δεν προβαίνει στη διαβίβαση του φακέλου στους φορείς από τους οποίους αυτές έχουν εκδοθεί.

Οι παραπάνω υπηρεσίες και φορείς υποχρεούνται να διαβιβάσουν τη γνώμη τους στην ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την παραλαβή του φακέλου.

2.3 Έκδοση γνωμοδότησης επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την παραλαβή των ως άνω γνωμοδοτήσεων ή άλλως από την παρέλευση της ταχθείσας ανωτέρω προθεσμίας και ανεξάρτητα από το αν έχουν διαβιβασθεί ή

όχι γνωμοδοτήσεις, σύμφωνα με το εδάφιο γ' της παραγράφου 9 του άρθρου 4 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002, προβαίνει σε Π.Π.Ε.Α. που συνίσταται σε θετική γνωμοδότηση ή σε αρνητική απόφαση επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και εισηγείται σχετικά στο Γενικό Δ/ντή της Περιφέρειας. Το περιεχόμενο της γνωμοδότησης και τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη περιγράφονται στο άρθρο 2 του Ν.3010/2002.

Η θετική γνωμοδότηση ή αρνητική απόφαση επί της Π.Π.Ε.Α εκδίδεται από το Γενικό Διευθυντή της οικείας Περιφέρειας, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την εισήγηση της ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. Η θετική γνωμοδότηση ισχύει για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών.

Η απόφαση επί της Π.Π.Ε.Α. κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο και στη ΡΑΕ. Σε περίπτωση θετικής γνωμοδότησης, καλείται ο ενδιαφερόμενος να συνεχίσει περαιτέρω τη διαδικασία Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΚΥΑ 104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/25.5.2006, και τις υποδείξεις της ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.. Η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. μπορεί να ζητήσει από τον ενδιαφερόμενο να υποβάλλει πρόσθετα στοιχεία και επιπλέον τεκμηρίωση για επιμέρους περιβαλλοντικούς τομείς/μέσα και παραμέτρους.

2.4 Δημοσιοποίηση της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης

Η θετική γνωμοδότηση ή αρνητική απόφαση συνοδευόμενη από το φάκελο της Π.Π.Ε., διαβιβάζεται από τη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. της οικείας Περιφέρειας στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο, προκειμένου να λάβει γνώση και να ενημερώσει τους πολίτες και τους φορείς εκπροσώπησής τους.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την παραλαβή των παραπάνω στοιχείων, προβαίνει σε δημοσίευση στον τοπικό τύπο, ή σε περίπτωση έλλειψής του, σε μία εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια σχετικής ανακοίνωσης προς το κοινό, για να λάβει γνώση του περιεχομένου των στοιχείων αυτών. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Α' του άρθρου 7 της ΚΥΑ Η.Π. 37111/2003. Παράλληλα το Νομαρχιακό Συμβούλιο προβαίνει και σε ανάρτηση της εν λόγω ανακοίνωσης στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Τα έξοδα δημοσίευσης στον τύπο βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο φορέα.

Σύνοψη: Φάση 8^η , Περίπτωση 2^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας
- ⇒ Διεύθυνση Περιβάλλοντος Χωροταξίας οικείας Περιφέρειας
- ⇒ Νομαρχιακό Συμβούλιο
- ⇒ Γνωμοδοτούσες υπηρεσίες και φορείς (παράγραφος 2.2 παραπάνω)

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΚΥΑ 104247 και 104248/2006
- ⇒ ΚΥΑ 15393/2002
- ⇒ ΚΥΑ 11014/2003
- ⇒ Ν. 3010/02 όπως ισχύει
- ⇒ ΚΥΑ 37111/2003
- ⇒ ΥΑ 5707/2007

**Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 8^{ης} φάσης για
την 2^η περίπτωση έργων
4 έως 12 μήνες**

Περίπτωση 3η: Έργα που ανήκουν στην 3η υποκατηγορία της Β' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002

- Υδροηλεκτρικά έργα χωρίς ταμιευτήρα (μόνο έργο υδροληψίας μέγιστου ύψους 2m) και με αγωγό εκτροπής μήκους < 1.000 m και ισχύ < 1 MW
- Ηλεκτροπαραγωγή από αιολική και ηλιακή ενέργεια έργων με ισχύ μικρότερη των 5 MW
- Ηλεκτροπαραγωγή από φωτοβολταϊκά τόξα έργων:
 - α) με ισχύ από 20 kW έως 2 MW εφόσον βρίσκονται εκτός περιοχών NATURA 2000, εθνικών δρυμών, παραδοσιακών οικισμών και περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, και
 - β) με ισχύ < 2 MW εφόσον βρίσκονται εντός περιοχών NATURA 2000, εθνικών δρυμών, παραδοσιακών οικισμών και περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.
- Εναέριες γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας δυναμικότητας από 50 kV έως 150kV.

Από τα παραπάνω έργα εξαιρούνται όσα πρόκειται να πραγματοποιηθούν εν μέρει ή στο σύνολό τους σε περιοχές RAMSAR ή σε περιοχές του εθνικού καταλόγου του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου NATURA 2000, σε εθνικούς δρυμούς και αισθητικά δάση σύμφωνα με την υπ' αριθμ.33318/3028/1998 Κ.Υ.Α. Για τα έργα αυτά ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφηκε στην περίπτωση 2 για τα έργα της υποκατηγορίας 2 της Α' κατηγορίας.

Η διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης για τα έργα της 3ης υποκατηγορίας της δεύτερης κατηγορίας Β' περιλαμβάνει τα εξής:

3.1 Υποβολή της Π.Π.Ε.

Ένα εκ των δύο αντιγράφων της Π.Π.Ε. που συνοδεύουν την αίτηση για χορήγηση άδειας παραγωγής διαβιβάζεται από τη ΡΑΕ στην Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.) της οικείας Περιφέρειας, με ταυτόχρονη κοινοποίηση της διαβίβασης στον ενδιαφερόμενο φορέα, ο οποίος στη συνέχεια υποβάλλει στην αρμόδια αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης τα λοιπά αντίγραφα του φακέλου της Π.Π.Ε. ανάλογα με τη φύση και το είδος του έργου (τουλάχιστον 6 επιπλέον αντίγραφα). Η υποβαλλόμενη μελέτη είναι **τύπου II** και υποβάλλεται και σε ηλεκτρονική μορφή.

3.2 Απόφαση επί της διαδικασίας

Η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. της οικείας Περιφέρειας αξιολογεί εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την υποβολή της αίτησης, και εισηγείται στον Γενικό Γραμματέα αν για το συγκεκριμένο έργο Α.Π.Ε. θα ακολουθηθεί η διαδικασία της υποκατηγορίας 2 που προβλέπεται στα άρθρα 6 και 7 της ΚΥΑ 104247/2006, ή η διαδικασία της υποκατηγορίας 4 που προβλέπεται στο άρθρο 10 της ΚΥΑ 104247/2006.

Στην πρώτη περίπτωση (κατάταξη σε κατηγορία Α2), η ΔΙΠΕΧΩ ακολουθεί τη διαδικασία 2 που έχει περιγραφεί για τα έργα της υποκατηγορίας 2 της Α' κατηγορίας.

Στη δεύτερη περίπτωση, εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την εισήγηση της ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ., η οποία διαβιβάζεται στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο προκειμένου να λάβει γνώση και να ενημερώσει τους πολίτες και τους φορείς εκπροσώπησης τους. Στη συνέχεια, σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 106755/28.07.2008 κοινή εγκύκλιο των υπουργείων ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις:

α) στην περίπτωση που το έργο δεν βρίσκεται εντός δασικής έκτασης και επομένως δεν απαιτείται η έκδοση έγκρισης επέμβασης, η απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας διαβιβάζεται στην

αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για να ακολουθηθεί η διαδικασία έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 10 της ΚΥΑ 104247/2006.

β) στην περίπτωση που το έργο βρίσκεται σε δάσος ή εντός δασικής έκτασης και επομένως απαιτείται η έκδοση έγκρισης επέμβασης από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, ως αρμόδια υπηρεσία για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου ορίζεται η οικεία Περιφερειακή Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.). Η διαδικασία που ακολουθείται για την έκδοση Ε.Π.Ο. είναι αυτή που προβλέπεται στο άρθρο 10 της ΚΥΑ 104247/2006 για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων της 4^{ης} υποκατηγορίας. Η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας

Σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 103323/17.04.2009 εγκύκλιο της Ε.Υ.ΠΕ. στην περίπτωση έργων που κατατάσσονται στην υποκατηγορία 3 της δεύτερης (Β') κατηγορίας έργων και αναπτύσσονται εντός δύο ή περισσότερων περιφερειών, εκδίδεται κοινή απόφαση περί υπαγωγής τους στην υποκατηγορία 2 ή υποκατηγορία 4 της πρώτης και δεύτερης κατηγορίας αντίστοιχα της ΚΥΑ 15393/02 από τους Γενικούς Γραμματείς των δύο ή περισσότερων Περιφερειών.

3.3 Δημοσιοποίηση της Απόφασης Αξιολόγησης έργου

Στη δεύτερη περίπτωση (κατάταξης έργου στην υποκατηγορία 4), αν δηλαδή αξιολογηθεί ότι για το έργο **δεν απαιτείται να γίνει Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση**, η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. της Περιφέρειας διαβιβάζει τη σχετική απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο προκειμένου να λάβει γνώση και να ενημερώσει τους πολίτες και τους φορείς εκπροσώπησής τους. Παράλληλα η σχετική απόφαση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο και στη ΡΑΕ.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την παραλαβή των παραπάνω στοιχείων, προβαίνει σε δημοσίευση στον τοπικό τύπο, ή σε περίπτωση έλλειψής του, σε μία εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια σχετικής ανακοίνωσης προς το κοινό, για να λάβει γνώση του περιεχομένου των στοιχείων αυτών. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Α' του άρθρου 7 της ΚΥΑ Η.Π. 37111/2003. Παράλληλα το Νομαρχιακό Συμβούλιο προβαίνει και σε ανάρτηση της εν λόγω ανακοίνωσης στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Τα έξοδα δημοσίευσης στον τύπο βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο φορέα.

Μεταβολή τεχνικών στοιχείων αίτησης

Στην περίπτωση που κατά τη φάση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, διαπιστωθεί ότι για να πραγματοποιηθεί το έργο απαιτούνται αλλαγές στο σχεδιασμό του, οι οποίες οδηγούν σε περιορισμό του γηπέδου εγκατάστασης ή μείωση της ισχύος του, ο ενδιαφερόμενος φορέας υποβάλει συμπληρωματικά στοιχεία με σκοπό την αναμόρφωση της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων έτσι ώστε αυτή να είναι σύμφωνη με το νέο σχεδιασμό του έργου. Η αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου αρχή, διαβιβάζει την τροποποιημένη Π.Π.Ε. στους αρμόδιους για γνωμοδότηση φορείς συνεχίζοντας τη διαδικασία και προβαίνει σε Π.Π.Ε.Α. που συνίσταται σε θετική γνωμοδότηση ή σε αρνητική απόφαση επί της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και εισηγείται σχετικά στο Γενικό Δ/ντή της Περιφέρειας.

Αν σύμφωνα με τη (θετική) γνωμοδότηση της αρμόδιας αρχής περιβαλλοντικής αδειοδότησης επί της Π.Π.Ε.Α., το έργο μπορεί να πραγματοποιηθεί με περιορισμό του γηπέδου εγκατάστασης ή μείωση της

ισχύος του, η ΡΑΕ, προκειμένου να προσαρμόσει το περιεχόμενο της γνωμοδότησής της προς τον Υπουργό Ανάπτυξης, στους όρους της γνωμοδότησης επί της Π.Π.Ε.Α., καλεί τον αιτούντα να προβεί στις αναγκαίες μεταβολές (όπως και τις οποίες και αξιολογεί σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης που προβλέπονται στο άρθρο 3 παρ. 1 του Ν.3468/2006 όπως εξειδικεύονται στο άρθρο 9 της ΥΑ 5707/22007 και τον Οδηγό Αξιολόγησης.

Σύνοψη: Φάση 8^η, Περίπτωση 3^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας
- ⇒ Διεύθυνση Περιβάλλοντος Χωροταξίας οικείας Περιφέρειας
- ⇒ Νομαρχιακό Συμβούλιο

**Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 8^{ης} φάσης
για την 3^η περίπτωση έργων
2 έως 12 μήνες**

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΚΥΑ 104247 και 104248/2006
- ⇒ ΚΥΑ 15393/2002
- ⇒ ΚΥΑ 11014/2003
- ⇒ Ν. 3010/02 όπως ισχύει
- ⇒ ΚΥΑ 37111/2003
- ⇒ ΥΑ 5707/2007

Στην περίπτωση αλλαγών στο σχεδιασμό του έργου, ως έναρξη των εκτιμώμενων χρονικών διαστημάτων των παραπάνω φάσεων ορίζεται η ημερομηνία συμπλήρωσης του φακέλου ή διόρθωσης της προμελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων με βάση τα νέα στοιχεία.

Φάση 9^η: Γνωμοδότηση ΡΑΕ και έκδοση άδειας παραγωγής

Φ.9.1. Γνώμη ΡΑΕ – Όροι και περιορισμοί στην άσκηση δικαιωμάτων που παρέχονται με την Άδεια

Η ΡΑΕ, μετά την έκδοση της γνωμοδότησης από την αρμόδια αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης, υποβάλλει τη γνώμη της στον Υπουργό Ανάπτυξης εντός τεσσάρων (4) μηνών από τη γνωστοποίηση, σε αυτήν, της δημοσίευσης της αίτησης, εφόσον ο φάκελος της αίτησης είναι πλήρης ή από τη συμπλήρωσή του.

Σημείωση: Σύμφωνα με την παρ. 2 του αρ. 27 του Ν. 3734/2009, «Για αιτήματα, για τα οποία η ΡΑΕ με γνωμοδότησή της εισηγείται την απόρριψή τους, ο Υπουργός Ανάπτυξης εκδίδει σχετική απόφαση εντός σαράντα (40) ημερών από την υποβολή σε αυτόν της γνώμης της ΡΑΕ ή της απόφασης της ΡΑΕ επί της αίτησης αναθεώρησης που εκδίδεται βάσει της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του Ν. 2773/1999. Εάν η ανωτέρω απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης δεν εκδοθεί εντός της ανωτέρω προθεσμίας το σχετικό αίτημα θεωρείται ότι έχει απορριφθεί. Ο Υπουργός Ανάπτυξης με απόφασή του μπορεί κατά περίπτωση να παρατείνει το ανωτέρω διάστημα για τριάντα (30) επιπλέον μέρες.»

Με τον τρόπο αυτό αίρεται η ασάφεια που είχε προκληθεί σχετικά με το ποιός είναι ο εύλογος χρόνος μετά την παρέλευση του οποίου θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι έλαβε χώρα σιωπηρή απόρριψη του αιτήματος. Με την παρούσα ρύθμιση επιτυγχάνεται άμεση αποδέσμευση θέσεων εγκατάστασης σταθμών Α.Π.Ε. εκτός βεβαίως εάν ο ενδιαφερόμενος προσφύγει στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο με αίτηση ακυρώσεως της απόρριψης του αιτήματος.

Η προθεσμία των σαράντα (40) ημερών που προβλέπεται παραπάνω ισχύει και επί αιτημάτων εκκρεμών, για τα οποία μέχρι την έναρξη ισχύος του Ν.3734/2009 (28.01.2009) έχει διατυπωθεί απορριπτική γνωμοδότηση της ΡΑΕ. Σε αυτή την περίπτωση η προθεσμία αρχίζει από την έναρξη ισχύος του νόμου.

Οι ελάχιστοι γενικοί όροι της άδειας παραγωγής περιλαμβάνονται στο Παράρτημα 6 της ΥΑ 5707/2007. Στη γνώμη της ΡΑΕ μπορεί να περιλαμβάνονται και ειδικοί όροι, ή περιορισμοί που κρίνεται ότι είναι απαραίτητο να περιληφθούν στην Άδεια.

Φ.9.2. Απόφαση χορήγησης Άδειας παραγωγής – Δημοσιότητα

Η απόφαση για τη χορήγηση της Άδειας εκδίδεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της γνωμοδότησης της ΡΑΕ, εφόσον ο φάκελος της αίτησης είναι πλήρης.

Στην Άδεια μπορεί, πέραν των γενικών όρων του Παραρτήματος 6 της ΥΑ 5707/2007, να περιληφθούν και ειδικοί όροι ή περιορισμοί.

Η απόφαση για χορήγηση της Άδειας κοινοποιείται στον αιτούντα και τη ΡΑΕ και περίληψή της δημοσιεύεται από αυτόν σε δύο (2) ημερήσιες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας που εκδίδονται στην Αθήνα, εντός τριάντα (30) ημερών από την έκδοσή της.

Η Άδεια ισχύει από την ημερομηνία έκδοσής και μπορεί να ανακληθεί εάν η κατά το παράρτημα 4 της ΥΑ 5707/2007 πρώτη έκθεση ενημέρωσης της ΡΑΕ για την πρόοδο υλοποίησης των έργων δεν συνοδεύεται από τα παραστατικά δημοσίευσης της περίληψης της Άδειας σε δύο (2) ημερήσιες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας.

Σύνοψη: Φάση 9^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Ε.Υ.ΠΕ. ή Δ/ση Περιβάλλοντος Χωροταξίας οικείας Περιφέρειας
- ⇒ ΡΑΕ
- ⇒ Υπουργός Ανάπτυξης

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΚΥΑ 104247 και 104248/2006
- ⇒ ΥΑ 5707/2007
- ⇒ Ν.3468/2006
- ⇒ Ν.3734/2009

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 9^{ης} φάσης
2,5 έως 6,5 μήνες

Γενικές διαδικασίες που αφορούν στην Άδεια Παραγωγής

1. Ανανέωση Άδειας

Για την ανανέωση της Άδειας ο κάτοχος της υποβάλλει σχετική αίτηση στη ΡΑΕ, αν:

- α) έχει παρέλθει διάστημα μεγαλύτερο των δύο τρίτων της χρονικής διάρκειας ισχύος της Άδειας και
- β) βρίσκεται σε ισχύ η άδεια λειτουργίας του σταθμού.

2. Τροποποίηση Άδειας

Η Άδεια παραγωγής, που χορηγείται κατά τις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού (ΥΑ 5707/2007), τροποποιείται μετά από αίτηση του κατόχου της, αν:

- α) μεταβληθεί η εταιρική ή μετοχική σύνθεση του κατόχου της Άδειας, κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 5% σε σχέση με την εταιρική ή μετοχική σύνθεση που είχε κατά τη χορήγηση της Άδειας,
- β) μεταβληθεί ο τόπος εγκατάστασης του σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας,
- γ) μεταβληθεί η Εγκατεστημένη Ισχύς ή η Μέγιστη Ισχύς Παραγωγής.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 περ. δ' της ΥΑ 5707/2007 αν μειώνεται η Εγκατεστημένη Ισχύς ή η Μέγιστη Ισχύς Παραγωγής με περιορισμό του χώρου εγκατάστασης του σταθμού δεν απαιτείται τροποποίηση και η μεταβολή γίνεται με βεβαίωση της ΡΑΕ. Η ρύθμιση αυτή δεν ισχύει για υδροηλεκτρικούς σταθμούς.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 5 περ. α' του Ν.3468/2006, δεν απαιτείται τροποποίηση της άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας αν η Εγκατεστημένη Ισχύς ή η Μέγιστη Ισχύς Παραγωγής σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που συνδέεται με το Σύστημα ή το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο μεταβληθεί, μία μόνο φορά, σε ποσοστό μέχρι 10%, χωρίς εκ της μεταβολής αυτής να επέρχεται αύξηση του εμβαδού του γηπέδου. Στην περίπτωση αυτή, η άδεια εγκατάστασης που χορηγείται σύμφωνα με την ΥΑ 13310/2007 τροποποιείται, μετά από επαναδιατύπωση των όρων σύνδεσης του σταθμού από το Διαχειριστή του Συστήματος ή του Δικτύου. Η διάταξη της παρούσας περίπτωσης δεν ισχύει για περιοχές με κορεσμένα δίκτυα. Η δυνατότητα απορρόφησης ισχύος για τις περιοχές με κορεσμένα δίκτυα διαπιστώνεται με απόφαση της ΡΑΕ, μετά από εισήγηση του Διαχειριστή του Συστήματος ή του Δικτύου. Η απόφαση αυτή δημοσιοποιείται, με επιμέλεια της ΡΑΕ, στο διαδίκτυο ή με οποιονδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο.

Σημείωση: Σύμφωνα με την παρ. 6 του αρ. 27 του Ν. 3734/2009, η περίπτωση α' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του Ν.3468/2006 αντικαθίσταται ως ακολούθως: (Δεν απαιτείται τροποποίηση της άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας) «Αν η Εγκατεστημένη Ισχύς ή η Μέγιστη Ισχύς Παραγωγής σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που συνδέεται με το Σύστημα ή το Δίκτυο, αυξηθεί μία μόνο φορά μέχρι δέκα τοις εκατό (10%), χωρίς από την αύξηση αυτή να επέρχεται αύξηση του εμβαδού του γηπέδου. Στην περίπτωση αυτή, η άδεια εγκατάστασης τροποποιείται, μετά από επαναδιατύπωση των όρων σύνδεσης του σταθμού από τον Διαχειριστή του Συστήματος ή του Δικτύου. Η διάταξη της παρούσας περίπτωσης δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις σταθμών που εντάσσονται σε ειδικό πρόγραμμα ή καθεστώς, καθώς και για περιοχές με κορεσμένα δίκτυα. Η δυνατότητα απορρόφησης ισχύος για τις περιοχές με κορεσμένα δίκτυα διαπιστώνεται με απόφαση

της ΡΑΕ, μετά από εισήγηση του Διαχειριστή του Συστήματος ή του Δικτύου. Η απόφαση αυτή δημοσιοποιείται με επιμέλεια της ΡΑΕ στο διαδίκτυο ή με οποιονδήποτε άλλον πρόσφορο τρόπο.»

Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 7 του αρ. 27 του Ν. 3734/2009, μετά την περίπτωση β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του Ν.3468/2006 προστίθεται περίπτωση γ' ως εξής: (Δεν απαιτείται τροποποίηση της άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας) «Αν μειώνεται η Εγκατεστημένη Ισχύς ή η Μέγιστη Ισχύς Παραγωγής σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που συνδέεται με το Σύστημα ή το Δίκτυο, με αντίστοιχη μείωση του εμβαδού του γηπέδου.»

- δ) μεταβληθεί η χρησιμοποιούμενη τεχνολογία,
- ε) μεταβληθούν τα πρόσωπα που ορίστηκαν στην Άδεια, ως έχοντα την οικονομική δυνατότητα για τη χρηματοδότηση και υλοποίηση του έργου.

Στην περίπτωση αιτήσεων σε περιοχές με μη κορεσμένο δίκτυο, αιτήσεις για τροποποίηση της Άδειας λόγω μεταβολής των ορίων του χώρου εγκατάστασης του σταθμού, οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 19 παρ. 1 περ. δ' της ΥΑ 5707/2007 υποβάλλονται εντός του κύκλου υποβολής αιτήσεων.

Διαδικασία Τροποποίησης της Άδειας

1. Για την τροποποίηση της Άδειας, ο κάτοχος υποβάλλει στη ΡΑΕ αίτηση στην οποία αναφέρει λεπτομερώς την αιτούμενη μεταβολή, συνυποβάλλοντας τα αναγκαία έγγραφα και στοιχεία που τεκμηριώνουν το αίτημά του, καθώς και απόδειξη καταβολής του προβλεπόμενου ανταποδοτικού τέλους. Αν η αίτηση τροποποίησης αφορά μεταβολή του χώρου εγκατάστασης του σταθμού, ο κάτοχος της Άδειας υποβάλλει με την αίτηση του, είτε δύο (2) αντίγραφα της Π.Π.Ε. είτε σχετική βεβαίωση της αρμόδιας αρχής περιβαλλοντικής αδειοδότησης ότι δεν απαιτείται η υποβολή νέας Π.Π.Ε. σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Αντίγραφο της σχετικής αίτησης υποβάλλεται στον Υπουργό Ανάπτυξης.
2. Η ΡΑΕ μπορεί να καλέσει εγγράφως τον κάτοχο της Άδειας για την παροχή, εντός τακτής προθεσμίας, πληροφοριών και συμπληρωματικών στοιχείων. Αν η προθεσμία παρέλθει άπρακτη, η αίτηση θεωρείται μη πλήρης και η ΡΑΕ γνωμοδοτεί αρνητικά.
3. Η ΡΑΕ δημοσιοποιεί περίληψη της υποβαλλόμενης αίτησης τροποποίησης στην ιστοσελίδα της. Εντός δέκα (10) ημερών από την ανωτέρω δημοσιοποίηση, πρόσωπα που έχουν έννομο συμφέρον, μπορούν να υποβάλουν αιτιολογημένες αντιρρήσεις.
4. Οι υποβαλλόμενες αντιρρήσεις συνοδεύονται από έγγραφα και στοιχεία που είναι αναγκαία για την τεκμηρίωσή τους. Αντιρρήσεις που υποβάλλονται εκπρόθεσμα ή από πρόσωπα που δεν έχουν έννομο συμφέρον ή δεν συνοδεύονται από τα αναγκαία για την τεκμηρίωσή τους στοιχεία, απορρίπτονται ως απαράδεκτες.
5. Η ΡΑΕ εξετάζει την αίτηση τροποποίησης, και ακολουθεί την διαδικασία των φάσεων 7, 8 και 9 και γνωμοδοτεί προς τον Υπουργό Ανάπτυξης.

Διαδικασία τροποποίησης Άδειας για μεταβολές στην μετοχική ή εταιρική σύνθεση

1. Αν ο κάτοχος Αδείας προτίθεται να τροποποιήσει τα στοιχεία της Άδειας που αναφέρονται στο άρθρο 16 παρ. 1 περιπτώσεις α' και ε' της παρούσας, (εταιρική ή μετοχική σύνθεση, τόπος εγκατάστασης σταθμού, εγκατεστημένη Ισχύς ή μέγιστη ισχύς παραγωγής, τεχνολογία, πρόσωπα που ορίστηκαν ως έχοντα την οικονομική δυνατότητα για τη χρηματοδότηση του έργου), μπορεί:

- α) είτε, να γνωστοποιήσει στη ΠΑΕ τη πρόθεσή του υποβάλλοντας αίτηση για προκαταρκτική εξέταση της σχετικής μεταβολής,
- β) είτε, να πραγματοποιήσει τη μεταβολή, χωρίς προηγούμενη προκαταρκτική εξέταση, υποβάλλοντας αίτηση τροποποίησης της Άδειας.
2. Αν ο κάτοχος της Άδειας υποβάλει αίτηση για προκαταρκτική εξέταση της μεταβολής που προτίθεται να πραγματοποιήσει, η αίτησή του θα πρέπει να συνοδεύεται από τα αναγκαία έγγραφα και στοιχεία που τεκμηριώνουν τη μεταβολή που προτίθεται να πραγματοποιήσει. Η ανωτέρω αίτηση συνοδεύεται από την απόδειξη καταβολής του προβλεπόμενου ανταποδοτικού τέλους.
 3. Η ΠΑΕ μπορεί να καλέσει εγγράφως τον κάτοχο της Άδειας για την παροχή, εντός τακτής προθεσμίας, πληροφοριών και συμπληρωματικών στοιχείων. Αν η ταχθείσα προθεσμία παρέλθει άπρακτη, η αίτηση θεωρείται μή πλήρης και η ΠΑΕ γνωμοδοτεί αρνητικά προς τον Υπουργό Ανάπτυξης.
 4. Η ΠΑΕ δημοσιοποιεί την υποβαλλόμενη αίτηση στην ιστοσελίδα της. Εντός δέκα (10) ημερών από την ανωτέρω δημοσιοποίηση, πρόσωπα που έχουν έννομο συμφέρον, μπορούν να υποβάλουν αιτιολογημένες αντιρρήσεις. Οι υποβαλλόμενες αντιρρήσεις συνοδεύονται από τα έγγραφα και τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την τεκμηρίωσή τους. Αντιρρήσεις που υποβάλλονται εκπρόθεσμα ή από πρόσωπα που δεν έχουν έννομο συμφέρον ή δεν συνοδεύονται από τα αναγκαία για την τεκμηρίωσή τους στοιχεία, απορρίπτονται ως απαράδεκτες.
 5. Η ΠΑΕ εξετάζει την υποβαλλόμενη αίτηση, σχετικά με την δυνατότητα του αιτούντος να υλοποιήσει το έργο με βάση την οικονομική, επιστημονική και τεχνική του επάρκεια με βάση τη νέα μετοχική σύνθεση και λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά στο άρθρο 9 της ΥΑ 5707/2006 και στον Οδηγό Αξιολόγησης που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 4 του Ν.3468 (ισχύει ο Οδηγός του 2001) και γνωμοδοτεί στον Υπουργό Ανάπτυξης. Η γνωμοδότηση κοινοποιείται στον κάτοχο της Άδειας.
 6. Αν, μετά την έκδοση απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης αποδεχόμενης το αίτημα ή την άπρακτη παρέλευση είκοσι (20) ημερών από την περιέλευση στον Υπουργό Ανάπτυξης της γνωμοδότησης της ΠΑΕ, ο κάτοχος της Άδειας πραγματοποιήσει τη μεταβολή, το αίτημα τροποποίησης της Άδειας σύμφωνα με τα παραπάνω, γίνεται χωρίς την υποχρέωση καταβολής του προβλεπόμενου ανταποδοτικού τέλους.

Η ΠΑΕ εξετάζει αν η μεταβολή που πραγματοποιήθηκε είναι σύμφωνη με την μεταβολή που εξετάστηκε κατά το προκαταρκτικό στάδιο και γνωμοδοτεί προς τον Υπουργό Ανάπτυξης.

7. Αν ο κάτοχος Άδειας προβεί σε τροποποίηση των στοιχείων της Άδειας, χωρίς προηγούμενη προκαταρκτική εξέταση, υποβάλλει στη ΠΑΕ αίτηση τροποποίησης της Άδειας και ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 17 της ΥΑ 5707/2007 και η οποία περιγράφεται ανωτέρω.
8. Η ΠΑΕ εξετάζει την υποβαλλόμενη αίτηση, σχετικά με τη δυνατότητα του αιτούντος να υλοποιήσει το έργο με βάση την οικονομική, επιστημονική και τεχνική του επάρκεια με βάση τη νέα μετοχική σύνθεση και λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά στο άρθρο 9 της ΥΑ 5707/2006 και στον Οδηγό Αξιολόγησης που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 4 του Ν.3468 (ισχύει ο Οδηγός του 2001) και γνωμοδοτεί στον Υπουργό Ανάπτυξης.
9. Η ΠΑΕ μπορεί να γνωμοδοτήσει για ανάκληση της Άδειας σε περίπτωση πραγματοποίησης μεταβολής χωρίς προκαταρκτική εξέταση, βάσει της οποίας, ο φορέας με βάση τη νέα μετοχική σύνθεση δεν έχει την δυνατότητα να υλοποιήσει το έργο με βάση την οικονομική, επιστημονική και τεχνική του επάρκεια και λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά στο άρθρο 9 της ΥΑ 5707/2006 και στον

Οδηγό Αξιολόγησης που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 4 του Ν.3468 (ισχύει ο Οδηγός του 2001).

Μεταβολή στοιχείων Άδειας με βεβαίωση

1. Η ΡΑΕ εκδίδει βεβαίωση για τη μεταβολή των στοιχείων της Άδειας στις περιπτώσεις α' και β' του άρθρου 3 παρ. 5 του Ν.3468/2006 (μεταβολή ισχύος σε ποσοστό μικρότερο μέχρι 10%, μεταβολή έδρας αδειούχου), καθώς και στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) αν το νομικό πρόσωπο που κατέχει την Άδεια, μεταβάλει την επωνυμία του, χωρίς να μεταβάλλεται η εταιρική ή η μετοχική σύνθεσή του,
 - β) αν το νομικό πρόσωπο που κατέχει την Άδεια, μεταβάλει την εταιρική μορφή του, χωρίς να μεταβάλλεται η εταιρική ή η μετοχική σύνθεσή του,
 - γ) αν το νομικό πρόσωπο που κατέχει την Άδεια, μεταβάλει την εταιρική ή τη μετοχική του σύνθεση, κατά ποσοστό έως 5% σε σχέση με την εταιρική ή μετοχική σύνθεση που είχε κατά τη χορήγηση της Άδειας,
 - δ) αν μειώνεται η Εγκατεστημένη Ισχύς ή η Μέγιστη Ισχύς Παραγωγής με περιορισμό του χώρου εγκατάστασης του σταθμού (η ρύθμιση αυτή δεν ισχύει για υδροηλεκτρικούς σταθμούς),
 - ε) αν μεταβάλλονται τα ακόλουθα χαρακτηριστικά του έργου, όταν αυτά αναγράφονται στην Άδεια:
 - αα) για αιολικούς σταθμούς σε περίπτωση μεταβολής:
 - αα1. του τύπου, αριθμού ή τεχνικών χαρακτηριστικών των ανεμογεννητριών χωρίς μεταβολή της συνολικής Εγκατεστημένης Ισχύος ή της Μέγιστης Ισχύος Παραγωγής του σταθμού, με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παρ. 5 περ. α' του νόμου,
 - αα2. των τεχνικών χαρακτηριστικών πύργου μηχανής ή συνοδευτικού εξοπλισμού των ανεμογεννητριών,
 - αα3. των χαρακτηριστικών του κτηρίου ελέγχου του σταθμού.
 - ββ) για υδροηλεκτρικούς σταθμούς σε περίπτωση τροποποίησης:
 - ββ1. του τύπου, αριθμού ή τεχνικών χαρακτηριστικών των στροβίλων και του συνοδευτικού εξοπλισμού του σταθμού, όπως του αγωγού προσαγωγής, των γεννητριών, των μετασχηματιστών,
 - ββ2. των χαρακτηριστικών του κτιρίου ελέγχου του σταθμού.
 3. Για τη μεταβολή των στοιχείων που προβλέπονται στις παραπάνω παραγράφους, ο κάτοχος της Άδειας υποβάλει στη ΡΑΕ δήλωση στην οποία αναφέρει λεπτομερώς τη μεταβολή που πραγματοποιεί, συνυποβάλλοντας τα αναγκαία στοιχεία και έγγραφα. Η ΡΑΕ χορηγεί βεβαίωση στην οποία καταγράφεται το στοιχείο που μεταβλήθηκε και βεβαιώνεται ότι δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας τροποποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 17 της ΥΑ 5707/2007. Η ανωτέρω μεταβολή καταχωρίζεται από τη ΡΑΕ σε ειδικό Παράρτημα της Άδειας, «Παράρτημα μεταβολών των στοιχείων της Άδειας με χορήγηση βεβαίωσης».
- 3. Υποχρεώσεις κατόχων άδειας παραγωγής**
1. Ο κάτοχος Άδειας υποχρεούται να τηρεί τους ειδικούς και τους γενικούς όρους της Άδειας, καθώς και το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη δραστηριότητα αυτή.

2. Ο κάτοχος Άδειας υποχρεούται να ενημερώνει τη ΡΑΕ για την πρόοδο των έργων. Μετά τη λήψη της Άδειας και μέχρι την έκδοση της άδειας λειτουργίας ο κάτοχος Άδειας υποχρεούται:
 - α) Να ενημερώνει τη ΡΑΕ για την πρόοδο υλοποίησης των έργων, με την υποβολή σχετικής έκθεσης ανά εξάμηνο. Η έκθεση υποβάλλεται σύμφωνα με το Παράρτημα 4 της ΥΑ 5707/2006 και περιλαμβάνει, περιγραφή των εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί, τον προγραμματισμό εργασιών και ενεργειών που απαιτούνται για την ολοκλήρωση του έργου, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο και πληροφορία σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία του έργου.

Από την έκθεση του πρώτου εξαμήνου πρέπει να προκύπτει ότι ο κάτοχος της Άδειας έχει προβεί σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για τη λήψη της άδειας εγκατάστασης. Η πρώτη έκθεση περιλαμβάνει αντίγραφα και παραστατικά των δημοσιεύσεων περιλήψεως της άδειας παραγωγής εκτός εάν τα στοιχεία αυτά έχουν γνωστοποιηθεί νωρίτερα στη ΡΑΕ.
 - β) Να ενημερώνει τη ΡΑΕ για κάθε έγκριση ή άδεια ή αρνητική γνωμοδότηση που λαμβάνει στο πλαίσιο της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης και να κοινοποιεί, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στη ΡΑΕ, αντίγραφα των σχετικών αποφάσεων και εγγράφων.
 - γ) Να παρέχει στη ΡΑΕ κάθε στοιχείο ή έγγραφο εφόσον του ζητείται, καθώς και διευκρινήσεις σε περίπτωση διαπίστωσης απόκλισης από τους όρους της Άδειας και τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με το νόμο και τον παρόντα Κανονισμό.
3. Μετά τη λήψη της άδειας λειτουργίας ο κάτοχος της Άδειας οφείλει εντός του πρώτου διμήνου κάθε ημερολογιακού έτους να ενημερώνει την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης και τη ΡΑΕ σχετικά με τα ακόλουθα στοιχεία που αφορούν το προηγούμενο έτος:
 - α) την ετήσια παραγωγή ενέργειας και τη Μέγιστη Ισχύ Παραγωγής του Σταθμού που καταγράφηκε κατά το διάστημα αυτό,
 - β) το ετήσιο ποσοστό μη διαθεσιμότητας του Σταθμού και τους λόγους στους οποίους οφείλεται,
 - γ) τυχόν προβλήματα λειτουργίας του Σταθμού που οφείλονται στο Σύστημα ή το Δίκτυο.

4. Διάρκεια ισχύος και ανανέωση άδειας παραγωγής

Η άδεια παραγωγής χορηγείται για χρονικό διάστημα μέχρι είκοσι πέντε (25) ετών και μπορεί να ανανεώνεται, μέχρι ίσο χρόνο. Εάν εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών και, στις περιπτώσεις πολυμετοχικών εταιρειών (τουλάχιστον 20 πρόσωπα), εντός τριάντα έξι (36) μηνών, από τη χορήγηση της άδειας παραγωγής δεν έχει χορηγηθεί άδεια εγκατάστασης, η άδεια παραγωγής ανακαλείται.

Στο χρονικό διάστημα των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών δεν υπολογίζονται:

- α) Ο χρόνος δικαστικής αναστολής της εκτέλεσης οποιασδήποτε άδειας ή έγκρισης που απαιτείται για τη χορήγηση της άδειας εγκατάστασης.
- β) Ο χρόνος καθυστέρησης για τη λήψη της άδειας εγκατάστασης, εφόσον η καθυστέρηση δεν οφείλεται, αποδεδειγμένα, σε παράλειψη ή σε οποιασδήποτε μορφής υπαιτιότητα του κατόχου της άδειας παραγωγής. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, το χρονικό διάστημα των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών μπορεί να παρατείνεται μετά από αίτηση του Αδειούχου, που υποβάλλεται στη ΡΑΕ πριν από την παρέλευσή του, για όσο χρόνο εξακολουθούν να υφίστανται οι λόγοι των ανωτέρω περιπτώσεων. Δεν συνιστούν λόγο παράτασης του ανωτέρω χρονικού διαστήματος η τροποποίηση της άδειας παραγωγής λόγω μεταβολής της μετοχικής σύνθεσης του κατόχου αυτής ή του τύπου εγκατάστασης ή της Εγκατεστημένης ή της Μέγιστης Ισχύος, καθώς και η μεταβίβαση της άδειας σε άλλο πρόσωπο.

Η άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. μπορεί να τροποποιείται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μετά από γνώμη της ΡΑΕ, ύστερα από σχετική αίτηση του κατόχου της. Η άδεια παραγωγής τροποποιείται σε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων της που αναφέρονται στην παράγραφο 3, πλην του στοιχείου της περίπτωσης ε' της παραγράφου αυτής.

Δεν απαιτείται τροποποίηση της άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας:

- α) Αν η Εγκατεστημένη Ισχύς ή η Μέγιστη Ισχύς Παραγωγής σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που συνδέεται με το Σύστημα ή το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο μεταβληθεί, μία μόνο φορά, σε ποσοστό μέχρι 10%, χωρίς εκ της μεταβολής αυτής να επέρχεται αύξηση του εμβαδού του γηπέδου. Στην περίπτωση αυτή, η άδεια εγκατάστασης που προβλέπεται τροποποιείται, μετά από επαναδιατύπωση των όρων σύνδεσης του σταθμού από το Διαχειριστή του Συστήματος ή του Δικτύου. Η διάταξη της παρούσας περίπτωσης δεν ισχύει για περιοχές με κορεσμένα δίκτυα.

Η δυνατότητα απορρόφησης ισχύος για τις περιοχές με κορεσμένα δίκτυα διαπιστώνεται με απόφαση της ΡΑΕ, μετά από εισήγηση του Διαχειριστή του Συστήματος ή του Δικτύου. Η απόφαση αυτή δημοσιοποιείται, με επιμέλεια της ΡΑΕ, στο διαδίκτυο ή με οποιονδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο.

- β) Αν μεταβληθεί η κατοικία ή η έδρα του Αδειούχου.
- γ) Αν από τις επερχόμενες μεταβολές των στοιχείων που περιλαμβάνονται στην άδεια παραγωγής δεν επηρεάζεται η αξιολόγηση των κριτηρίων που προβλέπονται στην παράγραφο 1.

Στις περιπτώσεις που δεν απαιτείται τροποποίηση της άδειας παραγωγής, ο κάτοχος αυτής ενημερώνει τη ΡΑΕ και τον Υπουργό Ανάπτυξης για τις σχετικές μεταβολές. Αν ο Αδειούχος παραλείψει την ενημέρωση αυτή, επιβάλλονται σε βάρος του οι διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 22 του Ν.3468/2006.

Για την τροποποίηση της άδειας παραγωγής, η ΡΑΕ υποβάλλει τη γνώμη της στον Υπουργό Ανάπτυξης εντός εξήντα (60) ημερών από τη δημοσίευση της αίτησης, εφόσον ο φάκελος της αίτησης είναι πλήρης ή από τη συμπλήρωση του φακέλου, όταν αυτή ολοκληρώνεται μετά τη δημοσίευση της αίτησης.

Κατά τη χορήγηση της άδειας παραγωγής για σταθμούς Α.Π.Ε. στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά ή σε περιοχές με κορεσμένα ηλεκτρικά δίκτυα ή άλλους υφιστάμενους περιορισμούς που αφορούν την εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε., οι αιτήσεις Αυτοπαραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ικανοποιούνται, κατά προτεραιότητα, έναντι άλλων αιτήσεων για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε.

Η χορήγηση άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. δεν απαλλάσσει τον κάτοχο της από την υποχρέωση λήψης άλλων αδειών ή εγκρίσεων που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, όπως η Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων και οι άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας. Η χορήγηση άδειας παραγωγής αποτελεί προϋπόθεση της υποβολής αιτήματος για τη χορήγηση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.). Επιτρέπεται, πριν από τη χορήγηση της άδειας παραγωγής, η εξέταση, από τις αρμόδιες υπηρεσίες, αιτήσεων για την έκδοση γνωμοδοτήσεων σχετικών με την εγκατάσταση σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, που απαιτούνται στο πλαίσιο της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

5. Ανάκληση της Άδειας

1. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, που εκδίδεται μετά από γνώμη της ΡΑΕ, η Άδεια μπορεί να ανακληθεί σε περίπτωση παραβίασης του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου, καθώς και των γενικών και ειδικών όρων της.

2. Εκτός από τους λόγους ανάκλησης που προβλέπονται στο άρθρο 3 παρ. 4 του Ν.3468/2007 (μη λήψη άδειας εγκατάστασης στο προκαθορισμένο διάστημα και το άρθρο 18 παρ. 9 της ΥΑ 5707/2007 (μεταβολή στοιχείων χωρίς επάρκεια οικονομικών στοιχείων), η Άδεια μπορεί να ανακαλείται και στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) Μετά από έγγραφη αίτηση του κατόχου της Άδειας.
 - β) Λόγω παύσης, για οποιοδήποτε λόγο, της άσκησης της δραστηριότητας για την οποία έχει χορηγηθεί η Άδεια και
 - γ) Μετά από διαπίστωση αδυναμίας υλοποίησης του έργου.
3. Όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις ανάκλησης λόγω παράβασης των όρων της Άδειας καθώς και στις παραπάνω περιπτώσεις, η ΡΑΕ κοινοποιεί στον κάτοχο της Άδειας πράξη διαπίστωσης παράβασης στην οποία περιγράφεται η παράβαση και ζητούνται διευκρινίσεις εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση. Η πράξη Διαπίστωσης Παράβασης κοινοποιείται στον Υπουργό Ανάπτυξης. Αν παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία ή σε περίπτωση εμπρόθεσμης απάντησης του κατόχου της Άδειας με την οποία δεν αντικρούεται η τέλεση της παράβασης, η ΡΑΕ μπορεί να εισηγηθεί στον Υπουργό Ανάπτυξης την ανάκληση της Άδειας.
4. Η απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης για ανάκληση της Άδειας κοινοποιείται στον κάτοχο της Άδειας και γνωστοποιείται στη ΡΑΕ.

6. Μεταβίβαση της άδειας

Ο κάτοχος άδειας παραγωγής μπορεί, μετά από γνώμη της ΡΑΕ, να μεταβιβάζει την άδειά του σε άλλο πρόσωπο, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια αξιολόγησης α' έως ζ' του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν.3468/2006.

Η Άδεια μεταβιβάζεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης που εκδίδεται μετά από γνώμη της ΡΑΕ. Η μεταβίβαση της Άδειας πραγματοποιείται, εφόσον δεν παραβιάζονται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία του ανταγωνισμού. Με τη μεταβίβαση της Άδειας, ο νέος κάτοχος της Άδειας υπεισέρχεται στο σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτήν.

Διαδικασία Μεταβίβασης Άδειας

Ο κάτοχος της Άδειας υποβάλλει στη ΡΑΕ αίτηση μεταβίβασης της Άδειας στην οποία αναφέρεται το πρόσωπο στο οποίο πρόκειται να μεταβιβασθεί η Άδεια. Με την αίτηση του κατόχου της Άδειας συνυποβάλλεται δήλωση αποδοχής μεταβίβασης από το πρόσωπο στο οποίο πρόκειται να μεταβιβασθεί η Άδεια. Η ανωτέρω αίτηση και δήλωση συνοδεύεται από τα στοιχεία που αναφέρονται στο Παράρτημα 5 της ΥΑ 5707/2007 και κυρίως από όλα τα απαραίτητα έγγραφα και στοιχεία για την τεκμηρίωση της οικονομικής δυνατότητας του προσώπου στο οποίο πρόκειται να μεταβιβασθεί η Άδεια, ότι μπορεί να υλοποιήσει την επένδυση. Αντίγραφο της αίτησης υποβάλλεται από τον κάτοχο της Άδειας στον Υπουργό Ανάπτυξης.

Η ΡΑΕ μπορεί να ζητήσει εγγράφως, εντός τακτής προθεσμίας, από τον κάτοχο της Άδειας και το πρόσωπο στο οποίο πρόκειται να μεταβιβασθεί η Άδεια, την παροχή πληροφοριών και συμπληρωματικών στοιχείων, που κατά την κρίση της απαιτούνται για την αξιολόγηση της αίτησης μεταβίβασης. Αν η ταχθείσα προθεσμία παρέλθει άπρακτη, η αίτηση θεωρείται μη πλήρης και η ΡΑΕ γνωμοδοτεί αρνητικά προς τον Υπουργό Ανάπτυξης.

Η ΡΑΕ δημοσιοποιεί περίληψη της υποβαλλόμενης αίτησης στην ιστοσελίδα της. Εντός δέκα (10) ημερών από την ανωτέρω δημοσιοποίηση, πρόσωπα που έχουν έννομο συμφέρον, μπορούν να υποβάλουν στη ΡΑΕ αιτιολογημένες αντιρρήσεις. Οι υποβαλλόμενες αντιρρήσεις συνοδεύονται από τα έγγραφα και στοιχεία που είναι αναγκαία για την τεκμηρίωσή τους. Αντιρρήσεις που υποβάλλονται εκπρόθεσμα ή από

πρόσωπα που δεν έχουν έννομο συμφέρον ή δεν συνοδεύονται από τα αναγκαία για την τεκμηρίωσή τους στοιχεία, απορρίπτονται ως απαράδεκτες. Η ΡΑΕ κοινοποιεί τις αντιρρήσεις που έχουν υποβληθεί, στον κάτοχο της Άδειας και το πρόσωπο στο οποίο πρόκειται να μεταβιβασθεί η Άδεια.

Μετά την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων η ΡΑΕ επεξεργάζεται την αίτηση μεταβίβασης σύμφωνα με το κριτήριο της οικονομικής επάρκειας του προσώπου στο οποίο πρόκειται να μεταβιβασθεί η Άδεια και γνωμοδοτεί προς τον Υπουργό Ανάπτυξης.

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου II:
10 έως 43 μήνες

Στάδιο III: Προσφορά σύνδεσης με το δίκτυο ή το Σύστημα (Π.Σ.)

Γενικά

Η διαδικασία διατύπωσης προσφοράς σύνδεσης έπεται της έκδοσης άδειας παραγωγής και προηγείται της κατάθεσης αίτησης για έκδοση άδειας εγκατάστασης. Μετά τη διατύπωση της προσφοράς σύνδεσης από τον αρμόδιο Διαχειριστή ο κάτοχος της άδειας Παραγωγής αποτυπώνει σε τοπογραφικό διάγραμμα τον προτεινόμενο από το Διαχειριστή τρόπο σύνδεσης του σταθμού στο Σύστημα ή το Δίκτυο και το υποβάλλει σε αυτόν (Διαχειριστή) για θεώρηση.

Σε περίπτωση που ο σταθμός συνδέεται μέσω νέου υποσταθμού μέσης προς υψηλή τάση, ο ενδιαφερόμενος οφείλει να προσκομίσει στον αρμόδιο Διαχειριστή βεβαίωση καταλληλότητας του γηπέδου εγκατάστασης του υποσταθμού, η οποία εκδίδεται από την αρμόδια υπηρεσία του Κυρίου του Συστήματος και Δικτύου. Ο Διαχειριστής θεωρεί τα τοπογραφικά διαγράμματα ως προς τη συμβατότητά τους με το περιεχόμενο της προσφοράς σύνδεσης. Με τη ρύθμιση αυτή επιδιώκεται να εξασφαλιστεί ότι το περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που συντάσσεται από τον παραγωγό στη συνέχεια και η οποία περιλαμβάνει και τα έργα σύνδεσης δεν θα υπόκειται σε περαιτέρω μεταβολές και θα έχει την έγκριση του Διαχειριστή.

Πιο συγκεκριμένα για την προσφορά σύνδεσης από τον Διαχειριστή ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία:

Φάση 10^η: Ανάθεση σύνταξης φακέλου για προσφορά σύνδεσης σε μελετητή - γραφείο μελετών

Στη Φάση 1 έχει γίνει επιλογή του μελετητή (ή της ομάδας μελέτης), ο οποίος έχει αναλάβει τη συνεχή υποστήριξη του επενδυτή (εκπόνηση μελετών, συμπλήρωση φακέλων, καθοδήγηση, συμπλήρωση στοιχείων) σε όλα τα στάδια της αδειοδότησης του έργου, μέχρι την πλήρη αδειοδότησή του και την κατασκευή του. Η ανάθεση σύνταξης των απαραίτητων δικαιολογητικών για την έκδοση προσφοράς σύνδεσης του έργου με το Σύστημα ή το Δίκτυο αποτελεί το επόμενο βήμα της έκδοσης της άδειας παραγωγής και αποτελεί μέρος της συνολικής ανάθεσης και στην ουσία δεν παρεμβάλλεται χρονικά στο εν λόγω σημείο.

Στην περίπτωση που απαιτηθεί να γίνει εκ νέου επιλογή μελετητή, ισχύουν τα αναφερόμενα στη Φάση 1, έχοντας όμως δεδομένα όμως τα αποτελέσματα μέχρι την συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Φάση 11^η: Σύνταξη και υποβολή φακέλου αίτησης για έκδοση προσφοράς σύνδεσης

Περιεχόμενα φακέλου αίτησης για έκδοση προσφοράς σύνδεσης

Η αίτηση για την έκδοση προσφοράς σύνδεσης υποβάλλεται σύμφωνα με τον τύπο που καθορίζεται στο **άρθρο 4 της ΥΑ 13310/2007**. Ο φάκελος της αίτησης συνοδεύεται από περιγραφή του τρόπου σύνδεσης του Σταθμού και περιλαμβάνει τα ακόλουθα έγγραφα και δικαιολογητικά που ορίζονται στην παραπάνω ΥΑ:

1. Αντίγραφο άδειας παραγωγής
2. Το σκαρίφημα που προβλέπεται στο Μέρος 2 παρ. 8 του Παραρτήματος 1 του Κανονισμού Αδειών Παραγωγής (Μέρος 2 παρ. 8 της αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής) το οποίο θα έχει θεωρηθεί από τη ΡΑΕ.
3. Τα ακόλουθα δικαιολογητικά:
 - α) Τοπογραφικά διαγράμματα σε υπόβαθρο της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού (ΓΥΣ) υπό κλίμακα 1:5.000 και 1:50.000 με σημειωμένο ευκρινώς τον χώρο εγκατάστασης του σταθμού.
 - β) Διάγραμμα κάλυψης σε κλίμακα 1:200 έως 1:500 των προτεινομένων εγκαταστάσεων, με ένδειξη της θέσης των μονάδων, των υποσταθμών ζεύξης / ανύψωσης και των κτιρίων ελέγχου.
 - γ) Ηλεκτρικό μονογραμμικό διάγραμμα, στο οποίο θα παρουσιάζεται λεπτομερώς ο σημαντικός εξοπλισμός της εγκατάστασης και ιδιαίτερα οι μονάδες παραγωγής όπου κάθε μονάδα θα χαρακτηρίζεται με διακριτή αρίθμηση, οι μετασχηματιστές ανύψωσης τάσης, οι διατάξεις αντιστάθμισης και τα μέσα απόζευξης και προστασίας.
 - δ) Περιγραφή των διατάξεων κεντρικής αντιστάθμισης αέργου ισχύος του σταθμού εάν υπάρχουν, καθώς και του συστήματος ελέγχου αυτών.
 - ε) Περιγραφή των διατάξεων προστασίας, περιλαμβανομένων των δυνατών ή και των συνιστώμενων από τον κατασκευαστή ρυθμίσεων, για κάθε είδος χρησιμοποιούμενης γεννήτριας.
 - στ) Περιγραφή της διάταξης εκκίνησης / συγχρονισμού για κάθε είδος χρησιμοποιούμενης γεννήτριας. Στην περιγραφή αυτή περιλαμβάνονται ο τρόπος εκκίνησης / συγχρονισμού, οι συγκεκριμένες τιμές για τη χρονική διάρκεια και την ταχύτητα περιστροφής κατά την ζεύξη, καθώς και τα όρια απόκλισης τάσης και συχνότητας που τηρούνται από την διάταξη συγχρονισμού. Εάν το σύστημα εμποτείας και ελέγχου των μονάδων και του σταθμού περιορίζει τη συχνότητα των χειρισμών ή/και το δηλούμενο στο σημείο 7.1. του Παραρτήματος της ΥΑ 13310/2007 αριθμό των μονάδων που εκκινούν ταυτόχρονα, τότε πρέπει να παρασχεθούν αναλυτικότερες πληροφορίες.
 - ζ) Περιγραφή της διάταξης αντιστάθμισης για κάθε είδος χρησιμοποιούμενης γεννήτριας, που διαθέτει τοπικές διατάξεις αντιστάθμισης, καθώς πληροφορίες για τυχόν κεντρικές διατάξεις αντιστάθμισης που αναφέρονται στο σύνολο του σταθμού.
 - η) Προκειμένου για αιολικούς σταθμούς:
 - i) πιστοποιητικό μετρήσεων των χαρακτηριστικών ποιότητας ισχύος που εκδίδεται από το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Κ.Α.Π.Ε.) ή πιστοποιητικό αλλοδαπού φορέα αναγνωρισμένου από τις αρμόδιες Αρχές της αντίστοιχης χώρας και το οποίο είναι αποδεκτό από το Κ.Α.Π.Ε.. Το πιστοποιητικό αυτό εκδίδεται κατά προτίμηση σύμφωνα με το πρότυπο IEC 61400-21 ή άλλο αναλόγου περιεχομένου,
 - ii) πιστοποιητικό έγκρισης του συγκεκριμένου τύπου της ανεμογεννήτριας εκδιδόμενο από το ΚΑΠΕ μετά από έλεγχο της ανεμογεννήτριας με σχετική διαδικασία οριζόμενη από το ΚΑΠΕ, ή πιστοποιητικό αλλοδαπού φορέα αναγνωρισμένου από τις αρμόδιες Αρχές της αντίστοιχης χώρας και της αποδοχής του ΚΑΠΕ.
 - θ) Προκειμένου για εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν μετατροπείς ισχύος, πιστοποιητικό μέτρησης του μέγιστου αναμενόμενου πλάτους των αρμονικών εξόδου από αναγνωρισμένο φορέα πιστοποίησης, καθώς και περιγραφή των φίλτρων αρμονικών εάν υπάρχουν. Ο τρόπος μέτρησης των αρμονικών πρέπει να είναι συμβατός με το πρότυπο IEC 6100047.

- ι) Ειδικά για φωτοβολταϊκούς σταθμούς τεχνικά εγχειρίδια και πιστοποιητικά ISO των κατασκευαστών των φωτοβολταϊκών πλαισίων και των αντιστροφών (inverters) στα οποία να αναφέρεται και η ολική αρμονική παραμόρφωση του ρεύματος εξόδου των αντιστροφών.
- ια) Τα στοιχεία του Παραρτήματος της ΥΑ 13310/2007 σχετικά με τα τεχνικά χαρακτηριστικά των μονάδων παραγωγής.
- ιβ) Τυχόν πρόσθετα στοιχεία που απαιτεί ο αρμόδιος Διαχειριστής σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης Συστήματος και Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας και τον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου και μη Διασυνδεδεμένων Νησιών ή οφείλει να λάβει υπόψη του.

Ο Παραγωγός, μετά από αίτησή του στον αρμόδιο Διαχειριστή, δικαιούται να έχει πρόσβαση σε συγκεκριμένα στοιχεία που αφορούν τη σύνδεση του σταθμού του με το δίκτυο, όπως η όδευση και ο τύπος των υφισταμένων γραμμών, τα μέγιστα και ελάχιστα φορτία και άλλα τεχνικά χαρακτηριστικά απαραίτητα για την περιγραφή του τρόπου σύνδεσης και τη διατύπωση της σχετικής προσφοράς.

Υποβολή φακέλου αίτησης για έκδοση Προσφοράς Σύνδεσης

Ο κάτοχος της Άδειας Παραγωγής υποβάλλει στον αρμόδιο Διαχειριστή (ΔΕΣΜΗΕ ή ΔΕΗ), αίτημα για τη διατύπωση Προσφοράς Σύνδεσης του σταθμού, συνοδευόμενο από το φάκελο που περιγράφει τον τρόπο σύνδεσης του σταθμού και περιλαμβάνει τα παραπάνω έγγραφα και δικαιολογητικά.

Σύνοψη: Φάση 11^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ ΔΕΣΜΗΕ
- ⇒ ΔΕΗ
- ⇒ ΚΑΠΕ

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΥΑ 13310/2007
- ⇒ Ν.3734/2009

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 11^{ης} φάσης

1 έως 2 μήνες

Φάση 12^η: Διαδικασία διατύπωσης Προσφοράς Σύνδεσης στο Σύστημα ή το Δίκτυο

Ο αρμόδιος Διαχειριστής αξιολογεί τα στοιχεία που υποβάλλονται σύμφωνα με τα ανωτέρω και διατυπώνει την Προσφορά Σύνδεσης, κατά τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης Συστήματος ή Δικτύου ή τον Κώδικα Διαχείρισης Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών. Στην περίπτωση που το αίτημα αφορά σταθμό που συνδέεται στο Σύστημα μέσω του Δικτύου, τα στοιχεία αποστέλλονται στο Διαχειριστή του Δικτύου για αξιολόγηση. Η Προσφορά Σύνδεσης κοινοποιείται στη ΡΑΕ.

Για τη διατύπωση της Προσφοράς Σύνδεσης ο αρμόδιος Διαχειριστής λαμβάνει υπόψη τις Προσφορές Σύνδεσης που έχουν διατυπωθεί για άλλους χρήστες.

Οι όροι και οι απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στην Προσφορά αποτελούν τους ελάχιστους όρους και απαιτήσεις που πρέπει να ικανοποιεί το έργο σύνδεσης. Για λόγους που ανάγονται στην ασφάλεια του δικτύου είναι δυνατόν στη σύμβαση σύνδεσης να περιλαμβάνονται πρόσθετοι όροι ή απαιτήσεις.

Η Προσφορά Σύνδεσης ισχύει για τρία (3) έτη και μπορεί να ανανεώνεται από τον αρμόδιο Διαχειριστή ιδίως στις περιπτώσεις που:

- α) Καθυστερεί η εκτέλεση οποιασδήποτε άδειας ή έγκρισης που απαιτείται για τη χορήγηση της άδειας εγκατάστασης λόγω δικαστικής αναστολής.
- β) Καθυστερεί η λήψη της άδειας εγκατάστασης, εφόσον η καθυστέρηση δεν οφείλεται, αποδεδειγμένα, σε παράλειψη ή σε οποιασδήποτε μορφής υπαιτιότητα του κατόχου της άδειας παραγωγής.

Για οποιαδήποτε τροποποίηση των στοιχείων των όρων σύνδεσης, ο Παραγωγός οφείλει να ενημερώνει τον αρμόδιο Διαχειριστή, ο οποίος εφόσον το κρίνει αναγκαίο τροποποιεί την Προσφορά Σύνδεσης.

Σημείωση: Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 3734/2009, επέρχονται αλλαγές στις Προσφορές Σύνδεσης σταθμών από Α.Π.Ε. Συγκεκριμένα:

Σύμφωνα με την παρ. 1 του αρ. 28 ορίζεται ότι ο χρόνος ισχύος Προσφοράς Σύνδεσης για σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. που έχει διατυπωθεί πριν από την έναρξη ισχύος του Ν.3468/2006, παύει να ισχύει αυτοδικαίως μετά την πάροδο έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του Ν.3734/2009 εκτός αν πριν την παρέλευση του εξαμήνου υποβληθεί αίτημα στον αρμόδιο Διαχειριστή συνοδευόμενο από προέγκριση χωροθέτησης ή θετική γνωμοδότηση της αρμόδιας για την περιβαλλοντική αδειοδότηση υπηρεσίας επί της Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) οπότε ο οικείος Διαχειριστής προβαίνει κατά προτεραιότητα για μία φορά σε ανανέωση της Προσφοράς Σύνδεσης με ισχύ για δύο (2) έτη από την έναρξη ισχύος του Ν.3734/2009. Με τον τρόπο αυτό απελευθερώνεται πολύτιμος «ηλεκτρικός χώρος» από ενδιαφερόμενους που δεν έχουν πραγματική πρόθεση υλοποίησης έργων ανανεώσιμης ηλεκτροπαραγωγής.

Για τον ίδιο λόγο με την παρ. 2 του αρ. 28 τίθεται εκ του νόμου τριετής ισχύς σε όρους σύνδεσης αόριστης διάρκειας που είχαν διατυπωθεί μετά την έναρξη ισχύος του Ν. 3468/2006 και πριν την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού αδειών εγκατάστασης (ΥΑ Δ6/Φ1/13310/18.6.2007, ΦΕΚ 1153 Β'), με τον οποίο ετίθετο υποχρέωση για έκδοση Προσφοράς Σύνδεσης τριετούς διάρκειας. Σε όρους σύνδεσης στους οποίους προβλέπονταν διάρκεια μικρότερη της τριετίας με τη νέα διατάξη παρατείνεται αυτοδίκαια ο χρόνος αυτός μέχρι τη συμπλήρωση τριετίας.

Χωρίς να θίγονται οι διατάξεις της παρ. 1 του αρ. 28, η παρ. 3 του αρ. 28 επιφυλάσσει ευνοϊκή αντιμετώπιση για όρους σύνδεσης η ισχύς των οποίων είχε λήξει κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος νόμου, εφόσον υφίσταται σχετική άδεια εγκατάστασης, η οποία παρατείνεται για διάστημα έως τη λήξη ισχύος της άδειας εγκατάστασης, προκειμένου να συμπέσουν οι χρόνοι λήξης των εν λόγω πράξεων. Η παράταση ισχύος των Προσφορών Σύνδεσης γίνεται από τον αρμόδιο Διαχειριστή κατά προτεραιότητα σε σχέση με αιτήματα που υποβάλλονται για πρώτη διατύπωση Προσφοράς Σύνδεσης ή αιτήματα που υποβάλλονται βάσει των διατάξεων της παρ. 1 του αρ. 28 του Ν. 3734/2009.

Με την παρ. 4 προβλέπεται ότι αιτήματα παράτασης χρόνου ισχύος Προσφοράς Σύνδεσης που δεν εμπίπτουν στις ευνοϊκές ρυθμίσεις των προηγούμενων παραγράφων αντιμετωπίζονται από τον αρμόδιο Διαχειριστή ως αιτήματα για πρώτη διατύπωση Προσφοράς Σύνδεσης.

Με την παρ. 5 του αρ. 28 ορίζεται ότι αιτήματα για αύξηση της ισχύος παραγωγής από Α.Π.Ε., σε ποσοστό μέχρι και δέκα τοις εκατό (10%) της ισχύος που αναγράφεται στην Προσφορά Σύνδεσης και για σταθμούς παραγωγής που δεν εντάσσονται σε ειδικό πρόγραμμα ή καθεστώς και δεν βρίσκονται σε περιοχές με κορεσμένο δίκτυο, ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα για μία μόνο φορά σε σχέση με αιτήματα που υποβάλλονται για πρώτη διατύπωση προσφοράς Σύνδεσης. Σε κάθε άλλη περίπτωση, αντιμετωπίζονται από τον αρμόδιο Διαχειριστή ως αιτήματα για πρώτη διατύπωση Προσφοράς Σύνδεσης.

Με την παρ. 6 του αρ. 28 ορίζεται ότι σε περίπτωση ανάκλησης της άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. , παύει να ισχύει αυτοδικαίως και η οικεία Προσφορά Σύνδεσης. Αυτονόητο είναι ότι το ίδιο συμβαίνει και στην περίπτωση ακύρωσης της άδειας με δικαστική απόφαση.

Με την παρ. 7 του αρ. 28 εκφράζεται η βούληση του νομοθέτη για κάλυψη υφιστάμενου κανονιστικού κενού προβλέποντας την έκδοση Υπουργικής Απόφασης, μετά από εισήγηση των Διαχειριστών, καθορισμού των όρων και των διαδικασιών για τη διατύπωση Προσφορών Σύνδεσης.

Θεώρηση διαγράμματος σύνδεσης σταθμού στο Σύστημα ή το Δίκτυο

Μετά τη διατύπωση της προσφοράς σύνδεσης ο κάτοχος της Άδειας Παραγωγής αποτυπώνει σε τοπογραφικό διάγραμμα τον προτεινόμενο από τον αρμόδιο Διαχειριστή τρόπο σύνδεσης του σταθμού στο Σύστημα ή το Δίκτυο και το υποβάλλει στον αρμόδιο Διαχειριστή.

Ο τρόπος σύνδεσης αποτυπώνεται σε τοπογραφικά διαγράμματα κλίμακας 1:50.000 και 1:5.000, σε υπόβαθρο χαρτών της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού (ΓΥΣ), όπου αυτοί διατίθενται, υπογεγραμμένα από το μελετητή. Στα τοπογραφικά διαγράμματα αποτυπώνεται και η ακριβής θέση του σταθμού όπως αυτή απεικονίζεται στο σκαρίφημα που συνοδεύει την αίτηση για διατύπωση Προσφοράς Σύνδεσης.

Ο αρμόδιος Διαχειριστής θεωρεί τα παραπάνω τοπογραφικά διαγράμματα ως προς τη συμβατότητά τους με το περιεχόμενο της Προσφοράς Σύνδεσης.

Περίπτωση σύνδεσης έργου μέσω νέου υποσταθμού μέσης προς υψηλή τάση

Σε περίπτωση που ο σταθμός συνδέεται μέσω νέου υποσταθμού μέσης προς υψηλή τάση ο ενδιαφερόμενος οφείλει να προσκομίσει στον αρμόδιο Διαχειριστή, βεβαίωση καταλληλότητας του γηπέδου εγκατάστασης του υποσταθμού, η οποία εκδίδεται μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου, από την αρμόδια υπηρεσία του Κυρίου του Συστήματος και Δικτύου (ΔΕΗ Α.Ε./Διεύθυνση Νέων Έργων Μεταφοράς) μέσα σε τρεις (3) μήνες από την υποβολή της.

Για την έγκριση καταλληλότητας του οικοπέδου η ΔΕΗ/Δ.Ν.Ε.Μ. ζητά μετρήσεις ειδικής αγωγιμότητας του εδάφους (θερινή περίοδο) και κτηματολογικό διάγραμμα ιδιοκτησιών.

Η θέση του υποσταθμού, σύμφωνα με τη βεβαίωση καταλληλότητας, αποτυπώνεται στα προς θεώρηση τοπογραφικά διαγράμματα κλίμακας 1:50.000 και 1:5.000.

Σύνοψη: Φάση12^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ ΔΕΣΜΗΕ
- ⇒ ΔΕΗ
- ⇒ ΚΑΠΕ

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΥΑ 13310/2007
- ⇒ Ν.3734/2009

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 12^{ης} φάσης

2 έως 6 μήνες

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου III:

3-8 μήνες

Στάδιο IV: Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) και Έγκριση Επέμβασης (Ε.Ε.)

Γενικά

Η διαδικασία για την Έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων του έργου έπεται της Προσφοράς Σύνδεσης και αποτελεί το τελευταίο βήμα πριν από την έκδοση της άδειας παραγωγής. Σύμφωνα με την ΥΑ 13310/2007, ο κάτοχος της Άδειας Παραγωγής μετά τη θεώρηση των τοπογραφικών διαγραμμάτων σύνδεσης του σταθμού στο Σύστημα ή το Δίκτυο κατά τα προβλεπόμενα στο προηγούμενο στάδιο υποβάλλει στην αρμόδια για την έκδοση άδειας εγκατάστασης αρχή τους ακόλουθους φακέλους:

- α) Φάκελο που περιλαμβάνει την αίτηση για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων του σταθμού, η οποία συνοδεύεται από τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- β) Φάκελο που περιλαμβάνει την αίτηση για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων των έργων σύνδεσης, όπου απαιτείται.
- γ) Φάκελο που περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά για την έκδοση της έγκρισης επέμβασης όταν αυτή απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης δασικής νομοθεσίας.
- δ) Φάκελο που περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:
 - i) Αντίγραφο της Άδειας Παραγωγής
 - ii) Συνοπτική τεχνική περιγραφή του έργου, υπογεγραμμένη από το μελετητή που την εκπόνησε, η οποία περιλαμβάνει τα βασικά τεχνικά στοιχεία του έργου καθώς και τον προϋπολογισμό του έργου και δεν υπερβαίνει τις 10 σελίδες.
 - iii) Την προσφορά Σύνδεσης του Σταθμού με το Σύστημα ή το Δίκτυο η οποία διατυπώνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Στάδιο III.
 - iv) Τα τοπογραφικά διαγράμματα σύνδεσης του σταθμού στο Σύστημα ή το Δίκτυο που έχουν θεωρηθεί από τον αρμόδιο Διαχειριστή.

Η παραπάνω σειριακή διαδικασία έκδοσης της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων μετά την λήψη των όρων σύνδεσης αποσκοπεί καταρχήν στο να εξασφαλιστεί ότι το περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων δεν θα υπόκειται σε περαιτέρω μεταβολές και θα έχει την έγκριση του Διαχειριστή του Δίκτυου και ότι στην υποβληθείσα μελέτη θα περιγράφονται πλήρως τα έργα διασύνδεσης έτσι ώστε να ληφθούν υπόψη κατά την έκδοση της απόφασης. Ωστόσο στην πράξη ο στόχος δεν επιτυγχάνεται αφού το έργο σύνδεσης έχει ήδη περιγραφεί από την Π.Π.Ε. κατά την υποβολή αίτησης στη ΡΑΕ, η δεν Μ.Π.Ε. δεν μπορεί να περιλαμβάνει αλλαγές στο έργο σύνδεσης που το διαφοροποιούν σημαντικά από αυτό που έχει ήδη λάβει Π.Π.Ε.Α. Έτσι η νεοεισαχθείσα με την 13310/2007 αυτή σειριακή διαδικασία το μόνο που προκαλεί είναι ανούσια καθυστέρηση.

Αρμόδιος για την έκδοση άδειας εγκατάστασης έργων που κατατάσσονται στη 2η υποκατηγορία της Α΄ Κατηγορίας και στην 3η ή 4η υποκατηγορία της Β΄ Κατηγορίας, της ΚΥΑ 15393/2002, είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, στα όρια της οποίας εγκαθίσταται ο σταθμός. Η αρχή που χειρίζεται το φάκελο είναι η Διεύθυνση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της οικείας Περιφέρειας.

Αρμόδιος για την έκδοση άδειας εγκατάστασης έργων που κατατάσσονται στην 1η υποκατηγορία της Α' Κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, καθώς και όλων των έργων Α.Π.Ε. που κατασκευάζονται σε προστατευόμενες περιοχές RAMSAR, NATURA 2000, εθνικούς δρυμούς και αισθητικά δάση, ανεξάρτητα από την κατηγορία των έργων αυτών, είναι ο Υπουργός Ανάπτυξης, ο οποίος εκδίδει τη σχετική απόφαση, η οποία συνυπογράφεται από τον κατά περίπτωση συναρμόδιο Υπουργό.

Το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές εκπόνησης της Μ.Π.Ε. καθορίζονται σύμφωνα με τις ΚΥΑ104247 και 104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06 ανάλογα με την κατηγορία που κατατάσσεται το έργο σύμφωνα με την ΚΥΑ 15393/2002 (όπως ισχύει) και παρουσιάζονται αναλυτικά στην συνέχεια.

Στην περίπτωση εκτέλεσης έργων μέσα σε δάση ή δασικές εκτάσεις **απαιτείται έγκριση επέμβασης**. Σύμφωνα με το Ν.3468/2006 η απαιτούμενη έγκριση επέμβασης ενσωματώνεται στην απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων και δεν αποτελεί αυτοτελή διοικητική πράξη. Η έγκριση επέμβασης, ύστερα από εισήγηση των αρμόδιων υπηρεσιών χορηγείται:

α) Από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κατά την έκδοση της ανωτέρω απόφασης, εφόσον πρόκειται για έργα ή δραστηριότητες Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α., για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των οποίων αρμόδιες είναι οι κεντρικές υπηρεσίες Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

β) Από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, κατά την υπογραφή της ανωτέρω απόφασης, μετά από γνώμη της αρμόδιας περιφερειακής δασικής υπηρεσίας, εφόσον πρόκειται για έργα ή δραστηριότητες Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α., για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των οποίων αρμόδιες είναι οι περιφερειακές ή οι νομαρχιακές υπηρεσίες Περιβάλλοντος.»

Για λόγους συντόμευσης χρόνου αλλά και για λόγους εξασφάλισης της συνέχειας και της αρτιότητας των υποβαλλόμενων μελετών και δικαιολογητικών, είναι σκόπιμο η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων καθώς και ο αντίστοιχος φάκελος με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έγκριση επέμβασης να αντίθεται στον ίδιο μελετητή που έχει αναλάβει τον σχεδιασμό του έργου από την αρχή.

Όπως και στη διαδικασία της Π.Π.Ε.Α., στην περίπτωση της Μ.Π.Ε. διακρίνονται οι παρακάτω περιπτώσεις:

Περίπτωση 1^η: Έργα που ανήκουν στην 1^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002

Όπως προαναφέρθηκε στην περίπτωση αυτή υπάγονται:

- Υδροηλεκτρικά έργα με ταμιευτήρα χωρητικότητας $T \geq 1.000.000 \text{ m}^3$ είτε με αγωγό εκτροπής $\geq 1.000 \text{ m}$ είτε με εγκατεστημένη ισχύ $\geq 8 \text{ MW}$
- Ηλεκτροπαραγωγή από αιολική και ηλιακή ενέργεια έργων με ισχύ $> 40 \text{ MW}$
- Εναέριες γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας δυναμικότητας $\geq 150 \text{ KV}$
- Υποσταθμοί ανοιχτού τύπου δυναμικότητας $\geq 400 \text{ kV}$

Η διαδικασία που ακολουθείται περιλαμβάνει τις παρακάτω φάσεις:

Φάση 13.A1: Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ και σύνταξης φακέλου για έγκριση επέμβασης σε μελετητή - γραφείο μελετών

Η ανάθεση εκπόνησης Μ.Π.Ε. και σύνταξης φακέλου για έγκριση επέμβασης αποτελεί το επόμενο βήμα της διαδικασίας αδειοδότησης, η οποία στην ουσία συνεχίζεται από τον μελετητή που ανέλαβε από την αρχή το έργο και δεν παρεμβάλλεται χρονικά στο εν λόγω σημείο.

Στην περίπτωση που απαιτηθεί να γίνει εκ νέου επιλογή μελετητή, ισχύουν τα αναφερόμενα στη Φάση 1.

Φάση 14.A1: Εκπόνηση ΜΠΕ έργου υποκατηγορίας 1 της Α' κατηγορίας και σύνταξη φακέλου για έγκριση επέμβασης

Φ.14.A1.1. Περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Για έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) της υποκατηγορίας 1 της πρώτης (Α') κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, υποβάλλεται φάκελος ο οποίος περιέχει Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) **τύπου Ι** της ΚΥΑ 104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06.

Το περιεχόμενο και οι προδιαγραφές εκπόνησης της Μ.Π.Ε. καθορίζονται σύμφωνα με τις ΚΥΑ 104247 και 104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06 ανάλογα με την κατηγορία που κατατάσσεται το έργο σύμφωνα με την ΚΥΑ 15393/2002 (όπως ισχύει).

Ο Φάκελος Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) **τύπου Ι** έργου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) περιλαμβάνει τα εξής:

1. Εισαγωγή

Γίνεται σαφής αναφορά στο είδος και μέγεθος του έργου όπως προκύπτει από την ΚΥΑ 15393/2332 σε συνδυασμό με τα συνοδά του έργα.

Φορέας ή κύριος του έργου: Αναφέρεται η ονομασία ή ο τίτλος της επιχείρησης και τα στοιχεία (ονοματεπώνυμο, θέση, διεύθυνση, τηλέφωνο, fax, e-mail) του υπεύθυνου για τα περιβαλλοντικά θέματα του συγκεκριμένου έργου.

Στοιχεία του αναδόχου της ΜΠΕ: Αναφέρονται το στοιχεία του αναδόχου μελετητή. Η μελέτη θα πρέπει να εκπονείται και να υπογράφεται από κάτοχο μελετητικού πτυχίου κατηγορίας 27 του ΠΔ. 256/1998, γεγονός το οποίο θα πιστοποιείται βάσει Υπεύθυνης Δήλωσης του Ν. 1599/86 με την οποία ο ανωτέρω μελετητής θα βεβαιώνει ότι είναι κάτοχος του νέου, με συγκεκριμένη αναφορά στον αριθμό του πτυχίου του, στο χρόνο κτήσης αυτού και στη διάρκεια της ισχύος του.

Ιστορικό ανάθεσης της μελέτης: Αναφέρονται στοιχεία της ανάθεσης και εκτέλεσης της μελέτης (π.χ. αριθμός και χρόνος σύμβασης, χρονοδιάγραμμα και στάδια εκπόνησης της μελέτης, μεθοδολογία εκπόνησης).

Αναφέρεται η ομάδα μελέτης: Παρατίθενται τα ονόματα και οι ειδικότητές τους και διευκρινίζεται η ειδικότερη συμβολή τους στην εκπόνηση.

2. Μη τεχνική Περίληψη

Η περίληψη αποτελεί αυτοτελές απόσπασμα της Μ.Π.Ε. δυνατό να περιγράψει από μόνο του, με σαφή και συνοπτικό τρόπο, τα βασικά στοιχεία του προτεινόμενου έργου (μαζί με τα απαιτούμενα συνοδά έργα), την κατάσταση του περιβάλλοντος, τις σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις του υπό εξέταση έργου, όπως

αυτές περιγράφονται στο αντίστοιχο κεφάλαιο, τα προτεινόμενα μέτρα και τα τελικά συμπεράσματα της μελέτης (π.χ. οφέλη από την πραγματοποίηση του έργου, σε τοπικό και γενικότερο επίπεδο, σημεία ιδιαίτερης προσοχής).

3. Συνοπτική περιγραφή – Στόχος, σημασία, αναγκαιότητα και οικονομικά στοιχεία του έργου – Συσχέτισή του με άλλα έργα

3.1 Γεωγραφική θέση και διοικητική υπαγωγή του έργου

Περιγράφεται η γεωγραφική θέση του υπό εξέταση έργου, με πληροφορίες για το τοπωνύμιο της θέσης, για τα χαρακτηριστικά σημεία διέλευσης και τη διοικητική του υπαγωγή, καθώς και για τον ακριβή προσδιορισμό του χώρου κατάληψης με γεωγραφικές συντεταγμένες στο Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα αναφοράς (ΕΓΣΑ 87). Δίνεται η απόσταση του έργου από τα Θεσμοθετημένα Όρια Οικισμών και Σχεδίων Πόλεων, Ζωνών Χωροταξικών και Πολεοδομικών Σχεδίων, περιοχών σε καθεστώς προστασίας του περιβάλλοντος, κύριες εγκαταστάσεις κοινωνικής υποδομής και κοινής ωφέλειας και άλλα χαρακτηριστικά σημεία. Αναφέρονται οι τυχόν υφιστάμενες ρυθμίσεις για την περιοχή που προβλέπουν χωροταξικά και πολεοδομικά σχέδια.

3.2 Συνοπτική περιγραφή του έργου

Δίνονται στοιχεία μεγέθους του έργου ανάλογα με το είδος του και αναφέρονται τα κύρια χαρακτηριστικά λειτουργίας του έργου. Περιγράφεται η φάση κατασκευής, λειτουργίας και παύσης λειτουργίας του έργου. Τέλος, δίνεται η διάρκεια ζωής της εγκατάστασης παραγωγής.

3.3 Στόχος, σημασία και αναγκαιότητα του έργου

Στοιχειοθετείται η σκοπιμότητα και αναγκαιότητα πραγματοποίησης του έργου. Η τεκμηρίωση των παραπάνω προβλέπεται με την παράθεση οικονομικών, χωροταξικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικών, επιχειρηματικών δεδομένων. Παρατίθενται τα οφέλη που θα προκύψουν σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, καθώς και τα οφέλη για την εθνική οικονομία, την εθνική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία και την εξυπηρέτηση άλλων λόγων δημοσίου συμφέροντος.

3.4 Ιστορική εξέλιξη του έργου

Παρατίθεται το ιστορικό της εξέλιξης του υπό εξέταση έργου όπως οι ενέργειες που προηγήθηκαν του σχεδιασμού (π.χ. προγενέστερες κατασκευές, προβλέψεις ή ρυθμίσεις ή σχετικές αποφάσεις για την υλοποίηση του έργου).

3.5 Οικονομικά στοιχεία του έργου

Αναφέρεται ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου, καθώς και προσεγγιστικά το κόστος των μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος.

3.6 Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα και δραστηριότητες

Το υπό εξέταση έργο συσχετίζεται με άλλα έργα ή δραστηριότητες που υπάρχουν ή κατασκευάζονται στην περιοχή ως προς την συμπληρωματικότητα, τη συμβατότητα ή μη, τη σωρευτικότητα του οφέλους και των επιπτώσεων κλπ. Αναφέρεται η ύπαρξη ή πρόβλεψη δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην περιοχή.

4. Αναλυτική περιγραφή του έργου Α.Π.Ε. (κυρίως έργου και συνοδών αυτού όπως οδοποιία, έργα διασύνδεσης δικτύου κλπ.)

Περιγράφεται η προτεινόμενη για υλοποίηση λύση του έργου (από τις εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν) συμπεριλαμβανομένων των συνοδών έργων (όπως δρόμοι πρόσβασης, δανειοθάλαμοι, χώροι απόρριψης υλικών). Επιπρόσθετα, αναφέρονται τα έργα που σχετίζονται με το δίκτυο διασύνδεσης.

4.1 Γενικά στοιχεία – τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου

Περιγράφονται τα προβλεπόμενα έργα με αναφορά στις συντεταγμένες των κορυφών του πολυγώνου της περιμέτρου των έργων και τις κεντροβαρικές συντεταγμένες για τα επιμέρους έργα (γεωγραφικό σύστημα ΕΓΣΑ 87). Η περιγραφή περιλαμβάνει πληροφορίες για το γήπεδο εγκατάστασης, τη γενική διάταξη των έργων, τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά των κύριων και βοηθητικών έργων, την τεχνική περιγραφή των κτιριακών έργων, τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου, τη σύνδεση με το οδικό δίκτυο, τις συνδέσεις με τα δίκτυα υποδομών, τα στοιχεία του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού που προβλέπεται καθώς και οριζοντιογραφία των έργων, τις τυπικές διατομές και τις μηκοτομές για τα διαμήκη έργα.

4.2 Περιγραφή της φάσης κατασκευής του έργου

Περιγράφεται ο τρόπος κατασκευής του έργου και οι θέσεις επέμβασης για τις οποίες δίνεται και ο τρόπος υλοποίησης, η έκταση των εργασιών, καθώς επίσης και ο όγκος και το είδος των υλικών. Επίσης περιγράφεται ο τυπικός εξοπλισμός τους.

Περιγράφονται οι θέσεις εγκατάστασης των εργοταξίων, των δανειοθαλάμων και των χώρων διάθεσης υλικών και οι θέσεις τους σημειώνονται σε χάρτη. Δίνονται στοιχεία για το είδος, τις ποσότητες, τον τρόπο και τον τόπο προμήθειας των απαιτούμενων υλικών κατασκευής. Δίνονται στοιχεία κυκλοφορίας οχημάτων μεταφοράς εξοπλισμού και υλικών και αναφέρονται οι συντελεστές αέριων ρύπων ή κατανάλωσης καυσίμων και θορύβου.

Περιγράφονται τυχόν μεταβολές στους παράγοντες εδαφογένεσης και στις ιδιότητες του εδάφους, καθώς και τα ρυπαντικά φορτία και οι διαφοροποιήσεις των υδάτινων αποδεκτών κατά την κατασκευή του έργου και γίνεται ποιοτική και ποσοτική εκτίμηση των παραγόμενων αποβλήτων και εκπομπών κατά τη φάση της κατασκευής.

4.3 Περιγραφή της φάσης λειτουργίας του έργου

Αναφέρεται η αναμενόμενη ημερομηνία εμπορικής λειτουργίας της εγκατάστασης παραγωγής. Περιγράφεται ο τρόπος λειτουργίας και διαχείρισης του έργου. Παρουσιάζονται οι μεταβολές και οι επεμβάσεις που τυχόν θα προκύψουν από το έργο στο περιβάλλον και γίνεται εκτίμηση των επεμβάσεων. Για κάθε επέμβαση που εισάγει το έργο στο περιβάλλον θα παρουσιάζεται το είδος, το μέγεθός της, η χρονική της διακύμανση και τα περιβαλλοντικά μέσα που επηρεάζει (πχ. νερά αέρας, έδαφος κλπ).

Γίνεται ποσοτική εκτίμηση των εκπομπών κατά τη φάση λειτουργίας του έργου στο ατμοσφαιρικό και ακουστικό περιβάλλον (θόρυβος, δονήσεις, ακτινοβολίες, οσμές) και υπολογίζονται οι παραγόμενες ποσότητες αποβλήτων/ρυπαντικών φορτίων (στερών, υγρών, αέριων). Αναφέρονται όλα τα συστήματα αντιρρύπανσης και μέτρα ελέγχου, εφόσον τέτοια υπάρχουν, και αναφέρεται η απόδοσή τους.

Παρατίθενται οι εκτιμώμενες εργασίες συντήρησης και επισκευών που θα απαιτούνται και δίνονται στοιχεία απασχόλησης στο έργο. Περιγράφεται ο τρόπος παύσης λειτουργίας του έργου (πχ. στάδια, χρονοδιάγραμμα), οι ενέργειες απομάκρυνσης, διαχείρισης/διάθεσης των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού και οι ενέργειες αποκατάστασης του τοπίου/χώρου στην αρχική του μορφή.

4.4 Ανώμαλες και επικίνδυνες καταστάσεις

Περιγράφονται, οι ανώμαλες ή/και επικίνδυνες καταστάσεις που μπορούν να δημιουργηθούν κατά τη φάση κατασκευής, λειτουργίας και παύσης λειτουργίας του έργου και οι οποίες ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικές ζημιές/καταστροφές στο περιβάλλον. Η περιγραφή των έργων συνοδεύεται με σχέδια κατάλληλης κλίμακας και περιλαμβάνουν οριζοντιογραφίες των έργων, τυπικές διατομές και μηκοτομές για διαμήκη έργα.

5. Εναλλακτικές λύσεις

Παρουσιάζονται οι εναλλακτικές λύσεις, που αναπτύχθηκαν κατά το στάδιο της ΠΠΕ, ως προς τη θέση (εντός του συγκεκριμένου γηπέδου ή ενδεχομένως σε άλλο χώρο/γήπεδο), το μέγεθος, την διάταξη, τον σχεδιασμό, την διαδικασία υλοποίησης του έργου, καθώς και τα μέτρα ελέγχου και αντιρρόπησης. Αξιολογείται και αιτιολογείται η τελική επιλογή σε σχέση με τις επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον

Η παρουσίαση μπορεί να είναι συνοπτική και σε παράρτημα της ΜΠΕ να δίνονται αναλυτικότερες πληροφορίες που προέκυψαν κατά την εκπόνηση της ΠΠΕ.

Η παρουσίαση των εναλλακτικών λύσεων θα γίνεται υπό μορφή κειμένου, καθώς και με κατάλληλους χάρτες ή/και σχέδια .

6. Κατάσταση περιβάλλοντος

Καταγράφονται, αναλύονται, αξιολογούνται και σχολιάζονται με ακρίβεια, οι παράμετροι του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης, καθώς επίσης και οι τάσεις εξέλιξής του χωρίς τη δημιουργία του έργου (μηδενική λύση) στους χρόνους στόχους του έργου. Οι τάσεις εξέλιξης εξετάζονται ανά περιβαλλοντικό μέσο, ανάλογα πάντα με τις ανάγκες. Το βάθος και το εύρος της ανάλυσης θα πρέπει να ανταποκρίνεται και να συνδέεται με το μέγεθος των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων που αναμένονται από την κατασκευή και λειτουργία του έργου, καθώς και με τις συνεργιστικές επιπτώσεις από άλλα υφιστάμενα ή κατασκευαζόμενα έργα ή δραστηριότητες.

6.A Περιοχή μελέτης

Προσδιορίζεται η περιοχή γύρω από το έργο, στα φυσικά και ανθρωπογενή στοιχεία της οποίας η κατασκευή και λειτουργία του έργου αναμένεται ότι θα έχει επιπτώσεις και καθορίζεται ελάχιστη απόσταση. Η έκταση της περιοχής μελέτης μπορεί κατά περίπτωση να αυξηθεί (όχι όμως να μειωθεί), καθώς οι επιπτώσεις δεν περιορίζονται συνήθως από συμβατικά καθορισμένα όρια. Η περιοχή μελέτης καθορίζεται ανάλογα με το είδος και το μέγεθος του έργου σε συσχέτιση με τη ζώνη επιρροής του και με το περιβαλλοντικό μέσο που εξετάζεται.

6.B Μη Βιοτικά χαρακτηριστικά

6.B.1 Κλιματολογικά και βιοκλιματικά χαρακτηριστικά

Περιγράφεται το κλίμα της περιοχής (ταξινόμηση κατά THORNTWAITE). Παρατίθενται μετεωρολογικά δεδομένα του πλησιέστερου και πιο αντιπροσωπευτικού σταθμού (στοιχεία θερμοκρασίας αέρα, στοιχεία για την ταχύτητα, ένταση και διεύθυνση των ανέμων που συνήθως πνέουν στην περιοχή. Δίνονται στοιχεία για τη μέση ετήσια και μέση μηνιαία βροχόπτωση, καθώς και μέση μηνιαία σχετική υγρασία υπό μορφή πίνακα.

Συντάσσεται το Ομβροθερμικό διάγραμμα και εκτιμάται η διάρκεια της ξηροθερμικής περιόδου. Προσδιορίζονται τα βιοκλιματικά χαρακτηριστικά της περιοχής του έργου.

6.B.2 Μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά

Περιγράφεται η μορφολογία της περιοχής μελέτης και αναλύεται και αξιολογείται το τοπίο στην περιοχή που ενδέχεται να επηρεαστεί από το προτεινόμενο έργο. Ειδικότερα καθορίζονται τα όρια του συνολικού τοπίου αναφοράς του προγραμματιζόμενου έργου στην περιοχή μελέτης (συνολική έκταση και ανάγλυφο), εντοπίζονται επιμέρους ενότητες και επίπεδα ανάγνωσης του τοπίου με βάση οπτικά χαρακτηριστικά και ιδιότητες, καταγράφονται τα σημαντικά μορφολογικά και φυσικά χαρακτηριστικά του τοπίου και τα στοιχεία που το συνθέτουν, καθώς και η μεταβολή τους στο χώρο. Αναλύεται, ταξινομείται και αξιολογείται το τοπίο βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, όπως: ευαισθησίας τοπίου, κλάσεις ποικιλίας του τοπίου, οπτική απορροφητική ικανότητα, τρωτότητα του τοπίου. Εκτιμάται η σημαντικότητα του τοπίου (αισθητική, πολιτισμική, οικολογική, κοινωνική, οικονομική, αναπτυξιακή κλπ).

6.B.3 Γεωλογία, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά

Παρατίθενται τα βασικά γεωλογικά, τεκτονικά και υδρολιθολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης (βάσει υφιστάμενων μελετών, σχετικής βιβλιογραφίας, διαθέσιμων υπαρχόντων χαρτών και επιτόπου εποπτικής εξέτασης). Ειδικότερα θα γίνεται αναφορά στη γενική γεωλογική δομή της περιοχής μελέτης, στους τεχνικογεωλογικούς και υδρολιθολογικούς χαρακτήρες των γεωλογικών σχηματισμών, στην τεκτονική και στην σεισμικότητα της περιοχής και ιδιαίτερα στους συντελεστές σεισμικότητας και ασφάλειας του εδάφους, στα βασικά εδαφολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής και θα αναφέρονται και οι κλάσεις εδάφους εφ' όσον είναι απαραίτητο για την ανάλυση των επιπτώσεων στο έδαφος και στους τυχόν ευδιάβρωτους, και έντονα καρστικοποιημένους σχηματισμούς, σε κατολισθαίνουσες περιοχές και σε περιοχές όπου παρατηρούνται καθιζήσεις.

6.B.4 Στερεοπαροχή (αφορά σε υδροηλεκτρικά έργα)

Γίνεται αξιολόγηση της υφιστάμενης δίαυτης της στερεοπαροχής στο επηρεαζόμενο μέσο (ποταμός) και η αναμενόμενη μελλοντική της εξέλιξη, εφόσον από τα στοιχεία του έργου προκύπτει ότι μεταβάλλεται η στερεοπαροχή του ποταμού και η διαφοροποίηση στον όγκο της στερεοπαροχής είναι σημαντική.

Η εκτίμηση θα γίνει με βάση διαθέσιμα στοιχεία μετρήσεων στερεοπαροχής, γεωλογικής σύστασης των πετρωμάτων και δασοκάλυψης, τις διαθέσιμες πληροφορίες για τις δραστηριότητες που μπορεί να επηρεάζουν τη δίαυτη της στερεοπαροχής και μακροσκοπικές παρατηρήσεις.

6.Γ Φυσικό Περιβάλλον

6.Γ.1 Γενικά στοιχεία

Δίδονται **στοιχεία** για την περιοχή μελέτης με βάση υπάρχοντα στοιχεία (πχ. του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος κλπ.) σχετικά με τη μορφή και την κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος. Ειδικότερα αναφέρονται, και παρουσιάζονται σε χάρτες οι αστικές περιοχές, οι δασικές εκτάσεις, οι βοσκοτόποι, οι γεωργικές εκτάσεις, οι άγονες – βραχώδεις εκτάσεις και οι θεσμικά προστατευόμενες περιοχές

6.Γ.2 Ειδικές φυσικές περιοχές

6.Γ.3 Άλλες φυσικές περιοχές

Εντός της περιοχής μελέτης καταγράφονται περιοχές (παρατίθενται συνοπτικά τα όρια και η έκτασή τους, το καθεστώς προστασίας και διαχείρισής τους και η θεσμική δυνατότητα υλοποίησης του προτεινόμενου έργου) που εμπίπτουν σε συγκεκριμένες κατηγορίες όπως Εθνικοί Δρυμοί, Υγροβιότοποι Διεθνούς Σημασίας σύμφωνα με τη Σύμβαση RAMSAR, Εθνικός Κατάλογος περιοχών NATURA 2000 (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ - Ειδικές Ζώνες Διατήρησης), Ζώνες Ειδικής Προστασίας για την ορνιθοπανίδα (SPA – Οδηγία 79/409/ΕΟΚ)

Καταγράφονται (παρατίθενται συνοπτικά, γενικά στοιχεία που αφορούν στα οικολογικά ή άλλα χαρακτηριστικά που στοιχειοθετούν την περιβαλλοντική σημασία της κάθε περιοχής και στη θεσμική δυνατότητα υλοποίησης του συγκεκριμένου έργου) άλλες φυσικές περιοχές όπως Αισθητικά Δάση, Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης, Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (IBA), Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, περιοχές του προγράμματος CORINE της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Καταφύγια Άγριας Ζωής κ.λπ.

6.Γ.4 Περιγραφή του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης

Περιγράφεται το φυσικό περιβάλλον της περιοχής μελέτης και ειδικότερα ταξινομείται η βλάστηση των δασών και των δασικών εκτάσεων σε επίπεδο αυξητικού χώρου, αναφέρεται το καθεστώς προστασίας που απορρέει από τη δασική νομοθεσία, αναφέρεται η έκτασή τους (Ha) και η φυτοϋγειονομική τους κατάσταση. Ταξινομείται η περιοχή μελέτης σε τύπους φυσικών ενδιαιτημάτων, με τα κριτήρια της Παλαιοαρκτικής Ταξινόμησης Ενδιαιτημάτων, όπως αυτά έχουν εξειδικευτεί για την Ελλάδα, γίνεται η έκτασή τους (Ha), το καθεστώς που

τυχόν έχει θεσμοθετηθεί για την ικανοποιητική τους διατήρηση και η εκτίμηση της συχνότητας εμφάνισής τους στο ευρύτερο γεωγραφικό πλαίσιο της περιοχής μελέτης.

Προσδιορίζονται οι διακυμάνσεις των τιμών των μη βιοτικών συντελεστών του περιβάλλοντος, από τους οποίους εξαρτάται η ύπαρξη των τύπων φυσικών ενδιατημάτων της περιοχής μελέτης και οι σημαντικές καταστάσεις ή φαινόμενα που επηρεάζουν τη βλάστηση και την πανίδα στους τύπους φυσικών ενδιατημάτων της περιοχής μελέτης.

Προσδιορίζονται τα είδη των φυτών και ζώων που κυριαρχούν στους τύπους φυσικών ενδιατημάτων της περιοχής μελέτης, αυτών που ρυθμίζουν την οικολογική ισορροπία καθώς και αυτών που χαρακτηρίζονται από τη νομοθεσία της Ελλάδας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από διεθνείς συμφωνίες ή συμβάσεις που έχει επικυρώσει η χώρα μας ως σπάνια ή απειλούμενα με εξαφάνιση. Αξιολογείται με ποιοτικά κριτήρια η σημασία της περιοχής μελέτης για τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας στο ευρύτερο γεωγραφικό πλαίσιο της περιοχής. Εκτιμώνται **κατ' αρχήν** οι μεταβολές που θα προκύψουν στους συντελεστές του φυσικού περιβάλλοντος που προαναφέρθηκαν, λόγω των τάσεων εξέλιξης της περιοχής, στους χρόνους στόχους του έργου (μηδενική λύση).

6.Δ Ανθρωπογενές περιβάλλον

6.Δ.1 Χωροταξικός σχεδιασμός – Χρήσεις γης

Καταγράφονται οι προβλέψεις για την περιοχή μελέτης τυχόν εγκεκριμένων Χωροταξικών Σχεδίων εθνικού ή περιφερειακού επιπέδου, οι προβλέψεις τυχόν εγκεκριμένων σχεδίων χρήσεων γης, περιγράφονται οι υφιστάμενες χρήσεις γης (γεωργική γη, γη υψηλής παραγωγικότητας, βοσκότοποι, δασικές εκτάσεις, βιομηχανικές χρήσεις, μεταλλευτικές χρήσεις, ρέοντα ύδατα κλπ) και παρουσιάζονται οι περιοχές αναπτυξιακών κινήτρων, καθώς και οι ζώνες οικονομικών και πολεοδομικών κινήτρων και εκτιμώνται οι μεταβολές που θα προκύψουν, λόγω των τάσεων εξέλιξης της περιοχής, στους χρόνους στόχους του έργου (μηδενική λύση).

6.Δ.2 Δομημένο περιβάλλον

Καταγράφονται οι προβλέψεις τυχόν υφισταμένων Σχεδίων Πόλεων ή άλλων οικιστικών υποδοχέων με ειδικότερη αναφορά στα γεωγραφικά όρια των ρυθμίσεων στην περιοχή μελέτης, στις χρήσεις γης, στους όρους και περιορισμούς δόμησης, σε άλλους ειδικότερους περιορισμούς, στους υπάρχοντες παραδοσιακούς οικισμούς ή τμήματα οικισμών, τα οποία προστατεύονται λόγω του ιδιαίτερου πολεοδομικού, αισθητικού, ιστορικού, λαογραφικού και αρχιτεκτονικού τους χαρακτήρα.

Αναφέρονται τυχόν καθορισμένες ζώνες αιγιαλού και παραλίας και καταγράφονται οι προτάσεις πολεοδομικών μελετών που βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο εκπόνησης (π.χ. βρίσκονται σε διαδικασία δημοσιοποίησης). Εκτιμώνται οι μεταβολές που θα προκύψουν λόγω των τάσεων εξέλιξης του δομημένου περιβάλλοντος της περιοχής στους χρόνους – στόχους του έργου (μηδενική λύση).

6.Δ.3 Ιστορικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Καταγράφονται και απεικονίζονται τα όρια των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών μνημείων, σύμφωνα με τα στοιχεία των αρμόδιων Υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού και του θεσμικού πλαισίου που διέπει την προστασία τους. Αναφέρονται οι θέσεις ιστορικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος που βρίσκονται εντός της περιοχής μελέτης. Σε συγκεκριμένο χάρτη αποτυπώνονται οι επιμέρους ζώνες προστασίας των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και οι θέσεις ιστορικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

6.Δ.4 Κοινωνικό – οικονομικό περιβάλλον

6.Δ.5 Τεχνικές Υποδομές

Παρατίθενται πληροφορίες για τη διοικητική υπαγωγή της περιοχής μελέτης, τα δημογραφικά δεδομένα, τα κοινωνικά χαρακτηριστικά του πληθυσμού, την παραγωγή ανά παραγωγικό τομέα της οικονομίας, την απασχόληση του πληθυσμού, το επίπεδο διαβίωσης του πληθυσμού, την αντικειμενική αξία γης και ακινήτων (εφ' όσον υπάρχει), το ιδιοκτησιακό καθεστώς (γενικά στοιχεία ιδιοκτησίας), τις σημαντικές, διοικητικές και κοινωνικές υποδομές στην περιοχή μελέτης και τις τεχνικές υποδομές στην περιοχή μελέτης (αρδευτικά και αποστραγγιστικά δίκτυα, το οδικό – σιδηροδρομικό δίκτυο, λιμάνια, αεροδρόμια, δίκτυα ύδρευσης - αποχέτευσης, εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, εγκαταστάσεις επεξεργασίας και διάθεσης απορριμμάτων, δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας και τηλεπικοινωνιών, δίκτυα δημοσίων συγκοινωνιών, χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων)

6.Δ.6 Ανθρωπογενείς πιέσεις στο περιβάλλον

Απεικονίζεται η υπάρχουσα κατάσταση αναφορικά με τις υπάρχουσες πηγές ρύπανσης και πως αυτές επηρεάζουν τα περιβαλλοντικά μέσα, τις πιέσεις που υφίστανται τα περιβαλλοντικά μέσα από την ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων και την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων (ορυκτός πλούτος, δασικός πλούτος, υδάτινοι πόροι, γεωργική γη, κ.λπ.).

Οι εκτιμήσεις επιβάρυνσης (πχ. φόρτων, εκπομπών, απορροών, κ.λπ.) από υπάρχοντα έργα και δραστηριότητες στην περιοχή μελέτης θα πρέπει να είναι σαφείς και συνοπτικές ώστε να εξασφαλίζεται μία πραγματική εικόνα του μεγέθους των πιέσεων που ασκούνται, χωρίς να επεκτείνεται η μελέτη δυσανάλογα στη λειτουργία υπαρχόντων έργων και δραστηριοτήτων στην περιοχή του προτεινόμενου έργου και να βασίζονται σε υπάρχοντα διαθέσιμα στοιχεία.

6.Δ.7 Ατμοσφαιρικό περιβάλλον

Αναφέρονται τα θεσμοθετημένα όρια ποιότητας του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος της περιοχής. Εκτιμάται και αξιολογείται η ποιότητα του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης με βάση τα υφιστάμενα στοιχεία μετρήσεων ή άλλων αξιόπιστων σταθμών που υπάρχουν στην περιοχή.

6.Δ.8 Ακουστικό περιβάλλον, δονήσεις, ακτινοβολίες

Θόρυβος. Αναφέρονται τα θεσμοθετημένα όρια και κριτήρια θορύβου στην περιοχή μελέτης. Γίνεται εκτίμηση της υφιστάμενης στάθμης θορύβου χωρίς το έργο, με χρήση στοιχείων από υπάρχουσες καταγραφές. Η στάθμη του θορύβου χωρίς το έργο εκτιμάται και διαχρονικά και ειδικότερα στους καθορισμένους χρόνους στόχους του έργου (μηδενική λύση), ώστε να καταστεί δυνατή η αξιολόγηση της μεταβολής που αναμένεται να επιφέρει στο ακουστικό περιβάλλον η λειτουργία του έργου.

Δονήσεις. Γίνεται αναφορά στα ισχύοντα, σε Ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο, όρια και κριτήρια δονήσεων, και εντοπίζονται κατ' αρχήν τυχόν δονήσεις από υφιστάμενες πηγές σε ζώνη εκατέρωθεν του έργου. Εκτιμώνται τα υφιστάμενα επίπεδα δονήσεων, εφόσον από το Κεφάλαιο «Περιγραφή του Έργου» προκύπτει επιβάρυνση από δονήσεις.

Ακτινοβολίες. Εκτιμάται και αξιολογείται το ηλεκτρομαγνητικό υπόβαθρο της περιοχής μελέτης όταν το έργο ΑΠΕ σχετίζεται με ακτινοβολίες. Σε περίπτωση κατασκευής έργου ΑΠΕ με γραμμές μεταφοράς ενέργειας υψηλής τάσης πλησίον υφιστάμενων οικοδομών ή εντός ορίων οικισμών, απαιτείται η καταγραφή της πυκνότητας ισχύος ηλεκτρομαγνητικού υποβάθρου $P(mW/m^2)$ στους πλησιέστερους αποδέκτες.

6.Δ.9 Επιφανειακά και υπόγεια νερά

Επιφανειακά νερά. Περιγράφεται το επιφανειακό υδρογραφικό δίκτυο (φυσικού ή τεχνητού), οι λεκάνες απορροής, ο συντελεστής κατείδυσης, οι πηγές, κλπ. Γίνεται περιγραφή των υφισταμένων χρήσεων (θεσμοθετημένες και πραγματικές) των επιφανειακών υδατικών πόρων (άρδευση, ύδρευση, ενέργεια, βιομηχανία, διατήρηση οικολογικής ισορροπίας, κλπ.), καθώς και των πιθανών μελλοντικών χρήσεων αυτών.

Εκτιμάται η υφιστάμενη ποσότητα νερών στο επηρεαζόμενο μέσο, στην περιοχή επιρροής του έργου, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία. Γίνεται αναφορά στα όρια ποιότητας νερών (όπου έχουν θεσμοθετηθεί τέτοια).

Εκτιμάται και αξιολογείται η ποιότητα των νερών στην περιοχή μελέτης βάσει διαθέσιμων στοιχείων μετρήσεων ποιότητας νερών. Γίνεται εκτίμηση της μεταβολής των ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών των επιφανειακών υδάτων χωρίς το υπό μελέτη έργο (μηδενική λύση) στους χρόνους στόχους του έργου. Η εκτίμηση αυτή θα γίνεται με βάση αφ' ενός τις σημερινές και μελλοντικές χρήσεις των υδάτινων πόρων της περιοχής και αφ' ετέρου τις υφιστάμενες πηγές ρύπανσης στην περιοχή καθώς και την μελλοντική εξέλιξή τους.

Υπόγεια νερά. Περιγράφονται τα υδρογεωλογικά χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης (αριθμός υδρογεωλογικών λεκανών στην περιοχή μελέτης, έκταση και όρια υδρογεωλογικών λεκανών, συντελεστής κατείσδυσης, συνολικός όγκος αποθεμάτων, στάθμη υπόγειας υδροφορίας – πιεζομετρία στην περίπτωση μεγάλων αντλήσεων. Περιγράφονται οι υφιστάμενες χρήσεις (θεσμοθετημένες και πραγματικές) των υπογείων υδατικών πόρων (άρδευση, ύδρευση, διατήρηση οικολογικής ισορροπίας, κ.λπ.), καθώς και των διαθέσιμων πόρων των υπογείων υδάτων όπως αυτοί θεωρούνται βάσει της Οδηγίας 200/60/ΕΚ.

6.Ε Τάσεις εξέλιξης του περιβάλλοντος – Μηδενική Λύση

Εκτιμάται η κατάσταση του περιβάλλοντος στο μέλλον χωρίς την ύπαρξη του έργου στο μέλλον. Παρουσιάζονται οι υφιστάμενες και μελλοντικές συνθήκες του περιβάλλοντος χωρίς την ύπαρξη του έργου, καθώς το περιβάλλον εξελίσσεται δυναμικά και δεν μπορεί να θεωρηθεί η υφιστάμενη κατάσταση ως σημείο αναφοράς. Ο προσδιορισμός της κατάστασης που τείνει να δημιουργηθεί στο ορατό προσεχές μέλλον δίνει τη δυνατότητα συγκρίσεων των μεταβολών που θα προκαλέσει το έργο στους επιμέρους παράγοντες του περιβάλλοντος (περιβαλλοντικά μέσα).

7. Εκτίμηση και Αξιολόγηση των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (κυρίως έργου και συνοδών αυτού με εκτίμηση των αθροιστικών και συνεργιστικών επιπτώσεων)

Εκτιμώνται και αξιολογούνται οι άμεσες και οι έμμεσες επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου σε συνδυασμό με τις συνεργιστικές επιπτώσεις από άλλα υφιστάμενα ή κατασκευαζόμενα ή εγκεκριμένα έργα ή δραστηριότητες. Μεταξύ άλλων εξετάζεται η πιθανότητα πρόκλησης επιπτώσεων και η έκταση των επιπτώσεων, ο χαρακτήρας (θετικές – αρνητικές – ουδέτερες), η ένταση (ισχυρές – μέτριες – ασθενείς), η πολυπλοκότητα των επιπτώσεων, η διάρκεια (βραχυχρόνιες – μακροχρόνιες), η δυνατότητα ανάταξης (αναστρέψιμες – μερικώς αναστρέψιμες – μη αναστρέψιμες) και η δυνατότητα αντιμετώπισης (αντιμετωπίσιμες – μερικώς αντιμετωπίσιμες – μη αντιμετωπίσιμες) και η συνεργιστική (σωρευτική) δράση των επιπτώσεων από το ίδιο το έργο και από άλλα έργα ή δραστηριότητες που έχουν αναπτυχθεί στην περιοχή.

7.1 Μη Βιοτικά χαρακτηριστικά

7.1.1 Κλιματολογικά και βιοκλιματικά χαρακτηριστικά

Προσδιορίζονται οι αναμενόμενες μεταβολές στα κλιματικά και βιοκλιματικά χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης. Εκτιμώνται και αξιολογούνται, οι επιπτώσεις στο μικροκλίμα της περιοχής από την κατασκευή και λειτουργία του έργου (όπως στη σχετική υγρασία, τη μέγιστη θερμοκρασία, στην κίνηση των αέριων μαζών).

7.1.2 Μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά

Εκτιμώνται και αξιολογούνται, οι επιπτώσεις στα μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής. (πιθανότητα διάσπασης των φυσικών σχημάτων και χρωμάτων του τοπίου και της γραμμής του ορίζοντα). Συγκρίνεται η υφιστάμενη κατάσταση του τοπίου με αυτήν που θα προκύψει μετά την εγκατάσταση του έργου. Διερευνάται η εικόνα του έργου από επιλεγμένες θέσεις σκόπευσης-παρατήρησης εντός των ορίων της περιοχής μελέτης και οι επιπτώσεις στην αισθητική του τοπίου (έγχρωμες φωτογραφίες, πανοραμική

απεικόνιση της περιοχής εκτέλεσης και του προτεινόμενου έργου, απεικόνιση των επιμέρους στοιχείων και των συνοδών έργων, απεικόνιση σημείων ειδικού ενδιαφέροντος, απεικόνιση από σημεία οικισμών που βρίσκονται σε οπτική επαφή με το έργο). Καταγράφονται τα νέα διαφαινόμενα μορφολογικά χαρακτηριστικά του τοπίου που θα προκύψουν από την υλοποίηση του έργου και εντοπίζονται οι νέες πιθανές συνθήκες συνέχειας ή ασυνέχειας στην οργάνωσή του. Διερευνάται η πιθανότητα αλλοίωσης των φυσικών χαρακτηριστικών του τοπίου από την υλοποίηση του έργου.

7.1.3 Γεωλογικά, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά

Ως προς τα γεωλογικά στοιχεία της περιοχής μελέτης εντοπίζονται, με μακροσκοπικές κυρίως παρατηρήσεις, ενδεχόμενες επιπτώσεις που αφορούν στην αλλοίωση, κατάτμηση της εξωτερικής επιφάνειας των πετρωμάτων, στην καταστροφή ή πιθανή καταστροφή ειδικών γεωλογικών χαρακτηριστικών, στην εμφάνιση γεωλογικών φαινομένων ειδικής σπουδαιότητας.

Ως προς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των εδαφών της περιοχής μελέτης εκτιμώνται και αξιολογούνται η μεταβολή των φυσικοχημικών ιδιοτήτων των εδαφών ή υποβάθμιση της ποιότητας (δομή, γονιμότητα κλπ.) της περιοχής μελέτης λόγω της εγκατάστασης και λειτουργίας του έργου, η ρύπανση των εδαφών από υπεδάφια διάθεση υγρών αποβλήτων, η διάβρωση των εδαφών της περιοχής του έργου, π.χ. λόγω της απομάκρυνσης της βλάστησης και άλλων παραγόντων.

Η αξιολόγηση της ποιότητας των εδαφών και η μεταβολή των φυσικοχημικών παραμέτρων του εδάφους περιλαμβάνει εκτίμηση της αναμενόμενης μεταβολής των προαναφερθέντων ιδιοτήτων του εδάφους, με βάση τα στοιχεία της επιβάρυνσης από το υπό μελέτη έργο για τη φάση κατασκευής και λειτουργίας και αξιολόγηση της επίπτωσης στο έδαφος.

7.1.4 Στερεοπαροχή (αφορά σε υδροηλεκτρικά έργα)

7.2 Φυσικό Περιβάλλον

Από τα στοιχεία που αφορούν στην κατασκευή και τη λειτουργία του υπό εξέταση έργου, αναφέρονται και σχολιάζονται οι αναμενόμενες άμεσες ή έμμεσες επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον και ειδικότερα:

- Στην έκταση ή τα τοπογραφικά χαρακτηριστικά των δασών και των δασικών εκτάσεων, των τύπων φυσικών ενδιαιτημάτων και των περιοχών σε καθεστώς προστασίας του περιβάλλοντος.
- Στα τοπογραφικά χαρακτηριστικά από κατασκευές ή εγκαταστάσεις που επηρεάζουν καθοριστικούς, για τη λειτουργία των τύπων φυσικών ενδιαιτημάτων, μη βιοτικούς συντελεστές του περιβάλλοντος. Στους βιοτικούς και μη συντελεστές του περιβάλλοντος που προκαλούν τυχόν σοβαρή μείωση των πληθυσμών ή εξαφάνιση ειδών που επιδρούν στην οικολογική συνοχή της υπό εξέταση περιοχής.
- Στους βιοτικούς και μη συντελεστές του περιβάλλοντος, καθώς και σε είδη που χαρακτηρίζονται από τη νομοθεσία της Ελλάδας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από διεθνείς συμφωνίες ή συμβάσεις που έχει επικυρώσει η χώρα μας ως σπάνια ή απειλούμενα με εξαφάνιση.
- Στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας στο ευρύτερο γεωγραφικό πλαίσιο.

7.3 Ανθρωπογενές περιβάλλον

7.3.1 Χρήσεις γης

Εκτιμώνται οι μεταβολές στις χρήσεις γης ως αποτέλεσμα της κατασκευής και λειτουργίας του έργου. Οι μεταβολές αυτές σχολιάζονται και αξιολογούνται σε σύγκριση με την υφιστάμενη κατάσταση και την κατάσταση η οποία αναμένεται ότι θα διαμορφωθεί στους χρονικούς ορίζοντες που συμπίπτουν με τους χρόνους στόχους του έργου (μηδενική λύση). Ελέγχεται η συμβατότητα του έργου με τις κατευθύνσεις των πλαισίων του Χωροταξικού Σχεδιασμού (Γενικού, Περιφερειακού, Ειδικού) και αειφόρου ανάπτυξης.

7.3.2 Δομημένο περιβάλλον

- Ελέγχεται η συμβατότητα του έργου με τις κατευθύνσεις των Πλαισίων του Πολεοδομικού Σχεδιασμού.
- Διερευνώνται οι πιθανότητες διάσπασης της ενότητας του πολεοδομικού χώρου.
- Εκτιμώνται και αξιολογούνται τα νέα διαφαινόμενα λειτουργικά χαρακτηριστικά του πολεοδομικού ιστού (χρήσεις γης) που θα προκύψουν από την κατασκευή και λειτουργία του έργου. Εντοπίζονται οι νέες πιθανές συνθήκες ασυνέχειας στην ανάπτυξή του.
- Εκτιμώνται και αξιολογούνται οι πιθανές αλλαγές των μορφολογικών χαρακτηριστικών του πολεοδομικού ιστού. Εκτιμώνται και αξιολογούνται οι τυχόν νέες διαφαινόμενες τάσεις ανάπτυξης του πολεοδομικού χώρου.

7.3.3 Ιστορικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Εκτιμώνται και αξιολογούνται οι επιπτώσεις στο ιστορικό και πολιτιστικό περιβάλλον, λόγω τυχόν ζημιών ή και καταστροφών ή άλλων μεταβολών που μπορεί να προκληθούν στα πολιτιστικά στοιχεία της περιοχής από την κατασκευή και λειτουργία του έργου.

7.3.4 Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον

Εκτιμώνται και αξιολογούνται οι επιπτώσεις στο Κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και στις Τεχνικές Υποδομές με ειδική αναφορά στις δυνατότητες συνεισφοράς του έργου στην τοπική και εθνική οικονομία και προβολή της χώρας στο εξωτερικό (ποσοστό του πληθυσμού που επηρεάζεται, ευκαιρίες βελτίωσης του επιπέδου και των συνθηκών διαβίωσης των κατοίκων της περιοχής, αποδοχή από την τοπική κοινωνία).

7.3.5 Τεχνικές Υποδομές

Διερευνάται η επάρκεια των τεχνικών υποδομών ώστε να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις που θα προκύψουν από την υλοποίηση του έργου (π.χ. οδικό δίκτυο για την κίνηση βαρέων οχημάτων, για τις κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, απαιτούμενη ενέργεια για τη λειτουργία του έργου, δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας). Διερευνώνται επίσης οι τυχόν ανάγκες που θα προκύψουν για νέες ιεραρχήσεις των δικτύων μεταφοράς.

7.3.6 Ατμοσφαιρικό περιβάλλον

Γίνεται εκτίμηση των επιπτώσεων κατά την φάση κατασκευής του έργου με την χρήση ποσοτικών κριτηρίων αφού οι αναμενόμενες εκπομπές θα πρέπει να είναι μικρότερες των θεσμοθετημένων ορίων. Στην αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να προβλεφθούν μέτρα και περιορισμοί ώστε τελικά οι αναμενόμενες εκπομπές να είναι σύμφωνες με τα θεσμοθετημένα όρια ή να κυμαίνονται σε αποδεκτά επίπεδα σε σχέση με τα υφιστάμενα όρια ποιότητας.

7.3.7 Ακουστικό περιβάλλον, δονήσεις, ακτινοβολίες

Θόρυβος. Φάση κατασκευής

Εκτιμώνται και αξιολογούνται οι επιπτώσεις στο ακουστικό περιβάλλον κατά τη φάση κατασκευής του έργου, συγκρίνοντας τα θεσμοθετημένα όρια και κριτήρια θορύβου και την υπάρχουσα κατάσταση ακουστικού περιβάλλοντος.

Θόρυβος. Φάση λειτουργίας

Εκτιμώνται και αξιολογούνται οι επιπτώσεις στο ακουστικό περιβάλλον κατά την φάση λειτουργίας του έργου (π.χ. λειτουργία γεννητριών, λειτουργία Α/Γ), συγκρίνοντας τα θεσμοθετημένα όρια και κριτήρια θορύβου και την υπάρχουσα κατάσταση ακουστικού περιβάλλοντος, στους χρόνους στόχους του έργου (μηδενική λύση) με τα εκτιμώμενα επίπεδα θορύβου σε θέσεις δεκτών. Για τα Αιολικά Πάρκα απαιτείται η εκτίμηση του θορύβου

βάσει εγκεκριμένου μαθηματικού προτύπου και η αποτύπωση με τη μορφή ισοδυναμικών καμπυλών του παραγόμενου θορύβου επί τοπογραφικού ανάγλυφου για το προτεινόμενο έργο.

Δονήσεις. Εκτιμώνται και αξιολογούνται οι επιπτώσεις από τις δονήσεις, με σύγκριση των εκτιμηθέντων επιπέδων δονήσεων προς τα όρια και κριτήρια δονήσεων κατά την κατασκευή του έργου. Εκτιμάται η υφιστάμενη ζώνη εκατέρωθεν του έργου εντός της οποίας ενδέχεται να σημειωθούν οχλήσεις από τις δονήσεις κατά την κατασκευή του έργου.

Ακτινοβολίες. Στην περίπτωση πηγών ακτινοβολίας γίνεται: εκτίμηση και αξιολόγηση του επιπέδου των ακτινοβολιών (π.χ. ηλεκτρομαγνητική), σύγκριση με τα διεθνή ή Ευρωπαϊκά πρότυπα και εκτίμηση της απόστασης από τις πηγές εντός της οποίας αναμένεται υπέρβαση των θεσμοθετημένων ορίων.

7.3. Επιφανειακά και υπόγεια νερά

Επιφανειακά νερά. Εκτιμώνται και αξιολογούνται οι επιπτώσεις του έργου στα χαρακτηριστικά του υδρογραφικού δικτύου της περιοχής (μεταβολές στην ποσότητα και την ροή των υδάτων, διευθετήσεις και επιχωματώσεις ρεμάτων, διευθετήσεις κοίτης, απολήψεις νερών, κ.λπ.). Υπολογίζεται η επιπρόσθετη ρύπανση από την κατασκευή και λειτουργία του έργου. Εκτιμώνται και αξιολογούνται οι επιπτώσεις στην ποιότητα, στην ποσότητα και στις χρήσεις του αποδέκτη από την κατασκευή και λειτουργία του έργου.

Υπόγεια νερά. Γίνεται εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων στα ποιοτικά χαρακτηριστικά του υπόγειου υδατικού δυναμικού, είτε κατά την φάση κατασκευής είτε κατά την φάση λειτουργίας των έργων λόγω άμεσης ή έμμεσης διάθεσης ρυπαντικών φορτίων σε υδατορέματα ή στον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα.

7.4 Συνοπτική παρουσίαση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε μορφή μήτρας

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την αξιολόγηση των επιπτώσεων κατά την φάση κατασκευής και τη φάση της λειτουργίας σε σχέση με τον χαρακτήρα αυτών (θετικές - αρνητικές - ουδέτερες), την ένταση (ισχυρές - μέτριες - ασθενείς), τη διάρκεια (βραχυχρόνιες - μακροχρόνιες), την δυνατότητα ανάταξης ή όχι, (αναστρέψιμες - μερικώς αναστρέψιμες - μη αναστρέψιμες) καθώς και τη δυνατότητα αντιμετώπισης (αντιμετωπίσιμες, μερικώς αντιμετωπίσιμες, μη αντιμετωπίσιμες), παρουσιάζονται συνοπτικά σε μορφή πίνακα (μήτρα).

8. Αντιμετώπιση και Παρακολούθηση των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Περιγράφονται με σαφήνεια και πληρότητα τα μέτρα, οι όροι και οι περιορισμοί για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου και λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τις συνεργιστικές επιπτώσεις από άλλα υφιστάμενα ή κατασκευαζόμενα ή εγκεκριμένα έργα και δραστηριότητες στην περιοχή μελέτης. Αναφέρονται τυχόν αντισταθμιστικά οφέλη που θα πρέπει να παρασχεθούν στους κατοίκους, στις κοινωνικές ομάδες ή στις αυτοδιοικήσεις της περιοχής μελέτης. Εφ' όσον προτείνονται μέτρα θα πρέπει να αξιολογηθούν οι επιπτώσεις μετά την λήψη αυτών, προκειμένου να τεκμηριωθεί η επάρκεια και αποτελεσματικότητά τους. Περιγράφονται τα προγράμματα και οι δράσεις που απαιτούνται για την παρακολούθηση των πλέον σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκαλούνται από την κατασκευή και λειτουργία του έργου.

9. Προτεινόμενοι περιβαλλοντικοί όροι

Κωδικοποιούνται και περιγράφονται συνοπτικά τα μέτρα που αναλύονται στο προηγούμενο κεφάλαιο 8, ώστε να αποτελέσουν το περιεχόμενο της κανονιστικής πράξης των αρμόδιων αρχών, με την οποία επιβάλλονται οι όροι που διέπουν την κατασκευή και λειτουργία του έργου (περιβαλλοντικοί όροι).

10. Περιγραφή των δυσκολιών που ανέκυψαν κατά την εκπόνηση της μελέτης

Περιγράφονται τα τυχόν προβλήματα που προέκυψαν κατά την εκπόνηση της μελέτης και οι παραδοχές που έγιναν προκειμένου να ξεπεραστούν αυτά.

11. Χάρτες – Σχέδια

Περιλαμβάνεται το απαιτούμενο χαρτογραφικό υλικό στο οποίο απεικονίζεται η υφιστάμενη κατάσταση περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης, καθώς α) τα τεχνικά στοιχεία του έργου τόσο (προτεινόμενη λύση) και β) οι επιπτώσεις και τα μέτρα προστασίας από την κατασκευή και λειτουργία του έργου.

11.1 Χάρτες (με σημειωμένο το έργο)

11.1.1 Χάρτης προσανατολισμού (προτεινόμενη θέση του έργου)

11.1.2 Χάρτης εναλλακτικών λύσεων σε κλίμακα 1:50.000 ή άλλη κατάλληλη

11.1.2 Χάρτης ευρύτερης περιοχής 1:50.000 ή άλλης κατάλληλης κλίμακας

11.1.3 Γεωλογικός χάρτης 1:50.000 έως 1:25.000 ή άλλης κατάλληλης κλίμακας εφ' όσον προβλέπονται έργα οδοποιίας

11.1.4 Υδρογραφικός χάρτης κατάλληλης κλίμακας εφ' όσον προβλέπονται επεμβάσεις στο υδρογραφικό δίκτυο της περιοχής

11.1.5 Χάρτης αποτύπωσης φυσικών ενδιαιτημάτων 1:50.000 ή άλλης κατάλληλης κλίμακας

11.1.6 Χάρτης χρήσεων γης 1:5.000 έως 1:25.000 ή άλλης κατάλληλης κλίμακας

11.1.7 Χάρτης αποτύπωσης θέσεων δανειοθαλάμων, αποθεσιοθαλάμων, χώρων εξόρυξης υλικών (για υδροηλεκτρικά έργα)

11.1.8 Χάρτης επιπτώσεων, όπου σημειώνονται οι μεταβολές που επέρχονται στο περιβάλλον πριν και μετά το έργο (χρησιμοποιείται ως υπόβαθρο ο χάρτης χρήσεων γης)

11.1.9 Χάρτες με πλέον εξειδικευμένες πληροφορίες που απαιτούνται για την πλήρη περιγραφή της κατάστασης περιβάλλοντος

11.1.10 Χάρτης θέσεων λήψης φωτογραφιών του κεφαλαίου 14

11.2 Σχέδια

11.2.1 Οριζοντιογραφία σε κλίμακα 1:10.000 ή άλλη κατάλληλη κλίμακα για τις εγκαταστάσεις που συνοδεύουν το έργο

12. Δικαιολογητικά – Εγκρίσεις

13. Βιβλιογραφία – Πηγές

14. Φωτογραφική Τεκμηρίωση

15. Παραρτήματα

Σημείωση: Τα κείμενα και οι χάρτες της Μ.Π.Ε. υποβάλλονται και σε ηλεκτρονική μορφή.

Φ.14.Α1.2. Περιεχόμενο φακέλου Έγκρισης Επέμβασης

Σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 97800/4.8.2008 εγκύκλιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ο φάκελος των δικαιολογητικών που υποβάλλεται στην αρμόδια δασική υπηρεσία προκειμένου αυτή να γνωμοδοτήσει για την έγκριση επέμβασης περιέχει τα εξής:

1. Χάρτες σε έξι (6) αντίγραφα της περιοχής του έργου, κλίμακος 1:5.000 ΓΥΣ ή εφόσον κάτι τέτοιο απαιτείται άλλης κλίμακος στην οποία θα αποτυπώνονται με ευκρίνεια τα αιτούμενα στοιχεία. Στους

χάρτες αυτούς θα διακρίνονται οι θέσεις των κύριων εγκαταστάσεων με σημειωμένα τα κέντρα αυτών και τις γεωγραφικές συντεταγμένες των συγκεκριμένων κέντρων, καθώς και των συνοδών έργων, εφόσον έχει καθοριστεί ο σχεδιασμός τους και είναι δυνατή η αποτύπωσή τους.

2. Δελτίο τεχνικής περιγραφής του έργου.
3. Αντίγραφο άδειας παραγωγής ή πράξη εξαίρεσης από την υποχρέωση λήψης της.
4. Γνωμοδοτήσεις ή άδειες άλλων υπηρεσιών, όπου επιβάλλεται και όταν προβλέπεται από τη δασική νομοθεσία.
5. Σύνταξη και έγκριση μελετών, όπου από τη δασική νομοθεσία απαιτείται (όπως π.χ. για την οδοποιία πρόσβασης και την εσωτερική οδοποιία ενός έργου).
6. Συναίνεση του κυρίου της έκτασης, στην οποία θα πραγματοποιηθεί το έργο στην περίπτωση που αυτή δεν ανήκει στο ελληνικό δημόσιο.

Το σύνολο των παραπάνω δικαιολογητικών, εκτός της μελέτης οδοποιίας, συμπεριλαμβάνεται στην εκπονηθείσα Μ.Π.Ε. Επομένως ο φάκελος των δικαιολογητικών που υποβάλλεται για την έκδοση έγκρισης επέμβασης εμπεριέχει την ήδη εκπονηθείσα Μ.Π.Ε. και τη μελέτη οδοποιίας του έργου.

Η εισήγηση της Δασικής Υπηρεσίας υποβάλλεται ιεραρχικώς με διατύπωση γνώμης και από τις ιεραρχικά υπερκείμενες υπηρεσίες εκείνης που εισηγείται. Τα δεδομένα της εισήγησης της Δασικής Υπηρεσίας συμπεριλαμβάνονται στην απόφαση περιβαλλοντικών όρων.

Στην περίπτωση που η Ε.Π.Ο. εκδίδεται σε κεντρικό επίπεδο τότε σε ότι αφορά τη διαδικασία έγκρισης επέμβασης, οι περιφερειακές υπηρεσίες υποβάλλουν πλήρη φάκελο με την εισήγησή τους στις κεντρικές υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Δ/νση Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος και Δ/νση Αισθητικών Δασών Δρυμών και Θήρας) οι οποίες με τη σειρά τους υποβάλλουν την εισήγησή τους στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Σύνοψη: Φάση 14.Α1

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ Ν.3468/2006
- ⇒ Κ.Υ.Α. 104247 και 104248/ ΕΥΠΕ/ ΥΠΕΧΩΔΕ/25.5.2006 (ΦΕΚ Β' 663)
- ⇒ ΚΥΑ 15393/2003
- ⇒ Εγκύκλιος 97800/4.8.2008 Υ.Α.Α.Τ.
- ⇒ ΚΥΑ 49828/2008
- ⇒ Ν.3010.2002

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια φάσης 14.Α1

2 έως 6 μήνες

Φάση 15.Α1: Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων έργου υποκατηγορίας 1 της Α' κατηγορίας

Η διαδικασία περιλαμβάνει τις παρακάτω ενέργειες:

Φ.15.Α1.1 Υποβολή φακέλου Μ.Π.Ε. και φακέλου για Έγκριση Επέμβασης

Ο κάτοχος της Άδειας Παραγωγής υποβάλλει στη Δ/ση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας του Υπουργείου Ανάπτυξης (Δ.Α.Π.Ε.) τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την έναρξη της διαδικασίας έκδοσης άδειας εγκατάστασης, σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΚΥΑ 13310/2007, στα οποία συμπεριλαμβάνεται η Μ.Π.Ε. (σε 8 τουλάχιστον αντίγραφα), η θετική γνωμοδότηση για την Π.Π.Ε.Α. του Γενικού Διευθυντή Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., συνοδευόμενη από αντίγραφο του θεωρημένου από την Ε.Υ.ΠΕ. χάρτη και ο φάκελος έγκρισης επέμβασης.

Πριν από τη διαβίβαση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η Δ.Α.Π.Ε. διενεργεί έλεγχο ταύτισης των στοιχείων που έχουν υποβληθεί με τα στοιχεία της άδειας παραγωγής. Ο έλεγχος ταύτισης αφορά τη θέση εγκατάστασης του σταθμού, την ονομαστική ηλεκτρική ισχύ του σταθμού, την πρόβλεψη αυτοπαραγωγής (σε περίπτωση άδειας αυτοπαραγωγού) και το πρόσωπο του αιτούντος. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι τα ανωτέρω στοιχεία δεν ταυτίζονται με τα στοιχεία στα οποία βασίσθηκε η άδεια παραγωγής, ζητείται εγγράφως από τον αιτούντα η παροχή διευκρινίσεων μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την παραλαβή του σχετικού εγγράφου ή η τροποποίηση των στοιχείων του φακέλου, αν αυτή απαιτείται.

Με την επιφύλαξη της προηγούμενης παραγράφου, η αδειοδοτούσα αρχή μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την υποβολή τους, διαβιβάζει στην Ε.Υ.ΠΕ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. που διενήργησε τις Π.Π.Ε.Α. τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (σε 8 τουλάχιστον αντίγραφα), τη θετική γνωμοδότηση για την Π.Π.Ε.Α. του Γενικού Διευθυντή Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., συνοδευόμενη από αντίγραφο του θεωρημένου από την Ε.Υ.ΠΕ. χάρτη και το φάκελο που περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά για την έκδοση της έγκρισης επέμβασης προκειμένου να ακολουθήσει τη διαδικασία έκδοσης Ε.Π.Ο. Τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί διαβιβάζονται από την υπηρεσία περιβαλλοντικής αδειοδότησης στους αρμόδιους φορείς σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, προκειμένου να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες για τα θέματα αρμοδιότητάς τους.

Φ.15.Α1.2 Διαβίβαση φακέλου ΜΠΕ και φακέλου για Έγκριση Επέμβασης στις συναρμόδιες υπηρεσίες

Σε περίπτωση που ο φάκελος δεν είναι πλήρης ή αν κρίνεται αναγκαία περαιτέρω τεκμηρίωση για την καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος, η Ε.Υ.ΠΕ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την υποβολή του, ενημερώνει εγγράφως τον αιτούντα για τα απαιτούμενα για την τεκμηρίωση ή συμπλήρωση του φακέλου δικαιολογητικά και στοιχεία.

Η Ε.Υ.ΠΕ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., αφού εξετάσει το φάκελο και διαπιστώσει ότι είναι πλήρης, πριν προβεί σε εισήγηση για την έκδοση απόφασης Ε.Π.Ο., τον διαβιβάζει, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από τη συμπλήρωσή του, σε εκείνους μόνον από τους φορείς που γνωμοδότησαν για την Π.Π.Ε.Α. του έργου και οι οποίοι ρητά και επαρκώς αιτιολογημένα το ζήτησαν κατά τη γνωμοδότησή τους επί της Π.Π.Ε., καθώς και κατά περίπτωση, στους ακόλουθους φορείς, για τη διατύπωση σχετικής γνώμης για θέματα της αρμοδιότητάς τους:

- α) Το Υπουργείο Ανάπτυξης.
- β) Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- γ) Τη Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., αποκλειστικά για τα έργα Α.Π.Ε. που εγκαθίστανται εν μέρει ή στο σύνολό τους σε περιοχές του εθνικού καταλόγου που έχουν προταθεί για ένταξη στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο NATURA 2000 και σε περιοχές RAMSAR.
- δ) Το Νομαρχιακό Συμβούλιο της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για τη δημοσιοποίηση του φακέλου της Μ.Π.Ε. βάσει της υπ' αριθμ. Η.Π. 37111/2021/2003 Κ.Υ.Α., και τη γνωμοδότηση σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του Ν. 3010/2002.
- ε) Τους Οργανισμούς Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, αποκλειστικά για τα έργα Α.Π.Ε. που προτείνεται να εγκατασταθούν στις περιοχές δικαιοδοσίας των εν λόγω Οργανισμών και τους αρμόδιους Οργανισμούς της οικείας περιφέρειας που ορίζονται στο άρθρο 3 του Ν.2508/1997, εφόσον αυτοί έχουν ιδρυθεί.
- στ) Τους Φορείς Διαχείρισης Προστατευομένων Περιοχών αποκλειστικά για τα έργα Α.Π.Ε. που εγκαθίστανται στις περιοχές δικαιοδοσίας των εν λόγω Φορέων που ορίζονται στο άρθρο 15 του Ν. 2742/1999, εφόσον αυτοί έχουν ιδρυθεί.
- ζ) Την αρμόδια περιφερειακή Διεύθυνση Υδάτων, αποκλειστικά για υδροηλεκτρικά έργα.

Σε περίπτωση που η Ε.Υ.ΠΕ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. κρίνει ότι ένα έργο ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή αν το ζητήσει ένα κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ενδέχεται να θιγεί σοβαρά, η υπηρεσία αυτή διαβιβάζει στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από τη συμπλήρωση του φακέλου, πληροφορίες, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν.1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του Ν.3010/2002.

Ταυτόχρονα η Ε.Υ.ΠΕ. του ΥΠΕΧΩΔΕ διαβιβάζει το φάκελο που περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά για την έκδοση της έγκρισης επέμβασης στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προκειμένου να ξεκινήσει η διαδικασία έγκρισης επέμβασης.

Οι παραπάνω υπηρεσίες και φορείς υποχρεούνται να διαβιβάσουν τη γνώμη τους στην Ε.Υ.ΠΕ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. εντός προθεσμίας σαράντα (40) ημερών από την παραλαβή του φακέλου.

Φ.15.Α1.3 Διαδικασία δημοσιοποίησης φακέλου Μ.Π.Ε.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την παραλαβή των παραπάνω στοιχείων, προβαίνει σε δημοσίευση στον τοπικό τύπο, ή σε περίπτωση έλλειψής του, σε μία εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια σχετικής ανακοίνωσης και πρόσκλησης του ενδιαφερόμενου κοινού να λάβει γνώση του φακέλου και να διατυπώσει εγγράφως απόψεις επί του περιεχομένου του εφόσον το επιθυμεί. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Β' του άρθρου 8 της ΚΥΑ Η.Π. 37111/2003. Παράλληλα το Νομαρχιακό Συμβούλιο προβαίνει και σε ανάρτηση της εν λόγω ανακοίνωσης στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Τα έξοδα δημοσίευσης στον τύπο βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο φορέα.

Μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της παραπάνω ανακοίνωσης, το ενδιαφερόμενο κοινό έχει τη δυνατότητα:

- Να λάβει γνώση ολόκληρου του περιεχομένου του φακέλου της Μ.Π.Ε., τον οποίο το Νομαρχιακό Συμβούλιο οφείλει να θέτει στη διάθεση του ενδιαφερόμενου κοινού και να παρέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες.

- Να διατυπώσει εγγράφως τη γνώμη του και τις προτάσεις του, που πρέπει να είναι επαρκώς τεκμηριωμένες και να τις διαβιβάσει προς την Ε.Υ.ΠΕ. και προς το Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Μετά την παρέλευση της προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών, το οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο διαβιβάζει στην Ε.Υ.ΠΕ. φάκελο που περιλαμβάνει τις διατυπωθείσες γνώμες και προτάσεις των πολιτών και των φορέων εκπροσώπησής τους, καθώς και τη σχετική γνωμοδότησή του. Στο φάκελο περιλαμβάνονται και τα αποδεικτικά δημοσιοποίησης.

Φ.15.Α1.4 Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Επέμβασης

Για την έκδοση απόφασης έγκρισης επέμβασης, οι περιφερειακές υπηρεσίες υποβάλλουν πλήρη φάκελο με την εισήγησή τους στις κεντρικές υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Δ/ση Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος και Δ/ση Αισθητικών Δασών Δρυμών και Θήρας) οι οποίες με τη σειρά τους υποβάλλουν την εισήγησή τους στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Υπενθυμίζεται ότι για την υποβολή του φακέλου για έκδοση απόφασης έγκρισης επέμβασης **απαιτείται η ύπαρξη εγκεκριμένης μελέτης οδοποιίας**, η οποία θα έχει εκπονηθεί από δασολόγο μελετητή σύμφωνα με τις προδιαγραφές της δασικής οδοποιίας.

Η γνωμοδότηση για την έγκριση επέμβασης αποστέλλεται στην Ε.Υ.ΠΕ. και είναι δεσμευτική για την τελευταία, προκειμένου να ενσωματωθεί στην απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του έργου.

Φ.15.Α1.5 Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Η Ε.Υ.ΠΕ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την παραλαβή των ως άνω γνωμοδοτήσεων, ή άλλως από την παρέλευση της ταχθείσας ανωτέρω προθεσμίας και ανεξάρτητα από το αν έχουν διαβιβασθεί ή όχι γνωμοδοτήσεις, με εξαίρεση την απόφαση έγκρισης επέμβασης, εισηγείται σχετικά στο αρμόδιο όργανο για την έκδοση της απόφασης.

Η απόφαση Έγκρισης ή μη Περιβαλλοντικών Όρων εκδίδεται από τους Υπουργούς Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Ανάπτυξης, και κατά περίπτωση, τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ειδικά σε έργα που εκδίδεται έγκριση επέμβασης), ή τον Υπουργό Πολιτισμού και σε κάποιες περιπτώσεις και από τους δύο.

Η απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ισχύει για δέκα (10) έτη. Το περιεχόμενο της απόφασης αυτής καθορίζεται στο άρθρο 11 της ΚΥΑ 104247/2006.

Φ.15.Α1.6 Δημοσιοποίηση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Μετά την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, η Ε.Υ.ΠΕ. διαβιβάζει την απόφαση αυτή (στην οποία αναφέρονται και στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή του ενδιαφερόμενου κοινού) στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο προκειμένου να λάβουν γνώση του περιεχομένου της οι πολίτες και οι φορείς εκπροσώπησής τους.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την παραλαβή της απόφασης, φροντίζει για τη δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στον τοπικό τύπο, ή σε περίπτωση έλλειψής του, σε μία εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια και την ανάρτηση της εν λόγω ανακοίνωσης στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Α' του άρθρου 8 της ΚΥΑ Η.Π. 37111/2003. Τα έξοδα δημοσίευσης στον τύπο βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο φορέα.

Σύνοψη: Φάση 15.Α1

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ Δ/ση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
- ⇒ Ε.Υ.ΠΕ.
- ⇒ Γνωμοδοτούντες φορείς (παράγραφος Φ.15.Α1.2)
- ⇒ Νομαρχιακό Συμβούλιο
- ⇒ Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ, Ανάπτυξης, Αγροτικής Ανάπτυξης, Τουρισμού

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΚΥΑ 104247 και 104248/2006
- ⇒ ΚΥΑ 15393/2002
- ⇒ ΚΥΑ 11014/2003
- ⇒ Ν. 3010/02 όπως ισχύει
- ⇒ ΚΥΑ 37111/2003
- ⇒ ΥΑ 13310/2007

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια φάσης 15.Α1

8 έως 18 μήνες

Περίπτωση 2^η: Έργα που ανήκουν στην 2^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002

Στην περίπτωση αυτή υπάγονται:

- Όλα τα υδροηλεκτρικά έργα εκτός της 1^{ης} υποκατηγορίας της Α' κατηγορίας και εκτός της 3^{ης} υποκατηγορίας της Β' κατηγορίας, δηλαδή έργα με αγωγό εκτροπής < 1000 m και ισχύ μέχρι < 8 MW
- Ηλεκτροπαραγωγή από αιολική και ηλιακή ενέργεια έργων με ισχύ από 5 έως 40 MW
- Ηλεκτροπαραγωγή από φωτοβολταϊκά τόξα με ισχύ ≥ 2 MW

Από τα παραπάνω έργα εξαιρούνται όσα:

α) πρόκειται να πραγματοποιηθούν εν μέρει ή στο σύνολό τους σε περιοχές RAMSAR ή σε περιοχές του εθνικού καταλόγου του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου NATURA 2000, σε εθνικούς δρυμούς και αισθητικά δάση σύμφωνα με το άρθρο 6 της ΚΥΑ 33318/3028/1998.

β) πραγματοποιούνται εν μέρει ή στο σύνολό τους από κεντρικές υπηρεσίες Υπουργείων σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002.

γ) πραγματοποιούνται εντός διοικητικών ορίων δύο ή περισσότερων περιφερειών της χώρας.

Στις περιπτώσεις (α) και (β) που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφηκε στην 1^η περίπτωση για τα έργα της υποκατηγορίας 1 της Α' κατηγορίας.

Η διαδικασία που ακολουθείται για τα έργα της 2^{ης} περίπτωσης περιλαμβάνει τις παρακάτω φάσεις:

Φάση 13.A2: Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ και σύνταξης φακέλου για έγκριση επέμβασης σε μελετητή-γραφείο μελετών

Η ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ και σύνταξης φακέλου για έγκριση επέμβασης αποτελεί το επόμενο βήμα της διαδικασίας αδειοδότησης, η οποία στην ουσία συνεχίζεται από τον μελετητή που ανέλαβε από την αρχή το έργο και δεν παρεμβάλλεται χρονικά στο εν λόγω σημείο.

Στην περίπτωση που απαιτηθεί να γίνει εκ νέου επιλογή μελετητή, ισχύουν τα αναφερόμενα στη Φάση 1.

Φάση 14.A2: Εκπόνηση ΜΠΕ έργου υποκατηγορίας 2 της Α' κατηγορίας και σύνταξη φακέλου για έγκριση επέμβασης

Φ.14.A2.1. Περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Για έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) της υποκατηγορίας 2 της πρώτης (Α') κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, υποβάλλεται φάκελος ο οποίος περιέχει Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) **τύπου II** της Κ.Υ.Α. 104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06.

Η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) **τύπου II** είναι ίδια με την αντίστοιχη μελέτη τύπου I, τα περιεχόμενα της οποίας περιγράφηκαν αναλυτικά στη διαδικασία για τα έργα της 1^{ης} περίπτωσης.

Φ.14.A2.2. Περιεχόμενο φακέλου Έγκρισης Επέμβασης

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την έκδοση της έγκρισης επέμβασης περιγράφησαν στην αντίστοιχη παράγραφο των έργων της 1^{ης} περίπτωσης.

Σύνοψη: Φάση 14.A2

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ Ν.3468/2006
- ⇒ Κ.Υ.Α. 104247 και 104248/ ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/25.5.2006 (ΦΕΚ Β' 663)
- ⇒ ΚΥΑ 15393/2003
- ⇒ Εγκύκλιος 97800/4.8.2008 Υ.Α.Α.Τ.
- ⇒ ΚΥΑ 49828/2008
- ⇒ Ν.3010.2002

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια φάσης 14.A2

2 έως 4 μήνες

Φάση 15.A2: Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων έργου υποκατηγορίας 2 της Α' κατηγορίας

Η διαδικασία περιλαμβάνει τις παρακάτω ενέργειες:

Φ.15.A2.1 Υποβολή φακέλου Μ.Π.Ε. και φακέλου για Έγκριση Επέμβασης

Ο κάτοχος της Άδειας Παραγωγής υποβάλει στη Δ/νση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της οικείας Περιφέρειας (ΔΙ.Σ.Α.) τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την έναρξη της διαδικασίας έκδοσης άδειας εγκατάστασης, σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΚΥΑ 13310/2007, στα οποία συμπεριλαμβάνεται η Μ.Π.Ε. (σε 8 τουλάχιστον αντίγραφα), η θετική γνωμοδότηση για την Π.Π.Ε.Α. του Γενικού Διευθυντή της Περιφέρειας, συνοδευόμενη από αντίγραφο του θεωρημένου από την ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ της Περιφέρειας χάρτη και ο φάκελος έγκρισης επέμβασης.

Πριν από την διαβίβαση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η ΔΙ.Σ.Α. διενεργεί έλεγχο ταύτισης των στοιχείων που έχουν υποβληθεί με τα στοιχεία της άδειας παραγωγής. Ο έλεγχος ταύτισης αφορά τη θέση εγκατάστασης του σταθμού, την ονομαστική ηλεκτρική ισχύ του σταθμού, την πρόβλεψη αυτοπαραγωγής (σε περίπτωση άδειας αυτοπαραγωγού) και το πρόσωπο του αιτούντος. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι τα ανωτέρω στοιχεία δεν ταυτίζονται με τα στοιχεία στα οποία βασίσθηκε η άδεια παραγωγής, ζητείται εγγράφως από τον αιτούντα η παροχή διευκρινίσεων μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την παραλαβή του σχετικού εγγράφου ή η τροποποίηση των στοιχείων του φακέλου, αν αυτή απαιτείται.

Με την επιφύλαξη της προηγούμενης παραγράφου, η ΔΙ.Σ.Α. μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την υποβολή τους, διαβιβάζει στην ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. που διενήργησε τις Π.Π.Ε.Α. τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (σε 8 τουλάχιστον αντίγραφα), τη θετική γνωμοδότηση για την Π.Π.Ε.Α. του Γενικού Διευθυντή της Περιφέρειας, συνοδευόμενη από αντίγραφο του θεωρημένου από την ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ της Περιφέρειας χάρτη και το φάκελο που περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά για την έκδοση της έγκρισης επέμβασης προκειμένου να ακολουθήσει τη διαδικασία έκδοσης Ε.Π.Ο. Τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί διαβιβάζονται από τη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. στους αρμόδιους φορείς σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, προκειμένου να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες για τα θέματα αρμοδιότητάς τους.

Φ.15.A2.2 Διαβίβαση φακέλου ΜΠΕ και φακέλου για Έγκριση Επέμβασης στις συναρμόδιες υπηρεσίες

Σε περίπτωση που ο φάκελος δεν είναι πλήρης ή αν κρίνεται αναγκαία περαιτέρω τεκμηρίωση για την καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος, η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την υποβολή του, ενημερώνει εγγράφως τον αιτούντα για τα απαιτούμενα για την τεκμηρίωση ή συμπλήρωση του φακέλου δικαιολογητικά και στοιχεία.

Η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. αφού εξετάσει το φάκελο και διαπιστώσει ότι είναι πλήρης, πριν προβεί σε εισήγηση για την έκδοση απόφασης Ε.Π.Ο., τον διαβιβάζει, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από τη συμπλήρωσή του, σε εκείνους μόνον από τους φορείς που γνωμοδότησαν για την Π.Π.Ε.Α. του έργου και οι οποίοι ρητά και επαρκώς αιτιολογημένα το ζήτησαν κατά τη γνωμοδότησή τους επί της Π.Π.Ε., καθώς και κατά περίπτωση, στους ακόλουθους φορείς, για τη διατύπωση σχετικής γνώμης για θέματα της αρμοδιότητάς τους:

- α) Το Νομαρχιακό Συμβούλιο της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης για τη δημοσιοποίηση του φακέλου της Μ.Π.Ε. βάσει της ΚΥΑ υπ' αριθμ. Η.Π. 37111/2021/2003, και τη γνωμοδότηση σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του Ν. 3010/2002.
- β) Τους Οργανισμούς Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, αποκλειστικά για τα έργα Α.Π.Ε. που προτείνεται να εγκατασταθούν στις περιοχές δικαιοδοσίας των εν λόγω Οργανισμών και τους αρμόδιους Οργανισμούς της οικείας περιφέρειας που ορίζονται στο άρθρο 3 του Ν.2508/1997, εφόσον αυτοί έχουν ιδρυθεί.
- γ) Τους Φορείς Διαχείρισης Προστατευομένων Περιοχών αποκλειστικά για τα έργα Α.Π.Ε. που εγκαθίστανται στις περιοχές δικαιοδοσίας των εν λόγω Φορέων που ορίζονται στο άρθρο 15 του Ν. 2742/1999, εφόσον αυτοί έχουν ιδρυθεί.
- δ) Την αρμόδια περιφερειακή Διεύθυνση Υδάτων, αποκλειστικά για υδροηλεκτρικά έργα.

Σε περίπτωση που η Ε.Υ.ΠΕ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. κρίνει ότι ένα έργο ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον άλλου κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή αν το ζητήσει ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ενδέχεται να θιγεί σοβαρά, η υπηρεσία αυτή διαβιβάζει στο ενδιαφερόμενο κράτος-μέλος, εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από τη συμπλήρωση του φακέλου, πληροφορίες, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν.1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του Ν.3010/2002.

Ταυτόχρονα η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. διαβιβάζει το φάκελο που περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά για την έκδοση της έγκρισης επέμβασης στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προκειμένου να ξεκινήσει η διαδικασία έγκρισης επέμβασης.

Οι παραπάνω υπηρεσίες και φορείς υποχρεούνται να διαβιβάσουν τη γνώμη τους στην ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. εντός προθεσμίας σαράντα (40) ημερών από την παραλαβή του φακέλου.

Φ.15.Α2.3 Διαδικασία δημοσιοποίησης φακέλου Μ.Π.Ε.

Για τη δημοσιοποίηση του φακέλου της Μ.Π.Ε. από το Νομαρχιακό Συμβούλιο ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφεται στην παράγραφο Φ.15.Α1.3 για την 1^η περίπτωση.

Φ.15.Α2.4 Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Επέμβασης

Για την έκδοση απόφασης έγκρισης επέμβασης, οι δασικές υπηρεσίες υποβάλλουν πλήρη φάκελο με την εισήγησή τους στις ιεραρχικά υπερκείμενες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Δ/νση Δασών Νομού και Περιφέρειας), οι οποίες με τη σειρά τους υποβάλλουν την εισήγησή τους σχετικά με την έγκριση επέμβασης.

Υπενθυμίζεται ότι για την υποβολή του φακέλου για έκδοση απόφασης έγκρισης επέμβασης **απαιτείται η ύπαρξη εγκεκριμένης μελέτης οδοποιίας**, η οποία θα έχει εκπονηθεί από δασολόγο μελετητή σύμφωνα με τις προδιαγραφές της δασικής οδοποιίας.

Η γνωμοδότηση για την έγκριση επέμβασης αποστέλλεται στη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ., και είναι δεσμευτική για την τελευταία, προκειμένου να ενσωματωθεί στην απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του έργου.

Φ.15.A2.5 Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την παραλαβή των ως άνω γνωμοδοτήσεων, ή άλλως από την παρέλευση της ταχθείσας ανωτέρω προθεσμίας και ανεξάρτητα από το αν έχουν διαβιβασθεί ή όχι γνωμοδοτήσεις, με εξαίρεση την απόφαση έγκρισης επέμβασης, εισηγείται σχετικά στο αρμόδιο όργανο για την έκδοση της απόφασης.

Η απόφαση Έγκρισης ή μη Περιβαλλοντικών Όρων εκδίδεται από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την εισήγηση που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Αντίγραφο της απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων διαβιβάζεται από τη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. στην Ε.Υ.ΠΕ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Η απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ισχύει για δέκα (10) έτη. Το περιεχόμενο της απόφασης αυτής καθορίζεται στο άρθρο 11 της ΚΥΑ 104247/2006.

Φ.15.A2.6 Δημοσιοποίηση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Μετά την έκδοση της Απόφασης Περιβαλλοντικών Όρων, η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. διαβιβάζει την απόφαση αυτή (στην οποία αναφέρονται και στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή του ενδιαφερόμενου κοινού) στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο προκειμένου να λάβουν γνώση του περιεχομένου της οι πολίτες και οι φορείς εκπροσώπησής τους.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, μέσα σε 5 ημέρες από την παραλαβή της απόφασης, φροντίζει για τη δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στον τοπικό τύπο, ή σε περίπτωση έλλειψής του, σε μία εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια και την ανάρτηση της εν λόγω ανακοίνωσης στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Α' του άρθρου 8 της ΚΥΑ Η.Π. 37111/2003. Τα έξοδα δημοσίευσης στον τύπο βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο φορέα.

Σύνοψη: Φάση 15.A2

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ ΔΙ.ΣΑ. Περιφέρειας
- ⇒ ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. Περιφέρειας
- ⇒ Γνωμοδοτούντες φορείς (παράγραφος Φ.15.A2.2)
- ⇒ Νομαρχιακό Συμβούλιο
- ⇒ Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας
- ⇒ Ε.Υ.ΠΕ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια φάσης 15.A2

6 έως 16 μήνες

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΚΥΑ 104247 και 104248/2006
- ⇒ ΚΥΑ 15393/2002
- ⇒ ΚΥΑ 11014/2003
- ⇒ Ν. 3010/2002 όπως ισχύει
- ⇒ ΚΥΑ 37111/2003
- ⇒ ΥΑ 13310/2007

Περίπτωση 3^η: Έργα που ανήκουν στην 3^η υποκατηγορία της Β' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002

Στην περίπτωση αυτή υπάγονται:

- Υδροηλεκτρικά έργα χωρίς ταμιευτήρα (μόνο έργο υδροληψίας μέγιστου ύψους 2m) και με αγωγό εκτροπής μήκους < 1.000 m και ισχύ < 1 MW
- Ηλεκτροπαραγωγή από αιολική και ηλιακή ενέργεια έργων με ισχύ μικρότερη των 5 MW
- Ηλεκτροπαραγωγή από φωτοβολταϊκά τόξα έργων:
 - α) με ισχύ από 20 kW έως 2 MW εφόσον βρίσκονται εκτός περιοχών NATURA 2000, εθνικών δρυμών, παραδοσιακών οικισμών και περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, και
 - β) με ισχύ < 2 MW εφόσον βρίσκονται εντός περιοχών NATURA 2000, εθνικών δρυμών, παραδοσιακών οικισμών και περιοχών αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.
- Εναέρια γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας δυναμικότητας <150 kV και ≥ 50 kV.

Από τα παραπάνω έργα εξαιρούνται όσα πρόκειται να πραγματοποιηθούν εν μέρει ή στο σύνολό τους σε περιοχές RAMSAR ή σε περιοχές του εθνικού καταλόγου του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου NATURA 2000, σε εθνικούς δρυμούς και αισθητικά δάση σύμφωνα με την υπ' αριθμ.33318/3028/1998 Κ.Υ.Α. Για τα έργα αυτά ακολουθείται η διαδικασία που περιγράφηκε στην περίπτωση 2 για τα έργα της υποκατηγορίας 2 της Α' κατηγορίας.

Η διαδικασία που ακολουθείται για τα έργα της 3^{ης} περίπτωσης περιλαμβάνει τις παρακάτω 2 υποπερίπτώσεις:

Υποπερίπτωση 3.1: Περίπτωση κατά την οποία, μετά από απόφαση της ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. ακολουθείται η διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης έργων της υποκατηγορίας 2 της Α' κατηγορίας έργων.

Σε αυτή την υποπερίπτωση και αφού έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της Π.Π.Ε.Α. εκπονείται και υποβάλλεται Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και φάκελος για την έγκρισης επέμβασης στη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. και ακολουθείται η διαδικασία της 2^{ης} περίπτωσης για τα έργα της υποκατηγορίας 2 της Α' κατηγορίας έργων.

Υποπερίπτωση 3.2: Περίπτωση κατά την οποία, μετά από απόφαση της ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. ακολουθείται η διαδικασία Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων της υποκατηγορίας 4 της Β' κατηγορίας έργων που περιγράφεται στο άρθρο 10 της ΚΥΑ 104247/2006.

Φάση 13.B4: Ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ και σύνταξης φακέλου για έγκριση επέμβασης σε μελετητή-γραφείο μελετών

Η ανάθεση εκπόνησης ΜΠΕ και σύνταξης φακέλου για έγκριση επέμβασης αποτελεί το επόμενο βήμα της διαδικασίας αδειοδότησης, η οποία στην ουσία συνεχίζεται από τον μελετητή που ανέλαβε από την αρχή το έργο και δεν παρεμβάλλεται χρονικά στο εν λόγω σημείο.

Στην περίπτωση που απαιτηθεί να γίνει εκ νέου επιλογή μελετητή, ισχύουν τα αναφερόμενα στη Φάση 1.

Φάση 14.B4: Εκπόνηση ΜΠΕ έργου υποκατηγορίας 4 της Β' κατηγορίας και σύνταξη φακέλου για έγκριση επέμβασης

Φ.14.B4.1. Περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Για την Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) της υποκατηγορίας 4 της δεύτερης (Β') κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, υποβάλλεται φάκελος ο οποίος περιέχει Π.Π.Ε. **τύπου II** της Κ.Υ.Α. 104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06, ο οποίος έχει ήδη υποβληθεί κατά τη διαδικασία αξιολόγησης του έργου, επικαιροποιημένος και τεκμηριωμένος με νεώτερα στοιχεία (αν υπάρχουν). Εναλλακτικά, υποβάλλεται **Περιβαλλοντική Έκθεση** σύμφωνα με το Παράρτημα της Κ.Υ.Α. 104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/06. Η Π.Π.Ε. ή η Περιβαλλοντική Έκθεση υποβάλλεται σε έξι (6) τουλάχιστον αντίγραφα. Η Περιβαλλοντική Έκθεση περιλαμβάνει τα εξής:

1. *Εισαγωγή*
Αφορά γενικά στοιχεία (είδος και μέγεθος του έργου Α.Π.Ε., φορέας υλοποίησης, υπεύθυνος έργου, στοιχεία μελετητή).
2. *Περιγραφή έργου Α.Π.Ε.*
 - 2.1 *Προσδιορισμός της γεωγραφικής θέσης κατάληψης του έργου με κεντροβαρικές συντεταγμένες και η διοικητική του υπαγωγή.*
 - 2.2 *Συνοπτική περιγραφή του έργου και των τεχνικών αυτού βασικών χαρακτηριστικών (κυρίως έργου και συνοδών αυτού όπως οδοποιία, έργα διασύνδεσης δικτύου κλπ.).*
3. *Στόχος και αναγκαιότητα – Οικονομικά στοιχεία*
Αναφορά στη σκοπιμότητα και αναγκαιότητα υλοποίησης του έργου και εκτίμηση του κόστους υλοποίησης αυτού.
4. *Εναλλακτικές λύσεις*
Συνοπτική παρουσίαση τυχόν εναλλακτικών λύσεων σε μορφή κειμένου με ενδεικτικό σχέδιο για κάθε λύση, που έχει σχέση με τη θέση του έργου, το μέγεθος, τα τεχνικά χαρακτηριστικά και τα μέτρα ελέγχου των οχλήσεων.
5. *Υφιστάμενη κατάσταση περιβάλλοντος*
Περιγράφονται συνοπτικά το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον με ειδική αναφορά σε περιοχές που διέπονται από ιδιαίτερο καθεστώς προστασίας στην άμεση γειτονία του έργου.
6. *Εκτίμηση επιπτώσεων στο περιβάλλον*

- 6.1 Περιγράφονται, με την απαραίτητη τεκμηρίωση, οι σημαντικότερες οικολογικές, χωροταξικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις από την πραγματοποίηση του εξεταζόμενου έργου. Έμφαση πρέπει να δίδεται στην παρουσίαση ποσοτικών δεδομένων για την αξιολόγηση των επιπτώσεων σε σχέση με τις ισχύουσες διατάξεις, πρότυπα, όρια εκπομπών κλπ.
- 6.2 Στην περίπτωση που εκτιμάται ότι αναμένονται επιπτώσεις σε προστατευόμενες περιοχές του Εθνικού Καταλόγου NATURA 2000 (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ) ή σε Ζώνες Ειδικής Προστασίας για την ορνιθοπανίδα (Οδηγία 79/409/ΕΟΚ), τότε η εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων γίνεται και σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 6 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Στην αντίθετη περίπτωση που εκτιμάται ότι δεν αναμένονται επιπτώσεις στις προαναφερόμενες περιοχές, γίνεται αιτιολόγηση της εκτίμησης αυτής.
7. Προτάσεις για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- Περιγράφονται συνοπτικά τα προτεινόμενα μέτρα αντιμετώπισης των αναμενόμενων επιπτώσεων, καθώς και τα τυχόν προτεινόμενα για εφαρμογή συστήματα αντιρρύπανσης.
8. Χάρτες – Σχέδια. Περιλαμβάνονται:
- α) χάρτης προσανατολισμού
 - β) χάρτης χρήσεων και κάλυψης γης
 - γ) οριζοντιογραφία του έργου, και
 - δ) βασικές τομές, όπου θα απεικονίζονται τα τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου.
- Οι κλίμακες των χαρτών και σχεδίων προσαρμόζονται κατάλληλα από το μελετητή ανάλογα με το είδος και μέγεθος του έργου Α.Π.Ε. καθώς και τα χαρακτηριστικά της περιοχής.
9. Φωτογραφική κάλυψη
- Παρουσιάζονται αντιπροσωπευτικές φωτογραφίες της περιοχής του έργου με κατάλληλη σημείωση των θέσεων λήψης των φωτογραφιών σε χάρτη λειτουργικής κλίμακας.
10. Βιβλιογραφία – Πηγές

Σημείωση: Η Περιβαλλοντική Έκθεση υποβάλλεται και σε ηλεκτρονική μορφή.

Όπως φαίνεται παραπάνω, το περιεχόμενο της Περιβαλλοντικής Έκθεσης αποτελεί υποσύνολο του περιεχομένου της ήδη εκπονηθείσας και υποβληθείσας Π.Π.Ε. Άρα δεν απαιτείται πρόβλεψη επιπλέον χρόνου για την εκπόνηση της Π.Π.Ε. ή της Περιβαλλοντικής Έκθεσης.

Η Περιβαλλοντική Έκθεση ή η Π.Π.Ε. συνοδεύεται από τη σχετική απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας σχετικά με την περιβαλλοντική κατάταξη του έργου, και αντίγραφο χάρτη και τοπογραφικού σχεδίου θεωρημένων από την αρμόδια ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. της οικείας Περιφέρειας που υποβλήθηκε η Π.Π.Ε.

Φ.14.Β4.2. Περιεχόμενο φακέλου Έγκρισης Επέμβασης

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την έκδοση της έγκρισης επέμβασης περιγράφησαν στην αντίστοιχη παράγραφο των έργων της 1^{ης} περίπτωσης.

Σύνοψη: Φάση 14.B4

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. Περιφέρειας
- ⇒ Νομαρχιακό Συμβούλιο
- ⇒ Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ Ν.3468/2006
- ⇒ Κ.Υ.Α. 104247 και 104248/ ΕΥΠΕ/ ΥΠΕΧΩΔΕ/25.5.2006 (ΦΕΚ Β' 663)
- ⇒ ΚΥΑ 15393/2003
- ⇒ Εγκύκλιος 97800/4.8.2008 Υ.Α.Α.Τ.
- ⇒ ΚΥΑ 49828/2008
- ⇒ Ν.3010.2002

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια φάσης 14.B4

1 έως 2 μήνες

Φάση 15.B4: Έκδοση απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων έργου υποκατηγορίας 4 της Β' κατηγορίας

Όπως είναι γνωστό, για τα έργα Α.Π.Ε. που κατατάσσονται στην 4^η υποκατηγορία της Β' κατηγορίας έργων της ΚΥΑ 15393/2002, τα οποία βρίσκονται σε δάση ή δασικές εκτάσεις, απαιτείται έγκριση επέμβασης, η οποία (για τη συγκεκριμένη κατηγορία έργων) υπογράφεται από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας (ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας περιφερειακής δασικής υπηρεσίας) και η οποία ενσωματώνεται στην έγκριση περιβαλλοντικών όρων του έργου.

Σύμφωνα με την υπ.αριθμ.106755/28.07.08 κοινή εγκύκλιο των υπουργείων ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ, Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων για τα προαναφερόμενα έργα της υποκατηγορίας 4 της Β' κατηγορίας, ισχύουν τα εξής:

1. Η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων εκδίδεται από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.
2. Η αρμοδιότητα τήρησης της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης ανήκει στην οικεία Περιφερειακή Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ.). Η διαδικασία που ακολουθείται είναι αυτή που προβλέπεται από τις διατάξεις των ΚΥΑ 104247/2006 και 104248/2006/Ε.Υ.ΠΕ./Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων της 4^{ης} υποκατηγορίας.
3. Η έγκριση επέμβασης ενσωματώνεται στην απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων μετά από σχετική γνώμη της αρμόδιας περιφερειακής δασικής υπηρεσίας, στην οποία έχει διαβιβαστεί ο σχετικός φάκελος, από την οικεία Δ/νση ΠΕ.ΧΩ., στα πλαίσια της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων περιλαμβάνει τις παρακάτω ενέργειες:

Φ.15.B4.1 Υποβολή φακέλου Π.Π.Ε. (ή Περιβαλλοντικής Έκθεσης) και φακέλου για Έγκριση Επέμβασης

Ο κάτοχος της Άδειας Παραγωγής υποβάλλει στη Δ/νση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της οικείας Περιφέρειας (ΔΙ.Σ.Α.) τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την έναρξη της διαδικασίας έκδοσης άδειας εγκατάστασης, σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΚΥΑ 13310/2007, στα οποία συμπεριλαμβάνεται η Π.Π.Ε. (ή η Περιβαλλοντική Έκθεση) (σε 6 τουλάχιστον αντίγραφα), η οποία συνοδεύεται από τη σχετική απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας σχετικά με την περιβαλλοντική κατάσταση του έργου, και αντίγραφο χάρτη και τοπογραφικού σχεδίου θεωρημένων από την αρμόδια ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. της οικείας Περιφέρειας που υποβλήθηκε η Π.Π.Ε. καθώς και ο φάκελος έγκρισης επέμβασης (περίπτωση έργων σε δασική έκταση).

Πριν από τη διαβίβαση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η ΔΙ.Σ.Α. διενεργεί έλεγχο ταύτισης των στοιχείων που έχουν υποβληθεί με τα στοιχεία της άδειας παραγωγής. Ο έλεγχος ταύτισης αφορά τη θέση εγκατάστασης του σταθμού, την ονομαστική ηλεκτρική ισχύ του σταθμού, την πρόβλεψη αυτοπαραγωγής (σε περίπτωση άδειας αυτοπαραγωγού) και το πρόσωπο του αιτούντος. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι τα ανωτέρω στοιχεία δεν ταυτίζονται με τα στοιχεία στα οποία βασίσθηκε η άδεια παραγωγής, ζητείται εγγράφως από τον αιτούντα η παροχή διευκρινίσεων μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την παραλαβή του σχετικού εγγράφου ή η τροποποίηση των στοιχείων του φακέλου, αν αυτή απαιτείται.

Με την επιφύλαξη της προηγούμενης παραγράφου, η ΔΙ.Σ.Α. μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την υποβολή τους, διαβιβάζει το σύνολο των υποβληθέντων δικαιολογητικών:

- α) στη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. της οικείας Περιφέρειας στην περίπτωση που απαιτείται έγκριση επέμβασης, ή
- β) στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (ΥΠ.ΠΕ. της Ν.Α.) στην περίπτωση που το έργο δεν βρίσκεται σε δάσος ή σε δασική έκταση και επομένως δεν απαιτείται έγκριση επέμβασης, προκειμένου να ακολουθηθεί η διαδικασία έκδοσης Ε.Π.Ο. Τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί διαβιβάζονται από τη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. (ή από την ΥΠ.ΠΕ. της Ν.Α.) στους αρμόδιους φορείς σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, προκειμένου να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες για τα θέματα αρμοδιότητάς τους.

Φ.15.B4.2 Διαβίβαση φακέλου Π.Π.Ε. (ή Περιβαλλοντικής Έκθεσης) και φακέλου για Έγκριση Επέμβασης στις συναρμόδιες υπηρεσίες

Σε περίπτωση που ο φάκελος δεν είναι πλήρης ή αν κρίνεται αναγκαία περαιτέρω τεκμηρίωση για την καλύτερη προστασία του περιβάλλοντος, η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. (ή η ΥΠ.ΠΕ. της Ν.Α.) εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την υποβολή του, ενημερώνει εγγράφως τον αιτούντα για τα απαιτούμενα για την τεκμηρίωση ή συμπλήρωση του φακέλου δικαιολογητικά και στοιχεία.

Η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. (ή η ΥΠ.ΠΕ. της Ν.Α.) αφού εξετάσει τον φάκελο και διαπιστώσει ότι είναι πλήρης, πριν προβεί σε εισήγηση για την έκδοση απόφασης Ε.Π.Ο., τον διαβιβάζει, εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη συμπλήρωσή του, στους ακόλουθους φορείς, για τη διατύπωση σχετικής γνώμης για θέματα της αρμοδιότητάς τους:

- α) Την αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.
- β) Την αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία Δασών.

- γ) Τις αρμόδιες Εφορείες Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και τις Εφορείες Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, τις Εφορείες Νεοτέρων Μνημείων και αποκλειστικά για έργα Α.Π.Ε. που εγκαθίστανται στη θάλασσα, τις Εφορείες Εναλίων Αρχαιοτήτων.
- δ) Τους Οργανισμούς Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, αποκλειστικά για τα έργα Α.Π.Ε. που προτείνεται να εγκατασταθούν στις περιοχές δικαιοδοσίας των εν λόγω Οργανισμών και τους αρμόδιους Οργανισμούς της οικείας περιφέρειας που ορίζονται στο άρθρο 3 του Ν.2508/1997, εφόσον αυτοί έχουν ιδρυθεί.
- ε) Την αρμόδια περιφερειακή Διεύθυνση Υδάτων, αποκλειστικά για υδροηλεκτρικά έργα.

Στην περίπτωση που το έργο βρίσκεται σε δάσος ή σε δασική έκταση, η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. διαβιβάζει το φάκελο που περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά για την έκδοση της έγκρισης επέμβασης στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προκειμένου να ξεκινήσει η διαδικασία έγκρισης επέμβασης.

Οι παραπάνω υπηρεσίες και φορείς (α) έως (ε) υποχρεούνται να διαβιβάσουν τη γνώμη τους στη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. (ή στην ΥΠ.ΠΕ. της Ν.Α.) εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την παραλαβή του φακέλου.

Φ.15.Β4.3 Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Επέμβασης

Για την έκδοση απόφασης έγκρισης επέμβασης, οι δασικές υπηρεσίες υποβάλλουν πλήρη φάκελο με την εισήγησή τους στις ιεραρχικά υπερεκείμενες υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Δ/νση Δασών Νομού και Περιφέρειας), οι οποίες με τη σειρά τους υποβάλλουν την εισήγησή τους σχετικά με την έγκριση επέμβασης.

Υπενθυμίζεται ότι για την υποβολή του φακέλου για έκδοση απόφασης έγκρισης επέμβασης **απαιτείται η ύπαρξη εγκεκριμένης μελέτης οδοποιίας**, η οποία θα έχει εκπονηθεί από δασολόγο μελετητή σύμφωνα με τις προδιαγραφές της δασικής οδοποιίας.

Η γνωμοδότηση για την έγκριση επέμβασης αποστέλλεται στην ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. και είναι δεσμευτική για την τελευταία, προκειμένου να ενσωματωθεί στην απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του έργου.

Φ.15.Β4.4 Έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. (ή η ΥΠ.ΠΕ. της Ν.Α.) εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την παραλαβή των ως άνω γνωμοδοτήσεων, ή άλλως από την παρέλευση της ταχθείσας ανωτέρω προθεσμίας και ανεξάρτητα από το αν έχουν διαβιβασθεί ή όχι γνωμοδοτήσεις, με εξαίρεση την απόφαση έγκρισης επέμβασης, εισηγείται σχετικά στο αρμόδιο όργανο για την έκδοση της απόφασης.

Η απόφαση Έγκρισης ή μη Περιβαλλοντικών Όρων εκδίδεται από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας (στην περίπτωση που απαιτείται έγκριση επέμβασης), ή από τον οικείο Νομάρχη (στην περίπτωση που δεν απαιτείται έγκριση επέμβασης), εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την εισήγηση που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Αντίγραφο της απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων διαβιβάζεται από τη ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. (ή την ΥΠ.ΠΕ. της Ν.Α.) στην Ε.Υ.ΠΕ. του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Η απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ισχύει για δέκα (10) έτη. Το περιεχόμενο της απόφασης αυτής καθορίζεται στο άρθρο 11 της ΚΥΑ 104247/2006.

Φ.15.Β4.5 Δημοσιοποίηση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

Μετά την έκδοση της Απόφασης Περιβαλλοντικών Όρων, η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. (ή η ΥΠ.ΠΕ. της Ν.Α.) διαβιβάζει την απόφαση αυτή (στην οποία αναφέρονται και στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή του ενδιαφερόμενου κοινού) στο οικείο Νομαρχιακό Συμβούλιο προκειμένου να λάβουν γνώση του περιεχομένου της οι πολίτες και οι φορείς εκπροσώπησής τους.

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την παραλαβή της απόφασης, φροντίζει για τη δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στον τοπικό τύπο, ή σε περίπτωση έλλειψής του, σε μία εφημερίδα με ευρύτερη τοπική εμβέλεια και την ανάρτηση της εν λόγω ανακοίνωσης στον πίνακα ανακοινώσεων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Το περιεχόμενο της ανακοίνωσης αυτής περιγράφεται στο Παράρτημα Α' του άρθρου 8 της ΚΥΑ Η.Π. 37111/2003. Τα έξοδα δημοσίευσης στον τύπο βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο φορέα.

Σύνοψη: Φάση 15.Β4

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ ΔΙ.ΣΑ. Περιφέρειας
- ⇒ ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. Περιφέρειας
- ⇒ Γνωμοδοτούντες φορείς (παράγραφος Φ.15.Β4.2)
- ⇒ Νομάρχης
- ⇒ Νομαρχιακό Συμβούλιο
- ⇒ Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΚΥΑ 104247 και 104248/2006
- ⇒ ΚΥΑ 15393/2002
- ⇒ ΚΥΑ 11014/2003
- ⇒ Ν. 3010/02 όπως ισχύει
- ⇒ ΚΥΑ 37111/2003
- ⇒ ΥΑ 13310/2007

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια φάσης 15.Α2

4 έως 12 μήνες

Φάση 16^η: Άδεια Χρήσης Νερού και Εκτέλεσης Έργου Αξιοποίησης Υδάτινων Πόρων (μόνο για ΜΥΗΕ)

Στην περίπτωση των Μικρών Υδροηλεκτρικών Έργων με τα οποία γίνεται ενεργειακή χρήση νερού, απαιτείται η έκδοση ενιαίας άδειας χρήσης νερού και εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδάτινων πόρων, διαδικασία η οποία προωθείται παράλληλα με τη διαδικασία έκδοσης των Περιβαλλοντικών Όρων του έργου.

Για την έκδοση της παραπάνω αδείας υποβάλλεται αίτηση στην αρμόδια Υπηρεσία της Οικείας Περιφέρειας σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ 43504/2005 η οποία λαμβάνει υπόψη τον Ν.3199/2003, τις διατάξεις του άρθρου 13 της Οδηγίας 2000/60/ ΕΚ για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕL 337), τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63 (ΦΕΚ 98/22.4.2005) και το Π.Δ. 122/2004 (Α' 85).

Σημείωση: Με την παρ. 14 του αρ. 27 του Ν.3734/2009 προστίθεται στο άρθρο 7 του Ν.3199/2003 (ΦΕΚ 280 Α'), όπως ισχύει, παράγραφος 6 με την οποία δημιουργείται καθεστώς ευνοϊκότερης αντιμετώπισης των μικρών υδροηλεκτρικών έργων συγκριτικά με τις απαιτήσεις που απορρέουν από τις διατάξεις του Ν.1739/1987 (ΦΕΚ Α'201). Συγκεκριμένα η αδειοδότηση αυτής της κατηγορίας έργων μπορεί να γίνει και πριν την έγκριση των Προγραμμάτων Ανάπτυξης υδατικών πόρων ή Σχεδίων Διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών εφόσον τα έργα αυτά καλύπτονται από προγράμματα ανάπτυξης ή σχέδια διαχείρισης υπολεκανών απορροής μέχρι τη συμβολή του κυρίου ρεύματος που τη διαρρέει με το επόμενο ίσης ή μεγαλύτερης τάξης ρεύμα. Ωστόσο ανεξάρτητα από την έγκριση Προγράμματος Ανάπτυξης υδατικών πόρων ή Σχεδίου Διαχείρισης υπολεκανών απορροής κατά τα ανωτέρω θα επιτρέπεται η αδειοδότηση μικρών υδροηλεκτρικών έργων, ήτοι ισχύος μέχρι 15 MW, εφόσον τα έργα αυτά δεν περιλαμβάνουν αποθήκευση υδάτων σε ταμιευτήρες εποχιακής, ετήσιας ή υπερετήσιας ρύθμισης, δεν μεταβάλλουν το υδατικό ισοζύγιο με την κατανάλωση νερού από το οικείο σύστημα επιφανειακών υδάτων (ρεύμα, ποταμός, λίμνη) ούτε την κατάσταση των τελευταίων με τη λειτουργία τους και δεν εκτρέπουν νερό από ένα σύστημα επιφανειακών υδάτων (ρεύμα, ποταμό, λίμνη) σε άλλο.

Τέλος οι νέες διατάξεις προβλέπουν ότι μικροί υδροηλεκτρικοί σταθμοί για τους οποίους βρίσκεται σε ισχύ κατά το χρόνο υιοθέτησης Σχεδίου Διαχείρισης Υδατικών Πόρων τουλάχιστον μία από τις άδειες χρήσης νερού, εγκατάστασης ή λειτουργίας, εντάσσονται αυτοδικαίως στο εν λόγω Σχέδιο.

Με τις παραπάνω ρυθμίσεις φαίνεται να δίνεται λύση στο πρόβλημα που υπήρχε με την αδειοδότηση των υδροηλεκτρικών έργων, αφού στην ουσία μέχρι την έγκριση σχετικού Σχεδίου Διαχείρισης των υδάτων της οικείας λεκάνης η εκτέλεση έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων δεν είναι επιτρεπτή, όπως κατά καιρούς είχε αποφανθεί και το ΣτΕ, ακυρώνοντας τις άδειες των έργων.

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 43504/2005 οι χρήσεις νερού για τις οποίες απαιτείται άδεια είναι η ύδρευση, η αγροτική χρήση συμπεριλαμβανομένης και της άρδευσης, η βιομηχανική χρήση, η ενεργειακή χρήση, καθώς και η χρήση για αναψυχή (άρθρο 10 παρ.1, Ν.3199/2003). Οι ανωτέρω χρήσεις μπορεί να αφορούν σε επιφανειακά ή υπόγεια νερά, τόσο ως απλές χρήσεις όσο και όταν έπονται έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων.

Τα έργα αξιοποίησης υδατικών πόρων για τα οποία απαιτείται η έκδοση άδειας είναι τα έργα υδροληψίας, μεταφοράς νερού, έργα δικτύων, ρύθμισης – αποθήκευσης, επεξεργασίας νερού, τροφοδότησης και έργα προστασίας – συντήρησης. Αναλυτικά τα έργα που απαιτούν άδεια χρήσης νερού αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ της ΚΥΑ 43504/2005.

Φ.16.1 Υπηρεσίες και προϋποθέσεις έκδοσης αδειών

Οι άδειες χρήσης νερού και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης υδατικών πόρων εκδίδονται από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, όπου πρόκειται να ασκηθεί η χρήση ή να εκτελεστεί το έργο.

Οι άδειες χρήσης νερού και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης υδατικών πόρων που αφορούν λεκάνη απορροής ποταμού εκτεινόμενη στα διοικητικά όρια περισσότερων Περιφερειών, εκδίδονται με κοινή απόφαση των συναρμοδίων Γ.Γ. των Περιφερειών, εκτός αν η προβλεπόμενη από το άρθρο 5 παρ. 3 του Ν. 3199/2003 απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων, ορίσει κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των Περιφερειών ή μία Περιφέρεια ως αποκλειστικά αρμόδια, οπότε οι άδειες εκδίδονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση αυτή.

Προκειμένου για λήψη νερού από δίκτυο δικαιοδοσίας Οργανισμού Εγγείων Βελτιώσεων (Ο.Ε.Β.) για βιομηχανική χρήση ή άλλες χρήσεις πλην της άρδευσης, η αίτηση διαβιβάζεται από τη Δ/νση Υδάτων στον Ο.Ε.Β., φορέα του έργου. Ο Ο.Ε.Β. γνωμοδοτεί και επιστρέφει το φάκελο στην αδειοδοτούσα αρχή. Σε περίπτωση σύμφωνης γνώμης του Ο.Ε.Β. η άδεια χορηγείται στον Ο.Ε.Β. για λογαριασμό του αιτούντος, άλλως απορρίπτεται.

Φ.16.2 Διαδικασία αδειοδότησης

Για την έκδοση άδειας χρήσης νερού και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης υδατικών πόρων, απαιτείται η υποβολή σχετικής αίτησης – δήλωσης, με όλα τα απαραίτητα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιγράφονται κατωτέρω, του ενδιαφερομένου φυσικού ή νομικού προσώπου, στην αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων της Περιφέρειας.

Στην περίπτωση των Μικρών Υδροηλεκτρικών Έργων, η εξέταση της αίτησης για χορήγηση άδειας χρήσης νερού και εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων, προωθείται παράλληλα με τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης κατά την οποία γνωμοδοτεί και η Διεύθυνση Υδάτων της Περιφέρειας, εντός του χρονικού ορίου που προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις.

Η αρμόδια για την έκδοση της άδειας Διεύθυνση Υδάτων της Περιφέρειας, μετά την υποβολή της αίτησης από τον ενδιαφερόμενο, προβαίνει κατά την κρίση της στους απαραίτητους επί τόπου ελέγχους, καθώς και στους διοικητικούς ελέγχους, όπου απαιτούνται, για τη διαπίστωση της ακρίβειας και επάρκειας των υποβληθέντων στοιχείων. Η άδεια χρήσης νερού και εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων εκδίδεται από την προαναφερόμενη Διεύθυνση εντός 20 ημερών μετά την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων. Σε περίπτωση που δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση η άδεια εκδίδεται εντός 45 ημερών από την υποβολή πλήρους φακέλου.

Στη συνέχεια η Διεύθυνση Υδάτων της Περιφέρειας προχωρεί στη χορήγηση ή όχι της άδειας, συνεκτιμώντας αφενός τα υποβληθέντα στοιχεία για τη συγκεκριμένη χρήση ή την εκτέλεση του συγκεκριμένου έργου και αφετέρου τα στοιχεία που αφορούν σε χρήσεις και έργα εντός της Περιοχής Λεκάνης Απορροής ποταμού, καθώς και τα υφιστάμενα υδατικά αποθέματα. Προϋπόθεση για τη χορήγηση ή μη της άδειας, αποτελεί η συμβατότητα της νέας χρήσης ή/και του νέου έργου με τις αρχές του εθνικού σχεδιασμού και με το Σχέδιο Διαχείρισης της συγκεκριμένης Λεκάνης Απορροής ποταμού, εφόσον αυτό υπάρχει, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7 του Ν.3199/2003. Εφόσον δεν υπάρχει Σχέδιο Διαχείρισης προϋπόθεση για τη χορήγηση ή μη της άδειας αποτελεί η συμβατότητα με τις δράσεις για τις προστατευόμενες περιοχές του Εθνικού Μητρώου προστατευόμενων περιοχών, που καταρτίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 του Ν.3199/2003, καθώς και με το Σχέδιο Προγράμματος Διαχείρισης των Υδατικών πόρων της χώρας.

Η Κεντρική Υπηρεσία Υδάτων διατηρεί το δικαίωμα παρακολούθησης και ελέγχου της διαδικασίας έκδοσης αδειών χρήσης υδάτων.

Φ.16.3 Στοιχεία της αίτησης

Ο τύπος και το περιεχόμενο του εντύπου της αίτησης-δήλωσης περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙΙ της ΚΥΑ 43504/2005. Ειδικότερα στο έντυπο αυτό περιλαμβάνονται στοιχεία που αφορούν στον αιτούντα, στο χώρο χρήσης και εκτέλεσης του έργου, στη χρήση καθεαυτή, στην αξιοποίηση των υδατικών πόρων, για τις περιπτώσεις εκείνες όπου η χρήση προϋποθέτει και εκτέλεση αντιστοίχου έργου, και τέλος στοιχεία που αφορούν στην προέλευση, στην ποσότητα και στην ποιότητα του νερού.

Στο έντυπο της αίτησης προβλέπεται χώρος, όπου θα αναγράφεται από την αρμόδια υπηρεσία ο κωδικός αριθμός της άδειας, εφόσον αυτή χορηγηθεί. Η αρμόδια υπηρεσία έκδοσης των αδειών, οφείλει να παρέχει λεπτομερείς και ακριβείς πληροφορίες για την ορθή συμπλήρωση του εντύπου της ανωτέρω αίτησης – δήλωσης.

Φ.16.4 Δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση άδειας χρήσης νερού είναι τα κατωτέρω:

1. Τοπογραφικό διάγραμμα σε κατάλληλη κατά περίπτωση κλίμακα (1:500, 1:1.000, 1:5.000, 1:20.000, 1:50.000) ανάλογα με το είδος και το μέγεθος του έργου, που θα παρουσιάζει:
 - α. τους χώρους χρήσης νερού,
 - β. τα περιγράμματα των κτιριακών και λοιπών εγκαταστάσεων, εφ' όσον υπάρχουν,
 - γ. τις συντεταγμένες των πλησιέστερων υφιστάμενων υδροληψιών για κάθε χρήση σε προβολικό σύστημα ΕΓΣΑ '87 και τις γενικευμένες χρήσεις γης, σε ακτίνα 500 μέτρων από την υδροληψία,
 - δ. για σημειακά έργα τις συντεταγμένες Χ, Ψ του έργου και για γραμμικά έργα τις συντεταγμένες Χ, Ψ της αρχής και του τέλους του έργου, σε προβολικό σύστημα ΕΓΣΑ '87.
2. Θεωρημένο αντίγραφο νόμιμου τίτλου από τον οποίο να προκύπτει δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης του χώρου στον οποίο θα γίνεται η χρήση του νερού, δυνάμει εμπράγματος ή ενοχικής σχέσης όπως:
 - i) συμβολαιογραφικό έγγραφο από το οποίο να προκύπτει δικαίωμα κυριότητας ή επικαρπίας,
 - ii) συμφωνητικό μίσθωσης,
 - iii) απόφαση έγκρισης επέμβασης σε δασική έκταση,
 - iv) απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για παραχώρηση δημόσιας έκτασης σε περίπτωση χαρακτηρισμού έκτασης ως πλέον άγονης. Σε περιπτώσεις έργων για την πραγματοποίηση των οποίων απαιτούνται απαλλοτριώσεις τα ως άνω δικαιολογητικά δεν απαιτούνται για την έκταση που πρόκειται να απαλλοτριωθεί.
3. Νόμιμη εξουσιοδότηση εκπροσώπησης σε περίπτωση που ο αιτών ενεργεί για λογαριασμό νομικού προσώπου. Στην περίπτωση αυτή συνυποβάλλεται και επικυρωμένο αντίγραφο της νόμιμης συστατικής πράξης του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου ή του συλλογικού οργάνου.
4. Σε περίπτωση που δεν απαιτείται εκτέλεση έργου, έκθεση που θα περιλαμβάνει τις υδρολογικές και υδρογεωλογικές συνθήκες της περιοχής, ανάλογα με τη χρήση.

5. Σε κάθε περίπτωση που έχει προηγηθεί έργο, τεχνική γεωλογική έκθεση η οποία θα περιλαμβάνει τα γεωλογικά, υδρολογικά και υδρογεωλογικά στοιχεία που θα έχουν αποκτηθεί κατά τη φάση εκτέλεσης του έργου (π.χ. ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά, βάθος υδροφόρου ορίζοντα, κρίσιμη παροχή από την επεξεργασία των στοιχείων των δοκιμαστικών αντλήσεων κλπ).
6. Στοιχεία για την ποιότητα του νερού και την καταλληλότητά του για τη συγκεκριμένη χρήση που αναφέρεται στην αίτηση (π.χ. χημική και μικροβιολογική ανάλυση νερού από πιστοποιημένα εργαστήρια).
7. Όσα από τα παραπάνω δικαιολογητικά περιλαμβάνονται στη Μ.Π.Ε. ή στην Περιβαλλοντική Έκθεση και δεν έχουν τροποποιηθεί, δεν υποβάλλονται εκ νέου με την ανωτέρω αίτηση.

Όλα τα δικαιολογητικά συντάσσονται και υπογράφονται από μελετητή που έχει τα νόμιμα προσόντα. Πέραν των παραπάνω δικαιολογητικών, οι αρμόδιες υπηρεσίες μπορούν να καθορίζουν αιτιολογημένα, με έγκριση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, πρόσθετα δικαιολογητικά κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη και τις ιδιαίτερες συνθήκες της περιοχής.

Όλα τα δικαιολογητικά υποβάλλονται εις απλούν, μηχανοσημασμένα όπου απαιτείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Φ.16.5 Κατηγορίες και στοιχεία της άδειας

Οι άδειες χρήσης νερού και εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες:

- Άδειες χρήσης νερού.
- Άδειες εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων.
- Ενιαίες άδειες χρήσης νερού και εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων, σε περιπτώσεις υδροηλεκτρικών έργων ισχύος μέχρι 10 MW, σύμφωνα με την υπουργική απόφαση Δ6/Φ1/2000/6.2.2002 ΦΕΚ (Β' 158), όπως τροποποιήθηκε με την υπουργική απόφαση Δ6/Φ1/10200/5.7.2002 ΦΕΚ (Β' 902) και ισχύει σήμερα.

Στις άδειες χρήσης νερού καθορίζονται τουλάχιστον:

- Η διάρκεια ισχύος της άδειας.
- Οι όροι και οι προϋποθέσεις χρήσης του νερού (όπως ότι η χρήση είναι μόνο για ύδρευση ή άρδευση, ότι επιβάλλονται συγκεκριμένοι όροι προστασίας της υδροληψίας κ.λπ.).
- Η χορηγούμενη ποσότητα του νερού με τον καθορισμό ανωτάτων ορίων.
- Η χρονική περίοδος χρήσης του νερού σε ετήσια βάση.
- Η προέλευση του νερού και ο τρόπος παροχής του (επιφανειακό ή υπόγειο, σύνδεση με δίκτυο, άντληση κ.λπ.).
- Οι δυνατότητες και οι προϋποθέσεις ανάκλησης, τροποποίησης, κατάργησης ή ανανέωσης της άδειας.
- Οι υποχρεώσεις του χρήστη.

Στις άδειες εκτέλεσης έργου και στις ενιαίες άδειες, πέραν των προβλεπόμενων στην προηγούμενη παράγραφο, καθορίζονται:

- Τα βασικά χαρακτηριστικά του έργου (τεχνικά στοιχεία, είδος και μέγεθος μονάδας εκμετάλλευσης κ.λπ.), για τα οποία απαγορεύεται οποιαδήποτε αλλαγή τους.
- Η προθεσμία εκτέλεσης του έργου. Η άδεια παύει να ισχύει σε περίπτωση που παρέλθει η προθεσμία, χωρίς το έργο να έχει ολοκληρωθεί. Είναι δυνατόν να δοθεί παράταση εκτέλεσης του έργου η οποία όμως δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τη διάρκεια της αρχικής προθεσμίας, εφόσον βέβαια έχει υποβληθεί αίτηση του ενδιαφερόμενου πριν τη λήξη της αρχικής προθεσμίας.

Οι άδειες αφορούν αυστηρά μόνο τη χρήση ή/και το έργο για το οποίο εκδόθηκαν. Σε περίπτωση μεταγενέστερης κάλυψης των αναγκών σε νερό από δίκτυο αντίστοιχης χρήσης νερού, η άδεια ανακαλείται και το αντίστοιχο έργο τίθεται εκτός λειτουργίας.

Η διάρκεια ισχύος των αδειών χρήσης νερού δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 10 χρόνια από την ημερομηνία έκδοσής τους καθώς και τη διάρκεια ισχύος της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, εφόσον αυτή απαιτείται. Για την ανανέωση των αδειών ακολουθείται η ανωτέρω διαδικασία αδειοδότησης.

Φ.16.6 Παρακολούθηση και έλεγχος εφαρμογής των κανόνων

Οι κάτοχοι αδειών είναι υπεύθυνοι για την τήρηση των σχετικών όρων. Ο έλεγχος τήρησης των όρων των αδειών που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσης καθώς και η επιβολή των κυρώσεων ασκείται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Υδάτων της Περιφέρειας, όπως ορίζει το άρθρο 13 παρ. 2 του Ν.3199/2003. Στους παραβάτες των όρων και περιορισμών των εκδιδόμενων αδειών επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 13 παρ. 1 του Ν. 3199/2003.

Σύνοψη: Φάση 16^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διεύθυνση Υδάτων αρμόδιας Περιφέρειας
- ⇒ Γενικός Γραμματέας αρμόδιας Περιφέρειας

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΚΥΑ 43504/2005
- ⇒ Ν. 3199/2006
- ⇒ Ν.3734/2009

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 16^η φάσης

2 έως 4 μήνες

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου IV:

Για έργα κατηγορίας A1 γενικά:	10 έως 24 μήνες
Για έργα κατηγορίας A2 γενικά:	8 έως 20 μήνες
Για έργα κατηγορίας B4 γενικά:	5 έως 14 μήνες

Επιπλέον εκτιμώμενη χρονική διάρκεια για ΜΥΗΕ: 2 έως 4 μήνες

Στάδιο V: Άδεια εγκατάστασης (Α.Ε.)

Γενικά

Η διαδικασία για την έκδοση αδειών εγκατάστασης ή επέκτασης και λειτουργίας σταθμών με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας καθορίζεται με βάση την ΥΑ 13310/2007, σύμφωνα με την οποία οι παραπάνω άδειες εκδίδονται είτε από τον **Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας** είτε με **κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού**, ανάλογα με την περιβαλλοντική κατηγορία και τη φύση του έργου.

Από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου στην αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας (Δ/ση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης), εκδίδονται, οι άδειες εγκατάστασης ή επέκτασης και λειτουργίας σταθμών με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας τα οποία κατατάσσονται στην 2^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας καθώς και τα έργα της 3^{ης} και 4^{ης} υποκατηγορίας της Β' κατηγορίας της ΚΥΑ 15393/2002, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του άρθρου 1 παρ. 1Β περίπτωση 1 του Ν. 2647/1998.

Η άδεια εγκατάστασης εκδίδεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας στα όρια της οποίας εγκαθίσταται ο σταθμός εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερών από την υποβολή από τον ενδιαφερόμενο της σχετικής αίτησης με τα δικαιολογητικά που καθορίζονται στα άρθρα 4 και 5 της ΥΑ 13310/2007. Αν ο αρμόδιος Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας δεν εκδώσει την άδεια εγκατάστασης εντός της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου, για την έκδοση της αρμόδιος καθίσταται ο Υπουργός Ανάπτυξης στον οποίο ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει την αίτηση με το συνοδευτικό φάκελό της και την απόφαση Ε.Π.Ο. ή επικυρωμένα αντίγραφα αυτών. Ο Υπουργός Ανάπτυξης εκδίδει την άδεια εγκατάστασης εντός τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή των εν λόγω εγγράφων.

Από τον Υπουργό Ανάπτυξης, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης (Δ/ση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας), εκδίδεται άδεια εγκατάστασης ή επέκτασης και λειτουργίας στις περιπτώσεις:

- α) υδροηλεκτρικών σταθμών με συνολική ισχύ μεγαλύτερη από 15 MW (μεγάλα υδροηλεκτρικά έργα), κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης.
- β) έργων που εντάσσονται στην 1η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας, καθώς και για όλα τα έργα Α.Π.Ε. που κατασκευάζονται σε προστατευόμενες περιοχές RAMSAR, NATURA 2000, εθνικούς δρυμούς και αισθητικά δάση ανεξάρτητα από την κατηγορία των έργων αυτών κατά τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν.1650/1986 και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του. Η σχετική απόφαση για τα συγκεκριμένα έργα εκδίδεται με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού σύμφωνα με τη διαδικασία και εντός της προθεσμίας των τριάντα (30) ημερών που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο.

Φάση 17^η : Έκδοση άδειας εγκατάστασης

Μετά την έκδοση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, ο κάτοχος της άδειας παραγωγής, ανάλογα με την κατηγορία και τη φύση του έργου, υποβάλλει αίτηση για έκδοση άδειας εγκατάστασης στην κατά

περίπτωση αρμόδια αρχή (Δ/νση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης οικείας Περιφέρειας ή Δ/νση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας του Υπουργείου Ανάπτυξης) σύμφωνα με το Παράρτημα της ΥΑ 13310/2007. Η αίτηση συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- α) Έγκριση Μελέτης Περιβαλλοντικών Όρων
 - β) Νόμιμο αποδεικτικό στοιχείο αποκλειστικής χρήσης του γηπέδου και κάθε άλλου ακινήτου που συνδέεται με την κατασκευή και λειτουργία του, όπως τα έργα σύνδεσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 3468/2006.
 - γ) Υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη του σταθμού για την ανάθεση της μελέτης εγκατάστασης, καθώς και υπεύθυνη δήλωση του μελετητή για την ανάληψη της μελέτης εγκατάστασης.
 - δ) Τα ακόλουθα παραστατικά πληρωμής τελών, κρατήσεων και φόρων:
 - i) Κράτησης 1‰ επί του προϋπολογισμού του έργου υπέρ του Ταμείου Συντάξεως Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ) και 0,5‰ υπέρ Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ) σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2326/1940 (ΦΕΚ Α' 145) με ανώτατο όριο των παραπάνω ποσών ευρώ 2,93 και ευρώ 1,47 αντίστοιχα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου μόνου του Ν. 1889/1951 (ΦΕΚ Α' 211) και τους ισχύοντες κανόνες μετατροπής και στρογγυλοποίησης των δραχμών σε ευρώ.
 - ii) Κράτησης 2% επί της αμοιβής μελέτης του έργου υπέρ ΤΣΜΕΔΕ και 1% υπέρ ΕΜΠ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 915/1979 (ΦΕΚ Α' 103) χωρίς περιορισμό ανωτάτου ορίου.
 - iii) Κατάθεσης ποσοστού 10% της αμοιβής μελέτης του μηχανικού και ειδικά στην περίπτωση μελέτης υδραυλικών έργων και εκτέλεσης τοπογραφικών εργασιών ποσοστού 4% στην οικεία Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία, ως προκαταβολής του φόρου εισοδήματος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 52 του Ν. 2238/1994 (ΦΕΚ Α' 151).
 - iv) Απόδειξης κατάθεσης στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος του ποσού της αμοιβής μελέτης στο όνομα του μηχανικού.
 - v) Τέλους χαρτοσήμου 2‰ επί της αμοιβής του μηχανικού καταβαλλόμενο στην οικεία Δ.Ο.Υ., αντί επικόλλησης κινητού επισήματος στα σχέδια, προϋπολογισμούς, μελέτες καθώς και στα τυχόν αντίγραφα αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 2873/2000 (ΦΕΚ Α' 285).
 - vi) Παράβολου 27,88 ευρώ συνολικά υπέρ του Δημοσίου (λογαριασμός αριθ. 1459) για την ηλεκτρομηχανολογική εγκατάσταση στο όνομα του ιδιοκτήτη του σταθμού από την οικεία Δ.Ο.Υ. σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.Δ. 1150/1949 (ΦΕΚ Α' 249), το άρθρο μόνο του Ν. 1889/1951, την ΚΥΑ 13959/22.2.1952 και τους ισχύοντες κανόνες μετατροπής και στρογγυλοποίησης των δραχμών σε ευρώ.
- Τα αποδεικτικά των παραπάνω περιπτώσεων δ), ii), iii) και iv) δεν απαιτούνται όταν ο μελετητής είναι υπάλληλος του ενδιαφερομένου με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Στη περίπτωση αυτή υποβάλλεται το νόμιμο αποδεικτικό στοιχείο της εξαρτημένης εργασίας.

- ε) Άδεια χρήσης νερού (μόνο για υδροηλεκτρικά έργα).

Η άδεια εγκατάστασης εκδίδεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας στα όρια της οποίας εγκαθίσταται ο σταθμός εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερών από την υποβολή από τον ενδιαφερόμενο της σχετικής αίτησης ή από τον Υπουργό Ανάπτυξης (με υπογραφή του συναρμόδιου Υπουργού) εντός τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή της σχετικής αίτησης και δικαιολογητικών.

Σημείωση: Σύμφωνα με την παρ.8 του αρ.27 του Ν. 3734/2009, η παράγραφος 1 του άρθρου 8 του Ν.3468/2006 αντικαθίσταται ως εξής: «..... Η άδεια εγκατάστασης εκδίδεται εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου των δικαιολογητικών. Ο έλεγχος αυτός πρέπει σε κάθε περίπτωση να έχει ολοκληρωθεί εντός διαστήματος τριάντα (30) εργάσιμων ημερών από την κατάθεση της σχετικής αίτησης. Αν δεν εκδοθεί η άδεια εντός του ανωτέρω διαστήματος, ο αρμόδιος Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας εκδίδει διαπιστωτική πράξη, στην οποία παρατίθεται ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία για την αδυναμία εκδόσεως της άδειας. Η πράξη αυτή με όλον τον φάκελο διαβιβάζεται στον Υπουργό Ανάπτυξης, ο οποίος αποφασίζει για την έκδοση της άδειας εγκατάστασης εντός τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή των ανωτέρω εγγράφων.»

Είναι αυτονόητο ότι από την παράλειψη έκδοσης της διαπιστωτικής πράξης δεν μπορεί λάβει χώρα απώλεια του δικαιώματος του διοικούμενου για έκδοση αδειας. Είναι επίσης αυτονόητο ότι στη διαπιστωτική πράξη δεν μπορεί να γίνεται επίκληση φόρτου εργασίας, που σε καμία περίπτωση δεν νομιμοποιεί τη Δημόσια Διοίκηση σε αδράνεια, αφού έρχεται σε ευθεία αντίθεση με την αρχή της ισότητας και της χρηστής διοίκησης που οφείλουν να διέπουν την υπηρεσιακή δράση και ειδικότερα τις περιπτώσεις που προβλέπονται συγκεκριμένες και αποκλειστικές προθεσμίες. Επίσης δεν μπορεί να γίνει επίκληση γενικών αρνητικών απόψεων τοπικών φορέων ή/και έλλειψης τοπικής συναίνεσης. Αντίθετα, η διαπιστωτική πράξη μπορεί να επικαλείται σπουδαίο λόγο επιγενόμενο της έκδοσης της άδειας παραγωγής και αναγόμενο σε ουσιώδη νομικά ελαττώματα των πράξεων που απαρτίζουν το φάκελο του αιτήματος ή άλλους σοβαρούς λόγους.

Με την παρ.9 του αρ.27 του Ν.3734/2009, αντικαθίσταται η παράγραφος 2 του άρθρου 8 του Ν.3468/2006 προκειμένου οι άδειες εγκατάστασης έργων που κατατάσσονται στην 1η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας, καθώς και όλων των έργων Α.Π.Ε. που κατασκευάζονται σε προστατευόμενες περιοχές RAMSAR, NATURA 2000, εθνικούς δρυμούς και αισθητικά δάση, να εκδίδονται απλώς με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και όχι με Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ) και μάλιστα μέσα στην ιδιαίτερα σύντομη προθεσμία των τριάντα (30) ημερών.

Γενικές διαδικασίες που αφορούν στην Άδεια Εγκατάστασης

1. Διάρκεια ισχύος Άδειας Εγκατάστασης

Η Άδεια εγκατάστασης ισχύει για δύο (2) έτη και μπορεί να παρατείνεται, κατά ανώτατο όριο, για ίσο χρόνο, μετά από αίτηση του κατόχου της, που υποβάλλεται εντός του αρχικού χρόνου ισχύος της άδειας, εφόσον:

- α) κατά τη λήξη της διετίας έχει εκτελεσθεί έργο, οι δαπάνες του οποίου καλύπτουν το 50% της επένδυσης ή
- β) δεν έχει γίνει έναρξη λειτουργίας του έργου για λόγους που αποδεδειγμένα δεν οφείλονται σε παράλειψη ή σε οποιασδήποτε μορφής υπαιτιότητα του κατόχου της άδειας εγκατάστασης, με την προϋπόθεση ότι έχουν συναφθεί οι αναγκαίες συμβάσεις για την προμήθεια του εξοπλισμού, ο οποίος είναι απαραίτητος για την υλοποίηση του έργου.

Αν ανακληθεί η άδεια παραγωγής ανακαλείται και η άδεια εγκατάστασης με πράξη της αρχής που την εξέδωσε.

Σημείωση: Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 27 του Ν.3734/2009, ορίζεται ότι «δεν συνιστά λόγο παράτασης των 24 μηνών η για οποιονδήποτε λόγο τροποποίηση ή μεταβίβαση της άδειας παραγωγής» σε αντιδιαστολή με τη σχετική διάταξη του Ν.3468/2006 που κατονομάζε συγκεκριμένους λόγους και άρα ήταν δυνατή η παράταση σε περίπτωση που συνέτρεχαν λόγοι που δεν κατονομαζόταν.

Με την παρ. 5 του Ν. 3734/2009 δίνεται προθεσμία ενός έτους για την έκδοση άδειας εγκατάστασης για έργα για τα οποία είχε μεν εκδοθεί άδεια παραγωγής πριν την έναρξη της ισχύος του Ν. 3468/2006 αλλά μέχρι την έναρξη ισχύος του Ν. 3734/2009 δεν έχει χορηγηθεί άδεια εγκατάστασης, άλλως η άδεια παραγωγής ανακαλείται.

Η ετήσια αυτή προθεσμία μπορεί να παραταθεί εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του Ν. 3468/2006, όπως θα εξειδικευτούν με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης που προβλέπεται να εκδοθεί μετά από γνώμη της ΠΑΕ υποβαλλόμενη μέσα σε δύο μήνες από τη δημοσίευση του Ν.3734/2009.

2. Τροποποίηση Άδειας Εγκατάστασης

Για την τροποποίηση της άδειας εγκατάστασης, ο παραγωγός υποβάλει αίτημα σύμφωνα με τον τύπο που ορίζεται στο Παράρτημα της ΥΑ 13310/2007 στην Αρχή που είναι αρμόδια ή κατέστη αρμόδια για την έκδοση της αρχικής πράξης.

Αν εκκρεμεί αίτημα για τροποποίηση της άδειας παραγωγής ή μεταβολής των στοιχείων της, το αίτημα για τροποποίηση της άδειας εγκατάστασης δεν μπορεί να υποβληθεί πριν την έκδοση της πράξης του Υπουργού για την τροποποίηση της άδειας παραγωγής ή της βεβαίωσης της ΠΑΕ ότι έχουν μεταβληθεί τα στοιχεία της.

Σημείωση: Σύμφωνα με την παρ.13 του αρ. 27 του Ν. 3734/2006, προστίθεται στις μεταβατικές διατάξεις του Ν. 3468/2006 (αρ.27, παρ.2), από την έναρξη της ισχύος του, εδάφιο ως εξής: «*Η τροποποίηση, παράταση, ανανέωση ή επέκταση των αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας, οι οποίες έχουν εκδοθεί με τις προϋφιστάμενες του Ν.3468 νόμου διατάξεις, συντελείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, στα όρια της οποίας εγκαθίσταται ο σταθμός και σύμφωνα με τη διαδικασία και τα δικαιολογητικά που καθορίζονται στην ΚΥΑ 13310/2007. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν.3468/2006.*»

Με την παραπάνω ρύθμιση επιλύεται μονοσήμαντα σοβαρό ερμηνευτικό πρόβλημα που είχε προκύψει σχετικά με το αν ο Υπουργός Ανάπτυξης ή ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας είναι αρμόδιος για τροποποίηση, παράταση, ανανέωση ή επέκταση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας σταθμών που είχαν εκδοθεί με τις προϋφιστάμενες του Ν.3468/2006 διατάξεις. Με την εισαγόμενη ρύθμιση, ορίζεται ότι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας εντός των διοικητικών ορίων της οποίας εγκαθίσταται ο σταθμός, συνεχίζει να έχει τη σχετική αδειοδοτική αρμοδιότητα επ' αυτού.

3. Γενικοί όροι άδειας εγκατάστασης

1. Κατά την εγκατάσταση ή επέκταση σταθμών πρέπει να τηρούνται οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι περιορισμοί που τίθενται στην άδεια παραγωγής.
2. Ο κάτοχος της άδειας εγκατάστασης οφείλει να τηρεί κάθε άλλο κανόνα δικαίου που διέπει τη δραστηριότητά του.

3. Κατά τις εργασίες εγκατάστασης, ο κάτοχος της άδειας οφείλει να τηρεί αυστηρά τους όρους και τους περιορισμούς που τίθενται στη απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.).
4. Στις άδειες εγκατάστασης ή επέκτασης σταθμών ή σε μεταγενέστερη τροποποίησή τους μπορεί να τίθενται πρόσθετοι όροι και περιορισμοί για:
 - α) την προστασία της ζωής και υγείας των εργαζομένων και του περιβάλλοντος,
 - β) την εξασφάλιση της τεχνικής αρτιότητας της κατασκευής του σταθμού,
 - γ) την ασφάλεια των εγκαταστάσεων.
5. Οι πρόσθετοι όροι και περιορισμοί της παραπάνω παραγράφου δεν μπορεί να οδηγούν σε σημαντική τροποποίηση του αρχικού σχεδιασμού των έργων και μεταβολή των στοιχείων κόστους που αποτέλεσαν τη βάση για τη διατύπωση θετικής γνωμοδότησης της ΡΑΕ προκειμένης της έκδοσης της οικείας άδειας παραγωγής.

Σύνοψη: Φάση 17^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ Δ/ση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης οικείας Περιφέρειας
- ⇒ Δ/ση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Υπουργείου Ανάπτυξης

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΥΑ 13310/2007
- ⇒ Ν.3734/2009
- ⇒ Ν. 2647/1998

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 17^{ης} φάσης

1 έως 4 μήνες

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου V:

1 έως 4 μήνες

Στάδιο VI: Σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών έργου - Επιλογή κατασκευαστή και αναδόχου - Μελέτες εφαρμογής - Υπογραφή συμβάσεων σύνδεσης και αγοραπωλησίας

Γενικά

Η έρευνα για επιλογή του προμηθευτή του κύριου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και του κατασκευαστή του έργου, ουσιαστικά έχει ξεκινήσει από το ΣΤΑΔΙΟ II, οπότε και έγιναν οι πρώτες μελέτες για το έργο και καθορίστηκε το είδος, ο τύπος και το μέγεθος του εξοπλισμού. Καθ' όλη τη διάρκεια της αδειοδοτικής διαδικασίας ο επενδυτής θα πρέπει να ελέγχει τις εξελίξεις της τεχνολογίας και να είναι ενήμερος, με την καθοδήγηση του μελετητή του, για τυχόν αλλαγές που θα πρέπει να γίνουν στην αρχική σχεδίαση του έργου ή/και στην αρχική επιλογή του εξοπλισμού.

Αλλαγές στο σχεδιασμό του έργου ή στον εξοπλισμό που έχει επιλεγεί μπορούν να γίνουν σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, εφόσον κάτι τέτοιο κριθεί απαραίτητο. Στην περίπτωση που η απαιτούμενη μεταβολή υπάγεται στις περιπτώσεις που περιγράφονται στο άρθρο 19 της ΥΑ 5707/2007 ή στο άρθρο 5 του Ν.3468/2002, οι οποίες περιγράφησαν αναλυτικά στη Φάση 9, η αλλαγή πραγματοποιείται μέσω βεβαίωσης της ΡΑΕ με την οποία πιστοποιείται ότι δεν απαιτείται τροποποίηση της ισχύουσας άδειας παραγωγής και συνακόλουθα των αδειών που εκδόθηκαν βάσει αυτής.

Σε κάθε άλλη περίπτωση απαιτείται η τροποποίηση της άδειας παραγωγής καθώς και των υπολοίπων εγκρίσεων και αδειών που χορηγήθηκαν βάσει αυτής (περιβαλλοντικοί όροι, όροι σύνδεσης, άδεια εγκατάστασης).

Όπως έχει προαναφερθεί η ισχύς της άδειας εγκατάστασης ανέρχεται σε δύο (2) έτη με δυνατότητα παράτασης για άλλα δύο έτη κάτω από προϋποθέσεις. Σ' αυτό το διάστημα, ο επενδυτής πρέπει να ολοκληρώσει, εκτός από αυτή καθαυτή την κατασκευή του έργου, ένα πλήθος άλλων διαδοχικών ενεργειών οι οποίες συσχετίζονται μεταξύ τους και από τις οποίες εξαρτάται η σωστή, ασφαλής και έγκαιρη κατασκευή του έργου. Συγκεκριμένα, οι ενέργειες αυτές είναι:

- Σύναψη με τον Διαχειριστή του Συστήματος Σύμβασης Σύνδεσης στο Σύστημα ή με το δίκτυο (ενέργεια απαραίτητη για την σύναψη σύμβασης πώλησης).
- Σύναψη με τον Διαχειριστή του Συστήματος Σύμβασης Πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας που θα παράγει το έργο κατά τη λειτουργία του (ενέργεια απαραίτητη για τη δανειοδότηση της επένδυσης).
- Εκπόνηση της οριστικής μελέτης του έργου (ενέργεια απαραίτητη για την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης).
- Λήψη προσφορών για τον εξοπλισμό και την κατασκευή του έργου (ενέργεια απαραίτητη για την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης και την τελική επιλογή του εξοπλισμού).
- Υποβολή αίτησης για υπαγωγή της επένδυσης στις διατάξεις του Αναπτυξιακού Νόμου ή άλλου Νόμου που επιδοτεί ή επιχορηγεί την επένδυση (ενέργεια απαραίτητη για την χρηματοδότηση της επένδυσης).
- Τελική επιλογή του κατασκευαστή του κύριου εξοπλισμού.

Στην περίπτωση που ο φορέας ανάπτυξης ενός έργου Α.Π.Ε. είναι φορέας του Δημοσίου, η δημοπράτηση του έργου και η επιλογή του αναδόχου γίνεται σύμφωνα με το Ν.1418/84, το Ν.3316/05 και το Ν.3481/06 όπως ισχύουν.

Φάση 18^η: Σύναψη συμβάσεων Σύνδεσης και Πώλησης

Μετά την έκδοση της άδειας εγκατάστασης, ο φορέας υποβάλλει αίτηση στο Διαχειριστή του Συστήματος, για σύναψη Σύμβασης Σύνδεσης στο Σύστημα ή το Δίκτυο. Με την αίτηση, υποβάλλει αντίγραφο της άδειας εγκατάστασης, καθώς και της Προσφοράς Σύνδεσης.

Σημειώνεται ότι για τη σύνδεση των έργων τα οποία εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής και για τα οποία δεν απαιτείται η έκδοση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας, υποβάλλεται από τον παραγωγό αίτηση για σύνδεση του Σταθμού συνοδευόμενη από:

- i) Τον τίτλο νόμιμης κατοχής του χώρου εγκατάστασης του σταθμού κατά τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν.3468/2006.
- ii) Την Ε.Π.Ο., όπου αυτή απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά. Στις περιπτώσεις που δεν υφίσταται υποχρέωση λήψης Ε.Π.Ο., ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση ότι το έργο απαλλάσσεται από την εν λόγω υποχρέωση.
- iii) Την άδεια ανέγερσης τυχόν αναγκαίων κτισμάτων στο χώρο εγκατάστασης του σταθμού ή βεβαίωση που εκδίδεται από την αρμόδια υπηρεσία της Πολεοδομίας ότι δεν απαιτείται η έκδοση σχετικής οικοδομικής άδειας.

Η Σύμβαση Σύνδεσης υπογράφεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους σχετικούς Κώδικες Διαχείρισης.

Μετά τη υπογραφή της Σύμβασης Σύνδεσης ο κάτοχος της άδειας παραγωγής υποβάλλει αίτημα στον Διαχειριστή για την σύναψη Σύμβασης Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας. Ο τύπος και το περιεχόμενο της σύμβασης αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας στο Σύστημα και το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο καθορίζεται σύμφωνα με την ΥΑ 18359/2006. Η σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας ισχύει για δέκα (10) έτη και μπορεί να παρατείνεται για δέκα (10) επιπλέον έτη, μονομερώς, με έγγραφη δήλωση του παραγωγού, εφόσον αυτή υποβάλλεται τρεις (3) τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη της αρχικής σύμβασης.

Αντίγραφα των Συμβάσεων σύνδεσης και πώλησης, κοινοποιούνται στη ΡΑΕ

Σύνοψη: Φάση 18^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ ΔΕΗ
- ⇒ ΔΕΣΜΗΕ

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΥΑ 13310/2007
- ⇒ Ν.3468/2006
- ⇒ Ν.3734/2009
- ⇒ ΥΑ 18359/2006

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 18^{ης} φάσης

2 έως 8 μήνες (ιδιωτικός φορέας)

Φάση 19^η: Οριστική Μελέτη Έργου, λήψη προσφορών, επιλογή αναδόχου

Η οριστική μελέτη του έργου είναι απαραίτητη για την λήψη ομοειδών προσφορών από κατασκευαστές και εργολάβους ούτως ώστε οι προσφορές να είναι εύκολα συγκρίσιμες και η επιλογή της βέλτιστης λύσης ευκολότερη και πλέον επιτυχημένη. Η οριστική μελέτη του έργου, εφ' όσον ο Επενδυτής δεν διαθέτει δικό του μελετητικό τομέα, θα πρέπει να ανατεθεί σε έμπειρο μελετητικό γραφείο (σε συνέχεια της καθολικής σε όλη τη διαδικασία υποστήριξης), με εμπειρία σε αντίστοιχα έργα. Η μελέτη αυτή διαφέρει ανάλογα με την τεχνολογία. Απαιτείται διαφορετική εμπειρία για Φωτοβολταϊκά Έργα απ' ότι για Αιολικά Πάρκα και Μικρά Υδροηλεκτρικά.

Φ.19.1. Αιολικά

Η οριστική μελέτη των έργων για ένα Αιολικό Πάρκο περιλαμβάνει κυρίως τους ακόλουθους τομείς:

Ανεμογεννήτριες

Η επιλογή του τύπου της ανεμογεννήτριας (Α/Γ) που θα εγκατασταθεί στο έργο, έχει γίνει από την αρχική αίτηση για την άδεια παραγωγής. Με την επιλεγείσα στην άδεια παραγωγής Α/Γ, έχει ορισθεί η συνολική ισχύς του πάρκου, έχουν εκδοθεί οι όροι σύνδεσης με το δίκτυο, έχουν εκδοθεί οι περιβαλλοντικοί όροι. Τυχόν αλλαγή του τύπου της Α/Γ, είναι δυνατόν να επιφέρει τροποποίηση της άδειας παραγωγής, των όρων σύνδεσης, των περιβαλλοντικών όρων και της άδειας εγκατάστασης. Αυτό σημαίνει περαιτέρω καθυστέρηση υλοποίησης του έργου. Για τον λόγο αυτό η τελική επιλογή της Α/Γ θα πρέπει να γίνεται όσο το δυνατό πιο σύντομα κατά την φάση της αδειοδοτικής διαδικασίας. Παρ' όλα αυτά, μετά τη λήψη της άδειας εγκατάστασης, θα πρέπει να γίνουν οι τελικές διαπραγματεύσεις με την κατασκευάστρια εταιρεία.

Σημαντικός παράγων στην επιλογή της βέλτιστης Α/Γ είναι η δυνατότητα μεταφοράς της στο χώρο του έργου, η απόδοση εκάστης Α/Γ και συνολικά του πάρκου, οι όροι υποστήριξης των Α/Γ κατά τη λειτουργία, ο χρόνος παράδοσης και εγκατάστασης, και φυσικά η τιμή αγοράς. Συνήθως η κατασκευάστρια εταιρεία έχει τη δυνατότητα και την υποδομή για την κατασκευή του πάρκου «με το κλειδί στο χέρι». Όμως ο επενδυτής θα πρέπει να εξετάσει, κυρίως για οικονομικούς λόγους, την περίπτωση κατοχής των εργασιών και σε άλλους εργολάβους.

Έργα Πολιτικού Μηχανικού

Αφορούν κυρίως την οδοποιία του έργου η οποία δύναται να αφορά τόσο την βελτίωση υπάρχουσας οδοποιίας, όσο και την κατασκευή νέας οδοποιίας πρόσβασης αλλά και εσωτερικής οδοποιίας. Η μελέτη οδοποιίας θα πρέπει να πληροί τις προδιαγραφές του κατασκευαστή των Α/Γ, όσον αφορά το πλάτος των οδών, την ακτίνα των στροφών, το υπόστρωμα αλλά και τις μέγιστες κλίσεις.

Εκτός από την οδοποιία στα έργα πολιτικού μηχανικού υπάγεται η κατασκευή των βάσεων των Α/Γ, πάντα με τις προδιαγραφές του κατασκευαστή των Α/Γ, η διάνοιξη και κατασκευή των καναλιών όδευσης των καλωδίων μέσης τάσης εντός του πάρκου, η κατασκευή των οικίσκων για τη φιλοξενία του Η/Μ εξοπλισμού, αποθηκών, διαμονής προσωπικού και Υποσταθμού Μέσης-Υψηλής Τάσης.

Λοιπός Η/Μ Εξοπλισμός

Αφορά κυρίως την εγκατάσταση των καλωδίων μέσης τάσης, σύνδεσης των Α/Γ, κατασκευή υποσταθμού μέσης τάσης, κατασκευή δικτύου μέσης τάσης σύνδεσης του πάρκου και κατασκευή του Υποσταθμού Μέσης-Υψηλής τάσης, εφόσον φυσικά απαιτείται.

Φ.19.2. Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα

Στρόβιλοι - Γεννήτριες

Ο στρόβιλος ή οι στρόβιλοι σε ένα υδροηλεκτρικό έργο, είναι η καρδιά του έργου. Για το λόγο αυτό η επιλογή του στροβίλου θα πρέπει να γίνεται με πολύ προσοχή. Τα κριτήρια πέρα από τα καθαρώς οικονομικά θα πρέπει να είναι και τεχνικά. Ο κατασκευαστής του στροβίλου θα πρέπει να είναι υπεύθυνος και για τη γεννήτρια και τον λοιπό εξοπλισμό που συνεργάζεται με το στρόβιλο (αυτοματισμοί, βαλβίδες εισαγωγής, χαμηλή τάση, καλωδιώσεις κ.λπ.) επίσης θα πρέπει να εγκρίνει τα σχέδια του κτιρίου του σταθμού και της υδροληψίας, ώστε να μην υπάρχει πρόβλημα σωστής συνεργασίας των επιμέρους συνιστωσών του έργου. Σημαντικός παράγων στην επιλογή του προμηθευτή του εξοπλισμού είναι, εκτός φυσικά του κόστους προμήθειας, ο χρόνος παράδοσης και εγκατάστασης του εξοπλισμού.

Έργα Πολιτικού Μηχανικού

Αφορούν κυρίως την κατασκευή της υδροληψίας, την εγκατάσταση του αγωγού προσαγωγής, του κτιρίου του σταθμού και την οδοποιία του έργου.

Έργα για Η/Μ Εξοπλισμό

Αφορά κυρίως την εγκατάσταση της μέσης τάσης, την κατασκευή δικτύου μέσης τάσης σύνδεσης του πάρκου και κατασκευή του Υποσταθμού Μέσης-Υψηλής τάσης, εφόσον φυσικά απαιτείται. Επίσης διάφορα έργα μικρότερης εμβέλειας αλλά σημαντικά στην εύρυθμη λειτουργία του σταθμού, όπως καθαριστήρια στην υδροληψία, εξωτερικός φωτισμός κ.α.

Φ.19.3. Φωτοβολταϊκοί Σταθμοί

Στα φωτοβολταϊκά, τα έργα πολιτικού μηχανικού περιορίζονται σε εκσκαφές - διαμορφώσεις του οικοπέδου εγκατάστασης και ίσως πάκτωσης των βάσεων ανάλογα με την ποιότητα του εδάφους. Κατά τα λοιπά για το έργο απαιτείται η βελτιστοποίηση του σχεδιασμού του έργου με βάση την αδειοδοτηθείσα ισχύ, δηλαδή, η βέλτιστη επιλογή τεχνολογίας των φωτοβολταϊκών πλαισίων (σταθερά - κινητά, μονοκρυσταλλικά-πολυκρυσταλλικά - άμορφα) του τύπου μεγέθους - αριθμού των μετατροπών, κ.α. η οποία γίνεται σε συνεργασία του μελετητή με τους προμηθευτές του εξοπλισμού.

Λαμβάνοντας υπόψη τη ραγδαία εξέλιξη στην τεχνολογία των φωτοβολταϊκών και την συνεχόμενη (πτωτική) μεταβολή των τιμών, η τελική επιλογή του προμηθευτή και του κατασκευαστή του έργου, γίνεται καθαρά με κριτήρια οικονομικά, και συγκεκριμένα μέσω βελτιστοποίησης κόστους απόδοσης διάρκειας ζωής του έργου.

Σύνοψη: Φάση 19^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ Προμηθευτές εξοπλισμού
- ⇒ Εργολάβοι

Σχετική Νομοθεσία

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 19^{ης} φάσης

2 έως 4 μήνες (ιδιωτικός φορέας)

(η διάρκεια της συγκεκριμένης φάσης εξαρτάται από τη χρονική στιγμή έναρξής της. Ενδέχεται η διάρκεια της να είναι διαφορετική αν η διερεύνηση της αγοράς έχει ξεκινήσει πολύ νωρίτερα. Η επιλεχθείσα διάρκεια είναι καθαρά ενδεικτική)

Φάση 20^η: Υπαγωγή σε πρόγραμμα επιδότησης (Αναπτυξιακός Νόμος ή Επιχειρησιακό Πρόγραμμα)

Προκειμένου η επένδυση να επιδοτηθεί, είναι δυνατή η αίτηση υπαγωγής της σε πρόγραμμα επιδότησης. Η επιδότηση της επένδυσης είναι, εκτός εξαιρέσεων, απαραίτητη για τη βιωσιμότητά της. Η διαδικασία υπαγωγής σε πρόγραμμα επιδότησης ξεφεύγει από τα όρια του παρόντος Οδηγού και για το λόγο αυτό περιγράφεται περιληπτικά.

Η σύνταξη της αίτησης και του φακέλου υπαγωγής θα πρέπει να ανατεθεί σε ειδικό μελετητή. Για την υποβολή της αίτησης απαιτείται αναλυτική τεχνική περιγραφή του έργου, ανάλυση και αιτιολόγηση του αιτούμενου προϋπολογισμού, ανάλυση των οικονομικών στοιχείων της επένδυσης, οικονομικά στοιχεία του φορέα αλλά και των μετόχων αυτού, έγκριση δανειοδότησης, απόδειξη ύπαρξης ίδιας συμμετοχής, κα.

Το σύνολο των ενεργειών που περιγράφηκαν ανωτέρω (σύναψη συμβάσεων, εκπόνηση μελετών, λήψη προσφορών, κ.α.) αποτελούν προϋποθέσεις για τη σωστή και πλήρη σύνταξη του φακέλου υποβολής.

Η χρονική διάρκεια της συγκεκριμένης φάσης αναφέρεται συνολικά στο χρόνο που απαιτείται για τη συμπλήρωση και την έγκριση του φακέλου της αίτησης επιδότησης, αν και ο χρόνος που απαιτείται για την έγκρισή της δεν μπορεί να εκτιμηθεί με ακρίβεια, επειδή εξαρτάται από παράγοντες που δεν σχετίζονται με την επένδυση.

Σύνοψη: Φάση 20^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής (Οικονομολόγος)
- ⇒ Αρμόδιος φορέας για την παραλαβή της αίτησης

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ Σχετική νομοθεσία προγράμματος επιδότησης

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 20^{ης} φάσης

3 έως 10 μήνες

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου VI:

7 έως 22 μήνες

Στάδιο VII: Κατασκευή έργου

Φάση 21^η: Κατασκευή έργου. Προδιαγραφές & Περιορισμοί

Μετά την επιλογή του κατασκευαστή και την έγκριση υπαγωγής της επένδυσης σε πρόγραμμα επιδότησης, ο φορέας είναι έτοιμος για την έναρξη των εργασιών. Πριν την έναρξη των εργασιών και εφόσον μέρος ή το σύνολο των εργασιών της επένδυσης αφορά εργασίες σε δημόσια έκταση, απαιτείται η έκδοση πρωτοκόλλου εγκατάστασης από το αρμόδιο Δασαρχείο σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην εκδοθείσα έγκριση επέμβασης και βάσει της υπ. αριθμ. 97800/04.08.2006 εγκυκλίου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Για το σκοπό αυτό υποβάλλεται σχετική αίτηση στο αρμόδιο Δασαρχείο. Μετά την έκδοση του πρωτοκόλλου εγκατάστασης, είναι δυνατή η έναρξη των εργασιών, σύμφωνα πάντα με τις μέχρι τότε εγκριθείσες άδειες, μελέτες και σχέδια. Καθ' όλη τη διάρκεια της κατασκευής, ο φορέας του έργου είναι υπεύθυνος για την τήρηση των αναγραφέντων στις εκδοθείσες άδειες.

Ο κάτοχος της άδειας εγκατάστασης πριν από κάθε οικοδομική εργασία υποχρεούται εφόσον απαιτείται να εφοδιάζεται με άδεια οικοδομής ή άλλη σχετική θεώρηση από την αρμόδια πολεοδομική Υπηρεσία. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 7 του Ν.2941/2001 δεν απαιτείται έκδοση οικοδομικής άδειας για εγκατάσταση ηλιακών σταθμών και ανεμογεννητριών, αλλά θεώρηση, που χορηγείται από την αρμόδια πολεοδομία ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου. Για υδροηλεκτρικά έργα απαιτείται οικοδομική άδεια μόνο για το κτίριο του υδροηλεκτρικού σταθμού. Δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση έκδοσης οικοδομικών αδειών οι δομικές κατασκευές, όπως τα θεμέλια των ανεμογεννητριών και τα οικήματα στέγασης του εξοπλισμού.

Γενικότερα τα θέματα περί δόμησης εγκαταστάσεων έργων Α.Π.Ε. καθώς και οι ειδικοί όροι και περιορισμοί καθορίζονται στις ισχύουσες διατάξεις (άρθρα 1, 4 και 7 ΠΔ/24.05.85, ΠΔ/24.04.1985, Ν.2941/2001, Ν.998/1979, Ν.3468/2006, ΚΥΑ 15393/2002, ΚΥΑ 145799/2005, ΚΥΑ 13588/2006, ΚΥΑ 13727/2003, ΚΥΑ 19500/2004)

Ο φορέας είναι επίσης υποχρεωμένος να ορίσει υπεύθυνο τήρησης περιβαλλοντικών όρων, σε κατά νόμο αρμόδιο μηχανικό.

Ειδικά κατά τη διάρκεια κατασκευής αιολικού πάρκου, θα πρέπει να τηρηθούν οι αποστάσεις ασφαλείας που προβλέπονται σύμφωνα με το άρθρο 13 της ΚΥΑ 13310/2007, οι οποίες έχουν ληφθεί υπόψη κατά την αρχική σχεδίαση και χωροθέτηση του αιολικού πάρκου και οι αντίστοιχοι περιορισμοί έχουν ληφθεί υπόψη στην εκδοθείσα άδεια εγκατάστασης. Σε κάθε περίπτωση, οι αποστάσεις ασφαλείας ανεμογεννητριών πρέπει να πληρούν τα κάτωθι:

1. Η απόσταση κάθε ανεμογεννήτριας σταθμού από την πλησιέστερη ανεμογεννήτρια άλλου σταθμού για τον οποίο έχει εκδοθεί άδεια παραγωγής δεν θα πρέπει να είναι μικρότερη του επταπλάσιου της διαμέτρου της πτερωτής.
2. Εντός ορίων οικισμού και εφόσον είναι δυνατή η εγκατάσταση αιολικού σταθμού με βάση τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις, θα πρέπει η ελάχιστη απόσταση του πλησιέστερου κινητού σημείου ανεμογεννήτριας να είναι από:
 - α) τα όρια του γειτονικού οικοπέδου τουλάχιστον ίση με το ύψος του πύργου της ανεμογεννήτριας,

- β) το έδαφος τουλάχιστον 5 μέτρα,
 - γ) κτίσμα εντός της ιδιοκτησίας, μια ακτίνα πτερυγίου και πάντως όχι μικρότερη από 3 μέτρα, και από
 - δ) επαρχιακή οδό, ή ανωτέρας κατηγορίας δρόμο ή κοινόχρηστο χώρο, τουλάχιστον ίση με το ύψος του πύργου της ανεμογεννήτριας.
3. Εκτός ορίων οικισμού και εντός ζώνης οικιστικού ελέγχου η απόσταση του πλησιέστερου κινητού σημείου ανεμογεννήτριας πρέπει να είναι από:
- α) τα όρια του γειτονικού οικοπέδου τουλάχιστον ίση με το μήκος της ακτίνας πτερυγίων,
 - β) το έδαφος τουλάχιστον 5 μέτρα,
 - γ) το κτίσμα εντός της ιδιοκτησίας, τουλάχιστον ίση με το μήκος του πτερυγίου και πάντως όχι μικρότερη από 3 μέτρα και
 - δ) από επαρχιακή οδό, ή ανωτέρας κατηγορίας δρόμο ή κοινόχρηστο χώρο, τουλάχιστον ίση με το ύψος του πύργου της ανεμογεννήτριας.
4. Εκτός ορίων οικισμού και εκτός Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου (γεωργική γη), πρέπει η απόσταση του πλησιέστερου κινητού σημείου της να είναι από:
- α) τα όρια γειτονικού οικοπέδου τουλάχιστον ίση με μισό μήκος ακτίνας των πτερυγίων,
 - β) το έδαφος τουλάχιστον 5 μέτρα,
 - γ) κτίσμα εντός της ιδιοκτησίας, τουλάχιστον ίση με το μήκος του πτερυγίου και πάντως όχι μικρότερη από 3 μέτρα και
 - δ) από επαρχιακή οδό ή ανωτέρας κατηγορίας δρόμο ή κοινόχρηστο χώρο, τουλάχιστον ίση με το ύψος του πύργου της ανεμογεννήτριας.
5. Σε βιομηχανικές περιοχές και βιομηχανικά πάρκα πρέπει η απόσταση του πλησιέστερου κινητού σημείου ανεμογεννήτριας να είναι από:
- α) τα όρια γειτονικού οικοπέδου, τουλάχιστον ίση με το μήκος μίας ακτίνας πτερυγίων,
 - β) το έδαφος, τουλάχιστον 8 μέτρα και
 - γ) από κτίσμα εντός της ιδιοκτησίας, τουλάχιστον 5 μέτρα.
6. Το ύψος του πύργου των ανεμογεννητριών νοείται από την ανώτερη επιφάνεια του σκυροδέματος των βάσεων μέχρι τον άξονα της ατράκτου και το μήκος των πτερυγίων από τον άξονα της ατράκτου μέχρι το άκρο τους.

Ανάλογες περιοριστικές αποστάσεις αιολικών εγκαταστάσεων από γειτνιάζουσες χρήσεις γης, δραστηριότητες και δίκτυα τεχνικής υποδομής αναφέρονται και στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΕΠΧΣ & ΑΑ Α.Π.Ε.)

Ο κάτοχος άδειας εγκατάστασης αιολικού σταθμού οφείλει να λαμβάνει κάθε απαραίτητο μέτρο σύμφωνα με το Ν. 2260/1952 (ΦΕΚ Α' 285) και το από 9.4.1955 Β.Δ. «Περί κυρώσεως του Τεχνικού Κανονισμού «περί Καταπολεμήσεως των βιομηχανικών παρασίτων» και εφαρμογής του άρθρου 3 παρ. 4 του Ν. 2260/1952» (ΦΕΚ Α' 161).

Η εγκατάσταση των απαιτούμενων μετρητικών διατάξεων πραγματοποιείται σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης Πώλησης.

Για εγκατάσταση υδροηλεκτρικών σταθμών ισχύουν επιπρόσθετα οι ειδικοί όροι και περιορισμοί των αδειών χρήσης νερού και εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3199/2003, όπως ισχύει.

Για τον προσδιορισμό των παραβάσεων και τη διαδικασία επιβολής κυρώσεων σε περιπτώσεις μή τήρησης των όρων της άδειας εγκατάστασης από τον κάτοχό της, εφαρμόζονται οι συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1Α περ. 4 του Ν. 2647/1998 και της Υπουργικής Απόφασης 13129/1996 (ΦΕΚ Β' 766), καθώς και οι διατάξεις του Ν. 3468/2006.

Σύνοψη: Φάση 21^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Μελετητής
- ⇒ Προμηθευτές εξοπλισμού
- ⇒ Εργολάβοι

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ Οικοδομική νομοθεσία
- ⇒ Γενική νομοθεσία κατασκευών

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 21^{ης} φάσης

6 έως 30 μήνες (ιδιωτικός φορέας)
(ανάλογα με τη φύση του έργου. Η συνολική διάρκεια κατασκευής εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από το χρονικό διάστημα παράδοσης του εξοπλισμού)

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου VII:

6 έως 30 μήνες

Στάδιο VIII: Δοκιμαστική Λειτουργία. Άδεια λειτουργίας (Α.Λ.). Εμπορική λειτουργία έργου

Γενικά

Για τη λειτουργία έργων που κατατάσσονται στη 2η υποκατηγορία της Α΄ Κατηγορίας και στην 3η ή 4η υποκατηγορία της Β΄ Κατηγορίας, καθώς και των έργων που κατατάσσονται στην 1η υποκατηγορία της Α΄ Κατηγορίας, καθώς και όλων των έργων Α.Π.Ε. που κατασκευάζονται σε προστατευόμενες περιοχές RAMSAR, NATURA 2000, εθνικούς δρυμούς και αισθητικά δάση, απαιτείται και άδεια λειτουργίας.

Σημείωση: Σύμφωνα με την παρ.10 του αρ.27 του Ν. 3734/2009, η παράγραφος 5 του άρθρου 8 του Ν.3468/2006 αντικαθίσταται ως εξής: «Η άδεια λειτουργίας χορηγείται με απόφαση του οργάνου που είναι ή κατέστη (π.χ. Υπουργός Ανάπτυξης μετά από διαπιστωτική πράξη Γεν. Γραμματέα) αρμόδιο για τη χορήγηση της άδειας εγκατάστασης, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου και έλεγχο από τα αρμόδια όργανα της τήρησης των τεχνικών όρων εγκατάστασης κατά τη δοκιμαστική λειτουργία του σταθμού, καθώς και έλεγχο από το ΚΑΠΕ της διασφάλισης των αναγκαίων λειτουργικών και τεχνικών χαρακτηριστικών του εξοπλισμού του σταθμού. Η άδεια λειτουργίας εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την ολοκλήρωση των ανωτέρω ελέγχων και της διαδικασίας, σύμφωνα με την ΚΥΑ 13310/2007».

Σύμφωνα με την παραπάνω παράγραφο, είναι σαφές ότι αν ο Γενικός Γραμματέας δεν έχει εκδώσει άδεια εγκατάστασης, δεν νομιμοποιείται να επιληφθεί του θέματος της εκδόσεως άδειας λειτουργίας που αποτελεί πλέον αντικείμενο αρμοδιότητας του Υπουργού Ανάπτυξης.

Με το πέρας της κατασκευής του έργου και όταν ο κατασκευαστής δηλώσει ετοιμότητα για την έναρξη των δοκιμών λειτουργίας του, ο φορέας ακολουθεί κατ' αρχήν τη διαδικασία για τη δοκιμαστική λειτουργία του έργου και εφόσον η λειτουργία είναι σύμφωνη με τους όρους του ΔΕΣΜΗΕ, συνεχίζει με τη διαδικασία απόκτησης της άδειας λειτουργίας.

Για την έναρξη δοκιμαστικής λειτουργίας είναι απαραίτητη η πρότερη σύναψη με τον ΔΕΣΜΗΕ συμβάσεων Σύνδεσης και Αγοραπωλησίας σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στο ΣΤΑΔΙΟ VI του παρόντος. Με βάση τους όρους ΔΕΣΜΗΕ/ΔΕΗ, κατά τη λειτουργία του έργου θα πρέπει να τηρούνται :

1. Οι όροι που τίθενται στην εκάστοτε υπογραφείσα Σύμβαση Διασύνδεσης μεταξύ του Ανεξάρτητου Παραγωγού και του Διαχειριστή του Δικτύου ή του Συστήματος.
2. Οι όροι που τίθενται στην εκάστοτε υπογραφείσα Σύμβαση Αγοραπωλησίας μεταξύ του Ανεξάρτητου Παραγωγού και του Διαχειριστή του Δικτύου ή του Συστήματος όπως παρατίθεται στην την ΥΑ 18359/2006 και εξειδικεύεται ανά περίπτωση
3. Οι όροι που τίθενται στην εκάστοτε ισχύουσα Άδεια Παραγωγής και Άδεια Λειτουργίας, που έχει εκδοθεί για την εν λόγω μονάδα.

Θέματα, που δεν ρυθμίζονται ρητά από τα ανωτέρω, θα διέπονται από τον εκάστοτε ισχύοντα Κώδικα Διαχείρισης Δικτύου ή Συστήματος, όπως έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ειδικά, για τον Κώδικα Διαχείρισης του Δικτύου και έως της εκδόσεώς του, θα ισχύουν οι οδηγίες που θα εκδίδει ο

εκάστοτε διαχειριστής του Δικτύου, αφού έχουν εγκριθεί από το Υπουργείο Ανάπτυξης, κατόπιν γνώμης της ΠΑΕ.

Φάση 22^η : Δοκιμαστική Λειτουργία

Προσωρινή σύνδεση και δοκιμαστική λειτουργία σταθμών

1. Μετά την αποπεράτωση των εγκαταστάσεων του σταθμού και πριν την υποβολή της αίτησης για χορήγηση της άδειας λειτουργίας, ο κάτοχος της άδειας εγκατάστασης, υποβάλλει αίτηση στον αρμόδιο Διαχειριστή με τον οποίο συνήψε τη σύμβαση Σύνδεσης, για προσωρινή σύνδεση του σταθμού στο Σύστημα ή το Δίκτυο, προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι απαιτούμενες δοκιμές για τη θέση σε λειτουργία των εγκαταστάσεων. Η αίτηση συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση που υπογράφεται από τον παραγωγό και τον μηχανικό που επιβλέπει την εγκατάσταση, ότι όλα τα έργα εκτελέσθηκαν σύμφωνα με την άδεια εγκατάστασης, τη Σύμβαση Σύνδεσης, τους ισχύοντες κανονισμούς και διατάξεις και τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης.
2. Ο Διαχειριστής μετά τη λήψη της αίτησης απευθύνει στον κάτοχο της Άδειας Εγκατάστασης έγγραφη ειδοποίηση σχετικά με τις προϋποθέσεις πραγματοποίησης της προσωρινής σύνδεσης. Μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της έγγραφης ειδοποίησης και εφόσον ικανοποιείται το σύνολο των εν λόγω προϋποθέσεων, ο Διαχειριστής οφείλει να προβεί στη σύνδεση του σταθμού και την ηλεκτρίση των εγκαταστάσεων του παρουσία του παραγωγού, και να γνωστοποιήσει εγγράφως στον παραγωγό για την ημερομηνία που πραγματοποιήθηκε η ηλεκτρίση των εγκαταστάσεων, η οποία θεωρείται και ημερομηνία έναρξης της δοκιμαστικής λειτουργίας του σταθμού.
3. Ο παραγωγός, μετά από τη διεξαγωγή ελέγχου της εγκατάστασής του, αποστέλλει, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την προσωρινή σύνδεση του σταθμού του, εφόσον ο σταθμός του συνδέεται στο Δίκτυο και μέσα σε τριάντα (30) ημέρες, εφόσον ο σταθμός του συνδέεται απ' ευθείας στο Σύστημα, δήλωση ετοιμότητας στον αρμόδιο Διαχειριστή, ο οποίος, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την παραλαβή της, προβαίνει σε αυτοψία και έλεγχο των εγκαταστάσεων του παραγωγού. Αν ο Διαχειριστής, κατά τον έλεγχο, διαπιστώσει ελλείψεις και παρατυπίες, τάσσει προθεσμία στον παραγωγό, ώστε αυτός να συμμορφωθεί και διεξάγεται εκ νέου έλεγχος.
4. Σε περίπτωση επιτυχούς ελέγχου του αρμόδιου Διαχειριστή, και εφόσον επιτευχθεί, από το χρονικό αυτό σημείο και έπειτα, λειτουργία του σταθμού και των έργων σύνδεσής του επί δεκαπέντε (15) συνεχείς ημέρες χωρίς προβλήματα, ο Διαχειριστής χορηγεί βεβαίωση στον παραγωγό με την οποία πιστοποιείται ότι έχει περατωθεί η φάση δοκιμαστικής λειτουργίας του σταθμού και ότι έχουν ολοκληρωθεί οι κατασκευές του σχετικού δικτύου σύνδεσης του σταθμού και των λοιπών αναγκαίων εγκαταστάσεων του παραγωγού για την πραγματοποίηση της σύνδεσης, με τήρηση των ελάχιστων προδιαγραφών που προβλέπονται στους Κώδικες Διαχείρισης του Συστήματος ή του Δικτύου ή των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών.
5. Με την επιφύλαξη των ανωτέρω παραγράφων 3 και 4, διάρκεια δοκιμαστικής λειτουργίας σταθμού υπερβαίνουσα τους τέσσερις (4) μήνες συνεπάγεται επιβολή κυρώσεων και εφαρμόζονται οι συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1Α περ. 4 του Ν.2647/1997, της Υπουργικής Απόφασης 13129/1996, καθώς και του Ν. 3468/2006.

Η δοκιμαστική λειτουργία σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας δεν επιτρέπεται πριν από τη σύναψη των Συμβάσεων Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας και Σύνδεσης του Σταθμού. Καθ' όλη τη διάρκεια των δοκιμών, η ενέργεια που διατίθεται στο Σύστημα καταγράφεται από τον μετρητή, το δε τίμημα για την ενέργεια αυτή, καταβάλλεται μετά τη λήψη της Άδειας Λειτουργίας.

Σύνοψη: Φάση 22^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ ΔΕΣΜΗΕ
- ⇒ ΔΕΗ

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΥΑ 13310/2007
- ⇒ Ν.3468/2006
- ⇒ Ν.3734/2009
- ⇒ ΥΑ 18359/2006
- ⇒ Κώδικας διαχείρισης δικτύου ή συστήματος

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 22^{ης} φάσης

2 έως 3 μήνες

ΦΑΣΗ 23^η : Υποβολή αιτήματος για έκδοση άδειας λειτουργίας - Αυτοψίες

Φ.23.1. Υποβολή αίτησης και δικαιολογητικών

Μετά τη λήψη από τον Διαχειριστή, της βεβαίωσης με την οποία πιστοποιείται ότι έχει περατωθεί η φάση δοκιμαστικής λειτουργίας του σταθμού και ότι έχουν ολοκληρωθεί οι κατασκευές του σχετικού δικτύου σύνδεσης του σταθμού και των λοιπών αναγκαίων εγκαταστάσεων του παραγωγού για την πραγματοποίηση της σύνδεσης, με τήρηση των ελάχιστων προδιαγραφών που προβλέπονται στους Κώδικες Διαχείρισης του Συστήματος ή του Δικτύου ή των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, ο κάτοχος ισχύουσας άδειας εγκατάστασης υποβάλλει αίτηση για έκδοση της Άδειας Λειτουργίας στην αρχή που εξέδωσε την Άδεια Εγκατάστασης.

Η αίτηση υποβάλλεται σε δύο (2) αντίγραφα, σύμφωνα με το έντυπο που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα της ΚΥΑ 13310/10.7.2007 και συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- α) Επικυρωμένο αντίγραφο της σχετικής σύμβασης σύνδεσης που έχει συναφθεί μεταξύ Παραγωγού και του Αρμόδιου Διαχειριστή.
- β) Επικυρωμένο αντίγραφο της σχετικής Σύμβασης Πώλησης που έχει συναφθεί μεταξύ του Παραγωγού και του Αρμόδιου Διαχειριστή.
- γ) Αντίγραφο της βεβαίωσης που εκδίδεται από τον Διαχειριστή, σύμφωνα με τα ανωτέρω.
- δ) Νόμιμα θεωρημένο αντίγραφο Οικοδομικής Άδειας, εφόσον αυτό απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 7 του Ν. 2941/2001.
- ε) Πιστοποιητικό της αρμόδιας Υπηρεσίας του Πυροσβεστικού Σώματος, ότι έχουν ληφθεί όλα τα απαραίτητα μέτρα πυρασφάλειας σύμφωνα με τις υποδείξεις της.

στ) Υπεύθυνη δήλωση του κατόχου της άδειας εγκατάστασης με την οποία βεβαιώνεται ότι :

- i) Έχουν τηρηθεί οι όροι της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων κατά τη φάση κατασκευής του έργου και ότι θα τηρούνται κατά την φάση της λειτουργίας του. Αν διαπιστωθούν διαφοροποιήσεις όρων και περιορισμών τότε θα απαιτηθεί χορήγηση νέας απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.
 - ii) Η επίβλεψη της λειτουργίας του σταθμού έχει ανατεθεί σε κατά νόμο αρμόδιο μηχανικό.
- ζ) Υπεύθυνη δήλωση του μηχανικού επίβλεψης της λειτουργίας του σταθμού για αποδοχή της ανάθεσης και της τήρησης κατά τη λειτουργία του σταθμού των όρων και κανονισμών για την προστασία του περιβάλλοντος και για την ασφάλεια και την υγεία των απασχολουμένων στο σταθμό.

Η αρμόδια για την έκδοση της άδειας λειτουργίας αρχή, μέσα σε πέντε (5) ημέρες από υποβολή της αίτησης για χορήγηση άδειας λειτουργίας, διαβιβάζει ένα (1) αντίγραφο του υποβαλλόμενου φακέλου, στο Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ), το οποίο εκδίδει βεβαίωση για την διασφάλιση των αναγκών λειτουργικών και τεχνικών χαρακτηριστικών του εξοπλισμού του σταθμού, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 5 του Ν. 3468/2006 και της υπ. αριθμ 03/07 εγκυκλίου της Δ.Α.Π.Ε./ΥΠΑΝ.

Η αρμόδια για την έκδοση της άδειας λειτουργίας του σταθμού αρχή προβαίνει σε αυτοψία του σταθμού προκειμένου να διαπιστώσει την τήρηση των όρων και περιορισμών της Άδειας Εγκατάστασης και συντάσσει σχετική έκθεση η οποία λαμβάνεται υπόψη για την έκδοση της Άδειας Λειτουργίας του σταθμού.

Φ.23.2. Έκδοση βεβαίωσης διασφάλισης λειτουργικών και τεχνικών χαρακτηριστικών εξοπλισμού του σταθμού από το ΚΑΠΕ.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης άδειας λειτουργίας ενός έργου Α.Π.Ε. σταθμού και βάσει του άρθρου 8.5 του Ν.3468/06 το ΚΑΠΕ αναλαμβάνει την έκδοση βεβαίωσης για τη διασφάλιση των αναγκών λειτουργικών και τεχνικών χαρακτηριστικών του εξοπλισμού του σταθμού. Το ΚΑΠΕ παραλαμβάνει από την αδειοδοτούσα αρχή ένα (1) αντίγραφο του υποβαλλόμενου φακέλου. Ο φάκελος περιλαμβάνει τα δικαιολογητικά που περιγράφονται στο άρθρο 15 της σχετικής Υπουργικής Απόφασης (Δ.6/Φ1/οικ.13310/07).

Το ΚΑΠΕ αφού παραλάβει το φάκελο επικοινωνεί απ' ευθείας με τον ενδιαφερόμενο προκειμένου να συμπληρωθούν τα απαιτούμενα στοιχεία για την διαδικασία ελέγχου του σταθμού και με τα ακόλουθα επιπλέον δικαιολογητικά:

- Αποτελέσματα της δοκιμαστικής λειτουργίας του σταθμού. Σε περίπτωση που δεν υποβληθούν τα αποτελέσματα της δοκιμαστικής λειτουργίας ο έλεγχος θα γίνει από το ΚΑΠΕ, κατά τη διενέργεια του ελέγχου.
- Για αιολικούς σταθμούς βεβαίωση του κατασκευαστή των ανεμογεννητριών με την οποία βεβαιώνεται ότι οι συγκεκριμένες ανεμογεννήτριες κατασκευάστηκαν βάσει του εγκεκριμένου πιστοποιητικού τύπου που αναφέρεται στην Άδεια Εγκατάστασης του αιολικού σταθμού.
- Σε περίπτωση που ο σταθμός παρουσιάζει αποκλίσεις σε σχέση με την περιγραφή που αναφέρεται στην Άδεια Εγκατάστασης του σταθμού, ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να προσκομίσει ένα τεχνικό δελτίο στο οποίο να περιγράφονται αναλυτικά όλες οι αποκλίσεις καθώς και ο λόγος της διαφοροποίησης.
- Παράβολο για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών της έκδοσης της βεβαίωσης από το ΚΑΠΕ.

Πρόσθετα στοιχεία

Το ΚΑΠΕ διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει από τον ενδιαφερόμενο πρόσθετα στοιχεία σχετικά με τον εξοπλισμό του έργου ή τμήματα αυτού προκειμένου να διαπιστώσει ότι ο συγκεκριμένος εξοπλισμός είναι όμοιος με αυτόν που περιγράφεται στην Άδεια Εγκατάστασης.

Έλεγχος στοιχείων

Μετά την υποβολή των δικαιολογητικών, τα στοιχεία θα ελεγχθούν και στη συνέχεια το αρμόδιο γραφείο του ΚΑΠΕ επικοινωνεί με τον ενδιαφερόμενο φορέα για να τον ενημερώσει για την πληρότητα των στοιχείων και προκειμένου να καθοριστεί το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου και η ημερομηνία ελέγχου η οποία δεν μπορεί να είναι αργότερα των δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία διαβίβασης στο ΚΑΠΕ των συμπληρωματικών στοιχείων.

Έλεγχος σταθμού

Αφού συμφωνηθεί η ημερομηνία ελέγχου του σταθμού, τα αρμόδια στελέχη του ΚΑΠΕ μεταβαίνουν στο χώρο του σταθμού για επιτόπου έλεγχο. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου οι ελεγκτές του ΚΑΠΕ θα πρέπει να συνοδεύονται από εκπρόσωπο του ενδιαφερόμενου φορέα, ο οποίος να δύναται να απαντήσει σε διάφορα ερωτήματα των ελεγκτών ή να δώσει κάποιες πρόσθετες πληροφορίες και θα πρέπει να έχουν ελεύθερη πρόσβαση σε όλους τους χώρους του σταθμού καθώς και σε τεχνικές εκθέσεις και εγχειρίδια του κατασκευαστή.

Σε περίπτωση που δεν έχει υποβληθεί η βεβαίωση δοκιμαστικής λειτουργίας του Διαχειριστή, διενεργείται και ο έλεγχος της δοκιμαστικής λειτουργίας.

Έκδοση βεβαίωσης

Βάσει των αποτελεσμάτων του ελέγχου καθώς και των λοιπών στοιχείων, το ΚΑΠΕ εκδίδει βεβαίωση ελέγχου των αναγκαίων λειτουργικών και τεχνικών χαρακτηριστικών του εξοπλισμού του σταθμού με τον χαρακτηρισμό «Επαρκής» στην περίπτωση που τα χαρακτηριστικά του εξοπλισμού κρίθηκαν ικανοποιητικά και «Μη Επαρκής» στην περίπτωση που τα χαρακτηριστικά του εξοπλισμού κρίθηκαν μη ικανοποιητικά. Η βεβαίωση αποστέλλεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία ελέγχου, στην αρμόδια για την έκδοση της Άδειας Λειτουργίας αρχή, ενώ παράλληλα ενημερώνεται και ο ενδιαφερόμενος.

Στην περίπτωση που τα χαρακτηριστικά του εξοπλισμού κριθούν μη ικανοποιητικά, η αδειοδοτούσα αρχή και ο ενδιαφερόμενος ενημερώνονται γραπτώς για τα σημεία εκείνα τα οποία δεν κρίθηκαν ικανοποιητικά.

Κόστος διαδικασίας ελέγχου για την έκδοση σχετικής βεβαίωσης

Το συνολικό κόστος του ελέγχου για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του ΚΑΠΕ για την έκδοση σχετικής βεβαίωσης, επιβαρύνει τον φορέα στον οποίο ανήκει ο σταθμός και περιλαμβάνει το κόστος μετακίνησης, το κόστος ελέγχων καθώς και το κόστος ανάλυσης των στοιχείων και της έκδοσης της σχετικής βεβαίωσης. Επίσης στην κοστολόγηση λαμβάνεται υπόψη και η ισχύς του σταθμού. Το συνολικό κόστος του ελέγχου διαμορφώνεται ως ακολούθως (μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ):

Για αιολικούς σταθμούς:

- Έως 500kW : Χωρίς χρέωση
- Από 500kW έως 2MW : Χίλια (1.000) Ευρώ
- Από 2MW έως 20MW: Δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) Ευρώ
- 20MW και άνω: Τρείς χιλιάδες πεντακόσια (3.500) Ευρώ

Για φωτοβολταϊκούς σταθμούς:

- Έως 2MW : Χίλια πεντακόσια (1.500) Ευρώ
- Από 2MW και άνω: δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) Ευρώ

Για Μικρά Υδροηλεκτρικά έργα:

- Έως 500kW : Χωρίς χρέωση
- Από 500kW έως 1,5MW : Χίλια (1.000) Ευρώ
- Από 1,5MW έως 5MW: Δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) Ευρώ
- 5MW και άνω: Τρείς χιλιάδες πεντακόσια (3.500) Ευρώ

Για έργα που το ΚΑΠΕ έχει την ευθύνη της τελικής ενεργειακής επιθεώρησης στα πλαίσια χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, το κόστος του ελέγχου για την έκδοση της παραπάνω βεβαίωσης μειώνεται στο ήμισυ.

Το ΚΑΠΕ διαβιβάζει τη βεβαίωση ελέγχου στην αρμόδια για την έκδοση της άδειας λειτουργίας αρχή μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την παραλαβή του σχετικού φακέλου.

Σύνοψη: Φάση 23^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Δ/ση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της οικείας Περιφέρειας
- ⇒ Δ/ση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Υπουργείου Ανάπτυξης
- ⇒ ΚΑΠΕ

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΥΑ 13310/2007
- ⇒ Ν. 3468/2006
- ⇒ Ν. 3734/2009
- ⇒ Εγκύκλιος 03/07 ΔΑΠΕ/ΥΠΑΝ

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 23^{ης} φάσης

1 έως 3 μήνες

ΦΑΣΗ 24^η: Έκδοση Άδειας Λειτουργίας

Η άδεια λειτουργίας του σταθμού εκδίδεται από την αρμόδια αρχή, μετά τη λήψη της βεβαίωσης ελέγχου από το ΚΑΠΕ και τη σύνταξη της αντίστοιχης έκθεσης από την αρμόδια αρχή.

Φ24.1. Όροι άδειας λειτουργίας

1. Κατά τη λειτουργία των σταθμών πρέπει να τηρούνται οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι περιορισμοί που τίθενται στην άδεια παραγωγής.
2. Με την άδεια λειτουργίας ή μεταγενέστερη τροποποίησή της μπορεί να επιβάλλονται όροι και περιορισμοί για την ασφαλή λειτουργία των σταθμών, την προστασία της υγείας και ζωής των εργαζομένων και την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και όσοι άλλοι απαιτούνται σε εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας.
3. Ο κάτοχος της άδειας λειτουργίας οφείλει να τηρεί όλα τα απαραίτητα μέτρα πυρασφάλειας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τις υποδείξεις του Πυροσβεστικού Σώματος.

4. Ο κάτοχος της άδειας λειτουργίας οφείλει να επιθεωρεί σε τακτά χρονικά διαστήματα την όλη εγκατάσταση για την αποφυγή κάθε βλάβης που μπορεί να προληφθεί και που θα ήταν δυνατό να έχει επιπτώσεις στην ασφάλεια των εργαζομένων στο σταθμό και περιοίκων, καθώς και στο περιβάλλον.
5. Σε περίπτωση υδροηλεκτρικών σταθμών ισχύουν επιπρόσθετα οι ειδικοί όροι και περιορισμοί των αδειών χρήσης νερού και εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων σύμφωνα τις διατάξεις του Ν.3199/2006, όπως ισχύει.
6. Για τον προσδιορισμό των παραβάσεων και τη διαδικασία επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση μη τηρήσεως των όρων της άδειας από τον κάτοχο αυτής, εφαρμόζονται οι συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1Α περ. 4 του Ν. 2647/1997, της Υπουργικής Απόφασης 13129/1996, καθώς και του Ν.3468/2006.
7. Ο κάτοχος της άδειας λειτουργίας οφείλει να τηρεί κάθε άλλο κανόνα δικαίου που διέπει τη δραστηριότητά του.

Ειδικό τέλος Α.Π.Ε.

Σύμφωνα με την παράγραφο Α.1 του αρ. 25 του Ν.3468/2006, κάθε παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε., στον οποίο έχει χορηγηθεί άδεια παραγωγής μετά την έναρξη ισχύος του Ν.3468/2006, επιβαρύνεται, από την έναρξη της εμπορικής λειτουργίας του σταθμού του, με ειδικό τέλος. Το τέλος αυτό αντιστοιχεί σε ποσοστό **3%** επί της, προ ΦΠΑ, τιμής πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας στο Διαχειριστή του Συστήματος ή του Δικτύου ή των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών. Από την καταβολή του ειδικού τέλους απαλλάσσονται οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά συστήματα. Τα ποσά που αντιστοιχούν στο ειδικό τέλος παρακρατούνται από τον αρμόδιο Διαχειριστή και αποδίδονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. Α.2 του αρ. 25 του Ν.3468/2006 στους αρμόδιους Ο.Τ.Α.

Σημείωση: Με την παράγραφο 12 του αρ.27 του Ν.3734/2009, προστίθεται μετά το αρ. 25 του Ν.3468/2006 άρθρο 25α σύμφωνα με το οποίο: «Κάθε παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας, στον οποίο χορηγείται άδεια παραγωγής από Υδροηλεκτρικό Σταθμό εντός των κατά τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν.1650/1986 προστατευόμενων περιοχών, επιβαρύνεται από την έναρξη της εμπορικής λειτουργίας του σταθμού του με ειδικό τέλος υπέρ του κατά τις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν. 2742/1999 συνιστώμενου Φορέα Διαχείρισης της οικείας προστατευόμενης περιοχής. Το τέλος αυτό αντιστοιχεί σε ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) επί της, προ ΦΠΑ, τιμής πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας στο Διαχειριστή του Συστήματος ή του Δικτύου ή των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών. Τα ποσά που αντιστοιχούν στο ειδικό τέλος του παρόντος άρθρου παρακρατούνται από τον αρμόδιο Διαχειριστή και αποδίδονται στο Φορέα Διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής στην οποία εγκαθίσταται ο σταθμός.»

Φ24.2. Ισχύς άδειας λειτουργίας

1. Η άδεια λειτουργίας ισχύει για είκοσι (20) έτη και μπορεί να ανανεώνεται μέχρι ίσο χρονικό διάστημα. Η διάρκεια ισχύος δεν μπορεί να υπερβαίνει το χρόνο ισχύος της άδειας παραγωγής και προκειμένου για υδροηλεκτρικούς σταθμούς το χρόνο ισχύος της ενιαίας άδειας χρήσης νερού. Η χορήγηση της άδειας λειτουργίας δεν απαλλάσσει τον κάτοχό της από την υποχρέωση εφοδιασμού ή ανανέωσης της ισχύος άλλων αδειών που απαιτούνται από σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
2. Για την ανανέωση της άδειας λειτουργίας ο ενδιαφερόμενος υποβάλει σχετικό αίτημα στην αρμόδια αρχή που εκδίδει την πράξη τουλάχιστον τρεις μήνες πριν τη λήξη της άδειας.
3. Για την ανανέωση της άδειας λειτουργίας απαιτείται η υποβολή σύμβασης πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας που έχει συναφθεί σύμφωνα με το άρθρο 9 της παρούσας και βρίσκεται σε ισχύ.

4. Αν ανακληθεί η άδεια παραγωγής, ανακαλείται και η άδεια λειτουργίας με πράξη της αρχής που την εξέδωσε.

Φ24.3. Τροποποίηση άδειας λειτουργίας

1. Για την τροποποίηση της άδειας λειτουργίας ο κάτοχος της άδειας λειτουργίας υποβάλλει αίτημα σύμφωνα με το Παράρτημα της παρούσας στην αρχή που εξέδωσε την πράξη.
2. Αν εκκρεμεί αίτημα για τροποποίηση της άδειας παραγωγής ή μεταβολής των στοιχείων της το αίτημα για τροποποίηση της άδειας λειτουργίας δεν μπορεί να υποβληθεί πριν την τροποποίηση της άδειας παραγωγής ή της έκδοσης βεβαίωσης της ΡΑΕ σχετικά με μεταβολή των στοιχείων της Άδειας Παραγωγής.

Σημείωση: Σύμφωνα με την παρ.13 του αρ. 27 του Ν.3734/2006, προστίθεται στις μεταβατικές διατάξεις του Ν.3468/2006 (αρ.27, παρ.2), από την έναρξη της ισχύος του, εδάφιο ως εξής: «*Η τροποποίηση, παράταση, ανανέωση ή επέκταση των αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας, οι οποίες έχουν εκδοθεί με τις προϋφιστάμενες του Ν.3468/2006 νόμου διατάξεις, συντελείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, στα όρια της οποίας εγκαθίσταται ο σταθμός και σύμφωνα με τη διαδικασία και τα δικαιολογητικά που καθορίζονται στην ΚΥΑ 13310/2007. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν.3468/2006.*»

Με την παραπάνω ρύθμιση επιλύεται μονοσήμαντα σοβαρό ερμηνευτικό πρόβλημα που είχε προκύψει σχετικά με το αν ο Υπουργός Ανάπτυξης ή ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας είναι αρμόδιος για τροποποίηση, παράταση, ανανέωση ή επέκταση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας σταθμών που είχαν εκδοθεί με τις προϋφιστάμενες του Ν.3468/2006 διατάξεις. Με την εισαγόμενη ρύθμιση, ορίζεται ότι ο Γ.Γ. της Περιφέρειας εντός των διοικητικών ορίων της οποίας εγκαθίσταται ο σταθμός, συνεχίζει να έχει τη σχετική αδειοδοτική αρμοδιότητα επ' αυτού.

Σύνοψη: Φάση 24^η

Εμπλεκόμενοι Φορείς

- ⇒ Διευθύνουσα υπηρεσία δημόσιου φορέα ή ιδιωτικός φορέας
- ⇒ Δ/ση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης οικείας Περιφέρειας
- ⇒ Δ/ση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Υπουργείου Ανάπτυξης

Σχετική Νομοθεσία

- ⇒ ΥΑ 13310/2007
- ⇒ Ν.3468/2006
- ⇒ Ν.3734/2009

Μέση Εκτιμώμενη διάρκεια 24^{ης} φάσης

1 έως 2 μήνες

Συνολική εκτιμώμενη διάρκεια Σταδίου VIII:

4 έως 8 μήνες

5

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Στα διαγράμματα 5.1Α, 5.1Β & 5.1Γ αποτυπώνεται η αλληλοδιαδοχή, αλληλεξάρτηση και η μέση χρονική διάρκεια όλων των διαδικασιών (Στάδια και επιμέρους Φάσεις) από τη σύλληψη, τον αρχικό σχεδιασμό του έργου και την απόφαση εμπλοκής του επενδυτή, μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής και την έναρξη εμπορικής λειτουργίας των έργων Α.Π.Ε.

Οι χρόνοι που αναφέρονται είναι ενδεικτικοί και αποτελούν εκτιμήσεις με βάση την υφιστάμενη εμπειρία και το νομικό πλαίσιο.

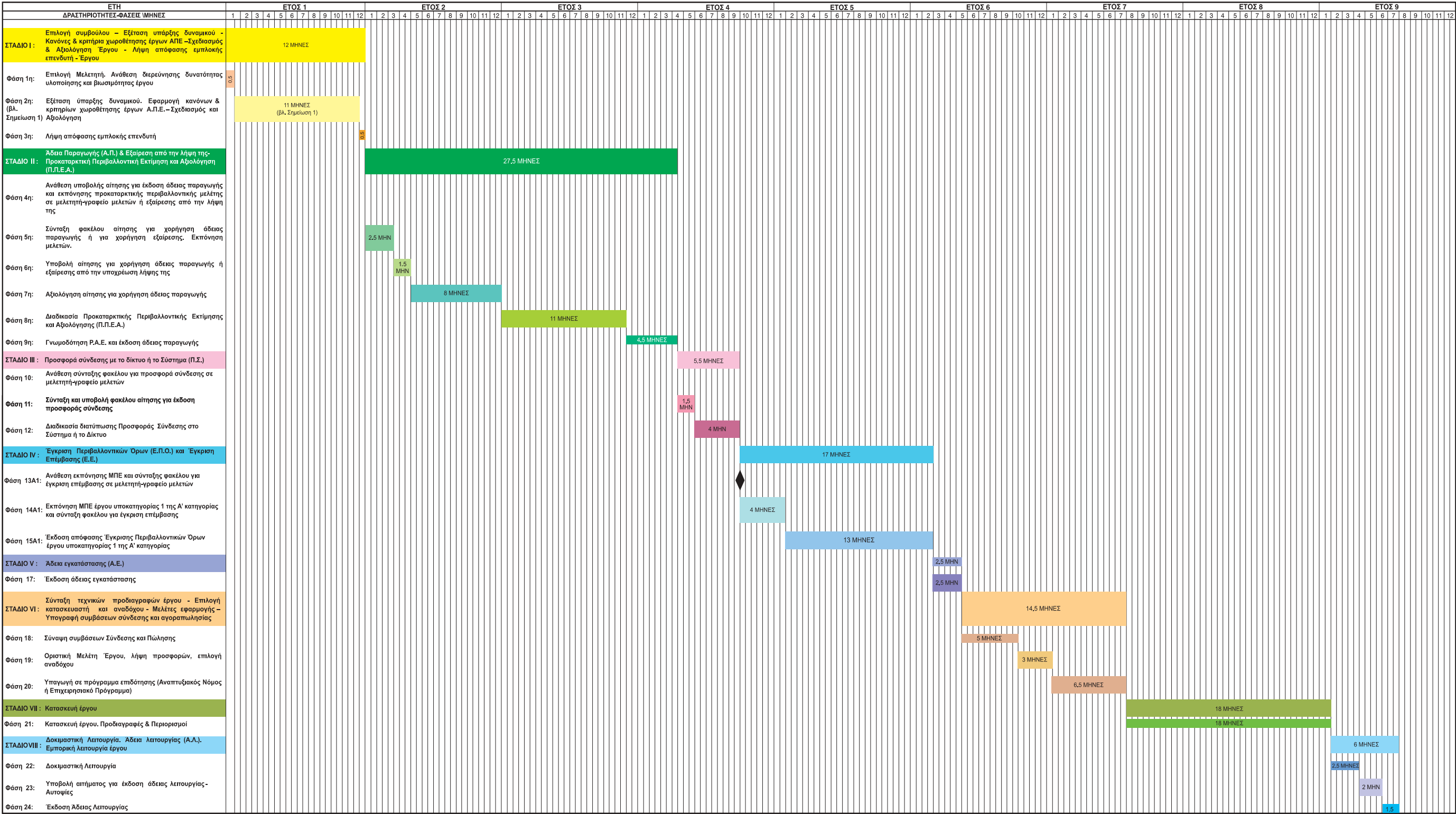
Στο Διάγραμμα 5.1Α αποτυπώνονται οι μέσες εκτιμήσεις της χρονικής διάρκειας κάθε δραστηριότητας (κατά Στάδια και Φάσεις) σε συνδυασμό με τη χρονική αλληλουχία μεταξύ των δραστηριοτήτων για έργα Α.Π.Ε. που ανήκουν στην 1^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας έργων της ΚΥΑ 15393/2002.

Στο Διάγραμμα 5.1Β αποτυπώνονται οι μέσες εκτιμήσεις της χρονικής διάρκειας κάθε δραστηριότητας (κατά Στάδια και Φάσεις) σε συνδυασμό με τη χρονική αλληλουχία μεταξύ των δραστηριοτήτων για έργα Α.Π.Ε. που ανήκουν στην 2^η υποκατηγορία της Α' κατηγορίας έργων της ΚΥΑ 15393/2002.

Στο Διάγραμμα 5.1Γ αποτυπώνονται οι μέσες εκτιμήσεις της χρονικής διάρκειας κάθε δραστηριότητας (κατά Στάδια και Φάσεις) σε συνδυασμό με τη χρονική αλληλουχία μεταξύ των δραστηριοτήτων για έργα Α.Π.Ε. που ανήκουν στην 4^η υποκατηγορία της Β' κατηγορίας έργων της ΚΥΑ 15393/2002.

Διάγραμμα 5.1Α

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΧΡΟΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΟΥΧΙΑΣ (ΚΑΤΑ ΦΑΣΕΙΣ) ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ - ΘΕΣΗΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΡΓΩΝ ΑΠΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α1

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Για τα ΜΥΗΕ και τα Φωτοβολταϊκά, ο χρόνος μεώνεται κατά 8,5 και 10 μήνες αντίστοιχα λόγω μη αναγκαότητας μετρήσεων αιολικού δυναμικού για 6 ή 12 μήνες.
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Στο ανωτέρω χρονοδιάγραμμα δεν έχει συμπεριληφθεί η Φάση 16, που αφορά στην διαδικασία έκδοσης άδσας χρήσης νερού για ΜΥΗΕ
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Το ανωτέρω χρονοδιάγραμμα, αφορά σε ιδιωτικές επενδύσεις και όχι σε επενδύσεις του Δημοσίου.

Διάγραμμα 5.1 Β

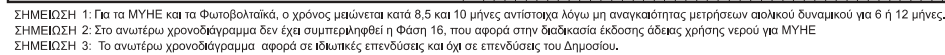
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Για τα ΜΥΜΕ και τα Φωτοβολταϊκά, ο χρόνος μειώνεται κατά 8,5 και 10 μήνες αντίστοιχα λόγω μη αναγκαιότητας μετρήσεων αεολικού δυναμικού για 6 ή 12 μήνες.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Στο ανωτέρω χρονοδιάγραμμα δεν έχει συμπεριληφθεί η Φάση 16, που αφορά στην διαδικασία έκδοσης άδειας χρήσης νερού για ΜΥΜΕ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Το ανωτέρω χρονοδιάγραμμα αφορά σε **ιδιωτικά** επενδυσιές και όχι σε επενδύσεις του Δημοσίου.

Διάγραμμα 5.1Γ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΧΡΟΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΟΥΧΙΑΣ (ΚΑΤΑ ΦΑΣΕΙΣ) ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΘΕΣΗΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΡΓΩΝ ΑΠΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Β4

**Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
(Α.Π.Ε.)**

Οι μη ορυκτές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η αιολική ενέργεια, η ηλιακή ενέργεια, η ενέργεια κυμάτων, η βιομάζα, τα αέρια που εκλύονται από χώρους υγειονομικής ταφής και από εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού, τα βιοαέρια, η γεωθερμική ενέργεια, η υδραυλική ενέργεια που αξιοποιείται από υδροηλεκτρικούς σταθμούς.

Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

**Αυτόνομος Παραγωγός ηλεκτρικής
ενέργειας από Α.Π.Ε.**

Ο Παραγωγός που παράγει ηλεκτρική ενέργεια από Α.Π.Ε. και του οποίου ο σταθμός δεν είναι συνδεδεμένος με το Σύστημα ή το Δίκτυο.

Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

**Αυτόνομο Ηλεκτρικό Σύστημα Μη
Διασυνδεδεμένων Νησιών**

Το ηλεκτρικό σύστημα που τροφοδοτεί τους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας ενός ή περισσότερων νησιών, διασυνδεδεμένων μεταξύ τους, το οποίο δεν είναι συνδεδεμένο με το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο ή το Σύστημα και περιλαμβάνει, ιδίως, σταθμούς παραγωγής, δίκτυο χαμηλής, μέσης ή και υψηλής τάσης, υποσταθμούς υποβιβασμού της τάσης και κάθε άλλο εξοπλισμό αναγκαίο για τη λειτουργία του.

Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

**Αυτοπαραγωγός ηλεκτρικής
ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α**

Ο Παραγωγός που παράγει ηλεκτρική ενέργεια από μονάδες Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α, κυρίως για δική του χρήση και διοχετεύει τυχόν πλεόνασμα της ενέργειας αυτής στο Σύστημα ή στο Δίκτυο.

Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

Βιοκαύσιμο

Το υγρό ή αέριο καύσιμο που παράγεται από βιομάζα και ειδικότερα: Βιοντίζελ, βιοαιθανόλη, βιοαέριο, βιομεθανόλη, βιοδιμεθυλαιθέρας, βιο-ETBE, βιο-MTBE, συνθετικά βιοκαύσιμα, βιοϋδρογόνο, καθαρά φυτικά έλαια.

Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

Βιομάζα	<p>Το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα προϊόντων, αποβλήτων και καταλοίπων που προέρχονται από τις γεωργικές, συμπεριλαμβανομένων φυτικών και ζωικών ουσιών, τις δασοκομικές και τις συναφείς βιομηχανικές δραστηριότητες, καθώς και το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα βιομηχανικών αποβλήτων και αστικών λυμάτων και απορριμμάτων.</p> <p><i>Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»</i></p>
Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών (Geographical Information System) ΓΣΠ (GIS)	<p>Σύστημα λογισμικού για την διαχείριση και ανάλυση χαρτογραφικής πληροφορίας.</p>
Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας	<p>Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο νόμου των ισχυουσών διατάξεων της Νομοθεσίας των Δήμων και Κοινοτήτων, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν.</p> <p><i>Πηγή: Ν. 3463/06 «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας»</i></p>
Διαχειριστής Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Δ.Ε.Σ.Μ.Η.Ε.)	<p>Ο Δ.Ε.Σ.Μ.Η.Ε. είναι ανώνυμη εταιρεία που έχει συσταθεί με σκοπό να λειτουργεί, εκμεταλλεύεται, διασφαλίζει τη συντήρηση και μεριμνά για την ανάπτυξη του Συστήματος σε ολόκληρη την χώρα, καθώς και των διασυνδέσεων του με άλλα δίκτυα για να διασφαλίζεται ο εφοδιασμός της χώρας με ηλεκτρική ενέργεια, με τρόπο επαρκή, ασφαλή, οικονομικά αποδοτικό και αξιόπιστο.</p> <p><i>Πηγή: Ν. 2773/99 όπως ισχύει</i></p>
Διεύθυνση Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης	<p>Οργανική μονάδα του Νέου οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας. Είναι αρμόδια για την άσκηση εποπτείας και την λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εύρυθμη λειτουργία των ΟΤΑ, των ΝΠΔΔ και την εφαρμογή του συστήματος της διοικητικής αποκέντρωσης. Συγκροτείται από 5 Τμήματα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού 2. Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού 3. Τμήμα Τεχνικής Υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων 4. Τμήμα Αποκέντρωσης 5. Τμήμα Γραμματείας <p><i>Πηγή: Ν. 2503/97 «Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις»</i></p>

<p>Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού</p>	<p>Μία από τις τρεις Διευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ), με αρμοδιότητες που κατανέμονται στα τμήματα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος 2. Νερών 3. Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων 4. Γενικών Περιβαλλοντικών Θεμάτων 5. Εργαστηρίων 6. Εξοπλισμού και Ελέγχου <p>Πηγή: Π.Δ. 51/88 (ΦΕΚ 19Α/1/2/88) «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων»</p>
<p>Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας</p>	<p>Οργανική μονάδα του Νέου Οργανισμού Περιφέρειας, που υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση της Περιφέρειας. Είναι αρμόδια για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή της Περιβαλλοντικής, Χωροταξικής και Πολεοδομικής Πολιτικής, στο πλαίσιο των αρχών και των εθνικών κατευθύνσεων για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Έχει τοπική αρμοδιότητα ολόκληρη την Περιφέρεια και έδρα την έδρα της Περιφέρειας. Συγκροτείται σε 2 τμήματα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Περιβαλλοντικού και Χωροταξικού Σχεδιασμού 2. Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Εφαρμογών <p>Πηγή: Ν. 2503/97 «Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις»</p>
<p>Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (ΔΤΥΝΑ)</p>	<p>Διεύθυνση του Οργανισμού της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, υπεύθυνη για τη μελέτη και εκτέλεση έργων στα όρια της περιοχής αρμοδιότητάς της. Έχει το ρόλο Προϊσταμένης Αρχής και Διευθύνουσας Υπηρεσίας, ο οποίος υλοποιείται δια των τμημάτων της.</p>
<p>Διεύθυνση Χωροταξίας</p>	<p>Μία από τις τρεις Διευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ), με αρμοδιότητες που κατανέμονται στα τμήματα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Γενικής χωροταξικής πολιτικής και σχεδιασμού 2. Χρήσεων γης και χωρικής οργάνωσης των παραγωγικών δραστηριοτήτων 3. Δικτύων και συστημάτων τεχνικής υποδομής 4. Οικιστικής δομής 5. Μελέτης ζωνών ειδικού σχεδιασμού 6. Μελέτης στοιχείων δημογραφικής, οικοδομικής και κοινωνικής ανάλυσης <p>Πηγή: Π.Δ. 51/88 (ΦΕΚ 19Α/1/2/88) Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων»</p>

Δίκτυο

Το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού Α.Ε. (Δ.Ε.Η. Α.Ε.) που είναι εγκατεστημένο στην ελληνική επικράτεια, το οποίο αποτελείται από γραμμές μέσης και χαμηλής τάσης και εγκαταστάσεις διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και από γραμμές και εγκαταστάσεις υψηλής τάσης, που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο αυτό. Το Δίκτυο, εκτός από το δίκτυο των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, συνδέεται στο Σύστημα μέσω των υποσταθμών υψηλής τάσης και μέσης τάσης (ΥΤ/ΜΤ). Όριο μεταξύ Συστήματος και Δικτύου αποτελεί το διακοπτικό μέσο που βρίσκεται στην πλευρά της ΥΤ του μετασχηματιστή ισχύος του υποσταθμού και το οποίο αποτελεί στοιχείο του Δικτύου.

Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

Εγγύηση Προέλευσης ή Εγγύηση

Το έγγραφο που εκδίδεται από το Φορέα Έκδοσης (όπως ορίζεται στο άρθρο 16 του Ν. 3468/06) και πιστοποιεί την παραγωγή συγκεκριμένης ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε.

Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

Εγκατεστημένη Ισχύς σταθμού Α.Π.Ε.

Το άθροισμα της ονομαστικής ηλεκτρικής ισχύος όλων των μονάδων παραγωγής που περιλαμβάνει ο σταθμός Α.Π.Ε.. Ως ονομαστική ισχύς κάθε μονάδας παραγωγής ορίζεται η μέγιστη ηλεκτρική ισχύς της μονάδας, που προκύπτει από τα σχετικά πιστοποιητικά έγγραφα των κατασκευαστών των μονάδων αυτών και των φορέων που είναι αρμόδιοι για την πιστοποίηση των μονάδων παραγωγής, όταν η μονάδα λειτουργεί, συνεχώς, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δεκαπέντε λεπτών.

Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

Εγκύκλιος

Πράξη της Διοίκησης που εξαντλεί την δεσμευτική ισχύ της στο πλαίσιο της Διοίκησης. Οι εγκύκλιοι διακρίνονται σε κανονιστικές και ερμηνευτικές. Τις ερμηνευτικές εγκυκλίους τις εκδίδουν οι ιεραρχικώς προϊστάμενοι των υπηρεσιακών σχηματισμών του Κράτους (π.χ. Υπουργοί, Νομάρχες, Γενικοί Γραμματείς, Διοικητές), κατά την άσκηση του προληπτικού ιεραρχικού ελέγχου. Με τις κανονιστικές εγκυκλίους καθορίζονται καθήκοντα των ιεραρχικώς υφισταμένων υπαλλήλων έναντι των προϊσταμένων τους και επιβάλλονται υποχρεώσεις ή αναγνωρίζονται δικαιώματα των διοικούμενων.

Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ)

Η ΕΥΠΕ υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ. Η αρμοδιότητά της ανάγεται στην εποπτεία εκπόνησης περιβαλλοντικών μελετών πάσης φύσεως έργων και αναφέρεται στην τήρηση και ενιαία εφαρμογή της Νομοθεσίας και γενικά στην προστασία του περιβάλλοντος. Ειδικότερα στην αρμοδιότητα της ΕΥΠΕ ανήκουν:

1. Η εισήγηση για την αξιολόγηση και δημοσιοποίηση ΜΠΕ καθώς και η εισήγηση για την Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων.
2. Η εισήγηση για την αξιολόγηση Προμελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.
3. Η υποστήριξη Κεντρικών, Περιφερειακών και Νομαρχιακών Υπηρεσιών, καθώς και φορέων υλοποίησης έργων Περιβαλλοντικής προστασίας.
4. Ο έλεγχος και η παρακολούθηση της υλοποίησης των Περιβαλλοντικών όρων και η εισήγηση για την επιβολή κυρώσεων.

Πηγή: Π.Δ. 221/98 «Σύσταση της Ειδικής Υπηρεσίας Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων»

Ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από Α.Π.Ε

Η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από:

- α) εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση μιας ή περισσότερων μορφών Α.Π.Ε. ή
- β) εγκαταστάσεις συμπαραγωγής με χρήση μιας ή περισσότερων μορφών Α.Π.Ε. ή
- γ) Υβριδικούς Σταθμούς, κατά την έννοια της παραγράφου 25 του Ν. 3468/06, κατά το μέρος που η ηλεκτρική ενέργεια παράγεται από Α.Π.Ε. Στην ενέργεια αυτή περιλαμβάνεται και η ενέργεια που χρησιμοποιείται για την πλήρωση των συστημάτων αποθήκευσης του σταθμού, εφόσον αυτή παράγεται από Α.Π.Ε., μη συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται στα συστήματα αποθήκευσης του σταθμού.

Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στη Χώρα

Η εγχώρια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής των Αυτοπαραγωγών, στην οποία προστίθενται οι εισαγωγές και αφαιρούνται οι εξαγωγές (ακαθάριστη εθνική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας).

Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

**Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών
Ενέργειας (Κ.Α.Π.Ε.)**

Το ΚΑΠΕ είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού, εποπτευόμενο από το Υπουργείο Ανάπτυξης. Σκοπός του είναι η προώθηση των εφαρμογών των Α.Π.Ε., της εξοικονόμησης ενέργειας και της ορθολογικής χρήσης της ενέργειας καθώς και η κάθε είδους υποστήριξη δραστηριοτήτων στους πιο πάνω τομείς. Προς επίτευξη του σκοπού αυτού το ΚΑΠΕ:

α) Υποστηρίζει την Εφαρμοσμένη Έρευνα, την Ανάπτυξη Τεχνολογίας και τη Βιομηχανική Δραστηριότητα στους τομείς των Α.Π.Ε. και της Εξοικονόμησης Ενέργειας.

β) Προβαίνει στην εκτέλεση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας και την εκπόνηση μελετών για λογαριασμό του ή για λογαριασμό τρίτων ή σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και ιδιαίτερα με τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες.

γ) Παρέχει σε τρίτους τεχνικές υπηρεσίες, (δοκιμές, μετρήσεις, αξιολογήσεις, πιστοποιήσεις κ.λπ.) τεχνικές πληροφορίες (τεχνικές προδιαγραφές, λογισμικό Η/Υ, εγχειρίδια, σχέδια κ.λπ.) και κάθε είδους συμβουλές ή ενημέρωση.

δ) Οργανώνει ή συμμετέχει σε τεχνικά σεμινάρια, εκπαιδευτικά προγράμματα, συνέδρια, συναντήσεις κ.λπ. με σκοπό τη διάδοση των Α.Π.Ε. και της ορθολογικής χρήσης ενέργειας.

ε) Συμμετέχει σε εταιρείες ή επιχειρήσεις του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα.

στ) Συμμετέχει στο γενικότερο Ενεργειακό Προγραμματισμό της χώρας στους τομείς της ειδικότητάς του και δύναται να εκπροσωπεί το Υπουργείο Ανάπτυξης σε συμβούλια, διασκέψεις, συναντήσεις κ.λπ.

Πηγή: ΠΔ 375/1987

Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ)

Υπουργική Απόφαση που εκδίδεται με συνυπογραφή από δύο ή περισσότερους Υπουργούς κατ' εξουσιοδότηση σχετικού Νόμου.

**Μέγιστη Ισχύς Παραγωγής Σταθμού
Α.Π.Ε.**

Η ηλεκτρική ισχύς που επιτρέπεται να παρέχεται, κατά ανώτατο όριο, από σταθμό Α.Π.Ε. στο σημείο σύνδεσής του με το Δίκτυο. Επιτρέπεται υπέρβαση της μέγιστης ισχύος παραγωγής μέχρι ποσοστού 5%, εφόσον η υπέρβαση αυτή εμφανίζεται σε μικρή συχνότητα, κατά τα καθοριζόμενα στον Κανονισμό Αδειών Παραγωγής που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 5 του Ν. 3468/06. Για τον έλεγχο της υπέρβασης, ως μέγιστη τιμή ισχύος θεωρείται η μέση τιμή ισχύος των μετρήσεων που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια χρονικού διαστήματος δεκαπέντε λεπτών.

Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	<p>Η εμπειριστατωμένη και τεκμηριωμένη επιστημονική εργασία και έρευνα που αποσκοπεί στην εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον. Με τον τρόπο αυτό, στο πλαίσιο της ισόρροπης ανάπτυξης του εθνικού χώρου, καθίσταται ευχερής και αποτελεσματική η προσπάθεια για την αποτροπή της ρύπανσης και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, με την αξιολόγηση των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων των έργων και δραστηριοτήτων.</p> <p>Πηγή: Ν. 1650/86 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει και ΚΥΑ Η.Π. 11014/03</p>
Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά	<p>Τα νησιά της Ελληνικής Επικράτειας των οποίων το Δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας δεν συνδέεται με το Σύστημα και το Δίκτυο διανομής της ηπειρωτικής χώρας.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»</p>
Μηχανισμός Διασφάλισης:	<p>Ο μηχανισμός με τον οποίο διασφαλίζεται από τον Φορέα Ελέγχου (όπως ορίζεται στο άρθρο 16 του Ν. 3468/06) η αξιόπιστη λειτουργία του Συστήματος Εγγύησης, καθώς και η ακρίβεια και η εγκυρότητα των Εγγυήσεων που εκδίδονται από τους οικείους φορείς.</p> <p>Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»</p>
Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (ΝΑ)	<p>Αυτοδιοικούμενα κατά τόπο Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου τα οποία ιδρύθηκαν ως δεύτερη βαθμίδα Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.</p> <p>Πηγή: Ν. 2218/94 «Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης»</p>
Οδηγία	<p>Η Οδηγία 2001/77/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Σεπτεμβρίου 2001 για την "Προαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας".</p> <p>Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»</p>
Παραγωγός από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α.	<p>Ο παραγωγός που παράγει ηλεκτρική ενέργεια από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) ή από μονάδες Συμπαράγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.).</p> <p>Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»</p>

Περιβαλλοντικοί Όροι	<p>Όροι για την προστασία του περιβάλλοντος, η έγκριση των οποίων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας υλοποίησης νέων έργων ή εκσυγχρονισμό ή επέκταση ή μετεγκατάσταση υφιστάμενων έργων και δραστηριοτήτων.</p> <p><i>Πηγή: Ν.1650/86 όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 3010/02 "Εναρμόνιση του Ν.1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11, 96/61, διαδικασία οριοθέτησης θεμάτων για τα υδατορέματα"</i></p>
Προεδρικό Διάταγμα (ΠΔ)	<p>Πράξη του Προέδρου της Δημοκρατίας, ως φορέα της Εκτελεστικής Εξουσίας, στην οποία συμπράττει και η Κυβέρνηση ή ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός και η οποία ελέγχεται από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Το Προεδρικό Διάταγμα εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση σχετικού Νόμου.</p>
Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ)	<p>Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας είναι ανεξάρτητη διοικητική αρχή με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και εποπτεύεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης.</p> <p>Η ΡΑΕ, κυρίως, έχει τις ακόλουθες δραστηριότητες:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Παρακολουθεί και ελέγχει τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας και εισηγείται στα αρμόδια όργανα τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την τήρηση των κανόνων ανταγωνισμού και την προστασία των καταναλωτών. 2. Γνωμοδοτεί για τη χορήγηση των αδειών που προβλέπονται από τον Ν. 2773/99 και τον Ν. 3468/06 για τις δραστηριότητες στον τομέα της Ηλεκτρικής ενέργειας, διοργανώνει, παρακολουθεί και ελέγχει τις διαδικασίες χορήγησης αδειών και ελέγχει τον τρόπο ασκήσεως των δικαιωμάτων που παρέχονται από αυτές. 3. Συλλέγει, οργανώνει, επεξεργάζεται και αξιολογεί τα αναγκαία για την εκπλήρωση της αποστολής της τεχνικά, οικονομικά και άλλα στοιχεία που αφορούν τα πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα στον τομέα της ενέργειας. 4. Ενημερώνει την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου. <p><i>Πηγή: Άρθρα 4,5 του Ν. 2773.99 όπως ισχύει και Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»</i></p>
Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας (Σ.Η.Θ.)	<p>Η ταυτόχρονη παραγωγή χρήσιμης θερμικής ενέργειας και ηλεκτρικής ή/και μηχανικής ενέργειας από την ίδια αρχική ενέργεια, στο πλαίσιο μόνο μίας διεργασίας.</p> <p><i>Πηγή: Άρθρο 3 του Ν. 3734/09 «Πρώθηση της συμπαράγωγής δύο ή περισσότερων χρήσιμων μορφών ενέργειας, ρύθμιση ζητημάτων σχετικών με το Υδροηλεκτρικό Έργο Μεσοχώρας και άλλες διατάξεις.»</i></p>

Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.)

Η συμπαραγωγή που εξασφαλίζει εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας σε ποσοστό τουλάχιστον 10%, σε σχέση με τη θερμική και ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται στο πλαίσιο διακριτών διαδικασιών, καθώς και η παραγωγή από Μονάδες Συμπαραγωγής Μικρής Κλίμακας (εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύς μικρότερη του ενός (1) MWe) και Πολύ Μικρής Κλίμακας (εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύς μικρότερη των πενήντα (50) kWe) που εξασφαλίζει εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας, ανεξάρτητα από το ποσοστό της εξοικονόμησης.

Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

Σύστημα

Οι γραμμές υψηλής τάσης, οι εγκατεστημένες στην ελληνική επικράτεια διασυνδέσεις, χερσαίες ή θαλάσσιες και όλες οι συναφείς εγκαταστάσεις, ο εξοπλισμός και οι εγκαταστάσεις ελέγχου που απαιτούνται για την ομαλή, ασφαλή και αδιάλειπτη διακίνηση ηλεκτρικής ενέργειας από έναν σταθμό παραγωγής σε έναν υποσταθμό, από έναν υποσταθμό σε άλλον υποσταθμό ή προς ή από οποιαδήποτε διασύνδεση. Στο σύστημα δεν περιλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι γραμμές και εγκαταστάσεις υψηλής τάσης που έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο, καθώς και το Δίκτυο των μη Διασυνδεδεμένων Νησιών.

Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

Σύστημα Εγγύησης

Το σύνολο των κανόνων και των διαδικασιών που ορίζονται στον Ν. 3468/06, καθώς και τις κανονιστικές διατάξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του, για την έκδοση των Εγγυήσεων Προέλευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

Υβριδικός Σταθμός

Κάθε σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που:

α) Χρησιμοποιεί μία, τουλάχιστον, μορφή Α.Π.Ε.

β) Η συνολική ενέργεια που απορροφά από το Δίκτυο, σε ετήσια βάση, δεν υπερβαίνει το 30% της συνολικής ενέργειας που καταναλώνεται για την πλήρωση του συστήματος αποθήκευσης του σταθμού αυτού. Ως ενέργεια που απορροφά ο Υβριδικός Σταθμός από το Δίκτυο, ορίζεται η διαφορά μεταξύ της ενέργειας που μετράται κατά την είσοδό της στο σταθμό και της ενέργειας που αποδίδεται απευθείας στο Δίκτυο από τις μονάδες Α.Π.Ε. του Υβριδικού Σταθμού. Η διαφορά αυτή υπολογίζεται, για τα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά, σε ωριαία βάση. Αν για την αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας εφαρμόζεται τεχνολογία διαφορετική από αυτή των φωτοβολταϊκών, μπορεί να χρησιμοποιείται και συμβατική ενέργεια που δεν απορροφάται στο Δίκτυο, εφόσον η χρήση της ενέργειας αυτής κρίνεται αναγκαία για την αξιοποίηση της ηλιακής ενέργειας. Η χρησιμοποιούμενη συμβατική ενέργεια δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της συνολικής ενέργειας που παράγεται, σε ετήσια βάση, από τις μονάδες αξιοποίησης της ηλιακής ενέργειας.

γ) Η μέγιστη ισχύς παραγωγής των μονάδων του σταθμού Α.Π.Ε. δεν μπορεί να υπερβαίνει την εγκατεστημένη ισχύ των μονάδων αποθήκευσης του σταθμού αυτού, προσαυξημένη κατά ποσοστό μέχρι 20%.

Πηγή: Άρθρο 2 του Ν. 3468/06 «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις»

Υπουργική Απόφαση

Πράξη της Εκτελεστικής Εξουσίας με την οποία ένας Υπουργός κοινοποιεί τις αποφάσεις του επί θεμάτων της αρμοδιότητάς του.

Στον επόμενο πίνακα καταγράφεται η βασική Νομοθεσία που διέπει τις Διαδικασίες Ωρίμανσης (αδειοδότησης) των έργων Α.Π.Ε.. Τα διάφορα νομοθετήματα παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα, ανά θεματική ενότητα (Γενικό Νομοθετικό Πλαίσιο, Νομοθετικό Πλαίσιο Έργων Α.Π.Ε., Γενικό Νομοθετικό Πλαίσιο για το Φυσικό Περιβάλλον / Δασική Νομοθεσία) και ανά κατηγορία (Προεδρικά Διατάγματα, Νόμοι, Υπουργικές Αποφάσεις, Εγκύκλιοι, Οδηγίες) και σύμφωνα με τη χρονολογική σειρά έκδοσής τους.

Ο Ν. 3468/2006 τροποποιήθηκε με το άρθρο 17 του Ν. 3489/2006 "Ζώνη Καινοτομίας Θεσσαλονίκης και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ Α' 205) και το άρθρο 19 του Ν. 3587/2007 «Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν. 2251/1994 «Προστασία των καταναλωτών», όπως ισχύει – Ενσωμάτωση της οδηγίας 2005/29 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 149)» (ΦΕΚ Α' 152).

Α/Α	ΕΙΔΟΣ/ΑΡΙΘΜ. ΠΡΑΞΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΕΚ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ			
Νόμοι			
1.	Ν. 2218/1994	90 Α'	Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια και άλλες διατάξεις
2.	Ν. 2503/1997	107 Α'	Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις
3.	Ν. 2508/1997	124 Α'	Βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη των πόλεων και οικισμών της χώρας και άλλες διατάξεις
4.	Ν. 2690/1999	45 Α'	Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις
5.	Ν. 2882/2001	17 Α'	Κώδικας Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων
6.	Ν. 3060/2002	242 Α'	Ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης
7.	Ν. 3463/2006	114 Α'	Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΓΩΝ Α.Π.Ε.			
Νόμοι			
1.	Ν. 2244/1994 όπως ισχύει	168 Α'	Ρύθμιση θεμάτων Ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και από συμβατικά καύσιμα και άλλες διατάξεις
2.	Ν. 2647/1998	237 Α'	Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στις Περιφέρειες και την Αυτοδιοίκηση
3.	Ν. 2742/1999 όπως ισχύει	207 Α'	«Χωροταξικός Σχεδιασμός και αειφόρος ανάπτυξη» (Με τα άρθρα 15 και 16 καθορίζεται και τροποποιείται το πλαίσιο της διοίκησης και διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών)
4.	Ν. 2773/1999 όπως ισχύει	286 Α'	Απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας - Ρύθμιση θεμάτων ενεργειακής πολιτικής και λοιπές διατάξεις. Σύσταση της ΡΑΕ και του Δ.Ε.Σ.Μ.Η.Ε. , μετατροπή της ΔΕΗ σε Ανώνυμη Εταιρεία
5.	Ν. 2941/2001 όπως ισχύει	201 Α'	Απλοποίηση διαδικασιών αδειοδότησης εταιρειών, αδειοδότησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ρύθμιση της Α.Ε. "ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΑΥΠΗΓΕΙΑ" και άλλες διατάξεις αρθ. 2 Απλοποίηση διαδικασιών για τις Α.Π.Ε., αρθ. 8 Τροποποίηση διατάξεων του Ν. 2773/1999, αρθ. 9 Θέματα Δ.Ε.Η. Α.Ε.

6.	N. 2965/2001	270 Α'	Βιώσιμη Ανάπτυξη Αττικής (άρθρο 2 παρ. 10 του Ν. 2941/2001 για την Αττική επιτρέπεται η ηλεκτροπαραγωγή από Α.Π.Ε., όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 του Ν. 2773/1999 Η χωροθέτηση των έργων Α.Π.Ε. γίνεται σύμφωνα με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Α.Π.Ε., κατά την έννοια του άρθρου 7 του Ν. 2742/1999 και μέχρι της εκδόσεως αυτού, ύστερα από κοινή γνωμοδότηση του Ο.Π.Σ.Α. και του Κ.Α.Π.Ε.
7.	N. 2971/2001	285 Α'	Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις
8.	N. 3010/2002	91 Α'	Εναρμόνιση του Ν.1650/1986 με τις Οδηγίες 97/11, 96/61, διαδικασία οριοθέτησης θεμάτων για τα υδατορέματα (αντ. αρ 3, 4, 5 και του άρθρου 30 παρ1, 2,3 και 6 του Ν.1650/1986, αντ. παρ 1,2,3 άρθρου 6 του Ν.880/1979)
9.	N. 3028/2002	153 Α'	Προστασία αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς
10.	N. 3175/2003	207 Α'	Αξιοποίηση γεωθερμικού δυναμικού, τηλεθέρμανση, φυσικό αέριο, απαλλοτριώσεις. (τροποποίηση διατάξεων Ν.2773/99, τροποποίηση 29/Ν.2882/01, κατάργηση άρθρου 8/Ν.2244/94)
11.	N. 3199/2003	280 Α'	Προστασία και διαχείριση των Υδάτων (εναρμόνιση με οδηγία 2000/60)
12.	N. 3208/2003	303 Α'	Προστασία των δασικών οικοσυστημάτων, κατάρτιση δασολογίου, ρύθμιση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων
13.	N. 3229/2004	38 Α'	(άρθρο 30) «Μεταφορά αρμοδιότητας έγκρισης επέμβασης σε δάση ή δασικές εκτάσεις από τον Υπουργό Γεωργίας στο Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας»
14.	N. 3377/2005 (άρθρο 19)	202 Α'	Έγκριση εγκατάστασης και λειτουργίας, εντός δασών, δασικών εκτάσεων και λοιπών εκτάσεων, εξοπλισμών μέτρησης χαρακτηριστικών ανέμου, όπως ιστών και παρεμφερών εγκαταστάσεων καθώς και τυχόν αναγκαίων έργων οδοποιίας
15.	N. 3468/2006	129 Α'	Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης και λοιπές διατάξεις (με το άρθρο 19 του Ν. 3489 τροποποιούνται οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 27 σχετικά με την εγκατεστημένη ισχύ των ΜΥΗΕ και το ειδικό τέλος υπέρ Ο.Τ.Α.)
16.	N. 3481/2006 (άρθρο 9)	162 Α'	Τροποποίηση του άρθρου 7 του Ν. 3199/03 σχετικά με την υδροληψία από λεκάνη απορροής ή την μεταφορά ύδατος σε άλλη λεκάνη
17.	N. 3587/2006 (άρθρο 19)		Τροποποίηση του άρθρου 7 του Ν. 3199/03 σχετικά με την υδροληψία από λεκάνη απορροής ή τη μεταφορά ύδατος σε άλλη λεκάνη. Επίσης τροποποίηση του άρθρου 19 του Ν. 2773/99 σχετικά με την άδεια αντικατάστασης πεπαλαιωμένων μονάδων της ΔΕΗ και το άρθρο 4 του Ν. 3468/06 σχετικά με την μεταβίβαση της εξαίρεσης από την Άδεια Παραγωγής.
18.	N.3734/2009	8 Α'	Τροποποίηση διατάξεων του Ν. 3468/2006 (ΦΕΚ Α' 129). Απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης,, αναθεώρηση του συστήματος τιμολόγησης φωτοβολταϊκής ενέργειας, αλλά και των διαδικασιών αξιολόγησης των σχετικών αιτημάτων, εξορθολογισμός της διάρκειας ισχύος των προσφορών σύνδεσης ανανεώσιμων πηγών και γενικότερα των σταθμών με τα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας

Προεδρικά Διατάγματα

1.	Π.Δ. 1180/1981	293 Α'	«Περί ρυθμίσεως θεμάτων αναγομένων εις τα της ιδρύσεως και λειτουργίας βιομηχανιών, βιοτεχνιών, πάσης φύσεως μηχανολογικών εγκαταστάσεων και αποθηκών και της εκ τούτων διασφαλίσεως περιβάλλοντος εν γένει.» <i>Επιτρεπόμενα Όρια Θορύβου</i>
2.	Π.Δ. 24/1985	270 Δ'	Τροποποίηση των όρων και περιορισμών δόμησης των γηπέδων των κειμένων εκτός των ρυμοτομικών σχεδίων των πόλεων και εκτός των ορίων των νομίμως υφιστάμενων προ του έτους 1923 οικισμών
3.	Π.Δ. της 05.05.1989	293 Δ'	Τρόπος καθορισμού ορίων οικισμών της χώρας μέχρι 2.000 κατοίκους, κατηγορίες αυτών και καθορισμός όρων και περιορισμών δόμησής τους <i>Άρθρο 7 παρ 3 του από 24.4.1985 ΠΔ (ΦΕΚ Δ' 181) όπως τροποποιήθηκε με το από 16.5.1989 ΠΔ (ΦΕΚ Δ' 293).</i>
4.	Π.Δ. 256/1989	121 Α'	Άδεια Χρήσης Νερού
5.	Π.Δ. 51/2007	54 Α'	Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων (Οδηγία 2000/60/ΕΚ)

Υπουργικές Αποφάσεις

1.	Κ.Υ.Α. Φ.16/5813/1989	393 Β'	Άδεια εκτέλεσης έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, που δεν περιλαμβάνονται στον Δημόσιο τομέα και από φυσικά πρόσωπα
2.	ΥΑ Δ6/Φ1/οικ. 12160/1999	1552 Β'	Διαδικασία επιλογής υποψήφιων ηλεκτροπαραγωγών για έκδοση αδειών εγκατάστασης μικρών υδροηλεκτρικών έργων με την βέλτιστη αξιοποίηση του διαθέσιμου υδατικού δυναμικού της Χώρας <u><i>Η παρούσα έχει καταργηθεί με το άρθρο 24 της ΥΑ 2000/2002, αλλά αναφέρεται διότι ορίζει σαφώς τον όρο του βαθμού ενεργειακής αξιοποίησης υδατικού δυναμικού (άρθρο 2, παρ. 1)</i></u>
3.	ΥΑ Δ3/Δ/35694/6190/2000	1133 Β'	Προστασία των Αεροπορικών Εγκαταστάσεων από τον κίνδυνο της ανάπτυξης κατασκευών – εμποδίων γύρω από αυτές, καθώς και της Αεροπλοΐας εκ των υπερυψηλών ανά τη χώρα κατασκευών
4.	Υ.Α. Δ6/Φ1/οικ.7740/2001	508 Β'	Διαδικασίες και δικαιολογητικά που απαιτούνται για την έκδοση Άδειας Λειτουργίας σταθμών ηλεκτροπαραγωγής που έχουν λάβει ενιαία Άδεια Παραγωγής (άρθρο 42 παρ.1 Ν.2773/1999, ΔΕΗ ενιαία άδεια παραγωγής, άρθρο 5 παρ 1/Ν.2244/1994, αρ 1 Ν.2647/1998).
5.	Κ.Υ.Α. Δ6/Φ1/11444/2001	826 Β'	Καθορισμός ύψους-διαδικασίας απόδοσης ανταποδοτικού τέλους υπέρ ΟΤΑ από παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση Α.Π.Ε. (άρθρο 38 παρ 7/Ν. Ν.2773/1999)
6.	Υ.Α. 28704/2001	1575 Β'	Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Καταστημάτων Κράτησης
7.	Υ.Α. Δ6/Φ1/2000/2002 <i>όπως ισχύει</i>	158 Β'	Διαδικασία έκδοσης αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μεγάλων υδροηλεκτρικών σταθμών και τύποι συμβάσεων αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας (άρθρο 5 παρ.1/Ν.2244/94 και εναρμόνιση με τον Ν.2773/99, άρθρο1 Ν.2647/1998)
8.	Κ.Υ.Α. 1726/2003	552 Β'	Διαδικασία προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης, έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, καθώς και έγκρισης επέμβασης ή παραχώρησης δάσους ή δασικής έκτασης

			στα πλαίσια της έκδοσης άδειας εγκατάστασης σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας <u>Η παρούσα έχει καταργηθεί με το άρθρο 14 της ΚΥΑ οικ. 104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/2006</u>
9.	Κ.Υ.Α. Η.Π. 15393/2332/2002	1022 Β'	Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες (σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 3010/2002)
10.	Κ.Υ.Α. 25535/3281/2002	1463 Β'	Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας των έργων και δραστηριοτήτων που κατατάσσονται στην υποκατηγορία 2 της Α κατηγορίας σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση ΗΠ/15393/2332/2002
11.	Κ.Υ.Α. Η.Π. 11014/703/Φ104/2003	332 Β'	Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/1986 (Α' 160) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002 (Α' 91)
12.	Υ.Α. 13727/724/2003	1087 Β'	Αντιστοίχιση βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων με βαθμούς όχλησης των πολεοδομικών διαταγμάτων» σταθμοί Α.Π.Ε. ≥ 1 MW μέσης όχλησης (άρθρο 3 του 1650/1986 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 3010/2002 και εξειδικεύεται στη ΚΥΑ 15393/2332/5.8.2002)
13.	Κ.Υ.Α. Η.Π. 37111/2021/2003	1391 Β'	Καθορισμός τρόπου ενημέρωσης και συμμετοχής του κοινού κατά τη διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων των έργων και δραστηριοτήτων (σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 5 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 3 του Ν. 3010/2002)
14.	Υ.Α. 25290/2003	1487 Β'	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου
15.	Υ.Α. 25291/2003	1486 Β'	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης
16.	Υ.Α. 25292/2003	1484 Β'	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Θεσσαλίας
17.	Υ.Α. 25294/2003	1485 Β'	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου
18.	Υ.Α. 25297/2003	1470 Β'	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας
19.	Υ.Α. 25301/2003	1451 Β'	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Ηπείρου
20.	Υ.Α. 26295/2003	1472 Β'	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας
21.	Υ.Α. 26297/2003	1473 Β'	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
22.	Υ.Α. 26298/2003	1469 Β'	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας
23.	Υ.Α. 29310/2003	1471 Β'	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
24.	Υ.Α. 48976/2004	56 Β'	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων
25.	Υ.Α. 674/2004	218 Β'	Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

26.	Κ.Υ.Α. Δ6/Φ1/οικ. 19500/2004	1671 Β'	Τροποποίηση και συμπλήρωση της αντιστοίχισης των δραστηριοτήτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με τους βαθμούς όχλησης που αναφέρονται στην πολεοδομική νομοθεσία (τροποποίηση της Υ.Α. /724/2003)
27.	Κ.Υ.Α. οικ. 145799/2005	1002 Β'	Συμπλήρωση της Κ.Υ.Α. Η.Π. 15393/2332/2002 για την κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες.
28.	Κ.Υ.Α. 43504/2005	1784 Β'	Κατηγορίες αδειών χρήσης υδάτων και εκτέλεσης έργων αξιοποίησής τους, διαδικασία έκδοσης, περιεχόμενο και διάρκεια ισχύος αυτών
29.	Κ.Υ.Α. Η.Π. 13588/725/2006	383 Β'	Με την παράγραφο 3. του άρθρου 20 τροποποιείται ο πίνακας 4 του άρθρου 2 της Κ.Υ.Α. οικ. 145799/2005.
30.	Κ.Υ.Α. οικ. 104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/ 2006	663 Β'	Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.), σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 3010/2002
31.	Κ.Υ.Α. οικ. 104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/ 2006	663 Β'	Περιεχόμενο, δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία των Προμελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) και των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) καθώς και συναφών μελετών περιβάλλοντος έργων Ανανεώσιμων πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.)
32.	Υ.Α. ΠΔ5/ΗΛ/Β/Φ1Β/ 12924/2006	1040 Β'	Καθορισμός Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας (Υ.Κ.Ω.)
33.	Υ.Α. Δ6/Φ1/οικ. 18359/2006	1442 Β'	Τύπος και περιεχόμενο συμβάσεων αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας στο Σύστημα και Διασυνδεδεμένο Δίκτυο (άρθρο 12 του Ν. 3468/2006)
34.	Κ.Υ.Α. 9269/470/2007	286 Β'	Μέσα ένδικης προστασίας του κοινού κατά πράξεων ή παραλείψεων τη Διοίκησης σχετικά με θέματα ενημέρωσης και συμμετοχής του κατά την διαδικασία Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (άρθρα 4 και 5 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 2 και 3 του ν. 3010 /2002)
35.	ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 126880/2007	435 Β'	Συμπλήρωση της ΚΥΑ Η.Π. 15393/2332/2002. Κατηγοριοποίηση υποσταθμών, γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, κεραίας
36.	Υ.Α. Δ6/Φ1/οικ. 5707/2007	448 Β'	Κανονισμός Αδειών Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση Ανανεώσιμων πηγών Ενέργειας και μέσω Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (άρθρο 5 Ν. 3468/2007)
37.	Υ.Α. Δ6/Φ1/οικ. 8684/2007	694 Β'	Έγκριση Α' Φάσης του κατ' άρθ. 14 παρ. 1 Ν. 3468/2006 Προγράμματος Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Σταθμών
38.	Υ.Α Δ6/Φ1/οικ.13310/2007	1153 Β'	Διαδικασία έκδοσης αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (άρθρο 8 Ν. 3468/07)
39.	Υ.Α. Δ6/Φ1/οικ. 15450/2007	1276 Β'	Τροποποίηση της Α' φάσης του κατ' άρθρο 14 παρ. 1 του Ν. 3468/2006 Προγράμματος Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Σταθμών
40.	Υ.Α. Δ5/ΗΛ/Β/Φ1Β/ 2467/23859/2007	2353 Β'	Μεθοδολογία υπολογισμού του ανταλλάγματος για την παροχή Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας (άρθρο 28 του Ν. 3468/2006)

41.	Υ.Α. Δ6/Φ1/οικ 7037/2008	707 Β'	Αναστολή υποβολής αιτήσεων στο πλαίσιο του κατ' άρθρο 14 παρ. 1 του Ν. 3468/2006 Προγράμματος Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Σταθμών.
42.	ΚΥΑ 49828/2008	2464 Β'	Έγκριση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού
43.	ΚΥΑ 12323/2009		Ειδικό πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις και ιδίως σε δώματα και στέγες κτιρίων»
Εγκύκλιοι			
1.	ΥΠΕΧΩΔΕ/43/98/30.06.1998 (αρ. πρωτ. : 54871)		Ερμηνευτική εγκύκλιος του ΥΠΕΧΩΔΕ Έγκριση παρέκκλισης καθ' ύψος Υπαγωγή της ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ στις διατάξεις της παρ 1 του άρθρου 7 του από 24.5.1985 Π.Δ. (ΦΕΚ Δ'270)
2.	Εγκύκλιος 11 ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ (αρ.πρωτ. οικ. 105965/22.02.2000)		Κατευθύνσεις σχετικά με την αξιολόγηση των φακέλων Προέγκρισης Χωροθέτησης και Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αιολικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας
3.	ΥΠΕΧΩΔΕ/οικ.107085/ 11.04.2000		Διευκρινίσεις για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ.
4.	ΥΠΑΝ/16262/21.09.2001		Ερμηνευτική εγκύκλιος του ΥΠΑΝ άρθρου 2 Ν. 2941/2001 Απλοποίηση διαδικασιών για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
5.	ΥΠΑΝ Δ6/Φ1/3487/05.03.2002		Δημοσίευση υπουργικής απόφασης 2000/2002 εναρμόνισης με το καθεστώς του Ν. 2773/1999 των διαδικασιών έκδοσης αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας σταθμών ηλεκτροπαραγωγής με χρήση ανανεώσιμων ενεργειακών πηγών περιλαμβανομένων των μεγάλων υδροηλεκτρικών έργων
6.	ΥΠΕΧΩΔΕ/16/04.04.02 (αρ. πρωτ. : 57344)		Ερμηνευτική εγκύκλιος του ΥΠΕΧΩΔΕ Οικοδομικές άδειες Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
7.	ΥΠΓΕΩ/Οικ.90802/79/ 02.01.2004 ΥΠΓΕΩ/Οικ.96136/636/ 01.03.2004		Ερμηνευτικές εγκύκλιοι του Υπ. Γεωργίας (άρθρο 2 παρ. 4 Ν.2941/2001), «Προσωρινή ρύθμιση ανταλλάγματος υπέρ Δημοσίου για την απόκτηση δικαιώματος χρήσης επί εκτάσεων δασικού χαρακτήρα για την εγκατάσταση έργων Α.Π.Ε.»
8.	ΥΠ.ΑΓΡ.ΑΝ.ΤΡ./1099/ 26.10.2004		Οδηγίες για την εφαρμογή του νόμου 3208/24.12.2003 (ΦΕΚ Α303)
9.	ΥΠ.ΑΓΡ.ΑΝ.ΤΡ./101321/24 72/20.10.2005		Διαδικασία καταβολής ανταλλάγματος υπέρ του Δημοσίου για την απόκτηση δικαιώματος χρήσης γης επί εκτάσεων δασικού χαρακτήρα, με σκοπό την εγκατάσταση έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
10.	ΥΠ.ΑΓΡ.ΑΝ.ΤΡ./οικ. 97800/3094/04.08.2006		Επεμβάσεις σε εκτάσεις που τελούν υπό την προστασία Δασικών Υπηρεσιών για την εγκατάσταση έργων Α.Π.Ε. (Επιστημόνες και καθορισμός διαδικασιών κατόπιν της έκδοσης του Ν. 3468/2006 και της Κ.Υ.Α. 104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/2006)
11.	ΥΠΕΧΩΔΕ/οικ. 107100/29.08.2006		Διευκρινίσεις σχετικά με τη Διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης κατόπιν της έκδοσης του Ν. 3468/2006 και των Κ.Υ.Α. 104247/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/2006, 104248/ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ/2006 και οικ. 145799/2005
12.	ΥΠΑΝ/Δ6/Φ1/οικ.21691		Πρώτες οδηγίες εφαρμογής του Ν. 3468/06 για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και την Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης

13.	Κ.Α.Π.Ε./Δ.Α.Π.Ε./03.2007	Διαδικασία ελέγχου των αναγκαίων λειτουργικών και τεχνικών χαρακτηριστικών του εξοπλισμού των σταθμών Α.Π.Ε., για την έκδοση σχετικής βεβαίωσης στα πλαίσια του άρθρου 8 του Ν. 3468/2006 (Η παρούσα δεν αποτελεί νομική διάταξη, αλλά είναι απαραίτητη για την έκδοση της άδειας λειτουργίας αιολικών, φωτοβολταϊκών και μικρών υδροηλεκτρικών σταθμών)	
14.	ΥΠΕΧΩΔΕ/9662/ 10.05.2007	Τρόπος αξιολόγησης αιτήσεων φωτοβολταϊκών συστημάτων σχετικά με την απαίτηση ή όχι οικοδομικής άδειας σε κτίρια και γήπεδα.	
15.	ΥΠ.ΑΓΡ.ΑΝ.ΤΡ./102564/3428/ 14.11.2007	Έκδοση πράξεων χαρακτηρισμού για την εξέταση αιτημάτων επιτρεπτών επεμβάσεων	
16.	ΥΠ.ΑΓΡ.ΑΝ.ΤΡ./89739/990/ 18.04.2008	Υποχρέωση τελεσιδικίας πράξεων χαρακτηρισμού, για την εξέταση αιτημάτων επιτρεπτών επεμβάσεων για έργα Α.Π.Ε. (η παρούσα αποτελεί απαντητική επιστολή, προς τον Ελληνικό Σύνδεσμο ηλεκτροπαραγωγών από Α.Π.Ε., σε σχετικό ερώτημα)	
17.	ΥΠΕΧΩΔΕ/103323/ 17.04.2008	Διευκρινίσεις για την Περιβαλλοντική Αδειοδότηση Έργων, που αναπτύσσονται εντός διαφορετικών Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων της ίδιας ή διαφορετικών Περιφερειών	
18.	ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 106408/18.07.2008	Διευκρινίσεις για την Περιβαλλοντική Αδειοδότηση επιμέρους Έργου ή Δραστηριότητας	
19.	ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 106755/28.07.2008	Διευκρινίσεις για την Περιβαλλοντική Αδειοδότηση ορισμένων Έργων (ΑΠΕ, ΣΗΘΥΑ κλπ) της Υποκατηγορίας 4, της Δεύτερης κατηγορίας για τα οποία απαιτείται άδεια έγκρισης επέμβασης σε δάση ή δασικές εκτάσεις	
Ευρωπαϊκές Οδηγίες			
1.	96/61/ΕΚ	EEL 257/26/ 10.10.1996	Οδηγία του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1996 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης
2.	92/43/ΕΟΚ	EEL 206/7/ 22.7.1992	Οδηγία του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας
3.	97/62/ΕΚ	EEL 305/ 8.11.1997	Οδηγία του Συμβουλίου της 27ης Οκτωβρίου 1997 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την τεχνική και επιστημονική αναπροσαρμογή της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ
4.	97/11/ΕΚ	EEL 073/ 14.03.1997	Οδηγία του Συμβουλίου της 3ης Μαρτίου 1997 "Για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ ΕΟΚ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον"
5.	98/746 /ΕΚ	EEL 358/ 31.12.1998	Οδηγία του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1998 για την έγκριση εξ ονόματος της Κοινότητας, των τροποποιήσεων των παραρτημάτων II και III της σύμβασης της Βέρνης σχετικά με τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος στην Ευρώπη που ενεκρίθη κατά τη δέκατη έβδομη συνεδρίαση της Μόνιμης Επιτροπής της σύμβασης
6.	2000/60/ΕΚ	EEL 327/ 22.12.2000	Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000 για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων
7.	2001/77/ΕΚ	EE L 283/ 27.10.2001	Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Σεπτεμβρίου 2001 "Για την προαγωγή του ηλεκτρισμού από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας"

8.	COM/2008/ 23.01.2008	Πρόταση	Οδηγία για την προώθηση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (πρόταση)
9.	2002/91/EK	EEL 1 της 4.1.2003	Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2002 "Για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων"
10.	2005/29/EK	EEL 149	Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου "Προστασία των καταναλωτών"
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ / ΔΑΣΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ			
Νόμοι			
1.	N.Δ. 86/1969 (περιέχονται Νόμοι, Βασιλικά και Προεδρικά Διατάγματα, Αναγκαστικοί Νόμοι και Υπουργικές Αποφάσεις)		Βασικό νομοθετικό πλαίσιο που αναφέρεται στη προστασία και διαχείριση των δασών και των δασικών εκτάσεων. Κωδικοποίησε τους Νόμους: — Ν.4173/1929, ο οποίος αντικατέστησε το Π.Δ. της 19.11.1928 όπου γίνεται για πρώτη φορά λόγος περί αειφορίας των καρπώσεων, — Ν. 2204/1940 "περί δασικής φορολογίας", — Α.Ν.856/1937 για τις προστατευόμενες περιοχές και που τροποποιήθηκε με το Ν.Δ.996/1971 και ισχύει μέχρι σήμερα. Με αυτούς τους Νόμους ιδρύθηκαν οι 10 Εθνικοί Δρυμοί, τα 19 αισθητικά δάση και τα 50 διατηρητέα μνημεία της φύσης. Καλύπτει θέματα όπως: εκχερσώσεις, καταλήψεις, υλοτομίες, θήρα, μεταφορά δασικών προϊόντων, ρητίνευση, δασική αναψυχή, δασοτεχνικά έργα
2.	N. 177/1975	205 Α'	Περί αντικαταστάσεως και συμπληρώσεως διατάξεων του Ν.Δ.86/1969
3.	N. 998/1979	289 Α'	Περί Προστασίας των δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας
4.	N. 1650/1986	160 Α'	Νόμος για την προστασία του περιβάλλοντος (ισχύει όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 3010/2002)
5.	N. 1734/1987	189 Α'	Βοσκότοποι και ρύθμιση ζητημάτων σχετικών με κτηνοτροφική αποκατάσταση και με άλλες παραχωρήσεις καθώς και θεμάτων που αφορούν δασικές εκτάσεις
6.	N. 1739/1987	201 Α'	Διαχείριση των υδατικών πόρων και άλλες διατάξεις
7.	N.3017/2002	117 Α'	Κύρωση του πρωτοκόλλου του Κιότο στη σύμβαση πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος
Προεδρικά Διατάγματα			
1.	Π.Δ. 963/1979	271 Α'	"περί εκποίησης παραγόμενων δασικών προϊόντων"
2.	Π.Δ. 575/1980	157 Α'	"περί κηρύξεως ιδιαιτέρως ευαίσθητων σε πυρκαγιές περιοχών"
3.	Π.Δ. 67/1981	23 Α'	"περί προστασίας της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας"
4.	Π.Δ. 126/1986	44 Α'	"περί διαδικασίας παραχώρησης της εκμετάλλευσης, συντήρησης και βελτίωσης των δασών"
Υπουργικές Αποφάσεις			
1.	Κ.Υ.Α. 33318/3028/1998	1289 Β'	Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (οικότοποι προτεραιότητας της οδηγίας 92/43 ΕΟΚ, όπως ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με την εν λόγω ΚΥΑ)- Εθνικός Κατάλογος Δικτύου NATURA
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ- ΕΓΓΡΑΦΑ-ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΗΣ ΡΑΕ			
Α/Α	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	
1.	07.2001	Οδηγός αξιολόγησης αιτήσεων αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και μικρή Σ.Η.Θ.	

2.	30.11.2001	Διαδικασία υποβολής αίτησης αναθεώρησης κατά της γνώμης της ΡΑΕ
3.	27.03.2002	Ανακοινώσεις της ΡΑΕ: α) Υποβολή αιτήσεων από κοινοπραξίες ή υπό σύσταση εταιρείες και β) Τροποποίηση καταστατικού, μεταβολή νομικής μορφής, συγχώνευση ή διάσπαση με οποιονδήποτε τρόπο, αλλαγή μετοχικής σύνθεσης εταιρείας που κατέχει άδεια ή εξαιρέθηκε από τη χορήγηση άδειας παραγωγής ή προμήθειας
4.	30.09.2003	Διαδικασία ανάκλησης Αδειών Παραγωγής που αφορούν έργα ΑΠΕ και μικρής ΣΗΘ [Δελτίο Τύπου]
5.	04.05.2005	Κριτήρια εξέτασης αιτήσεων τροποποίησης για μεταβολή χωροθέτησης αιολικών και υδροηλεκτρικών έργων
6.	05.05.2005	Δημοσιοποίηση των βασικών στοιχείων των νέων αιτήσεων άδειας παραγωγής
7.	30.09.2005	Διευκρινίσεις σχετικά με τη συγκριτική αξιολόγηση αιτήσεων για έργα που προτείνονται για την ίδια θέση
8.	07.04.2006	Διαδικασία Παραλαβής και Εξειδίκευση Περιεχομένων Αίτησης για Χορήγηση Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας
9.	05.07.2006	Ρυθμίσεις σχετικά με την εφαρμογή του Ν.3468/2006 (ΦΕΚ Α' 129/27.6.2006)
10.	21.07.2006	Διευκρινίσεις σχετικά με τη διαδικασία υποβολής και την αξιολόγηση αιτήσεων για χορήγηση άδειας παραγωγής ή για εξαίρεση από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής για έργα ΑΠΕ και Σ.Η.Θ.Υ.Α.
11.	03.08.2006	Ανακοίνωση της ΡΑΕ σχετικά με τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν κατά το διάστημα από 04.2006.06 έως 04.07.2006
12.	05.09.2006	Διευκρινίσεις σχετικά με την διαδικασία υποβολής Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Π.Π.Ε.) για έργα ΑΠΕ
13.	02.10.2006	Καθορισμός τεχνικών και λοιπών στοιχείων που δημοσιοποιούνται για κάθε Μη Διασυνδεδεμένο Νησί (ορθή επανάληψη)
14.	30.08.2006	Πρόταση της ΡΑΕ περί καθορισμού του ύψους του Ειδικού Τέλους ΑΠΕ
15.	26.04.2007	Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας
16.	01.06.2007	Συχνές ερωτήσεις που αφορούν την αδειοδότηση Φ/Β σταθμών μεταξύ 20KW - 150KW.
17.	01.06.2007	Απόφαση της ΡΑΕ σχετική με τη μεθοδολογία αξιολόγησης αιτήσεων για χορήγηση άδειας παραγωγής από φωτοβολταϊκούς σταθμούς
18.	28.09.2007	Αναστολή υποβολής αιτήσεων για χορήγηση απόφασης εξαίρεσης για φωτοβολταϊκούς σταθμούς
19.	02.08.2007	Τροποποίηση Α' Φάσης Προγράμματος Φωτοβολταϊκών
20.	09.08.2007	Ανακοίνωση της ΡΑΕ σχετικά με την καταβολή εφάπαξ ανταποδοτικού τέλους για χορήγηση ή επέκταση άδειας παραγωγής
21.	04.10.2007	Ανάρτηση Συνοδευτικού Εγγράφου Υποβολής Αίτησης για χορήγηση άδειας παραγωγής ή απόφασης εξαίρεσης και δυνατότητα ηλεκτρονικής καταχώρησης των σχετικών στοιχείων μέσω του δικτυακού τόπου της ΡΑΕ
22.	18.10.2007	Διευκρινίσεις σχετικές με την διαδικασία εξέτασης/αξιολόγησης αιτήσεων για χορήγηση αδειών παραγωγής η αποφάσεων εξαίρεσης για Φ/Β σταθμούς
23.	12.2007	Οδηγός Αξιολόγησης έργων Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας ως προς την ενεργειακή αποδοτικότητα
24.	23.01.2008	Απόφαση της ΡΑΕ σχετική με την έκδοση Οδηγού Αξιολόγησης Έργων Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας ως προς το κριτήριο της ενεργειακής αποδοτικότητας

25.	23.01.2008	Απόφαση της ΡΑΕ σχετική με τη μεταβίβαση των εξαιρέσεων που εκδόθηκαν επί αιτήσεων που υποβλήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος της παρ. 4 του άρθρου 19 του ν. 3587/2007
26.	04.02.2008	Αναστολή υποβολής αιτήσεων για χορήγηση απόφασης εξαίρεσης για φωτοβολταϊκούς σταθμούς (ορθή επανάληψη)
27.	06.02.2008	Προθεσμίες υποβολής αιτήσεων και εγγράφων που προβλέπονται στον «Κανονισμό Αδειών Παραγωγής με χρήση Α.Π.Ε. και μέσω Σ.Η.Θ.Υ.Α.»
28.	06.03.2008	Διευκρινήσεις σχετικές με τα στοιχεία που απαιτούνται κατά την εφαρμογή της απόφασης 2/2008 της ΡΑΕ
29.	26.03.2008	Γνωστοποίηση της Υπουργικής Απόφασης για αναστολή αιτήσεων για λήψη άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Φωτοβολταϊκούς Σταθμούς
30.	07.04.2008	Ανακοίνωση σχετική με την αναστολή υποβολής αιτήσεων για χορήγηση απόφασης εξαίρεσης σε αυτοπαραγωγούς από Φ/Β σταθμούς στην ηπειρωτική χώρα
31.	13.06.2008	Δημοσιοποίηση ΜΑΣΜ περιόδου 2008 - 2012
32.	13.06.2008	Ανακοίνωση σχετική με τα τιμολόγια ηλεκτρικού ρεύματος

8

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ & ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ

ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ - ΚΕΝΤΡΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

A/A	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ/ ΦΟΡΕΑΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ/ ΤΜΗΜΑ	ΕΔΡΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ
1	Υπουργείο Ανάπτυξης (ΥΠΑΝ)	Ενέργεια και Φυσικοί Πόροι	Μεσογείων 119 101 92 Αθήνα	210-69.69.000	www.ypan.gr
2	Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ)	Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος Ε.Υ.Π.Ε.	Αμαλιάδος 15 Αθήνα Λ.Αλεξάνδρας 11 Αθήνα	213-15.15.651 210-64.17.707	www.minenv.gr
3	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	Γενική Διεύθυνση Δασών & Φυσικού Περιβάλλοντος	Αχαρνών 2 104 38 Αθήνα Χαλκοκονδύλη 31, 101 64 Αθήνα	210-21.24.000 210-21.24.616	www.minagric.gr
4	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ)		Πανεπιστημίου 69 και Αιόλου, 105 64 Αθήνα	210-37.27.400	www.rae.gr
5	Διαχειριστής του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΣΜΗΕ)		Κάστορος 72 185 45 Πειραιάς	210-94.66.700	www.desmie.gr
6	Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ)		Χαλκοκονδύλη 30 104 32 Αθήνα	210-52.30.301	www.dei.gr
7	Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ)		19ο χλμ. Λ. Μαραθώνος, 190 09 Πικέρμι Αττικής	210-66.03.300	www.cres.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ - ΝΟΜΑΡΧΙΕΣ

A/A	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ/ ΝΟΜΑΡΧΙΑ	ΕΔΡΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ
1	Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	Γ. Κακουλίδου 1 691 00 Κομοτηνή	25310-81841	www.remth.gr
1.1	Ν.Α. Δράμας, Καβάλας, Ξάνθης	Θερμοπυλών 1 και Κεντρική Πλατεία, Κτίριο Άστρον 671 00 Ξάνθη	25410-70108	www.nestow.gr

1.2	Ν. Δράμας	Διοικητήριο, 661 00 Δράμα	25210- 32443,34386, 45383	www.drama.gr
1.3	Ν. Καβάλας	Εθνικής Αντίστασης 20 654 03 Καβάλα	2510-223175, 2510-839150, 2510-291265	www.pref-kavala.gr
1.4	Ν. Ξάνθης	Διοικητήριο 671 00 Ξάνθη	25410-22661, 78526	www.xanthi.gr
1.5	Ν.Α. Ροδόπης, Έβρου	Απ. Σούζου 14 691 00 Κομοτηνή	25310-37589, 37031	www.nare.gr
1.6	Ν. Ροδόπης	Δημοκρατίας 1 691 00, Κομοτηνή	25310-34123-4, 36746	www.ndiamrodopis.gr
1.7	Ν. Έβρου	Μεγάλου Αλεξάνδρου 26 681 00 Αλεξανδρούπολη	25510-36441, 36500	www.evros.gr
2	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	Καθ. Ρωσσίδη 11 540 08 Καλαμαριά Θεσσαλονίκη	2310-409449	www.rcm.gr
2.1	Ν.Α. Θεσσαλονίκης	Βασ. Όλγας 198 541 10 Θεσσαλονίκη	2310-428536, 409601	www.nath.gr
2.2	Ν.Α. Ημαθίας	Μητροπόλεως 44 591 00 Βέροια	23310-22310, 25000	www.imathia.gr
2.3	Ν.Α. Κιλκίς	Μεταμορφώσεως 2 (Διοικητήριο) 611 00 Κιλκίς	23410- 37100,1,2	www.kilkis.gr
2.4	Ν.Α. Πέλλας	Διοικητήριο 582 00 Έδεσσα	23810-22650	www.pella.gr
2.5	Ν.Α. Πιερίας	28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 40 601 00 Κατερίνη	23510-69100	www.pieria.gr
2.6	Ν.Α. Σερρών	Μεραρχίας 36 621 00 Σέρρες	23210-83300, 83302	www.naserron.gr
2.7	Ν.Α. Χαλκιδικής	Διοικητήριο 631 00 Πολύγυρος	23710-22269	www.halkidiki.gr
3	Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	ΖΕΠ ΚΟΖΑΝΗΣ, 501 00 Κοζάνη	24610-53100	www.westernmacedonia.gr
3.1	Ν.Α. Γρεβενών	Διοικητήριο 511 00, Γρεβενά	24620-76300	www.grevena.gr
3.2	Ν.Α. Καστοριάς	Διοικητήριο 521 00 Καστοριά	24670-55200, 55201	www.kastoria.gr
3.3	Ν.Α. Κοζάνης	Δημοκρατίας 27 501 00 Κοζάνη	24610-67100	www.kozani.gr
3.4	Ν.Α. Φλώρινας	Πτολεμαίων 1 531 00, Φλώρινα	23850-54400	www.florina.gr
4	Περιφέρεια Ηπείρου	Β. Ηπείρου 20 454 45 Ιωάννινα	26510-72164	www.roe.gr
4.1	Ν.Α. Άρτας	Ζάρα 25 471 00 Άρτα	26810-73747	www.nomarxia-artas.gr
4.2	Ν.Α. Θεσπρωτίας	Π.Τσαλδάρη 184 61 00 Ηγουμενίτσα	26650-99903	www.thesprotia.gr

4.3	N.A. Ιωαννίνων	Διοικριο Πλ. Πύρρου 1 452 21 Ιωάννινα	26510-87000	www.nomioan.gr
4.4	N.A. Πρέβεζας	Σπηλιάδου 8 481 00 Πρέβεζα	26823-60200, 201, 202	www.preveza.gr
5	Περιφέρεια Θεσσαλίας	Σωκράτους 111 413 36, Λάρισα	2410-553817	www.thessalia.gov.gr
5.1	N.A. Καρδίτσας	Διοικητήριο Κουμουνδούρου 29 431 00 Καρδίτσα	24413-50100	www.karditsa.gr
5.2	N.A. Λάρισας	Διοικητήριο 411 10 Λάρισα	2413 506552, 506553	www.larisa.gr
5.3	N.A. Μαγνησίας	Διοικητήριο Ελ. Βενιζέλου & Αναλήψεως 380 01 Βόλος	24210-70951 έως 9 & 24210-75555	www.magnesia.gr
5.4	N.A. Τρικάλων	Βασ. Τσιτσάνη 31 421 00, Τρίκαλα	24310 27445 - 27938	web.trikala.gr
6	Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	Εθνική Παλαιοκαστρίτσας, Αλυκές Ποταμού 491 00 Κέρκυρα	26610-86618	www.ionianisia.gov.gr
6.1	N.A. Κέρκυρας	Σαμαρά 13 491 00 Κέρκυρα	26610-89168	www.kerkyra.gr
6.2	N.A. Κεφαλλονιάς	Διοικητήριο 281 00 Αργοστόλι	26710-28909	www.corfuland.gr
6.3	N.A. Λευκάδας	Καραβέλα 24 311 00 Λευκάδα	26450-21722	www.lefkada.gr
6.4	N.A. Ζακύνθου	Διοικητήριο 291 00 Ζάκυνθος	26950-41299	www.zakynthos.gr
7	Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος	N.E.O. Αθηνών Πατρών 33 261 10 Πάτρα	2610-455014	www.ditikiellada.gov.gr
7.1	N.A. Αιτωλοακαρνανίας	Διοικητήριο ΤΚ: 302 00, Μεσολόγγι	26310 59213, 59270	www.aitnia.gr
7.2	N.A. Αχαΐας	Κορίνθου 327 261 10 Πάτρα	2613-613301, 302	www.achaia.gr
7.3	N.A. Ηλείας	Μανωλοπούλου 31 Πύργος	26210-23911, 22670- 31800	www.nailias.gr
8	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	Μάρκου Μπότσαρη 3 351 00 Λαμία	22310-43191	www.stereaellada.gr
8.1	N.A. Βοιωτίας	Σοφοκλέους 15 321 00 Λειβαδιά	22610-86300,3	www.viotia.com.gr
8.2	N.A. Εύβοιας	Χαϊνά 93 341 00 Χαλκίδα	22210-36100-2	www.naevias.gr
8.3	N.A. Ευρυτανίας	Καραϊσκάκη 1 361 00 Καρπενήσι	22370-80208,9	www.evrytania.gr
8.4	N.A. Φθιώτιδας	Υψηλάντου 1 351 00 Λαμία	22310-57111, 57110, 57140, 57178, 57131	www.fthiotida.gr
8.5	N.A. Φωκίδας	Ιωάννου Γιδογιάννου 31 331 00 Άμφισσα	22650-28295, 23162	www.fokida.gr

9	Περιφέρεια Αττικής	Κατεχάκη 56 115 25	210-67.09.700	www.attiki.gov.gr
9.1	Υπερνομαρχία Αθηνών-Πειραιώς	Λεωφ. Κηφισίας 125-127 115 24 Αθήνα	210-69.84.147	www.ypernomarhia.gr
9.2	Ν. Αθηνών	Κηφισίας 125 -127 115 24 Αθήνα	210-69.93.404	www.nomarxia.gr
9.3	Ν. Ανατολικής Αττικής	17ο χλμ. Λεωφόρου Μαραθώνος 153 51 Πικέρμι Αττικής	210-66.65.339, 210-60.32.892	www.atticaeast.gr
9.4	Ν. Δυτικής Αττικής	Περσεφόνης 19 και Χατζηδακη 192 00 Ελευσίνα	210-55.17.202, 210-55.17.254	www.nada.gr
9.5	Ν. Πειραιώς	Ακτή Ποσειδώνος 14-16 185 31	210 41.48.503	www.nomarhiapeiraia.gr
10	Περιφέρεια Πελοποννήσου	Τέρμα Ερυθρού Σταυρού 221 00 Τρίπολη	2713-601346	www.peloponnisos.gr
10.1	Ν.Α. Αργολίδας	Παραλιακή Ναυπλίου - Ν. Κίου 211 00	27523-60201	www.argolida.gr
10.2	Ν.Α. Αρκαδίας	Πλ. Εθνάρχου Μακαρίου Τρίπολη	2713-601104, 601114	www.arkadia.gr
10.3	Ν.Α. Κορινθίας	Κροκυδά 2 201 00 Κόρινθος	27210-41461	www.korinthia.gr/
10.4	Ν.Α. Λακωνίας	Οδός 118, Αρ. 37 231 00 Σπάρτη	27310 21524	www.lakonia.gr
10.5	Ν.Α. Μεσσηνίας	Διοικητήριο 241 00 Καλαμάτα	27210-95853	www.messinia.gr
11	Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	Ικτίνου 2 811 00 Μυτιλήνη	22510-47644	www.northaegean.gr
11.1	Ν.Α. Λέσβου	Κουντουριώτη 1 811 00 Μυτιλήνη	22510-46777 46888	www.lesvos.gr
11.2	Ν.Α. Χίου	Πολυτεχνείου 1 821 00 Χίος	22710-44200, 1	www.chios.gr
11.3	Ν.Α. Σάμου	Καλομοίρη 1 831 00 Σάμος	22730-80414, 80400	www.samos.gr
12	Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	Επτανήσου 35 841 00 Ερμούπολη Σύρου	22810-80860	www.notioaigaio.gov.gr
12.1	Ν.Α. Κυκλάδων	Ερμούπολη Σύρου, Πλατεία Τσιροπινά Τ.Κ.84100 ΣΥΡΟΣ	22810-82378, 83000, 85666	www.ncyclades.gr
12.2	Ν.Α. Δωδεκανήσου	Διοικητήριο Πλ. Ελευθερίας 851 00 ΡΟΔΟΣ	22410-46502, 46503	www.nad.gr

13	Περιφέρεια Κρήτης	Ικάρου & Σπανάκη 2, Πόρος 711 10 Ηράκλειο	2810-278652-9	www.crete-region.gr
13.1	N.A. Χανίων	Πλατεία Ελευθερίας 1 731 34 Χανιά	28213-40100 έως 40299	www.chania.eu
13.2	N.A. Ηρακλείου	Πλατεία Ελευθερίας 712 01 Ηράκλειο	2813-400200	www.nah.gr
13.3	N.A. Ρεθύμνου	Δημητρακάκη 17 741 00 Ρέθυμνο	28310-22633	www.nar.gr
13.4	N.A. Λασιθίου	Διοικητήριο 721 00 Α.Γ. Νικόλαος,	28413-40300 40301, 40302	www.lasithinet.gr

ΑΛΛΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

A/A	ΦΟΡΕΑΣ	ΕΔΡΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ
1	Ελληνική Επιστημονική Ένωση Αιολικής Ενέργειας (ΕΛΕΤΑΕΝ)	19ο χλμ. Λ. Μαραθώνος 190 09 Πικέρμι Αττικής	210-66.03.300	www.eletaen.gr
2	Όμιλος για τη Διάδοση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ELFORES)	19ο χλμ. Λ. Μαραθώνος 190 09 Πικέρμι Αττικής	210-66.03.300	
3	Ελληνικός Σύνδεσμος Ηλεκτροπαραγωγών από ΑΠΕ	Μεσογείων 85 115 26 Αθήνα	210-69.68.418	www.hellasres.gr
4	Ελληνικός Σύνδεσμος Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας (ΕΣΣΗΘ)	Ιουστινιανού 7 114 73 Αθήνα	210-82.19.118	www.hachp.gr
5	Ένωση Βιομηχανιών Ηλιακής Ενέργειας (ΕΒΗΕ)	Αχαρνών 315 111 45 Αθήνα	210-21.12.591	www.ebhe.gr
6	Σύνδεσμος Φωτοβολταϊκών Εταιρειών (ΣΕΦ)	Λ. Συγγρού 224 176 72 Καλλιθέα		www.helapco.gr
7	Ελληνική Εταιρεία Ηλιακής Ενέργειας (ΕΛΕΤΗΛΕΝ)	19ο χλμ. Λ. Μαραθώνος 190 09 Πικέρμι Αττικής	210-77.22.890	
8	Διατμηματική Μονάδα Ανανεώσιμων Ενεργειακών Πόρων (RENES)	Συντονιστική Γραμματεία Τ.Θ. 64011 - Ζωγράφου – 157 01 Πολυτεχνιούπολη Ζωγράφου	210-77.23.272,	www.ntua.gr
9	GREENPEACE	Κλεισόβης 9 106 77 Αθήνα	210-38.40.774-5	www.greenpeace.org
10	Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών	Λόφος Νυμφών, Θησείο, Τ.Θ. 20048 118 10 - Αθήνα	210-34.90.101, 2	www.noa.gr
11	Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΚΠΑΑ)	Βίλα Καζούλη, Κηφισίας & Γρηγορίου Λαμπράκη 1, 145 61 Κηφισιά	Τηλ.: 210- 80.89.271, Fax.: 80.85.566	www.ekpaa.gr
12	WWF Ελλάς	Φιλελλήνων 26 105 58 Αθήνα	210-3314893, 210-3247578	www.wwf.gr
13	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς	Τριπόδων 28 Πλάκα 105 58, Αθήνα	Τηλ.: 210- 3225245, 3226693, Fax.: 3225240	www.ellinikietairia.gr

Προβλήματα της δημόσιας διοίκησης – Γραφειοκρατία

Το βασικό πρόβλημα της Δημόσιας Διοίκησης επικεντρώνεται στους άξονες: πλήθος αδειών, πλήθος εμπλεκόμενων, αύξηση απαιτήσεων, υποστελέχωση – έλλειψη συντονισμού. Αυτό οφείλεται σε ένα βαθμό στη γραφειοκρατία, η οποία δεν πρέπει να μετράται μόνο με το πλήθος των αδειών που απαιτούνται για ένα έργο, αλλά κυρίως με το πλήθος των δημοσίων λειτουργιών που εμπλέκονται ή υπογράφουν και το χρόνο διεκπεραίωσης που απαιτούν.

Η υποστελέχωση καθιστά αδύνατη την τήρηση των προθεσμιών που προβλέπει η νομοθεσία και δυσχεραίνει σημαντικά τον επιτελικό και συντονιστικό ρόλο του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Προτείνεται:

- Να ενεργοποιηθούν οι διατάξεις του Ν.3468/2006 για υποστήριξη του Υπουργείου Ανάπτυξης από το ΚΑΠΕ.
- Να στελεχωθούν με περισσότερους λειτουργούς οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΝ, της ΡΑΕ αλλά και της ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ.
- Να ενεργοποιηθεί η Επιτροπή των υπηρεσιακών παραγόντων που προβλέπει ο Ν.3468/2006.
- Να καταργηθεί η απαίτηση που έθεσε ο Ν.3468/2006 η άδεια εγκατάστασης να υπογράφεται και από άλλους Υπουργούς πλην του Υπουργού Ανάπτυξης.
- Να καταργηθεί η προβληματική νέα διαδικασία για τις άδειες εγκατάστασης ΥΑ 13310/2007 που απαιτεί, για πρώτη φορά, την ύπαρξη Προσφοράς Σύνδεσης και την έγκριση καταλληλότητας οικοπέδου ΥΣ πριν την υποβολή αίτησης για άδεια εγκατάστασης και κυρίως πριν την υποβολή της ΜΠΕ.

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Με την Εγκύκλιο 97800/3094/4.8.2006 του ΥΑΑΤ τέθηκε για πρώτη φορά η απαίτηση να υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη οδοποιίας πριν την υποβολή της αίτησης για έγκριση επέμβαση ήτοι πριν την υποβολή ΜΠΕ. Η συγκεκριμένη απαίτηση προκαλεί πρόσθετες καθυστερήσεις.

Με την πρόσφατη Εγκύκλιο 102564/3428/14.11.2007 του ΥΑΑΤ τέθηκε ως απαίτηση για τη γνωμοδότηση επί οποιουδήποτε έργου η ύπαρξη τελεσιδικίας πράξης χαρακτηρισμού, απαίτηση η οποία προκαλεί πρόσθετες καθυστερήσεις.

